

LOIS MCMASTER BUJOLD

BLESTEMUL CHALIONULUI

Lois McMaster Bujold s-a născut în Columbus, Ohio, în 1949. Din 1995 trăieşte în Minneapolis, Minnesota. A început să citească SF la nouă ani şi a scris primele texte înainte de a intra la liceu. A scris primul roman *(Shards of Honor)* în 1983, iar în următorii doi ani încă două *(The Warrior's Apprentice* şi *Ethan of Athos),* pe care le-a trimis unor edituri din New York. În 1984 a vândut prima povestire la Twillight Zone Magazine. În octombrie 1985 Baen Books i-a cumpărat toate cele trei romane, pe care le-a publicat în 1986. Cel de-al patrulea roman, *Falling Free,* i-a fost publicat în serial de Analog Magazine (1987-l988) şi i-a adus primul premiu Nebula, în 1989. Pe al doilea l-a câştigat în anul următor, pentru nuvela „The Mountains of Mourning” (care i-a adus şi Premiul Hugo în 1990). Este foarte cunoscută datorită seriei Miles Vorkosigan, începută în 1986, din care a publicat până în prezent 12 romane. În 2006 a început o nouă serie, Sharing Knife, din care a publicat *Beguilement,* iar un al doilea roman, *Legacy,* va apărea în iulie.

LOIS McMASTER BUJOLD

BLESTEMUL CHALIONULUI

Traducere de RALUCA CHIRVASE

Mulţumiri

Autoarea doreşte să-i mulţumească profesorului William D. Phillips Junior pentru *Istoria 3714,* cele mai cu folos patru sute de dolari şi zece săptămâni pe care le-am cheltuit vreodată în şcoală; lui Pat: „Ei, hai, o să fie amuzant!”, lui Wrede, pentru jocul de litere care l-a scos pentru prima oară din străfundurile subconştientului meu la lumina zilei pe întâiul Cazaril, clipind şi împleticindu-se; şi bănuiesc că trebuie să le mulţumesc şi companiilor de utilităţi din Minneapolis pentru acel duş fierbinte dintr-o zi rece de februarie, când cele două elemente s-au ciocnit pe neaşteptate în mintea mea, ca să dea naştere unei lumi noi, cu tot ceea ce o populează.

Capitolul 1

Cazaril auzi tropotul cailor pe drum înainte să-i zărească pe călăreţi venind. Privi în treacăt peste umăr. Poteca bătătorită din urma sa făcea un ocol în jurul unei movile rotunde ce părea un deal pe acele podişuri înalte bătute de vânt, înainte să se afunde din nou în mocirla de iarnă târzie a pământului sterp din Baocia. La picioarele sale, un făgaş prea mic şi lipsit de un curs continuu de apă ca să fie nevoie să i se construiască un podeţ, se prelingea alene, încărcat de buruieni, tăind de-a curmezişul calea care cobora de pe păşunile din deal. Bătaia copitelor, zăngănitul harnaşamentelor, clinchetul clopoţeilor, scrâşnetul armurilor şi ecoul nepăsător al vocilor se apropiau cu prea mult tumult ca să fi fost vorba de vreun ţăran cu carul său tras de-o pereche de cai ori de niscai negustoraşi cărpănoşi care-şi mânau catârii.

Cavalcada făcu înconjurul dealului la trap şi, călărind doi câte doi, o duzină de oameni îşi făcură apariţia, în toată măreţia defilării lor. Nu erau tâlhari – răsuflă uşurat Cazaril, simţind cum stomacul îi revine la loc. Nu că s-ar fi ales cu ceva tâlharii de la el, în afară de niţică alergătură. Se feri în lături de pe cărare şi se întoarse să-i privească în vreme ce treceau.

Cămăşile din zale ale călăreţilor erau argintate, lucind în lumina lăptoasă a zorilor doar de falǎ, fără vreun folos practic. Livrelele lor vopsite-n albastru, aproape aidoma una cu alta, aveau emblema Crăiesei Primăverii, lucrată cu fir alb. Pelerinele cenuşii le fluturau în urmă ca nişte stindarde întinse de goana cailor, prinse la umeri cu paftale din argint, cărora li se dusese lustrul de altădată. Ostaşi din frăţie care mergeau la paradă, nicidecum la război, cu

siguranţă că n-ar fi avut poftă să-şi păteze *asemenea* straie cu sângele lui Cazaril.

Spre mirarea acestuia, căpitanul lor ridică o mână în aer în timp ce se apropiau. Cei din coloană se opriră deodată de-a valma la semnalul căpitanului, în scrâșnet de copită târâtă prin praf într-un asemenea hal că l-ar fi făcut pe dresorul de cai al tatălui lui Cazaril să-mproaşte răcnind ocări înverşunate şi totodată hazlii unei asemenea adunături de derbedei. Dar, bine… asta contează mai puţin.

— Hei, omule! Bătrâne! strigă la Cazaril conducătorul oştii din şaua pe care era înfipt drapelul.

Cazaril, care era singur pe drum, abia se abţinu să nu întoarcă capul să vadă cine era strigat în felul acela. Îl luaseră drept un ţăranoi, care tândălea pe drumul către piaţă, ori era însărcinat cu vreun comision, iar el bănui că arăta, într-adevăr, aşa: cu nişte cizme vechi, încărcate de noroi, îmbrăcat cu o grămadă de bulendre pestriţe, de căpătat, care-i fereau ciolanele de vântul aspru dinspre miazăzi. Of, le era recunoscător tuturor zeilor cumpenei dintre ani pentru fiecare nenorocită de cusătură din acele zdrenţe care-i acopereau goliciunea. Barba, nerasă de două săptămâni, îi dădea mâncărimi pe obraz. Om, de bună seamă. Căpitanul ar fi putut la fel de bine să-i găsească apelative cu mult mai dispreţuitoare. Bine-bine, dar… bătrân?

Căpitanul arătă cu degetul în jos, spre locul în care cărarea se întretăia cu o alta.

— Ăsta-i drumul care duce la Valenda?

Fusese, pe vremuri. Cazaril fu nevoit să se oprească şi să socotească în minte, iar cifra îl uimi. Şaptesprezece ani trecuseră de când a străbătut călare ultima oară acel drum, pornind nu la paradă, ci la război adevărat, în armata provincarului de Baocia. Cu toată amărăciunea că trebuia

să meargă la război pe-o mârţoagă jugănită şi nu pe-un cal mai de soi, purta şi el pe atunci părul la fel de lucitor şi era tot aşa de tânăr şi de ţanţoş şi de fudul de straiele sale ca şi armăsarii aceia arătoşi, care priveau acum în jos la el. *M-aş mulţumi azi şi c-un biet măgar, deşi a trebuit să mă milogesc până şi pentru o pereche de încălţări, ca să nu-mi târăsc picioarele desculţe prin noroi.* Cazaril le răspunse cu un zâmbet oştenilor din frăţie, dându-și seama cât de supte le erau pungile cu băierile larg căscate în spatele acelor înfăţişări prospere.

Cu toţii îl măsurară din priviri, ca şi cum l-ar fi adulmecat de la distanţă. Nu era el omul pe care să vrea să-l impresioneze, nu era vreun nobil nici vreo cucoană de rang mare care să-i milostivească cu ceva, aşa cum **o** puteau face ei cu el; în schimb, nu era nici el chiar de lepădat căci îşi puteau măsura ifosele de aristocraţi pe seama lui. Pesemne că luară drept admiraţie felul în care se uitase la ei, ori doar un soi de nerozie.

Fu cât pe-aci să cadă pradă ispitei de a-i îndruma într-aiurea, către vreun staul de oi ori în orice altă parte unde ar fi putut duce acea răscruce mare şi înşelătoare. Nu era nicio ispravă să-i duci de nas pe cei din gărzile personale ale Fiicei taman în ajun de Ziua Fiicei. În plus, oamenii care făceau parte din sfintele ordine militare nu se remarcau în mod special prin simţul umorului şi ar fi putut să dea din nou nas în nas cu ei, pentru că se îndrepta şi el către acelaşi oraş. Îşi drese vocea, căci nu mai schimbase o vorbă cu nimeni de două zile.

— Nu, căpitane. Drumul către Valenda-i marcat cu borne regale. *Sau, cel puţin, aşa era înainte,* se gândi el. E la vreo două-trei mile mai încolo. Şi n-aveţi cum să-l luaţi drept altul.

Spunând acestea, îşi scoase o mână afară din faldurile călduroase ale hainei şi-o flutură făcând semn înainte. Nu-şi putea ţine degetele drepte, aşa că se pomeni fluturând un fel de gheară. Aerul rece îi muşcă încheieturile umflate şi îşi cuibări degrabă mâna înapoi în adăpostul hainelor.

Căpitanul făcu un semn cu capul către purtătorul drapelului, un individ lat în umeri, care îşi sprijini prăjina steagului în îndoitura cotului, scotocind după punga cu bani. Scotoci în ea, dibuind fără îndoială după vreo monedă de valoare cât mai mică şi scoase la lumină între degete vreo două, chiar când calul său se smuci într-o parte. Una din monede, – un real de aur, nu o vaidă de aramă! – îi scăpă din strânsoare şi se-afundă în noroi. Se holbă după el, înspăimântat, dar imediat îşi controlă mimica. N-ar fi descălecat de faţă cu tovarăşii lui ca să râme-n mocirlă după ban, aşa cum s-ar fi aşteptat s-o facă ţăranul de Cazaril. Ca să se consoleze, îşi ridică mândru bărbia în aer şi rânji mânzeşte, aşteptându-se ca acesta să plonjeze cu frenezie ca un caraghios după un aşa chilipir picat pe nepusă masă.

În schimb Cazaril se înclină şi intonă:

— Fie ca binecuvântarea Crăiesei Primăverii să se coboare asupra domniei voastre, tinere stăpân, asemeni mărinimiei fără pizmă de care daţi dovadă faţă de un vagabond de la marginea drumului.

Dacă tânărul frate-soldat ar fi fost un pic mai isteţ ar fi putut cu uşurinţă să descopere batjocura din vorbele aşa-zisului ţărănoi şi acesta şi-ar fi încasat o bine-meritată cravaşă peste ochi. Prea puţine şanse însă, judecând după căutătura de bovină a cătanei, cu toate că buzele căpitanului se strânseseră într-o grimasă de enervare. În ciuda celor întâmplate, căpitanul scutură din cap şi făcu semn coloanei s-o ia înainte.

Dacă purtătorul drapelului era prea vanitos să se târască de-a buşilea prin mocirlă, Cazaril era mult prea obosit ca s-o facă. Aşteptă până ce un cârd de bagaje, o adunătură veselă de servitori şi catâri îl ajunseră din urmă şi îl depăşiră, ca să se chircească pe vine cu greutate şi să găsească pata lucitoare din apa rece care se prelingea în urma lăsată de copita unui cal. Durerea care-l ţinea de spate îl fulgeră. *Oh, pe toţi zeii! Chiar că mă mişc ca un hodorog!* Îşi trase răsuflarea şi se ridică în picioare, simţindu-se ca la o sută de ani, ca un gunoi de pe drum, lipit de tocul cizmelor Părintelui Iernii la vremea la care-şi dădea duhul.

Curăţă moneda de noroi – destul de micuţă, chiar dacă era din aur – şi scoase la iveală propria-i pungă de bani. Era o băşică goală. Dădu drumul piesei subţirele de metal prin gura punguţei din piele şi se uită în jos la lucirea ei stingheră. Oftă şi o strânse la loc. Acum borfaşii aveau din nou motiv să-l tâlhărească. Acum avea şi el un motiv să se teamă. Medita la noua lui povară, atât de mare faţă de greutatea ei, şi-o porni împiedicându-se pe drum în sus, în văzul soldaţilor. Mai că nu făcea tot efortul. Mai că nu făcea. Aur... Ispită pentru cei slabi, istovire pentru cei înţelepţi... ce-o fi însemnând ei oare pentru un taur de soldat cu privirea nătângă, stingherit de propria-i mărinimie întâmplătoare?

Cazaril privi în jur la peisajul arid. Nu prea erau copaci sau posibile ascunzişuri, cu excepţia mărăcinişului crescut de-a lungul firului de apă din depărtare, care îşi profila cenuşiul de mangal al ramurilor goale în lumina aceea lăptoasă. Singurul adăpost existent cât vedeai cu ochii era o moară de vânt abandonată pe o culme la stânga sa, cu acoperişul dărâmat şi cu aripile prăbuşite şi putrezite. Şi totuşi... pentru orice eventualitate...

Cazaril se abătu din drum şi începu să urce cu greutate în sus pe costişă. Era doar un deluşor, în comparaţie cu trecătorile din munţi pe care le străbătuse cu o săptămână în urmă. Urcuşul era totuşi anevoios; aproape că nu putea înainta. Rafalele de vânt de-aici, de sus, erau mult mai puternice, revărsându-se peste pământul îngheţat, vălurind smocurile alb-gălbui de iarbă uscată. Se retrase din aerul muşcător de afară în întunecimea umbroasă a morii şi urcă pe o scară ciudată şi şubredă care şerpuia în sus, pe jumătate din peretele interior. Se uită cu băgare de seamă pe fereastra văduvită de obloane.

Pe drumul ce urca din vale venea un om biciuind zdravăn crupa unui murg. Nu era unul din frăţia ostaşilor, ci unul din servitorii lor, care ţinea hăţurile într-o mână şi o măciucă vârtoasă în cealaltă. Să fi fost oare trimis îndărăt de stăpânul lui ca să stoarcă gologanul ajuns din întâmplare în buzunarul vagabondului de la marginea drumului? Îşi mână calul pe drumul cotit, apoi, după numai câteva minute, trecu înapoi. Se opri în dreptul deluşorului noroios, se foi înainte şi înapoi în şa ca să scruteze versantele pustii dimprejur, scutură capul a dezgust şi-şi îmboldi calul ca să-şi ajungă din urmă tovarăşii.

Cazaril se pomeni râzând. Avu un sentiment straniu, nemaiîntâlnit, un fior îi scutură umerii brusc, fior care nu era nici de frig, nici de spaimă, nici vreo crampă la stomac. Şi o ciudată absenţă găunoasă a… ce oare? Invidie muşcătoare? Dorinţă arzătoare? Nu şi-ar fi dorit să-i urmeze pe cei din frăţia oştenilor, n-ar fi vrut nici măcar să-i mai îndrume. N-ar fi vrut să fie ca ei. Se uitase la procesiunea lor la fel de absent cum ar fi privit cineva o reprezentaţie surdo-mută într-o piaţă. *Pe toţi cei cinci zei! Îs frânt de oboseală.* Şi-nfometat. Mai avea de mers cale de-un sfert de zi până la Valenda, unde putea găsi un cămătar să-i

schimbe realul pe vaide de aramă mult mai folositoare. În seara aceea, cu binecuvântarea Crăiesei, ar fi putut să înnopteze la un han, nu într-un grajd. Avea cu ce să-şi cumpere o masă caldă. Îşi permitea un bărbierit, şi-o baie chiar...

Îşi întoarse privirea, obişnuită de acum cu semiobscuritatea dinăuntrul morii. Atunci dădu cu ochii de un corp întins pe dărâmăturile împrăştiate pe podea.

Înţepeni de groază, dar îşi recăpătă îndată suflarea văzând că trupul nu avea deloc aşa ceva. Niciun om viu n-ar fi putut să zacă neclintit într-o asemenea postură, îndoit pe spate. Cazaril nu se temea de morţi. Indiferent de ce-ar fi murit ei, de-acuma...

Cu toate că trupul era ţeapăn, Cazaril desprinse un pietroi de pe jos înainte să se apropie de el. Un bărbat buhăit, cam între două vârste, judecind după părul încărunțit din barba-i tunsă îngrijit. Faţa de sub barbă era umflată şi învineţită. Sugrumat? Nu era niciun semn vădit pe beregata mortului. Îmbrăcămintea îi era sobră, însă de mare fineţe şi totuşi îi venea rău, strâmtă, stând să-i plesnească. Roba maronie de lână şi mantia neagră fără mâneci brodată cu firet de argint puteau fi veşmintele unui neguţător înstărit ori ale vreunui nobil de rang mic ori, la fel de bine, ale unui cărturar cu pretenţii. Cu siguranţă nu era un ţăran sau un meşteşugar. Nici ostaş. Mâinile, acoperite de pete galbene şi vineţii şi umflate la rândul lor, n-aveau pic de bătături, ci erau – Cazaril privi la propria-i mână stângă, la care lipsa vârfurilor a două degete stătea mărturie a proastei inspiraţii de a se lupta cu frânghia – fără cusur. Bărbatul nu purta niciun fel de podoabe, niciun lanţ, niciun inel ori paftale care să se potrivească la îmbrăcămintea scumpă. Să fi trecut vreun hultan hrăpăreţ pe-acolo înaintea lui Cazaril?

Acesta scrâșni din dinţi, în timp ce se apleca să se uite mai îndeaproape, mişcare pedepsită de junghiurile dureroase din propriu-i trup. Fără să fi fost prost clădit sau gras corpul era nefiresc de umflat şi el, asemeni chipului şi mâinilor. Totuşi, oricine aflat în starea aceea avansată de descompunere ar fi trebuit să fi îmbâcsit adăpostul acela trist cu duhoarea lui, îndeajuns să-l fi făcut pe Cazaril să se sufoce de îndată ce a pătruns pe uşa spartă. Nici urmă de mirosuri nu era pe aici, în afară de o umbră de parfum de mosc sau tămâie, de fum de lumânare şi de sudoare rece de stârv.

Cazaril alungă primul gând ce-i venise, că bietul om fusese omorât pe drum şi-apoi târât până aici, la loc ferit, şi jefuit aruncându-şi privirea peste petecul de podea din jurul omului, unde mizeria groasă fusese măturată. Lângă el erau cinci cioturi de lumânări: albastru, roşu, verde, negru, alb arse până la capăt. Nişte grămăjoare de ierburi şi cenuşă, împrăștiate care-ncotro. Un maldăr micuţ de pene negre smulse, care se dovedi a fi, abia desluşită în întuneric, o cioară moartă, cu gâtul sucit. Căutând mai departe, zări şi hoitul şobolanului ce se potrivea cu restul tabloului, cu gâtul lui mic tăiat. Şobolanul şi cioara, sacre în ochii Bastardului, zeul tuturor dezastrelor întâmplătoare: tornade, cutremure, secete, potopuri, avorturi şi crime… *Ai vrut să-i îndupleci pe zei, nu-i aşa?* Nefericitul se dedase la magia morţii, după toate aparenţele, şi plătise obişnuitul preţ al întunecatei lucrări. Fusese singur?

Fără să atingă ceva, Cazaril se ridică în picioare şi dădu o raită pe dinăuntrul dărăpănăturii şi pe-afară. Nicio boccea, nicio mantie sau altfel de lucruri care să-i fi aparţinut, lepădate prin vreun cotlon. Unul sau mai mulţi cai fuseseră priponiţi de curând pe partea cealaltă a

drumului, judecând după bălegarul ce-l lăsaseră în urmă, dar erau duşi de-acum.

Cazaril suspină. Nu era treaba lui, dar nici nu se cădea să lase un om mort abandonat, pradă putreziciunii, fără o slujbă de-ngropăciune. Numai zeii ştiau cât timp avea să mai treacă până să-l găsească altcineva. Era limpede că fusese un om cu stare – pesemne că era căutat. Nu era omul care să dispară fără urmă şi să nu i se simtă lipsa, asemeni unui vagabond zdrenţăros. Cazaril abia se abţinu să nu coboare din nou spre potecă şi să spele putina, prefăcându-se că nu l-a văzut niciodată pe bietul om.

O luă la vale, pe cărarea care pornea din spatele morii. Trebuia să fie vreo fermă la capătul ei, oameni, ceva. Nu-i fu dat să meargă mai mult de câteva minute şi întâlni un om care mâna un măgar, încărcat cu vreascuri şi cioturi de lemne, urcând pe drumul cotit. Omul se opri şi îi aruncă o privire bănuitoare.

— Stăpâna Primăverii îţi dă bineţe, domnule! spuse Cazaril politicos.

Ce rău era în a-l „domni” pe un ţăran? Fusese în stare să-i sărute şi picioarele unui lepros de mult mai joasă condiţie, în vremea teroarei sclaviei mizerabile de la galere.

După ce-l măsură din cap până n picioare, omul înclină uşor din cap şi îngăimă;

— ’răiască Stăpâna dumitale!

— Locuieşti pe-aici, prin preajmă?

— Îhî, încuviinţă omul.

Era cam între două vârste, bine hrănit, iar mantaua cu glugă cu care era îmbrăcat era simplă ca şi a lui Cazaril, dar trainică. Avea aerul de parcă ar fi fost însuşi proprietarul pământului pe care păşea, cu toate că probabil nu stăpânea mai mult decât petecul acela.

— Eu, ăăă..., Cazaril arătă înapoi pe cărare, m-am abătut de pe drum o clipă, ca să mă adăpostesc la moara din deal – şi nu era cazul să mai intre în amănunte cât priveşte motivul pentru care căutase adăpost – şi am dat peste un om mort.

— Aha, zise omul.

Cazaril se codi, gândindu-se că mai bine nu dădea drumul la pietroiul smuls din paviment.

— Ştiai de el?

— I-am văzut calul priponit aici azi dimineaţă.

— Oh...

La urma urmei, ar fi putut să-şi vadă înainte de drumul lui, fără să mai intre în bucluc.

— Ai cumva idee cine-o fi fost bietul om?

Fermierul dădu din umeri şi scuipă.

— Nu-i de pe-aici, asta-i tot ce pot să spun. L-am sculat din somn pe preotul Templului nostru, de îndată ce mi-am dat seama ce blestemății se petreceau acolo astă noapte. El i-a luat omului toate bunurile aflate la-ndemână, ca să le păstreze până va veni să le reclame cineva. Calul lui e la mine-n hambar. E-un târg cinstit în schimbul lemnului şi a uleiului, ca să sfârşim cu el mai repede. Preotul a zis că nu trebuie să apuce căderea serii.

Făcu un gest înspre ditamai maldărul de lemne proțăpite pe spinarea măgarului, trase vârtos de funia cu care erau legate şi porni din nou pe cărare la deal. Cazaril îşi potrivi pasul după el.

— Ai habar ce făcea individul ăla acolo? întrebă Cazaril.

— E limpede ca bună-ziua ce făcea, spumegă ţăranul. Şi a primit ce merita pentru asta.

— Aăă... sau împotriva cui o făcea?

— Habar n-am! O las în seama Templului. Numa’ că tare mi-aş mai fi dorit să n-o fi făcut pe pământul meu. Să

semene ghinionul lui jur-împrejur… să bântuie tot locul după aia. O să-l curăţ prin foc şi-o să ard până-n temelii şi blestemata aia de moară odată cu el, da-da. Nu-i bine s-o mai las în picioare, îi prea aproape de drum. Atrage – şi aruncă un ochi înspre Cazaril – necazuri.

Cazaril îl mai însoţi un timp. În cele din urmă, întrebă:

— Ai de gând să-i dai foc cu tot cu hainele de pe el?

Ţăranul îl cercetă dintr-o parte, observându-i straiele de calic.

— *Eu* nu m-ating de nimic din ce-i a lui. N-aş fi luat nici calul, da’ nu-mi făceam nicio pomană cu bietul animal dacă-l lăsam slobod să flămânzească.

Cazaril zise timid:

— Atunci te-ai supăra dacă aş lua eu hainele?

— Nu mie trebuie să-mi ceri, nu crezi? Tratează cu el. Dacă ai curaj. Io n-am să te opresc.

— Am să… te ajut să grijeşti de-nmormântare.

Ţăranul clipi.

— Ei, asta n-ar strica.

Cazaril se gândi că ţăranul era în sinea lui mai mult decât mulţumit să lase cadavrul în seama lui. Vrând-nevrând, trebui să-l lase pe ţăran să pună stivă buştenii cei mai mari pentru rugul construit înăuntrul clădirii morii, cu toate că-şi dăduse şi el cu părerea în ce priveşte felul în care trebuiau aşezaţi aceştia ca să prindă curentul cel mai bun şi să fie siguri că se va prăbuşi tot ce mai rămăsese din toată construcţia. Ajută şi el la căratul vreascurilor mai subţiri.

Ţăranul se ţinu deoparte în timp ce Cazaril dezbrăca cadavrul, smucind rândurile de veşminte de pe membrele înţepenite. Omul se buhăise şi mai tare decât părea la început, abdomenul umflându-i-se indecent atunci când Cazaril îi scoase, în cele din urmă, cămaşa din bumbac fin

brodată. Era destul de înspăimântător. Dar n-avea cum să fie molipsitor în definitiv, nu cu lipsa aceea nefirească de miasme. Cazaril se întrebă ce s-ar întâmpla dacă trupul nu era ars până la căderea serii, dacă era posibil să plesnească sau să se spargă, şi dacă s-ar fi întâmplat aşa, ce-ar fi ieşit din el... sau ar fi intrat în el. Făcu sul îmbrăcămintea, doar un pic pătată, cât de repede putu. Încălţările erau prea mici, aşa că le lăsă. Împreună cu fermierul săltară cadavrul pe rug.

Când totul fu gata, Cazaril se lăsă în genunchi, închise ochii şi încântă rugăciunea pentru morţi. Fără să ştie care dintre zei îi luase sufletul omului, deşi avea el o vagă bănuială, se adresă tuturor celor cinci din Sfânta Familie pe rând, vorbind clar şi deschis. Orice ofrandă trebuia să fie din ce avea omul mai bun, chiar dacă tot ce putea da erau numai vorbe.

— Miluieşte-ne, Tată şi tu, Mamă, miluieşte-ne, Soră şi tu, Frate. Milă din partea Bastardului cerem, de cinci ori milă, Înălţimilor Voastre, vă implorăm.

Oricare ar fi fost păcatele comise de străin, plătise cu vârf şi îndesat.

— Milă, Preaînalţilor!

Nu dreptate, vă rog, nu dreptate. Am fi cu toţii nişte naivi să ne rugăm pentru dreptate.

Când sfârşi, se ridică cu mişcări rigide înapoi în picioare şi se uită împrejur. Cu mare grijă, adună şobolanul şi cioara şi adăugă micuţele cadavre la cel al omului, la capul şi la picioarele acestuia.

Ziua lui Cazaril fusese spre norocul zeilor, pe cât se părea. Se întreba care din ei se va dovedi a fi de data asta.

O dâră groasă de fum unsuros se ridica din moara în flăcări, în vreme ce Cazaril pornea încă o dată pe drumul

spre Valenda, cu hainele omului legate mănunchi la spinare. Deşi nu erau la fel de îmbâcsite ca acelea pe care le purta el, avea de gând să găsească o spălătoreasă şi să le cureţe bine înainte să le îmbrace. Vaidele lui de aramă se împuţinau dureros în socoteala din mintea lui, însă serviciile unei spălătorese le vor merita pe deplin.

Dormise cu o noapte în urmă într-un hambar, tremurând în paie, iar masa lui fusese o jumătate de felie de pâine veche. Jumătatea rămasă îi servise drept mic dejun. Erau aproape trei sute de mile din oraşul port Zagosur, de pe coasta domoală a Ibrei, până în mijlocul Baociei, provincia centrală a Chalionului. Nu fusese în stare să parcurgă nici pe departe atât de repede distanţa pe care şi-o pusese în gând. În Zagosur, Spitalul-Templu al Milostivirii Mamei era închinat ocrotirii tuturor naufragiaţilor, în orice fel ar fi fost ei aruncaţi pe ţărm de apele mării. Punguţa milei pe care slujitorii lăcaşului de ocrotire de acolo i-o dăruiseră se subţiase, iar apoi se golise cu desăvârşire, înainte ca el să-şi fi atins ţinta. Tocmai când era pe punctul de a ajunge la destinaţie. *Încă o zi,* îşi spuse el, *mai puţin de o zi.* Numai de-ar fi putut să pună pas după pas, preţ de încă o zi, şi ar fi găsit un adăpost în care să se refugieze.

Când pornise la drum din Ibra îşi plăsmuise-n minte cum să-i ceară Văduvei moştenitoare a provincarului un adăpost în casa ei, de dragul vremurilor trecute. Chiar şi la piciorul mesei sale. Ceva, orice-ar fi, atât timp cât nu era prea mare osteneala. Pretenţiile i se împuţinau pe măsură ce îşi îndrepta anevoios pasul către răsărit, peste trecătorile din creierii munţilor, spre înălţimile îngheţate ale podişului central. Poate că intendentul castelului ei ori maestrul de echitaţie îl va lăsa să stea într-un colţişor din grajdurile ei sau în vreun ungher de bucătărie, şi n-ar mai fi fost nevoie s-o deranjeze defel pe nobila doamnă. De-ar fi putut să

cerşească un loc ca ajutor de bucătar, nici măcar n-ar mai fi fost nevoie să-şi dea în vileag numele adevărat.

Se îndoia că mai rămăsese vreun slujitor în gospodăria ei care să-l fi cunoscut din vremurile bune, pe când era paj în slujba defunctului provincar de Baocia.

Gândul la un loc liniştit, ferit, lângă vatra focului din bucătărie, neobservat, fără ca altcineva mai primejdios decât un bucătar să răcnească la el, fără vreo altă corvoadă mai rea decât scosul apei din fântână sau căratul lemnelor de foc, îl împinsese în viforul iernii, care acum era pe sfârșite. Mirajul tihnei îl mânase asemenea unei obsesii, asta şi conştiinţa faptului că fiecare pas hotărât pe care-l făcea mai adăuga un metru între el şi coşmarul mării. Pe drumul pustiu îşi amăgise simţurile ore în şir, născocind la nesfârşit nume noi, slugarnice, potrivite cu noua lui identitate neştiută. Acum, însă, se părea că nu mai era nevoie, la urma urmei, să se înfăţişeze înaintea privirilor contrariate de la curtea alteţei sale înveşmântat în straiele lepădate de-un sărăntoc. *În schimb, Cazaril cerşeşte de la un ţăran veşmintele unui mort şi le este recunoscător amândurora pentru mărinimia lor. Este. Este. Cu multă smerenie recunoscător. Cu cea mai mare smerenie.*

Oraşul Valendei se răsfira pe culmea dealului pe care fusese ridicat, ca un macat bogat, ţesut cu roşu şi auriu; roşu pentru acoperişurile din ţiglă, auriu pentru piatra din partea locului, amândouă strălucind în soare. Cazaril îşi închise ochii înceţoşaţi la vederea culorilor care te năuceau, nuanţele binecunoscute ale pământului lui de baştină. Casele din Ibra, scăldate în lumina albă, prea strălucitoare în fierbinţile amiezi nordice, te orbeau cu albeaţa lor. Acest galben de gresie era tenta de culoare ideală pentru o casă, un oraş, o ţară – o mângâiere pentru priviri. Pe coama

dealului, ca o adevărată coroană de aur, se ridica maiestuos castelul provincarei, ale cărui ziduri de apărare păreau acum că văluresc în lumină. Se uită subjugat la el, descurajat pentru o clipă, apoi îşi târşâi picioarele înainte, păşind cumva mai repede decât o făcuse de-a lungul călătoriei sale, în pofida istovitoarei dureri care-i făcea picioarele să şovăie.

Trecuse ora de târg, aşa că străzile erau liniştite şi lipsite de agitaţie în vreme ce el îşi croia drum înspre piaţa principală. La poarta templului se apropie de o femeie mai în vârstă, care nu părea că ar fi fost în stare să-l urmărească ca să-l jefuiască şi-i ceru să-l îndrume către un cămătar. Acesta îi umplu pumnul cu o cantitate mulţumitoare de vaide din aramă în schimbul realului său micuţ şi îi arătă calea către spălătoreasă şi către baia publică. Făcu doar un scurt popas pe drum, numai cât îi trebui să cumpere o turtă cu seminţe de la un vânzător ambulant şi s-o înfulece.

Vărsă mai multe vaide pe tejgheaua spălătoresei şi se târgui ca să împrumute o pereche pantaloni de in, strânşi cu şnur în talie şi o tunică, împreună cu o pereche de sandale din paie cu care să tragă o fugă în jos pe stradă, în aerul după-amiezii blânde, către baie. Femeia luă cu mâinile ei înroşite de muncă bulendrele lui oribile şi cizmele împuţite. Bărbierul de la baia publică îi tunse părul şi barba în timp ce stătea aşezat, ţeapăn, într-un scaun adevărat, oh, minunat! Băiatul de acolo îi servi ceai. După asta merse înapoi în curtea cu baia propriu-zisă, să stea pe lespezile mari de piatră şi să-şi cureţe trupul cu săpunuri parfumate, aşteptând ca băiatul de la baie să vină şi să-l limpezească cu o găleată de apă încropită. Într-o aşteptare plină de mulţumire, Cazaril ochi uriaşul cazan din lemn cu fundul din aramă, în care încăpeau şase bărbaţi ori tot

atâtea femei, în zilele rezervate lor, dar pe care, prin norocul de care se bucura la ora aceea, se părea că l-ar fi putut avea doar pentru el. Soba cu jar de sub cazan păstra apa aburindă. Ar fi putut să stea la înmuiat acolo toată după-amiaza, în timp ce spălătoreasa îi fierbea îmbrăcămintea.

Băiatul de la baie se caţără pe un scăunel şi-i turnă apă deasupra capului, în timp ce Cazaril se răsucea şi se scutura sub şuvoiul de apă. Deschise ochii şi îl surprinse pe băiat holbându-se la el, cu gura căscată.

— Sunteţi... sunteţi dezertor? întrebă băiatul înecându-se.

Aha! Spinarea lui, duiumul de cicatrici roşii, ca funiile, îngrămădite una peste alta şi atât de întinse încât nu-i mai rămăsese nicio fâșie de piele nevătămată, mărturie a ultimei bătăi cu biciul pe care stăpânii galerelor din Roknari i-o trăseseră. Aici, în regatul Chalionului, dezertorii de la oaste se numărau printre puţinii nelegiuiţi pedepsiţi atât de sălbatic, prin chiar acea metodă.

— Nu, spuse Cazaril răspicat. Nu sunt un dezertor!

Proscris, cu siguranţă; trădat, posibil. Dar niciodată nu dezertase dintr-un post, nici măcar din cele mai funeste dintre ele.

Băiatul se lovi cu palma peste gură de uimire, scăpă din mână găleata de lemn cu un pocnet şi o zbughi din loc. Cazaril suspină şi se îndreptă către cazan.

Abia ce apucă să-şi cufunde trupul dureros până la bărbie în dogoarea binefăcătoare, când proprietarul băii păşi apăsat în curtea micuţă acoperită cu ţiglă.

— Afară! răcni proprietarul. Tu de-acolo, afară!

Cazaril se trase îndărăt înspăimântat în vreme ce omul îl înşfăcă de păr şi-l târî cu totul afară din apă.

Ce se-ntâmpla?

Omul azvârli tunica, pantalonii şi sandalele de-a valma înspre el şi îl trase furios, apucându-l de-un braţ, afară din curte, până în faţa prăvăliei.

— Hei, stai un pic, ce faci? Nu pot să ies dezbrăcat pe stradă!

Bărbatul îi dădu un brânci învârtindu-l şi îi dădu drumul pentru o clipă.

— Îmbracă-te şi ieşi afară. Eu sunt patronul unui stabiliment respectabil! Nu-i pentru cei de teapa ta! N-ai decât să te duci la bordel. Sau, şi mai bine, aruncă-te în râu!

Năucit şi leoarcă de apă, Cazaril îşi trase cu stângăcie tunica pe cap, smuci în sus de pantaloni şi căută să-şi strecoare picioarele înapoi în sandalele de paie în timp ce-si ţinea cu o mână băierile pantalonilor şi era înghiontit înapoi către uşă. I se trânti uşa-n nas pe când se întorcea cu spatele şi fu pătruns de înţelesul celor întâmplate: cealaltă nelegiuire care era pedepsită printr-o biciuială soră cu moartea în ţinutul Chalionului era violarea unei fecioare sau a unui copil. Obrajii îi luară foc.

— Dar n-a fost – dar n-am făcut aşa ceva – am fost vândut corsarilor din Roknar…, bâigui el.

Rămase acolo în picioare, tremurând. Se gândi să bată la uşă şi să stăruiască la cei dinăuntru să-i asculte lămuririle. *Of, vai şi-amar de onoarea mea!*

Bărbatul de la baie era tatăl băiatului, îşi dădu seama Cazaril.

Râdea. Şi plângea în acelaşi timp. Clătinându-se, pe marginea colţuroasă a… ceva care-l înfricoşa chiar mai mult decât scandalizatul bărbat de la baia publică. Îşi trase suflarea. N-avea forţă să se certe şi, chiar dacă i-ar fi convins să-l asculte, de ce l-ar fi crezut? Se frecă la ochi cu mâneca moale din pânză a cămăşii. Avea un miros

pătrunzător, plăcut, pe care numai urma unui fier bine încins o poate lăsa. Asta îi trezi deodată amintiri ale traiului într-o casă, nu prin şanţuri. I se părea că se-ntâmplase în urmă un veac.

Se lăsă păgubaş; se întoarse şi se împletici şovăielnic de-a lungul străzii către uşa vopsită în verde a spălătoresei. Clopoţelul agăţat la uşă sună când el intră sfios înăuntru.

— Aveţi vreun colţişor unde-aş putea să mă aşez, doamnă? o întrebă când se ivi, avertizată de chemarea clopoţelului. Am... sfârşit mai devreme decât... şi graiul i se stinse înăbuşit de ruşine.

Femeia ridică din umerii ei viguroşi.

— A, da. Hai înapoi cu mine. Aşteaptă!

Se afundă în spatele tejghelei sale şi apăru înapoi cu o cărticică micuţă, cât palma lui Cazaril, legată în piele netăbăcită.

— Uite-ţi cartea. Ai noroc mata că am căutat prin buzunare, altfel ar fi ieşit o murdărie făr’ de hal acuma, crede-mă cum îţi zic.

Tresărind a surprindere Cazaril o ridică. Pesemne că zăcuse ascunsă în stofa groasă a pelerinei mortului; n-o simţise la pipăit atunci când înfăşurase veşmintele în grabă, la moară. Asta se cădea să ajungă în mâinile clericului aceluia de la Templu, laolaltă cu lucrurile care aparţinuseră celui mort. *Oricum, nu mă mai întorc eu acolo în seara asta, asta-i sigur.* Avea s-o înapoieze de îndată ce ar fi fost în stare s-o facă.

Deocamdată doar îi mulţumi spălătoresei, urmând-o într-o curte interioară cu o fântână adâncă, asemănătoare cu cea a vecinului cu baia comunală. Un cazan era pe foc şi vreo patru tinere frecau şi împroşcau cu stropi în albiile de spălat. Îi făcu semn cu mâna înspre o bancă lângă perete, departe de ploaia de stropi, unde el se aşeză privind

pierdut, într-un soi de binecuvântare imaterială, la imaginea aceea paşnică a harnicelor femei. Era o vreme când nu şi-ar fi coborât privirile la un cârd de fete îmbujorate de la ţară, păstrându-şi ocheadele pentru doamnele delicate. Cum de nu-şi dăduse niciodată seama cât de frumoase erau spălătoresele? Puternice şi vesele, mişcându-se de parcă dănțuiau, şi cu un suflet ca pâinea caldă, atât de omenos...

În cele din urmă îşi mişcă mâna, reînviindu-i curiozitatea de a se uita în carte. Poate că purta numele omului care murise, rezolvând misterul. O deschise, răsfoindu-i paginile, şi descoperi că erau înţesate cu un scris încârligat, cu câteva desene mâzgălite ici şi colo. Cu totul şi cu totul încriptate.

Clipi şi se aplecă mai aproape de carte, ochii lui descompunând în bucăţi acel cifru, aproape în ciuda voinţei sale. Era un scris în oglindă. Chiar şi cu o tehnică de înlocuire a unor litere putea fi anevoios de descifrat. Dar providenţa făcu ca un cuvânt scurt, de trei ori repetat pe-o pagină, să-i pună la îndemână cheia. Neguţătorul alesese cel mai copilăresc dintre cifruri, schimbând fiecare a doua literă, fără să-şi mai dea osteneala să modifice şablonul apoi. Numai că... nu era în limba ibrană vorbită, în vreunul din dialectele ei diferite din regatele Ibrei, Chalion şi Brajar. Era în darthacană, vorbită în provinciile din extrema sudică a Ibrei şi a imensei Darthaca de peste munţi. Iar scrisul omului era îngrozitor, cu ortografia stătea şi mai rău de atât, cât despre stăpânirea gramaticii darthacane, aproape că era străin de aceasta. Avea să fie şi mai greu decât îşi închipuise Cazaril. Va avea nevoie de hârtie şi peniţă, de un loc liniştit şi o lumină bună dacă voia să aleagă vreo noimă din încâlceala aceea. Dar putea fi şi mai rău. Putea fi încifrată într-o roknari proastă.

Era aproape sigur că erau însemnările bărbatului asupra experimentelor lui vrăjitoreşti. Măcar de-atâta lucru îşi putea da seama Cazaril. Destul cât să-i aducă condamnarea sau spânzurătoarea, dacă n-ar fi fost deja mort. Pedepsele pentru practicarea – ba nu, pentru *tentativa* – de a practica magia morţii, erau crâncene. Pedeapsa pentru reuşită era, în linii mari, considerată de prisos, de vreme ce nu exista vreun caz de care Cazaril să aibă cunoştinţă care să nu-l fi costat viaţa pe cel care arunca vraja. Oricare ar fi fost mijlocul prin care practicantul îl provoca pe Bastard să-şi slobozească câte vreun demon pe lume, acela venea mereu înapoi cu două suflete ori nu venea cu niciunul.

Astfel stând lucrurile, ar fi trebuit să mai existe încă o fiinţă omorâtă, undeva pe tărâmul Baociei, cu o noapte în urmă. Prin însăşi natura sa, magia morţii nu era foarte populară. Coasa ei cu două tăişuri nu admitea înlocuitori ori mandataţi. A omorî însemna să-ţi iscăleşti propria sentinţă. Pumnalul, sabia, otrava, măciuca, aproape orice altă cale era o alegere mai bună, dacă voia cineva să supravieţuiască crimei sale. Dar, din amăgire ori disperare, oamenii încă mai încercau să o facă din când în când. Hotărât lucru, cartea trebuia să ajungă înapoi la preoteasa aceea de la sat, ca ea să o dea mai departe unuia dintre mai marii Templului zeilor, care ar fi avut menirea de a încheia investigarea cazului pentru regat. Cazaril îşi încreţi fruntea şi se ridică, închizând volumul acela aducător de nelinişti. Aburii călduţi, ritmul muncii, vocile femeilor şi osteneala pe care o simţea îl ispitiră să se culce pe o parte, încovrigat pe bancă, cu cartea în chip de pernă sub obraz. Va închide ochii un pic…

Se trezi cu o tresărire, gâtul îi pocni supărător, degetele îi se încleştaseră pe o povară neaşteptată de lână… Una dintre spălătorese aruncase o pătură peste el. Scăpă un

suspin involuntar de mulţumire în faţa unei astfel de binefaceri dezinteresate. Se smuci în picioare şi se uită să vadă cum cădea lumina. Curtea era învăluită aproape în întregime în umbră de-acum. Însemna că dormise aproape toată după-amiaza. Zgomotul care îl trezise era bufnitura cizmelor lui, curăţate şi, în măsura în care era posibil, lustruite, lăsate jos din mâna spălătoresei. Ea aşează maldărul de rufe ale lui Cazaril, pe cele frumoase şi pe cele ponosite deopotrivă, pe bancă, lângă el.

Amintindu-şi reacţia băiatului de la baia publică, Cazaril întrebă cu sfiiciune:

— Aveţi cumva o încăpere unde aş putea să mă îmbrac?

— Cum să nu?

Ea încuviinţă cu bunăvoinţă şi îl îndrumă către un dormitor modest din spatele casei, unde îl lăsă singur. Lumina de la apus se prelingea prin fereastra îngustă. Cazaril îşi sortă hainele curate şi se uită plin de aversiune la bulendrele jerpelite pe care le purtase săptămâni în şir. Oglinda ovală aşezată pe o poliţă într-un ungher era cea mai bogată podoabă din odaie, observă el.

Într-o doară, adresând o altă rugăciune de mulţumire spiritului celui plecat dintre cei vii al cărui moştenitor neaşteptat devenise, îşi puse pantalonii ecosez din bumbac, proaspăt spălaţi, cămaşa cu broderie fină, roba maronie din lână – rămasă caldă de la fierul de călcat, deşi hurmuzurile mai erau un picuţ umede – şi în cele din urmă mantaua neagră, fără mâneci, care-i cădea în falduri groase de stofă şi în sclipiri argintii până la glezne. Veşmintele celui mort erau destul de lungi, dacă nu chiar lălâi pentru constituţia sfrijită a lui Cazaril. Se aşeză pe pat şi-şi trase cizmele cu tocuri scâlciate şi tălpile atât de uzate de ajunseseră abia un pic mai groase ca un pergament. Să fi fost vreo... trei ani de când nu se mai văzuse într-o oglindă mai mare sau mai

bună decât o bucată de oţel lustruit. Asta era din sticlă şi era înclinată în aşa chip încât să se poată vedea pe jumătate, ori din cap până-n picioare.

Se zgâia la el un străin. *Pe toţi cei cinci zei, când mi-a încărunţit atâta barba?* Şi atinse cu o mână tremurândă netezimea firelor tunse scurt. Cel puţin părul abia tuns cu foarfeca nu apucase încă se i se retragă prea mult de pe frunte. Dacă ar fi încercat să spună a ce semăna mai mult, a negustor, nobil ori cărturar în acea ţinută, ar fi trebuit să zică cărturar, unul din soiul acela de fanatici, cu ochii afundaţi în orbite şi oarecum nebun. Îmbrăcămintea aceea cerea lanţuri din aur sau argint, peceţi, o centură cu butoni sau giuvaericale, inele groase cu pietre lucitoare, ca să-l califice în vreun rang mai înalt.

În orice caz, vagabondul de la marginea drumului dispăruse. Oricum... nu era un om care să cerşească să fie tocmit ca ajutor în bucătăria unui castel.

Se gândise să-şi ia un pat pentru o noapte la un han de restul vaidelor care-i rămăseseră în buzunar şi să se prezinte dinaintea provincarei a doua zi de dimineaţă. Neliniştit, se întrebă dacă nu cumva bârfele celui de la baia publică apucaseră să se împrăştie prin tot oraşul. Şi dacă i s-ar fi refuzat accesul în orice casă sigură şi respectabilă...

Acum, în seara asta. Du-te! Va urca până la castel şi va afla dacă putea să ceară adăpost au ba. *Nu mai pot îndura încă o noapte fără să ştiu.*

*Î*nainte de căderea nopţii. *Înainte să mă lase inima.* Ascunse carnetul cu însemnări înapoi în buzunarul interior al pelerinei, care îl ţinuse mascat până atunci. Lăsând hainele de vagabond într-o grămăjoară pe pat se întoarse şi păşi afară din cameră.

Capitolul 2

În vreme ce urca ultima porţiune de deal către poarta principală a castelului, Cazaril avu o strângere de inimă că nu fusese chip să-şi facă rost de o sabie. Cei doi străjeri, îmbrăcaţi în livrele negru cu verde, culorile provincarului de Baocia, îl priviră apropiindu-se neînarmat, fără să se alarmeze, dar în acelaşi timp şi cu nepăsare, semn al lipsei de respect. Cazaril îl salută pe cel care purta la pălărie cocarda de sergent, doar cu o înclinare austeră, calculată, din cap. Servilismul pe care şi-l tot repetase în minte era destinat uneia dintre porţile dosnice, nicidecum pentru aceasta, nu şi dacă se aştepta să ajungă undeva mai sus. Oricum, datorită hainelor sale fusese în stare să-şi procure şi numele potrivite.

— Bună seara, sergent! Îl caut pe intendentul castelului, pe ser dy Ferrej. Sunt Lupe dy Cazaril, zise, lăsându-l pe aprod să ghicească, de preferat în mod greşit, dacă fusese chemat.

— În ce problemă, domnule? întrebă străjerul politicos, însă deloc impresionat.

Cazaril se îndreptă de umeri; nu ştia din ce ungher ascuns în străfundurile inimii sale răzbătu o voce tăioasă şi poruncitoare totodată:

— Într-o problemă care îl priveşte, soldat!

Automat, sergentul pocni din călcâie.

— Da, domnule!

Cu o mişcare din cap, acesta îi ordonă tovarăşului său să rămână la post, iar el îl invită pe Cazaril să îl urmeze prin poarta deschisă.

— Pe aici, domnule. Am să întreb dacă intendentul vă poate primi.

Inima lui Cazaril tresăltă privind împrejur vasta curte pietruită dindărătul porţilor castelului. Câte pingele nu tocise el, alergând cât îl ţineau picioarele pe acele pietre, făcând comisioane pentru înalta casă? Superiorul pajilor se plânsese că în ritmul acela avea să ajungă la ruină cu bocancii, până când provincara l-a întrebat râzând dacă ar prefera un paj trândav, care să-şi tocească mai degrabă dosul pantalonilor, căci dacă lucrurile stăteau într-adevăr aşa, îi putea găsi ea vreo câţiva cu care să-l pricopsească.

Părea că aceasta încă îşi mai gospodărea acareturile cu un ochi ager şi o mână fermă. Livrelele gardienilor erau în stare excelentă, pietrele cu care era pavată curtea luceau de curăţenie, iar arbuştii ornamentali desfrunziţi din ciubere, care flancau intrările cele mari, aveau poalele îmbrăcate cu graţie de bulbi timpurii care se desfăceau în boboci strălucitori şi fără de cusur tocmai la timp pentru sărbătoarea Zilei Fiicei de a doua zi.

Străjerul îi făcu semn lui Cazaril să aştepte pe banca de lângă perete, care mai purta încă binecuvântarea căldurii soarelui de peste zi, în vreme ce el se îndreptă înspre uşa lăturalnică care ducea către clădirea administrativă, unde vorbi cu un slujitor din casă care ar fi putut sau nu să-l cheme afară pe intendent pentru acest străin. Nu apucă să facă nici pe jumătate calea întoarsă la postul său, că tovarăşul lui îşi iţi capul pe după poartă ca să strige:

— Se înapoiază Alteţile lor!

Sergentul îşi întoarse capul către odăile slujitorilor, răcnind la rându-i:

— Se înapoiază Alteţile lor. Atenţie, voi de-acolo! şi îşi iuţi paşii.

Valeţi şi slugi ieşiră de-a valma pe mai multe uşi dimprejurul curţii, pe când dincolo de porţi se auzi un tropot de copite amestecat cu larma unor voci. Mai întâi îşi

făcură apariţia prin arcadele din piatră două tinere, însoţite de o adevărată fanfară de chiote prea puţin demne de nişte doamne, însă de-a dreptul triumfătoare, călare pe nişte cai care abia mai puteau răsufla, cu burţile stropite de noroi.

— Am câştigat, Teidez! strigă peste umăr cea dintâi.

Era îmbrăcată cu o vestă de călărie din catifea albastră, cu o fustă despicată din lână de aceeaşi culoare. Părul îi ieşise de sub boneta din dantelă cumva pieziş, căzând în zulufi de o culoare nici blondă, nici roşcată, ci lucind chihlimbariu în lumina amurgului. Avea o gură cu buze pline, o piele palidă şi nişte ochi adumbriţi de pleoape grele, mijiţi acum de hohotele de râs. Tovarăşa ei, o brunetă înaltă, îmbrăcată în roşu, care purta pantaloni, rânji complice şi se foi în şa în timp ce restul cavalcadei le ajunse din urmă.

Un chiar mai tânăr decât ele domnişor, într-o jachetă cu broderii din fir de argint întruchipând fiare sălbatice, veni după ele călare pe un cal şi mai impresionant, de un negru lucios, cu coada mătăsoasă fluturând în vânt. Era flancat de doi valeţi cu feţe încremenite şi escortat de un domn încruntat. Avea părul aidoma... surorii? – da, cu siguranţă – surorii lui cârlionțate, numai că un pic mai roşcat şi o gură cărnoasă, mai bosumflată decât a ei.

— Cursa s-a terminat la picioarele dealului, Iselle. Aţi trişat!

Ea schiţă o strâmbătură gen – ei, aşi! – înspre regalul său frate. Înainte ca slujitorul care venea fuga înspre ea, ducând scăunelul pe care să descalece doamnele, să poată ajunge îşi dădu drumul din şa, tropăind pe vârfu-rile ghetuţelor. Şi prietena ei cea cu părul întunecat fu mai iute decât servitorul său la descălecat şi-i înmână acestuia frâiele calului ei, zicându-i:

— Mai plimbă tu bietele animale până îşi revin, Deni. Le-am alergat într-un hal fără de hal.

Şi, parcă pentru a-şi întări vorbele, îi dădu un sărut calului ei ţintat în mijlocul stelei din frunte şi, în vreme ce animalul o înghionti cu capul ca pentru a o linişti, îi strecură pe furiş din buzunar ceva de ronţăit.

Rămasă în urmă cu vreo două minute bune, intră ultima pe poartă o femeie mai în vârstă, roşie la faţă.

— Iselle, Betriz! Mai încet! Oh, Sfântă Mamă şi Fiică, fetelor, nu se poate să goniţi mai bine de jumătate din ţara Valendei ca două smintite!

— Păi, am încetinit. Ba chiar ne-am şi oprit! remarcă logic bruneta. Nu ne putem lua la întrecere cu limba ta ascuţită, scumpo, oricât am încerca. E mai iute decât cel mai rapid cal din Baocia.

Femeia mai în vârstă făcu o mutră de exasperare şi aşteptă ca rândaşul ei să-i aşeze scăunelul pentru descălecat.

— Bunica ta ţi-a cumpărat minunăţia aia de catâr alb, prinţesă, de ce nu-l iei niciodată la plimbare? Ar fi mult mai potrivit.

— Şi muuult mai încet, îi aruncă râzând fata cu părul chihlimbariu. Şi, oricum, bietul Fulg-de-Nea e spălat şi ţesălat pentru procesiunea de mâine. Grăjdarilor li s-ar fi rupt inima dacă l-aş fi scos la alergat prin noroi. Au de gând să-l ţină ca scos din cutie peste noapte.

Gâfâind toată, femeia îi permise rândaşului ei s-o ajute să descalece. Când se văzu iar jos începu să-şi scuture fustele şi se îndreptă de spatele care, după toate aparenţele, o cam ţinea. Băiatul plecă înconjurat de o mână de slujitori grijulii, iar cele două tinere, nestânjenite de bombănelile necontenite ale doamnei lor de companie, se luară la întrecere una cu alta până la poarta donjonului

principal al castelului. Ea le urmă clătinând din cap a dezaprobare.

Când se apropiară de poartă, un bărbat rotofei între două vârste, îmbrăcat auster în negru, ieşi şi le făcu observaţie în timp ce treceau, pe un ton lipsit de răutate, dar pe deplin ferm:

— Betriz, dacă mai goneşti vreodată calul la deal înspre casă în halul ăsta o să ţi-l iau. Aşa că o să-ţi foloseşti energia *debordantă* alergând după prinţesă pe jos.

Ea îi făcu o plecăciune grăbită şi strecură un timid:

— Da, tată!

Fata cu părul ca ambra luă poziţie de îndată.

— Vă rog să o scuzaţi pe Betriz, ser dy Ferrej. Vina îmi aparţine. Ea n-a avut încotro şi a fost nevoită să mă urmeze pe unde am condus eu cavalcada.

Sprinceana acestuia zvâcni şi îi făcu o mică plecăciune:

— În cazul acesta aţi putea să cugetaţi, Înălţimea Voastră, cu privire la demnitatea unui conducător care îşi târăşte adepţii în greşeală, ştiind bine că el însuşi va scăpa de pedeapsă.

Fata cu părul de chihlimbar îşi schimonosi buzele la auzul acestor vorbe. După ce-i aruncă o privire prelungă pe sub gene îi schiţă şi ea interlocutorului ei o jumătate de reverenţă şi apoi ambele fete se strecurară înăuntru, ca să evite alte pedepse. Bărbatul în negru scăpă un oftat. Doamna de companie, care dădu fuga în urma lor, dădu din cap aprobator.

Chiar şi fără aceste indicii, Cazaril l-ar fi putut identifica pe bărbat drept intendentul castelului, datorită clinchetului cheilor de la chimirul său smălţuit cu argint şi lanţului de la oficiu pe care-l avea în jurul gâtului. Se ridică brusc când bărbatul se apropie de el şi schiţă o blestemată de plecăciune ciudată, ţintuit de durerile de spate.

— Ser dy Ferrej? Numele meu este Lupe dy Cazaril. Vă solicit o întrevedere cu văduva moştenitoare provincară, dacă… dacă binevoieşte să mă primească.

Vocea i se stinse sub privirile încruntate ale intendentului.

— Nu vă cunosc, domnule, spuse acesta.

— Cu îndurarea zeilor, provincara şi-ar putea aminti de mine. Am fost pe vremuri paj aici – arătă cu mâna împrejur –, la această curte. Pe când bătrânul provincar era în viaţă.

Era ceea ce putea numi acasă, o casă de unde plecase, se gândi el. Cazaril se săturase să fie un străin peste tot.

Sprânceana încărunţită se ridică cercetător:

— Mă voi interesa dacă provincara vrea să vă primească.

— E tot ceea ce vă cer.

Tot ceea ce îndrăznea să ceară. Se lăsă înapoi pe banca sa şi îşi împreună degetele în vreme ce intendentul păşea apăsat înapoi spre donjonul principal.

După câteva minute groaznice de aşteptare încordată, în timp ce servitorii care treceau se zgâiau la el cu coada ochiului, Cazaril căută cu privirea plină de nădejde întoarcerea intendentului. Dy Ferrej se uită la el uluit.

— Înălţimea Sa, provincara, vă acordă o întrevedere. Urmaţi-mă!

Trupul îi înţepenise stând în frigul înţepător; se poticni un pic şi-şi blestemă mersul şontâcăit în timp ce-l urma pe intendent înăuntru. Abia dacă avea nevoie de o călăuză. Amintiri despre acea aşezare i se năpustiră în minte, învălmășindu-se una după alta. Prin acest hol, peste acea pardoseală cu model albastru cu galben, sus pe scara asta şi apoi pe cealaltă, printr-o odaie interioară văruită toată în alb şi apoi în sala dinspre zidul de vest, în care ea a preferat întotdeauna să stea la acea oră din zi, cu cea mai bună lumină pentru lucrul ei sau pentru lectură.

Fu nevoit să-şi aplece un pic capul sub pragul scund al uşii, aşa cum n-o mai făcuse vreodată; părea singura schimbare. Dar ușa era aceeaşi.

— Iată bărbatul, aşa cum aţi poruncit, Înălţime, îl anunţă sec intendentul pe Cazaril, refuzând să sprijine, dar totodată şi să nege identitatea pretinsă a acestuia.

Văduva provincară era aşezată într-un scaun mare din lemn, căptuşit cu perne pentru a fi confortabil pentru bătrânele ei mădulare. Purta un veşmânt sobru de un verde închis, corespunzător cu statutul ei de văduvă de rang înalt, dar lipsit de boneta de văduvă. Alesese în schimb să-şi ţină părul încărunţit în două cozi încolăcite şi împreunate cu funde verzi, prinse cu clame bătute cu pietre preţioase. Avea o doamnă de companie aproape la fel de bătrână ca şi ea, aşezată alături, tot o văduvă, judecând după îmbrăcămintea de mirean slujitor al Templului, pe care o purta. Însoțitoarea îşi încleştă degetele pe lucrul de mână şi îi azvârli lui Cazaril o privire bănuitoare.

Rugându-se ca trupul să nu îl trădeze acum cu vreun junghi sau tremur, Cazaril se lăsă în genunchi înaintea scaunului ei şi îşi plecă capul într-un salut respectuos. Hainele ei împrăştiau un miros de lavandă şi de om bătrân. Se uită în sus, căutând pe faţa ei un semn că l-ar recunoaşte. Dacă nu-l recunoştea acum, avea să devină cu adevărat un nimeni şi asta imediat.

Ea privi înapoi şi îşi muşcă buza a mirare.

— Pe toţi cei cinci zei, murmură ea încet. Eşti chiar tu! Milord dy Cazaril! Îţi urez bun venit în casa mea.

Îi întinse mâna să i-o sărute.

Înghiţi în sec, rămas aproape fără suflare, înclinându-și capul deasupra mâinii întinse. Fusese frumoasă şi albă odată, cu unghii perfecte, şlefuite ca nişte perle. Acum degetele îi erau noduroase, iar pielea subţiată acoperită cu

pete maronii, deşi unghiile erau încă la fel de bine întreţinute ca pe vremea când era o doamnă respectabilă, în floarea vârstei. Nu schiţă niciun gest atunci când simţi câteva lacrimi de neputinţă căzute pe dosul mâinii sale, dar buzele i se arcuiră abia perceptibil. Mâna i se retrase din strânsoarea lui uşoară ca să-i atingă barba brăzdată de fire albite:

— Vai de mine, Cazaril, aşa de mult am îmbătrânit?

Clipi repede uitându-se în sus la ea. Nu, n-avea să izbucnească în plânsete ca un copil cu nervii la pământ...

— A trecut multă vreme, Alteță.

— Mda!

Îşi întoarse mâna, iar degetele ei uscate îl bătură pe obraz.

— Ăsta-i felul tău de-a spune că nu m-am schimbat deloc. Oare nu te-am învăţat să minţi o doamnă mai convingător de atât? Habar n-aveam că m-am ramolit într-atât.

Apoi, cu un calm perfect, îşi retrase mâna şi dădu din cap aprobator către companioana sa.

— Permite-mi să ţi-o prezint pe verişoara mea, lady dy Hueltar. Tessa, ţi-l prezint pe nobilul meu domn, castillarul dy Cazaril.

Cazaril îl zări cu colţul ochiului pe intendent care, cu un oftat de uşurare îi dădu de înţeles gardianului său că totul era în ordine şi îşi încrucişă braţele, sprijinindu-se de cadrul uşii. Îngenuncheat în continuare, Cazaril se înclină stângaci în direcţia cucernicei devote a Templului.

— Sunteţi prea bună, Alteţă, dar de vreme ce nu mai sunt în posesia domeniului Cazaril, nici a castelului, nici a altei bucăţi din pământurile tatălui meu, nu mai revendic nici acest titlu.

— Încetează cu prostiile, castillare!

Dincolo de tonul persiflant din vocea ei se simţea o duritate.

— Scumpul meu provincar a murit acum zece ani, dar aş fi în stare să dezlănţui toţi demonii Bastardului asupra primului om care ar îndrăzni să nu mă respecte ca pe o provincară ce sunt. Avem ceea ce putem păstra, băiete dragă, dar să nu laşi niciodată să ţi se vadă slăbiciunea sau greşeala.

De-a dreapta ei, devota se îmbăţoşă a dezaprobare la auzul acestor vorbe directe, dacă nu chiar din pricina atitudinii din spatele lor. Cazaril se gândi că ar fi imprudent să atragă atenţia că titlul de drept aparţinea acum nurorii provincarei. Fiul acesteia, actualul provincar, şi soţia sa ar fi găsit şi ei, pesemne, la fel de imprudentă o asemenea remarcă.

— Înălţimea Voastră veţi fi întotdeauna cea mai mare doamnă în ochii mei, cea pe care o veneram de departe pe vremuri, o gratulă Cazaril.

— Acum e mai bine, aprobă ea. Mult mai bine. Îmi place omul care-şi pune mintea la contribuţie. Îi făcu cu mâna intendentului.

— Dy Ferrej, adu un scaun pentru castillar! Şi unul pentru dumneata; stai proţăpit acolo ca o cioară!

Aparent obişnuit cu acest soi de adresare, intendentul zâmbi şi spuse din vârful buzelor:

— Desigur, Înălţimea Voastră.

Şi trase un scaun sculptat pentru Cazaril, scoţând un murmur de solicitudine gen „Vreţi să luaţi loc, domnule?”, apoi găsi un altul pentru el, din camera alăturată, aşezându-l un pic mai încolo de stăpâna sa şi de oaspetele acesteia.

Cazaril se ridică în picioare cu greutate şi se cufundă în binecuvântatul confort al scaunului. Îndrăzni în cele din urmă să se lanseze în discuţie:

— Nu cumva erau prinţul şi prinţesa cei pe care i-am văzut venind călare când am ajuns aici, Înălţimea Voastră? Nu ar fi trebuit să vă tulbur cu venirea mea, de-aş fi ştiut că aveţi asemenea oaspeţi.

De fapt, n-ar fi îndrăznit oricum.

— N-au venit în vizită, castillare. Locuiesc aici cu mine pentru o perioadă. Valenda e un oraş liniştit, curat, şi... fiica mea se simte cam rău. Îi face bine să se retragă aici, după tot tumultul de la curte. O umbră de osteneală licări în privirea ei.

Pe toţi zeii, era şi lady Ista aici? Văduva moştenitoare, roina Ista, se grăbi Cazaril să-şi corecteze gândurile. Când a ajuns pentru prima oară în slujba regatului Baociei, necopt ca orice băiat de seama lui, fiica mezină a provincarei, Ista, părea o femeie în toată firea, deşi era cu doar câţiva ani mai mare decât el. Din fericire, chiar şi aflat la acea vârstă nesăbuită, el nu fusese într-atât de nechibzuit încât să-i mărturisească cuiva patima deznădăjduită cu care tânjea după ea. Căsătoria ei princiară la scurt timp după asta, cu riga Ias însuşi – prima ei căsătorie şi a doua pentru el – părea să fie destinul cel mai potrivit frumuseţii ei, în ciuda diferenţei de vârstă a cuplului regal. Cazaril presupuse că văduvia timpurie a Istei era de aşteptat, chiar dacă nu atât de curând cum s-a dovedit a fi.

Provincara îşi alungă oboseala cu o fluturare nerăbdătoare a degetelor şi-l întrebă:

— Şi în ceea ce te priveşte? N-am mai auzit nimic de dumneata de când erai sol în slujba provincarului de Guarida.

— Asta a fost... cu nişte ani în urmă, înălţimea Voastră.

— Cum ai ajuns aici?

Îl cercetă cu privirea şi sprâncenele i se coborâră a surprindere:

— Unde îţi este sabia?

— Oh, sabia... îşi duse mâna uşor într-o parte, unde nu purta nici cingătoare, nici sabie. Am pierdut-o la... Când marchizul dy Jironal conducea forţele armate ale Regelui Orico înspre nordul coastei, în campania de iarnă în urmă cu ... trei? da, trei ani; mă făcuse străjerul fortăreţei de la Gotorget. Apoi, dy Jironal a făcut nefericita mişcare de a schimba planul... am ţinut piept timp de nouă luni forţelor din Roknari. Cum se-ntâmplă de obicei, ştiţi. Vă jur că nu mai rămăsese niciun nenorocit de şobolan care să nu fie făcut friptură în toată fortăreaţa Gotorget, când am primit de veste că dy Jironal a încheiat un pact din nou şi ni s-a ordonat să depunem armele, să ne retragem şi să predăm fortăreaţa în mâinile duşmanilor.

Schiţă un zâmbet amar; mâna stângă i se răsuci în poală.

— Am rămas să mă consolez cu vestea că fortăreaţa noastră l-a costat pe prinţul din Roknari încă trei sute de mii de reali în plus atunci, în cortul tratativelor. În plus faţă de cât a cheltuit pe câmpul de luptă în timpul celor nouă luni, am socotit eu. *Slabă consolare, în schimbul vieţilor pe care le-am pierdut!* Generalul roknar a pretins sabia tatălui meu; spunea că are de gând s-o agaţe-n cortul lui, să-i aducă aminte de mine. Aşa că atunci mi-am văzut pentru ultima oară tăişul spadei. După asta...

Vocea lui Cazaril, devenită tot mai înflăcărată pe măsură ce-şi depăna amintirile, se frânse. O drese şi continuă:

— S-a produs o greşeală, o încurcătură. Când a venit lista cu numele oamenilor care urmau să fie răscumpăraţi, odată cu un cufăr plin cu reali, am aflat că numele meu fusese cumva omis. Ofiţerul roknar şi-a dat cuvântul că nu

se făcuse nicio greşeală, întrucât sumele de bani echivalau cu numărul celor răscumpăraţi, cu toate astea… sigur era o greşeală. Toţi ofiţerii mei fuseseră salvaţi… Eu am fost trecut laolaltă cu cei nerăscumpăraţi şi am fost cu toţii duşi la Visping, pentru a fi vânduţi corsarilor roknari ca sclavi la galere.

Provincara trase aer în piept. Intendentul, care se aplecase din ce în ce mai mult afară din scaun urmărind relatarea, izbucni:

— Aţi protestat desigur, nu?

— Of, pe toţi cei cinci zei, da! Am protestat tot drumul către Visping. Încă mai protestam când m-au târât pe pasarela corăbiei şi m-au legat în lanţuri de vâsla care îmi revenea. Am tot protestat până când am fost lăsaţi la apă, dar apoi… am învăţat să tac.

Zâmbi din nou, dar ai fi zis că avea o mască de clovn pe faţă. Din fericire, nimeni nu sesiză acea mică *greşeală.*

— Şi-aşa am trecut de pe un vas pe altul timp de… mult timp.

Nouăsprezece luni şi opt zile, socotise el mai târziu. La vremea aceea, nu era în stare să deosebească zilele unele de altele.

— Şi apoi, am avut parte de cel mai mare noroc; corsarul meu a dat peste flota rigăi din Ibra, aflată în larg pentru manevre. Şi, credeţi-mă, voluntarii ibranezi vâsleau mult mai repede decât noi, aşa că în curând ne-au ajuns din urmă.

Doi dintre vâslaşi fuseseră decapitaţi aşa legaţi în lanţuri cum erau, de către roknarii din ce în ce mai disperaţi, pentru că îşi încurcaseră în mod voit – ori accidental – ramele. Unul dintre ei stătuse lângă Cazaril, fusese tovarășul său de bancă luni la rând. Câteva picături de sânge împroşcat îi ţâşniseră direct în gură; încă îi mai

simţea gustul de câte ori făcea greşeala să se gândească la asta. Şi acum îl simţea. După ce corsarul a fost luat prizonier, ibranezii i-au atârnat pe roknari la pupa, câţiva din ei încă vii, târându-i de funii răsucite din propriile lor maţe, până i-au înghiţit peştii cei mari. Câţiva dintre sclavii de la galere eliberaţi au ajutat la vâslit, din proprie voinţă. Cazaril nu a mai fost în stare. Ultima biciuială pe care o primise de la roknari îl adusese aproape de a fi azvârlit peste bord de către stăpânul galerei, ca fiind bun de nimic. În timpul luptei de pe vas a zăcut, scuturat de un tremur continuu şi vărsând lacrimi în neştire.

— Ibranezii au fost cumsecade şi m-au adus la ţărm, în Zagosur, unde am căzut la pat timp de câteva luni. Ştiţi cum e când un om scapă deodată de o trudă îndelungată. Poate deveni… aproape ca un copil.

Zâmbi în chip de scuză la cei care îl ascultau. El clacase, răpus de febră până i s-au vindecat pe jumătate rănile de pe spinare, apoi a dat peste el dezinteria, apoi crizele de friguri. Şi, de-a lungul acestor suferinţe, accesele de plâns necontrolat. Plânsese şi când unul dintre salvatori i-a adus de mâncare. Când răsărea soarele şi când apunea. Când s-a speriat de-o pisică. Când era dus la culcare. Sau mai tot timpul, fără motiv.

— Cei de la Spitalul-Templu al Milostivirii Mamei m-au luat la ei. Când mi-am mai revenit – adică atunci când a mai încetat cu plânsul, iar discipolii Templului au ajuns la concluzia că nu era nebun, ci doar cu nervii slăbiţi – mi-au dat nişte bani şi am venit încoace. Am umblat trei săptămâni pe drumuri.

În încăpere era o muţenie totală.

Îşi ridică privirea şi văzu că buzele provincarei se crispaseră de mânie. Spaima îi făcu stomacul să se revolte.

— Era singurul loc la care mă puteam gândi! se scuză el degrabă. Îmi pare rău. Îmi pare tare rău.

Intendentul respiră adânc şi se lăsă înapoi în scaun, holbându-se la Cazaril. Doamna de companie făcuse ochii mari.

Pe un ton tremurător, provincara declamă:

— Eşti castillarul dy Cazaril. Trebuia să-ţi dea un cal. Trebuia să-ţi ofere escortă.

Cazaril dădu din mâini, înspăimântat:

— Nu, nu. Doamna Mea! A fost... a fost de ajuns.

În fine, aproape. Îşi dădu seama, clipind năucit că nu pe *el* era mânioasă. Ooh... I se puse un nod în gât, privirea i se înceţoşă. *Nu, nu din nou, nu aici...* Continuă grăbit:

— Vroiam să mă pun în slujba Domniei Voastre, dacă consideraţi că mai sunt bun la ceva. Recunosc... nu prea pot să fac multe. Deocamdată.

Provincara se rezemă pe speteaza scaunului, sprijinindu-şi bărbia uşor într-o mână şi îl cântări din priviri. După un răstimp, zise:

— Cântai foarte frumos din lăută pe vremea când erai paj.

— Uf...

Mâinile schilodite şi bătătorite ale lui Cazaril dădură să se ascundă una în cealaltă într-o clipă de spasm. Zâmbi din nou a scuză şi le lăsă la vedere pe genunchi:

— Socot că acum nu, Doamna Mea.

Ea se aplecă în scaun; privirea i se opri un moment asupra mâinii lui stângi sfârtecate.

— Înţeleg.

Se lăsă înapoi în scaun, strângându-şi buzele îngrijorată.

— Îmi aduc aminte că ai citit toate cărţile din biblioteca soţului meu. Mai-marele pajilor se plângea mereu de tine

din cauza asta. I-am zis să te lase în pace. Visai să devii poet, din câte îmi amintesc.

Cazaril nu era sigur că mai putea ţine o peniţă cu mâna dreaptă, acum.

— Socot că Chalionul a fost salvat de o groază de poezii proaste atunci când am plecat la război.

Ea ridică din umeri.

— Haide, haide, castillare, chiar mă uimeşti cu propunerea de a mi te pune în slujbă. Nu prea cred că Valenda are destule posturi pe care să le poţi ocupa. Ai fost curtean, căpitan, străjer la castel, mesager…

— N-am mai fost curtean de dinainte să moară riga Ias, Doamnă. Cât despre căpitan... Am dat o mână de ajutor la pierderea bătăliei de la Dalus.

Şi i-au putrezit oasele aproape un an în temniţele regatului Brajar, după aceea.

— Pe când eram intendent la castel am pierdut asediul. Când eram sol, era cât pe ce să fiu spânzurat ca spion. De două ori.

Căzu pe gânduri. *Şi de trei ori torturat pentru întreruperea unor negocieri.*

— Acum... ei bine, acum ştiu să trag la rame. Şi mai cunosc vreo cinci feluri de a găti şobolani.

Adevăru-i că mi s-ar părea o delicatesă o porţie de şobolan gătit acum.

Nu-şi dădea seama ce vedea ea pe faţa lui, căci ochii ei ageri îl tot scrutau. Poate citea osteneala, dar el spera ca ea să vadă mai degrabă foamea. Era aproape sigur că asta vedea, căci, în cele din urmă, ea zâmbi mânzeşte.

— Atunci vino să iei masa cu noi, castillare, deşi mă tem că bucătarul meu nu-ţi poate servi şobolan. Nu e sezonul de vânătoare la şobolani în paşnica Valendă. Dar am să mă gândesc la cererea ta.

Dădu din cap cu gratitudine, neavând încredere că vocea nu-i va ceda dacă mai rosti un cuvânt.

Fiind încă iarnă, masa principală a zilei fusese servită la prânz, oficial, în sala mare. Cina era un fel de ospăţ mai uşor, combinând, după chibzuinţă de care dădea dovadă provincara, pâinea şi carnea rămase de la prânz, dar în acelaşi timp, din demnitate, acestea erau din cele mai alese; la care se adăuga o generoasă libaţie din vinurile ei excelente. Pe căldurile toride ale verii de pe platourile acelea înalte se obişnuia ca, dimpotrivă, masa de după-amiază să fie o hrană uşoară, iar masa principală să fie luată după înserat, când baocienii de toate rangurile ieşeau în curţile lor răcoroase să mănânce la lumina felinarelor.

S-au aşezat la masă doar opt meseni, într-o încăpere intimă din clădirea cea nouă, chiar în apropierea bucătăriilor. Provincara ocupă partea de mijloc a mesei, făcându-i lui Cazaril onoarea de a-l aşeza la dreapta sa. Acesta fu uluit să o găsească pe prinţesa Iselle lângă el şi pe prinţul Teidez în faţa ei. Îi mai veni inima la loc atunci când prinţul alese să-şi omoare timpul cât aştepta ca toată lumea să se aşeze aruncând cocoloaşe de pâine în sora lui mai mare, manevră suprimată cu asprime de bunica lor. Cazaril observă în treacăt o sclipire trecătoare de răzbunare în ochii prinţesei, distrasă imediat de tovarăşa ei, Betriz, aşezată de cealaltă parte a mesei, un pic mai jos de el. Lady Betriz îi zâmbi pe deasupra mesei lui Cazaril cu o curiozitate prietenoasă, dezvăluind o uşoară gropiţă în obraz şi păru că vrea să spună ceva tocmai când trecu un servitor printre ei cu un vas în care mesenii să-și spele mâinile. Apa călduţă era parfumată cu verbină. Mâinile lui Cazaril fură scuturate de un tremur când şi le cufundă în vas şi apoi şi le șterse cu prosopul de pânză, o slăbiciune pe

care şi-o mască ascunzându-şi-le în poală. Scaunul din faţa lui rămase gol.

Cazaril dădu din cap în direcţia acestuia şi o întrebă pe provincară cu sfiiciune:

— Ni se va alătura şi Majestatea Sa roina, Alteţă?

Gura i se crispă:

— Ista nu se simte prea bine în seara asta, din păcate. Ea… îşi ia de cele mai multe ori masa în camera ei.

Cazaril îşi înăbuşi un început de nelinişte şi se gândi să întrebe pe altcineva, mai târziu, ce o tulbura mai precis pe regina-mamă. Acel rictus de pe faţa provincarei sugera că era vorba de ceva cronic sau de durată, ori ceva prea dureros pentru a fi discutat. Văduvia ei îndelungată o scutise pe Ista de alte pericole ce o puteau pândi la naşterea unor copii, năpasta ce cădea pe capul tuturor tinerelor, dar mai erau şi celelalte tulburări femeieşti care puteau pune stăpânire pe o mamă de familie…

Ca a de-a doua soţie a rigăi Ias, Ista se măritase când el era între două vârste, când fiul şi moştenitorul lui, Orico, era deja flăcău. În scurta perioadă în care Cazaril slujise la curtea Chalionului, cu ani în urmă, o văzuse doar de la distanţă discretă; părea a fi fericită, lumina ochilor regelui ei atunci când erau proaspăt căsătoriţi, Ias era topit după ţâncul de Iselle, care abia făcea primii paşi şi după Teidez, un bebeluş în braţele dădacei lui.

Fericirea lor fusese adumbrită în timpul nefericitei tragedii a trădării lordului dy Lutez, care îl îndurerase atâta pe bătrânul rege, încât mulţi erau de părere că îi grăbise sfârşitul.

Cazaril nu se putu abţine să nu se întrebe dacă boala care o îndepărtase atât de evident pe roina Ista de la curtea fiului ei vitreg nu avea cumva un iz politic. Însă noul rigă,

Orico, fusese respectuos cu mama sa vitregă şi cu fraţii săi vitregi, după câte auzise el.

Cazaril îşi drese vocea ca să-şi acopere ghiorăitul maţelor şi îşi opri privirea asupra tutorelui prinţului, aşezat la capătul celălalt al mesei, dincolo de lady Betriz. Cu o înclinare regească a capului provincara îl rugă pe acesta să spună rugăciunea către Sfânta Familie, pentru a binecuvânta apropiata masă. Cazaril se rugă ca masa să fie într-adevăr apropiată. Misterul scaunului neocupat fu rezolvat atunci când intendentul castelului, ser dy Ferrej, intră grăbit, cerându-şi iertare de la cei din jurul mesei, şi se aşeză pe scaun.

— Am fost reţinut de preotul Ordinului Bastardului, explică el în timp ce mesenii îşi treceau din mână în mână pâine, carne şi fructe uscate.

Cazaril, care abia se stăpânea să nu se năpustească asupra mâncării ca un câine hămesit, se arătă în mod politicos interesat de subiect în timp ce lua prima înghiţitură.

— Cel mai cinstit tânăr, dar vorbă-lungă, explică dy Ferrej.

— Ce mai vrea acum? întrebă provincara. Alte donaţii pentru spitalul de copii părăsiţi? Am trimis o tranşă săptămâna trecută. Servitorii de la castel nu mai vor să renunţe la hainele lor vechi.

— Nu, doici, zise dy Ferrej mestecând.

— Nu de la curtea *mea!* se încruntă provincara.

— Nu, dar m-a rugat să dau de veste că Templul ar avea nevoie. Spera că cineva ar avea vreo rudă binevoitoare, care să-şi facă pomană. Au găsit un alt nou-născut abandonat la intrarea din dos a Templului săptămâna trecută şi se mai aşteaptă şi la alţii. Se pare că-i perioada aceea a anului.

Prin logica teologiei sale Ordinul Bastardului clasa naşterile nedorite printre lucrurile neprevăzute care făceau parte din atribuţiile acestui zeu: incluzând copiii din flori – fireşte – şi pruncii lepădaţi din faşă de părinţi prea tineri. Spitalele de copii părăsiţi ale Templului şi orfelinatele se numărau printre principalele preocupări ale ordinului. Cazaril se gândi că unui zeu care se presupunea că ar mâna legiuni întregi de demoni nu ar trebui să îi fie atât de greu să stoarcă danii pentru lucrările sale cele bune.

Îşi turnă atent apă în paharul cu vin; era o crimă să tratezi astfel un asemenea vin nobil, dar, flămând cum era, sigur i s-ar fi urcat la cap. Provincara clătină din cap înspre el, dar imediat intră într-o dispută cu vara sa pe aceeaşi temă, dispută din care ieşi parţial învingătoare, cu jumătate de pahar de vin nediluat.

Ser dy Ferrej continuă:

— Cuviosul a avut şi o poveste pe cinste, cu toate astea; cine credeţi că a murit astă noapte?

— Cine, tată? întrebă lady Betriz îndatoritoare.

— Ser dy Naoza, celebrul spadasin.

Numele nu-i spunea nimic lui Cazaril, însă provincara pufni:

— Era şi timpul. Groaznic om! Eu nu l-am primit niciodată, deşi bănuiesc că au fost destui nebuni care au făcut-o. Şi-a subestimat în sfârșit o victimă – adică, vreau să zic, vreun oponent?

— Ei, aici devine interesantă povestea. A fost, după toate aparenţele, asasinat prin magie neagră.

Povestitor abil, dy Ferrej îşi dădu de duşcă vinul în timp ce vorbele lui stârneau murmure de uimire în jurul mesei. Cazaril îngheţă, oprindu-se din mestecat.

— Şi Templul va încerca să elucideze misterul? întrebă prinţesa Iselle.

— Nu-i nimic misterios în toată istoria asta, deşi îmi dau seama că a fost mai degrabă o nenorocire. Cam în urmă cu un an, dy Naoza a fost îmbrâncit pe stradă de unicul fiu al unui neguţător de lână din provincie şi era de aşteptat ce avea să urmeze. În fine, Naoza a pretins că a fost urmarea unui duel, însă cei aflaţi la faţa locului au spus că a fost crimă curată. Nu ştiu cum, dar niciunul dintre ei nu a fost de găsit să depună mărturie atunci când tatăl băiatului a încercat să-l dea pe Naoza pe mâna justiţiei. Se zvonise că erau şi nişte semne de întrebare cu privire la probitatea morală a judecătorului.

Provincara ţâstâi. Cazaril îndrăzni să înghită şi spuse:

— Continuaţi!

Încurajat, intendentul îşi urmă povestea:

— Negustorul era văduv, iar băiatul pe care-l avea nu era doar singurul lui fiu, ci şi unicul copil. Şi care era pe cale să se însoare, pe deasupra. Magia morţii e o afacere urâtă, e adevărat, dar nu pot să nu simt o umbră de compasiune pentru săracul negustor. Bine, unul bogat, presupun, însă mult prea bătrân ca să se apuce să ia lecţii de scrimă şi să ajungă atât de abil în mânuirea spadei încât să-i facă faţă unuia ca dy Naoza. Aşa că nu i-a mai rămas altceva de făcut decât să recurgă la ceea ce a crezut că e singura sa soluţie. Şi-a petrecut tot anul studiind magia neagră – de unde şi-a însuşit el toată această învăţătură e încă un mister pentru slujbaşii Templului, vă spun eu! – şi-a lăsat baltă afacerea, mi s-a spus, şi astă-noapte şi-a luat tălpăşiţa către o moară părăsită la vreo şapte poşte de Valenda, unde a încercat să invoce un demon. Şi, pe numele Bastardului, a reuşit! Cadavrul lui a fost găsit azi dimineaţă.

Părintele Iernii era zeul care patrona decesele naturale şi justiţia; pe lângă celelalte nenorociri pe care le avea în sarcina sa. Bastardul era şi zeul călăilor. Şi, cu adevărat,

zeu al unei întregi palete de alte ticăloşii. *Se pare că neguţătorul s-a dus la locul potrivit ca să-şi înfăptuiască miracolul.* Caietul de însemnări din vesta lui Cazaril se îngreună brusc, de parcă ar fi cântărit zece livre; imaginaţia începu să-i joace feste, simţi că îi pârjoleşte hainele, izbucnind în flăcări.

— Ei bine, eu nu simt nicio milă pentru el, zise prinţul Teidez. A fost o laşitate din partea lui!

— Da, dar la ce te poţi aştepta din partea unui negustor? remarcă tutorele lui din partea cealaltă a mesei. Oamenii din tagma lui nu sunt instruiţi după codul onoarei pe care îl învaţă un adevărat gentilom.

— Dar e aşa de trist! protestă Iselle. Vreau să zic, povestea cu fiul pe cale să se însoare.

Teidez pufni.

— Ce ţi-e şi cu fetele astea! Numai la măritiş vă stă gândul. Dar care e pierderea cea mai mare pentru regat? Un cărpănos de vânzător de lână sau un spadasin? Orice duelgiu aşa de iscusit nu poate fi decât un bun soldat pentru rigă!

— Nu şi potrivit experienţei mele de viaţă, zise sec Cazaril.

— Adică, ce vrei să spui? ripostă imediat Teidez.

Intimidat, Cazaril, îngăimă:

— Scuzaţi-mă. M-a luat gura pe dinainte.

— Dar care-i diferenţa? insistă Teidez.

Provincara bătu cu un deget în faţa de masă şi îl ţintui cu o privire de nedescris.

— Vă rog să explicaţi, castillare.

Cazaril ridică din umeri şi înclină capul uşor în chip de scuză în direcţia băiatului.

— Diferenţa, prinţe, e că un oştean iscusit te scapă de duşmani, în vreme ce un duelgiu îndemânatic îţi omoară

aliaţii. Te las pe dumneata să ghiceşti pe care dintre cei doi preferă un comandant înţelept să-l aibă în tabăra sa.

— Oh, zise Teidez.

Tăcu, căzând pe gânduri.

Se vădea, gândi Cazaril, că nu era nicio grabă să predea carnetul negustorului autorităţilor abilitate, şi nici greu nu era s-o facă. Putea să-l caute pe preotul Templului Sfintei Familii de-aici, din Valenda, a doua zi, când putea s-o facă în tihnă şi să înmâneze obiectul pentru ca acesta să ajungă unde trebuia. Trebuia să fie descifrat; scriitura aceea încriptată li se părea unora dificilă ori plicticoasă, însă Cazaril găsise întotdeauna odihnitoare o asemenea muncă. Se gândi dacă se cădea să se ofere el, din politeţe, să-i descâlcească sensul. Îşi mângâie roba din lână şi se bucură că se rugase pentru acel om, înainte de arderea lui grabnică pe rug.

Betriz întrebă, încreţindu-şi fruntea:

— Cine a fost judecătorul, tată?

Dy Ferrej ezită un moment, apoi dădu din umeri:

— Venerabilul Vrese.

— Aha, zise provincara. El! Şi strâmbă din nas, ca şi cum ar fi adulmecat un miros urât.

— Atunci înseamnă că spadasinul l-a terorizat cu ameninţări? întrebă prinţesa Iselle. N-ar fi trebuit – nu putea să ceară ajutor sau să-l închidă pe dy Naoza?

— Mă îndoiesc că până şi unul ca dy Naoza s-ar fi încumetat să-l ameninţe pe justiţiarul unui provincii, spuse dy Ferrej. Deşi e foarte posibil să-i fi intimidat pe martori. Vrese era, hmm, uşor de convins mai degrabă prin mijloace paşnice.

Îşi aruncă o bucată de pâine în gură şi îşi frecă degetul mare de cel arătător ca pentru a indica pe cineva care freacă o monedă.

— Dacă judecătorul şi-ar fi făcut treaba cinstit şi cu curaj negustorul nu s-ar mai fi îndreptat către magia morţii, spuse Iselle încet. Doi oameni au murit ca nişte damnaţi, când putea fi doar unul... şi chiar dacă ar fi fost executat, dy Naoza tot ar fi avut timp să-şi cureţe conştiinţa înainte de a ajungă să dea socoteală zeilor. Şi dacă toate astea se cunosc, de ce mai este acel om încă judecător? Bunico, nu poţi face nimic în privinţa asta?

Provincara strânse din buze.

— Numirea justiţiarilor provinciei nu-mi intră în atribuţii, draga mea. Nici îndepărtarea lor din funcţie. Altfel, aş fi făcut eu ordine în acel departament, crede-mă.

Luă o înghiţitură de vin şi, văzând privirea încruntată a nepoatei sale, adăugă:

— Mă bucur de privilegii înalte în Baocia, copilă. Dar nu şi de o mare putere.

Iselle privi spre Teidez, apoi înspre Cazaril, înainte de a relua, cu un ton serios, întrebarea fratelui său:

— Care-i diferenţa?

— Una e dreptul de a guverna – şi îndatorirea de a apăra! Alta e să ai dreptul de a primi protecţie, replică provincara. Diferenţa dintre un provincar şi o provincară nu constă doar într-o literă, din păcate.

Teidez mustăci.

— Oh, aşa cum e deosebirea dintre un prinţ şi o prinţesă, nu?

Iselle se întoarse către el şi ridică din sprâncene:

— Ooh? Şi cum propui să fie îndepărtat judecătorul cel corupt, privilegiatule?

— Terminaţi, amândoi! spuse provincara aspru, ca o bunică autoritară ce era.

Cazaril îşi ascunse un zâmbet. Între acei pereţi, era o conducătoare pe cât se poate de corectă, după un cod mai

vechi decât cel al Chalionului. Statul ei era unul micuţ, dar suficient.

Conversaţia se îndreptă înspre chestiuni mai puţin grave în timp ce servitorii aduceau la masă prăjituri, brânzeturi şi un vin de Brajar. Cazaril se îndopase, nebăgat de seamă, spera el, cu destule. Dacă nu se oprea, avea să i se aplece în curând. Dar vinul auriu de la desert mai că îi umplu ochii de lacrimi în prezenţa mesenilor; pe acela l-a băut nebotezat, deşi cu greu reuşi să se limiteze la un singur pahar.

La sfârșitul mesei se spuseră din nou rugăciuni, iar prinţul Teidez fu luat pe sus la lecţii de către tutorele lui. Iselle şi Betriz fură trimise să-şi vadă de lucrul de mână. Plecară ca o furtună, urmate cu paşi calmi de dy Ferrej.

— Oare chiar vor sta liniştite să lucreze? o întrebă Cazaril pe provincară, urmărind foşneala fustelor care părăseau încăperea în goană.

— Stau la bârfă şi chicotesc până mă scot din minţi, dar în ceea ce priveşte broderia, da, sunt foarte îndemânatice, recunoscu provincara, căreia căldura din ochi îi dezminţea expresia de dezaprobare.

— Nepoata dumneavoastră e o tânără încântătoare.

— Pentru un bărbat aflat la o anumită vârstă, toate tinerele încep să pară încântătoare. Ăsta-i primul semn de senilitate.

— Aşa este, doamna mea. Şi buzele îi tremurară.

— A istovit deja două guvernante şi e pe cale s-o termine şi pe cea de-a treia şi, apropos, femeia se plânge de ea. Şi totuşi…

Tonul dur din vocea provincarei scăzu în intensitate.

— Trebuie să fie puternică. Într-o bună zi, în mod inevitabil, va fi trimisă departe de mine. Şi n-am să mai fiu în stare să o ajut… să am grijă de ea…

O prinţesă tânără, atrăgătoare, proaspătă era un pion, nu un jucător în politica Chalionului. Mirele ei va fi de viţă înaltă, dar o căsătorie favorabilă din punct de vedere financiar şi politic s-ar putea să se dovedească a nu fi şi una bună într-un sens mai intim. Provincara fusese fericită în viaţa personală, dar de-a lungul anilor ei avusese fără îndoială ocazia să observe fel şi fel de destine matrimoniale de care aveau parte femeile aristocrate. Oare Iselle avea să fie trimisă către îndepărtata Darthaca? Să fie dată pe după vreun văr din regatul Brajar cu care Chalionul avea legături extrem de strânse? Ferească zeii să fie dată la schimb celor din Roknari în scopul vreunui tratat temporar de pace şi să fie exilată în Arhipelag!

Îl scrută din profil, la lumina braţelor generoase ale candelabrelor, care fuseseră dintotdeauna preferatele ei.

— Câţi ani ai dumneata acum, castillare? Cred că n-aveai mai mult de treisprezece ani când te-a trimis tatăl tău în slujba scumpului meu provincar.

— Cam aşa, da, Înălţimea Voastră. Acum am treizeci şi cinci.

— Aha! Ar trebui să-ţi razi încâlceala asta de pe faţă, în cazul acesta. Te face să arăţi mai bătrân cu cinsprezece ani.

Cazaril se gândi să facă un spirit de glumă cu privire la cât de mult te poate îmbătrâni o raită pe galerele roknarilor, dar nu se simţi în stare. În schimb, zise:

— Sper că nu l-am supărat pe prinţ cu bombăneala mea, doamnă!

— Cred, mai degrabă, că i-ai dat lui Teidez o temă de reflecţie. Ceea ce nu se întâmplă în fiecare zi. Mi-aş dori ca şi tutorele lui să reuşească s-o facă mai des.

Bătu darabana scurt cu degetele ei fine pe faţa de masă şi-şi termină de băut vinul din paharul ei micuţ. Îl aşeză pe masă şi zise:

— Nu ştiu pe la ce han înţesat de purici ai tras tu de cu seară, castillare, dar am să trimit un paj să-ţi aducă lucrurile încoace. Ai să înnoptezi aici în seara asta.

— Vă mulţumesc, Alteţă. Vă accept invitaţia cu recunoştinţă.

Şi cu mare zor.

Le mulţumea zeilor, oh, de cinci ori fiecăruia dintre cei cinci, că fusese adăpostit, cel puţin pentru o vreme. Încurcat, îndrăzni să zică:

— Dar, aaa… nu-i nevoie să-l deranjaţi pe pajul Vostru.

Ea ridică întrebător dintr-o sprânceană:

— Asta-i rostul lor. După cum probabil îţi aminteşti.

— Da, dar – zâmbi scurt, arătând cu mâna înspre el însuşi – acestea sunt lucrurile mele.

La privirea ei mâhnită, adăugă slab:

— Aveam şi mai puţin când am debarcat de pe galera ibraneză în Zagosur.

N-avea pe el decât nişte nădragi mizerabili şi plini de râie. Discipolii de la templu îi arseseră cu prima ocazie zdreanţa cu care fusese înfăşurat.

— Atunci, pajul meu, spuse provincara cu o voce sigură, privindu-l în ochi, te va însoţi până camera dumitale, milord castillar!

Şi adăugă în timp ce se ridică, urmată în grabă de verişoara companioană:

— Mâine o să stăm din nou de vorbă.

Odaia era una dintre cele aflate în vechiul donjon, rezervată oaspeţilor înalţi, mai degrabă pe considerentul că acolo fuseseră găzduite unele feţe istorice, decât pentru confortul desăvârşit; Cazaril îi servise chiar el pe aceşti oaspeţi în nenumărate rânduri. Patul avea trei saltele, de paie, de pene şi de puf, înfăţate cu cele mai moi şi mai curate cearşafuri şi acoperite cu o plapumă lucrată de

doamnele din casă. Înainte să plece pajul veniră două slujnice care aduseră apă de spălat, apă de băut, prosoape, săpun, scobitori şi o cămaşă de noapte brodată, scufie şi papuci. El se gândise să doarmă îmbrăcat cu cămaşa mortului.

Era dintr-o dată mult prea mult. Se aşeză pe marginea patului cu îmbrăcămintea pentru culcare în mână şi izbucni în suspine sfâşietoare. Înghiţind un nod, le făcu semn servitorilor încremeniţi să-l lase singur.

— Ce se-ntâmplă cu el? auzi el vocea servitoarei pe când paşii li se îndepărtau pe coridor şi simţi lacrimile alunecându-i pe nas.

Pajul răspunse dezgustat:

— O fi vreun nebun, presupun.

După o scurtă pauză, vocea slujnicei susură ca răspuns:

— Ei, atunci o să se simtă acasă aici, nu-i aşa…?

Capitolul 3

Forfota din casă – strigăte care răzbăteau din curte, un zăngănit de oale undeva prin bucătărie – îl treziră pe Cazaril în lumina cenuşie de dinaintea zorilor. Deschise ochii într-un moment de panică, fără să ştie unde era, însă îmbrăţişarea reconfortantă a patului de puf îl îmbie din nou la moţăială. Nu stătea pe o bancă tare. Nu se clătina în sus şi-n jos. Stătea pe loc, oh, pe toţi zeii! Ăsta era raiul pe pământ. Culcuşul acela călduţ îi făcea atât de bine la spinarea lui vărgată de răni.

Sărbătoarea Zilei Fiicei ţinea din zori până-n noapte. Poate că o să trândăvească şi el până când toată lumea de la curte va pleca în procesiune, apoi o să se scoale târziu din pat. O să se strecoare afară neobservat şi-o să zacă la soare cu pisicile de la castel. Când i se va face foame – îşi

rechemă el în minte amintiri de demult, din zilele în care era paj – se pricepea să-l învăluiască pe bucătar să-i oprească vreo delicatesă în plus faţă de ce primea la masă.

O bătaie vioaie în uşă îi întrerupse dulcea visare. Cazaril tresări, apoi se relaxa la auzul vocii lui Betriz:

— Milord dy Cazaril? V-aţi trezit? Castillare?

— Un moment milady, strigă Cazaril. Se târî înspre marginea patului, smulgându-se din moliciunea saltelei. Dădu cu picioarele goale de o scoarţă ţesută întinsă pe jos, care nu lăsa răceala pietrei să-i pătrundă în oase. Îşi trase în jos pânza largă a cămăşii de noapte ca să-şi acopere picioarele, îşi târşâi paşii până la uşă, care se deschise cu un scârțâit:

— Da?

O găsi stând pe coridor, ţinând într-o mână un felinar sub globul căruia pâlpâia o lumânare, iar în cealaltă un vraf de stofe, fâşii de piele şi încă ceva care-i atârna ciudat sub braţ, cu o zăngăneală metalică. Era gata îmbrăcată de sărbătoare, într-un veşmânt albastru peste care purta o mantie albă fără mâneci, care-i cădea amplu de pe umeri până în pământ. Părul negru îi era împodobit cu flori şi frunze. Ochii căprui catifelaţi îi luceau veseli în flacăra luminării. Cazaril nu putu să nu zâmbească la rându-i.

— Alteţa Sa, provincara îţi urează o binecuvântată Zi a Fiicei! declamă ea, luându-l prin surprindere pe Cazaril, care sări înapoi după ce ea dădu un brânci uşii ca s-o dea în lături. Îşi legănă şoldurile grele, făcându-şi loc în cameră, îi dădu lui să-i ţină lumânarea cu un: „Ia, ţine asta!” şi îşi aruncă povara pe marginea patului: teancuri de stofe albastre şi albe, o sabie şi o centură.

Cazaril aşeză lumânarea pe cufărul de la picioarele patului.

— V-a trimis astea să vă îmbrăcaţi şi, dacă binevoiţi, vă roagă să vă alăturaţi nouă tuturor în sala strămoşilor la slujba de dimineaţă. După care vom dejuna într-un loc bine-ştiut de dumneata, zice ea.

— Într-adevăr, milady.

— De fapt, eu i-am cerut tatei sabia asta. E aproape cea mai bună pe care o are. A zis că va fi onorat să ţi-o împrumute dumitale.

Zicând acestea, îi aruncă o privire plină de interes.

— E-adevărat că aţi luptat în ultimul război?

— Ăă… în care dintre ele?

— Aţi fost la luptă în mai multe? Ochii ei se măriră, apoi se îngustară la loc.

În toate care s-au purtat în ultimii şaptesprezece ani, cred. Ba nu. Fusese închis în temniţele Brajarului cea mai mare parte a campaniei eşuate duse împotriva Ibrei şi lipsise din acea expediţie necugetată pe care riga o trimisese în sprijinul Darthacăi, întrucât fusese ocupat să îndure chinurile ingenioase pe care i le pricinuise generalul roknar, cel cu care provincarul de Guarida încheiase un târg atât de stupid. În afară de astea două, socoti că nu existase vreo înfrângere în ultimii zece ani pe care să o fi ratat.

— Pe ici, pe colo, de-a lungul anilor, răspunse el vag.

Îşi dădu seama, cu groază, că între goliciunea trupului său şi ochii ei neprihăniţi nu se afla decât un strat subţire de pânză. Se încovoie, strângându-şi braţele în jurul pântecelui şi îi aruncă un zâmbet slab.

— Oh, făcu ea observându-i gestul. Te-am făcut să te simţi stânjenit? Dar tata zice că soldaţii nu au nici urmă de timiditate, dat fiind faptul că trebuie să trăiască laolaltă pe câmpul de luptă.

Îşi întoarse privirea către faţa lui, care ardea de ruşine. Reuşi să îngaime:

— Mă gândeam mai curând la stânjeneala pe care v-am pricinuit-o eu, milady.

— Nu face nimic, răspunse ea voioasă.

Dar nu se clinti.

Atunci el arătă cu capul înspre mormanul de haine:

— N-aş vrea să fiu un oaspete nepoftit pe capul familiei în timpul sărbătoririi. Sunteţi sigură...?

Ea îşi încrucişă braţele, uitându-se la el tot mai insistent.

— Dar nu se poate să nu faceţi parte din alai şi e musai, musai, *musai* să asistaţi la ceremonia de primire a ofrandelor de Ziua Fiicei, care va avea loc la templu. Prinţesa Iselle o să joace rolul Crăiesei Primăverii în acest an.

Se bâţâi pe vârfurile picioarelor în timp ce-l pisa cu insistenţele.

Cazaril îi zâmbi cu sfială.

— Foarte bine, dacă aşa vă e voia.

Cum ar fi putut să reziste acelei încântătoare şi imperioase presiuni? Prinţesa Iselle ar trebuit să aibă aproape şaisprezece ani; se întrebă oare câţi avea lady Betriz. *Oricum, prea tânără pentru tine, bătrâne.* Desigur că o admira cu o apreciere pur estetică, mulţumindu-le zeilor că o înzestraseră cu acea tinereţe, frumuseţe şi vervă, oricum ar fi fost acele haruri împărţite. Înfrumuseţau lumea ca nişte flori.

— Mai mult de-atât, îl luă la sigur lady Betriz, provincara ţi-o cere.

Cazaril prinse ocazia să-şi aprindă lumânarea de la a ei şi sugerându-i că era timpul ca ea să se retragă, să-l lase să se îmbrace, îi înapoie flacăra din globul de sticlă. Lumina sporită care o făcea pe ea să arate mai încântător, îl

dezavantaja fără îndoială pe el. Dădu să plece, când Cazaril îşi aminti de întrebarea prudentă, la care nu primise răspuns cu o seară înainte.

— Aşteptaţi, doamnă!

Ea se întoarse cu o sclipire curioasă în ochi.

— N-am vrut s-o tulbur pe provincară sau să întreb de faţă cu prinţul şi prinţesa, dar ce o necăjeşte pe roina Ista? N-aş vrea să spun sau să fac vreun gest greşit, din neştiinţă…

Sclipirea din ochii ei păli un pic. Ridică din umeri.

— E… slăbită. Şi agitată. Nimic mai mult. Sperăm să se simtă mai bine odată cu venirea soarelui. Întotdeauna pare să se simtă mai bine pe timpul verii.

— De când locuieşte cu mama sa?

— De şase ani, domnule.

Făcu o scurtă reverenţă.

— Acum trebuie să merg la prinţesa Iselle. Să nu întârziaţi, castillare!

Îşi dezvălui gropiţele din obraji într-un zâmbet şi ţâşni ca din praştie. Nu şi-o putea imagina întârziind în vreun loc. Dădea dovadă de-o energie ieşită din comun. Dând din cap a mirare, deşi zâmbetul pe care i-l provocase ea îi mai stăruia încă pe buze, se întoarse să cerceteze noua căpătuială. Se ridica acum cu siguranţă la un rang mai înalt în rândul zdrenţăroşilor. Tunica era dintr-un brocart albastru, pantalonii din olandă grea bleumarin, iar pelerina până la nivelul genunchiului, ţesută din lână albă, erau toate curate, iar micile cârpăceli şi petele abia dacă se băgau de seamă; echipamentul festiv care nu-i mai veneau bine lui dy Ferrej, pesemne, sau poate chiar erau haine păstrate de la defunctul provincar. Nu mai conta că erau lălâi, dată fiind schimbarea proprietarului. Cu sabia atârnată la şoldul stâng, o greutate care încetase să-i fie

familiară, sau poate că nu, Cazaril se grăbi în jos pe scări, afară din donjon şi traversă curtea cenuşie către sala strămoşilor, aflată într-o anexă a castelului.

Aerul din curte era răcoros şi umed, făcând ca bolovanii din pavaj să fie alunecoşi sub tălpile subţiri ale cizmelor lui. Câteva stele mai zăboveau pe cer. Cazaril deschise încet uşa imensă, din lemn masiv, care dădea înspre sală şi se uită atent înăuntru. Lumânări, siluete; întârziase oare? Se strecură înăuntru încercând să se obişnuiască cu întunericul.

Nu întârziase, dimpotrivă, venise prea devreme. În faţa lojilor cu plăcuţele memoriale ale familiei din partea din faţă a sălii ardea o jumătate de duzină de mucuri de lumânări. Două femei înfofolite în şaluri stăteau în primul rând de bănci, veghind asupra unei a treia.

Văduva roină Ista stătea prosternată în faţa altarului, într-o atitudine de adâncă implorare, întinsă la pământ, cu braţele desfăcute. Îşi strângea şi desfăcea în continuu degetele cu unghiile roase din carne. O învălmăşeală de cămăşi de noapte şi şaluri adăstau în jurul ei. Părul cârlionţat ce îi cădea în valuri, răspândindu-se ca un evantai în jurul ei, fusese cândva auriu; se închisese cu timpul la culoare, ajungând la un cenuşiu închis. Cazaril se gândi pentru o clipă dacă nu cumva adormise, atât de neclintită stătea. Dar pe chipul ei palid, întors într-o parte, cu obrazul fin lipit direct pe dalele reci, îi văzu ochii deschişi, cenuşii, încremeniţi, plini de lacrimile pe care nu le vărsase.

Cea mai adâncă durere se citea pe chipul ei; lui Cazaril îi veniră în minte chipurile oamenilor pe care-i văzuse, înfrânţi nu doar trupeşte, ci şi sufleteşte, de temniţă ori de oroarea galerelor. Sau chiar al său, pe care şi-l privise nedesluşit într-o oglindă din oţel şlefuit în aşezământul de

caritate al Mamei din Ibra, atunci când discipolii îi bărbieriseră faţa vlăguită şi îl încurajaseră să se uite: „Nu-i aşa că e mai bine?” Cu toate astea, era destul de sigur că roina nu ajunsese în viaţa ei în apropierea rău mirositoare a vreunei temniţe, nu a simţit pe pielea ei muşcătura biciului şi poate că niciodată mâna vreunui bărbat nu s-a ridicat asupra ei cu mânie. *Ce are atunci?* Rămase încremenit, cu gura căscată, fiindu-i teamă să scoată un cuvânt.

Deodată, auzind un scârţâit şi paşi în spatele său, se întoarse şi o văzu pe văduva provincară strecurându-se înăuntru, escortată de verişoara sa. Îl privi în trecere, ridicând o sprânceană; el se înclină cu un tremurat. Doamnele de companie care o însoţeau pe roină tresăriră şi se ridicară, făcând tăcute reverenţe.

Provincara se îndreptă cu paşi mari printre rândurile dintre bănci şi o cercetă pe fiica sa cu o figură impasibilă.

— De cât timp stă aici?

Una dintre doamnele de companie schiţă o scurtă reverenţă din nou.

— S-a trezit târziu în noapte, Alteţă. Ne-am gândit că e mai bine s-o lăsăm să vină jos, decât să ne luptăm cu ea. Aşa cum aţi poruncit...

— Da, bine, bine – dădu din mână nervoasă provincara la auzul acestei scuze deplorabile. Măcar a apucat să doarmă vreun pic?

— Un ceas sau două, cred, milady.

Provincara suspină şi îngenunche lângă fiica ei.

Vocea ei deveni blândă, toată asprimea se scursese; şi, pentru prima oară, lui Cazaril îi fu dat să audă vârsta trădată de tonul ei.

— Ista, draga mea. Ridică-te şi du-te înapoi la culcare. Se vor ocupa alţii de rugăciuni astăzi.

Buzele femeii întinse pe jos se mişcară de două ori, înainte să-i iasă vorbele şoptite din gură:

— Dacă zeii ar auzi… Dacă aud, nu vorbesc. Şi-au întors faţa de la mine, mamă.

Într-un chip foarte ciudat, bătrâna îi mângâie părul.

— Alţii vor închina rugăciunile astăzi. Vom aprinde din nou toate lumânările şi vom încerca iarăşi. Lasă-le pe doamnele tale să te ducă în pat acum. Hai, ridică-te!

Roina oftă, clipi şi se ridică cu greutate. La un semn din cap al provincarei doamnele de companie se grăbiră să o conducă pe roină afară din sală, adunându-i din urmă şalurile care-i tot cădeau. Cazaril îi cercetă chipul cu nelinişte în timp ce trecea, dar nu văzu nicio urmă de boală nimicitoare, nicio tentă bolnăvicioasă pe piele sau în ochi, niciun semn de epuizare. Nu păru că l-a văzut pe Cazaril; nicio urmă că l-ar fi recunoscut pe străinul bărbos nu licări în privirea ei. Bine, nici nu avea motive să-l fi recunoscut, fusese doar unul dintre zecile de paji care se perindaseră la curtea lui dy Baocia de-a lungul anilor.

Provincara îşi întoarse capul în vreme ce uşa cea mare se închise în urma fiicei sale. Cazaril era destul de aproape ca să-i observe suspinul mut.

Îi făcu o plecăciune adâncă.

— Vă mulţumesc pentru aceste straie de sărbătoare, Înălţimea Voastră. Dacă… ezită el. Dacă-mi stă în putere să fac ceva să vă uşurez povara, doamnă, ori pe a roinei, spuneţi-mi numai.

Ea îi zâmbi, îi luă mâna şi i-o bătu uşor cu palma, aproape absentă, însă nu-i răspunse. Merse apoi să deschidă obloanele ferestrei din partea de răsărit, să lase să pătrundă înăuntru lumina roşiatică a zorilor.

În jurul altarului, lady dy Hueltar sufla în lumânări şi aduna toate capetele de lumânări arse într-un coş special

pregătit în acest scop. Provincara şi Cazaril se duseră să o ajute să înlocuiască tristele rămăşiţe din candelabre cu lumânări neîncepute, din ceară de albine. Când zecile de lumânări noi stăteau drept ca nişte soldaţi, câte una în dreptul fiecărei tăbliţe inscripţionate, provincara dădu un pas înapoi şi aprobă mulţumită din cap.

Începuse să se arate şi restul personalului casei, iar Cazaril luă loc într-un colţ ferit, pe o bancă din spate. Bucătari, slujitori, grăjdari, paji, vânătorul şi purtătorul şoimului, şeful servitorilor, precum şi intendentul castelului, toţi îmbrăcaţi cu hainele lor cele mai bune, cu cât mai mult albastru şi alb se putea, umplură sala şi se aşezară. Apoi lady Betriz o conduse înăuntru pe prinţesa Iselle, un pic cam ţeapănă în robele complicate, cu multe straturi şi brodate strălucitor ale Crăiesei Primăverii, al cărei rol fusese aleasă să-l interpreteze în acea zi. Se aşezară cu grijă pe o bancă din faţă şi reuşiră să nu se-ndemne una pe alta la chicoteală. După ele şi-a făcut intrarea un preot al Sfintei Familii de la templul din oraş, ale cărui straie se schimbaseră de asemenea, din robele negre-gri ale Tatălui, în cele albastru-cu-alb ale Fiicei. Preotul ţinu în faţa adunării o scurtă slujbă dedicată schimbării anotimpului şi pentru pacea morţilor ale căror rude se aflau de faţă şi, pe măsură ce primele raze ale soarelui se strecurau prin fereastra dinspre răsărit, stinse ritualic ultima lumânare care mai ardea, ultima flacără rămasă în tot castelul.

Sparseră apoi postul printr-un mic dejun rece aşezat pe nişte capre în curte. Rece, dar nu frugal; Cazaril îşi spuse că nu era nevoie să compenseze cei trei ani de lipsuri într-o singură zi şi că mai erau suişuri şi coborâşuri care îl aşteptau cât de curând. Cu toate astea, era ghiftuit şi

bucuros atunci când catârul alb al prinţesei fu adus în scenă.

Animalul era, de asemenea, ornat, având coama şi coada împletite cu panglici albastre şi flori proaspete timpurii. Podoabele care-l încărcau erau lucrate cu măiestrie, purtând toate simbolurile Crăiesei Primăverii. Gătită cu straiele de templu, cu părul aranjat astfel încât să-i curgă unduind ca o cascadă de culoarea mierii pe umeri, de sub coroana de flori şi frunze, a fost urcată cu grijă în scări, drapajele şi pliurile rochiei ei complicate fiind cu grijă aranjate de slujitori. De data aceasta, se folosi de un calapod pentru a încăleca, precum şi de ajutorul a doi paji tineri şi robuşti. Preotul luă căpăstrul albastru din mătase al catârului ca s-o conducă afară pe poartă.

Provincara a fost urcată pe o iapă cuminte, castanie, cu ciobotele de un alb curat, împodobită cu flori şi panglici şi condusă de intendent. Ascunzându-şi un inoportun râgâit Cazaril urmă grăbit semnul lui dy Ferrej şi, oferindu-i curtenitor braţul doamnei dy Hueltar, se aşeză în spatele doamnelor călare. Restul curtenilor care mergeau în procesiune veneau, de asemenea, pe jos.

Întreaga adunare veselă coborî şerpuit pe străzile cetăţii către vechea poartă de est, unde avea să înceapă procesiunea în mod oficial. Vreo două sute de oameni aşteptau acolo, inclusiv cincizeci şi ceva de călăreţi care făceau parte din asociaţiile gărzii Fiicei, adunaţi din toate colţurile Valendei. Cazaril păşi chiar sub nasul soldatului lat în spete, care-i scăpase moneda greşită în noroi cu o zi în urmă, dar individul se uită la el fără să-l recunoască, înclinându-şi doar capul în semn de apreciere pentru mătăsurile şi sabia sa. Şi pentru tunsoarea şi baia sa, presupuse Cazaril. *Cât de ciudat suntem orbiţi de pojghiţa lucrurilor!* Se presupune că zeii vedeau dincolo de ea. Se

întreba dacă şi pentru zei acest lucru era la fel de neplăcut, cum fusese pentru el în ultimele zile.

Îşi lăsă gândurile deoparte în timp ce se forma procesiunea. Preotul predă conducerea alaiului Isellei celui mai bătrân gentilom, care fusese ales să joace rolul Părintelui Iernii. În timpul procesiunii de iarnă un tânăr tată luase locul zeului, înveșmântat cu o robă neagră, impecabilă ca a unui judecător, şi mersese călare pe o frumuseţe de cal negru pe care îl ducea de hăţuri un pricăjit şi rufos Fiu al Toamnei. Bătrânul de astăzi era îmbrăcat cu o grămadă de zdrenţe cenuşii, care făceau ca îmbrăcămintea pe care o purtase Cazaril în ultima vreme să pară chiar burgheză, avea ţeasta pleşuvă şi barba presărată cu cenuşă. Bătrânul zâmbi în sus spre Iselle, glumind şi făcând-o şi pe ea să râdă. Cavalerii din gardă se încolonară în urma perechii, iar întreaga paradă îşi începu traseul de-a lungul pereţilor cetăţii, sau pe cât de aproape de aceştia îi permitea noile clădiri ridicate de jur împrejur. Câţiva dintre discipolii Templului se alăturară, amestecaţi în mulţime, ca să dea tonul la cântările înălţate şi să-i îndemne pe ceilalţi să întrebuinţeze cuvintele adecvate şi nu versiunile vulgare.

Toţi locuitorii cetăţii care nu făceau parte din convoi erau spectatori; ei aruncau cu flori şi alte plante înspre procesiune. Cazaril văzu alergând în faţa alaiului câteva femei nemăritate, care se repezeau să atingă veşmintele Fiicei, ca să aibă noroc să-şi găsească bărbat în anotimpul care venea, apoi se fereau în lături, chicotind. După o plimbare sănătoasă de dimineaţă – mulţumind cerurilor pentru minunata vreme blândă, căci într-o primăvară de pomină ţinuseră procesiunea pe-o zloată de neînchipuit – întregul alai răzleţit şerpui înspre poarta de răsărit încă o dată şi apoi se înşirui către templul din inima oraşului.

Templul era aşezat pe o latură a pieţei oraşului, împrejmuit de o fâşie de grădină şi un zid jos de piatră. Era construit după obişnuitul tipar în cruce, ca un trifoi cu patru foi în jurul curţii interioare. Zidurile acestuia erau ridicate din piatra galbenă specifică locului – cea la vederea căreia inima lui Cazaril se bucurase atâta – acoperită cu ţigla roşie autohtonă. Fiecare din braţele domului adăpostea câte un altar pentru fiecare dintre zeii celor patru anotimpuri; turnul rotund dedicat Bastardului, chiar în spatele porţii Mamei, adăpostea altarul acestuia.

Lady dy Hueltar îl înşfăcă cu barbarie de braţ pe Cazaril şi îl târî în fruntea coloanei în timp ce prinţesa era coborâtă de pe catârul ei şi condusă dincolo de porticul templului. Observă că lady Betriz se oprise lângă el şi îşi tot lungea gâtul să o vadă pe Iselle. Mireasma proaspătă a florilor şi a frunzişului pe care le purta împletite în jurul capului, amestecată cu parfumul călduţ al părului ei îi părură lui Cazaril respiraţia primăverii înseşi. Mulţimea îi înghesui, făcându-i să înainteze printre porţile larg deschise.

Înăuntru, pe când umbrele piezişe ale dimineţii încă mai cădeau pe lespezile din curtea principală, Părintele Iernii curăţă ultima urmă de cenuşă din vatra ridicată în inima focului cel mai mare şi sfânt şi şi-o presără deasupra capului. Discipolii se grăbiră să aştearnă din nou iască şi lemne proaspete, pe care preotul le binecuvântă. Bărbosul acoperit de cenuşă a fost apoi alungat din încăpere cu huiduieli, miorlăieli, bătut cu beţigaşe la capătul cărora zornăiau clopoţei şi proiectile din lână moale în chip de bulgări de zăpadă. Era îndeobşte considerat un an ghinionist – cel puţin de cel care-l întruchipa pe zeu – anul în care mulţimea putea arunca spre acesta cu bulgări de zăpadă adevăraţi.

Crăiasa Primăverii, în persoana Isellei, fu apoi condusă ca să aprindă noul foc cu iască şi cremene. Ea îngenunche pe pernuţele care-i fuseseră pregătite şi îşi muşcă buza în chip fermecător în concentrarea ei în timp ce făcea stivă rumeguşul uscat şi ierburile sacre. Toţi îşi ţinură respiraţia; existau vreo duzină de superstiţii în ceea ce priveşte numărul de încercări care îi erau necesare celui ce-l întruchipa pe zeu pentru a aprinde focul în fiecare anotimp.

Trei lovituri iuţi, o ploaie de scântei, o suflare tânără; flăcăruia se aprinse. Repejor, preotul se aplecă să aprindă o lumânare firavă înainte să se întâmple vreun ghinion şi să se stingă focul. Nimic rău nu se întâmplă. Un murmur de aprobare uşurată se ridică în jur. Micuţa flacără a fost mutată în vatra cea sfântă, iar Iselle arătând mulţumită de sine şi ceva-ceva mai liniştită, a fost ajutată să se ridice în picioare. Privirea ei, de un cenuşiu oţelit, părea să ardă la fel de tare şi de vioi ca flacăra cea nouă.

A fost apoi condusă către tronul zeului aflat la putere şi principala obligaţie a dimineţii începu: colecta trimestrială pentru templu, care îi asigura funcţionarea în următoarele trei luni. Fiecare cap de familie păşea în faţă pentru a-şi aşeza punguţa cu bănuţi sau orice altă ofrandă în mâinile Crăiesei Primăverii, pentru a primi binecuvântarea acesteia şi a înregistra suma donată la secretarul templului, pe o masă din dreapta Isellei. Fiecare era condus apoi să-şi primească lumânărica aprinsă de la focul cel nou, cu care să se întoarcă acasă. Familia provincarei a fost prima, prin ordinea rangului; punga pe care intendentul castelului a pus-o în mâna Isellei era încărcată cu aur. Alţi oameni de vază au păşit apoi în faţă. Iselle zâmbea, primea şi binecuvânta; preotul zâmbea, transfera banii şi mulţumea; secretarul zâmbea, trecea în registru şi aşeza banii în grămăjoare.

Alături de Cazaril, Betriz se încordă de... emoţie?! Îl apucă repede de braţul stâng.

— Cel care vine la rând e judecătorul acela infam, Vrese, îi şuieră ea în ureche. Priveşte!

Un individ cu înfăţişare severă, trecut de vremea tinereţii, purtând straie de preţ din catifea albastră şi lanţuri din aur, urcă pe scări îndreptându-se către tronul Crăiesei, cu punga de bani într-o mână. Cu un zâmbet acru, o întinse.

— Casa Vrese îşi prezintă ofrandele închinate zeiţei, intona el pe nas. Binecuvântează-ne în anotimpul ce va veni, milady!

Iselle îşi strânse mâinile în poală. Îşi înălţă bărbia, se uită înspre Vrese cu o sfidare desăvârşită, cu privirea fixă şi spuse pe un ton răspicat:

— Fiica Primăverii primeşte ofrande din inimă. Nu acceptă şperţuri. *Onorabile* Vrese, aurul dumitale înseamnă mai mult pentru dumneata decât orice altceva. Poţi să-l păstrezi!

Vrese se dădu un pas înapoi împleticindu-se, cu gura căscată de uimire şi încremeni. Tăcerea mormântală se risipi în valuri către marginile mulţimii adunate, ca să se întoarcă într-un murmur crescând de *Ce? Ce-a spus? N-am auzit... Cum?* Faţa preotului se scurse de sânge. Secretarul care făcea înregistrarea ridică privirea, cu o expresie îngrozită.

Un bărbat bine îmbrăcat care aştepta în primul rând, scăpă un hohot ascuţit de râs, plin de încântare; buzele se retraseră apoi într-o mimică care avea prea puţin în comun cu umorul, ci mai cu seamă cu aprecierea faţă de o justiţie cosmică. Lângă Cazaril, lady Betriz ţopăi pe vârful picioarelor, ţâstâind printre dinţi. Un zumzet de chicoteli înăbuşite urma explicaţiilor date în şoaptă, prelingându-se

prin adunarea de cetăţeni ca un pârâiaş care se revarsă preschimbându-se în potop.

Judecătorul îşi mută privirea către preot şi schiţă un zvâcnet înfrânat al mâinii care ţinea ofranda, îndreptând-o către acesta. Mâinile preotului se desfăcură, apoi pumnii i se strânseră atârnând pe lângă corp. Se uită insistent şi rugător la avatarul înscăunat al zeiţei.

— Domniţă Iselle, şopti ei din colţul gurii, nu îndeajuns de încet, nu poţi... nu putem... *zeiţa* îţi spune să faci asta?

Iselle îi replică, nici pe departe la fel de încet:

— Ea vorbeşte în inima mea. Nu face la fel şi în inima dumitale? Şi în plus de asta, i-am cerut acordul rugând-o să îmi aprindă flacăra din prima, ceea ce a şi făcut.

Cu o stăpânire de sine perfectă, se aplecă in jilţ pe după judecătorul încremenit, zâmbi larg către următorul cetăţean aşezat la rând, pe care-l invită:

— Dumneata, domnule?

Forţat de-mprejurări judecătorul păşi în lături, cu atât mai mult cu cât următorul din rând, rânjind, nu avu nicio ezitare să urce pe scară, făcându-şi loc cu umărul.

Unul dintre discipoli tresări la o privire a superiorului său şi se grăbi să-l invite pe judecător să meargă undeva ca să lămurească în linişte acest inconvenient neprevăzut. Gestul uşor al acestuia, îndreptat către punguţa cu ofranda, a fost retezat scurt de o privire glacială pe care i-o aruncă prinţesa; omul îşi duse mâinile la spate neputincios şi se înclină în faţa judecătorului care spumega de furie. În colţul opus al curţii, aşezată, provincara se ciupi de vârful nasului, prinzându-şi-l între degetul mare şi arătător, apoi îşi trecu mâna peste gură şi se holbă exasperată la nepoată-sa. Iselle îşi mai ridică un pic bărbia şi continuă cu blândeţe să schimbe favorurile zeiţei pe darurile trimestriale, pentru un

lung şir de târgoveţi care, dintr-o dată, nu mai erau nici plictisiţi, nici neatenţi.

Pe măsură ce cobora printre gospodăriile cetăţii, plocoane precum găini, ouă şi un viţel erau colectate afară şi numai purtătorii intrau în incinta lăcaşului de cult ca să-şi primească binecuvântarea şi focul cel nou. Lady dy Hueltar şi Betriz se alăturară provincarei pe banca de onoare pe care stătea, iar Cazaril se opri în spatele ei împreună cu intendentul, care o gratula cu o încruntătură părintească plină de suspiciuni pe fiica sa, care-şi luase un aer nevinovat. Cea mai mare parte din mulţime se scursese; prinţesa îşi îndeplini veselă îndatorirea până la absolut ultimul om, mulţumindu-le unui tăietor de lemne, unui cărbunar şi unui cerşetor – care cântă un imn în dar – pe acelaşi ton neschimbat, cu care-i binecuvântase pe oamenii de frunte ai Valendei.

Furtuna de pe chipul provincarei nu se dezlănţui până când întregul alai familial nu se înapoie la castel pentru festinul de după-amiază.

Cazaril se pomeni ducându-i calul de căpăstru, după ce intendentul ei, dy Ferrej, apucă cu o mână fermă şi prudentă hamurile catârului alb al Isellei. Planul lui Cazaril de a dispărea discret fu zădărnicit când, ajutată de slujitori să descindă de pe iapa sa castanie, provincara porunci scurt:

— Castillare, dă-mi braţul dumitale!

Îl apucă strâns şi cu o tremurătură. Adăugă printre buzele subţiate:

— Iselle, Betriz, dy Ferrej, intraţi! Făcu un semn din cap înspre uşile placate ale sălii strămoşilor, de dincolo de curtea castelului.

Iselle îşi lăsase podoabele festive la templu odată ceremonia încheiată şi acum era din nou doar o femeie

tânără îmbrăcată în frumoase haine albastru cu alb. Ba nu, reflectă Cazaril, privindu-i bărbia încăpăţânată ridicându-se iar, era doar prinţesă din nou. Sub aparenţa nepăsătoare, sclipea o alarmantă încăpăţânare. Cazaril ţinu uşa în lături în timp ce toţi ceilalţi intrară, inclusiv lady dy Hueltar. Pe când era un tânăr paj, se gândi el cu mâhnire, instinctul care-l prevenea de un pericol iminent l-ar fi pus pe goană într-un astfel de moment, însă dy Ferrej se opri şi îl aşteptă, aşa că intră şi el.

Sala era tăcută şi goală acum, deşi scăldată într-o lumină caldă, pe care o răspândeau şirurile de lumânări de pe altar, lăsate să ardă toată ziua până aveau să se termine. Băncile din lemn, lustruite de generaţii de ocupanţi pioşi sau doar obosiţi, aveau un luciu mat în lumina lumânărilor. Provincara păşi în faţa încăperii şi se întoarse către cele două fete, care se traseră una lângă alta sub privirea ei severă:

— Ei bine. Care dintre voi două a fost cu ideea?

Iselle făcu o jumătate de pas în faţă, însoţit de o mică reverenţă.

— A fost ideea mea, bunico, zise ea pe-o voce asemănătoare cu cea pe care o adoptase în curtea templului.

După un alt moment adăugă, ţintuită de privirea cea neînduplecată:

— Deşi Betriz s-a gândit să cerem prima flacără pentru confirmare.

Dy Ferrej se întoarse către fiică-sa:

— Ştiai că o să se-ntâmple asta? Şi nu mi-ai zis?

Betriz făcu o reverenţă adâncă, ca un ecou al celei făcute de Iselle, dar menţinându-şi şira spinării dreaptă.

— Înţelesesem că am fost numită mâna dreaptă a prinţesei, tată. Nu spionul cuiva. Dacă loialitatea mea

trebuia destinată altcuiva decât Isellei, nimeni nu mi-a spus. „Apără-i onoarea cu viaţa ta”, mi-ai poruncit.

După o clipă adăugă mai cu grijă, tăind un pic din elanul acestui discurs ingenios:

— Pe lângă asta, nici n-aveam cum să ştiu că se va întâmpla, până când nu a aprins focul din prima.

Dy Ferrej o lăsă în pace pe tânăra sofistă şi făcu un gest neajutorat către provincară.

— Tu eşti mai mare, Betriz, ii spuse provincara. Noi ne-am gândit că vei avea o influenţă potolitoare pentru ea. Că o vei învăţa pe Iselle îndatoririle unei fecioare pioase.

Îşi frământă buzele.

— Ca atunci când Beetim, vânătorul, duce la împerecheat dulăii cei tineri cu cei mai bătrâni. Păcat că nu i-am încredinţat lui creşterea ta, în locul acestor guvernante inutile.

Betriz clipi şi mai făcu o reverenţă:

— Da, milady.

Provincara îi azvârli o privire, bănuind-o că-i arde de glume sub masca pocăinţei pe care o afişa. Cazaril îşi muşcă buza.

Iselle trase aer adânc în piept.

— Dacă a tolera nedreptatea şi a închide ochii la osânda tragică şi inutilă a oamenilor se numără printre îndatoririle unei fecioare pioase, atunci înseamnă că preoţii au uitat să mă înveţe asta!

— Nu, desigur că nu, răbufni provincara. Şi pentru prima dată, vocea ei aspră se îndulci, căpătând un ton convingător. Dar săvârşirea dreptăţii nu intră în atribuţiile tale, draga mea.

— Cei în a căror atribuţii intră, par să o fi neglijat. Eu nu-s vreo lăptăreasă. Am privilegii mai mari de atât în Chalion şi, desigur, am şi mai mari îndatoriri. Preotul şi prea-

cucernica dumitale vară mi-au spus asta! Şi-o fulgeră sfidător cu privirea pe ameninţătoarea doamnă dy Hueltar.

— Eu mă refeream la faptul că trebuie să-ţi vezi de învăţătura ta, Iselle, protestă lady dy Hueltar.

— Atunci când preoţii ţi-au vorbit despre îndatoririle tale pioase, Iselle, adăugă dy Ferrej, ei nu au vrut să... n-au vrut să...

— N-au vrut să-i iau în serios? întrebă ea cu o drăgălăşenie dezarmantă.

Dy Ferrej dădu în clocot. Cazaril nu putu să nu-i dea dreptate fetei. Era o inocentă, având avantajul moralităţii de partea sa, care se lupta cu morile de vânt, neluând în seamă primejdiile pe care şi le atrăgea asupra sa, la fel ca şi căţelandrii cu care o comparase provincara – Cazaril se simţea profund recunoscător că nu fusese implicat în toată povestea asta.

Nările provincarei se umflară.

— Deocamdată, puteţi să vă duceţi amândouă în camerele voastre şi rămâneţi acolo. V-aş da la amândouă să citiţi scripturile pentru a vă-ndeplini penitenţa, dar... Am să mă hotărăsc mai târziu dacă vă voi permite să veniţi la petrecere. Prea-bună devotă, urmaţi-le şi asiguraţi-vă că fac întocmai ce le-am zis. Duceţi-vă! dădu ea din mână imperios. Cum Cazaril dădu să le urmeze şi el, braţul ei fâlfâi în aer şi apoi împunse ferm în jos cu arătătorul.

— Castillare, dy Ferrej, aşteptaţi un moment!

Lady Betriz aruncă o privire curioasă peste umăr în timp ce era condusă afară. Iselle defilă cu capul sus şi nu privi în urmă.

— Ei bine, spuse vlăguit dy Ferrej după un timp, doar am sperat că se vor împrieteni.

Odată ce tânărul auditoriu fusese îndepărtat, provincara îşi permise un zâmbet compătimitor.

— Din păcate, da.

— Câţi ani are lady Betriz? întrebă curios Cazaril, privind lung la uşa care abia se-nchisese.

— Nouăsprezece, răspunse tatăl ei oftând.

Ei, totuşi vârsta ei nu era într-atât de nepotrivită cu a lui, aşa cum se gândise Cazaril, deşi experienţa ei era, mai mult ca sigur.

— Eu chiar am crezut că Betriz va avea o influenţă pozitivă, adăugă dy Ferrej. Se pare că a funcţionat taman de-a-ndoaselea.

— O acuzi cumva pe nepoata mea că ţi-a corupt fata? îl chestionă cu o mână crispată provincara.

— Aş spune, mai degrabă, o influenţă inspirantă, făcu dy Ferrej ridicând din umeri posac. Dar într-un fel care mă-nspăimântă. Mă-ntreb dacă nu… mă-ntreb oare n-ar fi mai bine să le despărţim?

— Ei, atunci să te ţii – ce urlete-ar urma!

Epuizată, provincara se aşeză pe o bancă, făcându-le semn bărbaţilor să facă la fel:

— Nu-mi trebuie niciun ghimpe-n coastă.

Cazaril îşi împreună mâinile între genunchi aşteptându-i porunca, oricare ar fi fost aceasta. Că doar nu-l adusese până aici degeaba. Ea îl fixă cu privirea îngândurată un răstimp.

— Tu ai un ochi proaspăt, Cazaril, spuse ea în cele din urmă. Ai vreo sugestie?

Sprâncenele lui Cazaril se ridicară a mirare.

— Eu am avut pe mână pregătirea tinerilor soldaţi, doamnă. Niciodată pe cea a tinerelor fecioare. Chiar mă simt depăşit în situaţia asta.

Se codi un pic, apoi deschise gura aproape în ciuda voinţei sale.

— Se pare că-i un picuţ cam târziu ca Iselle să-nveţe să fie o laşă. Dar i-aţi putea atrage atenţia în privinţa felului în care s-a pripit să tragă concluzii fără să aibă dovezi solide. Cum poate fi atât de sigură că judecătorul era într-atât de vinovat pe cât îl acuză zvonurile? Dacă-s vorbe de clacă, bârfe? Chiar şi dovezile evidente pot fi înşelătoare.

Cazaril se gândi cu tristeţe la presupunerile bărbatului de la baia publică, după ce băiatul lui îi văzuse spinarea.

— N-ar salva cu nimic incidentul de astăzi, însă, pe viitor, ar mai putea-o pondera.

Şi adăugă cu o voce mai seacă:

— Iar dumneavoastră aţi putea să căutaţi să discutaţi mai cu grijă tot felul de bârfe în prezenţa ei.

Dy Ferrej sări ca ars.

— În prezenţa amândurora, zise provincara. Patru urechi, o singură minte – sau o singură conspiraţie.

Îşi pungi gura şi-şi îngustă ochii, studiindu-l.

— Cazaril… tu ştii să vorbeşti şi să scrii în darthacană, e-adevărat?

Cazaril clipi nedumerit la această turnură glumeaţă pe care o luă conversaţia lor.

— Da, milady… ?

— Şi roknara?

— Roknara mea, hm, curtenească… cam scârţâie în prezent. Dar vă garantez că roknara vulgară pe care o vorbesc e chiar fluentă.

— Şi geografia? Cunoşti geografia Chalionului, a Ibrei, a principatelor din Roknari?

— Pe toţi zeii, pe astea chiar le cunosc, milady. Tărâmurile pe care nu le-am străbătut cu calul, le-am bătut pe jos, iar peste cele pe care n-am putut să păşesc, am fost târât cu forţa. În lung şi-n lat. Am toată ţărâna geografiei

întipărită în piele. Şi am tras la rame în jurul a cel puţin jumătate din Ahipelag.

— Şi ştii să scrii, să codifici şi să ţii registre – ai conceput scrisori, rapoarte, tratate, ordine logistice...

— Îmi cam tremură mâna acum, însă e adevărat, am făcut toate astea, recunoscu el într-un târziu cu o îngrijorare crescândă.

Oare ce urmărea cu toată iscodeala asta?

— Da, da! bătu ea din palme.

Zgomotul strident îl făcu pe Cazaril să tresară.

— Cu siguranţă zeii mi te-au adus la îndemână. Şi să mă ia toţi dracii Bastardului dacă n-o să mă ducă mintea să profit de asta!

Cazaril schiţă zăpăcit un zâmbet întrebător.

— Cazaril, mi-ai zis că eşti în căutarea unei slujbe. Am una pentru tine.

Se sprijini triumfătoare pe speteaza scaunului.

— Secretar-tutore – al prinţesei Iselle!

Cazaril simţi că i se dislocă falca de jos. Se uită prostit la ea.

— Cum?

— Teidez are deja propriul lui secretar, care-i ţine registrele apartamentelor, îi redactează scrisorile, aşa cum sunt ele... e timpul ca şi Iselle să aibă propriul ei gardian, la graniţa dintre lumea ei femeiască şi lumea cea mare cu care va trebui să dea piept. Şi pe lângă asta, niciuna dintre guvernantele alea nătângi n-au fost în stare vreodată s-o ţină în frâu. Are nevoie de o mână fermă de bărbat, asta e! Tu ai şi rangul şi experienţa necesare...

Provincara... rânji, numai aşa putea fi numită expresia aceea înfiorătoare de satisfacţie.

— Ce părere ai, milord castillar?

Cazaril îşi înghiţi nodul din gât.

— Cred… cred că dacă mi-aţi da acum un brici, ca să-mi iau gâtul cu el, am scuti o grămadă de timp. Vă implor, Alteţă!

Provincara pufni.

— Bine, Cazaril, foarte bine! Vai, cât îmi place un om care nu-şi subestimează situaţia.

Dy Ferrej, care îl privise mai întâi uimit şi alarmat, se uita acum cu un nou interes la Cazaril.

— Fac rămăşag că *tu* ai putea să-i schimbi ideile preconcepute despre Darthaca. La urma urmei, tu ai fost acolo, lucru pe care niciuna dintre femeile astea nebune nu l-au făcut, continuă provincara cu însufleţire. Şi cu roknarii la fel, deşi ne rugăm cu toţii să nu aibă parte de asta. Citeşte-i poezie brajară, îmi amintesc că îţi plăcea tare mult pe vremuri. Învaț-o cum să se comporte – doar ai slujit la curtea rigăi, zeii sunt martori. Hai, hai, Cazaril, nu te uita la mine ca un viţel pierdut. Ar fi o muncă uşoară pentru tine, cât încă mai eşti în convalescenţă. Eh, să nu-ţi închipui că nu-s în stare să-mi dau seama cât de bolnav ai fost, adăugă ea la încercarea lui de a nega. N-ar fi nevoie să răspunzi decât la două scrisori pe săptămână cel mult. Poate chiar mai puţin. Şi ai făcut curierat – când ai pleca călare cu fetele, n-aş mai fi nevoită să suport gâfâielile şi miorlăielile de după, la adresa rănilor provocate de şa, din partea acelor femei cu coapse precum coca dospită. Cât despre ţinutul registrelor apartamentelor ei, după ce ai condus o întreagă fortăreaţă, ar trebui să fie o joacă de copil pentru tine. Ce spui, Cazaril?

Tabloul i se înfăţişă ispititor, dar în acelaşi timp înfricoşător.

— N-ați putea să-mi dați o fortăreață sub asediu în loc?

Cheful de glumă se stinse pe faţa ei. Se aplecă în scaun şi-l bătu pe genunchi; vorbele îi căzură sacadat:

— Va fi, destul de curând. Făcu o pauză şi îl măsură din priviri. M-ai întrebat dacă poţi face ceva să-mi uşurezi poverile. În mare parte răspunsul e nu. Nu mă poţi întineri, nu poţi... îmbunătăţi multe lucruri.

Cazaril se întrebă din nou cât de mult apăsa pe umerii săi starea fragilă şi ciudată de sănătate a fiicei sale.

— Dar nu poţi să-mi răspunzi cu un mic da?

Îl implora. *Ea.* Îl implora pe *el.* Totul era aşa de anapoda.

— Sunt al dumneavoastră, cereţi-mi orice, Doamnă, sigur că da, sigur că da. Numai că... sunteţi sigură?

— Nu eşti un străin aici, Cazaril. Iar eu am nevoie disperată de un om în care să pot avea încredere.

Inima i se topi. Sau poate că spiritul din el. Îşi plecă capul.

— Atunci sunt al dumneavoastră.

— Al Isellei.

Cu coatele pe genunchi, Cazaril se uită în sus la ea dintr-o parte, apoi îşi mută privirea la încruntatul dy Ferrej căzut pe gânduri şi apoi înapoi la figura concentrată a bătrânei.

— În...ţeleg.

— Sunt convinsă că înţelegi. Şi din cauza asta, Cazaril, te vreau pentru ea.

Capitolul 4

Şi aşa se pomeni Cazaril a doua zi în camera de studiu a tinerelor, provincara în persoană făcând prezentările. Camera micuţă şi aerisită era plasată pe partea estică a donjonului, pe nivelul de sus, care era ocupat de prinţesa Iselle, lady Betriz, doamna lor de companie şi o cameristă. Prinţul Teidez îşi avea apartamentele în reşedinţa lui similară din clădirea cea nouă, în partea opusă a curţii, acelea fiind mai spaţioase, bănui Cazaril şi cu şeminee mai

bune. Camera de studiu a Isellei era simplu mobilată cu două mese micuţe, scaune, o singură bibliotecă pe jumătate goală şi vreo două cufere. Acum când se afla înăuntru şi Cazaril, care se simţea prea înalt şi ciudat sub grinzile joase, împreună cu cele două tinere, camera devenise neîncăpătoare. Veşnic prezenta doamnă de companie fu nevoită să-şi ia broderia şi să se ducă în camera alăturată, deşi uşile fură lăsate deschise între ei.

După cât se vedea Cazaril părea a avea o clasă, nu doar un elev. O fecioară de rangul Isellei nu trebuia să fie mai niciodată lăsată singură, şi, cu atât mai puţin, în prezenţa unui bărbat, chiar dacă acesta era îmbătrânit de timpuriu, convalescent şi făcea parte din suita de la curtea sa. Cazaril habar n-avea cum priviseră cele două domnişoare acest aranjament tacit, dar el se simţea uşurat în sinea lui. Niciodată nu-i fusese dat să se simtă mai ruşinat de faptul că era bărbat – grosolan, stângaci şi decăzut. Altfel spus, această atmosferă feminină veselă şi liniştită era atât de departe de banca vâslaşului din galera roknară, încât abia le putea cuprinde cu mintea pe amândouă şi trebui să-şi înghită un chiot de bucurie frenetică la priveliştea acestui contrast, în timp ce-şi apleca capul pe sub pragul de sus al uşii şi păşi înăuntru.

Provincara îl prezentă scurt drept noul tutore-secretar al Isellei:

— Aşa cum are şi fratele tău.

Un dar neaşteptat, cu siguranţă, pe care Iselle, după ce bătu din gene surprinsă, îl acceptă fără nici cea mai mică împotrivire. Judecând după privirea ei calculată, noutatea creşterii statutului său, din vreme ce era instruită de un bărbat, îi era chiar pe plac. Şi lady Betriz, de asemenea, observă Cazaril prinzând curaj, păru mai degrabă vioaie şi interesată, decât circumspectă sau ostilă.

Cazaril era încredinţat că arăta destul de savant ca să le păcălească pe tinerele domnişoare, cu roba impecabilă din lână maronie a negustorului, strânsă la brâu cu centura încrustată cu argint a intendentului, dar fără spadă. Avusese inspiraţia să se aprovizioneze cu toate cărţile în darthacană pe care le putuse găsi după o cercetare rapidă printre rămăşiţele bibliotecii defunctului provincar: vreo jumătate de duzină de volume luate la întâmplare. Le lăsă să cadă pe una din măsuţe cu o bufnitură, ca să facă impresie, şi le gratulă pe cele două noi eleve cu un deliberat zâmbet sinistru. Dacă asta se asemăna cât de cât cu pregătirea tinerilor soldaţi, a cailor sau a şoimilor, cheia era să preia iniţiativa din primul moment şi să menţină controlul mai apoi. Putea fi la fel de gol ca şi o tobă, atât timp cât suna la fel de tare.

Provincara plecă la fel de rapid cum venise. Având interesul să simuleze faptul că ar avea un plan în minte, în timp ce concepea unul, Cazaril începu abrupt prin a-i verifica prinţesei cunoştinţele de limbă darthacană. A pus-o să citească o pagină la întâmplare din unul dintre volume, care se nimeri să fie parcă prin voia providenţei despre un subiect care lui Cazaril îi era familiar: minarea şi săpatul tranşeelor de fortificaţie în timpul asediilor. Cu mult ajutor şi suflat, Iselle se împotmoli de-a lungul a trei paragrafe greoaie. Două sau trei întrebări puse în darthacană o provocară să explice conţinutul celor citite şi o făcură să bolborosească şi să se împleticească.

— Accentul dumitale este îngrozitor, îi spuse el cinstit. Un darthacan n-ar înţelege mai nimic din ceea ce vorbeşti.

Ea îşi înălţă capul şi îl fulgeră cu privirea.

— *Guvernanta* mea zicea că mă prezint destul de bine. Zicea că am o intonaţie foarte melodioasă.

— Într-adevăr; vorbiţi ca o nevastă de pescar din sudul Ibrei, care-şi îndeamnă muşteriii să-i cumpere marfa. Şi intonaţia lor sună foarte melodios. Însă orice boiernaş darthacan, iar ei sunt cu toţii aroganţi ca nişte viespi atunci când vine vorba despre limba lor îngrozitoare, v-ar râde în nas.

Cel puţin îi râseseră lui Cazaril odată.

— Guvernanta dumitale n-a făcut decât să te flateze, prinţesă.

Se încruntă la el.

— Să-nţeleg că dumneata nu prea te vezi ca un flateur, castillare?

Tonul şi termenii folosiţi de ea erau un pic mai cu dublu sens decât s-ar fi aşteptat el. Plecăciunea ironică pe care i-o adresă, de unde era aşezat, pe un cufăr tras de partea cealaltă a mesei ei, a fost oarecum scurtată şi mai puţin apologetică decât o voise, din pricina junghiurilor care-i străbăteau spinarea.

— Consider că nu sunt un mocofan. Dar dacă doriţi ca un bărbat să vă adreseze minciuni plăcute cu privire la priceperea dumneavoastră şi astfel să împiedice orice nădejde de a excela cu adevărat, sunt convins că puteţi găsi un astfel de om oriunde. Nu toate închisorile sunt făcute din bare de fier. Unele sunt făcute din paturi de puf, Alteţă.

Nările ei fremătară, buzele i se subţiară. Într-un târziu îi veni lui Cazaril ideea că poate aceasta era abordarea greşită. Era doar o fiinţă fragedă, un pic mai mare decât o fetiţă – poate că ar fi trebuit să-şi înmoaie tonul – iar dacă i s-ar fi plâns provincarei de el, ar fi putut pierde…

Iselle dădu pagina.

— Haideţi, spuse ea pe un ton îngheţat, să continuăm!

Pe toţi cei cinci zei! avusese ocazia să vadă exact aceeaşi expresie de frustrare reprimată în ochii tinerilor bărbaţi

care se ridicaseră, îşi scuipaseră ţărâna din gură şi o luaseră de la capăt, ca să devină mai apoi cei mai buni locotenenţi ai lui. Ei, poate că n-avea să fie chiar atât de greu la urma urmei. Cu mare chin, îşi preschimbă rânjetul larg de pe faţă într-o încruntătură gravă şi-i făcu un semn de permisiune tutorială din cap augustei sale eleve.

— Continuaţi!

O oră încheiată zbură pe nesimţite în această slujbă plăcută şi uşoară în care era angajat. Bine, uşoară pentru el. Când observă că prinţesa îşi freca tâmplele, iar cutele dintre sprâncene i se adânciseră, o lăsă în pace şi luă cartea înapoi.

Lady Betriz o urmărise pe Iselle, mişcându-şi buzele în şoaptă în timp ce prinţesa citea. Cazaril o puse să repete exerciţiul. Având exemplul Isellei înainte, ei îi veni totul mai uşor, dar din păcate suferea de aceeaşi meteahnă a accentului lătăreţ din sudul Ibrei, pesemne că din pricina aceleiaşi instructoare pe care o avuseseră fetele şi care provenea din zona respectivă. Iselle i-a ascultat cu atenţie în timp ce avansau cu corecturile. Cu toţii şi-au câştigat o bine-meritată cină în acea după amiază, gândi Cazaril; însă el mai avea de îndeplinit o sarcină neplăcută, pe care provincara i-o trasase cu stricteţe. Se rezemă de speteaza scaunului în vreme ce fetele se foiau să se ridice de la masă şi îşi drese vocea.

— Aţi săvârşit un gest spectaculos ieri la templu, prinţesă.

Colţurile gurii ei se ridicară într-un surâs; ciudatele ei pleoape moi se alungiră de plăcere.

— Vă mulţumesc, castillare!

Expresia feţei lui se transformă într-un surâs intenţionat amar.

— A fost o insultă pe cât se poate de impertinentă la adresa unui om constrâns să se conformeze şi să nu riposteze. Cel puţin alde pierde-vară care erau adunaţi pe-acolo s-au distrat pe cinste, dacă e să ne luăm după râsetele care s-au stârnit.

Buzele ei se crispară de nelinişte.

— Se-ntâmplă multe nedreptăţi în Chalion în privinţa cărora nu pot să fac nimic. Am făcut şi eu ce-am putut.

— Foooarte frumos! zise el, clătinând din cap dezamăgit. Spuneţi-mi, prinţesă, ce măsuri aţi întreprins înainte de asta, ca să vă asiguraţi de vinovăţia acelui om?

Dădu să-şi ridice capul cu trufie:

— Ser dy Ferrej… a spus asta despre el. Iar eu îl ştiu un om cinstit.

— Ser dy Ferrej a spus, iar eu îmi amintesc precis care au fost cuvintele domniei sale, căci a zis aşa: că a auzit vorbindu-se că judecătorul ar fi primit mituiala spadasinului. Nu a pretins că are cunoştinţe certe despre această faptă. Aţi încercat să verificaţi cumva după cină felul în care domnia sa a ajuns la această concluzie?

— Nu… dacă aş fi spus cuiva ce aveam de gând, mi s-ar fi interzis cu desăvârşire.

— Aaa, cu toate astea i-aţi făcut confidenţe domnişoarei Betriz.

Cazaril dădu din cap spre tânăra cu ochi întunecaţi.

Îngheţând, Betriz replică cu prudenţă:

— Tocmai de aceea i-am sugerat să ceară prima flacără drept aprobare.

Cazaril dădu din umeri.

— Aa, prima flacără. Dar aveţi o mână tânără, puternică şi sigură, domniţă Iselle. Sunteţi sigură că prima flacără nu vi se datorează întru totul?

Se încruntă mai tare.

— Locuitorii cetăţii au aplaudat…

— Într-adevăr. În mare, jumătate dintre reclamanţii care ajung în faţa unui judecător sunt nevoiţi să plece supăraţi şi dezamăgiţi. Dar asta se întâmplă nu neapărat din cauză că au fost nedreptăţiţi.

Această observaţie lovi direct la ţintă; prinţesa făcu feţe-feţe. Schimbarea de expresie, de la sfidare la panică, nu era un lucru tocmai plăcut vederii.

— Bine dar…, dar…

Cazaril oftă.

— Eu nu spun ca aţi greşit, prinţesă. De data asta. Spun doar că v-aţi aruncat cu capul înainte, legată la ochi. Şi dacă n-aţi dat cu capul orbeşte de un copac, asta s-a întâmplat prin mila zeilor şi nu din grija dumneavoastră.

— Ah!

— Se poate să fi calomniat un om onest. Sau poate aţi adus o ofensă justiţiei. Nu ştiu. Ideea e că… nici dumneavoastră nu ştiţi asta.

Regretul care urmă de această dată fu atât de înăbuşit, încât aproape că rămase neauzit. Acea parte atât de îngrozitor de iscusită a judecăţii lui Cazaril care îl făcuse să dea o lovitură după alta nu suporta replică.

— Şi corect sau nu, ceea ce am mai văzut este că v-aţi făcut un duşman pe care l-aţi lăsat în viaţă în urma dumneavoastră. Halal generozitate! O tactică cum nu se poate mai proastă!

Drace, asta nu era o remarcă demnă de o fecioară paşnică… cu mari strădanii se abţinu să nu-şi dea o palmă peste gură, gest care nu l-ar fi avantajat în postura sa de învăţător cinstit şi luminat.

Iselle ridică din sprâncene şi rămase încremenită la asemenea vorbe. La fel şi lady Betriz.

După un răstimp îndelung de tăcere încordată, Iselle spuse încet:

— Îţi mulţumesc pentru sfaturile dumitale înţelepte, castillare.

El îi răspunse plecându-şi capul. Bun. Dacă reuşise să treacă cu bine de acest hop, înseamnă că erau pe drumul cel bun. Şi acum, slavă zeilor, spre masa generoasă a provincarei…

Iselle se sprijini de spătarul scaunului şi îşi puse cuminte mâinile în poală.

— Dumneata vei fi şi secretarul, nu doar tutorele meu, Cazaril, nu-i aşa?

Cazaril se lăsă şi el la loc în scaun.

— Aşa este, milady. Doriţi cumva ajutor la întocmirea vreunei scrisori?

Fu cât pe ce să completeze, *după masă?*

— Ajutor. Da. Dar nu cu o scrisoare. Ser dy Ferrej zicea că pe vremuri eraţi mesager, corect?

— Pe vremuri eram sol în slujba provincarului de Guarida, milady. Când eram mai tânăr.

— Mesagerii sunt spioni.

Privirea ei deveni în mod alarmant tot mai atentă.

— Nu neapărat, deşi de multe ori e greu să… convingi lumea de contrariu. Noi eram mesageri de încredere, mai întâi de toate. Nu că n-ar fi trebuit să fim cu ochii în patru şi să raportăm toate observaţiile pe care le făceam.

— Asta-i bine!

Bărbia ei voluntară îşi reluă poziţia.

— În cazul ăsta prima mea însărcinare pentru dumneata este una de observaţie. Vreau să afli dacă am greşit sau nu. Eu nu prea pot să cobor în oraş sau să pun întrebări primprejur – sunt obligată să rămân în vârful acestui deal în

– şi făcu o grimasă – patul meu de puf. Însă dumneata – dumneata poţi s-o faci.

Îl privi direct în ochi cu o tulburătoare încredere. Cazaril simţi deodată un gol imens în stomac, de parcă era o tobă, iar asta nu avea nicio legătură cu lipsa mâncării. După toate aparenţele, jucase un pic cam *prea* convingător.

— Ă…, ă… imediat?

Ea se foi în scaun cu nerăbdare.

— Discret. De îndată ce se iveşte prilejul.

Cazaril înghiţi în sec.

— Voi face tot ce-mi stă în putinţă, milady.

În timp ce cobora scările înspre camera lui, aflată cu un nivel mai jos, îi apăru o imagine în gând, dintr-una din zilele lui ca paj la acest castel. Pe vremea aceea se credea un pui de spadasin, pe considerentul că era o idee mai priceput decât o mână de alţi mocofani de neam cu care-şi împărţea îndatoririle şi pregătirea la curtea provincarului. Într-una din zile sosi un nou paj, un băiat mic la stat şi posac; maestrul de scrimă al provincarului îl invită pe Cazaril să îl înfrunte într-o partidă de scrimă. Cazaril îşi meşteşugise vreo două tipuri de împunsături frumuşele, printre care şi o înfloritură prin care, dacă ar fi mânuit o spadă adevărată, ar fi găurit cu abilitate urechile mai tuturor camarazilor lui. Îşi încercă fandarea lui specială pe pielea noului tovarăş, oprindu-se triumfător cu vârful floretei sale butonate la tâmpla noului-venit – ca să se uite apoi în jos şi să vadă lama uşoară de exerciţiu a partenerului său îndoită aproape de la jumătate, cu vârful înfipt în propria-i burtă.

Pajul acela plecase, auzise Cazaril, ca să devină maestrul de scrimă al rigăi din Brajar. Cu timpul Cazaril a devenit un spadasin obişnuit – interesele sale fuseseră dintotdeauna mult prea diverse ca să-şi menţină vie obsesia necesară

pentru mânuirea spadei. În schimb, nu a uitat niciodată acel moment, privind surprins în jos, la moartea batjocoritoare. Îl uimi faptul că prima lui lecţie cu frageda Iselle îi răscolise în minte acea amintire de demult. Izbucniri de văpaie ciudat de puternice să ardă în ochi atât de diferiţi... cum se numea acel paj oare...?

Descoperi că alte câteva perechi de tunici şi pantaloni ajunseseră pe patul lui în timp ce fusese plecat, relicve ale zilelor tinereţii intendentului, care pe atunci era cu mult mai zvelt, dacă nu cumva ghicise el greşit provenienţa hainelor. Se duse să le pună în cufărul de la capătul patului şi îşi aminti de cărţulia negustorului cel mort, înfăşurată în pelerina neagră fără mâneci. O luă în mână, gândindu-se să se ducă până jos în vale, la templu, în acea după-amiază, dar apoi o puse la loc. Poate că acele pagini încriptate ar putea ascunde ceva ce-i putea da prinţesei siguranţa morală pe care o căuta – pe care chiar el o provocase să o caute – vreo dovadă mai clară împotriva sau în sprijinul judecătorului pus la stâlpul infamiei. O va cerceta el mai întâi. Poate că îl va călăuzi către unele din secretele peisajului local al Valendei.

După masa de după-amiază, Cazaril se întinse să tragă un pui de somn. Abia începea să facă ochi într-o dulce lenevеală, când ser dy Ferrej îi ciocăni în uşă ca să-i predea cărţile şi registrele camerelor Isellei. La foarte scurt timp, urmă Betriz cu o cutie de scrisori pentru ca el să le pună în ordine. Cazaril îşi petrecu restul serii apucându-se să organizeze vraful de hârtii aruncate la întâmplare şi să se familiarizeze cu chestiunile pe care acele documente le conţineau. Evidenţa financiară era destul de simplă – achiziţionarea vreunui flecuşteţ de jucărie sau vreunui gablonţ, liste cu cadouri primite sau oferite; o listă un pic mai meticulos întocmită a bijuteriilor de o valoare

indiscutabilă, moşteniri sau cadouri, îmbrăcăminte, calul de călărie al Isellei, catârul Fulg-de-Nea şi valtrapurile fiecăruia dintre ei. Piesele de lenjerie sau de mobilier erau pesemne subsumate socotelilor provincarei, dar aveau să intre pe viitor în grija lui Cazaril. O femeie de rang mare se ducea de obicei să se mărite departe de casă, însoţită de care încărcate – Cazaril spera ca zestrea să nu fie măsurată în corăbii încărcate – cu bunuri de preţ, iar Iselle se cuvenea cu siguranţă să înceapă să-şi strângă de pe acum zestrea pentru călătoria ei din viitor. Să se treacă şi el oare în capul listei pe acel inventar al miresei?

Îşi imagină înregistrarea cu pricina: *secr'tar-tutore, una bucată. Dar din partea bunicii. Vârsta: treişcinci. Şubrezit rău pe galeră. Valoarea... ?*

Alaiul miresei nu mai făcea calea-ntoarsă în mod obişnuit, cu toate că mama Isellei, văduva rigăi se înapoiase... *distrusă,* Cazaril îşi alungă gândul. Lady Ista îl nedumirea şi-l făcea să se simtă stânjenit. Se spunea că nebunia năpăstuia anumite familii nobile. Nu şi pe a lui Cazaril – familia lui ajunsese în schimb la colaps financiar şi la alianţe politice nefericite, care cu timpul se dovediseră a fi la fel de devastatoare. Era Iselle supusă riscului... ? *Cu siguranţă că nu!*

Corespondenţa Isellei era sporadică, totuşi interesantă. Câteva vechi scrisori amabile din partea bunicii ei, de când roina nu se strămutase încă de la curte cu familia sa înapoi acasă, pline de sfaturi de felul: să fii cuminte, să o asculţi pe mama, să-ţi spui rugăciunile, să dai o mână de ajutor la îngrijirea frăţiorului tău. Vreo două bilete din partea unchilor şi mătuşilor, celelalte odrasle ale provincarei. Iselle nu avea rude din partea tatălui ei, răposatul rigă Ias, acesta fiind singurul supravieţuitor din familia tatălui său, cel lovit de blestem. O serie de scrisori regulate cu prilejul

zilelor de naştere şi al sărbătorilor, primite din partea mult mai vârstnicului ei frate vitreg, actualul rigă, Orico. Acelea erau scrise chiar de mâna rigăi, observă Cazaril dând aprobator din cap, sau, cel puţin, era încredinţat că Orico nu tocmise vreun secretar cu un asemenea scris indescifrabil. Erau în mare parte scurte misive scorţoase, efortul unui bărbat în toată firea, care încerca să fie prietenos cu un copil, mai puţin atunci când erau întrerupte de bucăţi de descriere a menajeriei mult-îndrăgite a rigăi. Atunci deveneau spontane şi cursive pe durata unui paragraf sau două, scrise cu entuziasm şi poate, încredere că cel puţin aici, cei doi fraţi de tată ar putea împărtăşi acelaşi interes, în egală măsură.

Sarcina aceea plăcută fu întreruptă înspre seară de vestea, adusă de un paj, cum că lui Cazaril i se cerea acum să participe la plimbarea cu calul a celor două tinere. Îşi puse grăbit sabia de împrumut şi găsi caii gata înşeuaţi, aşteptând în curte. Cazaril nu mai pusese piciorul în scara unui cal de aproape trei ani; pajul îl privi surprins şi cu dezaprobare atunci când ceru scăunelul ca să se ajute la urcatul în şa. Îi dăduseră un animal blând, acelaşi roib scopit pe care o văzuse călărind pe doamna de companie a prinţesei în prima zi când ajunsese el la curte. În timp ce se pregăteau să plece, doamna de companie ieşi la o fereastră din donjon, fluturându-le o batistă albă cu o vădită bunăvoinţă. Dar cursa cu caii se dovedi mult mai domoală şi mai liniştită decât o anticipase Cazaril, o simplă plimbare în jos până la râu şi înapoi. De vreme ce le anunţase pe fete la plecare că toată conversaţia grupului va trebui să se desfăşoare în darthacană a fost totodată şi o plimbare mai degrabă tăcută, sporind impresia generală de tihnă.

Urmă masa de seară, apoi se duse la el în cameră, unde-şi făcu de lucru încercând noile haine primite, împăturindu-

le şi încercând să desluşească primele pagini ale cărţuliei bietului negustor nebun care murise. Dar îşi simţi pleoapele grele în munca aceea anevoioasă pe care şi-o asumase şi adormi neîntors până dimineaţă.

Şi totul continuă în acelaşi fel şi în zilele următoare. De dimineaţă, lecţii cu cele două domniţe încântătoare, de darthacană ori roknară, ori de geografie, ori de aritmetică, ori geometrie. Pentru orele de geografie, el şterpeli hărţile cele bune ale tutorelui lui Teidez şi îi ţinu vie atenţia prinţesei cu istorisiri ajustate adecvat ale câtorva dintre cele mai exotice călătorii trecute ale sale în jurul Chalionului, Ibrei, Brajarului, a măreţei Darthaca sau a celor cinci principate roknare veşnic aflate în conflict, răsfirate de-a lungul coastei nordice.

În ceea ce priveşte retrospectivele lui de dată mai recentă, din perioada sclaviei în arhipelagul Roknari, pe acestea le cenzură mult mai drastic. Dezinteresul făţiş pe care-l manifestau Iselle şi Betriz pentru limba curtenească roknară, descoperi el, se preta exact la acelaşi soi de leac pe care îl încercase el odată pe spinarea a doi paji de la curtea provincarului de Guarida, pe care fusese însărcinat să-i înveţe limba cu pricina. Se învoi să le înveţe câte un cuvânt din roknara vulgară (chiar dacă nu *cea* mai vulgară) la fiecare douăzeci de cuvinte din registrul elevat al roknarei pe care dovedeau că le-au memorat. Nu că ar fi fost nevoie vreodată să întrebuinţeze acel vocabular, dar ar fi bine pentru ele să înveţe să recunoască anumite lucruri spuse în prezenţa lor. Şi ele chicoteau încântate.

Cazaril îşi aborda cu discreţie prima însărcinare trasată, cercetând plin de îngrijorare probitatea justiţiarului provinciei. Întrebările ocolite adresate provincarei şi lui dy Ferrej îl ajutară să-şi facă o părere de ansamblu, fără să-i dea certitudini, întrucât niciunul dintre cei doi nu se

confruntase cu individul în exerciţiul funcţiunii, ci doar în împrejurări obişnuite, de natură socială. Câteva drumuri întreprinse jos, în oraş, în încercarea de a găsi pe cineva care îl cunoscuse pe Cazaril în urmă cu şaptesprezece ani şi care ar fi putut vorbi deschis cu el, se dovediră un pic descurajante. Singurul om care îl recunoscuse din vedere, fără urmă de dubiu, era un brutar mai în vârstă, care îşi menţinuse o carieră îndelungată şi profitabilă vânzând dulciuri la toate paradele pentru paji de la castel, însă acesta era un om paşnic, fără vreo aplecare pentru procese.

Cazaril avansa cu lucrul la carnetul negustorului pagină cu pagină, pe cât de repede îi permiteau celelalte îndatoriri. Câteva experimente vremelnice, cu adevărat dezgustătoare, de invocare a demonilor Bastardului, fuseseră cu totul ineficace, observă Cazaril uşurat. Numele duelistului mort nu apărea decât însoţit de unele adjective care fuseseră şterse, sau câteodată erau trecute doar epitetele; numele judecătorului aflat în viaţă nu apărea în mod explicit. Dar chiar înainte ca el să descâlcească sensurile pe jumătate revelate, problema fu preluată din mâinile sale inexperte.

Un Ofiţer de Investigaţii al curţii provincarului de Baocia sosi din aglomerata cetate Taryoon, unde fiul Văduvei îşi mutase capitala, în urma moştenirii lăsate de tatăl său. Trecuseră, socoti Cazaril în mintea sa, exact atâtea zile câte i-ar fi trebuit unei epistole din partea provincarei către fiul ei să fie scrisă, trimisă şi citită, să fie transmise ordine Cancelariatului de Justiţie al Baociei şi ca anchetatorul să-şi pregătească echipa şi să pornească la drum. Un privilegiu, într-adevăr. Cazaril nu putea băga mâna-n foc în privinţa credinţei nestrămutate a provincarei în procesele legii, însă putea face prinsoare că lăsarea în voia sorţii a unor duşmani întâmplători îi dăduse bătaie de cap unei femei atât de înţelepte cum era ea.

A doua zi se descoperi că judecătorul Vrese spălase putina în timpul nopţii, împreună cu vreo două slugi şi câteva cufere şi boccele împachetate la repezeală, lăsând în urmă o gospodărie făcută vraişte şi o vatră plină de cenuşa unor hârtii cărora le dăduse foc.

Cazaril încercă să o descurajeze pe Iselle în a lua aceasta drept o dovadă de vinovăţie, dar era o încercare cam forţată până şi pentru judecata lui înceată. Cealaltă posibilitate – ca Iselle să fi fost atinsă de harul zeiţei în acea zi – îl punea serios pe gânduri. Zeii, după cum îi asigurau pe oameni învăţaţii teologi ai Sfintei Familii, acţionau pe căi subtile, secrete şi mai presus de toate, parcimonioase: prin lume, nu în lume. Chiar şi în cazul strălucitelor, extraordinarelor miracole ale vindecărilor – sau a întunecatelor miracole ale dezastrelor şi morţii – liberul arbitru al oamenilor era cel care deschidea o poartă prin care binele sau răul se concretiza. Cazaril cunoscuse la viaţa lui vreo două-trei persoane pe care le bănuia că ar fi fost atinse de zei şi alte câteva pe care le credea cu toată convingerea a fi aşa. Nu era prea comod să fii în prezenţa unor asemenea oameni.

Cazaril era ferm convins că Fiica Primăverii plecase de acolo mulţumită de cele întreprinse de avatarul ei.

Sau doar plecase…

Iselle nu prea avea contacte cu casa fratelui ei din partea cealaltă a curţii, cu excepţia întâlnirilor de la masă ori când plecau împreună într-o cavalcadă prin împrejurimi. Cazaril îşi dădu seama că cei doi copii fuseseră mai apropiaţi înainte ca izbucnirea pubertăţii să-i despartă, ducându-i spre cele două lumi separate, cea a bărbaţilor şi cea a femeilor.

Sumbrul secretar-tutore al prinţului, ser dy Sanda, părea să fie descurajat, fără vreun motiv întemeiat, de rangul de castillar, lipsit de valoare, al lui Cazaril. Ridicase pretenţii

la un loc mai privilegiat la masă ori în procesiuni, deasupra simplului tutore al fetelor, cu un zâmbet nesincer de scuză care nu făcea – la fiecare masă – decât să-l pună într-o lumină tot mai nefavorabilă. Cazaril crezu de cuviinţă să încerce să-i explice omului că el nu se sinchisea câtuşi de puţin de o asemenea poziţie, însă se îndoia că îl va putea face să înţeleagă, aşa că se mulţumea doar să-i întoarcă acestuia zâmbetele, reacţie care îl făcea pe dy Sanda să-şi piardă de tot cumpătul, luându-le drept un fel de tactică subtilă. Când dy Sanda îşi făcu apariţia într-o bună zi în sala de studiu a Isellei ca să-şi recupereze hărţile, se părea că se aştepta la Cazaril să tragă de ele cu dinţii, ca de nişte documente secrete de stat. Cazaril i le înapoie de îndată, cu mulţumiri pline de amabilitate. Dy Sanda fu nevoit să se retragă cu coada între picioare.

Lady Betriz îşi arătă colţii imediat.

— Şi individul ăsta! Se comportă ca un, ca un...

— Ca una dintre pisicile de la castel, completă Iselle, atunci când apare vreo pisică străină prin apropiere. Ce i-ai făcut de se zbârlește la dumneata în felul ăsta, Cazaril?

— Vă jur că nu mi-am marcat teritoriul prin faţa ferestrei lui, făcu Cazaril o glumă ce-o făcu pe Betriz să se înece într-un chicot de râs – ah, poate că ar fi fost mai bine s-o fac – şi se uită în jur vinovat să se asigure că doamna de companie era prea departe de ei ca să audă.

Oare fusese prea necioplit? Era sigur că încă nu-şi atrăsese simpatia tinerelor, însă nu se plânseseră de el, în ciuda problemelor cu darthacana.

— Am o bănuială că îşi închipuie că aş prefera postul lui. Dar nu-mi vine să cred că ar putea crede una ca asta.

Sau poate că aşa stăteau lucrurile, îşi dădu seama brusc Cazaril. Când se născuse Teidez, succesiunea lui la tron, în urma fratelui lui dinspre tată, proaspăt căsătoritul Orico,

fusese foarte puţin probabilă. Dar, pe măsură ce se scurgeau anii şi roina lui Orico continua să nu poată concepe copii, interesul – poate un interes cam nesănătos – pentru Teidez începu să se trezească mai mult ca sigur la curtea Chalionului. Poate că din această cauză părăsise Ista capitala, luându-şi copiii din acea atmosferă clocotitoare şi aducându-i în acest colţ liniştit şi curat de ţară. O mişcare înţeleaptă, fără îndoială.

— Oh, nu, Cazaril, zise Iselle. Rămâi aici sus, cu noi. E mai plăcut.

— Într-adevăr, o asigură el.

— Nu-i corect deloc. Dumneata ai de două ori mai multă minte decât dy Sanda şi ai călătorit de zece ori mai mult ca el! Cum de-l suporţi aşa, aşa de… Betriz păru să-şi fi pierdut cuvintele. De resemnat? încheie ea într-un târziu. Îşi mută privirea în gol o clipă, ca şi cum i-ar fi fost teamă ca el să nu creadă că îşi înghiţise un termen mai puţin flatant.

Cazaril rânji mânzeşte, descoperindu-şi neaşteptatul susţinător.

— Credeţi că l-ar ajuta cu ceva dacă m-aş arăta drept o ţintă a propriei lui prostii?

— E limpede că da!

— Ei bine, atunci, întrebarea dumneavoastră şi-a găsit deja răspunsul.

Ea rămase cu gura căscată, apoi tăcu, zăpăcită. Iselle aproape că se înecă într-un acces scurt de râs.

Cu toate astea, lui Cazaril i se făcu milă şi mai tare de dy Sanda când apăru, într-o dimineaţă, aproape verde la faţă, cu vestea îngrijorătoare cum că alteţa sa regală dispăruse fără urmă, că nu era de găsit nici în castel, nici în bucătărie, nici în coteţul câinilor, nici în grajd. Cazaril îşi încătărămă sabia la brâu şi se pregăti să plece împreună cu ceilalţi în căutarea lui Teidez, răscolind în mintea sa deja

toată ţara şi cetatea, cântărind probabilităţile ca acesta să fie rănit, posibili tâlhari, râul… cârciumile? Oare era Teidez destul de mare să încerce să meargă la prostituate? Un motiv în plus ca el să se descotorosească de însoţitorii care-i atârnau de coadă.

Nici nu terminase bine Cazaril să-i arate lui dy Sanda la câte se puteau aştepta, acesta din urmă ţinând-o una şi bună că era mâna unor bandiţi, când însuşi Teidez intră la trap în curte, înnoroit din cap până în picioare, cu o arbaletă aruncată peste umăr, cu un rândaş tinerel în urma lui şi cu o vulpe moartă atârnată de şa. Teidez se holbă la cavalcada pe jumătate organizată, cu o spaimă plină de trufie. Cazaril renunţă să mai urce pe calul său şi astfel să-şi mai stârnească vreun junghi dureros; se aşeză pe scăunelul lui pentru încălecat, cu hăţurile animalului său jugănit în mână şi privi fascinat cum patru oameni în toată firea tăbărâră cu gura pe băiat, deşi era clar ce se întâmplase. „Pe unde-ai umblat?” O întrebare care nu-şi prea avea rostul. „De ce-ai făcut asta?” – de asemenea, „De ce n-ai spus nimănui?” – se putea observa lesne cu fiecare minut care trecea. Teidez îndură totul cu dinţii strânşi în cea mai mare parte. Când dy Sanda luă o gură de aer, Teidez îşi împinse prada roşcovană şi schilodită înspre Beetim, vânătorul.

— Ţine, jupoaie-mi şi mie asta! îi vreau pielea.

— Pieile nu sunt bune în sezonul ăsta, tinere gentilom, spuse Beetim sever. Mai toată toată blana e subţire şi năpârleşte.

Scutură ameninţător cu degetul înspre sfârcurile negre ale vulpii, grele de lapte:

— Şi e de rău augur să ucizi mama unor pui în anotimpul Fiicei. Va trebui să-i ard mustăţile, altfel stafia ei o să se-ntoarcă, să-mi ațâțe câinii cât e noaptea de lungă. Şi puii

unde-au rămas, hm? Trebuia să-i omori şi pe ei, dacă tot te-ai pus pe vânat; e o cruzime să-i laşi să moară de foame. Ori i-aţi ascuns pe undeva, ei?

Şi zicând astea, îi azvârli o căutătură feroce rândaşului tinerel, care se făcuse mic de frică.

Teidez îşi aruncă arbaleta pe bolovanii din pavaj şi mârâi exasperat:

— Am căutat bârlogul. N-am reuşit să-l găsim.

— Da, iar tu… ! se întoarse dy Sanda înspre nefericitul rândaş. Ştiai doar că trebuia să vii la mine !

Începu să-i care acestuia ocări mult mai grele decât ar fi îndrăznit să profereze la adresa prinţului, sfârşind cu porunca:

— Beetim, du-te şi dă-i o bătaie băiatului ăstuia pentru prostia şi obrăznicia de care a dat dovadă!

— Ba bine că nu, domnule! spuse fioros Beetim şi o porni înspre grajduri înşfăcând vulpea de ceafă cu o mână, iar cu cealaltă pe cea a băiatului care se chircise tot de frică.

Cei doi grăjdari mai în vârstă duseră caii în staulele lor. Cazaril renunţă cu dragă inimă să mai încalece şi se gândi la micul dejun – care în clipa asta părea să nu mai fie amânat la nesfârşit. Dy Sanda, care din îngrozit devenise acum mânios, confiscă arbaleta şi îl conduse pe ţâfnosul Teidez înăuntru. Vocea lui mai răsună încă o dată înainte ca uşa să se trântească în urma acestei perechi, încercând să riposteze:

— Dar mă plictisesc îngrozitor…!

Cazaril pufni în râs. Pe toţi cinci zeii, ce vârstă dificilă era asta pentru orice băiat! Cu toţii erau impulsivi şi plini de energie, năpăstuiţi de adulţii neînţelegători şi samavolnici cu idei prosteşti, care nu admiteau chiulul de la rugăciunile de dimineaţă pentru o partidă de vânătoare de vulpi, într-o dimineaţă superbă de primăvară – se uită în

sus, la cerul azuriu care începea să se însenineze în urma ceţurilor dimineţii ce se topeau. Pacea de la curtea provincarei, un adevărat balsam pentru sufletul lui Cazaril, era, fără îndoială, insuportabilă pentru încorsetatul Teidez.

Orice sfat care ar fi venit din partea proaspătului angajat, Cazaril, nu prea ar fi fost bine-primit de dy Sanda, dată fiind starea tensionată care se crease între ei. Dar se părea că dacă dy Sanda căuta să-şi asigure viitoarea influenţă asupra prinţului, când acesta avea să devină major, în deplinătatea puterii şi a privilegiilor conferite unui lord de rang înalt aflat la cârma cel puţin a Chalionului, atunci proceda exact pe dos. După toate semnele, Teidez avea să se lepede de el cu prima ocazie.

Cu toate astea, dy Sanda era un om conştiincios, fu nevoit Cazaril să recunoască. Un om mârşav, care ar fi nutrit asemenea ambiţii, ar fi putut foarte bine să dea frâu liber mofturilor lui Teidez în loc să încerce să i le stăvilească, câştigând astfel astfel nu loialitate, ci dependenţă. Cazaril cunoscuse vreo doua vlăstare de viţă nobilă corupte de cei aflaţi în slujba lor... însă nu la curtea Baociei. Atâta vreme cât se afla la conducere provincara Teidez nu prea avea şanse să întâlnească asemenea paraziţi. Împăcându-se cu acest gând, Cazaril se ridică în picioare de pe scăunelul de încălecat pe care se odihnise.

Capitolul 5

Aniversarea de şaisprezece ani a prinţesei Iselle căzu la mijlocul primăverii, cam la şase săptămâni după ce Cazaril venise la Valenda. Darul de ziua ei trimis în acest an din capitala de la Cardegoss, din partea fratelui ei, Orico, era o iapă cenuşie, bălţată, de toată frumuseţea, o idee inspirată, fie că fusese calculată dinainte, fie că fusese o alegere

norocoasă, având în vedere că Iselle se entuziasmă peste măsură la vederea minunatului animal. Cazaril trebui să recunoască: era un dar regesc. Şi reuşi să evite încă o dată inconvenientul pricinuit de scrisul lui schilodit de mână, de vreme ce nu-i era greu să o convingă pe Iselle să aştearnă cu mâna ei scrisoarea de mulţumire, pe care să o trimită prin curierul regal la întoarcere.

Totuşi, Cazaril se pomeni supus, în zilele următoare, celui mai minuţios, mai atent, stânjenitor, interogatoriu din partea lui Iselle şi a lui Betriz referitor la starea lui de sănătate. Mici daruri, alese dintre cele mai bune fructe şi vinuri, erau trimise la masă să-i îmbie apetitul; era îndemnat să meargă devreme la culcare şi să bea câte puţin vin, dar nu prea mult; amândouă domniţele îl convingeau să iasă împreună pentru frecvente scurte plimbări prin grădină. Abia când lui dy Ferrej îi scăpă o glumă întâmplătoare adresată provincarei în prezenţa sa, înţelese Cazaril că Iselle şi companioana sa fuseseră constrânse să-şi mai domolească galopul cailor din consideraţie faţă de presupusa sănătate fragilă a noului secretar. Cazaril îşi depăşi indignarea chiar la timp, confirmând această bârfă cu o faţă neclintită şi un mers ţeapăn convingător. Deşi… nu prea era nevoie să joace teatru.

Atât vremea care se îndrepta, cât şi, ca să spunem adevărul, starea lui generală care se ameliora, îl făcură să se mai îmblânzească. La urma urmei, foarte curând, arşiţa verii avea să se pogoare asupra lor, încetinind ritmul vieţii. Urmărindu-le pe cele două fete aplecate în şa, gonind în jos, peste buşteni, pe cărările şerpuitoare de-a lungul râului, împroşcând cu stropi galben-verzui sub umbra rară a frunzişului tânăr, grija lui pentru siguranţa lor se potoli. Calul *lui* fu cel care, ferindu-se brusc în lături, speriat de o căprioară dintr-un desiş, îl trânti violent peste o adunătură

de bolovani şi rădăcini de copaci, lăsându-l fără suflare şi făcându-i spinarea să trosnească. Rămase întins pe jos, respirând cu greutate, cu privirea împăienjenită de lacrimi de durere, până când două chipuri de femei speriate îi jucară în faţa ochilor, pe fundalul alcătuit din frunze şi cer. A fost nevoie de ajutorul ambelor, precum şi de un trunchi de copac căzut ca să se urce din nou pe calul lui, care fusese prins între timp. Călătoria pe coasta dealului, înapoi la castel, a fost incredibil de cuminte, demnă de nişte doamne, ca să nu mai amintim de sentimentul de vinovăţie care plutea în aer, o plimbare aşa cum şi-ar fi dorit dintotdeauna orice guvernantă a fetelor. Lumea încetase să se mai învârtă în zvâcnituri ciudate în capul lui Cazaril când au trecut prin arcada porţii, însă durerea ascuţită pe care o resimţea în spate era o adevărată agonie, însemnată de o umflătură cât un ou de mare, pe sub tunică. Se părea că o să i se învineţească şi că vor trece săptămâni până să i se dezumfle. Ajuns în cele din urmă în siguranţă la castel nu mai avu ochi decât pentru scăunelul pentru descălecat şi pentru rândaş, ca să reuşească să se dea jos întreg de pe blestematul acela de cal. Sigur pe pământul pe care călca acum, îşi lăsă capul să se rezeme de şaua calului, schimonosindu-se de durere.

— Caz!

Vocea bine-cunoscută îi lovi auzul din senin. Îşi înălţă capul; se uită nedumerit de jur împrejur. Călcând cu paşi mari şi cu braţele larg deschise venea înspre el un bărbat înalt, bine-făcut cu părul închis la culoare, îmbrăcat cu o tunică elegantă din brocart roşu şi cizme de călărie cu carâmbi înalţi.

— Pe toţi cei cinci zei! şopti Cazaril, după care îşi spuse în sinea lui, nevenindu-i să creadă, *Palli?*

— Caz, Caz! Sărut mâinile dumitale! Sărut picioarele!

Bărbatul cel înalt îl apucă în braţe, mai-mai să-l dărâme din picioare, punându-şi în aplicare prima parte a salutului şi transformând-o pe cea de-a doua într-o îmbrăţişare.

— Caz, omule! Credeam că ai murit!

— Nu, nu... Palli...

Simţind că i se mistuiseră durerile aproape în întregime îl apucă pe bărbatul brunet de mâini la rândul său şi se întoarse spre Iselle şi Betriz, care-şi lăsaseră caii pe mâna grăjdarilor şi se apropiaseră, împinse de curiozitate.

— Prinţesă, lady Betriz, permiteţi-mi să vi-l prezint pe ser dy Palliar – a fost mâna mea dreaptă la Gotorget – pe toţi zeii, Palli, ce cauţi aici?

—Te-aş putea întreba acelaşi lucru şi cred că am mai multe motive s-o fac! răspunse Palli, adresându-le o plecăciune domniţelor, care îi aruncau ocheade cu un interes crescând.

Trecuseră mai bine de doi ani şi în Gotorget se întreprinseră multe pentru se remedia starea de după asediu, când supravieţuitorii arătau cu toţii ca nişte sperietori de ciori.

— Prinţesă, milady, am onoarea – doar că acum sunt marchiz dy Palliar, Caz.

— Oh, spuse Cazaril şi îşi ceru iertare cu o plecăciune. Condoleanţele mele! L-aţi pierdut de curând?

Palli îi răspunse cu o mişcare a bărbiei în semn de înţelegere:

— S-au făcut doi ani de acum. Bătrânul a suferit un atac de apoplexie pe vremea când noi încă mai eram sub asediu la Gotorget, dar a rezistat până când am ajuns acasă, graţie Părintelui Iernii. M-a recunoscut, am reuşit să-l văd în ultima zi a vieţii lui, i-am povestit despre campanie – te-a binecuvântat, să ştii, în ultima lui zi, în ciuda faptului că

amândoi credeam că ne rugăm pentru un mort. Caz, omule, unde te-ai dus?

— N-am… fost răscumpărat.

— N-ai fost răscumpărat? Cum adică *n-ai fost răscumpărat!* Cum se putea să nu fii tocmai *tu* răscumpărat?

— S-a făcut o greşeală. Numele meu a fost omis de pe listă.

— Dy Jironal a spus că roknarii te-au dat mort din pricina unui atac de febră neaşteptat.

Cazaril zâmbi forţat.

— Nu. Am fost vândut la galere.

Palli scutură din cap neputând să creadă:

— O greşeală! Nu, stai puţin, nu mai înţeleg nimic…

Grimasa pe care o văzu pe chipul lui Cazaril şi mâna cu care-şi apăsa pe piept îl făcură pe Palli să contenească cu protestele, deşi nu i-au putut şterge uluirea din priviri. Palli era întotdeauna în stare să priceapă o aluzie, dacă îi dădeai de înţeles. Mişcă din buze ca pentru a spune, *Foarte bine, dar am să te descos eu mai târziu!* –, dar atunci când se întoarse spre dy Ferrej, apărut şi el să privească această adunare cu o expresie plină de interes, zâmbetul lui vesel se instalase la loc.

— Milord dy Palliar e invitat să servească nişte vin împreună cu provincara în grădină, explică intendentul castelului. Rogu-te,vino şi dumneata, Cazaril!

— Vă mulţumesc.

Palli îl luă la braţ şi se întoarseră amândoi pentru a-l urma pe dy Ferrej afară din grădină şi apoi în spatele castelului, către parcela de pământ unde grădinarul provincarei cultiva flori. Când era vreme frumoasă, aceasta îşi făcuse din acel umbrar de verdeaţă un loc preferat, unde obişnuia să stea la aer. Doar după trei paşi Cazaril începu

să-şi târască picioarele; Palli îşi încetini brusc pasul, văzându-l pe Cazaril că se-mpiedică şi îl privi îndelung cu coada ochiului. Provincara îi aşteptă să vină cu un zâmbet răbdător, întronată sub o arcadă împletită din nuiele acoperită de trandafiri căţărători, încă neînfloriţi. Le făcu semn să se aşeze pe scaunele pe care servitorii le scoseseră afară. Cazaril se lăsă pe o pernă cu o tresărire bruscă şi un geamăt ciudat.

— Fir-ar dracii Bastardului să fie! zise Palli printre dinţi, te-au schilodit roknarii?

— Numai pe jumătate. Domniţa Iselle – uff! – pare să le desăvârşească lucrarea. Se lasă pe spate cu băgare de seamă. Şi calul ăla nenorocit!

Provincara se încruntă la cele două domnişoare care se ţinuseră de coada lor, neinvitate.

— Iselle, iar ai gonit caii? întrebă ea ameninţător.

Cazaril dădu din mână, abătând atenţia provincarei.

— A fost din vina nobilului meu fugar, milady – care s-a crezut atacat de o căprioară mâncătoare de cai. El s-a ferit în lături, eu nu. Mulţumesc.

Primi cu recunoştinţă un pahar cu vin din partea servitorului, şi-l sorbi repede, încercând să nu dea pe-alături. Tremurul neplăcut pe care-l simţea în stomac începu să-i mai treacă.

Iselle îi adresă o privire recunoscătoare, care nu-i scăpă bunică-sii. Provincara pufni cu o uşoară neîncredere. Drept pedeapsă, spuse:

— Iselle, Betriz, duceţi-vă să vă schimbaţi hainele alea de călărie cu ceva mai potrivit pentru cină. Om fi noi de la ţară, dar nu-i cazul să ne purtăm ca nişte sălbatici.

Se retraseră cam fără tragere de inimă, aruncând câteva ocheade în urmă, la musafirul acela fascinant.

— Dar cum de-ai venit aici, Palli? întrebă Cazaril, după ce dublul motiv care le distrăgea atenţia dispăru dincolo de donjon. Palli, la rândul lui, se uita pierdut după ele şi păru că trebuie să se scuture ca să se trezească din reverie. *Închide gura, omule,* se gândi Cazaril năucit. *Şi eu trebuie s-o fac.*

— A! Sunt în drum spre Cardegoss, să asist la balul de la curte. Tatăl meu făcea mereu popas aici, fiind prieten la cataramă cu bătrânul provincar – când treceam prin apropierea Valendei mi-am permis îndrăzneala de a trimite un mesager. Şi milady – înclină el din cap către provincară – a fost atât de amabilă încât să-mi ofere adăpost.

— Ţi-aş fi tras o scatoalcă pe cinste dacă m-ai fi lipsit de prezenţa dumitale, spuse provincara cu prietenie, dar cu o admirabilă lipsă de logică. Nu l-am mai văzut pe tatăl dumitale, nici pe dumneata de mult prea mulţi ani. Mi-a părut tare rău să aud că a plecat dintre noi.

Palli încuviinţă. Îşi reluă explicaţiile pentru Cazaril:

— Avem de gând să lăsăm caii să se odihnească peste noapte şi să ne continuăm mâine drumul la pas, în tihnă – vremea e prea frumoasă ca să ne grăbim. Drumurile sunt împânzite de pelerini care merg la toate altarele şi templele – şi de cei care-i prăduiesc, din păcate! – s-a dus vestea că umblă tâlhari prin trecătorile dintre munţi, însă noi n-am întâlnit niciunul.

— I-aţi căutat? zise Cazaril, derutat. Să nu dea peste tâlhari fusese singura lui dorinţă cât bătuse drumul încoace.

— Hei! Doar sunt lord consacrat în Ordinul Fiicei de la Palliar acum, bagă de seamă! Am luat locul tatălui meu. Am responsabilităţi.

— Şi mergi însoţit de frăţia-oştenilor?

— Mai degrabă cu suita de bagaje. Totul se rezumă la ţinerea registrelor, colectarea arendelor, urmărirea rulajelor şi la logistică. Distracţiile unei funcţii de conducere – ei, ştii tu. Doar ţi-am fost discipol. O parte glorie, zece părţi răscolirea bălegarului.

Cazaril rânji.

— Oho, bună proporţie! Eşti un fericit.

Palli îi răspunse şi el tot cu un rânjet şi luă brânza şi prăjiturile pe care i le întinsese un servitor.

— Mi-am cazat trupa jos, în oraş. Dar tu, Caz! De îndată ce am rostit Gotorget, am fost întrebat dacă te cunosc – am rămas trăsnit când milady mi-a spus că ai apărut aici, după ce-ai străbătut pe jos – pe jos! – drumul tocmai din Ibra şi că arătai precum ceva ce a scuipat pisica.

Provincara ridică din umeri scurt, ca şi cum ar fi vrut să spună că nu se căia de cuvintele ei, atunci când Cazaril îi aruncă o privire timidă de reproş.

— Le-am depănat istorisiri din vremea războiului în ultima jumătate de ceas, continuă Palli. Ce-ţi mai face mâna?

Cazaril şi-o încovoie în poală.

— S-a mai vindecat.

Şi se grăbi să schimbe subiectul.

— Şi ce-ai de gând să faci la curte?

— Ei bine, încă n-am avut prilejul să depun în mod oficial jurământul faţă de Orico, de când a murit tata, şi de asemenea, am să reprezint Ordinul Fiicei de Palliar la învestitură.

— Învestitură? întrebă Cazaril absent.

— Aaa, Orico a desemnat în cele din urmă pe cineva în rangul de general al Ordinului Fiicei? întrebă dy Ferrej. Mi-a ajuns la ureche vorba cum că, de când a murit bătrânul

general, fiecare familie de rang din Chalion l-a bătut la cap, reclamând această favoare.

— Îmi pot imagina, zise provincara. O funcţie destul de profitabilă şi de puternică, chiar dacă e mai puţin însemnată decât cea subordonată Fiului.

— Mda! încuviinţă Palli. N-a fost încă făcut public, dar se ştie – va fi conferită lui Dondo dy Jironal, fratele mai mic al cancelarului.

Cazaril înlemni şi luă o gură de vin ca să-şi ascundă spaima. După o pauză destul de lungă, provincara spuse:

— Ce alegere stranie! Oricine s-ar aştepta ca generalul unui ordin militar să fie mai... sobru ca persoană.

— Bine, dar, îngăimă dy Ferrej, cancelarul Martou dy Jironal deţine rangul de general al Ordinului Fiului!

Doi, în aceeaşi familie? E o concentrare primejdioasă de putere.

Provincara spuse, cu buzele strânse:

— Martou dy Jironal e pe cale să devină şi provincar dy Jironal, dacă ceea ce se zvoneşte e adevărat. De îndată ce bătrânul dy Ildar va înceta din viaţă.

— *Asta* n-am mai auzit-o, zise Palli, luat prin surprindere.

— Da, zise sec provincara. Familia Ildar nu e prea fericită. Cred că se aşteptau la titlul de provincar pentru unul din nepoţii bătrânului.

Palli dădu din umeri.

— Fraţii Jironal se avântă cu siguranţă sus în ierarhia Chalionului, graţie favorurilor lui Orico. Cred că dacă aş fi mai inteligent aş găsi o cale să mă pun la adăpostul mantiilor lor şi să mă înalţ împreună cu ei.

Cazaril se încruntă cu nasul în paharul său cu vin şi dibui după vreun alt subiect ca să abată discuţia.

— Ce alte veşti ţi-au mai ajuns la urechi?

— Ei bine, în ultimele două săptămâni moştenitorul Ibrei şi-a ridicat iar stindardul în sudul teritoriului împotriva bătrânului vulpoi de taică-său. Toată suflarea a crezut că pactul încheiat în vara trecută va dura, dar se pare că au avut un diferend neştiut toamna trecută, iar riga l-a repudiat. Din nou.

— Moştenitorul, zise provincara, a luat-o de bună. Dar Ibra mai are un fiu, la urma urmei.

— Orico l-a sprijinit pe Moştenitor ultima oară, observă Palli.

— Pe cheltuiala Chalionului, murmură Cazaril.

— Mie mi se pare că Orico are orientări largi. În final, îşi dădu cu părerea Palli, desigur că Moştenitorul trebuie să câştige. Într-un fel sau altul.

— Are să fie o victorie amară pentru bătrân dacă fiul lui va pierde, zise dy Ferrej pe un respectuos ton molcom. Nu, pun rămăşag că vor mai risipi multe vieţi omeneşti, iar apoi vor face pace iarăşi între ei, peste aceste cadavre.

— O afacere tristă, zise provincara, cu o frământare a gurii. Nu va ieşi nimic benefic din toate astea. Eh, dy Palliar, dă-mi şi-o veste bună! Spune-mi că roina lui Orico aşteaptă un copil!

Palli nega din cap cu părere de rău.

— Din câte am auzit, se pare că nu, doamnă.

— Ei bine, atunci, haideţi să mergem să luăm cina şi să sfârşim cu discuţiile despre politică. Îmi dau dureri de cap, iar bătrâneţile mele nu le mai îngăduie.

Dacă îşi simţise muşchii crispându-se în timp ce stătea aşezat, în ciuda vinului, când dădu să se ridice, aproape că se prăbuşi. Palli îl prinse de cot şi-l ajută să-şi recapete echilibrul, încruntându-se urât. Cazaril îi mulţumi printr-o mişcare slabă din cap şi se duse să se spele şi să se

schimbe. Şi să-şi cerceteze vânătăile, ferit de privirile altora.

Cina se petrecu într-o atmosferă veselă şi aproape toată casa provincarei luă parte la ea. Dy Palliar, care nu era un mototol la masă când venea vorba de mâncare sau de povestiri, captivă cu istorisirile lui atenţia tuturor, începând cu lordul Teidez şi lady Iselle, până la cel mai tânăr paj. În ciuda cantității însemnate de vin pe care o dăduse gata se ţinu demn şi întreţinu atmosfera cu povestiri vesele, în care el era mai mult ciuca bătăii decât erou. Istorisirea despre cum l-a urmat el într-o noapte pe Cazaril într-o misiune împotriva trupelor speciale roknare care lucrau la săparea tranşeelor şi despre cum i-au cuminţit ei pe inamici pentru o lună, atrase priviri uimite asupra lui Cazaril, dar şi asupra sa. Mesenilor le venea în mod clar cam greu să şi-l închipuie pe secretarul acela timid al prinţesei, care vorbea mereu cu o voce scăzută, rânjind ameninţător prin glod şi cenuşă, târându-se de-a buşilea printre dărâmăturile în flăcări ale fortăreţei, cu un pumnal în mână. Cazaril constată că nu se simţea deloc în largul său cu toate privirile acelea aţintite asupra lui. Ar fi vrut să fie… invizibil, în acest loc. Palli încercă în două rânduri să-i ridice mingea conversaţiei la fileu, ca distracţia să fie şi mai mare, însă Cazaril a aruncat-o de ambele dăţi înapoi în terenul lui Palli sau al lui dy Ferrej. După ce şi a doua încercare i-a dat greş, Palli renunţă să-l mai scoată din carapacea lui.

Masa ţinu până târziu, dar în cele din urmă veni şi ceasul după care Cazaril tânjea, dar şi de care se temea în aceeaşi măsură, când toţi se retraseră la culcare, iar Palli ciocăni la uşa lui. Cazaril îl pofti să intre, împinse cufărul la perete, aruncă o pernă pe el pentru musafirul său şi se aşeză şi el

pe pat; atât el, cât şi patul scârţâiră din toate încheieturile. Palli îl privi îndelung din cealaltă parte a camerei în lumina slabă răspândită de două lumânări şi deschise discuţia pe un ton direct, care-i dezvăluia clar intenţiile.

— Greşeală, Caz? Te-ai gândit bine la asta?

Cazaril suspină.

— Am avut nouăsprezece luni la dispoziţie s-o fac, Palli. Am întors pe toate feţele şi cea mai slabă dintre posibilităţi, în mintea mea. M-am tot gândit la asta până mi s-a făcut o lehamite de moarte gândindu-mă şi-am încheiat povestea. S-a sfârşit.

De astă dată, Palli îşi dădu cu bănuiala cam departe.

— Crezi că a fost mâna roknarilor care au vrut să se răzbune pe tine, ascunzându-te de noi, iar nouă spunându-ne ca ai murit?

— Asta ar fi o variantă. Numai că eu am şi văzut lista.

— Ori te-a lăsat cineva înadins pe dinafară? insistă Palli.

— *Lista era scrisă chiar de mâna lui Martou dy Jironal.* Asta a fost concluzia mea.

Palli şuieră zgomotos.

— Mârşăvie! Ce trădare mârşavă, după tot ce-am îndurat – fir-ar al dracului, Caz! Când o s-ajung la curte, am să-i spun marchizului dy Jironal toate astea. El e cel mai puternic om din Chalion, o ştiu şi zeii. Împreună, mă prind că o să-i dăm de capăt.

— Nu! ţâşni Cazaril ca ars de pe pernele lui, plin de groază. Să n-o faci, Palli! Nici măcar să nu-i spui lui dy Jironal că trăiesc! Să n-aduci vorba, să nu-i aminteşti de mine – dacă lumea crede că am murit, cu atât mai bine. Dacă mi-aş fi dat seama că lucrurile stau aşa, aş fi rămas în Ibra. Las-o moartă... atât îţi cer.

Palli se holbă.

— Dar... Valenda nu prea-i un capăt de lume. Cu siguranţă că lumea va afla că trăieşti.

— E un loc paşnic, tihnit. Nu deranjez pe nimeni aici.

Unii oameni erau curajoşi înainte de toate, alţii erau mai puternici; dar ceea ce îl făcuse pe Palli locotenentul preferat al lui Cazaril la Gotorget era isteţimea. Un singur fir îi era de ajuns ca să se-apuce să dezgroape... ochii i se îngustară, lucind în lumina blândă a lumânării.

— *Dy Jironal?* Chiar el? Dar ce i-ai făcut tu *lui,* pentru numele zeilor?

Cazaril şovăi stânjenit.

— Nu cred că a fost ceva personal. Cred că i-a făcut cuiva o mică... favoare. O mică, nevinovată favoare.

— Atunci, cel puţin doi oameni cu siguranţă ştiu adevărul. Pe toţi zeii, Caz, care-s oamenii ăştia doi?

Palli avea de gând să-şi bage nasul adânc în asta, Cazaril trebuia ori să-i spună adevărul, ori să-i ascundă totul – deja prea târziu ! – sau, oricum, îi spusese cam multe ca să-l mai oprească. Cum nu umbla cu jumătăţi de măsură, Palli era pe cale să dezlege iţele tărăşeniei ăsteia – şi chiar asta făcea acum.

— Cine ar fi în stare să te urască în aşa hal? Întotdeauna ai fost cel mai cumsecade om, ţi se dusese buhul că refuzai provocările la duel şi că-i făceai pe scandalagii să arate ca nişte proşti ce erau făcând întotdeauna pace, convingându-i prin cei mai neaşteptaţi termeni concilianţi, evitând vrajba – pe focul Bastardului, tu nici măcar nu pariai la jocurile de noroc! *„O mică, nevinovată favoare ...”!* Cum ai putut *tu* să-ţi atragi o asemenea pizmă neînduratoare?

Cazaril îşi frecă fruntea, care începea să-l doară, iar asta nu de la vinul din acea seară.

— Cred că de frică.

Palli îşi strâmbă gura de mirare.

— Iar dacă se află că şi tu ştii, se vor teme şi de tine. Nu-i un lucru pe care să vreau să-l văd căzând asupra ta, Palli. Vreau să te ştiu în afara oricărui pericol.

— Dacă-i vorba de-o temere de aşa proporţii, simplul fapt că am stat de vorbă mă va transforma într-un suspect. Teama lor, plus necunoştinţa mea de cauză – în numele zeilor, Caz! Nu mă arunca în luptă legat la ochi!

— Nu vreau să mai trimit nicio fiinţă în luptă vreodată!

Înverşunarea din propria-i voce îl surprinse până şi pe Cazaril. Palli mări ochii de uimire. Dar soluţia, calea de a folosi curiozitatea nepotolită a lui Palli împotriva lui, îi veni în minte lui Cazaril în acel moment.

— Dacă îţi spun ceea ce ştiu şi cum de ştiu, îmi dai cuvântul tău – bagă de seamă, cuvântul tău! – că ai s-o laşi în voia sorţii? Să nu urmăreşti s-o scoţi la capăt, să nu aminteşti nimănui nimic, să n-aduci vorba de mine, fără aluzii, fără să baţi monedă pe tema asta.

— Adică cum? Aşa cum procedezi dumneata acum? zise Palli cu răceală.

Cazaril gemu, pe jumătate amuzat, pe jumătate din cauza durerilor care nu-l slăbeau.

— Exact!

Palli, se sprijini de perete şi-şi trecu mâna peste gură gânditor.

— Halal negustor! zise el împăciuitor. Să mă faci să cumpăr un porc dintr-o desagă, fără măcar să mă laşi să văd animalul.

— Guiţ, murmură Cazaril.

— Mă mulţumesc şi numai cu guiţatul, ştiai doar al naibii de bine asta. Nu te-am văzut niciodată să ne fi minat prin smârcuri ori în vizuina duşmanului. Mă încred în judecata ta – la fel de mult cum contezi tu pe discreţia mea. Ai cuvântul meu!

O replică desăvârşită. Cazaril nu putu să n-o admire. Suspină.

— Prea bine.

Păstră apoi un moment de tăcere după această – binevenită – dublă capitulare, al cărei ecou îi stăruia în gând. De unde să-nceapă? Bine, nu se punea problema că n-ar fi revizuit iar şi iar şi iar povestea asta în mintea lui. Nu mai rostise niciodată vreo poveste atât de şlefuită în toate detaliile.

— Nu-i mult de povestit. L-am întâlnit pe Dondo dy Jironal pentru prima oară în urmă cu patru, ba nu, cu cinci ani. Eram în oastea Guaridei, în timpul acelui război mărunt de graniţă împotriva turbatului aceluia de prinţ roknar, Olus – îl ştii, cel care-şi făcuse un obicei din a-şi îngropa duşmanii până la brâu în fecale şi apoi să le dea foc de vii? – cel care a fost omorât un an mai târziu de propriile lui gărzi de corp?

— A, da. Am auzit de el. A sfârşit înecat în scârnă, se zice.

— Există mai multe variante. Însă pe vremea aceea se afla încă la putere. Lordul de Guarida îi încolţise armata – mai bine zis gloata lui Olus – sus, în regiunea deluroasă de la marginea principatului său. Lordul Dondo şi cu mine am fost trimişi ca soli, sub drapelul tratativelor, să-i dăm un ultimatum lui Olus şi să stabilim termenii armistiţiului, precum şi răscumpărările. Lucrurile au luat o întorsătură… urâtă în timpul negocierilor, iar Olus a hotărât că nu avea nevoie decât de un singur mesager care să se întoarcă cu mesajul său de sfidare adresat adunării lorzilor din Chalion. Aşa că ne-a întins o capcană, mie şi lui Dondo, în cortul lui, înconjuraţi de patru dintre gardienii lui monstruoși, înarmaţi cu săbii şi ne-a pus să alegem. Care dintre noi se încumeta să-i ia capul celuilalt urma să fie lăsat să plece cu

el înapoi în tabăra noastră. În cazul în care refuzam amândoi, aveam să murim, iar el urma să ne trimită capetele la ai noştri cu o catapultă.

Palli deschise gura, dar tot ceea ce putu să articuleze fu un „ah!”

Cazaril îşi trase răsuflarea.

— Am fost primul care a avut dreptul să aleagă. Am refuzat sabia. Olus îmi şuieră în ureche cu vocea lui stranie şi insinuantă, „N-ai cum să câştigi jocul ăsta, lord Cazaril”. Am răspuns că ştiu, dar că-l pot face pe el să-l piardă. El a tăcut un moment, apoi doar a râs. S-a întors şi i-a dat lui Dondo şansa să-şi scape pielea; Dondo care se făcuse verde la faţă, ca un mort...

Palli se agită pe locul lui, dar nu-l întrerupse; îi făcu semn lui Cazaril să zică mai departe.

— Unul din gardieni m-a doborât în genunchi şi m-a apucat de păr, punându-mi gâtul pe un scăunel. Dondo... şi-a dat lovitura.

— Peste braţul gardianului? întrebă Palli nerăbdător.

Cazaril şovăi.

— Nu, spuse el în cele din urmă. Însă în ultimul moment, Olus şi-a împins sabia între noi, iar arma lui Dondo a căzut cu latul şi a alunecat.

Lui Cazaril încă îi mai persista în auz scrâşnetul ascuţit al fiarelor.

— M-am ales cu o vânătaie de-a lungul cefei care a rămas neagră timp de o lună. Doi dintre ceilalţi gardieni i-au înşfăcat înapoi sabia lui Dondo. Apoi am fost urcaţi amândoi pe caii noştri şi trimişi înapoi în tabăra din Guarida. În vreme ce îmi legau mâinile de şa, Olus s-a apropiat şi mi-a şoptit: „Acum să vedem noi cine pierde”.

— Niciunul din noi n-a scos o vorbă pe drumul de întoarcere. Asta până când am ajuns în apropierea taberei.

Atunci Dondo s-a întors şi s-a uitat la mine, ameninţându-mă că dacă voi spune cuiva cele întâmplate acolo, o să mă omoare. Iar eu i-am răspuns: „Nu vă temeţi, lord Dondo! Eu povestesc numai lucruri *amuzante* la masă.” Probabil că ar fi fost mai bine să jur că voi păstra tăcerea. Ştiu mult mai bine lucrul ăsta acum şi totuşi... poate că nici aceasta n-ar fi fost de ajuns.

— Dar îţi datorează viaţa!

Cazaril clătină din cap şi-şi feri privirea.

— I-am văzut sufletul dezgolit, în toată hidoşenia lui. Mă îndoiesc de faptul că ar fi în stare să mă ierte pentru asta. Bine, n-am suflat o vorbă nimănui despre asta, am lăsat-o moartă. Şi-am crezut că s-a terminat. Dar apoi a urmat Gotorgetul, iar mai apoi... mă rog. Ce-a urmat după Gotorget. Iar acum sunt de două ori sortit pieirii. Dacă află vreodată Dondo, dacă îşi dă seama că ştiu exact cum am ajuns să fiu vândut ca sclav la galere, ce crezi că s-ar alege de viaţa mea? Dar dacă n-am să scot un cuvânt, dacă n-am să întreprind nimic, nimic care să-i aduc aminte... poate că a şi uitat până acum. Vreau doar să fiu lăsat în pace în locul ăsta tihnit. Cu siguranţă că are inamici mult mai periculoşi în ziua de azi.

Îşi întoarse faţa către Palli şi-i spuse agitat:

— Să nu cumva să aduci vorba despre mine vreodată în faţa vreunuia dintre fraţii Jironal. Niciodată! N-ai auzit niciodată povestea asta. Abia dacă mă cunoşti. Dacă ai ţinut la mine vreodată, Palli, *lasă lucrurile aşa cum sunt.*

Palli strânse din buze, legământul pe care-l făcuse îl va ţine în frâu, se gândi Cazaril. Dar lăsă să-i scape un gest de mâhnire cu toate astea.

— Cum ţi-e voia, dar, dar... la naiba! La naiba!

Se uită lung la Cazaril prin obscuritatea odăii ca şi cum ar fi căutat să-i citească cine-ştie-ce pe chip.

— Nu-i doar un jalnic pretext pentru că ţi-ai lăsat barba să-ţi crească!? Te-ai schimbat mult.

— Chiar aşa? Ei, asta e.

— Cât de… Palli n-avu curaj să-l mai privească în ochi. Cât de rău a fost? Sincer! La galere?

Cazaril ridică din umeri.

— Eu am fost un norocos cu toate nenorocirile pe care le-am îndurat. Am rămas în viaţă. Unii n-au mai apucat.

— Lumea aude tot soiul de poveşti înfiorătoare despre cum sunt supuşi sclavii la teroare ori… cum sunt maltratați…

Cazaril îşi scărpină mult ponegrita-i barbă. Era cam *mult* de povestit.

— Poveştile nu sunt atât neadevărate, cât răstălmăcite, exagerate – cazuri de excepţie sunt luate drept întâmplări la ordinea zilei. Cei mai de treabă căpitani se purtau cu noi aşa cum un bun fermier se poartă cu animalele sale, cu un fel de bunătate indiferentă. Mâncare, apă – hm – exerciţii – curăţenie, atâta câtă să ne ferească de boli şi să ne menţină într-o condiţie fizică bună. Să baţi un om fără noimă înseamnă să-l aduci într-o stare în care să nu mai fie capabil să tragă la rame, înţelegi? În orice caz, acel fel de disciplină… fizică era necesară doar în porturi. Odată ce eram în larg, marea le înlocuia pe toate.

— Nu pricep.

Cazaril ridică din sprâncene.

— De ce să jupoi un om de viu sau să-i iei capul, când poţi să-i frângi voinţa doar azvârlindu-l peste bord, în apă, să se zbată ca un vierme la cheremul peştilor celor mari? Roknarii n-aveau de aşteptat prea mult până să ne vadă înotând în urma corăbiei, cerşind şi implorând îndurarea şi plângând după sclavia noastră.

— Tu ai fost întotdeauna un bun înotător. Cu siguranţă că asta ţi-a fost de folos şi-ai suportat mai uşor decât ceilalţi.

Din vocea lui Palli răzbătea speranţa.

— Ba mă tem că dimpotrivă. Cei care se scufundau ca bolovanii, căpătau îndurarea imediat. Gândeşte-te, Palli! Şi eu am făcut-o!

Se mai gândea încă, stând drept ca un pilon în întuneric, aşa cum o făcuse când apele se închideau deasupra sa, înghiţindu-l.

— … sau, mai degrabă, nu m-am gândit prea bine. Odată, vântul s-a stârnit din senin în timp ce căpetenia vâslaşilor se distra supunându-l la acest joc pe un ibranez îndărătnic, iar căpitanul, nerăbdător să acostăm în port înainte să se dezlănţuie furtuna, a refuzat să mai întoarcă corabia ca să-l recuperăm pe nefericitul acela. Strigătele ibranezului au răsunat în ecou din ce în ce mai încet, deasupra apelor, în timp ce vasul se pierdea în zare… Căpitanul i-a tăiat din simbrie vinovatului costul înlocuirii sclavului, drept pedeapsă pentru nesocotinţa de care dăduse dovadă, fapt care l-a făcut să rămână ursuz săptămâni în şir.

După un moment de tăcere. Palli scoase un „oh!”

„Of” într-adevăr. Putea să o mai spună o dată.

— Îţi dau cuvântul meu ca din pricina mândriei – şi-a gurii mele slobode – mi-am luat o bătaie cruntă când am fost aruncat prima oară peste bord, dar şi atunci îmi mai imaginam că sunt un lord al Chalionului. M-am lecuit de mândria asta… mai târziu.

— Dar n-ai fost… nu te-au transformat într-un obiect al… vreau să spun, doar nu te-au folosit pentru aşa o degradantă… ăăă.

Lumina era prea difuză ca să-şi dea seama dacă Palli roşise, dar în cele din urmă pe Cazaril îl străfulgeră ideea

că tovarăşul său încerca să-l descoasă, în felul lui stângaci şi împleticit, dacă fusese victima unui viol. Cazaril schiţă un zâmbet înţelegător.

— Confunzi flotele din Roknari cu cele din Darthaca, am impresia. Mă cam tem că legendele astea sunt numai fructul născocirilor unora. Credinţa eretică roknară în cele patru divinităţi incriminează acele moduri ciudate de iubire pe care Bastardul le proteguieşte la noi. Teologii roknari susţin că Bastardul este un demon, ca şi tatăl său, şi nu un zeu, după sfânta sa mamă; aşadar ne numesc pe noi adoratori ai maleficului – ceea ce înseamnă o puternică ofensă adusă Doamnei Verii, cred eu, ca de altfel şi Bastardului însuşi, căci a cerut el oare să se nască? Ei torturează şi spânzură oamenii surprinşi în actul sodomiei; până şi cei mai omenoşi stăpâni de corăbii roknari nu tolerează astfel de lucruri la bordul vaselor lor, fie că s-ar petrece între ei ori în rândul sclavilor.

— Ah, răsuflă Palli uşurat.

Dar apoi, curios din fire cum era, se gândi să mai întrebe:

— Şi cei mai răi stăpâni ai galerelor din Roknari?

— Puterea lor discreţionară putea fi fatală. Mie nu mi s-a întâmplat – îmi închipui că eram prea ciolănos – dar câţiva dintre tineri, băieţii cei mai fragezi… Noi, sclavii ştiam că ei erau sortiţi sacrificiului şi încercam să ne purtăm mai cu blândeţe cu ei când ajungeau înapoi pe bănci. Unii plângeau. Alţii au învăţat să-şi folosească şansa în schimbul unor favoruri… câţiva din noi îi pizmuiam pentru porţiile de mâncare pe care le primeau în plus ori pentru alte privilegii triviale atât de scump plătite. Era un joc primejdios, căci roknarii care aveau o înclinare tainică pentru ei se puteau întoarce oricând împotriva lor şi-i puteau ucide, ca şi cum şi-ar fi putut ucide astfel propriul păcat.

— Mi se zbârleşte părul de groază. Credeam că le ştiu pe toate câte se întâmplă pe lumea asta, dar… eh. Măcar ai fost scutit de ce-a fost mai rău.

— Nu ştiu care-i cel mai rău lucru care se putea întâmpla, zise Cazaril, căzut pe gânduri. Într-una din dăţi am fost la cheremul toanelor lor abjecte pe toată durata unei după-amiezi infernale, într-un asemenea hal încât ceea ce li se întâmplase unora dintre acei băieţi ar fi putut părea în ochii unora drept un gest prietenesc, însă niciun roknar nu ar fi riscat să fie spânzurat din cauza asta.

Cazaril îşi dădu seama că nu mai destăinuise nimănui acest incident, nici discipolilor acelora binevoitori de la templul-spital şi, cu siguranţă, nici unei persoane de la casa provincarei. N-a avut pe nimeni căruia să-i împărtăşească suferinţele prin care trecuse, până acum. Se arătă aproape nerăbdător să-şi continue istorisirea.

— Corsarul nostru a făcut greşeala să-l ridice la bord pe un negustor de cherestea din Brajar şi să observe prea târziu în zare galerele care-l escortau. Pe când eram puşi pe fugă, am clacat lângă rama la care trăgeam şi-am leşinat în arşiţa acelei după-amiezi. Ca să-mi găsească un folos în ciuda celor întâmplate, căpetenia vâslaşilor m-a târât din lanţurile în care eram legat, m-a despuiat de haine şi m-a atârnat de cârsteiul de la pupa, cu mâinile legate de glezne, în chip de batjocură faţă de cei care ne goneau din urmă. N-aş putea spune dacă săgeţile care ţâşneau din arbaletele hăitaşilor noştri şi care loveau puntea din spate a vasului şi drugul de fier de care spânzuram eu, erau ţintite bine sau prost de arcaşii brajari, nici prin minunea cărui zeu n-am dat ortu’ popii cu câteva înfipte-n fund. Poate că s-au gândit că eram roknar. Poate că încercau să-mi curme supliciul.

Ca să-l cruţe pe Palli, ai cărui ochi se lărgeau îngroziţi, Cazaril a trecut peste unele dintre cele mai groteşti amănunte.

— Tu ştii prea bine, am trăit cu frica-n oase luni în şir la Gotorget, până când ne-am obişnuit; un soi de junghi sâcâitor în măruntaie pe care ne-am învăţat să nu-l mai luăm în seamă, dar care nu s-a vindecat de fapt niciodată.

Palli încuviinţă.

— Dar am descoperit că... asta-i chiar ciudat. Nici nu prea ştiu cum s-o numesc.

Niciodată nu avusese ocazia să încerce să transpună în cuvinte acea stare pe care a simţit-o acolo, până în clipa aceea.

— Am descoperit că există un loc dincolo de frică. Atunci când trupul şi mintea nu mai pot face faţă. Lumea, timpul... se reaşează. Bătăile inimii îmi încetiniseră, sudoarea şi saliva încetaseră să-mi mai curgă... eram ca într-un fel de transă sfântă. Când roknarul m-a spânzurat de catarg, plângeam de frică şi de ruşine, într-o agonie plină de dezgust. Atunci când brajarii au virat în retragere în cele din urmă, iar căpetenia vâslaşilor m-a dat jos, pârjolit de soare din cap până-n picioare... râdeam. Roknarii au crezut că am înnebunit şi la fel au crezut şi tovărăşii mei de osândă cu toţii, până la unul, numai eu nu. Lumea întreagă era... cu totul alta. Desigur, întreaga lume se întindea la câteva zeci de paşi în jurul meu, era alcătuită din lemn şi se clătina pe apă... tot timpul din lume făcea doar cât ai întoarce o clepsidră cu susul în jos. Îmi închipuiam că viaţa de dinainte-mi ar dura doar un ceas, aşa cum îşi plănuiesc alţii existenţa în decurs de un an. Toţi oamenii erau buni şi frumoşi, fiecare în felul său, roknarii şi sclavii deopotrivă, fie că erau de sânge nobil sau proveneau din rândul vulgului, iar eu eram prieten cu fiecare dintre ei şi le

zâmbeam. Nu-mi mai era teamă. Cu toate astea, am avut grijă să nu mai leşin pe vâslă altă dată.

Vorba îi deveni meditativă.

— Aşa că, ori de câte ori frica îmi cuprinde inima, o iau drept un semn că nu sunt nebun la urma urmei. Sau poate că în sfârşit încep să-mi revin. Mi-am făcut din teamă un prieten.

Îşi ridică privirea cu un zâmbet fugar, de scuză. Palli stătea înmărmurit, lipit de perete, cu picioarele încordate şi cu ochii lui negri, măriţi cât farfuriile, cu un zâmbet încremenit pe figură. Cazaril izbucni în râs.

— În numele celor cinci zei, Palli, iartă-mă. N-am avut de gând să te transform într-un cărăuş al confidenţelor mele, să-ţi împovărez spinarea cu greutatea lor şi să mă scapi de ele.

Sau poate că asta şi intenţionase, căci Palli urma să plece a doua zi, la urma urmei.

— Ar însemna să te împovărez cu o menajerie pestriţă. Îmi pare rău.

Palli îi respinse scuzele cu o mână ca şi cum ar fi gonit o muscă supărătoare. Dădu din buze; înghiţi în sec şi reuşi să îngaime:

— Eşti sigur că n-a fost din cauză că te-a bătut soarele-n cap?

Cazaril chicoti.

— Oh, m-am ales şi cu o insolaţie, bineînţeles. Dar dacă nu te ucide, insolaţia îţi trece în câteva zile. Treaba asta însă... a durat luni de zile.

Până când se petrecuse acel ultim incident cu tânărul insolent şi îngrozit din Ibra, iar Cazaril îşi încasase ultima pedeapsă corporală.

— Noi, sclavii...

— Încetează! strigă Palli trecându-şi nervos mâinile prin păr.

— Ce să-ncetez? întrebă Cazaril nedumerit.

— Nu mai spune „noi sclavii”. Tu eşti un nobil al Chalionului!

Zâmbetul lui Cazaril se schimonosi. Spuse cu blândeţe:

— Noi, lorzii de la rame, atunci? Noi, lorzii care asudam, urinam, înjuram, grohăiam? Nu prea cred, Palli. La galere nu ne puteam numi lorzi, cu greu ne mai puteam numi oameni. Eram oameni sau animale, iar felul în care dovedeam că aparţineam uneia dintre cele două categorii nu avea nimic de-a face cu provenienţa sau cu sângele. Cea mai nobilă fiinţă pe care am cunoscut-o acolo era un tăbăcar şi aş fi în stare să-i sărut picioarele în clipa asta, de bucurie să-l ştiu totuşi în viaţă. Noi sclavii, noi lorzii, noi smintiţii, noi bărbaţii şi femeile, noi muritorii, noi jucării în mâna divinităţilor – e totuna, Palli. Sunt toţi o apă şi-un pământ pentru mine acum, Palli.

După ce trase adânc aer în piept, Palli schimbă brusc subiectul, abătând discuţia înspre chestiunile mărunte legate de conducerea escortei sale din ordinul militar al Fiicei. Cazaril se pomeni comparând tertipuri folositoare pentru tratarea putreziciunii pielii şi a aftelor infectate din copitele cailor. La scurt timp după aceasta, Palli se retrase – sau fugi – la culcare. Era o retragere firească, însă Cazaril recunoscu motivul care îl făcuse să plece.

Rămas în urmă, se culcă cu durerile şi amintirile lui. În ciuda ospăţului şi a vinului, somnul se lăsa aşteptat. Putea să-şi fi făcut el din frică un aliat, dacă nu cumva era doar o cacialma şi-o fanaronadă jucată de dragul lui Palli, dar fraţii dy Jironal nu erau în mod clar parte a acestora. *Roknarii te-au dat mort din pricina febrei* era o minciună desăvârşită,

inteligentă şi destul de imposibil de verificat, până acum. Ei bine, aici, în Valenda, se afla la adăpost sigur.

Nădăjduia că l-a pus îndeajuns de bine în gardă pe Palli, ca acesta să păşească cu grijă în Cardegoss şi să nu dea cu bâta-n baltă, pe nepusă masă. Cazaril se întoarse pe partea cealaltă în întuneric şi înălţă o rugă şoptită către Crăiasa Primăverii pentru siguranţa lui Palli. Se mai rugă şi la ceilalţi zei, precum şi la Bastard, pentru izbăvirea tuturor celor aflaţi pe mare în acea seară.

Capitolul 6

La procesiunea fastuoasă organizată la Templu pentru sărbătorirea venirii verii Iselle nu mai fu invitată să reia rolul Crăiesei Primăverii, căci această partitură îi revenea, potrivit tradiţiei, unei femei proaspăt căsătorite. O foarte tânără şi sfioasă mireasă îi cedă tronul celei care o întruchipa pe regina zeilor unei femei de vârstă mijlocie, la fel onorabilă, care purta un prunc în pântece. Cazaril îl surprinse cu coada ochiului pe preotul Sfintei Familii scoţând un suspin de uşurare în vreme ce se sfârşea ceremonialul, de astă dată fără vreo surpriză de ordin spiritual.

Viaţa îşi încetinea ritmul. Elevele lui Cazaril suspinau şi căscau în sala de clasă, devenită înăbuşitoare, în timp ce soarele după-amiezii cocea zidurile donjonului, şi întocmai făcea şi profesorul; astfel că, într-una din acele amiezi sufocante, el cedă şi anulă subit toate orele de învăţătură de după masa de prânz, pentru restul verii. Aşa cum prevăzuse Betriz, starea roinei Ista părea să se îmbunătăţească pe măsură ce ziua devenea mai lungă şi vremea tot mai caldă. Ea începu să vină tot mai des la mesele luate în familie şi stătea în fiecare după-amiază cu

doamnele ei de companie la umbra pomilor fructiferi cu ramuri răsucite din capătul grădinii cu flori a provincarei. Totuşi, niciunul dintre gardienii ei nu o lăsa să se caţere pe culmile ameţitoare, bătute de briză de pe crestele castelului, care erau preferatele Isellei şi ale lui Betriz atunci când vroiau să scape atât de arşiţa zilei, cât şi de dezaprobarea câtorva persoane mai vârstnice, care nu erau adeptele cocoţatului.

Gonit din dormitorul lui de aerul greu ca o răsuflare de câine, într-o zi ceţoasă şi fierbinte de după o ploaie torenţială nocturnă neobişnuită, Cazaril se aventură în grădină, căutând şi el o nişă mai confortabilă. Cartea pe care o ducea sub braţ era una dintre puţinele rămase în biblioteca sărăcăcioasă a castelului pe care nu o citise, nu că ar fi fost tocmai o pasiune de-a lui acea *„Calea încincită a sufletului: despre adevăratele metode ale teologiei cvinteriene”,* adică Ordol. Poate că foile acestei cărţi, fâlfâind moale în poala sa, i-ar fi făcut moţăiala la care avea de gând să se dedea mai savantă în ochii trecătorilor. Dădu ocol arborelui de trandafir şi se opri descoperind-o pe roină, însoţită de una din doamnele ei, cu un gherghef în mână, stând tocmai pe banca pe care avea de gând să se aşeze el. În timp ce femeile se uitară în sus la el, se feri de vreo două albine nebune şi se înclină în chip de scuză în faţa lor pentru deranjul neaşteptat pe care li-l pricinuise.

— Rămâneţi, castillar dy... Cazaril, nu-i aşa? murmură Ista, văzându-l că dădea să se retragă. Cum se descurcă fiica mea la studiul pe care-l face cu dumneata?

— Foarte bine, milady, zise Cazaril întorcându-se şi făcând o plecăciune din cap. Este foarte isteaţă la aritmetică şi la geometrie şi foarte, mmm, perseverentă în privinţa limbii darthacane.

— Bine, zise Ista. Asta-i bine.

Aruncă o privire fugară peste grădina scăldată într-o lumină topită. Însoțitoarea se aplecă peste gherghef ca să lege un fir. Lady Ista nu broda.

Cazaril auzise nişte vorbe de la o slujnică cum că doamnele lucraseră de vreo jumătate de an la o pânză de mare fineţe, cu broderie complicată, destinată Templului. De îndată ce ultimele cusături fuseseră terminate, roina apucase lucrătura din senin şi o aruncase în vatra focului din camera sa, într-un moment în care femeile sale o lăsaseră singură în încăpere. Fie că era o poveste adevărată, fie că nu, în mâinile ei nu se afla niciun ac în ziua aceea, doar un trandafir.

Cazaril se uită mai atent spre faţa ei, în speranţa că îl va recunoaşte.

— Mă întrebam dacă… am vrut să vă întreb, milady, dacă vă mai amintiţi de mine de pe timpul când eram în slujba tatălui domniei voastre, ca paj aici. Mult amar de vreme a trecut de atunci, aşa că n-ar fi de mirare dacă m-aţi fi uitat.

Încercă un zâmbet.

— Pe vremea aceea nu purtam barbă.

Vrând parcă să-i împrospăteze memoria, îşi acoperi cu palma partea de jos a feţei.

Ista îi zâmbi şi ea, apoi sprâncenele ei se coborâră într-un efort de a-şi aminti, dar care se vădea a fi în van.

— Îmi pare rău. Regretatul meu tată a avut mulţi paji de-a lungul anilor.

— Un mare senior, într-adevăr. Dar nu are importanţă.

Cazaril îşi trecea cartea dintr-o mână în alta pentru a-şi ascunde dezamăgirea şi zâmbi şi mai stânjenit. Se temea ca neputinţa ei de a-şi aminti să nu aibă nimic de a face cu starea ei nervoasă. Tot ce era posibil ca el nu-şi fi făcut niciodată simţită prezenţa în faţa ei, o tânără plină de

energie, ce-şi îndrepta privirile întotdeauna înainte şi în sus, nicidecum înapoi ori în jos.

Scotocind în cutia ei cu fireturi colorate, însoţitoarea roinei strecură printre dinţi un, „Drace!” şi aruncând o privire rugătoare către Cazaril,

— Milord dy Cazaril, zise ea cu un zâmbet îndatoritor, dacă nu vă deranjează, aţi putea să rămâneţi un pic să-i ţineţi doamnei companie cât dau eu o fugă până în cameră să caut mătasea mea verde întunecat?

— Niciun deranj, zise Cazaril mecanic. E chiar o, îmm…

Aruncă o privirea înspre Ista, care se uită şi ea la el ca la un prieten, cu o umbră tulburătoare de ironie în priviri. În orice caz, nu părea că ar fi pe cale s-o apuce pandaliile şi ţipetele. Chiar şi lacrimile pe care le zărea câteodată în ochii ei izvorau în tăcere. Se înclină uşor către însoţitoare, în timp ce aceasta se ridica de la locul ei; ea îl apucă de braţ şi îl trase pe după arbore.

Se ridică pe vârfuri, ca să-i şuşotească la ureche:

— O să fie bine. Numai să nu aduceţi vorba de lordul dy Lutez. Şi nu vă mişcaţi de lângă ea până mă întorc. Iar dacă începe din nou să bată câmpii despre bătrânul lord dy Lutez, să n-o lăsaţi… cu niciun chip.

Zicând acestea, o rupse din loc.

Cazaril se întrebă ce şanse ar fi fost s-o fi făcut. Strălucitul lord dy Lutez fusese, vreme de treizeci de ani, cel mai apropiat sfetnic al răposatului monarh; prieten din copilărie, frate de arme, tovarăş de petreceri. De-a lungul anilor, Ias a pogorât asupra lui toate onorurile cu care-l putea învrednici, l-a numit provincar în două ţinuturi, cancelar al Chalionului, mareşal al trupelor casei sale regale şi comandant al somptuosului ordin militar al Fiului – ca să poată controla şi stoarce mai mult, cârteau în taină oamenii. Vrăjmaşii, dar şi supuşii deopotrivă şuşoteau că dy

Lutez era adevăratul rigă în Chalion, mai puţin cu numele. Şi că Ias era roina sa…

De multe se întrebase Cazaril dacă Ias dădea dovadă de slăbiciune ori de înţelepciune, dându-i mână liberă lui dy Lutez în treburile murdare ale regatului, atrăgându-şi astfel asupra-şi mânia şi bombăneala înalţilor lorzi, lăsându-l pe stăpânul său doar cu numele de Ias cel Bun. Cu toate că, fu nevoit Cazaril să recunoască, nu i se spusese niciodată Ias cel Puternic, nici cel Înţelept, nici măcar, zeii erau martori, Ias cel Norocos. Dy Lutez fusese cel care a pus la cale cea de-a doua căsătorie a lui Ias, cea cu lady Ista, dezminţind cu siguranţă zvonurile insistente care circulau în rândul nobilimii din Cardegoss în privinţa iubirii nefireşti dintre rigă şi prietenul său de-o viaţă. Şi, cu toate astea…

La cinci ani după această căsătorie dy Lutez căzuse în dizgraţia rigăi şi a fost decăzut din drepturi subit şi mortal. Acuzat de trădare, murise în torturi în temniţele din Zangre, marele turn al palatului regal din Cardegoss. Dincolo de zidurile curţii Chalionului se zvonise că adevărata trădare de care se făcea vinovat era dragostea pe care i-o purta tinerei roine, Ista. În cercurile mai intime de la curte se şoptea şi mai ferit cum că Ista îl convinsese în cele din urmă pe soţul său să-l distrugă pe mult-duşmănitul ei rival în dragostea pentru rigă.

Oricum ar fi fost aranjate piesele din acest triunghi, în neîngăduitoarea geometrie a morţii figura se redusese de la trei puncte la două, iar mai apoi, după ce Ias s-a întors cu faţa la perete şi a murit, la niciun an după dy Lutez, la unul singur. Iar Ista îşi luase copiii şi fugise din Zangre ori fusese izgonită din acel loc.

Dy Lutez. *Să nu aduceţi vorba de dy Lutez.* Să nu vorbim aşadar, despre cea mai mare parte a istoriei Chalionului de-a lungul ultimei generaţii şi jumătate. Cum să nu!

Cazaril se întoarse la Ista şi, oarecum prudent, se aşeză pe locul însoţitoarei plecate. Ista se apucase să-şi rupă trandafirul, nu cu sălbăticie, ci foarte delicat şi metodic, smulgând petalele şi aşezându-le pe bancă lângă ea, după un model care imita forma originală, în cercuri concentrice, aşezate în spirală.

— Sufletele moarte ale oamenilor pe care i-am pierdut m-au vizitat azi-noapte în vis, păru Ista a continua o conversaţie începută. Deşi au fost numai vise înşelătoare. Ai tăi vin la tine vreodată în vis, Cazaril?

Cazaril clipi şi îşi dădu seama că era prea conştientă de ceea ce spunea ca să fie suspectată de demenţă, chiar dacă era cam lapidară. Şi-n plus de asta, nu i-a fost greu să înţeleagă ce-a vrut să spună, ceea ce nu s-ar întâmpla în cazul în care ar fi nebună.

— Din când în când îi visez pe tata şi pe mama. Şi-atunci, pentru un timp infim, vorbesc şi se mişcă aşa cum o făceau pe vremea când trăiau... aşa că îmi pare rău când mă trezesc şi trebuie să-i pierd din nou.

Ista încuviinţă.

— Visele false sunt triste în felul ăsta. Dar visele adevărate sunt dureros de crude. Să te ferească zeii să visezi vreodată visele adevărate pe care Ei le pot trimite, Cazaril!

Cazaril se încruntă şi clătină din cap.

— Toate visele mele sunt numai o învălmăşeală năucitoare care se topeşte ca un fum sau ca un abur atunci când mă trezesc.

Ista îşi aplecă capul către trandafirul ei dezbrăcat de petale; împrăştia acum pulberea aurie a staminelor, subţiri ca firele destrămate dintr-o bucată de mătase, un evantai minuscul în mijlocul cercului de petale.

— Visele adevărate cad greu ca plumbul în inimă şi în stomac. Atât de grele sunt încât... ne pot *îneca* sufletele în tristeţe. Visele adevărate apar ziua în amiaza mare. Şi totuşi pot fi înşelătoare, la fel cum orice fiinţă în carne şi oase e în stare să-şi înghită înapoi promisiunile pe care le-a vărsat, aşa cum face un câine cu cina pe care-a vomitat-o. Să nu te-ncrezi în vise, castillare! Ori în promisiunile făcute de un om!

Îşi ridică privirile de pe grămăjoara ei de petale, iar ochii îi deveniră deodată atenţi. Cazaril îşi drese vocea stânjenit.

— Nu, Alteţă, ar fi o nebunie. Dar e plăcut să-l văd pe tata din când în când. Căci nu-l voi mai întâlni niciodată în alt chip.

Ea îi adresă un zâmbet ciudat, forţat.

— Nu te temi de morţii tăi?

— Nu, milady. În vise nu.

— Poate că morţii tăi nu-s prea înfiorători.

— În mare parte nu, doamnă, se arătă el de acord.

Aproape de vârful turnului, sus, rama unei ferestre se deschise larg, iar însoţitoarea Istei se aplecă în jos, uitându-se înspre grădină. Aparent liniştită la vederea stăpânei sale angajată într-o discuţie amiabilă cu ponositul ei curtean, le făcu cu mâna şi dispăru din nou.

Cazaril se întrebă cum îşi petrecea Ista timpul. După toate aparenţele nu se îndeletnicea cu lucrul de mână, nici nu părea a fi o cititoare, nici nu avea muzicieni în slujba sa. Cazaril o văzuse destul de rar la slujbele de rugăciune, în câteva rânduri, stând ore în şir în sala strămoşilor sau în faţa altarului micuţ pe care-l avea în camerele ei, sau, şi mai rar, escortată de doamnele ei şi de dy Ferrej, mergând jos, la Templul din cetate, deşi nu în momentele în care era multă forfotă. În alte dăţi treceau săptămâni la rând, iar ea părea să nu dea nici cea mai mică atenţie zeilor.

— Găsiţi vreo consolare în rugăciune, milady? întrebă el curios.

Îşi ridică privirea, iar zâmbetul i se stinse.

— Eu? Nu prea găsesc consolare nicăieri. Cu siguranţă că zeii îşi râd de mine. Le-aş întoarce favorul, dar inima şi răsuflarea îmi sunt prizoniere ale capriciilor lor. Copiii mei sunt prizonieri ai sorţii. Iar soarta a luat-o razna în Chalion.

Încercă să-i vină în ajutor, şovăielnic:

— Cred că sunt pe lumea asta închisori mai rele decât acest castel însorit, doamnă.

Ridică din sprâncene, apoi spuse resemnată:

— Oh, da. Ai fost vreodată în Zangre, din Cardegoss?

— Da, când eram mai tânăr. Nu de curând. Era un labirint nesfârşit. Mi-am petrecut jumătate din vreme rătăcind prin el.

— Ciudat. Şi eu m-am rătăcit prin el... e bântuit, ştiai?

Cazaril luă acest comentariu drept unul realist.

— Nu m-ar mira. E-n firea lucrurilor, doar e o fortăreaţă uriaşă şi mulţi mor construind-o, câştigând-o, pierzând-o... oameni din Chalion, renumiţi zidari roknari cu mult înaintea noastră, primii regi şi lumea de dinaintea lor care sunt sigur că s-a târât prin grotele sale, demult, în negura timpurilor. E un loc încărcat de istorie.

Fiind casă regală şi adăpost al multor familii nobile era inevitabil ca generaţii de-a rândul – şiruri întregi de bărbaţi şi femei – să-şi fi sfârşit zilele în Zangre, unii dintre ei în mod chiar impresionant... alţii destul de misterios.

— Zangre e chiar mai veche decât însuşi Chalionul. Cu siguranţă că se... adună multe.

Ista începu să desprindă încet spinii de pe tulpina trandafirului său şi să-i alinieze într-un şirag asemenea dinţilor unui fierăstrău.

— Da. *Se adună.* Ăsta este cuvântul cel mai nimerit. Strânge năpasta ca un bazin, aşa cum jgheaburile şi canalele sale adună apa de ploaie. Ai face bine să te ţii departe de Zangre, Cazaril!

— N-am nici cea mai mică dorinţă să fiu prezent la curte, milady.

— Eu mi-am dorit asta, odată. Cu toată fiinţa. Cele mai cumplite blesteme ale zeilor cad asupra noastră în chip de răspuns la rugile noastre, să ştii. Rugăciunea e o afacere primejdioasă. Sunt de părere că ar trebui să fie scoasă în afara legii.

Începu să-şi cojească tulpina de trandafir, îndepărtând şuviţe subţiri şi verzi, ca să dezvelească dungile fine şi albe de măduvă.

Neavând idee ce ar trebui să spună, Cazaril zâmbi nesigur.

Ista începu să sfâşie în lung vergelele de măduvă.

— Lordului dy Lutez i s-a prezis că nu se va îneca decât de pe vârful unui munte. Şi, din momentul profeţiei, a fost netemător chiar şi în faţa celor mai aprige valuri, căci oricine ştie că nu există apă pe culmea unui munte; întotdeauna curge la vale.

Lui Cazaril i se puse un nod în gât de spaimă şi aruncă o privire furişă împrejur sperând să se întoarcă însoţitoarea roinei. Umbla vorba că lordul dy Lutez murise torturat sub apă, în pivniţele din Zangre. E-adevărat, sub temeliile castelului, dar îndeajuns de sus, pe culmile cetăţii din Cardegoss. Îşi trecu limba peste buzele amorţite şi încercă o explicaţie raţională.

— Să ştiţi că n-am mai auzit asta în timp ce trăia. Părerea mea e că vreun izvoditor de născoceli a ticluit-o mai târziu, ca să te facă să ţi se zbârlească părul de groază. Potrivirile… tind să sporească după moartea cuiva, mai cu

seamă în cazul unei prăbuşiri atât de incredibile cum a fost a lui.

Buzele ei se desfăcură în cel mai straniu zâmbet. Trase de ultimele fibre din tulpină, le alinie una lângă alta pe genunchi şi le presă.

— Bietul Cazaril! Când ai devenit atât de-nţelept?

Fu salvat în încercarea lui de a găsi un răspuns de însoţitoarea Istei, care apăru din nou pe poarta turnului, cu un mănunchi de mătăsuri colorate în mână. Cazaril sări în picioare şi dădu din cap înspre roină.

— Buna dumneavoastră doamnă iată, se întoarce…

Se înclină uşor trecând pe lângă doamna de companie, care îi şopti insistentă:

— A fost înţelegătoare, milord?

— Da, întru totul. *În felul ei…*

— Nu l-a pomenit pe dy Lutez?

— Nimic… interesant.

Cu siguranţă nimic din ceea ce ar fi putut să îl intereseze pe el.

Doamna de companie răsuflă uşurată şi trecu mai departe, înţepenindu-şi un zâmbet pe figură. Ista o privi cu o îngăduinţă plictisită în timp ce aceasta începu să flecărească enumerând toate lucrurile pe care trebuise să le dea peste cap şi să le răscolească din nou ca să-şi găsească jurubiţa rătăcită. Pe Cazaril îl fulgeră gândul că fiica provincarei şi mama Isellei n-avea cum să fie vreo nătângă.

Dacă Ista le vorbea multora dintre plictisitoarele ei însoţitoare în acelaşi chip, sărind de la una la alta şi în acel limbaj misterios, aşa cum o făcuse cu el, nu era de mirare că se vorbea pe seama nebuniei ei, şi totuşi… lipsa transparenţei discursului ei în unele momente îi părea lui a fi mai degrabă un cod ascuns decât o bâiguială fără sens. Un cod al unui înţeles adânc pe care nu-l putea desluşi;

doar dacă ar fi avut o cheie a lui! Cheie pe care, hotărât lucru, n-o avea. Nu că n-ar mai fi văzut până atunci şi alte feluri de nebunie care să semene cu comportarea ei…

Cazaril pocni coperţile cărţii şi o luă din loc să caute un alt loc umbrit, mai puţin tulburător.

Vara trecea într-un ritm lent, picurând alinare în mintea şi trupul lui Cazaril. Numai bietul Teidez era sâcâit de lipsa activităţii, vânătoarea fiind oprită din pricina arşiţei, a sezonului şi a tutorelui său. Mai prindea el câte un iepure cu arbaleta în dimineţile ceţoase prin preajma castelului, în bine-meritatele aplauze şi-n admiraţia paznicilor de la castel. Băiatul era atât de nepotrivit cu anotimpul acela moleşit de căldură, neliniştit şi greoi – căci dacă într-adevăr se născuse un om pentru a fi dedicat Fiului Toamnei, zeul vânătorii, al războiului, al timpului răcoros – Cazaril se gândi cu bună dreptate că acela era cu siguranţă Teidez.

Cazaril rămase un pic surprins să fie oprit din drum, pe când se ducea la masă, într-o după-amiază călduroasă, de Teidez şi tutorele lui.

— Lord Caz! îl strigă Teidez, cu răsuflarea întretăiată. Nu-i aşa că şi fostul maestru de scrimă al bătrânului provincar îi lua cu el pe paji la abator, ca să omoare tauri în putere – să-i înveţe ce-nseamnă curajul, într-o luptă adevărată, nu aşa… aşaaa…, doar să se zbânţuie în jurul ringului de duel?

— Ba da…

— Vezi? Ce ţi-am spus? strigă Teidez la dy Sanda.

— Dar exersam şi în ring, adăugă Cazaril imediat, din spirit de solidaritate, în caz că dy Sanda avea nevoie de-un asemenea ajutor.

Tutorele făcu o grimasă:

— Întărâtarea taurilor este o practică învechită, care se purta pe la ţară, prinţe. Nepotrivită pentru antrenamentul celor de neam ales. Ţie îţi este scris să fii un gentleman – cel puţin! – nicidecum ucenicul vreunui măcelar.

Provincara nu ţinea un maestru de scrimă la curtea ei în prezent, aşa că se asigurase că tutorele prinţului era un om deprins în arta mânuirii spadei. Cazaril, care asistase ocazional la şedinţele practice ale lui Teidez, avea un mare respect pentru precizia cu care manevra această armă. Dy Sanda era un spadasin destul de dibaci, chiar dacă nu strălucit. Avea ţinută sportivă. Era cinstit. Dar dacă dy Sanda cunoştea şi vicleşugurile disperate şi brutale, cu ajutorul cărora puteai supravieţui pe câmpul de luptă, atunci cu siguranţă nu i le dezvăluise şi lui Teidez.

Chipul lui Cazaril se strâmbă într-un surâs amar.

— Instructorul nostru nu ne antrena ca să fim nişte aristocraţi delicaţi. Ne pregătea pentru a deveni soldaţi. Şi am toată încrederea în metoda asta a lui, aşa învechită cum e ea, având în vedere că orice câmp de bătălie pe care am pus piciorul în viaţa mea semăna mai degrabă cu o măcelărie, decât cu un ring de duel. Era oribil, dar ne învăţa ceea ce trebuia să ştim. Şi nimic din toate cele învăţate n-a fost în van. Nu prea cred că la sfârşitul zilei taurilor le păsa dacă mureau după ce erau fugăriţi vreun ceas, în jurul ţarcului, de câte un nebun cu o sabie în mână sau dacă erau pur şi simplu închişi în staul şi izbiţi vârtos în cap cu maiul.

Cu toate astea lui nu-i plăcuse să-ntindă coarda, aşa cum o făceau alţi tinerei, făcând jocuri sinistre şi periculoase cu animalele înnebunite. Cu puţin exerciţiu, învăţase să-şi trimită vita pe lumea cealaltă cu o lovitură de sabie ţintită aproape la fel de rapid cum ar fi făcut-o şi casapul.

— Îţi dau cuvântul meu, pe câmpul de luptă nu mâncam ceea ce omoram, cu excepţia cailor, câteodată.

Dy Sanda pufni cu dispreţ. Îi propuse împăciuitor lui Teidez:

— Mâine poate luăm şoimii şi ieşim, milord, dacă vremea se menţine frumoasă. Şi dacă vă terminaţi problemele de cartografie.

— Un sport pentru doamne – cu şoimi şi porumbei – porumbei! Ce-mi pasă mie de porumbei?

Şi cu o voce plină de jind, Teidez continuă:

— La curtea rigăi din Cardegoss se vânează mistreţi sălbatici în pădurile de stejar când vine toamna. Ăsta-i un sport adevărat, un sport pentru bărbaţi. Se spune că mistreţii aia sunt periculoşi!

— Foarte adevărat, zise Cazaril. Cei cu colţii mari sunt în stare să sfârtece burta unui câine sau a unui cal. Sau a unui om. Mult mai repede decât te-ai putea aştepta.

— Ai vânat vreodată în Cardegoss? îl întrebă Teidez nerăbdător.

— L-am însoţit pe lordul meu, dy Guarida, acolo în câteva rânduri.

— La Valenda nu există mistreţi, oftă Teidez. Dar tauri avem! E şi asta ceva. Ceva mai răsărit decât porumbeii – sau iepurii!

— O, dar să vânezi iepurii de-aproape este, de asemenea, un antrenament folositor pentru soldaţi, încercă Cazaril să-l consoleze. În cazul în care eşti nevoit să vânezi şobolani ca să mănânci. E cam acelaşi gen de vânătoare.

Dy Sanda îi azvârli o privire ucigătoare. Cazaril zâmbi şi se înclină pentru a se retrage din mijlocul acelei discuţii contradictorii, lăsându-l pe Teidez cu bătaia lui de cap.

La masa de prânz, Iselle atacă refrenul unui cântec asemănător, cu toate că autoritatea pe care o luă cu asalt fu cea a bunicii şi nu a tutorelui.

— Bunico, e îngrozitor de cald! N-am putea să ne ducem să facem baie în râu, aşa cum face Teidez?

Pe măsură ce vara devenea tot mai clocotitoare plimbările de după-amiază ale prinţului, însoţit de nobilul său tutore şi alaiul său de paji şi valeţi, fuseseră înlocuite cu înotul într-un bazin amenajat pe cursul râului, în amonte de Valenda, acelaşi loc în care obişnuiţii casei încinşi de căldura verii îl frecventau în vremea tinereţii lui Cazaril. Doamnele erau, fireşte, excluse din aceste excursii. Cazaril refuzase politicos invitaţiile de a se alătura grupului vesel, invocându-şi îndatoririle către Iselle. Adevăratul motiv era că, dacă se dezbrăca de haine ca să înoate, ar fi dezvăluit toată acea istorie dezastruoasă întipărită în carnea lui, istorie asupra căreia nu ar fi avut chef să dea lămuriri. Neînţelegerea cu bărbatul de la baia publică încă îl mai necăjea ori de câte ori îi revenea în minte.

— Nici nu mă gândesc! Ar fi absolut indecent, zise provincara.

— Dar nu *cu el,* ripostă Iselle. Ne-am face grupul nostru separat, al doamnelor. Se întoarse spre Cazaril. Ziceaţi că doamnele de la castel înotau şi ele pe vremea când eraţi paj!

— Servitoarele, Iselle, sări prudentă bunica. Oamenii de rang jos. Nu e un mod adecvat în care să-ţi petreci tu timpul.

Iselle se trânti pe scaun, bosumflată, cu obrajii arzând. Spre deosebire de ea, Betriz nu se îmbujoră de ruşine, ci doar îşi plecă capul cu sfială pe locul ei, pleoştită şi palidă. Se servi supa. Toată lumea trase cu ochiul la holurile aburinde, într-un moment de stânjeneală generală.

Păstrând convenienţele – ca întotdeauna – provincara îşi luă lingura şi sorbi hotărât.

Pe neaşteptate, Cazaril interveni:

— Dar lady Iselle ştie să înoate, nu-i aşa, Înălţimea Voastră? Adică, presupun că a fost învăţată când era mai mică...

— Bineînţeles că nu, răspunse provincara.

— Oh, făcu Cazaril. Oh, biata de ea.

Se uită de jur împrejurul mesei. Roina Ista nu venise de data aceasta la masă; uşurat de grija unui anume subiect îşi făcu curaj:

— Asta îmi aminteşte de o cumplită tragedie.

Ochii provincarei deveniră atenţi, dar nu înghiţi momeala. Totuşi Betriz căzu în plasă:

— Oh, ce anume?

— S-a întâmplat pe vremea când eram în slujba provincarului de Guarida, în timpul unei încăierări cu prinţul roknar, Olus. Trupele lui Olus au trecut graniţa la adăpostul nopţii şi-al unei furtuni. Mie mi s-a dat sarcina de a le evacua pe femei din casa lui dy Guarida înainte să fie împresurată cetatea. Puţin mai înainte de ivirea zorilor, după ce umblasem călare jumătate din noapte, am traversat o apă repede de munte. Una dintre doamnele de companie ale provincarei a fost doborâtă de ape de pe calul ei şi cărată la vale de forţa curentului, împreună cu pajul care s-a aruncat după ea. Până când am reuşit eu să-mi întorc calul, dispăruseră din vedere... Le-am găsit cadavrele în josul râului, a doua zi. Râul nu era chiar atât de adânc, dar ea intrase în panică, neavând habar să înoate. Aşa că un pic de antrenament ar fi putut transforma un accident fatal într-o experienţă înfricoşătoare doar şi ar fi fost salvate trei vieţi.

— Trei vieţi? întrebă Iselle nedumerită. Doamna, pajul...

— Era însărcinată...

— Oh.

O tăcere cât de poate de descurajantă se aşternu printre meseni. Provincara îşi frecă bărbia gânditoare şi privi spre Cazaril.

— O poveste adevărată, castillare?

— Da, suspină Cazaril. Carnea ei era învineţită din cauza loviturilor, era rece, căpătase o tentă albăstrie, fiind inertă ca şi noroiul pe care îl ţinea în degetele ei încleştate; veşmintele îi erau grele de apă, dar nu mai grele decât inima lui.

— Eu am fost cel care a trebuit să-i ducă soţului ei vestea.

— Uh, mormăi dy Ferrej.

Era cel mai priceput povestitor de la masă, dar nu încercă să adauge niciun comentariu la această poveste.

— Nu e o experienţă prin care să vreau să mai trec, adăugă Cazaril.

Provincara mârâi ceva şi se uită în lături. După un moment, zise:

— Nepoata mea nu poate să se apuce de activităţi fizice de genul ăsta, să umble despuiată ca un ţipar prin apele râului.

Iselle sări în picioare.

— Dar gândeşte-te că am purta,... ăăă, rufărie de in.

— E-adevărat, dacă eşti silit să înoţi la ananghie, cel mai probabil e că o s-o faci cu hainele pe tine, îi veni Cazaril în ajutor.

Căzută în reverie, Betriz zise şi ea:

— Şi ne-am putea răcori îndoit. O dată când am înota şi a doua oară când am sta să ne uscăm.

— N-ar putea nicio doamnă de aici să o instruiască? încercă să o înduplece Cazaril pe bătrână.

— Nici ele nu ştiu să înoate, zise provincara ferm.

Betriz dădu din cap aprobator:

— Ele doar se bălăcesc. Aruncă o ocheadă în sus.

— N-ai putea să ne înveţi dumneata, lord Caz?

Iselle bătu din palme:

— Oh, da!

— Eu, ăăă... se bâlbâi Cazaril. Pe de altă parte... într-o asemenea companie ar fi putut să-şi păstreze cămaşa pe el fără să işte observaţii. Cred că da... dacă doamnele voastre de companie vă vor însoţi. Aruncă o privire înspre provincară. Şi cu permisiunea bunicii voastre.

După o tăcere îndelungată, provincara mormăi înciudată:

— Aveţi grijă să nu răciţi cu toţii.

Precaute, Iselle şi Betriz îşi reprimară strigatele de triumf, dar îi aruncară ocheade de recunoştinţă lui Cazaril. Îi fulgeră prin minte gândul că ele îşi închipuiau că scornise povestea cu fuga pe timp de noapte şi înecatul la râu.

Lecţia începu chiar în acea după-amiază, Cazaril stând în mijlocul râului, încercând să convingă două domnişoare cam încordate că nu se vor îneca de îndată ce li se va uda părul. Teama lui de a fi exagerat cu avertizările în privinţa grozăviilor care le păşteau trecu încet-încet, pe măsură ce fetele se relaxară şi învăţară cum să lase apa să le ţină la suprafaţă. Ele erau, firesc, mult mai vioaie decât Cazaril, deşi lunile petrecute la masa provincarei şterseseră, în mare parte, expresia aceea de lup sfrijit de pe chipul înţesat de barbă.

Răbdarea lui se dovedi pe deplin justificată. Când vara era pe terminate fetele se scăldau şi se scufundau ca nişte vidre în firul acela de apă secătuit de arşiţă. Cazaril trebuia doar să stea în apă mică, până la brâu, pentru a le face eventuale observaţii. Alegerea acelei poziţii dominante era

legată de faptul că trebuia să-şi menţină cumpătul. Provincara avusese dreptate, trebuia şi el să recunoască – înotul *avea* ceva lasciv. Iar îmbrăcămintea aceea lejeră, complet udă, care se lipea de trupurile lor mlădioase, era doar o bătaie de joc la adresa sfiiciunii pe care ele încercau să şi-o păstreze, cu un efect uluitor pe care el avu grijă să nu-l remarce în faţa celor două fete zglobii care-i fuseseră date în grijă. Ceea ce era mai rău era că efectul acela acţiona în două direcţii. Lenjeria de corp care-i atârna spânzurată de şale dezvăluia o stare de spirit – mai degrabă o condiţie fizică, de fapt, un trup care se înzdrăvenea – pe care, se ruga el cu toată ardoarea, ar fi fost de dorit ca ele să nu-l observe. În orice caz, Iselle nu prea părea s-o facă. Dar nu era cu totul sigur în ceea ce o privea pe Betriz. Doamna lor de companie, o femeie între două vârste, Nan dy Vrit, care refuzase orice lecţie, dar se foia într-o parte şi-n alta prin apă, complet îmbrăcată, cu fustele sumese până la pulpe, nu scăpa nimic din ochi şi era în mod evident nevoită să le mai reteze din chicoteli. Binevoitoare, femeia părea convinsă de buna lui credinţă şi nu râdea de el, nici nu-l pârî la provincară. Cel puţin aşa îşi imagina…

Cazaril era dureros de conştient că devenea pe zi ce trece mai sensibil în privinţa lui Betriz. Nu chiar în pragul freneziei de a-i strecura pe sub uşă anonime cu poezii penibile, slavă zeilor pentru fărâmele de judecată care îi mai rămăseseră! Să-i cânte din lăută pe sub ferestre era, poate din fericire, un dar pe care nu-l mai stăpânea. Şi totuşi… în vara aceea lungă şi tihnită petrecută la Valenda, îndrăznise să se gândească la o viaţă pe care ar fi putut-o avea în perspectivă, nu doar de azi pe mâine.

Betriz îi zâmbea – asta era limpede! –, nu se amăgea de unul singur. Şi era bună cu el. Dar zâmbea şi era la fel de bună şi cu calul ei. Curtoazia ei sinceră şi prietenoasă era

cu greu un fundament pe care să-şi construiască conacul visurilor sale şi să aştepte să se umple de la sine cu paturi şi aşternuturi, ca apoi să se instaleze confortabil acolo. Şi totuşi... ea *chiar* îi zâmbea.

Îşi alungă în repetate rânduri acea idee din minte, dar apărea mereu – împreună cu alte lucruri, vai, mai ales în timpul lecţiilor de înot. Dar îşi jurase să se înfrâneze – nu era nevoie să se facă de râs, pe toţi dracii. Erecţia aceea jenantă putea fi un semn că forţele îi reveneau, dar la ce bun? Era tot atât de lipsit de pământuri şi de bani ca în zilele lui ca paj aici şi cu mult mai lipsit de speranţe. Era o nebunie să dea frâu viselor de dragoste ori poftelor trupeşti, şi totuşi... Tatăl lui Betriz era şi el un nobil rămas fără pământuri, care-şi ducea traiul de pe urma unui serviciu. Cu siguranţă nu putea să dispreţuiască pe cineva aflat în aceeaşi situaţie ca şi el.

Nu l-ar fi dispreţuit pe Cazaril, nu – dy Ferrej era suficient de înţelept să nu facă asta. Dar era tot atât de înţelept încât să-şi dea seama că frumuseţea fiicei sale şi apropierea ei de prinţesă făceau cât o zestre însemnată, care i-ar fi aranjat o căsătorie mult mai avantajoasă decât cea cu scăpătatul Cazaril sau chiar cu boiernaşii aceia de ţară care slujeau la curtea provincarei în momentul de faţă ca paji. Oricum, Betriz îi privea în mod vădit pe băieţii ăia ca pe nişte căţelandri nesuferiţi. Dar unii dintre ei aveau fraţi mai mari, moştenitori ai unor averi modeste.

În ziua aceea, se scufundă în apă până la bărbie, prefăcându-se că nu o urmărea printre gene în timp ce se căţăra pe o stâncă, cu cămaşa transparentă şiroind de apă, cu părul căzut în şuviţe peste formele ei tremurânde. Îşi întinse braţele în soare înainte să plonjeze cu burta pe suprafaţa apei, plescăind şi stropind-o pe Iselle, care se lasă la fundul apei, apoi ţipă şi o stropi la rândul ei. Zilele se

micşorau de-acum, nopţile deveneau mai răcoroase, la fel şi după-amiezile. Festivalul ascensiunii Fiului Toamnei se apropia. Toată săptămâna care se scursese fusese prea rece ca ei să meargă să înoate – se părea de-acum că puţine zile calde le mai rămăseseră ca aceste excursii intime şi ude să mai poată fi tolerate. Cavalcadele furtunoase şi vânătoarea aveau să le ademenească în curând pe domniţele lui către nişte plăceri mai puţin umede. Iar el avea să devină din nou un om cu capul pe umeri, după aceste rătăciri de-o vară. Sau poate că nu?

Lumina piezişă şi aerul răcoros goni din apă grupul de înotători, care căutară să stea la uscat o vreme pe un banc stâncos. Cazaril era afundat într-o lenevealā atât de dulce, încât uitase să le spună fetelor să poarte discuţia lor măruntă în darthacană sau în roknară. În cele din urmă îşi apucă pantalonii grei, de călărie, cizmele – cizme bune, noi, un dar din partea provincarei – şi cingătoarea cu sabia. Strânse chingile cailor care păşteau, le dezlegă hăţurile şi le ajută pe domniţe să încalece. Cu părere de rău, cu multe ocheade înapoi înspre lucirile râului din codru care curgea în spatele lor, micuţa cavalcadă porni pe cărarea şerpuită care urca în sus, pe deal, până la castel.

Într-un impuls de nesăbuinţă, Cazaril îşi îndemnă calul înainte ca să-şi potrivească pasul cu cel al lui Betriz. Ea îi aruncă o ocheadă, arătându-şi gropiţele din obraji pentru o clipă. Oare din vina lipsei de curaj sau din vina lipsei de înţelepciune îşi simţi limba înţepenindu-i, incapabilă să scoată o vorbă? Şi una şi alta, hotărât lucru. El şi lady Betriz o însoţeau împreună pe Iselle zi de zi. Dacă încercarea sa de flirt s-ar fi dovedit inoportună, ar fi putut oare să distrugă acel echilibru preţios care se crease între ei în serviciul prinţesei ? Nu – trebuie, ar trebui să zică ceva

– numai că bidiviul ei porni în galop la vederea porţii castelului, iar prilejul se pierdu.

La zgomotul pe care-l făcea bătaia copitelor cailor lor răsunând pe pavajul pietruit când intrară în curte Teidez ţâşni de pe o uşă lăturalnică strigând:

— Iselle! Iselle!

Mâna lui Cazaril se duse repede către mânerul spadei – şocat la vederea băiatului ale cărui tunică şi pantaloni erau stropite cu sânge – apoi se linişti, zărindu-l pe prăfuitul şi sinistrul dy Sanda venind din urma protejatului său. Înfăţişarea sângeroasă a lui Teidez era doar rezultatul unei după-amiezi de antrenament în curtea măcelarului din Valenda. Nu groaza îl făcuse să scoată strigatele acelea nerăbdătoare, ci încântarea. Faţa rotundă pe care o ridicase înspre sora lui strălucea de bucurie.

— Iselle, s-a întâmplat cel mai minunat lucru posibil! Ghiceşte! Ghiceşte!

— Păi cum aş putea să ghicesc... începu ea râzând.

Arzând de nerăbdare, dădu din mână întrerupând-o; noutăţile i se rostogoliră de pe buze.

— Tocmai a venit un curier din partea rigăi Orico. Tu şi cu mine avem ordin să fim prezenţi în toamna asta la curte, în Cardegoss! Iar mama şi bunica *nu* sunt invitate. O să scăpăm din Valenda!

— Mergem la *Zangre!* ţipă Iselle şi alunecă din şa, ca să-l apuce pe fratele ei de mâinile urât mirositoare şi să-l învârtă prin toată curtea. Betriz stătea în şaua calului ei privind; buzele i se desfăcură într-un zâmbet de încântare.

Doamna de companie zâmbi un pic mai reţinut, nepărând la fel de încântată. Cazaril îi surprinse privirea lui dy Sanda: tutorele princiar era teribil de încruntat.

Cu stomacul ghiorţăind de foame trase concluziile asupra viitorul apropiat care se contura. Prinţesa Iselle

avea ordin să fie prezentă la curte; aşadar, tot personalul ei urma să o însoţească la Cardegoss. Inclusiv domnişoara ei de onoare, lady Betriz.

Şi secretarul ei.

Capitolul 7

Caravana prinţului şi a prinţesei se îndrepta înspre Cardegoss pe drumul de miazăzi. Urcară cu mare greutate pe un dâmb, ca să scruteze câmpia care se întindea cât vedeai cu ochii, de la picioarele lor până în leagănul munţilor.

Cazaril inspiră adânc, cu nările fremătându-i în bătaia vântului aspru. Ploaia rece căzută în acea noapte curăţase bine aerul. Grămada de nori albăstrii care se prăvăleau parcă deasupra lor se destrăma înspre răsărit, îngânând linia încreţită a lanţurilor muntoase vineţii care îmbrăţişau zarea. Lumina apusului ce străbătea de-a latul câmpia părea aidoma tăişului unei săbii. Ridicându-se pe stânca ei, care se proiecta semeaţă deasupra punctului de la confluenţa a două râuri, dominând apele, întinderile câmpiei, trecătorile din munţi şi privirile oricărui trecător, Zangre capta toată lumina şi lucea ca aurul topit pe cortina întunecată a norilor goniţi de vânt. Turnurile sale din piatră galbenă erau încununate cu acoperişuri din plăci de ardezie de culoarea norilor ce lunecau deasupra sa, aidoma unei înşiruiri de coifuri din fier purtate de-o oştire de viteji. Cetate de scaun predilectă a capetelor încoronate ale Chalionului generaţii de-a lungul Zangre părea, de pe acea poziţie sfidătoare, o fortăreaţă în adevăratul sens al cuvântului, nicidecum un palat, fiind tot atât de dedicată îndeletnicirilor războinice ca şi orice suflet din frăţia-oştenilor, jurat ordinelor sfinte ale zeilor.

Prinţul Teidez îşi înghionti armăsarul său negru ca să ajungă din urmă roibul lui Cazaril şi se lăsă furat de priveliştea ţelului lor, cu figura luminată de o lăcomie încărcată de veneraţie. Era, desigur, flămând după promisiunea unui trai mai permisiv, scutit de constrângerile grijulii ale mamei şi bunicii, îşi închipui Cazaril. Însă Teidez ar fi fost cu adevărat nătâng dacă nu ar fi dat dovadă, cum făcea atunci, că se gândea că acel miracol scânteietor din piatră ar putea fi al lui într-o bună zi. Căci oare de ce fusese chemat băiatul la curte, dacă nu din cauză că Orico, deznădăjduit în cele din urmă că va mai obţine un moştenitor din trupul şi sângele lui, avea de gând să îl indice pe el în calitate de succesor al său?

Iselle îşi opri murgul cel pătat şi privi în zare, aproape la fel de nerăbdătoare ca Teidez.

— Ciudat. Mi-o aminteam oarecum mai mare de-atât.

— Aşteaptă să ajungem mai aproape, spuse Cazaril sec.

Ser dy Sanda, aflat în ariergardă, le făcu semn să pornească mai departe şi întreg alaiul de călăreţi şi măgari încărcaţi cu desagi porniră din nou în jos, pe drumul plin de glod: cele două vlăstare regale, secretarii lor care-i aveau în grijă, lady Betriz, slujitori, valeţi, călăreţii înarmaţi care însoţeau cortegiul, înveşmântaţi în livrelele negru-cu-verde ale Baociei, caii de rezervă, Fulg-de-Nea – care în acest moment putea fi numit mai degrabă Strop-de-Noroi – şi tot bagajul lor voluminos. Veteran în ale suitelor doamnelor de viţă nobilă, care de obicei îţi scot peri albi de enervare, Cazaril aprecie înaintarea convoiului ca pe o minune de expediţie. Le luaseră numai cinci zile să parcurgă drumul de la Valenda, de fapt patru zile şi jumătate. Prinţesa Iselle, secondată cu pricepere de Betriz, îşi condusese suita cu vervă şi eficienţă. Niciuna dintre întârzierile inevitabile într-

o călătorie n-a putut fi pusă pe seama capriciilor ei feminine.

De fapt, atât Teidez, cât şi Iselle îşi forţaseră anturajul să înainteze pe cât de repede posibil din momentul în care plecaseră din Valenda în goana cailor, ca să lase în urmă vaietele sfâşietoare ale Istei, care răzbăteau până după zidurile de fortificaţie. Iselle îşi astupase urechile cu mâinile şi-şi mânase calul din genunchi, până ce ecoul gemetelor bizare a mamei sale nu se mai auzi.

Vestea că îi era ridicată autoritatea asupra copiilor ei o aruncase pe văduva roină, dacă nu într-o absolută demenţă, cel puţin într-o adâncă confuzie şi disperare. Vărsase un potop de lacrimi, se rugase şi protestase, însă, ajunsă la capătul puterilor, deveni tăcută, ca într-un soi de uşurare. Dy Sanda îi mărturisise lui Cazaril cum ea l-a încolţit într-o zi, încercând să-l mituiască ca să fugă cu Teidez, neştiind prea bine unde şi cum. Dy Sanda o descrisese bolborosind lucruri nedesluşite, încleştându-se de el, mai-mai să facă spume la gură. Îl încolţise şi pe Cazaril, în odaia lui, în timp ce-şi împacheta desagii în noaptea de dinaintea plecării. Discuţia lor a decurs în mod diferit, sau, în orice caz, orice s-ar fi putut spune despre acea conversaţie, dar nu că a fost o bolboroseală. Ea îl privise tăcută şi descurajată un timp îndelungat, înainte să zică brusc:

— Cazaril, ţi-e frică?

Cazaril îşi cumpăni răspunsul, iar în cele din urmă spuse simplu şi cinstit:

— Da, milady!

— Dy Sanda e un prost. Cel puţin, tu nu eşti.

Neştiind ce răspuns să dea la o astfel de afirmaţie, Cazaril înclină din cap politicos.

Ea trase aer adânc în piept, făcu ochii mari şi-i zise:

— Ai grijă de Iselle. Dacă ai ţinut vreodată la mine sau la onoarea dumitale, apăr-o pe Iselle. Jură-mi, Cazaril!

— V-o jur.

Îl căută cu privirea, dar spre surprinderea lui, nu mai ceru de el alte declaraţii solemne ori promisiuni repetate.

— De ce anume ar trebui să o feresc? întrebă Cazaril precaut. De ce vă este teamă, lady Ista?

Ea rămase mută în lumina lumânării. Cazaril îşi aminti cum rugămintea stăruitoare pe care i-o adresase lui Palli avusese efect.

— Doamnă, vă rog, nu mă aruncaţi în bătălie legat la ochi!

Icni, ca şi cum ar fi primit o lovitură în stomac; dar apoi clătină din cap a disperare, se învârti împrejur şi ieşi în goană din încăpere. Însoţitoarea ei, îngrijorată la culme, oftă din toţi rărunchii şi o urmă.

În ciuda amintirii Istei, cu neliniştea ei molipsitoare, Cazaril îşi simţi sufletul uşurat de groaza aceea apăsătoare, stimulat fiind de entuziasmul tinerilor pe măsură ce se apropiau de scopul călătoriei lor. Drumul îi purtă până la cursul râului care izvora din Cardegoss şi şerpuia de-a lungul acestuia până când se afunda într-o zonă împădurită. În depărtare, celălalt râu al provinciei se zărea întâlnindu-l pe cel principal. Un curent de aer rece străbătea valea aceea umbrită. Pe celălalt mal al râului, un perete înalt de trei sute de picioare ţâşnea din pământ şi se avânta în sus. Ici şi colo, din crăpăturile din stâncă atârnau copăcei şi o puzderie de ferigi erau împrăştiate pe toată suprafaţa stâncoasă. Iselle făcu un popas, nemaisăturându-se să admire acele înălţimi. De aici, de jos, nici nu puteai zări poalele a ceea ce zidiseră oamenii în chip de umilă încununare a acelui zid natural de apărare.

— Oh, exclamă Iselle copleşită.

— Sfinte, adăugă Betriz, alăturându-li-se celorlalţi, care-şi lungeau gâturile cuprinşi de admiraţie.

— Zangre, îi lămuri Cazaril, n-a fost niciodată asediată de-a lungul istoriei sale.

— Evident, zise Betriz, cu respiraţia tăiată de uimire.

Câteva frunze îngălbenite zburătăcite, semn că toamna era pe-aproape, se răsuciră într-un vârtej în josul torentului de apă întunecat. Călătorii îşi îndemnară caii mai departe, luând pieptiş versantul din faţă pentru a ieşi pe buza văii, unde se întindea, de-o parte şi de alta a râului, o măreaţă arcadă de piatră, ce ducea către una din cele şapte porţi ale cetăţii. Cardegoss împărţea acel podiş săpat de ape cu fortăreaţa. Meterezele cetăţii se întindeau până la crestele defileelor, dând naştere unei forme ca de corabie, având Zangrele la prora, apoi se întorcea spre interior, într-un zid lung, care forma pupa corăbiei.

Privită în lumina limpede a acelei după-amiezi înviorătoare cetatea nu avea nimic sinistru. Pieţele, răspândite de-a lungul străzilor, erau înveselite de culoarea fructelor şi florilor, înţesate de bărbaţi şi femei. Brutari şi bancheri, ţesători, croitori, şelari şi bijutieri împreună cu atâtea şi-atâtea meşteşuguri şi îndeletniciri câte nici cu mintea nu gândeai, te îmbiau cu mărfurile lor. Alaiul princiar se îndrepta spre greşit numitul Templu din Piaţă, care avea cinci laturi, câte una pentru fiecare dintre marile casele regionale ale Mamei, care făceau parte din sfintele ordine ale zeilor. Clerici, discipoli şi devoţi băteau străzile, arătând mai degrabă ca nişte birocraţi hărţuiţi, decât ca nişte asceţi. În vastul centru pavat al pieţei se ridica masiv Templul Sfintei Familii din Cardegoss, construit în binecunoscuta formă de cruce cu turnuri, cu mult mai impunător decât modesta lui variantă din Valenda.

Spre nerăbdarea greu ascunsă a lui Teidez, Iselle le ceru să facă un popas aici şi îl trimise degrabă pe Cazaril în vasta curte interioară a templului ca să depună o ofrandă în monede pe altarul Crăiesei Primăverii, în semn de recunoştinţă pentru că au ajuns cu bine la destinaţie. Unul dintre slujbaşii templului primi ofranda cu mulţumirile de rigoare şi se holbă plin de curiozitate la Cazaril; Cazaril îngână la repezeală o rugăciune şi se grăbi să încalece din nou.

Urcară pe versantul domol şi interminabil către Zangre, străbătură străzi pe care erau aliniate una lângă alta case senioriale, înalte şi dreptunghiulare, clădite din piatră fasonată şi având grilaje din fier, meşteşugit lucrate, pe la ferestre şi uşi. Văduva roină locuise într-o astfel de casă la începutul văduviei sale. Iselle arătă emoţionată înspre trei astfel de cămine posibile în care şi-a petrecut copilăria, până când, năucită complet, îl puse pe Cazaril să-i promită că o va ajuta mai târziu să stabilească clar care din acele case era cea cu pricina.

În cele din urmă ajunseră în vârf, în faţa porţii celei mari a grandiosului Zangre. O despicătură naturală ce tăia de-a curmezişul podişul se căsca chiar în faţa acesteia, într-o o fisură adâncă şi neagră, mai înspăimântătoare decât orice șanț de apărare. Pe malul celălalt, bolovani imenși formau brâul pietruit care stătea la baza zidurilor; neregulaţi, însă potriviţi atât de perfect încât nici măcar lama unui cuţit n-ar fi putut pătrunde printre ei. Deasupra acestora fuseseră lucrate, în stilul rafinat al meşterilor roknari, ornamente decorative geometrice, care păreau mai curând a fi din zahăr, decât din piatră. Peste acestea, alte rânduri de pietre, şi mai fin tăiate, se avântau din ce în ce mai sus, de ziceai că oamenii ar fi vrut să se ia la întrecere cu zeii care aruncaseră în acel loc imensa stâncă pe care se sprijinea

întregul edificiu. Zangre era singurul castel dintre cele în care intrase Cazaril unde îl apucară ameţelile stând la picioarele sale şi uitându-se înspre turnuri.

De sus sună un corn, apoi oşteni purtând livreaua rigăi Orico salutară în timp ce treceau pe podul basculant, prin arcada îngustă, pătrunzând în curtea castelului. Lady Betriz îşi încleştase mâinile pe hăţuri şi se uita pierdută de jur împrejur cu gura căscată. Deasupra curţii interioare se ridica impunător un turn imens, înalt, dreptunghiular, ceva mai nou şi mai solid, operă din timpul domniei rigăi las şi lordului dy Lutez. Cazaril se întrebase întotdeauna dacă mărimea lui impresionantă era măsura puterii oamenilor... sau a temerilor lor. Îndărătul acestuia, aproape la fel de înalt, se contura un turn rotund în colţul corpului central. Acoperişul din ardezie al acestuia era prăbuşit înăuntru, iar vârful său înalt, măcinat şi spart.

— Pe zeii prea-înalţi, se minună Betriz holbându-se la turnul acela pe jumătate căzut în ruină, ce s-a-ntâmplat aici? De ce nu-l repară?

— Ah, zise Cazaril, reluându-şi din nou tonul tutorial, mai mult pentru liniştea lui decât a lui Betriz, acela este turnul rigăi Fonsa cel Înţelept. Cunoscut după moartea sa mai mult sub numele de Fonsa cel Prea-Înţelept. Se zice că umbla pe vârful acestui turn cât e noaptea de lungă, încercând să citească în aştri voinţa zeilor şi soarta Chalionului. În noaptea în care a săvârşit miracolul magiei morţii împotriva Generalului de Aur, o furtună năprasnică şi limbi de foc pogorâte din cer au doborât acoperişul, care s-a aprins, iar văpaia nu s-a stins decât abia în zori, în ciuda torentelor de ploaie căzute.

Când pătrunseseră invadatorii roknari pentru prima dată dinspre mare, cotropiseră aproape întreg Chalionul, Ibra şi Brajarul în năvala lor năprasnică; trecuseră chiar şi peste

Cardegoss, până la picioarele lanţului muntos de la miazăzi. Însăşi Darthaca a fost ameninţată de trupele lor de avangardă. Dar din cenuşa firavelor Vechi Regate şi a asprului leagăn al munţilor se zămisliseră alţi oameni care au luptat generaţii de-a rândul pentru a recâştiga ceea ce se pierduse în acei primi câţiva ani. Războinici-jefuitori, ei întemeiaseră o economie a raidurilor de pradă. O replică în oglindă a sistemului impus de roknari, a căror idee de colectare a taxelor era aceea a unor şiruri întregi de soldaţi care cutreierau regatele în lung şi-n lat şi luau totul prin tăişul spadei, asemeni unor cohorte de lăcuste. Corupţia peste corupţie a dat peste cap coloanele asupritoare, până când Chalionul a devenit scena unui dans încrucişat al armatelor contabilizatoare cu contabilii înarmaţi. În decursul timpului, roknarii au fost împinşi înapoi în nord, către mare, din nou, lăsând în urmă, drept moştenire, rămăşiţe de castele şi violenţă. În linii mari, în urma invaziei roknare rămăseseră cinci principate puse mereu pe sfadă, dispuse pe coasta de la miazănoapte.

Generalul de Aur, Leul din Roknar, căutase să răstoarne în favoarea sa declinul istoriei. Prin război, viclenie şi căsătorie reuşise să unească, de-a lungul a zece ani de glorie, toate cele cinci principate aproape pentru prima oară de când debarcaseră aici strămoşii săi. La nici treizeci de ani ai săi, adunase în mâinile sale o mare de oameni, pregătindu-se să spulbere iarăşi tot ţinutul de miazănoapte, ameninţând că va şterge de pe faţa pământului, trecându-i prin foc şi sabie, pe toţi ereticii cvinterieni laolaltă cu acel cult al Bastardului de care se făceau vinovaţi în ochii lui. Disperate şi dezbinate, Chalionul, Ibra şi Brajarul pierdeau teren în faţa lui, pe toate fronturile.

Pentru că încercările obişnuite de asasinat dăduseră greş, recursese la magia morţii de mai bine de

douăsprezece ori în încercarea de a-l suprima pe geniul de aur, dar fără folos. Din studiile sale aprofundate, Fonsa cel Înţelept a înţeles că Generalul de Aur nu putea fi decât un ales al zeilor şi niciun alt sacrificiu de mai mică însemnătate decât cel al unui suveran n-ar fi putut contrabalansa destinul măreţ al acestuia. Fonsa pierduse cinci fii moştenitori, unul după altul, în războaiele nordului. Ias, ultimul şi cel mai tânăr dintre toţi, era prins într-o încleştare infernală cu trupele roknare pentru cucerirea unor trecători din munţi, ultima frontieră care le bloca căile invadatoare. Într-o noapte furtunoasă, luând cu el numai un preot al Bastardului în care avea mare încredere şi un tânăr paj loial, Fonsa a urcat în turnul său, încuind uşa în urma sa...

Curtenii din Chalion au scos de sub dărâmături a doua zi trei trupuri carbonizate; numai datorită dimensiunilor diferite au putut face deosebirea între sacerdot, paj şi monarh. Consternată şi îngrozită, întreaga curte a aşteptat cu sufletul la gură ca soarta să-i fie pecetluită. Solul din Cardegoss, care gonea înspre miazănoapte ducând vestea pierderii şi-a doliului, l-a întâlnit pe cel din partea lui Ias, care se îndrepta către miazăzi cu ştirea victoriei. Funeraliile şi încoronarea s-au desfăşurat simultan în interiorul zidurilor din Zangre.

Cazaril privi în jur la acele ziduri acum.

— Când prinţul moştenitor – devenit ulterior rigă – Ias s-a întors de la război, continuă el, povestindu-i lui Betriz, a poruncit ca ferestrele şi uşile de a intrarea în turnul răposatului său tată să fie zidite şi a hotărât ca nimeni să nu mai pună piciorul înăuntru vreodată.

O formă neagră, fâlfâind, se desprinse din vârful acelui turn, iar Betriz trase un ţipăt şi se chirci de frică.

— Ciorile şi-au făcut cuib acolo de atunci, observă Cazaril, aplecându-şi capul într-o parte pentru a urmări silueta neagră ce se rotea în înaltul senin. Cred că e acelaşi stol de corbi sacri pe care preoţii Bastardului îi hrănesc în curtea templului. Inteligente păsări! Discipolii le-au transformat în animale de companie şi le învaţă să vorbească.

Iselle, care se trăsese mai aproape de Cazaril în timp ce acesta depăna povestea destinului bunicului ei, întrebă:

— Şi ce spun?

— Nu prea multe, recunoscu Cazaril, adresându-i un rânjet fugitiv. N-am văzut niciodată vreuna care să aibă un vocabular mai bogat de trei croncăneli. Cu toate că discipolii o ţin una şi bună cum că ciorile zic mult mai multe.

Alertaţi de unul dintre călăreţii care îi însoţise în călătorie şi pe care dy Sanda îl trimisese înainte să dea de veste, un furnicar de rândaşi şi servitori ieşise în grabă să întâmpine oaspeţii care soseau. Intendentul de la Zangre aşeză cu mâinile lui un piedestal ca s-o ajute pe prinţesa Iselle să descindă de pe cal. Devenită probabil conştientă de demnitatea pe care trebuia să o arate acestui gentilom care-şi plecase capul încărunţit, acceptă să păşească pe scară, desprinzându-se de cal plină de graţie. Teidez îşi azvârli hăţurile în mâinile unui valet care se plecase în faţa lui şi privea în jur cu ochii sclipitori. Intendentul îi convocă de îndată pe dy Sanda şi Cazaril pentru a stabili o serie de detalii practice, de la distribuirea în grajduri a cailor şi a servitorilor, până la – Cazaril rânji scurt – cea a prinţului şi-a prinţesei în apartamentele care le erau destinate. Intendentul le escortă pe odraslele regeşti până în apartamentele lor, în aripa stângă a corpului central, urmaţi de un cortegiu de servitori care duceau bagajele. Lui

Teidez şi însoţitorilor lui li se alocase o jumătate de etaj, iar surorii lui, împreună cu doamnele acesteia de companie, pe cel de deasupra. Lui Cazaril i se repartiză o cameră micuţă pe palierul domnilor, dar chiar în capăt. Îşi puse întrebarea dacă se presupunea că trebuie să păzească scările de acolo.

— Odihniţi-vă şi primeniţi-vă, îi îndemnă intendentul. Riga şi roina vă vor primi la banchetul dat în cinstea venirii voastre în această seară, la care va participa întreaga curte.

Un val de servitori aducând apă pentru spălat, lenjerii curate, pâine, fructe, plăcinte, brânzeturi şi vin îi asigurară pe vizitatorii din Valenda că nu erau lăsaţi să flămânzească până la banchet.

— Unde sunt fratele meu, regele, şi cumnata mea? îl întrebă Iselle pe intendent. Acesta se înclină uşor.

— Roina se odihneşte. Riga îşi vizitează menajeria, care e o mare alinare pentru domnia sa.

— Aş vrea s-o văd şi eu, zise ea, arătându-se dornică. Mi-a scris adeseori despre ea.

— Am să-l înştiinţez. Şi el o să vrea să vi-o arate, o asigură intendentul cu un zâmbet.

Doamnele se apucară imediat să desfacă preocupate şi pline de frenezie bagajele ca să-şi aleagă gătelile pentru banchet, o activitate la care nu era, în mod clar, nevoie de părerea nepricepută al lui Cazaril. El le ceru slujitorilor să-i ducă cufărul în cămăruţa lui îngustă şi să părăsească încăperea, îşi lăsă pe pat boccelele pe care le purtase agăţate la şa şi scormoni prin ele ca să găsească misiva către Orico, pe care provincara i-o încredinţase cu stricteţe să o predea în mâinile lui şi nu ale altcuiva, în primul moment propice care avea să apară după sosirea lor. Se opri numai cât să-şi spele mâinile încărcate de colbul de pe drum şi să arunce un ochi pe fereastră. Râpa adâncă de pe partea aceasta a castelului părea să se desfacă pornind

direct de sub pervazul geamului său. Lucirea ameţitoare a unui fir de apă se întrezărea printre coroanele copacilor aflaţi pe fundul prăpastiei.

Cazaril greşi doar o dată drumul către menajerie, care se afla în afara zidurilor şi dincolo de grădini, o anexă a grajdurilor. Dacă n-ar fi avut niciun indiciu, ar fi putut-o identifica după mirosul înţepător, usturător şi ciudat de excremente, care nu erau nici umane, nici cabaline. Cazaril privi îndelung de-a lungul unui coridor plin de arcade al clădirii din piatră, ca ochii să i se obişnuiască cu întunericul răcoros şi păşi rezervat înăuntru. Vreo două boxe de grajd fuseseră transformate în cuşti pentru o pereche minunată de urşi negri, cu blana lucioasă. Unul dormea pe un maldăr de paie aurii, curate, celălalt se uită în sus la el, ridicându-şi botul şi adulmecând ca şi cum ar fi aşteptat ceva de la Cazaril, care trecea pe lângă ei. Pe partea cealaltă a aripii grajdurilor îşi aveau adăpostul nişte animale foarte bizare, pe care Cazaril nici nu ştia cum să le numească, ca nişte capre cu picioare lungi, dar cu gâturi zvelte şi curbate, cu ochi blânzi şi translucizi, având trupul acoperit cu o blană deasă şi moale. Într-o încăpere de pe o latură vreo duzină de păsări mari, viu colorate, cocoţate pe ditamai picioroangele se spilcuiau cu ciocurile într-un chirăit continuu, iar altele micuţe, nu mai puţin strălucitoare, ciripeau şi fluturau din aripi în cuşti aliniate de-a lungul peretelui. Pe partea cealaltă a aviariului, într-o nişă deschisă, găsi şi nişte oameni în cele din urmă: un rândaş, îmbrăcat impecabil în livreaua casei regale, şi un bărbat corpolent, care stătea cu picioarele încrucişate pe o masă, ţinând un leopard de zgarda montată cu pietre preţioase. Cazaril îngheţă fără suflare când omul îşi aplecă capul exact în dreptul fălcilor deschise ale uriaşei pisici. Bărbatul ţesăla animalul cu putere. Un norişor de peri aurii şi negri

se ridică deasupra ciudatei perechi în timp ce leopardul se răsturnă pe masă, în ceea ce era, recunoscu Cazaril după o clipă, extazul felinei. Captivat complet de imaginea leopardului îi luă câteva minute bune ca să-şi dea seama că bărbatul era nimeni altul decât riga Orico.

Cei doisprezece ani scurşi de când îl zărise Cazaril ultima oară fuseseră nemiloşi cu acesta. Orico nu fusese niciodată un bărbat chipeş, nici chiar în floarea tinereţii sale. Era un pic mai scund decât oamenii de înălţime medie, cu un nas mic, din păcate rupt într-un accident de călărie în adolescenţă, care acum arăta mai degrabă ca o ciupercă strivită în mijlocul feţei. Pe vremuri avea părul castaniu-roşcat şi creţ. Acum era cenuşiu, creţ şi subţire. Părul era, dealtfel, singurul lucru subţire în toată înfăţişarea lui; trupul i se lăbărţase în chip grosolan. Chipul îi era palid şi puhav, cu pleoape pungite.

Îşi alintă pisica cea pătată imitându-i torsul, iar ea îşi frecă capul de tunica rigăi, împrăştiind şi mai multă blană, apoi îi linse cu putere materialul din care era lucrată, scoţând o limbă mare cât un şervet, urmărind evident o pată mare de sos care i se scursese la vale pe burdihanul impresionant. Riga avea mânecile sumeţite, dezvelind o grămadă de zgârieturi încrustate care-i brăzdau braţele. Pisica uriaşă îi apucă un braţ dezgolit şi îl ţinu în dinţii săi galbeni un moment, dar fără să-şi închidă fălcile. Cazaril îşi descleştă degetele de pe mânerul spadei şi îşi drese vocea răguşită. Când riga întoarse capul, Cazaril căzu în genunchi.

— Alteţă, vă transmit salutările respectuoase ale văduvei provincare de Baocia, aveţi aici scrisoarea din partea domniei sale.

Îi întinse hârtia şi adăugă, în caz că nimeni nu-l înştiinţase încă:

— Prinţul Teidez şi prinţesa Iselle au ajuns cu bine, sire.

— A, da.

Riga făcu un semn din cap către servitorul cel vârstnic, care se apropie să-l scape pe Cazaril de scrisoare, cu o înclinare respectuoasă.

— Înălţimea sa, văduva Moştenitoare, mi-a dat ordin să nu vi-o predau decât domniei voastre personal, adăugă Cazaril ezitant.

— Da, da… o clipă numai.

Făcând un efort considerabil, Orico se aplecă în faţă peste burta lui mare ca să îşi îmbrăţişeze din nou felina, apoi îi agăţă de zgardă un lanţ de argint. Scoţând alte câteva sunete de alint la ea, o îndemnă să facă un salt uşor de pe masă. Îşi coborî şi el picioarele, ceva mai greu, şi zise scurt:

— Aici, Umegat!

Acesta era, după toate aparenţele, numele servitorului şi nu al pisicii, căci omul făcu un pas înainte şi luă lesa de argint în locul scrisorii. Conduse animalul către cuşca lui, un pic mai jos, în aceeaşi aripă, îmboldindu-l fără scrupule cu un genunchi în dos, când acesta se opri să se scarpine de barele cuştii. Cazaril îşi recăpătă suflul când slujbaşul închise lacătul cuştii.

Orico rupse sigiliul, împrăştiind ceară peste podeaua din şipci, proaspăt măturată. Îi adresă un semn absent lui Cazaril să se ridice în picioare şi începu să parcurgă încet scrisul plin de înflorituri al provincarei, oprindu-se ca să apropie sau să depărteze hârtia, privind chiondorâș din când în când. Reluându-şi din nou rolul de curier, Cazaril îşi împreună mâinile la spate şi aşteptă cu răbdare să i se pună întrebări sau să fie concediat, după voia lui Orico.

Cazaril îi aruncă o privire servitorului – mai marelui servitorilor? – în timp ce aştepta. Chiar şi fără să-i fi auzit

numele, omul era evident un descendent din neamul roknarilor. Umegat fusese destul de înalt la viaţa lui, însă acum era adus de umeri. Pielea-i, care pesemne că fusese de un auriu aprins în tinereţe, avea acum un aspect tăbăcit, iar culoarea i se preschimbase într-un alburiu ca fildeşul. Riduri fine îi înconjurau ochii şi gura. Părul creţ ca de bronz, încărunţit, şi-l purta strâns în jurul capului, în două împletituri care porneau de la tâmple înspre creştet, ca să se întâlnească la spate într-o coadă perfectă, după străvechiul stil roknar. Îl făcea să pară un roknar pur-sânge, deşi Chalionul era plin de metişi roknari; până şi riga Orico număra vreo două prinţese roknare prin arborele lui genealogic, atât din partea chalioneză, cât şi din cea brajară, la originea moştenitorilor familiei regale. Servitorul purta livreaua de serviciu specifică Zangrelui, tunică şi jambiere şi o manta din zale cu simbolul Chalionului, un leopard regal furios însăilat peste imaginea unui castel stilizat. El arăta mult mai îngrijit şi mai pretenţios decât stăpânul său. Orico sfârşi de citit scrisoarea şi oftă:

— Roina Ista-i supărată, aşa-i? făcu el înspre Cazaril.

— Era, bineînţeles, tulburată de despărţirea de copiii ei, zise Cazaril precaut.

— Mi-era teamă de asta. N-am ce-i face. Atâta vreme cât e tulburată în Valenda şi nu în Cardegoss. Nu-i pot permite să locuiască aici. E mult prea... dificilă.

Îşi trase nasul, ştergându-şi-l de dosul mâinii.

— Transmite-i Înălţimii Sale, provincara, toată stima din partea mea şi încredinţeaz-o că viitorul nepoţilor domniei sale mă preocupă îndeaproape. Ei se bucură de protecţia fratelui lor.

— Am de gând să-i scriu chiar în această seară, sire, ca să o asigur că am ajuns în siguranţă. Am să-i transmit cuvintele domniei voastre.

Orico încuviinţă scurt, se frecă la nas din nou şi îi aruncă o căutătură piezişă lui Cazaril.

— Te cunosc cumva?

— N-aş... prea crede, sire. Am fost numit recent de către văduva provincară drept secretarul prinţesei Iselle. Am servit în timpul domniei provincarului de Baocia ca paj, în tinereţe, adăugă el, în chip de recomandare.

Nu aminti nimic de serviciul pe care-l îndeplinise în armata lui dy Guarida, lucru care ar fi putut să-l edifice mai degrabă pe rigă, chiar dacă făcuse parte din marea masă a oamenilor lui dy Guarida. Se bucura de o mică deghizare nedeliberată datorită bărbii pe care şi-o lăsase de curând să crească, părul cu şuviţe încărunţite şi şubrezeala lui generală – dacă nu-l recunoscuse Orico, era vreo şansă oare ca nici ceilalţi să n-o facă? Se întrebă cât putea să reziste aici, la Cardegoss, fără să-şi trădeze numele. Dar vai! – era prea târziu să şi-l mai schimbe de-acum.

Putea să-şi mai păstreze identitatea anonimă încă puţin, se părea, căci Orico aprobă aparent satisfăcut de răspuns şi flutură din mână, semn că era liber să plece.

— Veţi fi prezent la banchet, atunci. Spuneţi-i frumoasei mele surori că abia aştept să o văd acolo.

Cazaril făcu o plecăciune şi se retrase.

Îşi muşcă îngrijorat buza de jos pe când îşi croia drum înapoi înspre poarta castelului. Dacă se aştepta ca toată lumea de la curte să participe la banchetul din acea seară, cancelarul Martou dy Jironal, sfetnicul şi şeful său de stat major, nu putea să lipsească; şi unde mergea el, fratele său, lord Dondo, îl însoţea de obicei.

Poate că nici ei nu-şi vor mai aminti de mine. Trecuseră mai bine de doi ani de la căderea – *vânzarea* ruşinoasă a – Gotorgetului, şi mai mult de la incidentul neplăcut din cortul nebunului aceluia de prinţ Olus. Existenţa lui Cazaril

nu fusese niciodată mai mult decât o sâcâială măruntă pentru aceşti seniori puternici. Ei n-aveau de unde şti că el îşi dăduse seama că vânzarea lui ca sclav la galere fusese premeditată drept trădare şi nu doar ghinionul lui. Dacă nu făcea niciun gest care să atragă atenţia asupra sa, ei nu-şi vor aduce aminte de ceea ce uitaseră, iar el va fi în siguranţă.

Sper ca un prost.

Băgă capul între umeri şi mări pasul.

Ajuns înapoi în camera sa înaltă, Cazaril îşi pipăi roba sobră de culoare maronie şi mantaua cea neagră fără mâneci. Dar, ascultând de ordinele trimise de la etajul de sus printr-o slujnică care abia îşi trăgea sufletul din pricina alergăturii pe scări, îşi puse un veşmânt mai înzorzonat, o tunică sinilie cu odăjdii din brocart de culoarea turcoazului şi pantaloni bleumarin din garderoba bătrânului provincar, mirosind uşor încă a tot soiul de mirodenii cu care fuseseră împachetate ca să le ferească de molii. Cizmele şi sabia îi completau ţinuta de curtean, chiar dacă îi lipsea bogăţia inelelor şi-a lanţurilor.

La strigătul nerăbdător al lui Teidez Cazaril sări pe scări să vadă dacă doamnele erau gata, ca să descopere că el era ultimul din grup. Iselle era gătită cu cele mai alese straie ale sale: rochie şi mantie în culorile ei preferate, albastru şi alb, pe când Betriz şi doamna de companie purtau haine de gală în tonuri de turcoaz şi, respectiv, bleumarin. O persoană din grup făcea notă discordantă prin austeritate: Iselle era împodobită cu bijuterii potrivite unei fecioare, simple diamante scânteindu-i în urechi, o broşă la decolteu, o centură smălţuită şi două inele. Betriz etala restul inventarului de giuvaericale, luate cu împrumut. Cazaril îşi îndreptă ţinuta, fără să regrete lipsa de strălucire a

straielor sale, dar hotărât să rămână demn de rolul său în slujba lui Iselle.

După vreo şapte sau opt întârzieri pentru schimbări de ultim moment şi retuşuri la îmbrăcăminte şi găteli, Cazaril le urni pe toate în jos pe scări ca să li se alăture lui Teidez şi anturajului său micuţ de rang nobil, format din dy Sanda, căpitanul baocian care îi păzise pe timpul călătoriei, împreună cu sergentul major al acestuia, ultimii doi purtând livrelele cele mai bune şi săbii cu mânere încrustate cu pietre de preţ. Foşnind şi clinchetind, îl urmară cu toţii pe pajul regal care fusese trimis să-i îndrume către sala tronului lui Orico.

Se opriră pentru o clipă în anticameră, unde se aranjară într-o ordine adecvată, sub directivele şoptite ale intendentului castelului. Uşile se dădură în lături, se auzi un sunet dulce de corn, iar intendentul anunţă pe un ton tunător:

— Prinţul Teidez dy Chalion! Prinţesa Iselle dy Chalion! Ser dy Sanda – şi continuă cu numele celorlalţi din grup în ordinea strictă a rangului, terminând cu – lady Betriz dy Ferrej, castillar Lupe dy Cazaril, sera Nan dy Vrit!

Betriz ridică privirea spre Cazaril, ochii ei mari şi căprui se-nveseliră brusc şi întrebă cu glas scăzut:

— Lupe? Numele dumitale cel mic e Lupe?

Cazaril îşi luă libertatea de a nu răspunde în situaţia în care se aflau – căci de bună seamă că vorbele i-ar fi ieşit trunchiate. Încăperea era plină ochi de curteni şi doamne, sclipind şi şuşotind, aerul era greu de miros de parfum, tămâie şi freamăt. În această mulţime, îşi dădu seama Cazaril, veşmintele sale păreau modeste şi şterse; în cele austere, negru cu maroniu, ar fi arătat ca o cioară printre păuni. Până şi pereţii erau drapaţi în brocart roşu.

Pe un podium ridicat în capătul încăperii, acoperit cu un baldachin din brocart roşu, tivit cu o împletitură din aur, riga Orico şi roina lui erau aşezaţi pe scaune aurite, unul lângă altul. Orico arăta mult mai bine astă seară, ferchezuit şi cu haine curate, chiar şi cu bujori în obrajii lui durdulii; avea un aspect aproape regesc sub coroniţa lui din aur, lucrată după un stil greoi, cam perimat. Roina Sara era îmbrăcată elegant, cu straie de ceremonie asortate în nuanţe de stacojiu şi stătea foarte ţeapănă, pozând în tronul ei. La cei treizeci şi cinci de ani drăgălăşenia din anii tinereţii începuse să pălească, având un aer cam trecut. Expresia feţei ei era împietrită, iar Cazaril se gândi ce amestecătură de sentimente stranii trebuia să zacă în sufletul ei la această recepţie regească. Din pricina sterilităţii sale dăduse greş în principala ei îndatorire faţă de regatul Chalionului – în caz că vina îi aparţinea. Chiar şi pe vremea când Cazaril se aflase vremelnic la curte, cu ani în urmă, se şuşotea cum că Orico n-avusese niciodată un copil din flori, deşi la vremea respectivă, această lipsă era atribuită unei fidelităţi exagerate pe care o nutrea pentru aşternutul matrimonial. Afirmarea lui Teidez însemna, de asemenea, recunoașterea publică a celei mai intime deznădejdi a cuplului regal.

Teidez şi Iselle înaintară la rândul lor către postamentul cu tronurile suveranilor. Schimbaseră frăţeşti săruturi de bun venit, pe mâini, cu riga şi roina; ceremonialul integral al săruturilor formale de supunere, pe frunte, mâini şi picioare nu se impunea în aceasta seară. Fiecărui membru al anturajului lor i se acordă favoarea de a îngenunchea şi de a săruta mâinile monarhilor. Cazaril le simţi pe cele ale Sarei reci, ca de ceară, când îşi depuse sărutul respectuos.

El îşi făcu datoria de a rămâne alături de Iselle şi se propti bine, căci avea de aşteptat, în vreme ce fraţii de

neam regesc se pregăteau să întâmpine o coloană lungă de curteni, din rândurile cărora nu puteau jigni pe niciunul, omiţându-l ori negându-i dreptul de a se prezenta personal. Lui Cazaril i se tăie răsuflarea recunoscând prima şi cea mai importantă pereche de bărbaţi care se apropiau pentru a face onorurile.

Marchizul dy Jironal era înveşmântat în ţinuta completă de curte pe care i-o conferea gradul de general al sfântului ordin militar al Fiului, căzând în falduri maronii, portocalii şi galbene. Dy Jironal nu se schimbase prea mult de când îl văzuse ultima oară Cazaril, în urmă cu trei ani, atunci când acceptase cheile Gotorgetului şi preluase comanda din mâinile acestuia în cortul lui de campanie. Era tot uscăţiv, încărunţit, cu o privire rece, viguros, având aparenţa unui om care a uitat să zâmbească. Centura sabiei late cu care era încins peste piept era acoperită cu smalţ şi nestemate, care întruchipau simbolurile Fiului: arme şi animale şi poloboace cu vin. Lanţul greu din aur, al serviciului de cancelar al Chalionului, îi înconjura gâtul. Trei inele mari cu peceţi îi împodobeau mâinile, cea a îndestulatei sale case, cea a Chalionului şi cea a Ordinului Fiului. Nu mai avea niciun altul care să-i acopere degetele – nicio altă bogăţie de giuvaeruri n-ar fi putut face o impresie mai puternică decât acea demonstrație de putere.

Lord Dondo dy Jironal purta şi el odăjdiile unui sfânt general, în culorile albastru cu alb, aparţinând Ordinului Fiicei. Mai îndesat decât fratele lui, având o nefericită tendinţă de a asuda abundent, la vârsta de patruzeci de ani încă mai radia de dinamismul tipic familiei lor. Exceptând noile onoruri de care se bucura acum, părea neschimbat, neîmbătrânit faţă de omul pe care-l văzuse ultima oară Cazaril în tabăra fratelui său. Cazaril îşi dădu seama că sperase ca Dondo să se fi îngrăşat ca Orico, date fiind

libertăţile scandaloase pe care şi le permitea la masă, în pat şi în orice altă plăcere cu putinţă, dar era numai un pic burtos. Strălucirea de pe mâini, ca să nu mai amintim de urechi, braţe şi pintenii din aur de la călcâiele cizmelor sale compensau refuzul fratelui său de a etala bogăţia familiei.

Privirea lui dy Jironal trecu peste Cazaril fără vreun semn că l-ar fi recunoscut, dar sprâncenele negre ale lui Dondo se coborâră în timp ce îşi aştepta rândul şi se încruntă la vederea expresiei de indiferenţă cordială de pe figura lui Cazaril. Încruntătura i se adânci pe neaşteptate. Numai că privirea inchizitorială a lui Dondo fu abătută de la Cazaril când fratele său făcu semn unui servitor ca să aducă darurile pe care i le oferea prinţului Teidez: o şa şi un căpăstru bătute cu argint, o arbaletă deosebită de vânătoare şi o suliţă de frasin pentru mistreţi cu vârf gravat în oţel, care arunca sclipiri crude în jur. Mulţumirile entuziasmate ale lui Teidez fură cu totul şi cu totul sincere.

După ce trecu de formalele prezentări, lord Dondo pocni din degete, iar un servitor care ţinea o casetă micuţă păşi în faţă şi o deschise. Cu un gest dramatic, Dondo scoase din ea un enorm şirag de perle pe care le ridică cât putu de sus, ca toată lumea să le vadă.

— Prinţesă, vă urez bun venit la Cardegoss în numele ordinului meu sfânt, al strălucitei mele familii şi al nobilei mele persoane! Daţi-mi voie să vă ofer măsura îndoită a domniei voastre în perle – flutură şiragul, care era într-adevăr la fel de lung pe cât era de înaltă uimita Iselle – şi mulţumesc zeilor că nu sunteţi mai înaltă, altfel aş fi fost ruinat!

Un chicotit general răsună printre curteni la auzul acestei glume. El îi adresă un zâmbet de cuceritor şi îi şopti:

— Îmi permiteţi?

Şi fără să mai aştepte răspunsul, se aplecă şi îi atârnă funia aceea de gât; ea tresări neplăcut surprinsă când mâna lui îi atinse în treacăt obrazul, dar mângâie cu degetele sferele lucitoare şi îi zâmbi uimită. Gângăvi nişte mulţumiri drăgălaşe, iar Dondo îi făcu o plecăciune – mult *prea* adâncă, se gândi ţâfnos Cazaril; gestul păru a avea o tentă de batjocură în ochii lui. Abia atunci găsi Dondo un moment ca să-i șușotească fratelui său la ureche. Cazaril nu desluşi cuvintele rostite cu voce scăzută, dar i se păru că citea pe buzele din barba lui Dondo cuvântul Gotorget. Ochii lui Dy Jironal se rotiră către Cazaril într-o căutătură surprinsă şi tăioasă, pentru o clipă, dar apoi amândoi bărbaţii trebuiră să facă loc următorului nobil care-şi aştepta rândul. O grămadă copleşitoare de plocoane scumpe şi inedite se îngrămădiră peste prinţ şi prinţesă. Cazaril se pomeni având grijă de grămada Isellei, cu ajutorul lui Betriz, care însemna cu grijă numele celor de la care erau primite, pentru a le adăuga mai târziu la inventarul casei. Curtenii roiau în jurul tinerilor, observă sec Cazaril, asemeni muştelor care se strâng la un borcan cu miere risipită. Teidez se înveselise într-atât, încât râdea în hohote; dy Sanda era un pic cam ţeapăn; satisfăcut în sinea lui, dar încordat. Deşi se vedea limpede că se simţea măgulită, Iselle se purta cu o sublimă demnitate. S-a neliniştit doar o dată, când un trimis roknar al unui principat de la miazănoapte, înalt, cu pielea smeadă şi părul roşcăţiu, prins în cozi meşteşugit împletite, i-a fost prezentat. Veşmintele lui brodate fin fluturară ca nişte drapeluri în vânt când acesta i se închină respectuos. Făcu şi ea o reverenţă stăpânită, fără să zâmbească şi mulţumi pentru frumoasa cingătoare din coral sculptat, pietre de jad şi legături de aur.

Cadourile lui Teidez erau mai diversificate, deşi grosul lor consta în arme. Ale Isellei erau în mare parte bijuterii, dar includeau nu mai puţin de trei cutii muzicale de mare fineţe. Într-un final, toate darurile cu care cei doi nu se împodobiseră deocamdată fură depuse pe o masă păzită de doi paji pentru a fi admirate: o etalare a bogăţiei, inteligenţei sau generozităţii donatorilor care, la urma urmei, era mai bună decât scopul cu care fuseseră oferite majoritatea acestor prinoase – şi, cu aceasta, mulţimea elitei din Cardegoss se revărsă în sala de banchete.

Prinţul şi prinţesa fură conduşi la înalta masă şi aşezaţi de o parte şi de alta a lui Orico şi a roinei sale. Erau flancaţi la rândul lor de fraţii Jironal, cancelarul dy Jironal zâmbind un pic cam încordat la băiatul de paisprezece ani pe mâna căruia avea să încapă regatul, Dondo încercând în mod evident să intre în graţiile Isellei, cu toate că se vedea cu ochiul liber că râdea mai tare decât ea la spiritele de glumă pe care le făcea. Cazaril era aşezat la una din mesele lungi puse de-a curmezişul părţii din faţă a camerei, având toată sarea şi piperul sub nas, iar în ochi pe tânăra care-i fusese dată în grijă. Descoperi că bărbatul între două vârste care stătea aşezat la dreapta lui era un emisar ibranez.

— Ibranezii m-au tratat tare bine în timpul ultimei mele şederi în ţara voastră, se aventură politicos Cazaril după ce se prezentară reciproc, dar hotărându-se să se ferească să menţioneze vreun amănunt. Dumneata cum ai ajuns în Cardegoss, milord?

Ibranezul zâmbi prietenos.

— Sunteţi omul prinţesei Iselle, nu? Ei bine, în afară de atracţiile netăgăduite ale vânătorii toamna în Cardegoss, riga din Ibra m-a însărcinat să intervin pe lângă riga Orico ca să nu-l susţină pe Moştenitor în noua răzmeriţă din sudul Ibrei. Moştenitorul acceptă ajutor din partea Darthacăi;

cred că acest dar de care se bucură acum se va întoarce împotriva lui în timp.

— Rebeliunea condusă de moştenitorul său e o lovitură dureroasă pentru riga din Ibra, zise Cazaril pe bună dreptate, însă cu o neutralitate studiată.

Bătrânul vulpoi din Ibra jucase pe două fronturi în relaţiile cu Chalionul de prea multe ori în trecut ca să nu fie considerat un prieten îndoielnic şi un vrăşmaş primejdios – dar dacă acest teribil război reînceput cu fiul său era pedeapsa zeilor pentru viclenia de care dădea dovadă, atunci mânia zeilor era un lucru de temut.

— Nu ştiu ce gândeşte riga Orico, dar mi se pare că să sprijini tinereţea împotriva bătrâneţii înseamnă să faci un pariu sigur. Ei trebuie să se împace din nou, în caz contrar timpul îşi va spune cuvântul. Ca un om bătrân să-şi învingă propriul fiu, înseamnă să se înfrângă pe sine.

— Nu şi de această dată. Ibra mai are un fiu.

Trimisul se uită în stânga şi-n dreapta, apoi se dădu mai aproape de Cazaril, coborându-şi vocea:

— Lucru care nu a scăpat atenţiei Moştenitorului. Ca să-şi asigure spatele, a lansat în toamna trecută în secret un atac infam asupra fratelui său – deşi acum pretinde că nu el l-a ordonat, ci a fost lucrătura lipsită de scrupule a favoriţilor săi, care i-au interpretat greşit nişte vorbe scăpate la întâmplare. Pe care le-au înţeles prea bine, aş putea spune eu. Încercarea de a-l lichida pe tânărul prinţ Bergon a fost zădărnicită, slavă zeilor, iar Bergon salvat. Numai că Moştenitorul a împins, în cele din urmă, îngăduinţa tatălui său peste limită. De astă dată, nu se va mai face pace între ei fără capitularea abjectului sud al Ibrei.

— Tristă treabă, spuse Cazaril. Sper să le vină la toţi mintea la cap.

— Îhî, fu de acord emisarul. Zâmbi sec, în semn de apreciere faţă de eschiva evidentă a lui Cazaril de a-şi da pe faţă preferinţele şi renunţă la demersul său ingenios de a-şi câştiga adepţi.

Bucatele de la Zangre erau nemaipomenite şi îl îmbiară pe Cazaril să se îmbuibe până la saturaţie. Curtea se mută în sala de primire, unde avea să se ţină balul şi unde riga Orico aţipi subit în scaunul său, spre invidia lui Cazaril. Muzicienii de la curte se dovediră excelenţi, ca întotdeauna. Nici roina Sara nu dansa, însă chipul său rece se mai îmblânzi, într-o aparentă delectare pe sunetul muzicii, bătând ritmul cu mâna pe braţul jilţului său. Cazaril îşi mută trupul îngreunat de atâta mâncare către o latură a sălii, unde îşi sprijini confortabil umerii de un perete şi îi privi pe cei mai tineri şi mai în putere, ori pe cei mai puţin îmbuibaţi legănându-se graţios pe acordurile delicate. Nici Iselle, nici Betriz, nici chiar Nan dy Vrit nu duseră lipsă de parteneri. Cazaril îşi încreţi fruntea văzând-o pe Betriz luând o poziţie de dans cu cel de al treilea, ba nu, al cincilea june nobil care o invitase. Roina Ista nu fusese singurul părinte îngrijorat care-l încolţise înainte să părăsească Valenda; la fel a procedat şi ser dy Ferrej. *Să ai grijă de Betriz a mea,* îl rugase el. *Ar fi trebuit s-o aibă alături pe mama ei sau o altă doamnă trecută prin viaţă care să o povăţuiască, dar, din păcate...* Dy Ferrej se văzuse prins între teama de dezastru şi speranţa unei oportunităţi. *Ajut-o dumneata să se păzească de nepricopsiţi, de fanfaroni, de alde pierde-vară scăpătaţi, ştii dumneata genul.* Cei ca el? *Pe de altă parte, dacă ar fi să-ntâlnească pe cineva cu o situaţie solidă, onorabilă, n-aş fi împotrivă să aleagă cu inima... ştii, un om de bine, cum ar fi, oh, să zicem, prietenul dumitale, marchizul dy Palliar...* Acel exemplu luat din senin nu sună chiar atât de întâmplător în

urechile lui Cazaril. Să fi început oare Betriz să nutrească vreo tandreţe tainică? Numai că Palli nu era, din păcate, prezent aici astă seară, întorcându-se în provincia lui după instalarea lordului Dondo în sfânta funcţie de general. Altfel ar fi întâlnit şi Cazaril o figură cunoscută şi binevoitoare în toată mulţimea asta.

Atenţia îi fu atrasă de o mişcare într-o parte, unde privirea îi întâlni o figură cunoscută, dar neprietenoasă, în ciuda zâmbetului rece. Cancelarul dy Jironal schiţă înspre el o mică plecăciune de salut; el se sprijini de perete şi îi întoarse curtoazia. Mintea lui se lupta prin pâcla mâncării şi-a băuturii să rămână trează.

— Dy Cazaril. Chiar dumneata eşti. Te crezusem mort.

Nici nu mă-ndoiesc de asta.

— Nu, milord. Am scăpat.

— Unii dintre prietenii dumitale s-au temut că ai dezertat...

Niciun prieten de-al meu nu s-ar teme de un asemenea lucru.

— Dar roknarii au raportat că muriseşi.

— O minciună sfruntată, domnule.

Cazaril nu spuse şi cine lansase minciuna aceea.

— M-au vândut la galere, împreună cu oamenii care n-au fost răscumpăraţi.

— Ce mârşăvie!

— Aşa m-am gândit şi eu.

— E o minune că ai supravieţuit întregului calvar.

— Da. Aşa e. Cazaril clipi şi zâmbi suav. Cel puţin v-aţi recuperat banii de răscumpărare pe măsura acelei înşelăciuni? Sau vi i-a şterpelit vreun hoţ? Mi-ar plăcea să cred că cineva tot a plătit pentru marea dezamăgire pe care aţi suferit-o în urma pierderii mele.

— Nu-mi amintesc. Trebuia să intre în atribuţiile ofiţerului însărcinat cu încartiruirea.

— Mă rog, a fost un ghinion îngrozitor, dar totul s-a sfârşit cu bine în final.

— Într-adevăr. Va trebui să-mi povesteşti ceva din aventurile dumitale cândva.

— Oricând veţi binevoi, milord.

Dy Jironal încuviinţă cu austeritate, zâmbind, apoi trecu mai departe, în mod evident liniştit. Cazaril îi zâmbi şi el, mulţumit de stăpânirea de sine pe care o afişase – dacă nu era cumva de fapt doar frică bolnăvicioasă. Ar fi putut, se părea, să zâmbească întruna, fără să se asmuţă la beregata mincinosului aceluia nemernic. *Deja am intrat în pielea unui curtean în toată regula, hm?!*

Odată ce i se mai domoliseră cele mai negre temeri, Cazaril renunţă la încercarea deşartă de a se face invizibil şi îşi luă inima-n dinţi ca s-o invite pe lady Betriz la un rondel. Se ştia înalt, lălâu şi mai deloc graţios în mişcări, dar cel puţin nu cădea din picioare de beat, ceea ce îi dădea un avantaj net faţă de jumătate din tinerii care se aflau aici acum. Asta ca să nu mai amintim de lord Dondo dy Jironal, care, după ce a pus stăpânire pe toate dansurile cu Iselle o vreme, şi-a luat tălpăşiţa înconjurat de gloata lui de scandalagii buni de nimic să caute alte plăceri, mai grosiere, ori vreun coridor întunecat în care să vomite. Cazaril speră la a doua variantă. Ochii lui Betriz sclipeau de bucurie în timp ce se legăna cu el în paşii de dans.

În cele din urmă Orico se trezi, muzicienii dădură semne de oboseală, iar seara se apropie de final. Cazaril îi mobiliză pe paji, pe lady Betriz şi pe Nan dy Vrit să care darurile Isellei şi să le pună la loc sigur. În ceea ce-l privea pe Teidez, care arătase un dispreţ profund pentru dănţuială, acesta se îndeletnicise cu spectaculoasele platouri cu

dulciuri mai mult chiar decât cu băutura. Drept urmare, dy Sanda avu de furcă cu o previzibilă criză de indigestie până la ivirea zorilor. Totuşi, era clar că băiatului i se urcase la cap mai mult atenţia care i se dăduse, decât vinul pe care-l băuse.

— Lord Dondo mi-a spus că oricine mi-ar fi dat optsprezece ani! îi spuse el Isellei triumfător.

Se înălţase atât de mult în acea vară încât o întrecea cu un cap pe sora lui mai mare şi ăsta fusese un motiv să se împăuneze în faţa ei şi să o ia în derâdere. Se îndreptă înspre camera lui, abia atingând podeaua cu picioarele.

Cu mâinile încărcate de bijuterii, Betriz îl întrebă pe Cazaril în vreme ce aşezau podoabele în dulăpioarele cu lacăt din anticamera ei:

— Aşadar, de ce nu-ţi foloseşti numele, lord Caz? Mai ales că e chiar un nume de bărbat *puternic!*

— Am o aversiune mai veche pentru el, oftă el. Fratele meu mai mare şi tovarăşii lui obişnuiau să mă necăjească urlând şi hămăind până izbucneam în lacrimi de furie, – ceea ce mă înverşuna şi mai tare – din păcate, până am crescut eu destul cât să-l iau la bătaie, nu mai făcea glume pe seama mea. Asta mi s-a părut şi mai nedrept din partea lui.

Betriz hohoti.

— Înţeleg!

Cazaril se retrase clătinându-se în liniştea dormitorului său, dar îşi aduse aminte că uitase să-şi îndeplinească promisiunea fermă făcută provincarei, de a-i trimite cât de curând un bilet liniştitor. Chinuit de somn şi de datorie, oftă şi îşi scoase penele, hârtia şi ceara, însă darea de seamă fu mult mai scurtă decât raportul cu lux de amănunte pe care-şi pusese în gând a i-l trimite, câteva rânduri lapidare, încheiate cu, *Totul e bine în Cardegoss.* Îl sigilă, trimise un

paj care moţăia să-l încredinţeze vreunui curier ce urma să plece din Zangre şi se prăbuşi în pat.

Capitolul 8

Banchetul de bun-venit din prima seară fu urmat mult prea curând de micul dejun de a doua zi, de cină şi de o serată care includea şi un bal mascat. Mâncărurile excelente continuară să curgă în valuri şi în ziua următoare, până când Cazaril, în loc să mai gândească despre rigă că s-a îngrăşat în mod nefericit, începu să se minuneze cum de acesta se mai putea ţine pe picioare. Cel puţin bombardamentul iniţial cu cadouri asupra odraslelor regeşti încetă cât de cât. Cazaril îşi aduse la zi inventarul şi începu să se gândească unde şi cu ce ocazii putea fi redăruită o parte din această bogăţie. Lumea se aştepta din partea unei prinţese să fie darnică.

Se trezi în cea de-a patra dimineaţă dintr-un vis neclar în care se făcea că alerga prin Zangre cu mâinile pline de giuvaericale pe care nu fusese în stare să le ducă persoanelor potrivite la timpul potrivit şi mai era şi un şobolan imens vorbitor care îl îndruma în tot felul de direcţii aberante. Se frecă la ochi ca să se dezmeticească şi jură să renunţe să mai bea din vinurile tari ale lui Orico sau să mai mănânce dulciurile de la curte, care erau făcute cu prea multă cremă de migdale, nu era sigur care din ele erau de vină. Se întrebă cu ce meniuri va trebui să mai dea piept în acea zi. Şi apoi râse din toată inima pe seama sa, amintindu-şi de raţiile din perioada asediului. Se rostogoli din pat, cu rânjetul pe buze.

Îşi scutură tunica pe care o purtase cu o zi înainte şi îşi descâlci dintre dantelele manşetei jumătatea de felie de pâine pe care Betriz îl rugase să o dosească în mâneca lui

largă atunci când picnicul regesc de pe malul râului fusese întrerupt de nişte averse de ploaie, obişnuite în acel anotimp, dar care lor numai bine nu le-a picat. Se gândi nedumerit dacă rostul mânecilor acestor curteni fusese ascunderea proviziilor, la început, când a fost creat acest detaliu vestimentar. Îşi scoase cămaşa de noapte, îşi trase pantalonii, legându-le şnururile şi apoi se duse spre lighean să se spele.

Un fâlfâit moale de aripi sună în fereastra lui larg deschisă. Cazaril se uită într-o parte, speriat de acel zgomot, şi văzu una din ciorile de la castel care tocmai se lăsa pe pervazul din piatră, întinzându-şi căpşorul către el. Croncăni de vreo două ori, apoi scoase nişte murmure scurte ciudate. Amuzat, îşi şterse faţa cu prosopul şi, culegând bucata de pâine de pe jos, se apropie încet de pasăre să vadă dacă era una din cele îmblânzite, care ar fi putut să-i ciugulească din mână.

Părea să iscodească bucata de pâine, căci nu se repezi s-o înhaţe în timp ce el se apropia. Îi întinse o bucăţică. Lucioasa pasăre îl privi atentă o clipă, apoi înşfăcă rapid cu ciocul fărâmitura dintre degetele lui. Cazaril îşi ascunse tresărirea când pasărea îl lovi cu ciocul ei negru ascuţit, fără să-l rănească. Pasărea ţopăi şi bătu din aripi, înfoindu-şi coada din care lipseau două pene. Mai bolborosi ceva, apoi croncăni din nou, un sunet strident, ascuţit care răsună cu ecou între pereţii odăii.

— N-ar trebui să zici *cra-cra,* vorbi Cazaril cu ea. Ar trebui să zici *Caz-Caz!*

Se mai distră – şi o mai distră ! – preţ de câteva minute, încercând să o înveţe să vorbească într-o limbă nouă, reuşind chiar să o facă să scoată nişte triluri care aduceau pe jumătate a *Cazaril! Cazaril!,* în ceea ce-şi închipuia el ca fiind accentul păsăresc, dar în ciuda mituielii generoase cu

pâine, părea şi mai îndărătnică decât Iselle în privinţa limbii darthacane.

Un ciocănit la uşa camerei lui întrerupse lecţia, iar el strigă indiferent:

— Da?

Uşa se dădu de perete; cioara îşi luă zborul, plonjând de la fereastră. Cazaril se aplecă în afară o clipă să-i urmărească zborul. Pasărea căzu vertiginos în gol, apoi îşi deschise aripile cu un plesnet şi se avântă în sus din nou, rotindu-se în depărtare pe un curent de aer rece care se ridica de-a lungul povârnişului abrupt al defileului.

— Milord dy Cazaril, ă…

Vocea îngheţă brusc. Cazaril se ridică de pe pervazul ferestrei şi se întoarse ca să găsească îndărătul lui un paj cu o faţă şocată, stând în cadrul uşii. Cazaril îşi dădu seama, în timp ce-l trecu un val de rece de transpiraţie, că nu se îmbrăcase încă cu cămaşa.

— Da, băiete?

Fără să lase impresia că se grăbea, întinse mâna după tunică, o mai scutură o dată şi şi-o trase pe el.

— Ce s-a întâmplat?

Vorba lui tărăgănată nu lăsa loc la niciun comentariu sau întrebare pe seama grămezii de cicatrici vechi de pe spinarea lui. Pajul înghiţi un nod şi îşi recăpătă glasul.

— Milord dy Cazaril, prinţesa Iselle vă roagă să o însoţiţi la micul dejun, care va fi servit de îndată în sala verde.

— Mulţumesc, zise Cazaril cu răceală.

Dădu apoi din cap, în semn că pajul se putea retrage. Acesta îşi luă repede picioarele la spinare.

Excursia matinală în care îi ceruse Iselle s-o escorteze se dovedi a fi nu departe, pe câmp, ci chiar mult-promisul tur al menajeriei lui Orico. Însuşi riga urma să-şi conducă sora, numai că, intrând în sale verde, Cazaril îl găsi pe acesta

dormitând într-un scaun, trăgând un pui de somn ca după micul-dejun. Orico se dezmetici şi se frecă la frunte, ca şi cum l-ar fi durut capul. Îşi scutură fărâmiturile lipicioase de pe tunica mare, adună un şervet pătrat în care împachetă ceva şi îşi conduse sora, pe Betriz şi pe Cazaril afară pe poarta castelului şi apoi dincolo de grădini. În curtea grajdurilor se întâlniră cu grupul lui Teidez, care se pregătea pentru partida de vânătoare matinală. Teidez se ţinuse aproape de capul tuturor de când sosise la Zangre, să i se facă plăcerea asta. Se părea că lord Dondo aranjase astfel încât să-i împlinească dorinţa băiatului, iar acum era în fruntea grupului care includea încă vreo şase alţi curteni, rândaşi şi hăitaşi, trei perechi de câini, şi pe ser dy Sanda. Călare pe armăsarul lui negru, Teidez îşi salută, vesel nevoie mare, sora şi pe suveranul său frate.

— Lord Dondo spune că-i cam devreme să dăm de vreun mistreţ, le zise el, pentru că n-a căzut încă frunza din copaci. Dar s-ar putea să avem noroc.

Servitorul lui Teidez, care venea din urmă pe calul său, era arhiîncărcat cu un veritabil arsenal de arme pentru orice eventualitate, inclusiv noua arbaletă şi suliţa pentru mistreţi. Iselle, care, după cum se vedea, nu fusese invitată, se uita la ei cu un fel de invidie.

Dy Sanda zâmbea satisfăcut, pe cât era el în stare să zâmbească, de acest sport nobil, în timp ce lord Dondo chiui şi îndrumă cavalcada afară din curte la trap. Cazaril îi privi în timp ce o luau din loc şi încercă să-şi dea seama ce anume îi provoca nelinişte din tot tabloul acela autumnal minunat pe care cei plecaţi la vânătoare îl compuneau. Îi veni în minte faptul că niciunul din oamenii aceia care îl înconjurau pe Teidez nu avea mai puţin de treizeci de ani. Niciunul nu-l urma pe băiat din prietenie, nici măcar din anticiparea unei prietenii; toţi erau acolo numai din interes

personal. Dacă vreunul din acei curteni ar avea destulă minte, cugetă Cazaril, şi-ar aduce fiii la curte acum şi le-ar da libertate de mişcare, lăsând natura să-şi urmeze cursul firesc. O imagine nu lipsită de pericole, dar…

Orico se urni greoi înspre adăpostul pentru animale; doamnele şi Cazaril îl urmară. Îl găsiră pe mai-marele rândaş, Umegat, înştiinţat desigur, aşteptându-i cuviincios lângă uşile menajeriei, deschise larg pentru a lăsa înăuntru soarele şi boarea dimineţii. Îşi plecă capul cu cozile împletite cu grijă, în faţa stăpânului său şi a oaspeţilor acestuia.

— Ăsta-i Umegat, îi zise Orico surorii lui, în chip de prezentare. I-am dat în grijă locul ăsta. E roknar, dar un om bun, oricum.

Iselle îşi controlă o tresărire vizibilă de spaimă şi îşi înclină capul cu graţie. Într-o roknară curtenească pasabilă, chiar dacă gramatical improprie unei adresări de la stăpân la servitor, ci mai degrabă în stilul folosit în relaţia stăpân – războinic, îi zise:

— Fie ca binecuvântarea Celor Sfinţi să se pogoare asupra ta în această zi, Umegat!

Umegat făcu ochii mari, iar reverenţa lui deveni mai adâncă. Îi răspunse:

— Fiţi binecuvântată de Înălţimea Lor şi dumneavoastră, stăpână!

Vorbele erau rostite în cel mai pur accent din Arhipelag şi în forma gramaticală reverenţioasă a sclavului care se adresează stăpânului său.

Cazaril ridică din sprâncene de uimire. Pe cât se vădea, Umegat nu era, totuşi, un metis chahonez. Se întrebă ce căi întortocheate ale vieţii l-or fi purtat pe acest om aici. Interesul lui faţă de roknar crescu şi îndrăzni să-i spună:

— Departe de casă ai mai ajuns, Umegat! în registrul folosit de un servitor în relaţia cu alt servitor, de spiţă mai joasă.

Un zâmbet trecu peste buzele rândaşului.

— Aveţi o ureche pe cinste, stăpâne! Ăsta-i un lucru rar în Chalion!

— Lord dy Cazaril e cel care mă instruieşte, adăugă şi Iselle.

— În cazul acesta aveţi un profesor de nădejde, domniţă. Dar, – întorcându-se înspre Cazaril, schimbă stilul, acum ca de la supus la cărturar, un registru mai politicos chiar decât acela de la servitor la stăpân – Chalion este casa mea acum, Înţelepciunea Voastră.

— Hai să-i arătăm animalele surorii mele, interveni şi Orico, plictisit evident de amabilităţile lor bilingve.

Ridică mâna în care ţinea şervetul din pânză şi rânji conspirativ:

— Am furat un fagure cu miere pentru urşii mei de pe masa de la micul dejun şi o să mi se scurgă tot prin pânza asta dacă nu scap de el mai repede.

Umegat zâmbi şi el şi îi conduse în clădirea răcoroasă din piatră. Locul era şi mai curat în dimineaţa asta decât deunăzi, de departe mai curat decât sălile de benchetuială ale lui Orico. El se scuză şi se coti în lături deodată, intrând într-una din cuştile urşilor. Ursul se sculă şi se aşeză în şezut; Orico se lăsă şi el pe vine pe fânul lucitor şi cei doi se priviră în ochi. Riga desfăcu şervetul şi rupse o bucată de fagure, iar ursul o adulmecă şi începu să-i lingă degetele cu o limbă lungă rozalie. Iselle şi Betriz se minunară în faţa blănii dese şi frumoase a ursului, dar nu se clintiră din loc ca să i se alăture rigăi în cuşcă.

Umegat le îndrumă către creaturile care aduceau a capre şi care aveau în mod evident preferinţe mai ierbivore

şi de data asta domniţele se încumetară să păşească în staule ca să mângâie animalele şi să le admire cu invidie pentru ochii lor mari, căprui, umbriţi de gene lungi. Umegat le spuse că se numeau vele şi erau aduse de undeva de dincolo de Arhipelag. Le dădu o provizie de morcovi, cu care fetele hrăniră velele, într-o continuă chicoteală şi cu mulţumire de ambele părţi. Iselle îşi scutură de pe fustă ultimele bucăţele de morcov amestecate cu salivă de velă şi apoi îl urmară cu toţii pe Umegat către coteţele păsărilor. Rămas în urmă cu ursul lui, Orico le făcu semn apatic să se ducă înainte fără el.

O formă întunecată se năpusti de afară în aripa cu arcade de piatră şi ateriză cu un fâlfâit de aripi şi o chirăială pe umărul lui Cazaril; acesta mai-mai că sări din cizme de spaimă. Aruncă o privire pe umăr ca să descopere că era cioara care venise pe geamul lui de dimineaţă, judecând după mănunchiul de pene zdrenţuite din coada ei. Îşi potrivi mai bine ghearele pe umărul lui şi ţipă:

— Caz, Caz!

Cazaril izbucni în râs.

— Era şi timpul de-acum, pasăre nebună ce eşti! Numai că n-o să-ţi folosească la nimic acum – am rămas fără pic de pâine.

Ridică din umeri, dar pasărea se agăţă cu încăpățânare şi ţipă din nou: „Caz, Caz!”, chiar în urechea lui, dureros de tare.

Betriz râse; buzele ei arătau uimire.

— Cine-i prietena dumitale, lord Caz?

— Mi-a venit la fereastră de dimineaţă şi am încercat s-o învăţ, ăă, vreo câteva cuvinte. Nu cred că am reuşit…

— Caz, Caz! insistă cioara.

— Ar trebui să-ţi dai mai multă silinţă la darthacană, milady! glumi Cazaril. Hai, Ser dy Păsăroi, fugi de-aici. Nu

mai am pâine. Du-te şi-ţi caută vreun peşte zăpăcit sub cascade sau vreo drăgălaşă de oaie moartă şi-mpuţită sau altceva... huşi!

Îşi scutură umărul, dar pasărea se ţinu agăţată cu încăpăţânare.

— Ciorile astea de la castel sunt cele mai lacome păsări. Cele de la ţară sunt nevoite să zboare de colo-colo şi să-şi caute singure de mâncare. Creaturile astea puturoase aşteaptă să le pui mâncarea direct în plisc.

— Într-adevăr, zise Umegat cu un zâmbet şiret, păsările de la Zangre sunt nişte veritabili curteni în rândul ciorilor.

Cazaril îşi înghiţi un acces de râs un pic cam târziu şi-i strecură o altă privire furişă impecabilului rândaş roknar – fost roknar. În fine, dacă Umegat muncise aici mult timp, avusese destul timp să-i studieze pe curteni.

— Adulaţia asta ar fi şi mai măgulitoare dacă ai fi vreo pasăre gustoasă. Uşiii!

Îi făcu vânt ciorii de pe umăr, dar aceasta nu zbură decât ca să i se aşeze pe creştetul capului, afundându-şi ghearele în scalpul său.

— Au!

— Cazaril! ţipă ascuţit cioara de unde se proţăpise.

— Înseamnă că sunteţi un adevărat maestru în ale limbilor străine, milord Cazaril.

Umegat zâmbi şi mai tare.

— Te-am auzit, o asigură el pe cioară. Dacă vă aplecaţi capul, milord, o să încerc să vă îndepărtez pasagerul.

Cazaril îl ascultă. Murmurând ceva în roknară, Umegat convinse pasărea să se coboare pe braţul său, o duse până la uşă şi îi dădu drumul în sus. Îşi văzu de zborul ei, croncănind, spre uşurarea lui Cazaril, alte cârâieli mai obişnuite.

Purceseră spre aviariu, unde Iselle avu un succes la fel de mare printre păsărelele colorate, ca şi Cazaril la cioara lui ferfeniţită; săriră pe mâneca ei, iar Umegat îi arătă cum să le facă să ciugulească seminţe dintre dinţii ei. Se întoarseră către păsările pe picioroange. Betriz o admiră pe una mare, de un verde lucitor, cu pieptul galben şi guşa roşie. Pasărea cloncăni din ciocul ei gros şi galben, fâţâindu-se de colo-colo, şi scoase o limbă subţire şi neagră.

— Asta-i venită destul de recent, le spuse Umegat. Cred că a avut o viaţă grea, de pribegie. E destul de îmblânzită, dar a fost nevoie de timp şi răbdare să o facem să fie aşa.

— Vorbeşte? întrebă Betriz.

— Da, spuse Umegat, dar numai înjurături. În roknară, poate că din fericire. Cred că a fost pe vremuri pasărea unui corsar. Marchizul dy Jironal a adus-o de la miazănoapte în primăvara aceasta, ca pradă de război.

Mai multe relatări şi zvonuri despre acea campanie fără niciun rezultat ajunseseră la Valenda. Cazaril se întrebă dacă nu cumva chiar şi Umegat fusese captură de război – așa cum fusese el – dacă nu cumva așa a fost adus el pentru prima oară în Chalion. Zise apoi pe un ton impersonal:

— Frumuşică pasăre, dar se pare că-i un târg nenorocit în schimbul a trei oraşe şi controlul asupra unei trecători.

— Am impresia că lord dy Jironal a câştigat mai multe bunuri transportabile decât atât, spuse Umegat. Când s-a întors la Cardegoss, a durat un ceas să intre tot convoiul lui pe porţi.

— Am avut şi eu de a face cu catâri din aceia leneşi, mormăi Cazaril neimpresionat. Chalionul a pierdut mai mult decât a câştigat dy Jironal în acea aventură prost gândită.

Sprâncenele Isellei se arcuiră.

— Dar n-a fost o victorie?

— Prin definiţie? Noi şi principatele roknare ne-am tot împins încoace şi-ncolo peste graniţe zeci de ani în şir. Pe vremuri acea zonă era un pământ fertil – acum a ajuns un prăpăd. Livezilor şi plantaţiilor de măslini li s-a dat foc, fermele au fost abandonate, animalele au fost lăsate de izbelişte să se sălbăticească şi să flămânzească – pacea, nicidecum războiul, e cea care aduce bunăstarea unei ţări. Războiul doar transferă avuţiile de la cei slabi la cei puternici. Mai rău, ceea ce e câştigat cu preţul sângelui, e vândut pe bani şi apoi furat din nou.

Căzu pe gânduri şi apoi adăugă cu amărăciune.

— Bunicul tău, riga Fonsa, a câştigat Gotorgetul cu preţul vieţii fiilor lui. Cetatea a fost vândută de marchizul dy Jironal pe trei sute de mii de reali. E o schimbare uimitoare să vezi cum sângele unui om e prefăcut în banii altuia. Convertit în aur, se-alege praful de el.

— Nu se poate face pace deloc în zona de miazănoapte? întrebă Betriz, surprinsă de o asemenea vehemenţă.

Cazaril dădu din umeri.

— Nu atâta timp cât se obţine un asemenea câştig din război. Prinţii roknari joacă şi ei acelaşi joc. E o corupţie universală.

— *Câştigarea* războiului i-ar pune capăt, spuse Iselle gânditoare.

— Acum e doar un vis, suspină Cazaril. Dacă riga ar fi în stare să-l concretizeze, fără ca nobilimea să-şi dea seama că-şi va pierde în viitor mijloacele de trai. Dar nu. Nu-i chip să se-mplinească un asemenea vis. Chalionul, de unul singur, n-ar putea dovedi cele cinci principate şi, chiar dacă printr-un miracol ar face-o, nu deţine expertiza navală ca să menţină coasta sub control ulterior. Dacă toate regatele cvinteriene ar fi să-şi unească forţele şi să lupte din răsputeri timp de o generaţie, un rigă extrem de puternic şi

de hotărât ar putea să răzbească şi să unească toate ţinuturile. Dar ar însemna o cheltuială uriaşă de oameni şi energie şi bani.

Iselle întrebă pe-un ton meditativ:

— Mai mare decât costul acestui nesfârşit sacrificiu de sânge şi virtute care se scurge spre miazănoapte? Dacă s-a făcut o dată – doar o dată – e de ajuns pentru totdeauna.

— Dar nu e nimeni care să o facă. Niciun om care să aibă curaj, viziune şi voinţa necesară. Riga din Brajar e un beţivan îmbătrânit, care face întreceri sportive cu doamnele de la curte, Vulpoiul din Ibra e legat de mâini şi de picioare de revoltele civile, Chalionul…

Cazaril ezită, dându-şi seama că emoţiile lui stârnite îl ispiteau să cadă într-o onestitate nediplomată.

— Teidez, începu Iselle şi apoi trase aer în piept. Poate că aceasta va fi menirea lui Teidez, când va ajunge la vârsta bărbăţiei.

Nu era o menire pe care Cazaril să i-o dorească vreunui om şi cu toate astea băiatul părea să aibă nişte talente native în direcţia aceasta, numai dacă educaţia din următorii ani le-ar putea direcţiona către acest scop precis.

— Cucerirea nu este singura cale de a uni popoarele, sublinie Betriz. Mai există şi mariajul.

— Da, dar nimeni nu poate uni prin căsătorie trei regate şi cinci principate, replică Iselle, încreţindu-şi năsucul. Nu pe toate deodată, în orice caz.

Nervoasă probabil de faptul că nu se mai afla în centrul atenţiei publicului său, pasărea cea verde alese acest moment ca să dea drumul unei fraze extrem de obscene în roknara vulgară. Pasărea unui marinar, într-adevăr – pasărea unui corsar de la galere, îşi dădu seama Cazaril. Umegat rânji mânzeşte la mârâitul de dezaprobare pe care Cazaril îl scoase fără să vrea, dar ridică uşor din sprâncene

văzându-le pe Iselle şi Betriz că au rămas mute şi-şi aruncau priviri furişe una alteia, înroşindu-se şi încercând să-şi înăbuşe chicotele de râs. Încet-încet, întinse mâna după o glugă şi i-o aruncă deodată pe cap păsării.

— Noapte bună, verdele meu prieten! îi spuse el. Bag de seamă că nu prea eşti pregătit să fii o companie politicoasă. Poate că lord Cazaril ar trebui să-şi facă timp să te-nveţe roknara curtenească, ei, ce zici?

Cazaril tocmai se gândea că Umegat părea perfect capabil să predea de unul singur roknara de curte, când fu surprins de zgomotul unui pas apăsat în uşa aviariului. Era nimeni altul decât Orico, care-şi ştergea balele de urs de pe pantaloni, zâmbind. Cazaril ajunse la concluzia că spusele din prima zi ale intendentului castelului erau adevărate: menajeria părea a fi într-adevăr o consolare pentru rigă. Avea privirea limpede şi culoarea îi venise în obraji din nou; era în mod evident într-o stare mult mai bună faţă de extenuarea care-l moleşise imediat după micul dejun.

— Trebuie să veniţi să-mi vedeţi pisicile, le spuse el domniţelor.

Cu toţii îl urmară în aripa din piatră, unde le arătă plin de mândrie nişte cuşti în care erau două pisici aurii, cu smocuri în vârful urechilor, din munţii din sudul Chalionului şi o pisică de munte rară, albinoasă, cu ochi albaştri, din aceeaşi specie, ale cărei urechi moţate erau în mod surprinzător, negre. În această aripă mai era o cuşcă conţinând o pereche de ceea ce Umegat numea vulpi de nisip din Arhipelag, care arătau ca nişte lupi costelivi subdimensionaţi, cu nişte urechi enorme triunghiulare şi nişte mutre cinice.

Cu un gest de încântare Orico se întoarse în cele din urmă către, evident, preferatul său, leopardul. Lăsat afară din cuşcă în lanţul lui din argint, acesta se frecă de

picioarele rigăi, scoţând nişte mârâituri uşoare. Cazaril îşi ţinu răsuflarea văzând că Iselle, încurajată de fratele ei, îngenunche să-l mângâie, coborându-și faţa exact lângă fălcile lui puternice. Ochii aceia galbeni, transparenţi, numai prietenoşi nu-i păreau lui Cazaril, dar animalul îşi închise pe jumătate pleoapele de plăcere, iar nasul cel lat, de culoarea cărămizii, se înfiora în timp ce Iselle îl scărpina cu putere sub bărbie şi îşi trecea degetele răsfirate prin blana lui splendid pătată. Totuşi, când îngenunche şi Cazaril, răgetul înfundat al fiarei luă o turnură ostilă, iar privirea ei de ambră nu-i permise şi lui aceleaşi libertăţi. Cazaril îşi ţinu, prudent, mâinile acasă.

Cum riga alese să mai zăbovească o vreme ca să se sfătuiască cu rândaşul său, Cazaril le conduse pe domniţele lui înapoi la Zangre, în timp ce acestea se ciondăneau amical pentru a hotărî care fusese cea mai interesantă fiară din menajerie.

— Dumneata pe care o consideri cea mai ciudată dintre creaturile de acolo? îl atacă Betriz cu întrebarea.

Cazaril cumpăni o clipă răspunsul, dar în final se decise pentru adevăr.

— Umegat.

Deschise gura să obiecteze faţă de presupusa lui frivolitate, dar o închise la loc văzând că Iselle îi aruncă lui Cazaril o privire tăioasă. Se lăsă o tăcere mormântală, care domni tot drumul până la porţile castelului.

Scăderea zilei, datorită anotimpului, nu era resimţită ca o pierdere de către locuitorii Zangrelui, căci nopţile, care se lungeau, continuau să fie strălucitoare la lumina candelabrelor, a zaiafeturilor şi a sărbătorilor. Curtenii se întreceau în a se da în spectacol, punându-şi la bătaie, fără nicio oprelişte, banii şi isteţimea. Teidez şi Iselle erau

ameţiţi; din fericire Iselle nu-şi pierduse pe de-a-ntregul capul: cu ajutorul observaţiilor făcute cu voce joasă de Cazaril ea începu să caute înţelesuri şi mesaje ascunse, să fie atentă la intenţii, să chibzuiască la ceea ce oferea şi la ce se putea aştepta.

Din câte îşi putea da seama Cazaril, Teidez înghiţea de toate, fără să mai digere. Semnele indigestiei nu întârziară să apară. Teidez şi dy Sanda începură să se-ncontreze din ce în ce mai abitir, fără perdea, pe măsură ce acesta din urmă persista în efortul său lipsit de şanse de câştig, în a menţine disciplina pe care o impusese asupra băiatului la curtea aşezată a provincarei. Chiar şi Iselle începu să se îngrijoreze din pricina tensiunilor crescânde dintre fratele ei şi tutorele lui, după cum deduse Cazaril când Betriz îl înghesui într-o dimineaţă, aparent întâmplător, în colţul unei ferestre cu privelişte înspre confluenţa râurilor şi jumătate din ţinutul Cardegossului.

După câteva remarci asupra vremii, care era în ton cu anotimpul, şi asupra vânătorii, care era la fel, ea se abătu dintr-o dată la chestiunea care o adusese la el, coborându-şi vocea şi întrebând:

— Ce-a fost cu încăierarea aceea îngrozitoare dintre Teidez şi sărmanul dy Sanda la voi pe coridor azi noapte? Se auzea tărăboiul prin ferestre şi prin podea.

— Uf...

Pe toţi cei cinci zei! Cum să-i spună? Hmm, fecioarele astea... Mai că-şi dorea ca Iselle s-o fi trimis pe Nan dy Vrit să-l iscodească. Cu siguranţă că văduva aceea cu capul pe umeri era în stare să poarte orice fel de discuţie femeiască care putea apărea din senin. Da, era mai bine să fie grosolan decât greşit înţeles. Şi cu mult mai bine era să vorbească pe şleau cu Betriz, decât cu Iselle însăşi. Betriz, care nu mai era un copil, şi mai presus de orice, nu era

unica soră a lui Teidez, era mai în măsură să hotărască ce putea trece mai departe la urechile Isellei, cu mult mai bine decât o putea face el.

— Dondo dy Jironal i-a adus lui Teidez o târfă în aşternut azi noapte. Dy Sanda a dat-o afară. Teidez a fost furios.

Furios, stingherit, probabil uşurat în sinea lui, şi, mai târziu, seara, ameţit de vin. Ah, măreaţa viaţă de curte!

— Oh, îngăimă Betriz.

O şocase un pic, dar nu prea mult, fu el mulţumit să observe.

— Oh!

Tăcu căzută pe gânduri câteva clipe, fixând cu privirea câmpurile aurii unduite de vânt, de dincolo de râu şi valea întinsă a acestuia. Recolta era aproape strânsă. Îşi muşcă buza de jos şi se uită la el cu ochi îngrijoraţi.

— Nu e... cu siguranţă că nu e... e ceva foarte ciudat să vezi un om de patruzeci de ani, ca lord Dondo, agăţându-se de mâneca unui băiat de paisprezece ani.

— Să se agaţe de un băiat? Ar fi ciudat într-adevăr! Să se agaţe de un prinţ, viitorul său rigă, viitorul distribuitor de poziţii, bogăţii, preferinţe, oportunităţi militare – ei, bine, e mai uşor de înţeles, nu? Pun prinsoare că dacă Dondo ar da drumul la partea lui din mâneca aceea, ar apuca-o imediat alţi trei oameni. E o... chestiune de *uzanţe,* aici e necazul.

Ea îşi strâmbă buzele a dezgust.

— Într-adevăr. O târfă, îh. Şi lord Dondo... e ceea ce se cheamă un codoş, nu-i aşa?

— Mm, mai sunt şi alte denumiri mai triviale. Nu că... nu că Teidez n-ar fi pe punctul să devină bărbat şi toţi bărbaţii trebuie să înveţe cândva...

— Dar căsătoria nu-i de ajuns? Cu toţii trebuie să învăţăm atunci.

— Bărbaţii... de obicei se însoară mai târziu, încercă el o explicaţie, hotărându-se că acesta era un motiv pe care era mai bine să nu-l invoce, şi în plus, se simţea şi jenat de amintirea iniţierii lui întârziate. Cu toate astea, un bărbat are de obicei un prieten, un frate sau măcar un tată sau un unchi care să-i explice, ăă... cum să se poarte. Cu doamnele. Însă Dondo dy Jironal nu e nimic din toate astea pentru Teidez.

Betriz se încruntă.

— Teidez nu are pe nimeni în sensul ăsta. Bine, cu excepţia... cu excepţia rigăi Orico, care îi este şi frate şi tată, într-un fel.

Îşi întâlniră privirile şi Cazaril îşi dădu seama că nu mai era nevoie să adauge cu glas tare ce gândea: *Dar nu prea-i e de folos.*

După un moment de gândire şi mai îndelungat, spuse şi ea:

— Şi nu mi-l imaginez pe ser dy Sanda...

Cazaril se abţinu să nu pufnească în râs.

— Of, bietul Teidez. Nici eu nu pot.

Se codi un pic şi apoi spuse:

— E o vârstă dificilă. Dacă Teidez ar fi fost la curte de la bun început s-ar fi obişnuit cu atmosfera, să nu mai fie atât de... impresionat. Sau dacă ar fi fost adus aici la o vârstă matură, se putea să fi avut un caracter mai statornic, o gândire mai fermă. Nu că această curte n-ar fi ameţitoare la orice vârstă, mai cu seamă dacă te pomeneşti trântit exact în centrul întregii roţi. Şi totuşi, dacă Teidez e pe cale să devină moştenitorul lui Orico, e timpul să înceapă să se pregătească pentru asta. Cum să facă faţă plăcerilor, dar şi îndatoririlor, păstrând măsura în toate.

— Chiar se pregăteşte atât de intens? Eu nu-mi dau seama. Dy Sanda încearcă din răsputeri, dar...

— E depăşit numeric, conchise el posac. De aici porneşte necazul.

Fruntea i se încreţi de gânduri.

— La curtea provincarei dy Sanda avea sprijinul ei, autoritatea ei, care să o completeze pe a sa. Aici, în Cardegoss, riga Orico ar trebui să preia rolul acesta, dar nu se arată deloc interesat. Dy Sanda a fost lăsat să se lupte de unul singur cu morile de vânt.

— Curtea asta are...

Betriz se încruntă, încercând în mod clar să exprime în cuvinte idei noi.

— Curtea asta are un centru?

Cazaril scoase un suspin precaut.

— O curte bine condusă are întotdeauna o autoritate morală. Dacă nu riga, atunci poate roina, cineva asemeni provincarei, care să dea tonul, să păstreze standardele. Orico este...

Nu putea să spună slab, nu îndrăznea să spună bolnav.

— ...dezinteresat să şi-o asume, iar roina Sara...

Roina Sara i se părea o stafie lui Cazaril, palidă şi evazivă, aproape invizibilă.

— ...nu o face nici ea. Asta duce la cancelarul dy Jironal. Care este mult prea absorbit de afacerile de stat şi nu se preocupă nici măcar să-şi ţină propriul frate în frâu.

Betriz miji ochii.

— Încerci să spui că el îl asmute pe Dondo?

Cazaril îşi duse degetul la buze în semn de avertisment.

— Îţi aminteşti glumita făcută de Umegat pe seama ciorilor de la curtea din Zangre? Încearcă să ţi-o imaginezi invers. Ai văzut vreodată vreun stol de ciori încercând să prade cuibul altei păsări? De obicei, una distrage atenţia păsărilor părinţi, în timp ce alta se repede asupra ouălor sau a puişorilor...

Vocea i se uscă în gât.

— Din fericire, mulţi dintre curtenii de la Cardegoss nu lucrează împreună la fel de inteligent ca stolurile de ciori.

Betriz oftă.

— Nici măcar nu sunt sigură dacă Teidez îşi dă seama că toate astea sunt în detrimentul lui.

— Tare mă tem că dy Sanda, cu toată grija lui reală, nu i-a explicat întreaga problemă de-a dreptul. Şi te asigur că e nevoie să fii tare direct, ca să răzbată ceva prin ceaţa linguşitoare în care pluteşte Teidez în momentul de faţă.

— Dar dumneata o faci cu Iselle tot timpul, se-mpotrivi Betriz. Îi spui, păzeşte-te de acest om, uită-te care-i următorul lui pas, vezi de ce se mişcă în felul ăsta – după ce s-a dovedit că ai nimerit-o în plin de şapte-opt ori, noi n-aveam încotro decât să ascultăm – după cea de-a zecea sau a douăsprezecea oară, am început să ne convingem cu propriii noştri ochi. Nu poate dy Sanda să procedeze la fel cu prinţul Teidez?

— E mai uşor să vezi paiul din ochiul altuia, decât bârna din ochiul tău. Haita de curteni nu a dat năvală peste Iselle nici pe departe la fel de mult cum o face cu Teidez. Slavă zeilor! Cu toţii ştiu că probabil va fi vândută de la curte, va fi trimisă poate chiar şi din Chalion şi nu le este sortită lor. Teidez va fi viitoarea lor sursă de trai.

Pe nota aceea neconcludentă şi nesatisfăcătoare au fost nevoiţi s-o lase baltă pentru o vreme, însă Cazaril era bucuros să ştie că Betriz şi Iselle deveneau tot mai alerte la lucrurile ceva mai subtile care se petreceau la curte. Veselia era năucitoare, seducătoare, un festin pentru priviri, având puterea să îmbete şi clatine raţiunea, aşa cum o făcea cu trupul. Pentru anumiţi curteni şi doamne, presupuse Cazaril, era chiar un joc vesel şi nevinovat – chiar dacă unul costisitor – se părea. Pentru alţii, era un

dans al aparenţelor, al mesajelor subliminale, lovitură şi contra lovitură la fel de serioase, dacă nu chiar mortale, aşa cum se întâmpla într-un duel. Ca să rămâi în picioare trebuia să deosebeşti atacatorul de atacat. Dondo dy Jironal era un atacator în toată puterea cuvântului, şi totuşi... dacă fratele lui mai mare nu-i dirija chiar fiecare mişcare, se putea spune cu certitudine că el îi dădea libertatea de mişcare.

Nu. Nu se putea spune. Doar se putea să o gândeşti.

Oricât de înnegurată era părerea lui asupra moravurilor de la curte, trebuia să recunoască faptul că muzicienii lui Orico erau foarte buni, reflectă Cazaril, ciulindu-şi urechile cu lăcomie cu ocazia balului dat în seara următoare. Dacă roina Sara avea şi ea o mângâiere care să facă pereche cu cea a lui Orico, atunci aceasta consta, desigur, în cântecul menestrelilor de la Zangre. Ea nu dansa niciodată, zâmbea foarte rar, dar nu rata nicio serbare unde se cânta muzică, fie stând alături de soţul ei abrutizat de băutură, care moţăia în permanenţă, ori, dacă Orico se ducea împleticindu-se la culcare devreme, zăbovind pe după un paravan sculptat în compania doamnelor ei, în balconul din faţa muzicanţilor. Cazaril se gândi că era de înţeles setea ei pentru această alinare, în timp ce se sprijinea de peretele sălii, acolo unde îşi stabilise locul său obişnuit, bătând ritmul din picior şi urmărindu-le blajin pe domniţele lui alunecând în cercuri pe podeaua din lemn lustruit.

Muzicanţii şi dansatorii făcură o pauză ca să-şi tragă sufletul, după un rondel vioi, iar Cazaril îşi aduse contribuţia la aplauzele lipsite de vlagă ale curtenilor, cărora le dăduse tonul roina de după paravanul unde stătea. O voce cu totul neaşteptată îi sună în ureche.

— Ehei, castillare. Acum mai arăţi ca-n vremurile tale bune!

— Palli! îşi stăpâni Cazaril surprinderea ce-i dăduse tendinţa de a sări îndărăt, preschimbând-o într-o plecăciune.

Înveșmântat cu ţinuta lui formală, cu pantaloni şi tunică albastre, precum şi livreaua albă a ordinului militar al Fiicei, cu cizmele lustruite şi sabia lucindu-i la cingătoare Palli izbucni în râs şi se înclină la fel de ceremonios, dar îşi urmă gestul cu o strângere fermă şi scurtă de mâini cu Cazaril.

— Ce vânt te-aduce prin Cardegoss? îl întrebă Cazaril nerăbdător.

— Dreptatea, în numele zeiţei! Şi o slujbă pe cinste pentru anul care vine. Am venit aici în sprijinul cuviosului lord provincar dy Yarrin, într-o mică aventură de căutare spirituală a dumisale. Am să-ţi spun mai multe, dar, oh – Palli aruncă o privire în jur, prin încăperea aglomerată, unde dansatorii se grupau din nou – poate nu aici. Se pare că ai scăpat întreg în urma călătoriei la curte – ai trecut şi peste criza aceea nervoasă, sper?

Cazaril strâmbă din gură.

— Până în clipa de faţă. Am să-ţi spun mai multe, dar – nu aici.

O privire împrejur îl asigură că nici lord Dondo, nici fratele lui mai în vârstă nu erau de faţă în acel moment, deşi vreo jumătate de duzină de indivizi pe care-i ştia a fi oamenii lor avea cu siguranţă să le dea raportul cu privire la această întâlnire şi salutul călduros dintre cei doi vechi prieteni. Fie ce-o fi!

— Hai să căutăm un loc mai răcoros, în cazul ăsta.

O luară la pas, ca într-o plimbare întâmplătoare şi intrară în camera alăturată, unde Cazaril îl conduse pe Palli către o

nişă de lângă fereastra care dădea înspre curtea luminată de razele lunii. De partea cealaltă a curţii şedea un cuplu într-o postură intimă, dar Cazaril consideră că nici nu-i puteau auzi şi nici nu ar fi fost interesaţi de discuţia lor.

— Şi ce-are de gând bătrânul dy Yarrin de a venit ca din puşcă la curte? întrebă Cazaril curios. Provincarul de Yarrin era nobilul de cel mai înalt rang din tot cuprinsul Chalionului care jurase credinţă sfântului ordin militar al Fiicei. Cei mai mulţi dintre tinerii care dovedeau aplecare pentru cariera militară se dedicau mult mai strălucitorului Ordin al Fiului, care se mândrea cu o tradiţie în lupta împotriva invadatorilor roknari. Chiar şi Cazaril depusese jurământul de laic dedicat Fiului, în tinereţe – şi apoi s-a dezis de toată devoţiunea lui, când... în fine, nu mai avea importanţă. Mult mai neînsemnatul ordin militar al Fiicei se ocupa cu provocări mult mai domestice, ca de pildă paza templelor, patrularea drumurilor către lăcașele de cult ale pelerinilor; prin extensie, controlul asupra jafurilor la drumul mare, urmărirea hoţilor de cai şi vite, asistenţa în capturarea criminalilor. De bună seamă, penuria numerică a soldaţilor zeiţei era compensată de cele mai multe ori de dăruirea romantică cu care o slujeau. Palli se născuse pentru asta, se gândi Cazaril cu un rânjet şi, cu siguranţă, îşi găsise chemarea în cele din urmă.

— Curăţenia de primăvară. Palli zâmbi pentru o clipă, ca una din vulpile de nisip ale lui Umegat. O mizerie urât mirositoare din interiorul zidurilor templului va fi curăţată până la urmă. Având în vedere situaţia cu bătrânul general bolnav şi muribund de atâta vreme, Dy Yarrin avea o bănuială de ceva vreme în privinţa trezorierului ordinului de aici, din Cardegoss, cum că ar subţia fondurile ordinului ce îi trec prin mâini.

Şi Palli îşi zdrăngăni spre ilustrare propria-i pungă.

— ...în punga personală.
Cazaril mormăi:
— Nenorocitul.
Palli ridică din sprinceană la el.
— Nu te miră lucrul ăsta?
Cazaril ridică din umeri.
— Nu în linii mari. Asemenea lucruri se mai întâmplă din când în când, atunci când oamenii sunt supuşi unor ispite mai mari decât voinţa lor. N-am auzit nimic concret împotriva trezorierului Fiicei cu toate astea, nu, în afară de calomniile obişnuite proferate la adresa fiecărui oficial din Cardegoss, fie că-i cinstit, fie că nu-i, vorbe pe care toţi proştii le repetă.
Palli încuviinţă.
— Dy Yarrin adună de mai bine de-un an dovezi şi martori în sensul ăsta. L-am luat pe nepregătite pe trezorier – cu tot cu registrele lui – acum vreo două ore. Acum e închis în pivniţa din casa Fiicei, sub pază. Dy Yarrin va prezenta cazul mâine în zori Consiliului Ordinului. Trezorierul va fi decăzut din funcţie şi rang până mâine după-amiază şi predat Cancelariei din Cardegoss pentru a-şi primi pedeapsa până mâine seară. Ha!
Şi-şi strânse pumnul, anticipând triumful.
— Bravo! Mai rămâi pe aici şi după asta?
— Sper să rămân vreo săptămână-două, ca să merg la vânătoare.
— Ohoho, minunat!
Aveau vreme să discute, iar un om inteligent şi de o cinste considerabilă cu care să vorbească, era deja un lux îndoit.
— Am poposit în cetate, la palatul lui Yarrin – nu pot să mai rămân aici în seara asta. Am urcat până la Zangre

împreună cu dy Yarrin, ca să-şi prezinte omagiile rigăi Orico şi generalului Dondo dy Jironal.

Palli făcu o pauză.

— Să-nţeleg după aspectul tău sănătos că grijile tale legate de fraţii Jironal erau nefondate?

Cazaril tăcu mâlc. Adierea vântului de seară care răzbătea prin deschiderea din zid în dreptul căreia stăteau era tot mai răcoroasă. Până şi amorezii din curte se retrăseseră înăuntru. Spuse în cele din urmă:

— Am grijă să nu tai calea nici unuia din Jironali. Sub nicio formă.

Palli se încruntă şi păru că îşi reţine cu greu un discurs care îi stătea pe limbă.

Doi servitori împingeau prin anticameră înspre sala de dans un cărucior în care duceau o oală cu vin fiert, din care se ridica un miros îmbietor de mirodenii şi zahăr. O tânără domniţă chicotea încântată, urmărită îndeaproape de un curtean care hohotea de râs; amândoi dispărură pe uşa cealaltă, dar râsetele lor amestecate rămaseră agăţate în aer. Acordurile muzicii se auziră din nou, răzbătând afară din sală ca nişte flori purtate de o adiere.

Expresia încruntată de pe chipul lui Palli se mistui.

— A venit şi lady Betriz dy Ferrej în suita prinţesei Iselle de la Valenda?

— N-ai văzut-o printre dansatori?

— Nu – pe tine te-am zărit primul, prăjină ce eşti, rezemând pereţii. Când am auzit că prinţesa se află aici am venit să te caut, în speranţa că am să te găsesc şi pe tine, deşi, din felul în care mi-ai vorbit când ne-am întâlnit ultima oară, nu eram sigur că am să te găsesc pe-aici. Crezi că am timp să prind un dans înainte ca dy Yarrin să sfârşească de discutat în cabinetul lui Orico?

— Dacă tu crezi că ai forţa să-ţi croieşti drum prin mulţimea care o înconjoară, poate că da, spuse Cazaril sec, îndemnându-l să se ducă. Eu nu fac faţă celorlalţi de obicei.

Palli reuşi să o facă fără vreun efort vizibil şi, la scurt timp, manevra o Betriz surprinsă şi veselă, înăuntru şi în afara figurilor de dans, cu un aplomb însufleţit. Făcu un dans de asemenea şi cu prinţesa Iselle. Amândouă păreau încântate să-l revadă. În timp ce-şi trăgea suflarea fu salutat de patru sau cinci gentilomi pe care aparent îi cunoştea, până când se apropie un paj care-l atinse discret pe cot şi îi şopti un mesaj la ureche.

Palli făcu reverenţele de rigoare şi plecă, pesemne să îl urmeze pe tovarăşul său, lordul devot dy Yarrin, şi să-l escorteze la conacul acestuia.

Cazaril spera ca noul general al Fiicei, lordul Dondo dy Jironal să fie bucuros să i se facă curăţenie în casă a doua zi. Spera din tot sufletul.

Capitolul 9

Cazaril îşi petrecu următoarea zi într-o anticipare plină de zâmbet a deliciilor pe care vizita lui Palli la curte avea să le aducă rutinei sale. Betriz şi Iselle aduceau şi ele numai vorbe de laudă la adresa tânărului marchiz, ceea ce-l făcu pe Cazaril un pic taciturn. Palli, în mediul lui, îşi va da întreaga măsură a farmecului său. *Şi ce dacă?* Palli era un om împlinit, cu bani, chipeş, plin de farmec şi de responsabilităţi onorabile. Presupunând că el şi lady Betriz ar fi atraşi unul de celălalt, era vreunul din ei mai puţin demn de celălalt? În ciuda acestor gânduri, Cazaril se pomeni urzind în sinea lui, fără să vrea, planuri de distracţie împreună cu Palli care nu le includeau pe domniţele lui.

Dar, spre dezamăgirea lui, Palli nu-şi făcu apariţia la curte în acea seară – şi nici provincarul dy Yarrin. Cazaril presupuse că ziua obositoare în care îşi prezentaseră mărturiile la casa Fiicei în faţa cine-ştie-cărei comisii de justiţie care se întrunise acolo, se complicase şi se întinsese până dincolo de momentul cinei. Dacă acel caz le-ar fi luat mai mult timp decât prevăzuse cu optimism Palli, atunci cel puţin avea să lungească durata şederii lui la Cardegoss.

Nu-l mai văzu pe Palli până a doua zi dimineaţă, când marchizul se ivi deodată în uşa deschisă a biroului lui Cazaril, care era o anticameră a şirului de camere ocupate de Iselle şi doamnele ei. Cazaril îşi ridică mirat privirea de la masa lui de scris. Palli renunţase la ţinuta lui de curte şi era îmbrăcat ca pentru drum, cu o pereche de cizme uzate, cu carâmbi înalţi, cu o tunică groasă şi o mantie scurtă pentru călărit.

— Palli! Stai jos – îi arătă Cazaril un scăunel.

Palli îl trase cu o mână şi se aşeză cu un mormăit obosit.

— Numai pentru o clipă, bătrâne. Nu puteam să plec fără să-mi iau rămas bun de la tine. Eu, dy Yarrin şi trupele noastre am primit ordin să părăsim Cardegossul până astăzi la prânz; plecăm cu durerea în suflet de a fi expulzaţi din ordinul sfânt al Fiicei.

Zâmbetul lui era tensionat ca un odgon întins.

— *Cum?!* Ce s-a întâmplat?

Cazaril îşi lăsă pana şi împinse într-o parte registrul cu socoteli tot mai complicate ale acareturilor Isellei.

Palli îşi trecu o mână prin părul lui cel negru şi clătină din cap de parcă nu-i venea nici lui să creadă.

— Nu cred că pot să vorbesc despre asta fără să răbufnesc. Asta a fost tot ce-am putut să fac azi-noapte, ca să nu-mi scot sabia şi să nu-i vărs pe loc maţele nenorocitului care rânjea atotştiutor. Caz, i-au anulat cazul

lui dy Yarrin! I-au confiscat toate probele, i-au recuzat toţi martorii – nechemaţi! neauziţi! –, i-au dat drumul viermelui ăluia mincinos de trezorier din temniţă...

— Cine a făcut toate astea?

— Prea *„sfântul”* nostru general, Dondo dy Jironal şi... şi... *creaturile* lui din consiliul Fiicei, câinii lui cârâitori – să mă trăsnească zeiţa dacă mi-a mai fost dat să văd vreodată o asemenea şleahtă de lingăi blestemaţi – o ruşine pentru culorile pure ale zeiţei!

Palli îşi încleştă pumnul pe genunchi, împroşcând.

— Cu toţii ştiam că instituţia ordinului din Cardegoss era lăsată de izbelişte de ceva vreme. Cred că ar fi trebuit să înaintăm o petiţie rigăi să-l elibereze din funcţie pe vechiul general atunci când s-a îmbolnăvit prea tare ca să le mai ţină pe toate în frâu, dar nimeni n-a avut inima să-i dea o asemenea lovitură – cu toţii am crezut că un alt om, mai tânăr şi în putere, va pune nişte temeiuri noi acestui ordin. Dar asta, asta, asta e mai rău decât dacă l-ar fi lăsat în voia sorţii. E o maleficitate activă! Caz, l-au achitat pe trezorier şi l-au expulzat pe dy Yarrin – abia dacă s-au uitat la scrisorile şi la dovezile lui, pe numele zeiţei, avea două cufere cu hârtii – jur că hotărârea a fost luată înainte să fie convocată întâlnirea.

Cazaril nu-l mai văzuse pe Palli să spumege de mânie în felul acela de când vestea vânzării Gotorgetului fusese adusă garnizoanei lihnite de foame şi zdrobite de curierul cel gras al regelui, care trecuse printre liniile roknare. Se lăsă pe spate şi se trase de barbă.

— Am o bănuială – ba nu, sunt încredinţat în adâncul inimii – că lord Dondo a fost plătit să împartă astfel dreptatea. Dacă nu cumva e cel care-i porunceşte acum trezorierului şi cele două cufere cu documente sunt puse pe focul care arde în altarul Fiicei; Caz, generalul nostru cel

nou conduce Ordinul Fiicei ca pe o vacă de lapte numai bună de muls. Ieri, pe scări, am auzit de la un discipol – şi omul tremura când mi-a şoptit asta la ureche – că tot el a pus la dispoziţia Moştenitorului din Ibra şase batalioane din rândul soldaţilor Fiicei, în sudul Ibrei; nici mai mult, nici mai puţin, ca pe nişte mercenari plătiţi. Nu asta-i menirea lor, nu în asta stă lucrarea zeiţei – e mai rău chiar decât furtul de bani, e furt de sânge!

Un foşnet şi un zgomot de respiraţie tăiată le atraseră privirile ambilor bărbaţi înspre cadrul uşii din interior. Lady Betriz stătea acolo cu mâna sprijinită de tocul uşii, iar prinţesa Iselle trăgea cu ochiul peste umărul ei. Amândouă fuseseră acolo în tot acel timp în care ei vorbiseră.

Palli deschise şi închise gura la loc, înghiţi, apoi sări în picioare şi se înclină în faţa lor.

— Prinţesă. Lady Betriz. Din păcate, mă văd nevoit să-mi iau rămas bun de la voi. Mă întorc în Palliar în dimineaţa asta.

— O să ne pară rău că ne vei lipsi de compania dumitale, marchize, zise prinţesa abia şoptit.

Palli se întoarse înspre Cazaril.

— Caz – dădu din cap în chip de scuză – îmi pare rău că m-am îndoit de vorbele tale cu privire la fraţii Jironal. La urma urmei nu tu erai nebun. Aveai dreptate în toate privinţele.

Cazaril clipi, pus în încurcătură.

— Eu eram convins că m-ai crezut…

— Bătrânul dy Yarrin era la fel de prudent ca tine. A bănuit necazul ăsta de la bun început. Îl întrebasem de ce credea că aveam nevoie să venim cu o aşa armată după noi la Cardegoss. Atât a zis: „Nu, băiete, asta-i pentru a *pleca* din Cardegoss”. N-am înţeles gluma lui. Până acum.

Şi Palli izbucni într-un hohot de râs amar.

— Şi-ai să te mai – n-ai să te mai întorci aici? întrebă Betriz cu o voce pierită.

Îşi acoperi imediat buzele cu mâna.

— Mă jur în faţa zeiţei – Palli îşi duse mâna la frunte, la buze, la ombilic şi în dreptul vintrelor şi apoi şi-o lăsă pe inimă, cu degetele răsfirate schiţând gestul sacru încincit. N-am să mă mai întorc la Cardegoss decât la moartea lui dy Jironal. Doamnelor – luă o poziţie demnă şi le făcu o plecăciune.

— Caz...

Îi apucă mâinile lui Cazaril peste masă şi se aplecă să le sărute; Cazaril se grăbi să-i întoarcă gestul de respect.

— Cu bine!

Palli se întoarse şi părăsi încăperea.

Locul pe care îl lăsase gol părea să se prăbuşească în absenţa lui, ca şi cum ar fi plecat patru oameni, nu unul. Betriz şi Iselle fură atrase înăuntru; Betriz păşi pe vârfuri până la uşa care dădea în afară şi privi cu încordare în jur, ciulind urechea la sunetul paşilor lui pe coridor.

Cazaril îşi luă pana şi-i frământă nervos capătul între degete.

— Cât aţi auzit din discuţia noastră? le întrebă.

Betriz se uită înapoi la Iselle şi răspunse:

— De la cap la coadă, cred. Vorbea cu voce tare.

Traversă încet anticamera, cu o tulburare care i se citea pe chip. Cazaril bâjbâi în căutarea unei căi de a pune în gardă acest auditoriu neaşteptat.

— Sunt treburile unui consiliu secret, din cadrul unui sfânt ordin militar. Palli n-ar fi trebuit să vorbească despre acest lucru în afara Casei Fiicei.

Iselle spuse:

— Dar un lord devot care face parte din acel consiliu nu are şi el la fel de multe drepturi – obligaţii! – să ia cuvântul, ca oricare dintre ei?

— Ba da, dar… cum e el cu firea lui clocotitoare, a adus nişte acuzaţii grave împotriva propriului său general, pe care nu are… puterea să le demonstreze.

Iselle îi azvârli o privire tăioasă.

— Dumneata îl crezi?

— În cazul ăsta nu contează ceea ce cred eu.

— Dar dacă e adevărat e o crimă, chiar mai grav decât o crimă. Un act de impietate strigător la cer şi o încălcare a credinţei nu doar faţă de rigă, ci şi faţă de divinitatea de deasupra noastră, din partea celor care i-au jurat credinţă.

Întrevede consecinţele în ambele direcţii! Bine! Nu, aşteaptă, nu se poate!

— Noi n-am văzut dovezile. Poate că cei din consiliu l-au îndepărtat în mod justificat. N-avem de unde şti.

— Dacă nu putem vedea dovezile aşa cum le-a văzut marchizul dy Palliar, putem să judecăm oamenii şi motivele din spatele acestui caz?

— Nu, spuse Cazaril ferm. Chiar şi un mincinos notoriu poate să spună adevărul uneori, la fel cum un om cinstit poate fi tentat să mintă dacă e nevoie, la un moment dat.

Tresărind, Betriz interveni şi ea:

— Crezi că prietenul dumitale a minţit?

— De vreme ce e prietenul meu nu, sigur că nu, dar… s-ar fi putut înşela.

— Toate astea sunt prea de nepătruns, spuse Iselle pe un ton decisiv. Mă voi ruga la zeiţă să mă călăuzească.

Amintindu-şi de ultima dată când ea a mai recurs la aceeaşi metodă, Cazaril se repezi:

— Nu-i nevoie să cauţi aşa de sus pentru călăuzire, prinţesă. Ai auzit o confidenţă din întâmplare. Ai datoria fermă de a nu o repeta. Cu cuvântul sau cu fapta.

— Dar dacă e adevărat, contează. Are o importanţă imensă, lord Caz!

— Cu toate astea, faptul că agreezi sau nu pe cineva nu ţine loc de dovadă, la fel cum se întâmplă şi cu zvonurile.

Iselle se încruntă gânditoare.

— E adevărat că nu-mi place lord Dondo. Are un miros ciudat, iar mâinile-i sunt fierbinţi şi umede tot timpul.

Betriz adăugă cu o strâmbătură de dezgust:

— Da şi mereu te atinge cu ele. Îh!

Pana plesni în mâna lui Cazaril, împroșcându-și o pată micuţă de cerneală pe mânecă. Aşeză bucăţile rupte la o parte.

— A, da? spuse el, pe un ton pe care-l considera neutru. Când s-a întâmplat asta?

— O, peste tot, la baluri, la dineuri, prin săli. Adică, vreau să zic, mulţi gentilomi de aici flirtează, unii chiar o fac într-un mod agreabil, însă lord Dondo... prea întinde coarda. Există destule doamne drăguţe aici, la curte, de-o vârstă apropiată cu a lui. Nu ştiu de ce nu încearcă să le seducă pe ele.

Lui Cazaril aproape că-i veni să o întrebe dacă vârsta de treizeci şi cinci de ani îi părea la fel de înaintată ca şi cea de patruzeci, dar îşi muşcă limba şi, în loc de asta, spuse:

— Îşi doreşte influenţă asupra lui Teidez, desigur. Şi, prin urmare, doreşte să intre în graţiile surorii lui, direct sau prin intermediul apropiaţilor acesteia.

Betriz răsuflă uşurată.

— O, chiar crezi? Mi se făcuse rău de-a binelea gândindu-mă că ar putea fi cu adevărat îndrăgostit de mine.

Dar dacă doar mă flatează pentru foloasele lui personale, e în regulă.

Cazaril se mai frământa încă cu gândul acesta, când Iselle spuse:

— Are o părere cu totul greşită asupra caracterului meu dacă e încredinţat că seducându-mi apropiaţii îmi va intra în graţii! Şi nu cred că are nevoie să câştige mai multă influenţă asupra lui Teidez, căci, din ce am văzut până acum, are de ajuns. Vreau să zic: dacă ar avea o influenţă pozitivă, nu am vedea rezultate benefice? La urma urmei s-ar cădea să-l vedem pe Teidez studiind tot mai mult, să fie mai sănătos, să-şi deschidă mintea pentru a înţelege tot mai multe lucruri.

Cazaril îşi înfrână observaţia că, într-un anume fel, Teidez le deprindea cu siguranţă pe acesta din urmă de la lord Dondo.

Iselle continuă pe un ton şi mai însufleţit:

— N-ar trebui ca Teidez să fie iniţiat în arta guvernării? Măcar să vadă cancelaria la treabă, să ia parte la consilii, să audieze emisarii? Dacă nu în arta guvernării, atunci în cea a războiului? Vânătoarea e bună, dar n-ar trebui să-şi facă instrucţia militară cu oameni? Cura lui spirituală pare să fie numai cu bomboane şi fără carne. Ce fel de rigă au de gând să-l înveţe să fie?

Poate unul ca Orico – un beţivan şi-un bicisnic – care să nu concureze cu cancelarul dy Jironal pentru putere în Chalion. Dar ceea ce îndrăzni Cazaril să spună cu voce tare fu:

— N-am idee, prinţesă.

— Cum pot să ştiu? Cum aş putea să ştiu ceva cu siguranţă?

Măsură nervoasă cu pasul încăperea în lung şi-n lat, cu spinarea încordată de frustrare şi-nvolburându-şi fustele.

— Mama şi bunica şi-ar dori ca eu să-l ocrotesc. Cazaril, n-ai putea totuşi să afli dacă e adevărată vânzarea oamenilor Fiicei în folosul Moştenitorului din Ibra? Măcar lucrul ăsta nu poate fi niciun secret de mare subtilitate!

Avea dreptate în privinţa asta. Cazaril înghiţi în sec.

— Am să încerc, milady. Dar, apoi ce s-ar întâmpla?

Îşi înăspri vocea, ca să dea mai multă greutate spuselor sale.

— Dondo dy Jironal e o forţă pe care nu trebuie să-ndrăzneşti să o tratezi altfel decât cu cea mai mare curtoazie.

Iselle îşi roti fustele împrejur şi se uită la el cu o privire plină de înţeles.

— Indiferent cât de coruptă ar fi acea forţă?

— Cu cât e mai corupt omul, cu atât mai mică e siguranţa în care te afli în preajma lui.

Iselle îşi ridică bărbia.

— Aşadar, castillare, spune-mi, cât de periculos este, după părerea dumitale, lord Dondo dy Jironal?

Era prins cu mâţa-n sac; n-avea replică. *S-o spunem pe şleau – Dondo dy Jironal e cel mai periculos om din Chalion, după fratele său.* În loc de asta, Cazaril luă o altă pană din vasul de lut şi începu s-o ascută cu cuţitaşul pentru peniţe. După câteva clipe, zise:

— Nici mie nu-mi plac mâinile lui transpirate.

Iselle pufni nemulţumită. Însă Cazaril fu scutit de orice alt interogatoriu, datorită lui Nan dy Vrit, care le chemă pe fete în legătură cu o chestiune vitală privind nişte eşarfe şi nişte perle rătăcite, iar cele două domniţe se întoarseră înapoi în camerele lor.

În după-amiezile reci când nu mai aveau loc partide captivante de vânătoare, prinţesa Iselle îşi potolea

neastâmpărul adunându-şi suita şi pornind în plimbări călare prin pădurile de stejari din preajma Cardegossului. Cazaril, împreună cu lady Betriz şi cu o mână de paji care gâfâiau, abia trăgându-şi suflarea, se ţineau la galop mic pe urmele iepei sale bălţate, pe panta unui deal înverzit, în aerul înţepător, smălţuit cu frunze căzătoare, când urechea lui prinse din zbor tropotul furtunos al unor copite străine, care câştigau teren în urma lor. Se uită peste umăr şi îşi simţi deodată stomacul zbătându-i-se; o cavalcadă de mascaţi răpăia în jos pe potecă. Adunătura aceea îi ajunse din urmă, într-un vacarm de nedescris. Apucase să-şi tragă pe jumătate sabia din teacă când recunoscu caii şi echipamentul unor curteni mai tineri de la Zangre. Oamenii erau îmbrăcaţi într-o grămadă de zdrenţe, cu braţele dezgolite şi picioarele mânjite cu ceva care aducea a văcsuială pentru ghete.

Cazaril trase adânc aer în piept şi se aplecă scurt în şa, încercând să-şi încetinească bătăile inimii în timp ce gloata care rânjea la unison, le „captură” pe prinţesă şi pe lady Betriz şi îşi lega prizonierii, inclusiv pe Cazaril, cu panglici de mătase. Şi-ar fi dorit cu ardoare să-l fi avertizat şi pe el cineva în legătură cu aceste glume, din timp. Lordul dy Rinal, care nu mai contenea cu râsetele, fusese la un pas, deşi el părea să nu-şi fi dat seama, să se aleagă cu beregata tăiată de o lamă oţelită, mânuită din reflex. Pajul lui cel rotofei, care galopa de cealaltă parte a lui Cazaril, putea să moară dintr-o lovitură în spinare, iar sabia lui Cazaril ar fi avut timp să se înfigă în pântecele unui al treilea om, dacă ar fi fost bandiţi adevăraţi, înainte să-şi fi putut uni forţele cu toţii ca să-l doboare. Şi totul s-ar fi petrecut cu atâta repeziciune, încât Cazaril n-ar fi apucat să gândească ceva sau să ţipe după ajutor. Cu toţii hohotiră din toată inima la vederea expresiei de teroare pe care o surprinseră pe faţa

lui şi îl necăjiră cu glume pe seama faptului că dăduse să-şi scoată spada; el le zâmbi blajin şi se hotărî să nu dea explicaţii în legătură cu amănuntul care îl lăsase fără sânge în obraji.

Purceseră către „tabăra bandiţilor”, un luminiş întins din pădure, unde mai mulţi servitori de la Zangre, de asemenea îmbrăcaţi în zdrenţe artistice, frigeau căprioare şi vânat mai mic la proţap, deasupra unor focuri mari. Femei bandite, păstoriţe şi nişte cerşetoare cu o ţinută mai degrabă maiestuoasă îi întâmpinară pe răpitori în urale. Iselle chiţăi, prefăcându-se ultragiată, în timp ce regele bandiţilor, dy Rinal, îi tăia o buclă din părul zulufat şi o ridică în aer pentru a fi răscumpărată. Mascarada nu luase încă sfârşit, căci la acest semn o armată de „salvatori” în alb şi albastru, condusă de lord Dondo dy Jironal, se năpusti la galop în tabără. Urmă un simulacru de bătaie cu săbiile, incluzând chiar şi nişte momente alarmante şi mizerabile, care implicau băşici de porc pline cu sânge, înainte ca toţi bandiţii să fie ucişi – unii încă se mai plângeau de lipsa de fair-play a jocului – iar zuluful de păr să fie răscumpărat de Dondo.

O caricatură de preot din slujba Fratelui intră apoi în scenă şi-i ridică miraculos din morţi pe toţi bandiţii, cu un burduf de vin, iar toată adunătura de petrecăreţi, aşezată pe bucăţi de pânză împrăștiate pe pământ, se puse pe băut şi petrecut.

Cazaril pe pomeni împărţind aceeaşi bucată de ţesătură cu Iselle, Betriz şi lord Dondo. Se aşeză picior peste picior la o margine, molfăind carne de căprioară şi pâine şi se uita şi asculta cum Dondo o distra pe prinţesă cu ceea ce suna în urechile lui a isteţime de bădăran. Dondo o imploră pe Iselle să-i dea în dar bucla de păr, în semn de răsplată pentru salvarea îndrăzneaţă de care dăduse dovadă şi-i

oferi în schimb, cu un pocnet din degete către pajul lui care stătea pregătit, o casetă îmbrăcată în piele cu ornamente în relief, care conţinea doi piepteni minunaţi, din carapace de ţestoasă, încrustaţi cu nestemate.

— O comoară pentru altă comoară şi suntem chit, îi spuse Dondo şi piti ostentativ bucla de păr într-un buzunar interior al mantiei lui, în dreptul inimii.

— Totuşi e un dar crud, pară Iselle remarca lui, să-mi dai în dar piepteni dar să nu-mi laşi părul pe care să mi-l prind cu ei.

Ridică în aer un pieptene şi îl întoarse, lucind translucid în lumina soarelui.

— Dar are să-ţi crească păr la loc, prinţesă.

— Dar dumitale are să-ţi crească la loc altă comoară?

— La fel de uşor cum îţi creşte dumitale părul, te asigur.

Se sprijini într-un cot lângă ea zâmbindu-i, cu capul aproape lăsat în poala ei. Zâmbetul amuzat al Isellei pieri.

— Găseşti că noul dumitale post a atât de profitabil, în cazul ăsta. Sfinte General?

— Într-adevăr.

— Ai fost distribuit într-un rol nepotrivit, atunci. Poate că ar fi trebuit s-o faci pe regele bandiţilor astăzi.

Zâmbetul lui Dondo se acri.

— Dacă lumea n-ar fi clădită astfel, cum aş putea să cumpăr atâtea perle încât să le fac pe plac frumoaselor domniţe?

Obrajii Isellei se aprinseră şi îşi lăsă ochii în jos. Dondo zâmbi cu satisfacţie. Cazaril îşi muşcă limba, se întinse după un flacon de argint cu vin, dar, cum era cu ochii în şapte părţi, îl scăpă din greşeală pe ceafa Isellei. Din fericire flaconul era gol. Spre marea lui uşurare Iselle luă o îmbucătură de pâine cu carne în momentul următor, fără să mai dea ocazia altor discuţii cu Dondo. Se putu observa, cu

toate astea, cum îşi trase fustele de lângă Dondo când îşi schimbă poziţia.

Răcoarea serii de toamnă se ridica odată cu umbrele nopţii din văi când convivii ghiftuiţi se retraseră pe cai, înapoi la Zangre, după picnicul bandiţilor. Iselle îşi struni din frâu iapa cea pătată şi i se alătură lui Cazaril la un moment dat.

— Castillare. Ai descoperit până la urmă, aşa cum te-am rugat, adevărul despre zvonurile privitoare la vânzarea trupelor Fiicei ca mercenari?

— Vreo doi oameni mi-au spus acelaşi lucru, dar nu e ceea ce aş putea numi o ştire confirmată.

Era, de fapt, pe deplin confirmată, însă Cazaril chibzui că era imprudent să spună acest lucru Isellei tocmai în momentul de faţă. Ea se încruntă fără să mai spună o vorbă şi îşi înghionti calul ca să o ajungă din urmă pe lady Betriz.

În seara aceea benchetuiala, care fu mai frugală ca de obicei, se sparse înaintea dansului, iar doamnele şi curtenii, osteniţi, se retraseră mai devreme la culcare sau pentru alte plăceri intime. Cazaril se pomeni cu lord Dondo urmându-l în anticameră.

— Hai să ne plimbăm puţin, castillare. Cred că trebuie să stăm de vorbă.

Cazaril dădu din umeri îndatoritor şi îl urmă pe Dondo, prefăcându-se a nu-i fi observat pe cei doi ucigaşi plătiţi, o pereche de cuţitari, tovarăşi cu Dondo, care mergeau la câţiva paşi în urma lor. Ieşiră afară din turnul cel mare, înspre capătul cel mai îngust al fortăreţei, pe o mică esplanadă pătrăţoasă, cu laturi inegale, care dădea înspre confluenţa celor două râuri. La un semn al lui Dondo, cei doi tovarăşi se opriră lângă uşă, sprijinindu-se de zidurile din piatră ca două santinele obosite şi plictisite.

Cazaril îşi calculă şansele. Îl avea pe Dondo la îndemână şi, în ciuda bolii care îl aruncase la pat după lunile în care trăsese la rame pe galere, avea mai multă putere în braţe decât arăta. Cei doi cuţitari erau tineri. Un pic băuţi, dar tineri. Nici măcar nu era nevoie de o încăierare cu săbiile într-un raport de trei-la-unu. Un secretar inabil şi care mai era şi băut după supeu, aflat într-o plimbare pe meterezele castelului, putea aluneca în hău, de pe blocul de stâncă care se ridica la trei sute de picioare din apele râului care curgea la poalele sale, iar trupul lui zdrobit putea să fie găsit a doua zi fără nicio rană de cuţit drept mărturie a mişeliei la care a fost supus.

Câteva făclii prinse în nişele din pereţi aruncau o lumină portocalie pâlpâitoare de-a lungul lespezilor de piatră de pe jos. Dondo făcu un semn cu mâna, invitându-l să ia loc pe o bancă sculptată în granit, de lângă zidul exterior. Cazaril simţi atingerea rece şi aspră a pietrei pe picioare, iar briza nocturnă îi bătea umedă în ceafă. Scoţând un mormăit, Dondo se aşeză şi el, aranjându-şi mecanic poalele mantiei, ca să-şi elibereze mânerul spadei.

— Aşadar, Cazaril, începu Dondo. Observ că ai parte de confidenţe cu prinţesa Iselle, în ultima vreme.

— Postul de secretar al domniei sale presupune responsabilităţi însemnate. Cel de tutore implică chiar mai mult de atât. Eu îmi iau îndatoririle foarte în serios.

— N-am nicio îndoială în privinţa asta – întotdeauna ai luat totul prea în serios. Când are prea multe calităţi un om poate cădea în greşeală, să ştii.

Cazaril ridică din umeri.

Dondo se lăsă pe spate şi îşi încrucişă gleznele, ca şi cum s-ar fi făcut comod pentru o discuţie cu o persoană intimă.

— De pildă – şi-şi flutură o mână înspre turnul masiv care se înălţa în faţa lor – o fată de vârsta şi clasa ei ar trebui să

înceapă să se înfierbânte în prezenţa bărbaţilor şi, cu toate astea, o găsesc ciudat de rece. O iapă ca aceasta e făcută pentru împreunare – are nişte şolduri late, frumoase, numai bune să legene un bărbat.

Şi le scutură de vreo două ori pe-ale sale ca pentru ilustrare.

— Să sperăm că a scăpat de acea tentă nefericită a sângelui moştenit şi că ăsta nu e cumva vreun semn timpuriu al acelui gen de, ah, probleme mintale care au doborât-o pe mama ei.

Cazaril se hotărî să nu abordeze acest subiect.

— Mm, spuse el.

— Să sperăm. Şi totuşi, dacă nu e cazul să ne gândim până acolo, se pune întrebarea firească dacă nu cumva… o persoană mult prea serioasă s-a apucat să-i învenineze mintea împotriva mea.

— La curtea asta e o puzderie cleveteli. Şi de clevetitori.

— Într-adevăr. Şi, ah… dar dumneata cum îi vorbeşti de mine, Cazaril?

— Cu grijă.

Dondo se rezemă şi-şi încrucişă braţele pe piept.

— Bine. Asta-i bine. Tăcu pentru o clipă. Şi totuşi, cred că aş prefera s-o faci cu căldură. Cu căldură ar fi mult mai bine.

Cazaril îşi umezi buzele.

— Iselle este o fată inteligentă şi sensibilă. Sunt sigur că şi-ar da seama dacă aş minţi-o. Mai bine să lăsăm lucrurile aşa cum sunt.

Dondo sforăi.

— Ah, iată-ne ajunşi şi la problema asta. Îmi închipuiam eu că încă îmi mai porţi ranchiună din cauza acelui joc răutăcios al nebunului de Olus.

Cazaril schiţă un gest de negare.

— Nu. Am trecut peste asta, milord.

Apropierea lui Dondo, la fel ca în cortul lui Olus, mirosul lui uşor ciudat, îi aduse în minte cu toată intensitatea fiecare amănunt, răscolind ecouri, disperarea care-l lăsase fără suflare, scrâşnetul, lovitura aceea puternică...

— S-a întâmplat cu mult timp în urmă.

— Hm, îmi plac oamenii cu memorie maleabilă, şi totuşi... cred în continuare că ai nevoie de mai multă căldură. Presupun că ai rămas la fel de sărac ca-ntotdeauna. Unii oameni nu capătă niciodată deprinderea să se descurce în lume.

Dondo îşi desfăcu braţele şi, cu puţină greutate, îşi răsuci un inel de pe unul din degetele lui groase şi umede. Vergeaua din aur era subţire, dar în montura lui strălucea o piatră mare şi verde cu multe faţete. I-l întinse lui Cazaril:

— Fie ca acesta să-ţi înmoaie inima faţă de mine. Şi limba.

Cazaril rămase neclintit.

— Am tot ce-mi trebuie din partea prinţesei, milord.

— Într-adevăr.

Dondo îşi încruntă sprâncenele negre; ochii lui negri luciră în lumina făcliilor.

— Poziţia pe care o ai îţi dă cu vârf şi-ndesat prilejul să-ţi umpli buzunarele, presupun.

Cazaril îşi încleştă dinţii, ascunzându-şi tremurul de mânie.

— Dacă te-ndoieşti de probitatea mea, milord, ai putea să te gândeşti şi la viitorul prinţesei Iselle şi cred că încă nu mi-am pierdut inteligenţa cu care m-au înzestrat zeii. Azi are o casă. În altă zi, ar putea avea vreun regat ori un principat.

— Chiar aşa crezi?

Dondo se rezemă de perete, scoţând un rânjet ciudat, apoi izbucni în râs.

— Ah, bietul Cazaril. Dacă n-ai grijă de vrabia din mână, cu gândul la stolul din copaci, e foarte posibil să nu te mai alegi cu nicio pasăre până la urmă. Cât de inteligent eşti în cazul ăsta?

Aşeză încet inelul pe piatra dintre ei.

Cazaril îşi desfăcu palmele şi le ridică deasupra pieptului într-un gest de uşurare. Le aşeză apoi ferm pe genunchi şi spuse cu o blândeţe sinceră.

— Păstraţi-vă comoara, milord, ca să vă cumpăraţi cu ea alt om, care valorează mai puţin. Sunt sigur că veţi găsi unul.

Dondo îşi adună înapoi inelul şi se încruntă fioros la Cazaril.

— Nu te-ai schimbat deloc. Ai rămas acelaşi infatuat făţarnic. Tu şi cu nebunul ăla de dy Sanda sunteţi tot o apă şi-un pământ. Nu-i de mirare, presupun, având în vedere că baba aia din Valenda v-a ales pe amândoi.

Se ridică şi se retrase tiptil înăuntru, trăgându-şi înapoi inelul pe deget. Cei doi care aşteptau se uitară miraţi la Cazaril şi se întoarseră să îl urmeze.

Cazaril suspină şi se întrebă dacă momentul acela de satisfacţie furibundă nu l-a costat prea scump. Poate că ar fi fost mai înţelept să accepte mituiala şi să-l lase pe Dondo fericit şi liniştit cu impresia că îşi mai cumpărase un om de partea sa, unul de teapa lui, uşor de înţeles şi sigur de controlat. Cum era foarte ostenit, se ridică în picioare şi se îndreptă spre scările dinspre dormitorul său.

Tocmai îşi descuia lacătul de la uşă când dy Sanda trecu pe lângă el pe coridor, căscând. Schimbară murmure de salut destul de cordiale.

— Stai un moment dy Sanda.

Dy Sanda îi aruncă o privire peste umăr.

— Castillare?

— Fii sigur că uşa dumitale stă închisă zilele astea, iar cheia stă la dumneata!

Dy Sanda îşi încreţi fruntea a mirare şi se întoarse.

— Am un cufăr cu un lacăt bun, zdravăn în care-mi ţin tot ce aş avea de păzit.

— Nu-i de ajuns. Trebuie să-ţi fereşti întreaga încăpere.

— Ca să nu mi se fure ceva? Am prea puţine lucruri care...

— Nu. Pentru ca nimic furat să nu fie strecurat înăuntru.

Dy Sanda rămase mut de uimire; stătu o clipă pe gânduri şi apoi îşi ridică ochii ca să se uite la Cazaril.

— Oh, zise el în cele din urmă.

Şi dădu uşor din cap spre el, schiţând o plecăciune.

— Mulţumesc, castillare. La asta nu m-am gândit.

Cazaril îi răspunse şi el cu o plecăciune şi intră în cameră.

Capitolul 10

Cazaril stătea în dormitorul său, în lumina unei abundenţe de lumânări, având în faţă clasicul roman cavaleresc brajar în versuri, *Legenda copacului înverzit,* scoţând suspine de delectare. Biblioteca de la Zangre, celebră în zilele de aur ale cârmuirii lui Fonsa-cel-Înţelept, fusese lăsată în paragină de atunci; acest volum, judecând după colbul care-l acoperea, nu mai fusese scos din raft din vremea lui Fonsa. Însă luxul atâtor lumânări era cel care făcea ca lectura de noapte să fie un deliciu şi nu un efort, la fel de plăcut ca şi harul lui Behar de a scrie in versuri, care-i umplea sufletul de bucurie. Şi mai era şi-un sentiment de vină – risipa atâtor lumânări din ceară de calitate pe

cheltuiala casei Isellei avea să se adune după un timp şi să pară un pic stranie. Cu mintea furată de ritmul cadenţat şi răsunător al lui Behar îşi umezi degetul şi întoarse o pagină.

Strofele lui Behar nu erau singurul lucru de pe-aici care tuna şi răsuna. Aruncă o privire în sus, auzind prin tavan bocăneli rapide şi scrâşnete, precum şi râsete înfundate şi strigăte. Îndatorirea de a o trimite pe Iselle la culcare la ore rezonabile îi revenea, din fericire, lui Nan dy Vrit. Îşi concentră din nou atenţia asupra imaginilor fictive, încărcate de simbolism teologic, ale poetului, nemailuând în seamă larma de deasupra, până când se auzi un guiţat supărător. Nici chiar marele Behar nu putea rivaliza cu *acest* mister. Făcu o grimasă de exasperare, puse cartea jos cu coperţile desfăcute şi îşi scoase picioarele încă îmbrăcate în pantaloni afară din pat, îşi încheie găitanele tunicii, îşi strecură picioarele în pantofi şi apucă un sfeşnic cu un glob de sticlă ca să-şi lumineze calea până sus pe scări.

Dădu nas în nas cu Dondo dy Jironal, care cobora. Dondo era îmbrăcat în ţinuta lui obişnuită de protocol, tunică din brocart şi pantaloni din stofă albastre, deşi mantia albă îi atârna într-o mână, laolaltă cu sabia din teacă şi cingătoarea. Faţa încordată îi era purpurie. Cazaril deschise gura, încercând să-i adreseze un salut politicos, dar cuvintele îi pieriră pe buze când Dondo îi aruncă o căutătură feroce şi trecu furtunos pe lângă el, fără niciun cuvânt.

Cazaril ţâşni spre coridorul din capătul scărilor, pe care îl găsi inundat de lumina revărsată de candelabrele din pereţi, aprinse până la una, precum şi o inexplicabilă adunare de oameni. Nu numai Betriz, Iselle şi Nan dy Vrit erau acolo, ci şi lord dy Rinal, unul din prietenii săi, o altă

doamnă, precum şi ser dy Sanda erau cu toţii adunaţi de jur împrejur şi râdeau. Cu toţii se împrăştiară pe lângă pereţi în timp ce Teidez şi un paj ţâşniră din mijlocul lor, fugărind un purceluş spălat şi împopoţonat cu panglici, care târa după el un cot de voal. Pajul îl înghesui pe purceluş la picioarele lui Cazaril, iar Teidez chiui triumfător.

— În sac cu el! Băgaţi-l în sac! strigă dy Sanda.

Acesta se apropie împreună cu lady Betriz în timp ce Teidez, împreună cu un paj, se străduia să bage creatura guiţătoare într-un sac mare de pânză groasă, unde nu vroia cu niciun chip să intre. Betriz se aplecă să scarpine în fugă pe după urechile lui clăpăuge animăluţul care se zbătea.

— Mulţumim, domniţă purceluşă! Ţi-ai jucat rolul de minune. Dar e timpul să te întorci la tine acasă.

Pajul îşi urcă sacul greu la spinare, salută mulţimea adunată şi plecă bălăbănindu-se pe picioare, cu un zâmbet viclean pe chip.

— *Ce* se întâmplă aici? vru să ştie Cazaril, neştiind dacă să râdă sau să se alarmeze.

— Oh, a fost o farsă nemaipomenită! strigă Teidez. Trebuia să fi văzut ce faţă a făcut lord Dondo!

Cazaril tocmai văzuse asta, numai că nu-i inspirase niciun fel de veselie. Simţi un mare gol în stomac.

— Ce-aţi făcut?

Iselle dădu din cap.

— Nici aluziile mele, nici vorbele pe care Betriz i le-a zis de-a dreptul n-au fost de vreun folos ca să tăiem elanul cu care ne copleşea lord Dondo sau să-l facem să înţeleagă faptul că atenţiile lui nu sunt deloc binevenite; de aceea am conspirat cu toţii să-i facem lui Dondo declaraţia de dragoste pe care şi-o dorea. Teidez s-a angajat să ne facă rost de actorul de care aveam nevoie, de la grajduri. Aşa că, în loc de fecioara pe care lord Dondo se aştepta să o

găsească, când s-a dus pe furiş la patul lui Betriz prin întuneric, a găsit-o pe… Domniţa Purceluşă!

— Oh, dar o nedreptăţeşti pe biata purceluşă, prinţesă! strigă lord dy Rinal. Poate că era şi ea o neprihănită, la urma urmelor!

— Sunt convinsă că era, altfel n-ar fi guiţat în halul acela, interveni si doamna care stătea râzând la braţul lui.

— E mai mare păcatul, spuse dy Sanda cu sarcasm, că n-a fost pe gustul lui lord Dondo. Mărturisesc că sunt tare mirat. După tot ce am auzit despre el, credeam că e în stare să se culce cu orice creatură.

Aruncă priviri fugare într-o parte, să vadă ce efect au vorbele lui asupra lui Teidez, care rânjea.

— Şi mai ales după ce am udat-o toată cu cel mai bun parfum darthacan al meu, oftă din greu Betriz.

Veselia din ochii ei nu se putea compara cu mânia mocnită şi adânca satisfacţie pe care le resimţea.

— Trebuia să-mi fi spus, începu Cazaril.

Ce să-i spună? Ce puneau la cale? Era limpede că ştiau că le-ar fi dejucat planul. Despre *insistenţele* necontenite ale lui Dondo? De când dura toată tărăşenia asta? Îşi strânse pumnii până i se înfipseră unghiile în palme. Şi ce-ar fi putut să facă în privinţa asta? Să se ducă la Orico, la roina Sara? Ar fi fost zadarnic…

Lord Rinal spuse:

— Va fi cea mai tare poveste a săptămânii din tot cuprinsul Cardegossului – şi cea mai tare nadă în acelaşi timp, chiar dacă a fost una încârligată. Şi acum mai aud guiţatul acela. N-are să mai mănânce luni întregi carne de porc fără să-i sune în urechi. Lord Dondo n-a mai fost făcut de ocară de mulţi ani şi cred că-i cam venise rândul. Prinţesă, lady Betriz – se înclină adânc în faţa lor – vă mulţumesc din adâncul inimii.

Cei doi curteni însoţiţi de acea doamnă îşi luară tălpăşiţa, probabil să împrăştie vestea renghiului pe care i-l jucaseră lui Dondo tuturor prietenilor lor care mai erau treji la ora aceea.

Încercând să-şi înghită primele observaţii care-i stăteau pe vârful limbii, Cazaril o certă pe Iselle în cele din urmă:

— Prinţesă, ăsta n-a fost un lucru deloc înţelept.

Iselle se încruntă la el, neintimidată defel:

— Omul ăsta poartă veşmântul Crăiesei Primăverii şi în acelaşi timp se încumetă să fure castitatea femeilor, care e sacră pentru Ea, la fel cum fură… mă rog, fie cum spui dumneata, că n-avem dovezi în privinţa altor lucruri pe care le fură. Dar în privinţa asta avem destule dovezi, pentru numele Zeiţei! Ar trebui să-l înveţe măcar atâta lucru: că nu-i înţelept să fure din casa mea. Se presupune că ne aflăm la o curte regală în Zangre, nu într-un ocol de vite!

— Destinde-te, Cazaril, îl sfătui dy Sanda. Omul ăsta nu poate să se răzbune pentru orgoliul lui terfelit împotriva prinţesei şi a prinţului.

Se uită precaut în jur; Teidez se dusese de-a lungul coridorului să adune fundele călcate în picioare, pe care porcul le împrăştiase în încercarea lui de a o zbughi. Coborându-şi vocea, mai spuse:

— De altfel, a meritat tot tămbălăul ăsta ca Teidez să-şi vadă, hm, eroul într-o lumină mai puţin măgulitoare. Când amorezul de Dondo a ieşit împleticindu-se din dormitorul Betrizei, cu baierele nădragilor în mână, i-a găsit pe toţi martorii noştri aliniaţi şi aşteptând. Domniţa Purcică aproape că l-a dat jos, scăpând printre picioarele lui. Arăta ca un mare prostănac. E cea mai bună lecţie pe care am fost în stare să i-o dau în toată luna asta de când suntem aici. Poate că ar fi cazul să începem să mai câştigăm din terenul pe care l-am pierdut în direcţia aceasta, nu crezi?

— Mă rog să ai dreptate, zise Cazaril circumspect.

Nu dădu glas gândului cum că prinţesa şi prinţul erau singurii oameni pe care Dondo nu se putea răzbuna. În ciuda celor întâmplate, nu se ivi niciun semn de revanşă în zilele care urmară. Lord Dondo înfruntă batjocura lui dy Rinal şi a prietenilor lui cu un zâmbet încremenit, dar cu toate astea zâmbet. Cazaril se aştepta la fiecare masă să vadă pe masa prinţesei cel puţin un porc fript, gătit cu funde în jurul gâtului, însă nu apăru niciun astfel de meniu. Betriz, pe care Cazaril o molipsise la început cu temerile lui, se mai liniştise. Dar Cazaril nu. Cu tot temperamentul lui vulcanic, Dondo demonstrase cu vârf şi-ndesat cât de mult era în stare să aştepte ocazia potrivită, fără să uite de ofensa care i se adusese.

Spre uşurarea lui Cazaril, guiţăturile de pe culoarele castelului se stinseră în mai puţin de două săptămâni, timp în care alte chiolhanuri şi renghiuri şi bârfe le luară locul. Cazaril începu să spere că lord Dondo era pe cale să-şi înghită doctoria, care i se administrase în mod atât de public, fără să scuipe. Pesemne că fratele lui mai mare, care era un om cu vederi mai largi decât mica societate din interiorul zidurilor Zangrelui, îşi asumase rolul de a curma orice revanşă necuvenită. Erau destule veşti care veneau din lumea de afară şi care să capteze toată atenţia bărbaţilor: ascuţirea conflictului în războiul civil din Ibra de Sud, bandiţii din provincii, vremea rea care închisese trecătorile înalte mult prea devreme.

În lumina acestor veşti recente, Cazaril începu să se preocupe de logistica privind strămutarea casei prinţesei, în cazul în care curtea se hotăra să plece din Zangre şi să se retragă la sediul tradiţional de iarnă înainte de Ziua Tatălui. Într-una din zile, pe când stătea în biroul lui făcând

socoteala cailor şi a măgarilor, unul din pajii lui Orico apăru în uşa anticamerei.

— Milord dy Cazaril, riga vă cheamă să veniţi în Turnul lui Ias.

Cazaril ridică din sprâncene, îşi lăsă pana jos, întrebându-se oare ce serviciu mai dorea riga de la el. Tot ce-i trăsnea lui Orico prin cap avea o nuanţă de excentricitate. În două rânduri îi poruncise lui Cazaril să-l însoţească în drumurile lui la menajerie, ca acolo să se găsească în postura de a-i face nişte servicii nu mai complicate decât ar fi putut să facă un paj sau un rândaş, cum ar fi să-i ţină zgărzile animalelor sau să-i aducă perii ori mâncare. Ba nu chiar – riga îi mai pusese şi întrebări de maximă importanţă în legătură cu Iselle, într-o manieră aparent întâmplătoare. Cazaril prinsese astfel prilejul de a-i face cunoscută groaza pe care fata o simţea la ideea de a fi dată la schimb celor din Arhipelag sau oricăruia dintre prinţii roknari şi sperase ca urechile rigăi să fi fost mai atente decât se vădea după dispoziţia lui somnoroasă.

Pajul îl conduse în sala cea lungă de pe palierul al doilea din Turnul lui Ias, pe care dy Jironal o folosea în serviciul Cancelariei atunci când curtea îşi avea reşedinţa la Zangre. Avea de-a lungul pereţilor rafturi ticsite cu cărţi, pergamente, dosare, precum şi un şir de raniţe sigilate, de prins la coburii şeilor, pe care le foloseau curierii regali. Cei doi gardieni îmbrăcaţi în livrele, care stăteau de pază, îi urmară şi îşi reluară posturile înăuntru. Cazaril le simţi privirea în ceafă. Riga Orico stătea aşezat împreună cu cancelarul îndărătul unei mese încărcate cu hârtii împrăştiate. Orico arăta extenuat. Dy Jironal era sobru şi puternic, purtând în acea zi veşmintele obişnuite de curte, dar cu lanţul de la oficiul său prins la gât. Un curtean, pe care Cazaril îl recunoscu ca fiind dy Maroc, meşterul

armurier şi costumier al rigăi, stătea la un capăt al mesei. Unul din pajii lui Orico, arătând destul de îngrijorat, stătea la celălalt.

Cel care-l escorta pe Cazaril anunţă:

— Castillarul dy Cazaril, sire, iar după ce-i aruncă o ocheadă celuilalt, se retrase, făcându-se nevăzut după peretele din capăt.

Cazaril se înclină:

— Sire, cancelare?

Dy Jironal îşi mângâie barba sură, se uită la Orico, care ridică din umeri, şi spuse cu o voce pierită:

— Castillare, Majestatea Sa v-ar rămâne recunoscătoare dacă aţi vrea să vă scoateţi tunica şi să vă întoarceţi.

Vocea glacială îi înnoda vorbele-n gâtlej. Cazaril strânse din buze, încuviinţă din cap o singură dată şi-şi descheie nasturii de la tunică. Îşi scoase tunica cu tot cu mantie şi le plie cu graţie pe braţ. Încordat, cu o atitudine milităroasă, luă poziţie de drepţi. Auzi doi oameni în spatele lui, cu răsuflarea gâtuită, iar o voce tânără şopti: „Am avut dreptate. Am văzut doar”. Of! Era pajul acela. Da.

Cineva îşi drese vocea; Cazaril aşteptă să i se astâmpere văpaia care-i cuprinsese faţa, apoi se întoarse brusc la loc. Spuse liniştit:

— Asta a fost tot, sire?

Orico se codi un pic şi-apoi spuse:

— Castillare, umblă vorba că… eşti acuzat… s-a făcut o acuzaţie la adresa ta… că ai fost condamnat pentru o nelegiuire, pentru viol în Ibra şi ai fost biciuit pe butuci.

— Asta-i o minciună, sire. Cine a spus aşa ceva?

Se uită la dy Maroc, care păli uşor atunci când Cazaril se întoarse cu spatele la el. Dy Maroc nu era în serviciul direct al nici unuia dintre fraţii Jironal şi nu era, din câte ştia

Cazaril, nici vreunul dintre cuţitarii lui Dondo… să fi fost mituit? Sau era un fraier cinstit?

O voce sonoră se auzi de pe culoar.

— Ba am să-l văd pe fratele meu şi asta chiar acum! Am tot dreptul!

Gărzile lui Orico făcură un salt înainte, apoi se retraseră înapoi, după ce prinţesa Iselle, urmată de lady Betriz, care arăta foarte palidă, precum şi de ser dy Sanda, dădură năvală înăuntru. Iselle îşi făcu imediat o imagine asupra celor ce se petreceau. Îşi ridică bărbia şi strigă:

— Ce-nseamnă asta, Orico? Aud de la dy Sanda că mi-ai arestat secretarul! Fără măcar să mă pui în gardă!

Luându-ne după grimasa de enervare de pe chipul cancelarului dy Jironal, intervenţia aceasta nu făcea parte din planurile lui.

— Nu, nu, nu-i *arestat!* Nimeni n-a arestat pe nimeni. Ne-am adunat aici ca să investigăm o acuzaţie.

— Ce acuzaţie?

— Una foarte gravă, prinţesă, şi care nu-i pentru urechile dumitale, zise dy Jironal. Aţi face bine să vă retrageţi.

Neluându-l în seamă în mod vădit, îşi trase un scaun şi se trânti pe el, punându-şi braţele cruciş.

— Dacă e o acuzaţie gravă la adresa celui mai de încredere slujbaş de la casa mea, atunci e mai ales pentru urechile mele. Cazaril, despre ce-i vorba?

Cazaril îi făcu o reverenţă uşoară:

— Se pare că a apărut o calomnie, din partea unor persoane care n-au fost numite încă, cum că cicatricile de pe spatele meu sunt semnul pedepsei care mi s-a dat pentru o crimă săvârşită.

— Toamna trecută, se băgă dy Maroc speriat, în vorbă. În Ibra.

După ochii măriţi şi respiraţia întretăiată a lui Betriz, Cazaril îşi dădu seama că fata, ca şi Iselle, reuşise să se uite bine la mulţimea de dungi de pe spinarea lui. Dy Sanda se cutremură şi el.

— Pot să-mi pun tunica la loc, sire? adăugă Cazaril ţeapăn.

— Da, da.

Orico făcu un semn grăbit de încuviinţare.

— Natura nelegiuirii sale, prinţesă, interveni dy Jironal, este în măsură să arunce îndoieli serioase cu privire la credibilitatea care ar trebui să i se acorde unui slujitor al casei dumitale ori al oricărei alte doamne.

— Ce?! Viol???!!! zise Iselle în zeflemea. *Cazaril?* Asta e cea mai absurdă minciună pe care am auzit-o vreodată.

— Şi, cu toate astea, există cicatricile lăsate de flagel.

— Un dar, zise Cazaril printre dinţi, din partea unei căpetenii de vâslaşi din Roknari, în schimbul unei sfidări nechibzuite. Toamna trecută şi în largul coastei ibraneze, numai atât e adevărat din ce s-a spus.

— Plauzibil, şi totuşi… ciudat, spuse dy Jironal pe un ton judicios. Cruzimile care se întâmplă la galere sunt renumite, dar cine ar putea crede că o căpetenie de vâslaşi capabilă ar aduce cu bună ştiinţă un sclav într-un asemenea hal; acela n-ar mai fi bun de nimic.

Cazaril îi aruncă un zâmbet forţat:

— L-am provocat.

— Cum aşa, Cazaril? întrebă Orico, rezemându-se de speteaza scaunului şi strângându-şi între degete grăsimea din bărbie.

— Înfășurându-i lanţul de la vâslă pe după gât şi străduindu-mă să-l sugrum. Şi aproape că reuşisem. Dar m-au tras alţii deoparte un pic prea devreme.

— Zeilor prea-puternicilor! zise riga. Încercai să te sinucizi?

— Nu... ştiu nici eu. Credeam că-mi trecuse furia, dar... mi se adusese un nou coleg de bancă, un băiat din Ibra; cred că n-avea mai mult de cincisprezece ani. Fusese răpit, din câte îmi spusese el. Şi l-am crezut. Se vedea că venea dintr-o familie bună, delicat, cuviincios, iar mâinile-i sângerau pe vâslă. Era speriat, sfidător, ruşinat... zicea că-l cheamă Danni, dar nu mi-a spus niciodată care-i era numele de familie. Căpetenia vâslaşilor a îndrăznit să abuzeze de el într-o manieră nepermisă roknarilor, iar Danni l-a scos din fire. Înainte ca eu să-l pot opri. Era un lucru extrem de nebunesc, dar băiatul nu-şi dădea seama... şi m-am gândit – de fapt, nu eram în stare să gândesc prea limpede, dar m-am gândit că dacă l-aş enerva şi mai tare i-aş distrage atenţia mai-marelui vâslaşilor, care începuse cu represalii asupra băiatului.

— Ca să se răzbune pe tine în locul lui? întrebă Betriz.

Cazaril dădu din umeri. Înainte să-l gâtuie cu lanţul îi trăsese un genunchi în boaşe cu toată setea, ca să se asigure că n-o să-i mai vină pofta de drăgosteală timp de o săptămână, dar o săptămână avea să treacă repede; şi după aceea?

— A fost un gest zadarnic. Ar fi fost zadarnic, dar, din fericire flota navală ibraneză ne-a tăiat calea în dimineaţa imediat următoare şi am fost cu toţii salvaţi.

Dy Sanda îl încurajă:

— Ai martori, în cazul ăsta. Chiar un număr destul de mare, se pare. Băiatul, sclavii de la galere, marinarii ibranezi... ce s-a ales de băiat în final?

— Nu ştiu. Am zăcut în Templul-Spital al Milostivirii Maicii din Zagosur timp de, de, destul de mult timp, iar toţi

ceilalţi se împrăştiaseră şi plecaseră de acolo până, ăăă, am plecat eu.

— E-o poveste eroică, zise dy Jironal, pe un ton sec, intenţionând să le pună în vedere ascultătorilor că aceea era doar versiunea lui Cazaril.

Îşi luă o mână gravă şi se uită în jur, la mulţimea care se adunase, poposind cu privirea asupra lui dy Sanda şi apoi a Isellei, care era scandalizată.

— Cu toate astea... presupun că i-ai putea cere permisiunea prinţesei să te învoiască o lună ca să mergi în Ibra şi să dai de aceşti, ah, martori care s-au împrăştiat în mod atât de convenabil pentru dumneata. Dacă poţi.

Să le lase pe fete nepăzite timp de o lună, aici? Şi oare avea să iasă viu şi nevătămat din această călătorie? Ori avea să fie ucis şi îngropat într-un mormânt săpat la repezeală, în pădure, la două ore de Cardegoss, lăsându-i pe cei de la curte să-i tălmăcească vina din presupusa lui fugă? Betriz îşi acoperi buzele albite cu mâna, dar era toată numai ochi în direcţia lui dy Jironal. Iată, în sfârşit, era cineva care credea în cuvântul lui Cazaril şi nu în stigmatul lui. Luă o poziţie mai demnă.

— Nu, grăi el în cele din urmă. Am fost ponegrit pe nedrept. E cuvântul meu împotriva unui zvon. Şi dacă nu aveţi ceva mai solid în sprijinul calomniei voastre nefondate, neg această minciună. Cine mă acuză? Cumva dumneata, dy Maroc?

Se uită ameninţător la curtean.

— Explică-te, dy Maroc, îl invită dy Jironal, cu o fluturare nepăsătoare din mână.

Dy Maroc trase aer adânc în piept.

— Am auzit-o de la un neguţător de mătăsuri din Ibra, cu care m-am târguit pentru garderoba rigăi, îl recunoscuse pe castillar, mi-a zis, din temniţa unde erau biciuiţi nelegiuiţii

în Zagosur şi a fost din cale afară de mirat să-l vadă aici. Mi-a zis că a fost un caz urât: castillarul se pare că a siluit-o pe fiica unui om care i-a oferit adăpost şi de aceea îşi amintea toate astea foarte bine, pentru că a fost o mişelie îngrozitoare.

Cazaril îşi scărpină barba:

— Eşti sigur că nu m-a confundat cu un altul?

Dy Maroc îi răspunse înţepat:

— Nu, căci ştia numele dumitale.

Cazaril îşi miji ochii. Nu era nicio greşeală aici; a fost o minciună din capul locului, cumpărată şi plătită. *Limba cui oare fusese cumpărată? A curteanului, a neguţătorului?*

— Unde este acum neguţătorul? interveni şi dy Sanda.

— A plecat cu caravana lui înapoi în Ibra, înainte să-l prindă iarna pe drum.

Cazaril spuse, pe un ton blând:

— Mai exact, când aţi aflat povestea asta?

Dy Maroc se fâstâci, ca şi cum ar fi încercat să-şi reînnoade firul amintirilor, căci se vedea cum îşi scutura degetele într-un tic nervos de parcă ar fi numărat.

— În urmă cu trei săptămâni a plecat călare de aici. A plecat imediat după ce stătusem de vorbă.

Acum ştiu cine minte, da. Lui Cazaril îi înflori un zâmbet dispreţuitor pe chip. Că existase un anumit neguţător de mătăsuri care părăsise Cardegossul călare în urmă cu trei săptămâni, n-avea nicio îndoială. Însă ibranezul plecase cu mult înainte de încercarea de şperţuială cu smaraldul a lui Dondo, iar Dondo nu s-ar fi deranjat să inventeze această cale ocolită ca să se debaraseze de Cazaril, decât după ce n-ar fi izbutit să-l cumpere pe de-a dreptul. Din nefericire, asta nu era o logică pe care Cazaril să o aducă în apărarea sa.

— Neguţătorul de mătăsuri, adăugă dy Maroc, n-ar fi avut niciun motiv să mintă.

Însă tu ai. Mă întreb care o fi acela.

— Ştiai de acuzaţia aceasta gravă de peste trei săptămâni şi, cu toate astea, ai adus-o abia acum în atenţia stăpânului dumitale? Cât de ciudat din partea dumitale, dy Maroc!

Dy Maroc îi azvârli o privire ucigătoare.

— Din moment ce ibranezul a dispărut, se lamentă Orico, e imposibil să descoperim cine spune adevărul.

— Atunci, lui milord dy Cazaril ar trebui să i se acorde prezumpţia de nevinovăţie, propuse dy Sanda, stând drept, neclintit. Poate că domniile voastre nu-l cunosc, însă provincara dy Baocia, care şi-a pus toată încrederea în el, îl cunoştea; îi slujise răposatului ei soţ timp de şase sau şapte ani cu totul.

— Când era tânăr, zise dy Jironal. Oamenii se schimbă, să ştiţi. Mai ales în ororile războiului. Dacă planează cel puţin o suspiciune asupra acestui om, n-ar trebui să i se încredinţeze un asemenea post delicat şi, îndrăznesc s-o spun – se uită insistent la Betriz – tentant.

Răbufnirea de mânie pe care Betriz şi-o înăbuşise în tot acest timp dădea să erupă, dar, din fericire, Iselle îi tăie elanul, ţipând la rândul ei:

— Oh, prostii! În mijlocul ororilor războiului, însuţi dumneata i-ai încredinţat acestui om cheile fortăreţei Gotorget, care era pivotul întregii linii de bătălie a Chalionului din partea de miazănoapte. Cu siguranţă că aveai toată încrederea în el atunci, marchize! Iar el nu ţi-a trădat încrederea.

Dy Jironal îşi încleştă fălcile, dar zâmbi forţat.

— Ia te uită, cât de militant a devenit Chalionul, dacă fiecare fecioară din cuprinsul lui caută să ne dea lecţii cu privire la strategiile noastre.

— Ar fi cu neputinţă să ne dea unele mai proaste, mormăi în barbă Orico.

O singură căutătură aruncată iute în lături îl dădu de gol pe dy Jironal că îl auzise. Dy Sanda întrebă nedumerit.

— Da, dar de ce nu a fost castillarul răscumpărat odată cu restul ofiţerilor săi, când ai capitulat şi ai dat Gotorgetul pe mâna duşmanului, dy Jironal?

Cazaril scrâşni din dinţi. *Tacă-ţi gura, dy Sanda.*

— Roknarii ne-au raportat că murise, răspunse scurt cancelarul. L-au ascuns din răzbunare, am presupus, când am auzit că era în viaţă totuşi. Cu toate că, dacă neguţătorul de mătăsuri a spus adevărul, poate că au făcut-o din ruşine. Probabil că a evadat de la ei şi a tras în Ibra pentru o vreme, până la, hm, nefericita lui arestare.

Se uită la Cazaril, apoi îşi mută privirea în lături.

Ştii că minţi. Şi eu ştiu că minţi. De fapt, dy Jironal nu ştia cu siguranţă nici chiar acum dacă dy Cazaril ştia că el minţea. Nu prea părea cine-ştie-ce avantaj. Era un moment prost pentru contraatac. Defăimarea aceasta îi tăiase deja pe jumătate craca de sub picioare, indiferent care ar fi fost rezultatul inchizitoriului lui Orico.

— Ei bine, eu unul nu pricep cum o asemenea pierdere a fost trecută cu vederea fără să se facă niciun fel de investigaţie, zise dy Sanda, uitându-se fix la dy Jironal. Omul ăsta a fost *comandantul* fortăreţei.

Iselle interveni şi ea gânditoare:

— Dacă v-aţi asumat răscumpărarea lui, înseamnă că aţi considerat că i-a costat scump pe roknari pe câmpul de bătălie, ca ulterior ei să se folosească de el într-un asemenea fel.

Dy Jironal făcu o grimasă, nefiindu-i pe plac, în mod evident, linia pe care o luase logica ei. Se lăsă pe spate în scaun şi dădu din mână ca să pună capăt digresiunii care se formase.

— Am ajuns în impas, atunci. Cuvântul unui om, împotriva cuvântului altui om şi nimic care să poată înclina balanţa. Vă sfătuiesc cu toată seriozitatea să fiţi prudent, sire. Porunciţi să i se atribuie un post mai puţin însemnat milordului Cazaril ori să fie trimis înapoi la Văduva din Baocia.

Iselle sări de la locul ei:

— Şi să lăsăm această calomnie neelucidată? Nu! N-am să permit una ca asta!

Orico se frecă la cap, de parcă l-ar fi durut şi aruncă priviri într-o parte, înspre marele lui sfetnic glacial şi înspre sora lui vitregă furioasă. Scoase un geamăt.

— Oh, zeilor! Tare nu-mi plac lucrurile astea...

Însă expresia de pe faţa lui se preschimbă de îndată şi se îndreptă în scaun:

— Ah! Desigur! Asta-i soluţia... exact soluţia justă, heh, heh...

Îi făcu un semn pajului care îl convocase pe Cazaril şi îi suflă ceva la ureche. Dy Jironal privea încruntat, dar, din câte se părea, nici el nu reuşise să priceapă vorbele şoptite. Pajul îşi luă picioarele la spinare.

— Care este soluţia dumneavoastră, sire? întrebă temător dy Jironal.

— Nu-i soluţia mea. A zeilor. Îi vom lăsa pe zei să hotărască cine-i nevinovat şi cine minte.

— Doar nu vă gândiţi să-i puneţi la încercare prin luptă în duel? întrebă dy Jironal cu un glas realmente oripilat.

Cazaril putea doar să-i împărtăşească oroarea – şi întocmai făcea şi dy Maroc, judecând după sângele care i se scursese de pe figură.

Orico clipi.

— Ei nu chiar. Iată, am un alt gând.

Se uită la dy Maroc şi la Cazaril.

— În plus, par să fie amândoi pe măsură. Dy Maroc e mai tânăr, desigur, şi se descurcă foarte bine pe arena din ringul meu de scrimă, dar experienţa contează şi ea.

Lady Betriz privi la dy Maroc şi se încruntă cu o anume îngrijorare. La fel şi Cazaril, dintr-un motiv opus. Dy Maroc era, într-adevăr, un bun dansator în ring. Însă într-o confruntare brutală pe câmpul de luptă ar fi putut face faţă cel mult cinci minute. Privirea lui dy Jironal se încrucişă cu cea a lui Cazaril poate pentru prima oară de la începutul inchizitoriului, iar Cazaril îşi dădu seama că şi el îşi făcea aceleaşi calcule. Cazaril îşi simţi stomacul răscolit la gândul de a fi forţat să-l măcelărească pe tânărul acela, chiar dacă era o unealtă şi un mincinos.

— Eu nu ştiu dacă ibranezul a minţit sau nu, zise dy Maroc precaut, eu știu doar ce am auzit.

— Da, da.

Orico dădu din mână, plictisit.

— Cred că planul meu e mai bun.

Strănută, îşi şterse nasul de mâneca hainei şi aşteptă. Se lăsă o tăcere lungă şi apăsătoare, care fu spartă odată cu reîntoarcerea pajului, anunţând:

— Umegat, sire.

Rândaşul roknar cel spilcuit intră şi se holbă, prefăcându-se surprins la vederea mulţimii adunate, dar păşi direct către stăpânul său, în faţa căruia făcu plecăciunea de curtoazie.

— Cu ce pot să vă fiu de folos, milord?

— Umegat, zise Orico, vreau să te duci afară şi să prinzi prima cioară sfântă care-ţi iese în cale şi să o aduci apoi aici. Tu – gesticulă către paj – du-te să-i fii martor. Hai, acum, repede, repede!

Orico bătu din palme nerăbdător. Fără să manifeste nicio urmă de surpriză ori curiozitate Umegat se înclină din nou şi făcu calea întoarsă. Cazaril îl surprinse pe dy Maroc aruncându-i lui dy Jironal o privire rugătoare de genul „Şi acum, ce mă fac?”; dy Jironal îşi încleştă dinţii şi se făcu că nu observă.

— Acum, spuse Orico, cum să procedăm? Da, ştiu – Cazaril, dumneata du-te să stai într-un colţ al camerei. Dy Maroc, în celălalt.

Ochii lui dy Jironal se mutară de colo-colo calculând nesigur posibilele avantaje. Îi făcu un semn abia perceptibil cu capul lui dy Maroc înspre capătul camerei la care era o fereastră deschisă. Cazaril se pomeni exilat în colţul mai întunecat, în unghi închis.

— Voi toţi ceilalţi – Orico făcu semn Isellei şi cohortei sale – daţi-vă în lături, să fiţi martori. Tu şi cu tine şi cu tine, la fel!

Îndemnul din urmă era pentru gardieni şi pajul care rămăsese. Orico se săltă în picioare și păşi împrejurul mesei ca să-şi aranjeze tabloul uman după placul său. Dy Jironal rămase aşezat unde era, privind mânios în timp ce învârtea o pană în mâini.

Într-un timp mai scurt decât s-ar fi aşteptat Cazaril, Umegat se întoarse cu o cioară nervoasă, oploşită sub braţul său şi cu pajul tulburat, bălăngănindu-se pe lângă el.

— A fost prima cioară pe care ai văzut-o? îl întrebă Orico pe băiat.

— Da, milord, răspunse pajul cu respiraţia întretăiată. Bine, tot stolul zbura deasupra Turnului lui Fonsa, aşa că

presupun că am văzut şase sau opt deodată. Aşa că Umegat n-a făcut decât să stea în curte cu braţul întins şi ochii închişi, aproape nemişcat. Iar aceasta a coborât la el şi a aterizat direct pe mâneca lui!

Cazaril îşi încordă privirea ca să vadă dacă pasărea, care scotea nişte sunete înăbuşite, ar putea avea două pene lipsă din coadă.

— Foarte bine, spuse Orico fericit. Acum, Umegat, vreau să stai exact în mijlocul camerei şi, la semnalul meu, să-i dai drumul ciorii celei sfinte. O să vedem la care om va zbura şi atunci vom şti! Aşteptaţi! Fiecare trebuie să spună o rugăciune în sufletul lui pentru ca zeii să ne arate calea.

Iselle se reculese, Betriz privi în sus.

— Dar, sire, noi ce trebuie să ştim? Cioara va trebui să zboare la mincinos, ori la omul cinstit? Fata se uită insistent la Umegat.

— Oh, îngăimă Orico. Hm.

— Şi dacă va zbura doar în cerc? spuse dy Jironal, din vocea lui răzbind exasperarea.

Atunci vom şti că zeii sunt la fel de nelămuriţi ca şi noi, îşi spuse Cazaril în sinea lui.

Mângâind pasărea ca să o liniştească, Umegat făcu o scurtă plecăciune.

— Aşa cum adevărul este sacru pentru zei, fie ca cioara să zboare la omul onest, sire.

Nu se uită la Cazaril.

— Oh, foarte bine. Continuaţi, atunci.

Umegat luă o poziţie, pe care Cazaril o suspectă ca fiind elaborată pentru a obţine un efect teatral, la o distanţă egală de cei doi acuzaţi şi ţinu pasărea pe braţul său întins, îndepărtându-şi încet mâna cu care o controla. Rămase o clipă într-o tăcere pioasă. Cazaril se întrebă oare ce înţelegeau zeii din toată acea cacofonie de rugăciuni

contradictorii care, fără îndoială, se ridicau din cameră în acel moment. Apoi Umegat îi făcu vânt păsării în aer şi îşi coborî braţul. Cioara ţipă şi îşi întinse aripile, vânturându-şi o coadă din care lipseau două pene. Dy Maroc îşi întinse braţele în lături, plin de speranţă, întrebându-se dacă îi era permis să atingă creatura aceea în zbor, în timp ce cioara trecu pe lângă el. Cazaril, care era gata să strige *Caz, Caz,* pentru mai multă siguranţă, fu deodată copleşit de o curiozitate teologică. El ştia deja adevărul – ce altceva avea să mai dezvăluie această probă? Rămase nemişcat şi drept, cu buzele întredeschise, şi privea cu o fascinaţie tulburată cum cioara trecu pe lângă fereastra deschisă fără să o ia în seamă şi fâlfâi din aripi, direct la el pe umăr.

— Bine, îi şopti el păsării, în timp ce-şi încleşta ghearele de el şi se muta de pe un umăr pe altul. Bine.

Pasărea îşi aplecă ciocul, uitându-se la el cu ochii ei lipsiţi de expresie, ca două mărgele lucitoare.

Iselle şi Betriz începură să ţopăie şi să chiuie, îmbrăţişându-se, aproape speriind pasărea din nou. Dy Sanda zâmbi îndârjit. Dy Jironal scrâşnea din dinţi; dy Maroc părea oarecum îngrozit. Orico îşi frecă mâinile durdulii.

— Bun. Cu asta am lămurit-o. Acum, în numele zeilor, vreau să-mi iau cina.

Iselle, Betriz şi dy Sanda îl înconjurară pe Cazaril ca nişte paznici de onoare şi îl conduseră afară din turnul lui Ias, în curte.

— Cum aţi ştiut să-mi veniţi în ajutor? îi întrebă Cazaril. Aruncă o privire pe furiş în sus; nicio cioară nu se mai vedea dând roată turnului acum.

— Am aflat de la un paj cum că urma să fii arestat în dimineaţa asta, zise dy Sanda. Şi m-am înfăţişat de îndată prinţesei.

Cazaril se întrebă dacă dy Sanda îşi rezervase, ca şi el, un buget aparte să plătească pentru veştile proaspete din partea diverşilor observatori din preajma Zangrelui. Şi se mai întrebă cum de propriul lui aranjament nu funcţionase un pic mai bine în cazul acesta.

— Vă mulţumesc că mi-aţi ţinut – îşi înghiţi cuvântul spate – parte. Aş fi fost mazilit până acum, dacă nu mi-aţi fi sărit în ajutor.

— Nu-i nevoie de mulţumiri, spuse dy Sanda. Cred că şi dumneata ai fi făcut măcar tot atât pentru mine.

— Fratele meu are nevoie de cineva care să-l sprijine, zise Iselle cu o oarecare amărăciune. Dacă nu, el se lasă influenţat de orice forţă care izbucneşte mai cu putere în apropierea lui.

Cazaril nu ştia dacă să o laude pentru ingeniozitatea ei sau să-i reteze francheţea. Îi aruncă o privire lui dy Sanda.

— Din câte ştii dumneata, de când umblă vorba asta în legătură cu mine, aici la curte?

El dădu din umeri:

— De patru sau cinci zile, cred.

— Dar asta-i pentru prima oară când am auzit noi de ea! zise Betriz indignată.

Dy Sanda îşi depărtă mâinile în chip de scuză.

— De asemenea, părea un lucru mult prea grosolan ca să-l încredinţez urechilor voastre caste, milady.

Iselle se uită la el plină de mânie. Dy Sanda acceptă mulţumirile înnoite ale lui Cazaril şi ceru permisiunea să plece ca să vadă de Teidez.

Betriz, care devenise tăcută dintr-o dată, spuse cu o voce gâtuită:

— A fost numai vina mea, nu-i aşa? Dondo a lovit în dumneata ca să se răzbune pentru farsa cu porcul. Oh, lord Caz, îmi pare rău!

— Nu, milady, răspunse Cazaril ferm. Există o afacere veche între mine şi Dondo, ceva care s-a petrecut demult, înainte de... înainte de Gotorget.

Chipul ei se lumină, spre uşurarea lui; cu toate astea, nu scăpă ocazia să adauge prudent:

— Să ştii însă că păcăleala cu porcul n-a fost de folos şi n-ar trebui să mai faceţi un lucru ca acela niciodată.

Betriz suspină, dar apoi zâmbi puţin.

— Ei bine, măcar a încetat cu presiunile asupra mea. Aşa că, măcar pentru atâta lucru, şi tot a fost de folos.

— Nu pot să neg că şi ăsta-i un câştig, însă... Dondo rămâne un om puternic. Vă implor – pe amândouă – să fiţi cu băgare de seamă şi să vă ţineţi departe de el.

Îi văzu privirea Isellei scăpărând. Ea spuse pe un ton calm:

— Suntem sub asediu aici, nu-i aşa? Eu, Teidez şi oamenii noştri.

— Cred că nu-i chiar atât de grav, oftă Cazaril. Numai să fiţi prevăzătoare de acum înainte, bine?

Le escortă pe amândouă înapoi în camerele lor din donjon, dar nu se apucă din nou de calcule. În loc de asta coborî iarăşi scările şi trecu de grajduri, înspre menajerie. Îl găsi pe Umegat în aviariu, încercând să le facă pe păsările cele mici să se scalde într-un bazin cu cenuşă, ca să se apere de păduchi. Roknarul cel impecabil, care îşi legase un şorţ în faţă ca să-şi protejeze livreaua, se uită în sus la el şi zâmbi.

Cazaril nu-i răspunse la zâmbet.

— Umegat, zise el fără nicio introducere, trebuie să ştiu. Tu ai ales cioara sau ea te-a ales pe tine?

— Are importantă pentru dumneata, milord?

— Da!

— De ce?

Cazaril deschise gura, dar rămase fără cuvinte. În cele din urmă, o luă de la capăt, aproape rugător.

— A fost un vicleşug, nu? I-ai păcălit, aducând aceeaşi cioară căreia îi dădusem de mâncare la fereastră. Zeii n-au avut nicio contribuţie în acea cameră, corect?

Umegat ridică din sprâncene.

— Bastardul e cel mai subtil dintre zei, milord. Doar pentru că un lucru poate fi un vicleşug, nu-i o garanţie că nu eşti protejat de zei.

Adăugă apoi, scuzându-se:

— Mă tem că tocmai asta-i calea prin care divinitatea lucrează asupra noastră. Ciripi la păsărica viu colorată, care părea să fi terminat cu scăldatul în cenuşă, o ademeni în căuşul palmelor sale cu o sământă pe care o scoase din buzunarul şorţului şi apoi îi dădu drumul înapoi în colivia ei.

Cazaril îşi urmă vorba, contrazicându-l:

— Era aceeaşi cioară căreia îi dădusem de mâncare. Şi tu ai hrănit-o, nu-i aşa?

— Eu hrănesc toate ciorile sfinte din Turnul lui Fonsa. La fel fac şi pajii şi doamnele, oaspeţii care vin la Zangre, precum şi discipolii şi toţi preoţii de la toate casele Templului din cetate. Miracolul cu ciorile astea e că nu ajung într-atât de grase încât să nu mai poată zbura.

Cu o mişcare precisă, făcută din încheietura mâinii, Umegat prinse o altă pasăre şi o cufundă în baia de cenuşă.

Cazaril se retrase un pas de lângă el când pasărea începu să împroaşte cu cenuşă şi se încruntă:

— Tu eşti roknar. Nu eşti de credinţă cvadriană?

— Nu, milord, răspunse Umegat cu seninătate. Sunt un cvinterian credincios încă din tinereţile mele târzii.

— Te-ai convertit când ai venit în Chalion?

— Nu, când încă mai eram în Arhipelag.

— Şi cum se face că n-ai fost spânzurat pentru erezie?

— M-am urcat pe o corabie care pleca înspre Brajar, înainte să fiu prins. Zâmbetul lui Umegat deveni amar.

Într-adevăr, mai avea întregi degetele mari de la mâini. Cazaril deveni mai atent, studiind trăsăturile fine ale acelui om.

— Ce era tatăl tău în Arhipelag?

— Un cap pătrat. Foarte credincios, însă în felul lui, care nu admitea decât patru direcţii.

— Nu asta te-am întrebat.

— Ştiu, milord, însă e mort de douăzeci de ani. Nu mai are nicio importanţă. Eu sunt mulţumit de ceea ce sunt acum.

Cazaril îşi scărpină barba, în timp ce Umegat încerca să schimbe păsările.

— De când eşti responsabil de menajeria aceasta?

— De la începuturile ei. De vreo şase ani. Am ajuns odată cu leopardul şi primele păsări. Cu toţii am fost dăruiţi.

— Din partea cui?

— Oh, din partea arhipreotului din Cardegoss şi a Ordinului Bastardului. Cu ocazia zilei de naştere a rigăi, înţelegi? Au mai fost aduse multe animale frumoase de atunci.

Cazaril digeră spusele lui pentru o clipă.

— E o colecţie cu totul neobişnuită.

— Da, milord.

— Cât de neobişnuită?

— Foarte.

— Nu poţi să-mi spui mai multe?

— Vă rog să nu mă întrebaţi mai multe, milord.

— De ce nu?

— Pentru că nu vreau să vă mint.

— De ce nu? *Toţi ceilalţi o fac doar.*

Umegat trase aer în piept şi-i aruncă un zâmbet viclean, privindu-l în ochi pe Cazaril.

— Pentru că, milord, cioara a fost cea care m-a ales pe mine.

Zâmbetul de politeţe pe care i-l întoarse Cazaril deveni un pic încordat. Îi făcu lui Umegat o plecăciune şi se retrase.

Capitolul 11

Vreo trei zile mai târziu, pe când Cazaril tocmai se pregătea să iasă din dormitor, în drum spre masa de dimineaţă, un paj care abia îşi mai putea trage suflarea îl acostă, apucându-l de mâneca hainei.

— Milord dy Cazaril! Intendentul castelului vă roagă să-l însoţiţi de îndată în curte!

— De ce? Ce s-a-ntâmplat?

Docil în faţa unei asemenea urgenţe, Cazaril începu să fugă şi el alături de băiat.

— E vorba de ser dy Sanda. A fost atacat azi-noapte la drumul mare de nişte tâlhari şi-a fost prădat şi-njunghiat.

Cazaril mări pasul.

— Cât de grav a fost rănit? Pe unde zace acum?

— N-a fost rănit, milord. Ucis!

Oh, zeilor, nu! Cazaril îl lăsă pe paj în urmă, tropăind în jos pe scări. Se grăbi înspre curtea din faţa Zangrelui chiar la timp să-l vadă pe un om îmbrăcat în livreaua poliţiei din Cardegoss şi pe un altul, îmbrăcat ca un fermier, coborând un trup ţeapăn de pe spinarea unui catâr şi aşezându-l pe lespezile de pe jos. Încruntat intendentul de la Zangre se lăsă pe vine lângă cadavru. Vreo doi dintre străjerii rigăi priveau ţinându-se deoparte, ca şi cum rănile de cuţit ar fi fost molipsitoare

— Ce s-a întâmplat? vru să ştie Cazaril.

Fermierul îşi scoase pălăria de lână într-un soi de salut, în faţa ţinutei sale de curtean.

— L-am găsit pe malul râului de dimineaţă, domnule, când mi-am dus vitele la adăpat. Pe unde face râul coturi – găsesc de multe ori tot felul de lucruri aduse de apă la mal. Săptămâna trecută am găsit o căruţă. Întotdeauna mă duc să văd ce mai apare. Morţi n-apar prea des, slavă Maicii Preamilostive. N-a mai fost niciunul de când s-a înecat doamna aceea, acum doi ani – dădu din cap în acelaşi timp cu ofiţerul de poliţie, amintindu-şi amândoi de acel eveniment. Ăsta de-acuma n-arată a om înecat.

Pantalonii lui dy Sanda erau încă îmbibaţi cu apă, însă părul i se uscase. Cei care îl găsiseră îi scoseseră tunica; Cazaril zări ţesătura din brocart împăturită, pusă peste greabănul catârului. Apele râului îi spălaseră rănile de sânge, iar acum arătau ca nişte pliuri întunecate, tăiate în pielea galbenă, pe spate, pe burtă şi pe gât. Cazaril numără mai bine de zece lovituri adânci şi puternice.

Stând pe călcâie, intendentul castelului arătă cu degetul o urmă de rosătură ca de funie, în dreptul brâului lui dy Sanda.

— I-au tăiat punga cu bani de la brâu. Erau pe fugă.

— Dar n-a fost doar o tâlhărie, zise Cazaril. Una sau două din aceste lovituri ar fi fost de ajuns ca să-l pună la pământ, dacă ar fi opus rezistenţă. N-aveau nevoie să... s-au asigurat doar că a murit.

Să fi fost mai mulţi sau numai unul? N-avea de unde şti cu siguranţă, însă dy Sanda n-ar fi fost nici uşor şi nici sigur de doborât. Aşa că se gândi că mai degrabă fuseseră mai mulţi.

— Presupun că i s-a luat sabia.

O fi avut timp să o scoată din teacă? Ori prima lovitură s-o fi abătut asupra lui pe nepregătite, din partea vreunui om de încredere, care mergea alături de el?

— I-a fost luată ori s-a pierdut în râu, spuse fermierul. N-ar mai fi fost împins de ape la mal atât de curând, dacă l-ar fi tras la fund cu greutatea ei.

— Avea inele ori alte bijuterii? întrebă omul poliţiei.

Intendentul dădu afirmativ din cap.

— Mai multe şi un inel din aur la ureche.

Nu mai avea nimic acum.

— Vreau o descriere a fiecărei piese de bijuterie, milord, spuse poliţistul, iar intendentul dădu din cap aprobator.

— Ştiţi unde a fost găsit, zise Cazaril. Ştiţi şi locul unde a fost atacat?

Omul scutură din cap:

— E greu de spus. Undeva jos, probabil.

Capătul de jos al Cardegossului, atât din punct de vedere social, cât şi topografic, se înghesuia de ambele părţi ale zidului care se întindea între cele două râuri.

— Există numai vreo şase locuri de unde s-ar putea arunca un trup peste zidurile cetăţii, având siguranţa că şi nimereşte în torent. Unele sunt mai izolate decât altele. Când l-au văzut cei de aici pentru ultima dată?

— L-am văzut eu la supeu, zise Cazaril. Nu mi-a spus că ar avea de gând să coboare în cetate. Erau câteva locuri exact aici, în Zangre, de unde ar fi putut fi aruncat trupul, direct în apele râului de la poale… Are ceva oase frânte?

— Nu, din câte mi-am putut da seama, domnule, spuse ofiţerul de poliţie.

Şi într-adevăr, nu se vedeau lovituri mari pe trupul livid.

Din cercetările întreprinse în rândul străjerilor de la castel s-a descoperit că dy Sanda plecase din Zangre, singur şi pe jos, în jur de miezul nopţii, cu o seară înainte.

Cazaril renunţă la gândul care-i încolţise în minte, de a lua la puricat fiecare din coridoarele lungi ale castelului sau ungherele în care ar fi putut găsi urme de sânge proaspăt. Mai târziu, în cursul după-amiezii, oamenii poliţiei găsiră trei martori care au spus că îl văzuseră pe secretarul prinţului trăgând la măsea într-o tavernă de la picioarele fortăreţei şi apoi plecând neînsoţit; unul se jurase chiar că-l văzuse mergând pe trei cărări. Pe acel martor şi-ar fi dorit Cazaril să-l ia un timp la întrebări, între patru ochi, într-una din celulele de piatră din Zangre, aflate în tunelele străvechi care coborau până la râuri, care nu lăsau să răzbată niciun sunet. Poate că un alt adevăr ar fi fost scos de la el acolo. Cazaril nu-l văzuse niciodată pe dy Sanda să-şi bea minţile, niciodată.

Sarcina de a inventaria şi împacheta grămăjoara de bunuri lumeşti care-i aparţinuseră lui dy Sanda căzu în seama lui Cazaril. Lucrurile lui urmau să fie trimise cu un căruţaş la fratele mai mare al omului, care trăia undeva, într-o provincie din Chalion. În timp ce oamenii poliţiei răscoleau în van locurile de la picioarele cetăţii, Cazaril avea o bănuială în privinţa presupuşilor tâlhari şi de aceea întoarse cu susul în jos fiecare bucăţică de hârtie din odaia lui dy Sanda. Dar orice convocare mincinoasă l-ar fi ademenit la picioarele cetăţii ori o primise prin viu grai ori o luase cu el.

Cum dy Sanda nu avea nicio rudă destul de apropiată care să fie aşteptată pentru înmormântare, aceasta avu loc chiar a doua zi. Serviciile funerare fură onorate cu prezenţa sobră a prinţului, prinţesei şi a supuşilor lor, aşa că anumiţi curteni doritori să le intre în graţii acestora se alăturară şi ei. Ceremonia despărţirii, ţinută în sala Fiului, în afara curţii principale a templului, fu una scurtă. Asta îl făcu pe Cazaril să se gândească ce om singuratic fusese dy Sanda.

N-avea prieteni care să i se înghesuie la capul catafalcului ca să aducă elogii pioase, cu care să se mângâie unul pe altul de pierderea lui. Doar Cazaril rosti câteva cuvinte formale de regret în numele prinţesei şi izbuti să-şi spună discursul scutindu-se stânjeneala de a arunca un ochi pe hârtia pe care le înşirase în grabă de dimineaţă şi pe care şi-o dosise în mâneca hainei.

Cazaril coborî de pe catafalc, ca să facă loc binecuvântării animalelor, care urmau să stea în faţa altarului împreună cu micuţa adunare îndoliată. Discipolii, fiecare îmbrăcat în culorile zeului ales, îşi aduseră animalele înăuntru şi rămaseră aşezaţi în jurul raclei defunctului, în cinci puncte egal distribuite.

În templele din ţară, cea mai pestriţă adunătură de animale era folosită pentru astfel de ritualuri; Cazaril asistase odată la un asemenea ritual, închinat fiicei moarte a unui om sărman, dus la bun sfârşit de un singur discipol suprasolicitat, care ducea un coş cu cinci pisoi ce aveau funde diferit colorate legate la gât. Roknarii foloseau adesea peşti, deşi în număr de patru, nu cinci; preoţii cvadrieni îi vopseau pe fiecare în parte şi tălmăceau voinţa zeilor după forma în care înotau într-o albie. Indiferent de metodele folosite, semnul care se arăta prevestea o mică minune pe care zeii le-o rezervau fiecărei persoane, indiferent cât de umilă ar fi fost aceasta, cu prilejul acestui rit de trecere.

Templul din Cardegoss avea resursele necesare pentru a dispune de cele mai frumoase dintre animalele sacre, alese după culorile şi sexele cuvenite. Discipolul Fiicei, îmbrăcat în odăjdiile ei albastre, purta cu el o gaiţă superbă, cu creastă şi pene albastre, ieşită din ou în primăvară. Femeia care o reprezenta pe Mamă, cu veşminte verzi, ducea pe braţ o pasăre mare, verde, rudă apropiată, se gândi Cazaril,

cu exemplarul lui Umegat din menajeria lui Orico. Discipolul Fiului, în mantiile lui ruginii, ducea o mândreţe de câine-vulpe tânăr, a cărui blană lucitoare părea să lumineze ca focul în umbrele sumbre ale capelei boltite, pline de ecouri. Discipolul Tatălui, în cenuşiu, îşi făcu intrarea cu un lup viguros, bătrân şi extrem de mândru. Cazaril se aştepta ca discipolul Bastardului să poarte una din ciorile sfinte ale lui Fonsa, dar, în loc de asta, văzu o femeie înveşmântată în alb, care ţinea în braţe doi şobolani dolofani şi curioşi, cu blană albă.

Preotul se prosternă ca zeii să-i aducă un semn, apoi se retrase la căpătâiul lui dy Sanda. Discipolii, în straiele lor viu colorate, îşi îndemnară pe rând animalele să înainteze către trupul neînsufleţit. La o smucitură a încheieturii mâinii discipolului său, gaiţa cea albastră fâlfâi în aer, dar apoi se aşeză la loc pe umăr, aşa cum făcu şi pasărea Mamei. Câinele-vulpe, eliberat din zgarda lui de aramă, adulmecă, fugi înspre catafalc, scheună, sări în două labe şi se cuibări lângă dy Sanda. Îşi odihni boticul pe inima mortului şi oftă adânc.

Lupul, care era în mod evident obişnuit cu asemenea lucruri, nu arătă nicio urmă de interes. Discipola Bastardului dădu drumul şobolanilor ei pe pietrele din paviment, dar aceştia nu făcură decât să se caţere înapoi pe mânecă, vârându-şi boticurile în urechile ei, agăţându-şi gheruţele în părul ei, încât trebuiră să fie descâlciţi mai apoi.

Nicio surpriză pe ziua de astăzi. Dacă mortul nu-şi consacrase sufletul unui zeu anume, sufletele fără copii se ridicau de obicei la Fiică sau la Fiu, cele ale părinţilor decedaţi erau luate de Mamă sau de Tată. Dy Sanda nu avusese copii şi servise în tinereţea sa în chip de laic devot al ordinului militar al Fiului.

Era în firea lucrurilor ca sufletului lui să fie luat de Fiu, deşi nu era un lucru nemaiîntâlnit ca o înmormântare să fie cea care semnala un membru din familie rămas în viaţă, în cazul în care cel îngropat avea pe undeva vreun copil neştiut.

Bastardul îi lua la El pe toţi care făceau parte din ordinul Său şi pe toate celelalte suflete dispreţuite de zeii mai mari. Bastardul era zeul şansei celei de pe urmă, un refugiu final, chiar dacă ambiguu, al celor care îşi bătuseră joc de propria lor viaţă.

Ascultând de alegerea clară făcută de superba vulpe a Toamnei, discipolul Fiului păşi în faţă pentru a încheia ceremonia, invocând binecuvântarea aparte a Fiului, întru odihna sufletului pe care şi-l dăduse dy Sanda. Adunarea îndoliată se apropie de catafalc pentru a lăsa mici daruri pe altarul Fiului, în amintirea celui mort.

Cazaril aproape că-şi străpunse palmele cu unghiile, urmărindu-l pe Dondo dy Jironal trecând prin tot felul de stări de pioşenie mişcătoare. Teidez era înmărmurit şi tăcut, regretându-şi, spera Cazaril, răbufnirile de nemulţumire cu care îi împuiase capul exigentului, dar loialului său secretar-tutore atât timp cât fusese în viaţă; ofranda lui fu un morman imens de aur.

Iselle şi Betriz erau şi ele la fel de tăcute, atât în timpul slujbei, cât şi după aceea. Comentară ceva pe seama clevetelilor sâcâitoare de la curte care circulau în jurul crimei, numai că refuzară invitaţiile de a coborî în cetate, găsind scuze ca să se convingă, de patru-cinci ori pe seară, dacă tutorele lor mai era încă în viaţă.

Cei de la curte şoşoteau în privinţa misterului. Se propuneau pedepse noi, draconice împotriva unor asemenea nemernici de joasă speţă care se dovedeau a fi pungaşii şi tâlharii. Cazaril nu scotea o vorbă. Pentru el,

moartea lui dy Sanda nu era legată de niciun mister, mai puţin în ceea ce privea găsirea dovezilor incriminatorii la adresa fraţilor dy Jironal. Îşi frământă minţile în fel şi chip, dar nu găsi nicio cale să o facă. Nu îndrăzni să rişte nicio acţiune până când nu avea să-şi pregătească minuţios toate demersurile până la ultima; în caz contrar, putea sfârşi la fel şi el, cu beregata retezată şi astfel avea să se ducă totul de râpă.

Doar dacă, îşi zise el, s-ar fi găsit vreun tâlhar ghinionist sau vreun pungaş căruia să-i fie pusă în cârcă această vină. Atunci… ce-ar rămâne de făcut? Cât mai cântărea cuvântul său acum, după defăimarea care dăduse greş în legătură cu stigmatele săpate de bici pe spatele lui? Cei mai mulţi de la curte fuseseră impresionaţi de mărturia ciorii, ceilalţi nu. Nici nu era greu de spus care erau aceia, din felul în care unii aristocraţi îşi retrăgeau poalele mantiilor din preajma lui Cazaril sau din felul în care unele doamne se fereau de atingerea lui. Dar niciun ţăran, care să fie luat drept ţap ispăşitor, nu fu încătuşat de oamenii legii, iar veselia, renăscută la curte, făcu uitat neplăcutul incident, asemeni unei cruste care se închide deasupra unei răni supurânde.

Lui Teidez i se desemnă un nou secretar, ales din Cancelaria rigăi chiar de mâna lui dy Jironal cel vârstnic. Era un individ cu o figură de om meschin, care nu avu nicio iniţiativă de a se împrieteni cu Cazaril. Dondo dy Jironal se angaja în mod public să-i abată atenţia tânărului prinţ de la jalea lui, oferindu-i cele mai delectabile distraţii. Cam cât de delectabile erau ele, Cazaril ştia destul de bine, văzându-le pe prostituatele şi pe derbedeii lui Teidez intrând şi ieşind din odaia lui, târziu în noapte. O dată Teidez se năpusti, împiedicându-se, în camera lui Cazaril, încurcând uşile, şi vomită aproape un litru de vin roşu la picioarele lui.

Cazaril îl luă, aşa inconştient şi bolnav cum era, şi-l duse înapoi la slugile lui să-l cureţe.

Cu toate astea, Cazaril simţi că-şi iese din minţi în seara în care zări o strălucire verde pe mâna căpitanului gardian din slujba lui Teidez, omul care îi însoţise din Baocia. Cel care, înainte ca ei să părăsească Baocia, le jurase mamei şi bunicii, solemn şi în genunchi, să îi apere pe cei doi tineri cu preţul vieţii sale... Mâna lui Cazaril ţâşni ca să-i înşface mâna căpitanului, aflat în trecere, ridicându-i-o pentru o clipă. Privi piatra cea lată şi binecunoscută.

— Frumos inel, spuse după o clipă.

Căpitanul îşi trase mâna înapoi, încruntându-se.

— Şi eu mă gândeam la fel.

— Sper că n-ai dat prea mult pe el. Cred că piatra e falsă.

— E un smarald veritabil, milord!

— Dacă aş fi în locul dumitale, m-aş duce la un giuvaergiu să mă încredinţeze că aşa e. Nu contenesc să mă tot minunez la minciunile pe care oamenii din ziua de azi le spun pentru a obţine diverse lucruri.

Căpitanul îşi acoperi mâna cu cealaltă.

— Este un inel bun.

— Comparativ cu ceea ce ai dat la schimb pentru el, aş zice că-i un gunoi.

Căpitanul rămase mut. Dădu din umeri şi se îndepărtă şovăielnic.

Dacă ăsta e un asediu, îşi spuse Cazaril în sinea lui, atunci suntem pe cale să pierdem bătălia.

Vremea deveni rece şi ploioasă, râurile se umflau pe măsură ce anotimpul Fiului se apropia de sfârşit. La serata muzicală de după supeu, într-una din acele seri de beţie, Orico se aplecă spre sora lui şi îi şopti:

— Adu-ţi oamenii în sala tronului mâine, la ora prânzului, ca să asistaţi la învestitura lui dy Jironal. Am de făcut nişte anunţuri fericite după aceea, către întreaga curte. Şi să îmbraci cele mai festive straie pe care le ai. A, şi perlele pe care le-ai primit – lord Dondo zicea chiar aseară că nu te-a văzut niciodată purtându-i perlele.

— Nu cred că mă pot înlocui pe mine, replică Iselle. Îi aruncă o ocheadă lui Cazaril, aşezat alături, apoi din nou la mâinile care i se strângeau în poală.

— E absurd, cum pot înlocui nişte perle o fecioară?

Riga se lăsă pe spate şi aplaudă piesa vioaie care tocmai se sfârşise. Iselle îşi ţinu gura în privinţa acestui sfat, până când Cazaril îşi escortă domniţele până în anticamera care-i ţinea loc de birou. Tocmai se pregătea să le ureze somn uşor şi să plece căscând, la culcare, când ea izbucni:

— N-am de gând să port perlele hoţului ăluia de lord Dondo. Le-aş înapoia Ordinului Fiicei, dar sunt sigură că ar fi o insultă adusă zeiţei. Sunt pătate. Cazaril ce pot să fac cu ele?

— Bastardul nu-i un zeu năzuros. Daţi-le preotului de la căminul de copii părăsiţi să le vândă pentru orfani, îi sugeră el.

Pe buzele ei înflori un surâs.

— Nu-i aşa că *asta* l-ar scoate din sărite pe lord Dondo? Şi nici măcar n-ar putea să protesteze! Bună idee! Ai să le duci orfanilor, cu dragă inimă din partea mea. Iar pentru mâine am să îmbrac mantia de catifea roşie peste rochia mea albă din mătase, care o să fie cu siguranţă festivă, precum şi setul bătut cu granate de la mama. Nimeni nu mă poate mustra că port bijuteriile mamei mele.

Nan dy Vrit zise:

— Dar ce credeţi ca a vrut să spună fratele dumneavoastră prin „anunţuri fericite”? Nu credeţi oare că s-a hotărât asupra alesului dumneavoastră?

Iselle încremeni, clipind, dar apoi spuse pe un ton hotărât:

— Nu, nu e cu putinţă. Trebuie să fie luni de negocieri mai întâi: ambasadori, scrisori, schimburi de daruri, tratate în privinţa zestrei şi consimţământul meu obţinut. Să mi se facă portretul. Şi eu voi cere un portret al omului, oricine s-ar dovedi a fi el. Un portret corect şi fidel, făcut de un artist pe care eu însămi îl voi trimite. Dacă prinţul meu e gras, saşiu ori chel ori îi atârnă limba pe-afară, aşa să fie, dar cel puţin n-am să fiu înşelată de penel.

Betriz se strâmbă la imaginea astfel invocată.

— Eu chiar sper că ai să ai parte de un lord chipeş atunci când va veni vremea.

Iselle oftă.

— Ar fi frumos, dar având în vedere majoritatea marilor lorzi pe care i-am văzut, puţin probabil. Ar trebui să mă hotărăsc la unul sănătos, cred eu, să nu-i mai năpăstuiesc pe zei cu rugăciuni imposibile. Unul sănătos şi de credinţă cvinteriană.

— E o alegere foarte înţeleaptă, interveni Cazaril, încurajând această gândire practică, cu scopul de a-şi uşura şi propria-i viaţă în viitorul apropiat.

Betriz spuse neliniştită:

— S-au perindat mulţi emisari din principatele roknare pe la curte în toamna asta.

Iselle se crispă.

— Mmm.

— Nu sunt prea multe alegeri cvinteriene, dintre lorzii cei mari, recunoscu Cazaril.

— Riga din Brajar a rămas văduv din nou, sări şi Nan dy Vrit, ţuguindu-şi buzele a îndoială.

Iselle flutură din mână, alungind această presupunere.

— În niciun caz. Are cincizeci şi şapte de ani, are gută şi mai are şi un moştenitor în toată firea, care-i însurat. Care ar putea fi avantajul ca eu să am un fiu, prieten cu unchiul lui, Orico, sau cu unchiul Teidez, dacă ar fi să fie aşa – dacă n-o să domnească peste teritoriul său?

— Există un nepot în Brajar, zise Cazaril.

— În vârstă de şapte ani! Ar trebui să mai aştept încă alţi şapte ani…

N-ar fi – gândi Cazaril – *un lucru chiar atât de rău.*

— Acum e prea curând, dar să aştept atât, ar fi prea mult. Orice se poate întâmpla în şapte ani. Oameni care mor, ţări care intră în război…

— E adevărat, spuse Nan dy Vrit, tatăl dumitale, riga Ias, te-a sortit la vârsta de doi ani unui prinţ roknar, dar bietul băiat s-a îmbolnăvit de febră şi a murit la scurt timp după asta, aşa că n-a dus la nimic aranjamentul ăsta. Altfel ai fi fost luată în principatul lui acum doi ani.

Betriz interveni, tachinând-o pe Iselle:

— Vulpoiul din Ibra e şi el văduv.

Iselle se înecă:

— Are peste şaptezeci de ani!

— Dar nu-i prea gras. Şi presupun că n-ar trebui să-l suporţi pentru mult timp.

— Ha! Ar fi în stare să mai trăiască încă douăzeci de ani, numai de ciudă, cred – are destulă ciudă în el. Iar Moştenitorul lui e însurat, de asemenea. Cred că cel de-al doilea fiu al lui este singurul prinţ din tot ţinutul care e de o vârstă apropiată cu a mea, dar nu este moştenitor.

— Nu ţi se va oferi niciun ibranez anul acesta, prinţesă. Vulpoiul e mânios la culme pe Orico, pentru intervenţia lui stângace în războiul din sudul Ibrei.

— Da, dar... se zice că înalţii lorzi ibranezi sunt pregătiţi ca ofiţeri de marină, spuse Iselle cugetând asupra acestui lucru.

— Bine şi cât de folositor îi va fi acest lucru lui Orico? mârâi dy Vrit. Chalionul nu are nici măcar o bucată de ţărm.

— Spre dezavantajul nostru, murmură Iselle.

Cazaril regretă şi el:

— Când aveam Gotorgetul aveam control asupra acelor trecători şi eram cât pe ce să ne lăsăm la vale şi să punem stăpânire pe portul din Visping. Am pierdut acele pârghii de-acum... în fine. Părerea mea, prinţesă, e că sunteţi destinată unui lord din Darthaca. Aşa că haideţi să analizăm aceste posibilităţi în săptămâna care vine, bine?

Iselle strâmbă din nas, dar dădu din cap ascultătoare. Cazaril zâmbi şi se plecă în faţa doamnelor, cerând permisiunea de a se retrage. Dacă nu-i era sortit un rigă aflat la putere, pe el nu l-ar deranja un lord de la graniţa cu Darthaca pentru Iselle, se gândi Cazaril în timp ce cobora scările. Cel puţin un lord dintr-una dintre provinciile mai calde de la miazănoapte. Ori distanţa, ori puterea ar fi de ajuns ca să o ferească pe Iselle de... greutăţile de la curtea din Chalion. Şi, cu cât mai curând, cu atât mai bine.

Pentru ea sau pentru tine?

Pentru amândoi.

La vederea tabloului care i se înfăţişa Nan dy Vrit îşi acoperi ochii cu mâna şi tresări; Cazaril fu de părere că Iselle arăta răpitoare şi învăpăiată în mantia ei carmin, cu buclele de ambră curgându-i în valuri pe spate, până la

talie. Dată fiind aluzia, el îmbrăcă o tunică din brocart roşu care aparţinuse fostului provincar şi mantia lui albă, din lână, fără mâneci. Betriz, de asemenea, purta culoarea ei roşie favorită; Nan, care se plângea că o dor ochii, alesese un veşmânt sobru, negru cu alb. Nuanţele de roşu erau o idee cam frapante, dar sfidau ploaia, cu siguranţă.

Trecură în fugă cu toţii peste lespezile ude din curte, înspre marele Turn al lui Ias. Ciorile din Turnul lui Fonsa se cuibăriseră pe undeva – ba nu, nu chiar toate. Cazaril îşi lăsă capul în jos în timp ce o anumită pasăre nebună, căreia îi lipseau două pene din coadă, plană în jos prin ploaia măruntă care cădea şi trecu pe lângă el, croncănind. *Caz! Caz!* Se feri de ea, fiind atent să-şi ferească mantia albă de găinaţ de păsare. Se ridică în cercuri înapoi până la ţiglele distruse, scoţând nişte ţipete sinistre.

Sala tronului, tapetată cu brocart roşu, era strălucitor luminată, cu toate sfeşnicele ei, în contrast cu cenuşiul toamnei; două sau trei duzine de curteni şi doamne o încălzeau pe deplin. Orico purta straiele lui festive obişnuite şi coroana, însă roina Sara nu se afla lângă el astăzi. Lui Teidez i se dăduse un jilţ mai jos, la dreapta lui Orico.

Cei din suita prinţesei îi sărutară mâinile şi îşi reluară locurile, Iselle într-un scaun la stânga tronului gol al Sarei, restul rămânând în picioare. Zâmbind, Orico îşi începu ziua aceasta, în care se simţea foarte generos, dăruindu-i lui Teidez veniturile din alte patru cetăţi din regat, în beneficiul propriei sale case, dar pentru care fratele lui mai mic îi mulţumi cu adecvatele sărutări de mâini şi o cuvântare scurtă. Dondo nu îl ţinuse treaz cu o noapte în urmă, aşa că arăta mai puţin verde la faţă şi ofilit ca de obicei.

Orico îi făcu semn apoi cancelarului să îngenuncheze în faţa Majestăţii sale. După cum se anunţase, riga acordase scrisorile şi sabia şi primise în schimb jurământul, formalităţi care îl desemnau pe seniorul dy Jironal cel vârstnic drept provincar de Ildar. Câţiva dintre lorzii de rang mai mic din Ildar îngenunchează la rândul lor, jurându-i supunere acestuia. Cei doi se întoarseră şi-i transferară titlul nobiliar de marchiz de Jironal, împreună cu cetăţile şi taxele colectate de la acestea, chiar lordului Dondo – devenit acum marchiz.

Iselle fu surprinsă, dar evident încântată, când veni rândul ca fratele ei să-i acorde veniturile a şase cetăţi în sprijinul casei sale. Nu înainte de vreme, ca să fim cinstiţi – dota ei până în acest moment fusese extrem de limitată pentru o prinţesă. Ea îi mulţumi cu drăgălăşenie, în timp ce mintea lui Cazaril se lansase deja în socoteli. Şi-ar putea permite Iselle propria ei companie de gardă, în locul oamenilor împrumutaţi din Baocia pe care îi împărţise până acum cu fratele ei? Şi oare i-ar putea alege Cazaril cu mâna lui? Şi-ar putea lua oare o casă, care să fie numai a ei, în cetate, unde să fie păzită de propriii ei oameni? Iselle se întoarse la locul ei de pe podium aranjându-şi poalele rochiei, cu chipul eliberându-i-se de o anumită încordare, care nu fusese vizibilă până în acel moment.

Orico tuşi, pregătindu-se să ia cuvântul.

— Cu bucurie vă anunţ că am ajuns la cea mai fericită dintre toate răsplăţile, bine meritate, şi, ăă, mult dorite de astăzi. Iselle, ridică-te – Orico se ridică şi el în picioare şi îi întinse mâna surorii lui vitrege, care, încurcată, dar păstrându-şi zâmbetul, se ridică şi i se alătură în faţa podiumului.

— Marchize dy Jironal, apropie-te, continuă Orico.

Lord Dondo, în costumaţia completă a înaltului titlu de general al Ordinului Fiicei, însoţit de un paj purtând livreaua lui dy Jironal veni în dreptul celeilalte mâini întinse a lui Orico.

Cazaril simţi că i se zbârlise pielea de pe ceafă, privind toată scena aceea de pe o latură a sălii. Ce avea de gând Orico…?

— Mult îndrăgitul şi credinciosul meu cancelar şi provincar dy Jironal mi-a cerut drept hatâr o mostră de sânge din partea casei mele şi, după adânci cugetări, am hotărât că este o bucurie pentru sufletul meu să-i îndeplinesc dorinţa.

Nu arăta deloc bucuros. Arăta neliniştit.

— Mi-a cerut mâna surorii mele Iselle, în numele fratelui său, noul marchiz. De bună voie, i-o promit în căsătorie şi i-o acord.

Întoarse palma groasă a lui Dondo în sus şi o aşeză pe cea fină a Isellei peste ea, le uni într-o strânsoare în dreptul pieptului său, apoi făcu un pas înapoi.

Chipul Isellei deveni livid şi împietrit. Rămase neclintită, uitându-se cu ochii măriţi de groază la Dondo, ca şi cum nu-i venea să creadă ceea ce i se întâmpla. Sângele bubui cu putere în urechile lui Cazaril, asemeni apelor năvalnice ale unei cascade, încât abia mai putu respira. *Nu, nu, nu…!*

— Ca dar de logodnă, scumpa mea prinţesă, mi-am permis să ghicesc ceea ce-şi doreşte mai mult inima dumitale pentru a-ţi completa trusoul, îi spuse Dondo şi făcu un gest pajului său pentru a-i prezenta darul.

Iselle, care îl privea în continuare cu aceeaşi privire îngheţată, zise:

— Aţi ghicit că îmi doresc o cetate pe coasta mării, cu un port admirabil?

Rămas fără replică pe moment, Dondo scoase un hohot de râs puternic şi îi întoarse spatele. Pajul desfăcu capacul cutiei îmbrăcate în piele, descoperind o tiară delicată din argint şi perle, iar Dondo o scoase ca să o arate întregii curţi. Un ropot de aplauze răzbătu din mulţime din partea grupului său de prieteni. Cazaril îşi încleştă pumnul pe garda spadei. Dacă ar scoate-o şi ar fanda, împungând cu ea înainte… ar fi doborât la pământ înainte să apuce să ajungă în partea cealaltă a sălii.

Văzându-l pe Dondo că ridică în aer tiara ca să i-o aşeze pe cap, Iselle se trase în lături ca un cal nărăvaş.

— Orico…

— Această logodnă este ceea ce doresc şi vreau, draga mea soră, spuse Orico pe un ton gâtuit.

Cum pesemne că nu vroia să fugă după ea prin toată sala cu tiara în mână, Dondo se opri şi îi azvârli o privire sugestivă rigăi.

Iselle simţi un nod în gât. Era limpede că mintea ei se zbătea nebuneşte să iasă din impas. Îşi înăbuşi prima pornire de a ţipa de mânie şi fu destul de înţeleaptă încât să nu se prăbuşească, simulând un leşin. Rămase prinsă în capcană, dar cu mintea alertă.

— Sire, aşa cum a spus provincarul din Labran atunci când forţele armate ale Generalului de Aur au început să-i escaladeze zidurile cetăţii… asta e o surpriză cu adevărat neaşteptată.

Un chicot de râs destul de reţinut se auzi în rândurile curtenilor la această remarcă spirituală.

Coborând tonul vocii, murmură printre dinţi:

— Mie nu mi-ai spus. Nici nu m-ai întrebat.

Orico îi răspunse în aceeaşi tonalitate:

— O să vorbim după asta.

După un alt moment de tăcere stânjenitoare, ea acceptă, cu o mică plecare a capului. Dondo reuşi să scape de coroniţa cu perle. Făcu o plecăciune şi îi sărută mâna. Fu destul de inspirat să nu-i mai ceară şi sărutul de mulţumire, aşa cum făcea de obicei; după expresia de dezgust încremenit de pe faţa Isellei, avea toate şansele ca ea să-l fi muşcat.

Preotul de curte al lui Orico, în veşmintele de sezon ale Fratelui, păşi în faţa adunării şi invocă binecuvântarea tuturor zeilor asupra perechii.

Orico anunţă:

— De azi în trei zile ne vom reuni cu toţii aici şi vom asista la jurămintele matrimoniale şi la celebrarea căsătoriei. Vă mulţumesc tuturor!

— Trei zile! *Trei zile!* strigă Iselle, răbufnind pentru prima dată. N-aţi vrut să spuneţi cumva trei ani, Majestate?

— Trei zile, spuse Orico. Pregăteşte-te!

Şi el se pregăti să o tulească afară din sala tronului, chemându-și slujitorii în jurul lui. Cei mai mulţi dintre curteni plecară odată cu fraţii dy Jironal, copleşindu-i cu felicitările lor. Câțiva dintre cei mai curajoşi curioşi zăboviră prin preajma celor doi fraţi regali, să tragă cu urechea la discuţia lor.

— Cum în trei zile!? Nu e timp nici măcar să trimit un curier în Baocia, numai să aflu un răspuns din partea mamei şi a bunicii…

— Mama ta, aşa cum toţi ştiu, e prea bolnavă ca să îndure efortul unei călătorii la curte, iar bunica ta trebuie să rămână în Valenda că să aibă grijă de ea.

— Dar eu nu…

Se pomeni vorbind cu spatele lat al suveranului ei frate, în timp ce Orico se grăbea să iasă mai repede din sala tronului.

Ea se avântă după el în camera alăturată, cu Betriz, Nan şi Cazaril pe urmele ei.

— Dar Orico, nu doresc să mă mărit cu Dondo dy Jironal!

— O doamnă de rangul tău nu se mărită după bunul plac, ci în folosul casei sale, îi spuse el sever, când ea îl încolţi, ajungându-l din urmă şi postându-se în calea lui.

— Chiar aşa? Atunci poate îmi spui şi mie ce avantaj aduci Casei Regale din Chalion aruncându-mă – irosindu-mă – în folosul fratelui mai mic al unui lord inferior? Soţul meu ar trebui să ne aducă un regat pentru o asemenea zestre!

— Asta îi leagă pe fraţii Jironal de mine – şi de Teidez.

— Zi mai degrabă că ne leagă pe noi de ei! Avantajul e numai de-o parte, după câte observ!

— Ai zis că nu vrei să te măriţi cu un prinţ roknar şi nu te-am dat nici unuia din ei. Şi asta n-a fost din lipsă de propuneri – am refuzat două în toamna asta. Gândeşte-te la asta şi fii bucuroasă, surioară scumpă!

Cazaril nu era sigur dacă Orico o ameninţa sau o implora.

El vorbi mai departe:

— N-ai vrut să pleci din Chalion. Foarte bine, n-ai să pleci din Chalion. Ai vrut să iei în căsătorie un lord cvinterian – ţi-am dat unul, un general respectabil pe deasupra!

— Mai mult decât atât, continuă el, cu o mişcare de iritare din umeri, dacă te-aş fi dat unei puteri prea apropiate de hotarele mele, te-ar fi putut folosi drept scuză ca să-şi revendice o parte din teritoriile mele. Mie-mi convine această alegere pentru a asigura pacea viitoare în Chalion.

— Lord Dondo are patruzeci de ani! Este un hoţ, un stricat, un profan! Un delapidator! Un desfrânat! Mai rău de-atât! Orico, nu-i cu putinţă să-mi faci una ca asta!

Tonul din vocea ei creştea.

— N-am de gând să te ascult, spuse Orico şi îşi astupă urechile cu mâinile. Trei zile. Vino-ţi în fire şi îngrijeşte-te de garderobă.

Fugi de lângă ea, ca şi cum ar fi fost un turn aprins.

— Nu vreau să mai aud nimic!

Şi chiar era ferm în decizia sa. De patru ori încercă Iselle în acea după-amiază să-l caute în apartamentele lui, ca să-şi ducă până la capăt rugămintea, şi tot de atâtea ori îşi puse el străjerii să o respingă.

După aceasta plecă de tot din Zangre, ca să se retragă într-o cabană de vânătoare, în inima pădurii de stejari, o mişcare de o remarcabilă laşitate. Cazaril nu mai putea spera decât să-i plouă în regescul lui cap prin acoperişul spart al cabanei.

Cazaril avu o noapte de coşmar. Aventurându-se în sus pe scări a doua zi dimineaţă, găsi trei femei înfricoşate, care păreau să nu fi închis un ochi toată noaptea. Iselle, care avea pleoapele grele de nesomn, îl trase de mânecă în camera ei de zi, îl aşeză la fereastră şi îşi coborî vocea într-o şoaptă înfiorată.

— Cazaril. Poţi să faci rost de patru cai? Sau trei? Sau doi sau chiar unul? M-am gândit la toate consecinţele. Singura soluţie este fuga.

El oftă.

— M-am gândit şi eu până la capăt. În primul rând, sunt supravegheat. Când am vrut să plec din Zangre, noaptea trecută, doi dintre străjerii rigăi m-au urmărit. Că să mă apere, chipurile. Aş putea să-l ucid sau să-l mituiesc pe unul dintre ei, dar mă îndoiesc că aş putea s-o fac cu amândoi.

— Am putea să plecăm călare, ca şi cum ne-am duce la vânătoare, îl contrazise Iselle.

— Pe ploaia asta? îi arătă Cazaril burniţa care cădea necontenit dincolo de fereastra înaltă, înceţoşând valea astfel încât privirile nu puteau străbate nici până la râul de jos, făcând crengile desfrunzite ale copacilor să pară negre ca cerneala în cenuşiul lăptos dimprejur. Şi chiar dacă ne-ar lăsa să pornim călare, cu siguranţă ar trimite o armată să ne escorteze.

— Dacă am putea măcar porni…

— Şi dacă am putea, ce s-ar întâmpla apoi? Dacă – nu dacă, ci când! – ne-ar ajunge din urmă pe drum primul lucru pe care l-ar face ar fi să mă tragă jos de pe cal şi să-mi reteze capul şi să-mi lase stârvul drept hrană pentru vulpi şi ciori. Şi apoi v-ar lua înapoi. Şi dacă, printr-o minune, nu ne-ar da de urmă, unde ne-am duce?

— La graniţă. Orice graniţă.

— Brajarul şi sudul Ibrei v-ar trimite înapoi ca să-i facă pe plac lui Orico. Cele cinci principate sau Vulpoiul din Ibra v-ar lua ostatecă. Cât priveşte Darthaca… s-ar presupune că am reuşi să traversăm jumătate din Chalion şi tot sudul Ibrei. Mă tem că nu, prinţesă.

— Ce altceva pot face?

Vocea ei tânără era pe culmea disperării.

— Nimeni nu poate forţa o căsătorie. Ambele părţi trebuie să-şi dea consimţământul liber în faţa zeilor. Dacă veţi avea curajul pur şi simplu să staţi în faţa lor şi să spuneţi „Nu”, toată tărăşenia asta nu va putea continua. Nu aveţi curajul să faceţi asta?

Ea îşi strânse buzele.

— Bineînţeles că aş putea. Şi ce-aş rezolva? Acum încep să cred că dumneata eşti cel care nu s-a gândit până la capăt. Chiar crezi că lord Dondo se va da bătut, odată ajuns aici?

El clătină din cap.

— Căsătoria nu e valabilă dacă e impusă cu forţa, oricine ştie acest lucru. Ţineţi-vă de acest plan.

Ea scutură din cap, frământându-se între durere şi exasperare.

— Dumneata nu înţelegi.

Ar fi putut considera tânguiala ei drept un moft tineresc, dacă nu şi-ar fi făcut apariţia chiar Dondo în persoană, în acea după-amiază, în odaia Isellei, ca să-şi convingă logodnica să fie docilă, aşa cum se cuvenea. Uşile de la camera prinţesei fură lăsate deschise, dar în dreptul fiecăreia se postase câte un străjer înarmat, ţinându-i la distanţă atât pe Cazaril de o parte, cât şi pe Betriz şi Nan dy Vrit de cealaltă. N-apucă să audă mai mult de un cuvânt din trei din harţa care se iscase mocnit între cel mai grosolan dintre curteni şi fecioara cu părul de foc. Dar la sfârşitul acesteia Dondo păşi maiestuos afară din cameră, cu un rânjet de satisfacţie animalică pe figură, iar Iselle se prăbuşi pe locul de la fereastră, cu răsuflarea tăiată, atât era de sfâşiată de sentimentele de groază şi furie.

Se agăţă de Betriz şi spuse sugrumată:

— Mi-a zis… că dacă nu răspund cum se aşteaptă, o să mă ia cu forţa oricum. I-am zis că Orico nu o să-l lase să-i siluiască sora. El mi-a răspuns, de ce să nu? Doar ne-a lăsat să-i violăm soţia. Când roina Sara nu vroia să dea naştere la copii sau nu putea s-o facă, iar Orico era prea impotent să facă un bastard indiferent de cât de multe doamne şi fecioare şi târfe i s-au adus, şi, şi alte lucruri şi mai dezgustătoare, fraţii Jironal l-au convins într-un sfârşit să o lase pe mâna lor, ca să încerce… Dondo a zis că el şi fratele lui au încercat în fiecare seară timp de un an, câte unul pe rând ori amândoi deodată, până când ea a ameninţat că se va sinucide. Mi-a zis că o să mă reguleze până când sămânţa lui va da rod în pântecele meu, iar când am să

plesnesc de coaptă, atunci mă voi târî la picioarele lui şi-am să-l consider bărbatul meu cu-adevărat.

Clipi cu ochii înceţoşaţi de lacrimi la Cazaril, muşcându-şi buzele.

— Mi-a spus că o să mi se umfle destul de tare pântecele pentru că-s scundă. Cât de mult curaj crezi că îmi trebuie, Cazaril, pentru acel simplu „Nu”? Şi ce se va întâmpla atunci când curajul nu va însemna nimic, chiar nimic?

Credeam că singurul loc în care curajul nu face doi bani era pe galerele roknare cu sclavi. M-am înşelat. Şopti umplut de scârbă:

— Nu ştiu, prinţesă.

Neputincioasă şi deznădăjduită, se puse pe postit şi pe rugăciuni; Nan şi Betriz o ajutară să-şi instaleze un altar în odaia ei, unde să se roage la zei şi adunară tot felul de simboluri ale Crăiesei Primăverii pe care le putură găsi ca să-l împodobească. Hăituit de cei doi străjeri, Cazaril coborî în Cardegoss şi găsi o florărească care vindea violete timpurii, pe care i le aduse ei şi le puse într-un vas de sticlă de pe altar. Se simţi ca un prost şi un inutil, cu toate că prinţesa lăsă să-i cadă o lacrimă pe mână atunci când îi mulţumi. Refuzând mâncarea şi apa se lungi pe podea într-o prosternare adâncă, semănând atât de mult cu roina Ista, atunci când o zărise Cazaril pentru prima dată în sala străbunilor, încât îl făcu să se simtă scurs de vlagă şi să iasă în fugă din cameră. Pierdu ore în şir, colindând prin împrejurimile Zangrelui, încercând să se gândească, dar gândindu-se numai la grozăvii.

În seara aceea, târziu, lady Betriz îl chemă sus, în biroul din anticameră, care devenea tot mai mult un loc de coşmar treaz.

— Am găsit răspunsul! îi spuse ea. Cazaril, învaţă-mă cum să ucid un om cu cuțitul.

— Ce?

— Gardienii lui Dondo ştiu destul de multe despre tine ca să nu te lase în preajma lui. Dar eu am să stau lângă Iselle în dimineaţa nunţii ei, ca să-i fiu martoră la jurămintele de credinţă. Nimeni n-o să se aştepte la nimic din partea mea. Am să-l ascund în corsaj. Când o să se apropie Dondo şi se va apleca să-i sărute mâna, am să-l lovesc, de două ori, de trei ori, înainte ca cineva să mă poată împiedica. Dar nu ştiu exact unde şi cum să tai ca să fiu sigură. La gât, da, dar în ce parte?

Ca să-i arate că vorbea foarte serios scoase un pumnal de sub poalele rochiei şi i-l arătă.

— Arată-mi. Am să exersez până când o să-mi iasă toate mişcările, precis şi rapid.

— Pe toţi zeii, nu, lady Betriz! Renunţă la planul ăsta nebunesc! Te vor doborî şi apoi te vor spânzura.

— Dacă îl omor eu pe Dondo mai întâi merg mulţumită la spânzurătoare. Am jurat s-o apăr pe Iselle cu propria-mi viaţă. Ei bine, aşa să fie!

Ochii negri îi străluceau pe chipul palid.

— Nu, spuse el cu fermitate, luându-i cuţitul şi nemaidându-i-l înapoi. De unde făcuse rost de el oare? Asta nu-i treabă de femeie!

— Aş spune că-i o treabă pentru oricine are ocazia să o facă. Şansa mea e cea mai bună. Arată-mi!

— Ascultă, nu. Numai… aşteaptă. O să, o să încerc să văd ce pot să fac.

— Poţi să-l ucizi pe Dondo? Iselle stă închisă acolo, rugându-se la zeiţă să îi ia viaţa ori ei ori lui Dondo înaintea nunţii. Ei bine, mie îmi pasă care din ei doi moare. Cred că ar trebui ca acela să fie Dondo.

— Sunt de acord întru totul, lady Betriz. Aşteaptă, ai numai un pic de răbdare. Am să văd ce pot să fac.

Dacă zeii nu-ţi ascultă ruga, lady Iselle, pe toţi zeii că am s-o fac eu.

Petrecu ore la rând a doua zi, ultima rămasă înaintea căsătoriei, încercând să-l urmărească pe lord Dondo prin Zangre, ca pe un mistreţ într-o pădure de piatră. Nu reuşi niciodată să se apropie într-atât încât să-l poată lovi. Când era soarele în chindie, Dondo se întoarse din oraş la marele palat al fraţilor Jironal, unde Cazaril nu izbuti să treacă de zidurile şi porţile sale. La cea de-a doua sa încercare, cuţitarii plătiţi aflaţi în slujba lui Dondo îl azvârliră afară, unul ţinându-l şi celălalt lovindu-l de nenumărate ori în piept, stomac şi vintre, ca să-l facă să se întoarcă la Zangre pe trei cărări, ţinându-se cu mâinile de pereţi, ca un om beat. Gărzile rigăi, de care scăpase printr-un vicleşug printre aleile Cardegossului, sosiră chiar la timp ca să vadă atât bătaia, cât şi cum se târa înapoi înspre casă. Se feriră să se amestece.

Într-un moment de inspiraţie, îi veni în minte pasajul secret care făcea legătura între Zangre şi reşedinţa celor din familia Jironal, care înainte fusese proprietatea lordului dy Lutez. Se ştia că Ias şi dy Lutez îl frecventau zilnic, pentru consfătuiri, ori noaptea, pentru dovezi de dragoste, povestea varia în funcţie de povestitor. Descoperi că tunelul ajunsese acum la fel de secret ca şi strada principală din Cardegoss şi avea străjeri la fiecare capăt, precum şi porţi ferecate. În încercarea lui de a-i cumpăra nu se alese decât cu înghionteli şi înjurături, dar şi ameninţarea unei noi snopeli în bătaie.

Halal asasin mai sunt şi eu, se gândi el cu amărăciune, în vreme ce se împleticea pe picioare înspre camera lui când se lăsa amurgul, prăbuşindu-se cu un geamăt în pat. Cu capul zvâcnind şi trupul îndurerat, rămase întins ceva vreme, apoi se ridică în cele din urmă ca să aprindă măcar

o lumânare. Ar fi trebuit să se ducă sus, să vadă ce făceau doamnele lui, dar nu credea că va putea suporta să le asculte plânsetele. Sau să-i dea lui Betriz vestea că încercările lui dăduseră greş sau ce avea ea să-i ceară după asta? Dacă nu putuse să-l ucidă pe Dondo, ce drept mai avea el să zădărnicească efortul ei?

Aş muri bucuros dacă aş putea să împiedic monstruozitatea asta de mâine...

Chiar vorbeşti serios?

Rămase nemişcat pe gânduri, întrebându-se dacă ultima voce fusese chiar a lui. Limba i se mişcase îndărătul dinţilor, cum făcea de obicei când bolborosea pentru sine.

Da.

Sări înspre marginea patului, căzu în genunchi şi dădu pe spate capacul cufărului său. Scotoci adânc printre hainele împăturite, parfumate cu cuişoare împotriva moliilor, până când dădu de o mantie de catifea neagră împăturită peste o robă din lână maronie. Roba era înfăşurată în jurul unui carnet cu însemnări încriptate, pe care nu-l terminase de descifrat atunci când judele cel corupt fugise din Valenda şi pe care se părea că era cam târziu să-l înapoieze Templului fără să fie nevoit să dea explicaţii stânjenitoare. Îl scoase din ladă înfrigurat şi aprinse mai multe lumânări.

N-a mai rămas prea mult timp. Aproape un sfert fusese lăsat netradus.

Să lăsăm deoparte experimentele care au dat greş. Du-te la ultima pagină: ei?

Chiar şi printre rândurile prost încifrate, disperarea neguţătorului de lână ieşea la suprafaţă, cu o simplitate ciudată, luminoasă. Ocolind toate redactările lui minuţioase anterioare, care mai de care mai stranii, ajunse să dea, la ultima pagină, nu peste magie, ci peste o sinceră rugăciune.

Şobolanul şi cioara erau numai pentru a duce ruga la cer, lumânările numai ca să-i lumineze calea, ierburile numai ca să-i uşureze sufletul cu aromele lor şi să-i limpezească mintea întru puritatea voinţei sale; o voinţă încredinţată cu toată inima pe altarul zeilor. *„Ajută-mă! Ajută-mă! Ajută-mă!”*

Acestea erau ultimele cuvinte care apăreau în acel carnet.

Pot să fac şi eu asta, îşi spuse Cazaril cu îndoială.

Şi dacă încercarea lui n-avea sorţi de izbândă, atunci... ar rămâne totuşi Betriz şi cuţitul ei.

N-am să dau greş. Am dat-o-n bară practic cu toate, în viaţa asta a mea. N-am să ratez în privinţa morţii.

Îşi strecură cărţulia sub pernă, încuie uşa în urma lui şi plecă să caute un paj.

Băiatul somnoros pe care îl alese aştepta pe coridor la bunul plac al lorzilor şi doamnelor care benchetuiau în sala de bal a lui Orico, unde absenţa Isellei era, fără îndoială, subiectul multor bârfe care nici măcar nu erau spuse în şoaptă de vreme ce niciunul din capetele încoronate nu era de faţă. Dondo chefuia într-un cerc intim, la palatul său; Orico se mai ascundea încă în pădure.

Cazaril pescui un galben din pungă şi îl ţinu la vedere, zâmbind prin cercul pe care îl făcea degetul lui cel mare şi arătătorul.

— Hei, băiete. Ai vrea să câştigi un real?

Pajii de la Zangre învăţaseră să fie precauţi; un real făcea destul cât să cumpere servicii cu adevărat intime din partea celor care vindeau asemenea servicii. Şi destul cât să îi facă precauţi pe cei care nu vroiau să joace asemenea jocuri.

— Ca să fac ce anume, milord?

— Să-mi prinzi un şobolan.

— Un şobolan, milord? De ce?

Ah! De ce. De ce, ca să pot înfăptui crima prin practica magiei morţii împotriva celui care e aproape cel mai puternic lord în Chalion, desigur! Nu.

Cazaril se rezemă cu umerii de pereţi şi zâmbi privind în jos, ca şi cum i-ar fi făcut o confidenţă ruşinoasă.

— Pe vremea când eram în fortăreaţa din Gotorget, în timpul asediului, acum trei ani – ştiai că am fost comandantul fortăreţei? Asta până când viteazul nostru general ne-a vândut-o de sub nas, adică – am învăţat să mâncăm şobolani. Sunt nişte animăluţe destul de gustoase dacă prinzi destule. Chiar mi-e dor de savoarea unei pulpe zdravene de şobolan, friptă la lumânare. Prinde-mi unul mare şi gras şi ai să mai primeşti încă un real pe lângă ăsta. Cazaril dădu drumul monedei în palma pajului, lingându-şi buzele şi întrebându-se cât de nebun părea în acel moment.

Pajul se ţinu cât mai departe de el.

— Ştii unde e camera mea?

— Da, m'lord?

— Adu-l acolo. Într-un sac. Cât de repede poţi. Mi-e foame.

Cazaril plecă de acolo, clătinându-se de râs. Râzând din toată inima, nu prefăcându-se. O bucurie ciudată, nebună îi umplu inima.

Dură până când ajunse în camera lui din nou şi se apucă să-şi urzească restul planului, rugăciunea cea întunecată, propria-i moarte. Era noapte, cioara n-ar fi zburat la fereastra lui, nici măcar pentru bucata de pâine pe care o furase din sala de banchete înainte să se întoarcă în clădirea cea mare. Frământă cocoloşul de pâine în mâini. Ciorile se aciuaseră în Turnul lui Fonsa. Dacă ele nu vroiau să zboare la el, atunci se putea el căţăra până la ele, pe

ţiglele acoperişului. Să alunece în neştire prin întuneric? Şi apoi să se întoarcă din nou în odaia lui, cu o legăturică cârâitoare sub braţ?

Nu. Mai bine să fie legăturica acel şobolan înfăşurat în sac. Dacă îşi înfăptuia necurata lucrare acolo, în umbra acoperişului spart pe cine-ştie-ce platformă pârjolită şi tremurătoare mai rămăsese înăuntru, ar trebui să facă doar un singur drum. Iar... magia morţii mai funcţionase acolo şi înainte, nu?

În mod spectaculos, chiar pentru bunicul Isellei. Avea oare spiritul lui Fonsa să-i dea ajutor păcătosului de soldat din slujba nepoatei sale? Turnul său era un loc de coşmar, sacru pentru Bastard şi animalele Sale, mai cu seamă noaptea, la miezul nopţii, pe o ploaie rece. Trupul lui Cazaril nu trebuia să fie găsit niciodată, nici să fie înmormântat. Ciorile se puteau înfrupta din rămăşiţele lui, un târg cinstit pentru prădăciunea pe care o plănuia asupra bietelor tovarăşe. Animalele erau inocente, chiar şi sinistrele ciori; inocenţa lor le făcea cu siguranţă să aibă măcar un dram de sacralitate.

Dubiosul paj sosi mai repede decât îşi imaginase Cazaril că ar putea, cu o desagă care se scutura. Cazaril îi verifică conţinutul – şobolanul care muşca şi sâsâia cântărea cu siguranţă o livră şi jumătate – şi plăti după cum promisese. Pajul îşi vârî moneda în buzunar şi plecă, holbându-se peste umăr. Cazaril legă strâns gura sacului şi o încuie în ladă ca să-l împiedice pe condamnatul prizonier să scape.

Îşi scoase veşmintele de curtean şi îmbrăcă roba şi mantia din lână în care murise neguţătorul, doar pentru noroc. Să-şi pună cizme, pantofi, să rămână desculţ? Care ar fi mai sigure, pe zidurile de piatră şi pe ţiglele lunecoase? Cu picioarele goale, se hotărî el. Dar îşi trase pantofii totuşi, pentru o ultimă expediţie practică.

— Betriz? strigă el încercând să nu facă prea mult zgomot prin uşa biroului său din anticameră. Lady Betriz? Ştiu că-i târziu – poţi veni până afară?

Ea era încă îmbrăcată în ţinuta de zi, tot palidă şi extenuată. Îl lăsă să o apuce de mâini şi îşi lăsă pentru o clipă fruntea pe pieptul lui. Parfumul cald al părului ei îl duse înapoi în timp, într-o clipă ameţitoare, amintindu-şi de cea de-a doua lui zi la Valenda, stând lângă ea, în înghesuiala din Templu. Singurul lucru care rămăsese neschimbat din acea zi era fidelitatea ei.

— Cum se simte prinţesa? o întrebă Cazaril.

Ea se uită în sus la el, în lumina slabă a lumânării.

— Se roagă neîncetat la Fiică. Nu a mâncat şi n-a băut nimic de ieri. Nu ştiu unde s-au ascuns zeii, nici de ce ne-au abandonat.

— N-am putut să-l omor pe Dondo astăzi. N-am reuşit să mă apropii de el.

— Mi-am dat seama măcar de lucrul ăsta. Altfel am fi auzit ceva.

— Mi-a mai rămas un singur lucru de-ncercat. Dacă nu merge… Am să mă întorc mâine dimineaţă şi vom vedea ce-i de făcut cu cuţitul tău. Dar am vrut ca tu să ştii… în caz că nu mă mai întorc mâine dimineaţă, că sunt bine. Şi să nu vă îngrijoraţi pentru mine sau să mă căutaţi.

— Ne abandonezi? mâinile ei se strânseră într-un spasm în ale lui.

— Nu, niciodată.

Ea clipi nedumerită.

— Nu înţeleg.

— Nu-i nimic. Să ai grijă de Iselle. Să nu ai încredere în cancelarul dy Jironal niciodată.

— N-am nevoie să-mi spui dumneata asta.

— Mai e ceva. Prietenul meu, Palli, marchizul dy Palliar, cunoaşte adevărata poveste despre cum am fost trădat după căderea Gotorgetului. Cum am ajuns la cuţite cu Dondo… nu are importanţă, dar Iselle ar trebui să ştie că fratele lui mai mare m-a şters cu bună ştiinţă de pe lista cu oamenii care urmau să fie răscumpăraţi ca să mă dea pe mâna corsarilor de la galere şi a morţii. N-am niciun dubiu. Am văzut lista, cu scrisul lui, pe care-l ştiam bine din ordinele lui militare.

Ea şuieră de mânie printre dinţii încleştaţi.

— Nu se poate face nimic?

— Mă îndoiesc. Dacă aş dovedi-o, cam jumătate din lorzii din Chalion ar trebui să refuze să mai servească sub drapelul lui după aceea. Poate că ar fi suficient ca să poată fi răsturnat de la putere. Sau nu. E o săgeată de arbaletă pe care Iselle ar trebui s-o ţină la păstrare în tolba ei; într-o bună zi s-ar putea să îi fie de folos.

Nu-şi mai putea lua ochii de la faţa ei, ridicată spre el, în culori de fildeş şi coral, cu ochi adânci, adânci ca abanosul, ce păreau imenşi în lumina aceea obscură. Cu stângăcie, se aplecă şi-o sărută.

I se tăie respiraţia, apoi izbucni în râs, speriată şi îşi acoperi gura cu mâna.

— Îmi pare rău. Barba ta zgârie.

— Eu… iartă-mă. Palli ţi-ar fi un soţ pe cinste, dacă te simţi atrasă de el. E foarte onest. La fel ca tine. Să-i zici că aşa am spus eu.

— Cazaril, ce vrei să…

Nan dy Vrit se auzi strigând din apartamentele prinţesei:

— Betriz? Vino încoace, te rog!

Trebuia să se despartă de toate acum, chiar şi de sentimentul de regret. Îi sărută mâinile şi fugi.

Căţăratul pe timp de noapte peste vârfurile castelului Zangre, de la clădirea principală până la Turnul lui Fonsa, îi provoca la fiecare mişcare fiori în stomac, aşa cum se aşteptase. Încă mai ploua. Luna împrăştia o lumină difuză de după nori, dar lucirea ei întunecată nu-i era de mare folos. Oriunde punea piciorul gol simţea ori suprafeţe aspre ori atât de alunecoase încât i se tăia răsuflarea. Aproape că-i înţepeniseră tălpile de frig. Cea mai urâtă fu săritura finală, de vreo şase picioare, către vârful turnului cel rotund. Din fericire, săritura era în jos, nu în sus, aşa că nu sfârși irosindu-se într-o banală sinucidere, împrăştiat pe pietrele de jos.

Cu sacul care zvâcnea în mâna lui, cu răsuflarea şuierătoare printre buzele îngheţate, se lăsă pe vine, tremurând în urma săriturii, sprijinindu-şi mâinile de un maldăr de ţigle spălate de ploaie. Îşi imagină cum ar fi putut să se desprindă una din ele, izbindu-se de pietrele de dedesubt, atrăgând atenţia străjerului în sus... Încet-încet, îşi croi drum în jur, până când gaura neagră a acoperişului spart se căscă lângă el. Se aşeză pe marginea ei şi bâjbâi cu picioarele. Nu atingea nicio suprafaţă solidă. Aşteptă o rază de lună: era vreo podea acolo jos? Ori vreun rest de drug? O cioară cârâi în beznă.

Pierdu următoarele zece minute bălăngănindu-se, cu mâinile tremurânde, încercând să aprindă ciotul de lumânare pe care-l avea în buzunar, după pipăit, cu cremene şi iască, în poală. Se fripse, dar obţinu după îndelungi sforţări o flacără.

Era acolo o balustradă şi o porţiune de podea distrusă. Cineva construise o armătură de susţinere în interiorul turnului, după incendiu, pentru a împiedica pietrele să cadă în capul trecătorilor, presupuse Cazaril. Îşi ţinu respiraţia şi îşi dădu drumul în gol, nimerind pe o platformă rezistentă,

dar mică şi plină de aşchii. Fixă ciotul de lumânare în despicătura dintre două tăblii şi aprinse o alta de la ea, îşi scoase pâinea şi pumnalul ascuţit al lui Betriz şi se uită de jur împrejur. Să prindă o cioară, hm. Părea atât de simplu, atunci când se gândise la asta la el în dormitor. Nici măcar nu vedea vreo cioară în umbrele aceea pâlpâitoare.

Simţi un fâlfâit pe lângă cap şi o cioară care ateriză pe bară aproape că făcu să-i stea inima-n loc. Tremurând, întinse o bucată de pâine. Pasărea înşfăcă bucata din mâna lui şi zbură din loc. Cazaril înjură, apoi trase aer în piept de câteva ori şi începu să-şi pună lucrurile în ordine în minte. Pâine. Cuţit. Lumânări. Sacul de pânză care se zbătea. Omul îngenuncheat. Seninătate în suflet? Cu greu.

Ajută-mă! Ajută-mă! Ajută-mă!

Aceeaşi cioară, sau sora ei geamănă, se întoarse.

— Caz, Caz! ţipă ea, nu foarte tare. Dar sunetul trimise ecouri în josul turnului şi înapoi, cu o rezonanţă stranie.

— Sigur, zise Cazaril ţâfnos. Sigur că da.

Se luptă să scoată şobolanul afară din sacul lui, îi puse cuţitul la beregată şi şopti:

— Du-te la stăpânul tău odată cu rugăciunea mea.

Repede şi cu precizie, îi vărsă sângele dătător de viaţă; lichidul cald şi întunecat îi curse pe mână. Aşeză micuţul cadavru jos, lângă genunchiul său. Întinse mâna după cioară; pasărea îi sări ascultătoare pe mână şi se apleacă să-şi înmoaie ciocul în sângele scurs al şobolanului. Limba ei neagră, care ieşea afară ca să lipăie sângele, îl sperie atât de tare, încât sări ca ars şi fu cât pe ce să scape cioara din mână. O vârî la subsuoară şi o sărută pe căpşor:

— Iartă-mă. Nevoia mă împinge. Poate că Bastardul îţi va da să mănânci din pâinea zeilor şi vei putea zbura pe umărul Lui, când ai să ajungi la El. Zboară la stăpânul tău şi du rugăciunea mea cu tine!

Cu o mişcare scurtă, îi frânse gâtul ciorii. Ea flutură din aripi scurt, tresăltând, apoi rămase inertă în mâinile lui. O aşeză pe jos, lângă celălalt genunchi al său.

— Stăpâne Bastard, zeu al dreptăţii atunci când dreptatea se năruie, zeu al balanţei, zeu al tuturor lucrurilor nepotrivite, zeu al nevoii mele. Pentru dy Sanda. Pentru Iselle. Pentru toţi cei care o iubesc – lady Betriz, roina Ista, bătrâna provincară. Pentru nenorocirea care mi-a căzut în spinare. Pentru adevăr împotriva minciunilor. Ascultă-mi rugăciunea.

N-avea nici cea mai vagă idee dacă acelea erau cuvintele corecte, nici dacă existau cuvinte corecte. Respiraţia îi deveni agitată; poate că plângea. Se pomeni aplecându-se peste animalele moarte. O durere cumplită începu să-i sfâşie măruntaiele, arzându-l pe dinăuntru. Oh. Nu ştia că avea să doară...

Oricum, e o moarte mai bună decât să fug cu săgeţile brajarilor înfipte în fund, pe galeră, fără niciun motiv.

Politicos, îşi aminti să spună:

— Îţi suntem recunoscători, zeu fără anotimp, pentru binecuvântarea pe care ai pogorât-o asupră-ne! aşa cum o făcea în rugăciunile lui de copil, înainte să meargă la culcare.

Ajută-mă! Ajută-mă! Ajută-mă!

Oh.

Flăcările lumânărilor pâlpâiră şi se stinseră. Universul cel negru se întunecă şi mai tare, până dispăru.

Capitolul 12

Cazaril deschise ochii în ciuda pleoapelor pe care şi le simţea lipite. Se holbă nedumerit în sus, la un crâmpei de cer cenuşiu, încadrat de nişte rame negre. Îşi linse buzele

crăpate şi înghiţi în sec. Era culcat pe spate pe nişte plăci tari – erau schelele care serveau de întărituri în Turnul lui Fonsa. Frânturi de amintiri din noaptea ce trecuse îi reveneau în minte.

Trăiesc.

Înseamnă că am dat greş.

Căutând pe orbecăite cu mâna dreaptă în jurul lui, dădu peste o grămăjoară inertă de pene reci şi şi-o trase înapoi înfiorat. Rămase întins pe jos, gâfâind îngrozit, cu amintirile îmbulzindu-i-se în minte. O crampă dureroasă îi răscoli maţele. Dârdâia de frig, ud tot, îngheţat până în măduva oaselor, rece ca un hoit. Dar nu devenise un hoit. Respira. Şi tot aşa şi Dondo dy Jironal… asta era dimineaţa nunţii lui?

Pe măsură ce ochii i se obişnuiau cu obscuritatea aceea văzu că nu fusese părăsit chiar de tot. Stând în şir pe balustrada aceea care lega platforma muncitorilor, mai bine de o duzină de ciori moţăiau in umbră, într-o tăcere mormântală, aproape neclintite. Păreau că se zgâiesc în jos la el cu toatele.

Cazaril îşi atinse faţa, dar nu găsi nicio urmă de rană sângerândă; niciuna din ciori nu încercase să-l lovească cu ciocul încă.

— Nu, şopti el tremurând. Nu sunt micul vostru dejun, îmi pare rău.

Una din ele foşni din aripi neliniştită, dar niciuna nu-şi luă zborul speriată de vocea lui. Chiar şi atunci când se ridică în capul oaselor, ele se foiră de colo-colo, dar nu se ridicară în aer.

Nu tot ce se întâmplase în noaptea precedentă era cufundat în beznă; fragmente dintr-un vis îi năvăleau ca un şuvoi în minte. Se visase în pielea lui Dondo dy Jironal, într-o bacanală cu prietenii şi femeile lui uşoare, pe un hol

îmbrăcat într-o lumină aurie răspândită de nişte torţe şi lumânări, la o masă întinsă, strălucind de pocale din argint, iar mâinile-i butucănoase erau acoperite de strălucirea mulţimii de inele. Închinase cu glume deşănţate o cupă cu sângele de sacrificiu al fecioriei Isellei şi băuse până la fundul pocalului... apoi fusese cuprins de o tuse, care-l zgândărea pe gâtlej, care apoi se transformă într-o durere ascuţită. Gâtul i se umflase, îngustându-i-se, înăbuşindu-l, tăindu-i aerul, ca şi cum ar fi fost sugrumat dinăuntru în afară. Feţele înroşite ale companionilor săi începuseră să i se învârtească de jur împrejur, râsetele lor de batjocură se preschimbară în panică, dându-şi seama din trăsăturile lui vineţii, livide, că nu se prefăcea.

Ţipete, cupe cu vin răsturnate, şoapte de groază care rosteau „Otravă!” Nu mai putea stoarce niciun cuvânt din gâtul acela sugrumat pe dinăuntru, de pe limba aceea îngreunată. Numai convulsii mute, o inimă care bătea să-i plesnească, o durere pe măsură, care-i cuprinsese pieptul şi capul, nori negri stropiţi cu roşu care clocoteau, apoi imaginea i se întuneca tot mai mult...

A fost numai un vis. Dacă eu trăiesc, înseamnă că şi el trăieşte.

Cazaril se culcă la loc pe plăcile aspre, cât s-ar fi scurs pe jumătate nisipul dintr-o clepsidră, încovoiat de durerea care-i măcina pântecele, vlăguit, disperat. Şirul de ciori continua să îl privească într-o tăcere descurajantă. Treptat îi veni în minte că va trebui să se întoarcă. Şi nu-şi planificase un drum de întoarcere. Ar putea să se coboare pe grinzile de susţinere... dar la ce i-ar folosi să ajungă pe fundul unui turn zidit cu cărămizi şi, pe deasupra, după ani îndelungaţi în care se adunaseră acolo dejecţiile şobolanilor şi grohotişul prăvălit de sus ca să strige după ajutor? L-ar fi putut auzi cineva prin zidurile groase de piatră? Oare nu s-

ar crede că vocea lui înăbuşită e un croncănit de cioară sau urletul vreunei stafii? Atunci pe sus? Să se întoarcă pe unde venise?

Reuşi să se ridice în picioare, trăgându-se în sus cu ajutorul acelui drug – nici chiar acum ciorile nu fugiră – şi îşi întinse muşchii încordaţi şi dureroşi. Fu nevoit să uşuiască câteva ciori de pe bară că să-şi facă loc să treacă; ele zburară cu chiu cu vai, dar tot în acea tăcere nefirească. Îşi sumeţi poalele hainei maronii până la brâu. Când îşi luă avânt de pe bara aceea, atinse cu uşurinţă marginea turnului. O apucă bine cu mâinile şi se urcă deasupra. Avea braţe puternice şi trupul suplu. După un moment oribil, în care îşi dădu seama de hăul care i se căsca sub picioarele desculţe şi nesigure, sări imediat peste pietrele din vârf şi ieşi afară, pe ţiglele acoperişului. Ceaţa era atât de groasă, că abia putea zări curtea de jos. Erau zorile sau, în orice caz, era dimineaţă devreme, ghici el; mai puţin de jumătate din obişnuiţii castelului trebuiau să fie treji într-o asemenea zi de toamnă târzie. Ciorile îl urmară solemn, zburând una câte una prin spărtura din acoperiş ca să se aşeze pe câte o culme. Îşi întoarseră toate capetele, urmărindu-i înaintarea periculoasă.

Avu o nălucire în care ele se năpusteau asupra lui, zădărnicindu-i următorul salt, de pe turn pe clădirea cea mare, ca să-şi răzbune surata. Şi apoi, o altă nălucire, în care se târa în patru labe şi braţele îi tremurau şi nu se mai puteau ţine de marginile ameţitoare şi se prăbuşea în gol, căzând în braţele morţii, pe stâncile din prăpastie. Stomacul i se răsuci de durere, făcându-l să gâfâie. S-ar lăsa în voia sorţii, mai puţin în cazul în care ar fi să simtă teroarea bruscă de a supravieţui căderii, cu picioarele zdrobite, şi-ar trebui să trăiască schilodit. Numai gândul ăsta îl mână să treacă peste streşini şi să sară pe ţiglele

clădirii celei mari. Îşi simţi muşchii plesnindu-i în timp ce se ridica. Palmele îi sângerau, zgâriate în nebunia cu care se agăţase de fiecare muchie.

Nu era sigur, pe o asemenea ceaţă deasă, pe ferestrele căruia dintre zecile de dormitoare ieşise cu o seară înainte. Dacă venise cineva şi le încuiase între timp? Cercetă fiecare palmă de loc, încercându-le pe fiecare. Ciorile se ţinură după el, urmărindu-l de-a lungul jgheaburilor, fluturând din aripi în salturi scurte, alunecând şi ele cu ghearele pe ţigle din când în când. Pâcla aceea lăsa boabe de rouă peste penele păsărilor, în barba şi în părul lui, ţechini argintii pe mantia lui neagră. Rama celei de-a patra ferestre se deschise sub degetele lui răşchirate. Era o debara nefolosită. Se strecură înăuntru şi o închise în faţa escortei sale în livrele negre, chiar la timp înainte ca vreo două dintre păsări să zboare după el. Una se izbi de geam cu o bufnitură.

Se strecură în jos pe scări până la etajul său, fără să dea nas în nas cu niciun servitor matinal, intră împiedicându-se şi închise uşa în urma lui. Cu vezica aproape stând să-i plesnească şi dându-i dureri îngrozitoare se folosi de oala de noapte; din măruntaiele lui ţâşniră cheaguri de sânge înspăimântătoare. Mâinile îi tremurau când şi le spălă în lighean. Când deschise fereastra să arunce afară, în râpă, apa înroşită de sânge cu care se spălase, două ciori care stăteau de pază tăcute pe pervazul din piatră se dădură la o parte. Închise fereastra la loc şi încuie ivărul.

Se împletici pe picioare până la pat, ca un om beat, se prăbuși pe el şi se înfăşură în cuvertură. Continuând să tremure, auzi zgomotele făcute de servitori cărând apă sau aşternuturi sau oale, tropăind pe scări şi pe coridoare şi câte vreo poruncă făcută cu voce joasă.

Se trezise oare Iselle de acum, la etajul de deasupra, ca să fie spălată şi gătită, înfăşurată în funii de perle, înlănţuită în giuvaeruri, pentru îngrozitoarea întâlnire cu Dondo? Oare apucase să doarmă? Sau plânsese toată noaptea, rugându-se la zeii care asurziseră? Ar trebui să se ducă sus, să-i ofere măcar un dram de alinare. Găsise oare Betriz un alt cuţit? *Nu pot să dau ochii cu ele.* Se încovrigă şi mai strâns şi închise ochii agonizând.

Încă mai era întins în pat, respirând cu gâfâieli ce aduceau a suspine, când auzi tropăitul unor cizme pe coridor, iar uşa lui se dădu de perete. Vocea cancelarului dy Jironal mârâi:

— Îl cunosc prea bine. Nu poate fi decât el!

Paşii duduiră pe podeaua din odaie, iar cineva îi smulse cuvertura de pe el. Se rostogoli şi se holbă în sus, luat prin surprindere, la barba ca oţelul a lui dy Jironal, care se aplecă, cu o faţă lucind de mânie, înspre el.

— Trăieşti! strigă dy Jironal. În vocea lui se simţea indignarea.

Vreo şase curteni, dintre care pe doi Cazaril îi recunoscu ca fiind cuţitarii lui Dondo, se înghesuiră peste umărul lui dy Jironal să se zgâiască la el. Îşi ţineau mâinile pe săbii, ca şi cum erau gata să corecteze, la comanda lui dy Jironal, faptul că cel din pat dădea semne de viaţă. Riga Orico, îmbrăcat în cămaşă de noapte, peste care îşi ţinea strânsă la gât cu degetele-i durdulii o pelerină jerpelită, stătea în spatele mulţimii. Orico arăta... ciudat. Cazaril clipi şi se frecă la ochi. Un soi de nimb îl înconjura pe rigă, dar nu de lumină, ci de întuneric. Cazaril îl vedea limpede, aşa că nu putea spune că era o ceaţă sau un nor, căci nu întuneca nimic. Şi, cu toate astea, era acolo, mişcându-se ca un om, ca o trenă care atârna.

Dy Jironal îşi muşcă buza, sfredelindu-i cu privirea chipul lui Cazaril.

— Dacă n-ai fost tu – atunci cine? Trebuie să fie cineva... trebuie să fie cineva apropiat... fetei ăleia! Criminala aia mică!

Se învârti împrejur şi ieşi ca o furtună, făcându-le un semn scurt oamenilor lui să îl urmeze.

— Ce se întâmplă? îl întrebă Cazaril pe Orico, care se întoarse, bălăbănindu-se ca o raţă în urma lor.

Orico se uită înapoi peste umăr şi îşi desfăcu mâinile larg, într-un gest de nedumerire.

— Cununia s-a anulat. Dondo dy Jironal a fost ucis astă noapte, pe la miezul nopţii, prin magia morţii.

Cazaril rămase cu gura căscată; nu reuşi să îngaime decât un suspin de surpriză. Se cufundă înapoi în pat, năucit, în timp ce Orico şovăi în urma cancelarului său.

Nu pricep.

Dacă Dondo a fost omorât şi totuşi eu trăiesc... nu mi-a fost dat să-nfăptuiesc miracolul morţii. Şi totuşi Dondo este mort. Dar cum?

Cum altfel ar fi putut să i-o ia altcineva înainte lui Cazaril cu fapta?

Într-un târziu, acelaşi gând care-l lovise pe dy Jironal, îi veni şi lui în minte.

Betriz?

Nu, oh nu...!

Se repezi afară din pat, se răsturnă pe podea, se târî de-a buşilea ca să se ridice în picioare şi se apoi plecă ameţit în urma mulţimii mânioase şi nedumerite de curteni.

Ajunse în biroul lui din anticameră, care era invadat, ca să-l audă pe dy Jironal mugind:

— Atunci adu-o afară ca să mă conving! către o Nan dy Vrit răvăşită şi speriată, care oricum bloca cu trupul ei uşa

ce dădea înspre camerele interioare, arătând de parcă ar fi fost gata să apere un pod mobil.

Cazaril aproape că leşină de uşurare la vederea lui Betriz, cu o încruntătură aprigă pe chip, apărând din spatele lui Nan. Aceasta era în cămaşa de noapte, dar Betriz, la fel de ciufulită şi extenuată, era îmbrăcată tot cu rochia verde pe care o purtase cu o seară înainte. Apucase să doarmă oare? Dar trăieşte, trăieşte!

— Ce-i cu urletele astea grosolane aici, milord? întrebă Betriz pe un ton rece. Este indecent şi mult prea devreme să faceţi o aşa zarvă.

Dy Jironal căscă gura în barbă; era evident uluit. După un moment, închise gura pocnind din dinţi.

— Unde-i prinţesa, atunci? Trebuie să o văd.

— A adormit puţin, pentru prima oară după zile în şir de nesomn. N-am să vă las să o deranjaţi. Va trebui să schimbe visele cu coşmarul realităţii în curând.

Nările lui Betriz se umflară cu o ostilitate făţişă. Dy Jironal se îmbăţoşă; respiraţia îi deveni şuierătoare:

— S-o trezeşti? Poţi s-o trezeşti?

Pe toţi sfinţii. Oare Iselle a...? Dar înainte ca noul motiv de panică să-i pună un nod în gât lui Cazaril, Iselle însăşi apăru, îşi făcu loc printre doamnele ei şi păşi glacială în anticameră să-l înfrunte pe dy Jironal.

— Eu nu am somn. Ce doriţi, milord?

Ochii ei se îndreptară spre fratele ei, Orico, care plutea undeva, în capătul mulţimii şi, abandonându-l cu dispreţ, îşi întoarse atenţia către dy Jironal. Sprâncenele ei se arcuiră circumspect. Nu era niciun dubiu că înţelesese care fusese puterea care îi impusese acea căsătorie împotriva voinţei ei.

Dy Jironal se uita de la o femeie la alta, toate fiind indiscutabil la fel de vii în faţa lui. Se roti şi se holbă din nou la Cazaril, care clipea înspre Iselle. Avea şi ea o aură

scânteind în jurul ei, la fel ca şi Orico, dar a ei era mult mai colorată, o combinaţie de adânc tenebros şi bleu luminos, asemeni aurorei pe care-i fusese dat să o vadă odată, pe cerul nocturn, îndepărtat, de la miazăzi.

— Oricine ar fi făcut-o, se jură dy Jironal, oriunde... Am să găsesc stârvul nenorocitului aceluia laş, chiar de-ar fi să răscolesc tot ținutul Chalionului.

— Şi apoi, ce-ai să faci? îl iscodi Orico, frecându-şi obrazul neras. Ai să-l spânzuri?

Îi aruncă o ocheadă ironică lui dy Jironal, care îl privea ca turbat; se întoarse pe călcâie împrejur şi ieşi apăsat din încăpere. Cazaril se feri în lături pentru a face loc anturajului lui dy Jironal să treacă, privind pe ascuns când la Orico, când la Iselle, comparând cele două... vedenii? Nicio altă fiinţă de aici nu avea o... aură?... cum aveau cei doi.

Poate din cauză că-mi e rău. Poate că am înnebunit.

— Cazaril, spuse Iselle, plină de uluire şi grabă, în timp ce ultimii oameni ieşeau pe uşa din faţă – Nan se grăbi să o închidă în urma invadatorilor – ce s-a întâmplat?

— Cineva l-a omorât pe Dondo astă noapte. Prin magia morţii.

Mută de uimire, îşi împreună mâinile la piept, ca un copil căruia i se îndeplinise cea mai fierbinte dorinţă.

— Oh! Oh! Oh! asta chiar e o veste binevenită! Oh, slavă Stăpânei, oh, mulţumesc Bastardului – am să trimit atâtea ofrande altarului său – oh, Cazaril, cine a fost acela?

Văzând privirea bănuitoare a lui Betriz îndreptată către el, Cazaril făcu o grimasă:

— Nu eu, după cum se vede. Deşi nu pentru că n-aş fi încercat.

— Tu ai... dădu să întrebe Betriz, apoi îşi strânse buzele. Grimasa lui Cazaril mască aprecierea faţă de delicateţea ei

de a nu pune întrebări cu voce tare, privind încercarea lui de a urzi o crimă capitală. Nici n-ar fi fost nevoie de vreo confirmare din partea lui, bănuiala ardea în privirile ei. Iselle măsură camera cu paşi mari, aproape dansând de bucurie şi uşurare.

— Cred că am simţit când s-a întâmplat, spuse ea minunându-se. În orice caz, am simţit ceva… pe la miezul nopţii, ai spus?

Nimeni nu pronunţase acel detaliu în prezenţa ei.

— O uşurare în adâncul inimii, ca şi cum ceva în mine a ştiut că rugăciunile îmi fuseseră ascultate. Dar nu m-am aşteptat niciodată la un asemenea deznodământ. I-am cerut Stăpânei propria-mi moarte…

Se opri şi duse mâna la fruntea ei înaltă şi albă.

— … sau să se facă vrerea Ei!

Vocea i se domoli, căzând pe gânduri.

— Cazaril… eu am… aş fi putut să fac asta? Asta o fi răspunsul pe care mi l-a dat zeiţa?

— Eu… nu văd cum ar fi cu putinţă, prinţesă. Doar te-ai rugat la Crăiasa Primăverii, nu-i aşa?

— Da. Şi la Maica Verii, la amândouă. Dar mai ales la Fiică.

— Cele două zeiţe îndeplinesc minuni dătătoare de viaţă şi de vindecare. Nu de moarte.

De obicei. Şi toate miracolele sunt rare şi după capriciile sorţii. Zeii. Cine le poate cunoaşte limitele şi scopurile?

— N-am simţit răceala morţii, recunoscu Iselle. Şi, cu toate astea, m-am liniştit. Am luat o îmbucătură de hrană şi n-am vărsat-o. Şi am aţipit o vreme.

Nan dy Vrit confirmă dintr-un semn al capului.

— Şi tare mulţumită am mai fost, milady.

Cazaril trase aer adânc în piept.

— Ei, dy Jironal va descâlci misterul în locul nostru, sunt încredinţat. O să meargă pe urmele fiecărui om care şi-a dat suflarea astă noapte în Cardegoss – în tot Chalionul, n-am nicio îndoială –, până când îl va descoperi pe ucigaşul fratelui său.

— Binecuvântat fie acel biet suflet care şi-a lăsat planurile infame în mâna sorţii.

Pioasă, Iselle îşi atinse fruntea, buzele, pieptul şi pântecele, răsfirându-şi degetele peste inimă.

— Şi cu un asemenea preţ. Fie ca demonii Bastardului să aibă milă de el în veci.

— Amin, completă Cazaril. Să sperăm că dy Jironal nu găseşte vreun prieten apropiat sau o rudă asupra cărora să-şi verse mânia.

Zicând acestea, îşi înfăşură braţele în jurul pântecelui, care începu să-l înjunghie din nou.

Betriz se apropie de el şi îl privi insistent în faţă, întinzându-şi mâna înspre el, dar apoi retrăgându-şi-o la loc.

— Lord Caz, arăţi îngrozitor. Ai o culoare la faţă cum e păsatul rece.

— Mi-e... rău. E ceva ce-am mâncat. Trase aer în piept. Aşadar, ne pregătim astăzi nu pentru o nuntă de jale, ci pentru o înmormântare fericită. Doamnelor, îmi închipui că vă veţi stăpâni bucuria în public?

Nan dy Vrit pufni. Iselle îi făcu semn să tacă şi spuse ferm:

— Vom afişa o pietate decentă, vă promit. Şi numai zeii vor şti dacă în inima mea voi simţi recunoştinţă sau regret.

Cazaril încuviinţă şi îşi frecă gâtul dureros.

— De obicei, o victimă a magiei morţii este încredinţată flăcărilor înainte de căderea serii, pentru ca trupul, susţin preoţii, să nu devină sălaşul unor entităţi stranii, care ar

putea să se aciueze în el. După toate aparenţele, o asemenea moarte nefirească atrage asemenea lucruri. Vor fi nişte funeralii teribil de grăbite, pentru un aşa lord de rang mare. Vor trebui să pregătească totul înainte de căderea întunericului.

Aura scânteietoare a Isellei aproape că-i provoca greaţă. Înghiţi şi îşi feri privirea de la ea.

— Atunci, Cazaril, îl îndemnă Betriz, rogu-te, du-te şi odihneşte-te până atunci. Noi suntem în siguranţă, acum. Nu trebuie să mai faci nimic.

Îi luă mâinile reci în ale sale şi le strânse în fugă, zâmbindu-i îngrijorată. Reuşi la rândul său să-i răspundă cu un alt zâmbet şi se retrase.

Se târî înapoi în pat. Zăcu acolo, o oră poate, uluit şi tremurând într-una, când uşile de la odaia sa se deschiseră şi Betriz intră pe vârful picioarelor, uitându-se în jos la el.

— Mi-era teamă că ai făcut febră, zise ea, dar eşti îngheţat tot.

— Am... ăăă, răcit, da. Pesemne că m-am dezvelit peste noapte.

Ea îi puse mâna pe umăr.

— Ai hainele complet ude.

Îşi miji ochii suspicioasă.

— Când ai mâncat ultima dată?

Nu-şi putea aminti.

— Ieri dimineaţă, cred.

— Am priceput.

Se încruntă la el un răstimp, apoi ieşi ca o furtună pe uşă.

Peste zece minute sosi o slujnică aducând nişte cărbuni încinşi şi o plapumă de puf; la câteva minute după asta, un slujitor cu o carafă cu apă fierbinte şi cu instrucţiuni ferme

să îl ajute să se spele şi să se culce la loc, în schimburi de noapte uscate. Şi toate astea, în nebunia dintr-un castel în care orice curtean sau doamnă de onoare încerca să se pregătească pentru o apariţie în public de cea mai mare însemnătate. Cazaril nu puse nicio întrebare. Abia terminase servitorul să-l învelească în aşternuturile uscate, când îşi făcu din nou apariţia Betriz, cu un vas de ceramică pe o tavă. Sprijini uşa de la cameră să rămână deschisă şi se aşeză pe marginea patului.

— Mănâncă asta!

Era pâine înmuiată în lapte aburind, îndulcit cu miere. El acceptă prima lingură, îmbătat de surpriză, apoi se smuci îndărătnic printre perne.

— Nu-mi e chiar atât de rău.

Încercând să-și recapete demnitatea luă castronul din mâinile ei; ea nu se împotrivi, atâta timp cât avea de gând să mănânce. Îşi dădu seama că era hămesit ca un lup. Când termină de mâncat se opri şi din tremurat.

Ea zâmbi satisfăcută.

— Ţi-a mai trecut din paloarea aia ca de mort. E bine.

— Cum o mai duce prinţesa?

— Mult mai bine. E... vreau să zic, copleşită, dar să nu înţelegi că e dărâmată. E acea uşurare binecuvântată, care vine atunci când o greutate insuportabilă este îndepărtată dintr-o dată. E o bucurie să o priveşti.

— Da. Înţeleg.

Betriz încuviinţă.

— Acum se odihneşte, până vine ora să se îmbrace.

Îi luă castronul gol, îl puse deoparte şi îşi coborî vocea:

— Cazaril, ce ai făcut azi noapte?

— Nimic. Evident.

Ea îşi strâmbă gura într-un gest de exasperare. Dar la ce ar fi folosit să o împovăreze cu secretul lui? Dacă se

confesa, i s-ar fi luat o piatră de pe suflet, dar i l-ar pune pe al ei în pericol în orice investigaţie care ar fi putut urma şi în care ar fi fost nevoită să depună o mărturie sub jurământ.

— Lord dy Rinal a aflat că ai plătit un paj să-ţi prindă un şobolan azi noapte. Vestea asta l-a făcut pe cancelarul dy Jironal să dea buzna în dormitor la dumneata, mi-a spus dy Rinal. Pajul a zis că ai pretins că vrei să-l mănânci.

— Ei bine, aşa este. Nu-i nicio crimă ca un om să mănânce şobolani. A fost un ospăţ comemorativ, în amintirea asediului Gotorgetului.

— Chiar? Tocmai mi-ai spus că nu mai mâncaseşi nimic de ieri dimineaţă.

Şovăi, cu o nelinişte în priviri.

— Mi-a mai spus şi slujnica că a găsit sânge în oala dumitale de noapte, pe care a golit-o azi dimineaţă.

— Pe toţi dracii Bastardului!

Cazaril, care se afundase în învelitorile lui, dădu din nou să se ridice.

— N-a mai rămas nimic neatins de bârfă în castelul ăsta? Nu mai poate omul să aibă nici măcar o oală de noapte doar a lui?

Ea îşi întinse braţul în aer, oprindu-l.

— Lord Caz, nu glumi cu aşa ceva. Cât de grav bolnav eşti?

— Mă doare burta. Mi-a mai trecut acum. E un lucru trecător. Ca să zicem aşa.

Făcu o strâmbătură şi se hotărî să nu amintească nimic despre halucinaţiile pe care le avea.

— Evident, sângele din oală s-a scurs după ce am măcelărit şobolanul. Iar durerea de burtă, tocmai ce-am meritat pentru că am mâncat asemenea scârboşenie. Ei?

Ea spuse încet.

— E o poveste bine ticluită. Se leagă toate explicaţiile.

— Iată!

— Dar, Caz... oamenii te vor crede un ciudat.

— Pot să-i aşez în aceeaşi tagmă cu ceilalţi, care sunt convinşi că violez fete tinere. Presupun că mai am nevoie şi de o a treia perversiune, care să facă casă bună cu celelalte.

Iată că acum era bănuit că s-ar fi dedat la magia morţii. Şi aceasta putea face casă bună cu spânzurătoarea.

Ea luă o poziţie demnă, încruntându-se.

— Foarte bine, n-am să te pisez. Dar mă bătea un gând...

Se cuprinse cu braţele, privindu-l cu înţeles.

— Dacă, să zicem, două persoane ar fi să atenteze la viaţa aceleiaşi victime prin magia morţii, în acelaşi timp, ar putea să ajungă fiecare din ei... pe jumătate mort?

Cazaril se uită înapoia lui – nu, ea nu părea bolnavă – şi scutură din cap.

— Nu cred. Date fiind diversele încercări zadarnice pe care oamenii le-au tot făcut de-a lungul timpului pentru a-i convinge pe zei prin magia morţii, dacă s-ar fi putut întâmpla în felul acela, s-ar fi întâmplat cu siguranţă până acum. Demonul morţii al Bastardului e întotdeauna înfăţişat în reprezentările sculptate din Templu cu o cobiliţă pe după gât şi două găleţi aidoma, câte una pentru fiecare suflet. Nu cred că demonul poate face şi altă alegere.

Îşi aminti de vorbele lui Umegat: *„Mă tem că în felul ăsta se-ntâmplă lucrările zeilor.”*

— Nici măcar nu-s sigur că zeul poate face şi o altfel de alegere.

Ochii ei se îngustară cu şi mai multă suspiciune.

— Ai zis că dacă nu te vei mai întoarce în dimineaţa asta să nu ne îngrijorăm pentru tine, nici să nu te căutăm. Ai spus că o să-ţi fie bine. Şi tot tu ai zis că dacă trupurile nu

sunt arse cum trebuie, tot felul de lucruri nefireşti pot pune stăpânire pe ele.

El se fâţâi stingherit.

— Mi-am luat toate măsurile de siguranţă. Într-un fel.

— Ce măsuri? Te-ai furişat, lăsându-i pe cei cărora le pasă de tine fără să ştie unde să te caute sau măcar dacă trebuie să se roage pentru tine!

El îşi drese vocea.

— Ciorile lui Fonsa. M-am căţărat pe acoperiş, până la Turnul lui Fonsa ca să, ah, să-mi închin rugăciunile astă noapte. Dacă, dacă lucrurile ar fi avut un ăăă, alt final, mi-am închipuit că ele vor curăţa mizeria rămasă, tot aşa cum confraţii lor, corbii, curăţă un câmp de bătaie sau hoitul unei oi rătăcite, căzute de pe buza unei prăpăstii.

— Cazaril! strigă ea, plină de indignare, apoi îşi coborî grabnic tonul vocii, până la şoaptă. Caz, asta-i, asta-i... vrei să-mi spui că te-ai târât pe-acolo pe sus singur, ca să mori disperat, aşteptându-te să-ţi laşi corpul drept hrană pentru... e oribil!

Tresări văzând lacrimi izvorând din ochii ei.

— Ei, gata! Nu-i chiar aşa de rău. Era un lucru demn de un soldat, m-am gândit eu.

Dădu să-i atingă lacrimile care i se rostogoleau pe obraji, dar îşi înfrână gestul, lăsându-și mâinile să-i cadă înapoi pe cuvertură.

Ea îşi strânse pumnii în poală.

— Dacă ai să mai faci vreodată una ca asta fără să-mi spui – fără să-i spui cuiva – am să, am să te... cârpesc să nu te vezi, nebunule!

Se frecă la ochi, îşi şterse obrajii şi se ridică în picioare, îmbăţoşată. Vocea îi reveni la o tonalitate conversaţională.

— S-a stabilit ca funeraliile să aibă loc cu o oră înainte de apus, la templu. Ai de gând să vii sau ai să rămâi în pat?

— Dacă am să fiu în stare să merg, am să vin. Vreau să văd toată tărăşenia asta dusă la capăt. Toţi duşmanii lui Dondo vor fi acolo, chiar şi numai pentru a demonstra că nu ei au fost făptaşii. Va fi, fără îndoială, un eveniment care merită văzut.

Ritualurile funebre de la templul din Cardegoss au avut mult mai mulţi participanţi în cazul lui Dondo decât cele pentru sărmanul şi singuraticul dy Sanda. Riga Orico în persoană, înveşmântat cu sobrietate, merse în fruntea cortegiului dezordonat, de la Zangre până la poalele dealului. Roina Sara era purtată într-o lectică. Chipul ei era atât de alb, ca şi cum ar fi fost cioplit dintr-un bloc de gheaţă, însă veşmintele ei săreau în ochi din pricina culorilor vii, un echipament festiv, ca şi cum ar fi fost trei zile de sărbătoare unite într-una, împodobită din cap până în picioare cu ceea ce părea a fi jumătate din caseta ei cu giuvaeruri. Toată lumea se prefăcu că nu observă acest lucru frapant.

Cazaril o urmărea într-ascuns, dar nu de dragul bizareriei cu care-şi alesese gătelile. Cealaltă haină, mantaua de umbră, vizibil-invizibilă şi îngemănată cu a lui Orico, era cea care-i zguduia şi răscolea imaginaţia. Teidez purta şi el o astfel de aură întunecată, înnegurându-i paşii de-a lungul dalelor de pe drum. Orice ar fi fost acel miraj tenebros, părea să fie o trăsătură de familie. Cazaril se întrebă ce-ar fi văzut dacă ar fi privit-o pe roina Ista în acel moment.

Arhipreotul din Cardegoss în persoană, în odăjdiile lui în cele cinci culori simbolice, supraveghea întreaga ceremonie, care avea atât de mulţi participanţi, încât era ţinută în curtea principală a templului. Procesiunea, care pornise de la palatul fraţilor Jironal, plasase catafalcul cu

trupul lui Dondo jos, la câţiva paşi de vatra zeilor, pe o lespede mare, rotundă, de piatră, cu un soi de cort din aramă perforată ridicat deasupra ei, pe cinci stâlpi subţiri, pentru a proteja focul cel sfânt de elemente.

O lumină cenuşie, care nu arunca umbre, umplea curtea pe măsură ce ziua cea rece şi umedă se cufunda într-un amurg înceţoşat. Aerul avea o nuanţă violacee; plutea peste tot o aromă puternică, în care se amestecau mirodeniile arse în timpul rugăciunilor şi a ritualurilor de curăţire.

Trupul rigid al lui Dondo, care se înfăţişa privirilor de pe catafalc, era înconjurat de flori şi ierburi aducătoare de noroc şi protecţie divină – prea târziu, se gândi Cazaril – fusese înveşmântat în mantia alb-cu-albastru, de general al Ordinului Fiicei. Sabia, potrivită rangului său, odihnea, scoasă din teacă, pe pieptul său, iar mâinile îi erau încleştate pe gardă. Trupul său nu părea a fi chiar umflat sau diform – dy Rinal împrăştiase un zvon care-ţi îngheţa sângele-n vine, cum că fusese strâns înfăşurat cu benzi de pânză înainte de a fi îmbrăcat. Faţa cadavrului nu era cu mult mai puhavă decât într-o dimineaţă obişnuită de mahmureală a lui Dondo. Trebuia, însă, să fie ars cu inelele pe mâini. N-ar fi fost nimeni în stare să le scoată de pe degetele acelea ca nişte cârnaţi fără ajutorul unui cuţit de măcelar.

Cazaril reuşise să coboare pe jos de la Zangre fără să se împiedice, dar îşi simţea din nou stomacul sfâşiat de acele crampe şi neplăcut revărsat peste cingătoare. Alesese să stea într-un loc în care spera să fie cât mai puţin văzut, în urma lui Betriz şi Nan, în timp ce mulţimea cobora de la castel. Iselle a fost luată vrând-nevrând, să stea între cancelar şi riga Orico, pe poziţia de primă îndoliată, căci vremelnicul ei logodnic o părăsise. Încă strălucea dureros, ca aurora, în ochii lui Cazaril. Figura ei era severă şi palidă.

Vederea trupului neînsufleţit al lui Dondo o secătuise parcă de orice pornire de bucurie.

Doi dintre curteni păşiră în faţa mulţimii ca să adreseze nişte elogii cu aparenţă de vorbe din inimă adânc simţite, referitoare la Dondo, pe care Cazaril nu le putea nicicum lega de viaţa reală extravagantă a omului care zăcea acum sub ochii lor. Cancelarul dy Jironal era mult prea copleşit ca să ţină un discurs mai lung, deşi nu se putea discerne de sub masca de oţel de pe faţa lui ce-l frământa mai mult acum: durerea ori mânia, ori ambele. El făcu totuşi cunoscut faptul că punea la bătaie o pungă cu o mie de reali, drept recompensă pentru informaţiile care conduceau la identificarea asasinului fratelui său, singura referire deschisă la maniera abruptă în care sfârşise Dondo.

Era limpede că fusese aşezată o pungă mare pe altarul templului. Se părea că toţi enoriaşii, discipolii şi preoţii din Cardegoss fuseseră îndesaţi într-o masă compactă de robe ca să înalţe rugăciuni şi să răspundă la unison şi pe un singur ton, ca şi cum s-ar fi putut obţine mai multă sfinţenie prin cantitate.

O femeie din cor, îmbrăcată în roba verde a celor care cântau pe voce alto, îi atrase atenţia lui Cazaril. Era între două vârste şi îndesată şi lucea ca o lumânare privită printr-o sticlă verde. Îşi îndreptă şi ea o dată privirile înspre Cazaril, apoi şi le întoarse către preotul cel chinuit, care le dirija rugăciunile.

Cazaril o înghionti pe Nan şi-i şopti:

— Cine-i femeia aceea, din grupul discipolilor, din capătul celui de-al doilea rând al cântăreților Mamei, ştii cumva?

Ea îşi plimbă privirile peste grup.

— Una din moaşele care serveşte în slujba Maicii. Am impresia că e foarte bună, pe cât se spune.

— Aha!

Când veni momentul să li se dea drumul animalelor mulţimea deveni neliniştită. Nu era clar cu niciun chip care dintre zei urma să-i ia sufletul lui Dondo dy Jironal. Predecesorii săi, care fuseseră generali ai Fiicei, tatăl şi bunicul, fuseseră pe loc revendicaţi de Crăiasa Primăverii, în serviciul căreia fuseseră timp îndelungat şi muriseră. Dondo fusese chiar ofiţer în Ordinul Fiului în tinereţea lui. Se ştia că procrease o puzderie de bastarzi, împrăştiaţi care încotro, şi mai avea două fiice dispreţuite cu răposata lui soţie dintâi, lăsate la mila unor neamuri de la ţară. Şi – un gând nerostit – de vreme ce sufletul lui fusese luat de demonul aducător de moarte al Bastardului, trecuse cu siguranţă în mâinile Bastardului. S-ar fi putut închide acele mâini asupra sa?

Discipola din slujba Fiicei care ducea gaiţa zeiţei păşi în faţă la semnul arhipreotului Mendenal şi îşi înălţă mâna. Pasărea dădu din coadă, dar se agăţă cu încăpăţânare de mâneca ei. Se uită în sus la cleric, care se încruntă şi o îndemnă cu capul să se aproprie de catafalc. Ea îşi umflă nările, protestând temătoare, dar înaintă supusă, apucă cu amândouă mâinile gaiţa şi o aşeză cu un gest hotărât pe pieptul cadavrului.

Îşi retrase mâinile. Gaiţa îşi ridică coada, lăsă să-i cadă un strop de găinaţ şi ţâşni în sus, trăgând după ea panglicile de mătase brodată pe care le avea legate de picioare, ţipând strident. Cel puţin trei dintre oamenii care îl înconjurau pe Cazaril, pufniră într-un râs reţinut, dar, văzându-l pe dy Jironal dezvelindu-şi colţii, amuţiră. Ochii Isellei ardeau ca nişte flăcări azurii şi îşi ţinea privirea cu modestie în pământ; aura ei avea acum nişte culori tulburi. Femeia-discipol păşi înapoi la locul ei, ţinându-şi capul ridicat cu mândrie, urmărind neliniştită zborul păsării.

Gaiţa se proţăpi pe ornamentele din vârful unui inel al pilaştrilor de porfir care înconjurau curtea şi scoase un alt ţipăt sfâşietor. Discipola se uită întrebător la arhipreot; acesta îi făcu un semn grăbit cu mâna, permiţându-i să se retragă, iar ea se înclină şi se duse să ademenească pasărea să i se aşeze din nou pe mână.

Şi pasărea verde a Mamei refuză să zboare de pe braţul celei care o purta. Arhipreotul Mendenal nu repetă experimentul dezastruos de dinainte, ci îi făcu doar un semn să se retragă înapoi în cercul animalelor. Discipolul Fiului îşi târî vulpea de zgardă până la marginea catafalcului. Animalul scheuna şi muşca în stânga şi-n dreapta, în timp ce zgâria cu ghearele-i negre lespezile, zvârcolindu-se să scape de-acolo. Arhipreotul îi făcu acelaşi semn şi acestuia din urmă. Stând în şezut, cu limba lui roşie atârnându-i printre fălcile deschise, lupul cel mare cenuşiu scoase un urlet adânc în timp ce discipolul său în mantii cernite îi ridică sugestiv lanţul de argint, îndemnându-l să înainteze. Întreaga curte răsună la acel urlet. Lupul se culcă cu burta pe lespezi, răşchirându-şi labele. Discipolul renunţă cu multă băgare de seamă să mai forţeze animalul în vreun fel; privirea lui, îndreptată spre arhipreot ţipa pe muţeşte, *„nu mă ating de el!”* Mendenal nu-l contrazise.

Toţi ochii se întoarseră nerăbdători către discipola Bastardului, în straiele ei imaculate, care ţinea în braţe şobolanii cei albi.

Cancelarul dy Jironal îşi frământă buzele albite de furia neputinţei, dar nu putea face ori spune nimic. Femeia în alb se reculese, păşi înspre catafalc şi lăsă animalele sacre pe pieptul lui Dondo pentru a întări acceptul zeului de a lua la el acel suflet inacceptabil, dispreţuit, decăzut.

În clipa în care mâinile ei lăsară libere micuţele trupuri mătăsoase, amândoi şobolanii ţâşniră care încotro pe

postamentul mortului, ca din praştie. Discipola se bâţâi la stânga şi la dreapta, ca şi cum nu era sigură după care anume dintre cele două creaturi sacre să se ducă mai întâi, repezindu-şi mâinile în lături. Primul şobolan alergă să se ascundă după stâlpi. Celălalt scăpă în mulţime, care începu să forfotească în calea lui; câteva femei ţipară nervoase. Un murmur de uimire, neîncredere şi spaimă cuprinse armata aceea de curteni şi doamne, urmat apoi de un şuvoi de şoapte de uluială.

Betriz se afla printre ei.

— Cazaril, spuse ea neliniştită, înghesuindu-se sub braţul lui ca să-i şuşotească la ureche, ce înseamnă asta? Bastardul ia întotdeauna rămăşiţele. Întotdeauna. Doar este, este… este lucrarea Lui. Nu-i cu putinţă să nu ia un suflet destrămat – mă gândesc. Deja a făcut-o.

Cazaril era la fel de uluit.

— Dacă niciunul din zei nu l-a luat la cer pe Dondo… atunci înseamnă că este încă printre noi. Adică dacă nu este acolo, atunci nu are unde să fie decât aici. Pe undeva…

O stafie tăcută, un spirit de strigoi. Împărţit între două lumi şi blestemat.

Ceremonia fu curmată când arhipreotul şi cancelarul dy Jironal se retraseră în jurul vetrei ca să aibă o discuţie în şoaptă sau chiar o ceartă, după tonul care se ridica din când în când şi vorbele retezate, care zburau înapoi în mulţimea curioşilor stând în aşteptare. Arhipreotul ieşi deodată în faţa vetrei sfinte ca să-l cheme pe unul dintre discipolii Bastardului; după un schimb de replici şuşotite, tânărul în straie albe o luă la picior. Cerul cenuşiu de deasupra se întuneca tot mai mult. Un alt cleric, de rang inferior, dădu tonul unui imn ad-hoc, pe care cei din cor îl înălţară ca să umple golul. Până când aceştia terminară de cântat, dy Jironal şi Mendenal se reîntoarseră.

Cu toate astea, aşteptarea nu luase sfârşit. Cântăreţii se angajară într-un alt imn. Cazaril se pomeni că-şi dorea să fi găsit altă întrebuinţare cărţii lui Ordol, *Calea încincită,* decât să o fi folosit drept proptea pentru câte un pui de somn; dar vai, cartea rămăsese tot la Valenda. Dacă spiritul lui Dondo nu fusese dus de către demonul-slujitor înapoi la stăpânul său, unde se afla atunci? Iar dacă demonul nu se putea reîntoarce decât cu ambele găleţi pentru suflete pline, pe unde bântuia acum sufletul împărţit al ucigaşului lui Dondo? Şi oare unde se afla demonul? Cazaril nu dăduse niciodată în brânci cu lectura teologică. Pentru un motiv sau altul o considerase un studiu prea puţin practic, adecvat doar visătorilor care nu trăiau cu picioarele pe pământ. Asta până se trezise în tot acest coşmar viu.

Un chiţăit pe la picioarele sale îl făcu să se uite în jos. Şobolanul cel sacru începuse să se caţere pe cizma lui, amuşinând cu boticul lui roz. Îşi frecă feţişoara ascuţită de fluierul piciorului lui Cazaril. Se aplecă şi îl luă în palmă, vrând să-l înapoieze stăpânei sale. Animăluţul se încovrigă înnebunit de plăcere în căuşul palmelor sale şi îl linse pe buricul degetului cel mare.

Spre mirarea lui Cazaril, discipolul care plecase val-vârtej se întoarse în curtea templului împreună cu rândaşul Umegat, îmbrăcat, ca de obicei, în livreaua Zangrelui. Umegat era cel la vederea căruia rămăsese uluit.

Roknarul trimitea raze în jurul său, asemeni unui om care stă în dreptul unei ferestre, în bătaia soarelui care apune în mare. Cazaril închise ochii, cu toate că ştia că nu văzuse aceasta cu ochii. Văpaia de lumină topită continua să-i apară şi în spatele pleoapelor închise. Mai încolo, o întunecime care nu era întuneric, şi apoi alte două, şi o auroră liniştitoare, iar deoparte, o scânteiere palidă verzuie. Deschise dintr-o dată ochii. Umegat îl sfredeli cu

privirea o fracţiune de secundă, iar Cazaril se simţi ca şi cum ar fi fost jupuit de viu.

Rândaşul rigăi trecu mai departe, să se înfăţişeze cu o plecăciune rezervată în faţa arhipreotului, ca apoi să se tragă amândoi de o parte, pentru o consfătuire de taină.

Arhipreotul o chemă pe discipola Bastardului, care între timp prinsese din nou unul din animăluţele sale; îi înmână şobolanul lui Umegat, care îl luă pe mână şi se uită la Cazaril. Rândaşul roknar păşi prin mulţime până la el, cerându-şi scuze umile din partea curtenilor, care abia îl luau în seamă. Cazaril nu înţelegea de ce nu îi făceau loc acelui arc alb de lumină care izvora din el, aşa cum se despică apele mării tăiate de prova unei corăbii. Umegat întinse mâna desfăcută. Cazaril se uita prostit la mâna lui.

— Şobolanul cel sacru, milord? îi suflă cu blândeţe Umegat.

— Ah, da.

Animăluţul îi mai sugea încă degetele, gâdilându-l. Umegat trase de animalul îndărătnic, care se încleştase de mâneca lui Cazaril, ca şi cum ar fi îndepărtat un scaiete, şi abia o împiedică pe perechea acestuia să nu-i ia locul. Jonglând cu cei doi şobolani se îndreptă tăcut înapoi la catafalc, unde îl aştepta arhipreotul. Oare Cazaril îşi pierdea minţile – *nu răspund la această întrebare* – ori Mendenal se stăpâni cu greu să nu se închine în faţa rândaşului? Curtenii de la Zangre nu păreau să vadă nimic deosebit în faptul că arhipreotul îl chemase pe expertul rigăi în mânuirea animalelor într-o asemenea criză stranie. Toţi ochii erau aţintiţi asupra şobolanilor şi nu a roknarului. Singurul care gândea altfel în toată adunarea aceea era Cazaril.

Umegat ţinu în braţe animalele, le şopti ceva şi se apropie de cadavrul lui Dondo. Urmă un moment lung în

care şobolanii, deşi liniştiţi, nu făcură nicio mişcare să-l reclame pe Dondo pentru zeul lor. În cele din urmă, Umegat renunţă şi clătină din cap, cerându-i iertare arhipreotului, încredinţând şobolanii tinerei nerăbdătoare în grija căreia erau.

Mendenal se prosternă între vatra focului cel sfânt şi catafalc, într-un moment de slăbiciune, dar se ridică în picioare destul de repede. Credincioşii aduseră făclii ca să aprindă felinarele din zidurile dimprejurul curţii care se întuneca tot mai mult. Arhipreotul îi chemă pe cei care duceau giulgiul mortului ca să ridice catafalcul pe rug, iar corul ieşi din curte în şir.

Iselle se întoarse la Betriz şi Cazaril. Se frecă cu dosul mâinilor la ochi, încercuiţi de cearcăne vineţii.

— Nu cred că sunt în stare să mai suport în continuare. Dy Jironal poate avea şi singur grijă de friptura fratelui său. Du-mă acasă, lord Caz.

Grupul micuţ al prinţesei se despărţi de mulţimea îndoliată – şi nu erau singurele persoane ostenite care făceau acelaşi lucru – apoi ieşiră prin porticul din faţa templului în amurgul umed al acelei zile de toamnă.

Aşteptând rezemat de un pilastru rândaşul Umegat se urni de le locul lui, se apropie de ei şi se înclină:

— Milord dy Cazaril, putem sta de vorbă un moment?

Cazaril fu aproape surprins să constate că aura acestuia nu se reflecta pe pavimentul umed de la picioarele lui. Cu permisiunea Isellei făcu câţiva paşi împreună cu roknarul. Cele trei femei aşteptară la marginea porticului, Iselle sprijinindu-se de braţul lui Betriz.

— Milord, pentru binele domniei tale şi cât mai curând cu putinţă, vă cer o întrevedere în secret.

— Am să vin la dumneata la menajerie de îndată ce mă voi asigura că Iselle ajunge în apartamentele sale. Cazaril şovăi. Ştiai că străluceşti ca o torţă aprinsă?

Rândaşul înclină uşor din cap.

— Mi s-a mai spus asta, milord, din partea câtorva oameni, care au capacitatea *să vadă.* Nimeni nu se poate vedea pe sine, din păcate. Nicio oglindă lumească nu poate reflecta imaginea asta. Numai ochii sufletului o pot vedea.

— Era o femeie înăuntru care lucea ca o flacără verde.

— Maica Clara? Da, tocmai mi-a vorbit despre tine. Este cea mai bună moaşă cu putinţă.

— Ce-i cu acea lumină întunecată, atunci? Cazaril aruncă un ochi înspre locul unde rămăseseră femeile.

Umegat îi puse mâna la gură.

— Nu aici, vă rog, milord.

Gura lui Cazaril se curbă, schiţând un *Oh* mut. Încuviinţă docil.

Roknarul îi făcu o reverenţă adâncă. Şi, în timp ce se întoarse ca să păşească tăcut în bezna învăluitoare, îi mai spuse peste umăr:

— Dumneata, însă, arăţi ca un oraş în flăcări.

Capitolul 13

Prinţesa era atât de secătuită de puteri după ce trecuse prin tot calvarul straniilor funeralii ale lui Dondo încât abia se mai putea ţine pe picioare atunci când urcară din nou la castel. Cazaril le lăsă pe Nan şi pe Betriz sfătuindu-se cum să o facă pe Iselle să intre în pat mai repede şi să le poruncească servitorilor să le aducă o cină frugală în camerele lor. El porni din nou afară din donjonul central, către porţile Zangrelui. Făcând un popas, privi în zare, deasupra oraşului şi văzu o dâră groasă de fum, care încă

se mai ridica de la templu. I se păru că observase o reflexie palidă de culoare portocalie printre norii care se lăsau tot mai jos, dar de-acum era mult prea întuneric ca să mai deslușească ceva.

Aproape că-i stătu inima în loc simţind un fâlfâit brusc de aripi în jurul său în timp ce traversa curtea staulelor, dar nu erau decât ciorile lui Fonsa, care se îngrămădeau în jurul său. Le făcu vânt cu mâna la două dintre ele, care vroiau să i se aşeze pe umăr şi încercă să le gonească, uşuind şi bătând din picior. Se ridicară un pic mai sus, dar nu vroiau să plece, urmându-l, în mod izbitor de curios, pas cu pas, tot drumul până la menajerie.

Unul din subordonaţii lui Umegat aştepta sub felinarele din perete care încadrau uşa de la intrarea în culoarul binecunoscut. Era un omuleţ în vârstă, căruia îi lipseau degetele mari de la mâini şi care îi arătă un zâmbet larg lui Cazaril, dezvelind o limbă cu vârful retezat, urându-i bun-venit, dacă era să se ia după gesturile lui prietenoase, căci tot ce-a putut îngăima n-a fost decât un soi de mormăit, ca şi cum ar fi fost cu gura plină. Împinse uşa cea groasă numai atât cât să-i facă loc lui Cazaril să intre şi goni cu nişte onomatopee ciudate ciorile care dădeau să se ţină după ei, scoţând-o afară pe cea mai încăpăţânată dintre ele cu piciorul, înainte să tragă uşa după el.

Lumânarea rândaşului, acoperită cu o sticlă în formă de lalea, avea un mâner gros, ca să o poată apuca cu degetele rămase. La lumina asta îl ghidă pe Cazaril în adâncul hrubei. Animalele închise în staulele lor suflau greu şi tropăiau în timp ce trecea Cazaril, lipindu-se de gratii ca să se uite la el din întuneric. Ochii leopardului sticliră ca nişte scântei verzi; răgetul lui înfundat răsună de-a lungul pereţilor, nu gros şi ostil, ci vibrând pe un ton întrebător, cântat.

Rândaşii de la menajerie îşi aveau dormitoarele pe jumătate din suprafaţa nivelului de sus al clădirii, cealaltă jumătate fiind destinată depozitării nutreţurilor şi paielor. Era o uşă deschisă prin care lumina unei lumânări pătrundea în întunericul de pe coridor. Rândaşul ciocăni în tocul uşii; se auzi vocea lui Umegat răspunzând: „Bun. Mulţumesc.”

Servitorul îl pofti cu o plecăciune, să intre. Cazaril se aplecă prin uşa scundă şi dădu cu ochii de o cămăruţă îngustă, dar intimă, cu o fereastră care dădea înspre curtea întunecată a grajdurilor. Umegat trase perdeaua la fereastră, părând să nu mai aibă astâmpăr în timp ce se foia în jurul unei măsuţe mici, grosolan cioplite în lemn de pin, acoperită cu o faţă de masă frumos colorată, pe care erau aşezate o carafă cu vin, cănuţe din lut şi o farfurie cu pâine şi brânză.

— Îţi mulţumesc că ai venit, lord Cazaril. Intră, rogu-te şi ia loc la masă. Mulţumesc, Daris, asta-i tot.

Umegat închise uşa. Cazaril se opri din drumul către scaunul pe care i-l arătase Umegat ca să se zgâiască la un raft înalt, ticsit cu cărţi, unde erau titluri în ibraneză, darthacană şi roknară. Nişte slove aurii de pe cotorul unei cărţi îi atrase privirea, părându-i-se cunoscută: *Calea încincită a sufletului. Ordol.* Legătura din piele era uzată de o îndelungată folosinţă, volumul, precum şi majoritatea celorlalte care îl înconjurau, fiind lipsite de orice urmă de colb. Cărţi de teologie, în cea mai mare parte. *Oare de ce nu mă miră?* Cazaril se aşeză pe scăunelul din lemn. Umegat întoarse o cănuţă cu gura în sus şi turnă în ea un vin roşu şi gros, zâmbind scurt şi oferindu-i-o oaspetelui său. Cazaril o apucă cu mâini tremurânde şi cu o nespusă recunoştinţă.

— Mulţumesc. Chiar aveam nevoie de aşa ceva.

— Îmi închipuiam, milord.

Umegat îşi turnă şi el o cană şi se aşeză la masă în faţa lui Cazaril. O fi fost masa aceea simplă şi sărăcăcioasă, dar braţele sfeşnicelor generos încărcate cu lumânări de ceară curată revărsau o lumină limpede, bogată. O lumină tocmai potrivită pentru un om care citeşte.

Cazaril îşi ridică ceaşca la buze şi sorbi. De îndată ce o aşeză la loc, Umegat o şi umplu la loc. Cazaril închise ochii şi apoi îi deschise. Oricum i-ar fi ţinut, Umegat avea aceeaşi strălucire.

— Eşti discipol, ba nu, eşti chiar preot, nu-i aşa? întrebă Cazaril.

Umegat îşi drese vocea, cu modestie.

— Da. Din ordinul Bastardului. Dar nu din pricina asta mă aflu aici.

— De ce te afli aici?

— O să ajungem şi la asta.

Umegat se aplecă, apucă cuţitul de pe masă şi începu să taie hălci de pâine şi brânză.

— M-am gândit... am sperat... m-am întrebat dacă n-ai fost trimis de zei. Ca să-mi arăţi calea şi să mă păzeşti.

Buzele lui Umegat se ridicară într-un surâs de mirare.

— Adevărat? Tot aşa mă întrebam şi eu, dacă n-ai fost trimis de zei ca să-mi arăţi calea şi să ocroteşti asupra mea.

— Oh, atunci... nu prea e bine. Cazaril se chirci un pic în scaunul lui şi mai luă o înghiţitură de vin.

— De când asta?

— Din ziua în care cioara lui Fonsa a ţopăit pe creştetul tău, strigând pur şi simplu *Acesta-i acela! Acesta-i acela!* Zeul meu ales este, îndrăznesc să spun, prietenos într-un mod destul de ambiguu din când în când, dar acel lucru nu-mi putea scăpa, orb să fi fost.

— Atunci aveam vreo aură?

— Nu.
— Când am început să, ăăă, lucesc?
— Undeva între ultima oară când v-am văzut, adică ieri după-amiază, când v-aţi întors la Zangre şchiopătând ca şi cum aţi fi fost lovit de un cal, şi astăzi la templu. Cred că dumneata ştii mai bine decât mine *când* s-a întâmplat mai exact asta. Nu vreţi să luaţi o îmbucătură de ceva, milord? Nu arătaţi prea bine.
Cazaril nu mai mâncase nimic de când îi adusese Betriz pâinea înmuiată în lapte, la prânz. Umegat aşteptă până când oaspetele său îşi umplu gura cu brânză şi coajă de pâine şi apoi făcu următoarea remarcă:
— Una dintre diversele sarcini pe care le îndeplineam ca tânăr preot, înainte să vin la Cardegoss, era aceea de asistent Inchizitor în investigaţiile pentru presupusele acuzaţii de magie a morţii.
Cazaril se înecă; Umegat continuă senin:
— Sau miracol al morţii, dacă e să vorbim în termeni mai precişi teologici. Am descoperit un număr destul de mare de impostori ingenioşi – de obicei se apela la otravă, cu toate că, ah, criminalii mai obscuri abordau metode mai grosolane. Trebuia să le explic faptul că Bastardul nu-i execută niciodată pe păcătoşii care nu se căiesc cu pumnalul şi nici cu barosul. Adevăratele miracole erau mult mai rare decât arăta notorietatea unor astfel de fapte. Însă n-am întâlnit niciodată un caz autentic, în care victima să fi fost nevinovată. Ca să mă exprim mai elevat, ceea ce îngăduie Bastardul întotdeauna este numai miracolul dreptăţii.
Vocea îi deveni mai aspră, mai fermă, servilismul lui obişnuit se evaporase, la fel ca şi cea mai mare parte din dulcele lui accent roknar.

— Ah, murmură Cazaril şi mai luă o înghiţitură de vin. *Ăsta e cel mai înţelept om pe care l-am întâlnit în Cardegoss, iar eu mi-am petrecut ultimele trei luni fără să-l iau în seamă, doar pentru că poartă haina unui slujbaş.*

Lucru sigur, nici Umegat nu dorea să atragă atenţia asupra sa.

— Livreaua de slujbaş e la fel de bună ca şi o pelerină care te face invizibil, să ştii.

Umegat zâmbi şi luă o înghiţitură de vin.

— Aşa este.

— Aşadar… acum te afli în postura de Inchizitor?

Se sfârşise totul oare? Avea să fie acuzat, condamnat, executat pentru tentativa sa criminală, deşi zadarnică, împotriva lui Dondo?

— Nu. Acum nu.

— Dar *ce* eşti atunci?

Spre stupefacţia lui Cazaril, în jurul ochilor lui Umegat apărură o sumedenie de cute, când izbucni în râs.

— Sunt un sfânt.

Cazaril rămase cu privirea pierdută la el, apoi îşi dădu peste cap cana cu vin. Prietenos, Umegat i-o umplu iarăşi. Cazaril avea prea puţine certitudini în seara aceasta, dar, pe undeva, era sigur că Umegat nu era nebun. Nici nu minţea.

— Un sfânt. Al Bastardului.

Umegat încuviinţă.

— Asta-i o… meserie neobişnuită pentru un roknar. Cum se face că ai ajuns aşa ceva?

Întrebarea lui suna prosteşte, dar după două căni cu vin pe stomacul gol, se simţea deja ameţit. Zâmbetul lui Umegat luă o tentă tristă, introspectivă.

— Pentru dumneata – iată adevărul. Presupun că numele nu mai contează. A trecut o viaţă de om de atunci. Pe

vremea când eram tânăr nobil în Arhipelag m-am îndrăgostit.

— Oricărui tânăr i se întâmplă lucrul ăsta.

— Iubitul meu avea cam treizeci de ani pe atunci. Era un om cu o minte strălucită şi o bunătate sufletească rar întâlnită.

— Oh. Nu se poate! Un asemenea lucru să se întâmple în Arhipelag!

— Chiar aşa. Nu mă interesa religia defel. Din motive lesne de înţeles el trecuse în secret la credinţa cvinteriană. Făcusem planuri să fugim împreună. Eu am ajuns pe un vas care pleca în Brajar. El nu. Mi-am petrecut toată călătoria având rău de mare şi, disperat fiind, am învăţat astfel să mă rog. Speram că va reuşi să se urce şi el pe un alt vas şi că ne vom întâlni în portul cetăţii pe care o alesesem drept destinaţie. De-abia peste un an am reuşit să aflu cum şi-a găsit sfârşitul, din partea unui neguţător roknar care îşi făcea daraverile pe-acolo şi pe care îl cunoscuserăm odată împreună.

Cazaril mai luă o sorbitură.

— Aşa cum se întâmplă de obicei?

— Oh, da. Organele genitale, degetele cele mari – ca să nu se mai poată închina la cel de-al cincilea zeu – Umegat îşi duse degetele la frunte, coşul pieptului, pântece şi inimă, ascunzându-şi degetul cel gros în palmă în maniera cvadriană, refuzând cel de-al cincilea deget, care era al Bastardului – i-au lăsat limba la sfârşit, ca să-i poată vinde cu ea pe alţii. El nu a trădat pe nimeni. A murit ca un martir, spânzurat.

Cazaril îşi duse mâna la frunte, buze, piept, pântece şi inimă, cu degetele răsfirate.

— Îmi pare rău.

Umegat dădu din cap, primindu-i regretele.

— M-am tot gândit la lucrul ăsta o vreme. Cel puţin, în acele momente când nu eram beat, nu vomitam sau nu eram cu mintea blocată. Tinereţea, eh. Nu mi-a venit uşor. În cele din urmă, într-o bună zi, m-am dus la templu şi m-am predat.

Luă o gură de aer.

— ...iar Ordinul Bastardului m-a primit în sânul său. Le dădea un acoperiş deasupra capului celor rămaşi pe drumuri, prieteni celor singuri, cinste celor dispreţuiţi. Mie mi-au dat de lucru. Am fost... fermecat.

Un preot al templului.

Umegat trecuse peste nişte detalii, îşi dădu seama Cazaril. Patruzeci de ani şi mai bine. Dar nu era nimic inexplicabil în legătură cu un om inteligent, energic, credincios, care s-a ridicat în ierarhia Templului la un asemenea rang. Numai partea aceea referitoare la strălucirea lui, aşa cum aruncă luna pe raze pe ninsoare, îl făcea să i se învârtă capul.

— Bun. Minunat. Magnifice lucrări. Cămine pentru copiii abandonaţi, ăăă..., şi, ăăă..., anchete. Acum explică-mi cum de străluceşti în întuneric.

Ori băuse prea mult ori nu băuse îndeajuns, îşi spuse el posac.

Umegat se masă pe ceafă şi se trase uşor de coadă.

— Înţelegi ce-nseamnă să fii sfânt?

Cazaril tuşi stânjenit.

— Trebuie să fii plin de virtuţi, bănuiesc.

— De fapt, nu. Nu e nevoie să fii bun din fire. Nici măcar să fii cumsecade.

Umegat făcu o grimasă din senin.

— ...îţi spun cu toată sinceritatea, că odată ce treci prin atâtea experienţe... prin care treci la un moment dat, ţi se schimbă gusturile. Ambiţiile materiale îţi par imateriale.

Lăcomia, mândria, vanitatea, mânia, ajung mult prea neînsemnate ca să-ţi mai baţi capul cu ele.

— Pofta trupească?

Chipul lui Umegat se lumină.

— Dorinţa trupească, sunt fericit s-o spun, pare să fie în linii mari nestingherită. Sau poate că ar fi bine să pariez pe iubire. Căci cruzimea şi egoismul, care preschimbă dorinţa în mârşăvie, ajung să fie obositoare. Dar eu cred că nu contează atât sporirea virtuţilor, cât, pur şi simplu, înlocuirea viciilor anterioare cu o dependenţă de zeul tău.

Umegat îşi goli cana.

— Zeii îşi iubesc bărbaţii şi femeile cu suflete mari, tot aşa cum un artist iubeşte o marmură fină, dar înţelesul adânc nu e legat de virtute. Ci de voinţă. Ea este dalta şi ciocanul care cizelează. Ţi-a citat cineva vreodată predica clasică din Ordol, cea despre căni?

— Cea în care preotul toarnă apă peste tot? Am auzit-o prima oară când aveam zece ani. Mi s-a părut destul de amuzantă când se ajunge la pasajul în care îşi udă încălţările, dar încă odată îţi spun, aveam zece ani. Mă tem că preotul nostru de la Templul din Cazaril avea un discurs cam monoton.

— Dacă ai asista acum la această predică te asigur că nu te-ai plictisi, zise Umegat, întorcându-şi cana cu gura în jos pe faţa de masă. Voinţa omului e liberă. Zeii pot să intervină asupra ei tot atât de mult cum sunt eu în stare să torn vin în cana asta, prin fundul ei.

— Nu, nu risipi vinul! protestă Cazaril văzându-l pe Umegat întinzând mâna după carafă. Am mai văzut demonstrația asta până acum.

Umegat rânji şi renunţă la gestul său.

— Dar ai înţeles cu adevărat cât de neputincioşi sunt zeii, atunci când şi sclavul cel mai de rând îi exclude din inima

lui? Şi dacă îl alungă din inimă, atunci îl alungă din lume la fel, căci zeii nu pot ajunge aici decât prin sufletele vii. Dacă zeii şi-ar face un tunel din orice fiinţă pe care o aleg ei, atunci oamenii n-ar fi decât nişte marionete. Numai dacă iau cu împrumut ori li se încredinţează voinţa unor creaturi hotărâte, abia atunci găsesc un canal micuţ prin care pot acţiona. Se pot strecura câteodată în lume prin mintea animalelor. Plantele... necesită multă precauţie. Sau – Umegat îşi îndreptă cana din nou şi ridică carafa – câteodată un om se poate deschide în faţa lor şi îi lasă să-şi picure divinitatea prin intermediul lui în lume. Îşi umplu cana. Un sfânt nu e un suflet virtuos, ci unul gol. El – sau ea – îşi oferă de bună voie darul voinţei proprii zeului lor. Şi, renunțând la acţiune, fac posibilă acţiunea.

Îşi duse cana la buze, privi tulburat la Cazaril de peste masa aceea rudimentară şi bău. Mai spuse:

— Preotul vostru n-ar fi trebuit să întrebuinţeze apă. Nu ţine atenţia vie. Vin. Sau sânge, un strop. Un lichid care să aibă valoare.

— Mmm, se căzni Cazaril să vorbească.

Umegat se rezemă şi îl privi un răstimp. Cazaril era sigur că roknarul nu se uita la trupul lui din carne şi oase. *Aşadar, spune-mi ce face un renegat de preot roknar templier, care mai e şi un sfânt cărturar, deghizat în chip de rândaş, în menajeria din Zangre.* Cu voce tare, nu izbuti să-şi rezume gândul decât la întrebarea jalnică:

— Ce faci aici?

Umegat ridică din umeri.

— Vrerea zeului.

I se făcu milă de privirea exasperată a lui Cazaril şi îi explică:

— Vrerea Lui, se pare, e aceea de a-l menţine în viaţă pe riga Orico.

Cazaril se ridică în scaun, luptându-se cu mocirla care-i înceţoşa creierii.

— Orico e bolnav?

— Da. O stare tainică, bagă de seamă, deşi oricine are destulă judecată şi poate căsca ochii mari e în stare să înţeleagă asta. Cu toate astea – Umegat îşi apăsă buzele cu degetul, cerându-i discreţia.

— Bine, dar… eu credeam că vindecarea este atributul Mamei şi al Fiicei.

— Atunci când boala regelui are o cauză naturală, desigur.

— Cauze nenaturale, atunci? îl iscodi Cazaril. Linţoliul acela întunecat al lui – poți să îl vezi şi tu?

— Da.

— Dar Teidez are şi el o umbră asemănătoare şi Iselle – şi roina Sara este la fel de pătată. Ce lucru necurat e acela, de nu m-ai putut lăsa să vorbesc despre el în plină stradă?

Umegat îşi aşeză cana pe masă, îşi smuci coada de culoarea bronzului oţelit şi suspină.

— Totul se trage de la Fonsa-cel-prea-Înţelept şi Generalul de Aur. Ceea ce înseamnă doar istorie şi legendă pentru tine. Eu am trăit în acele vremuri de restrişte.

Adăugă într-un stil familiar:

— L-am văzut pe general o dată, ştii. Eram spion în principatul lui la vremea aceea. Uram tot ceea ce reprezenta el şi totuşi… de mi-ar fi spus un cuvânt, un singur cuvânt şi m-aş fi târât în genunchi la el. Avea ceva în el, mai mult decât supranatural. Era un avatar încarnat, care se îndrepta cu paşi mari către axa lumii la momentul oportun. Aproape. Aproape că-şi atinsese ţinta atunci când Fonsa şi Bastardul l-au doborât.

Vocea cultă a lui Umegat, pătrunsă de reminiscenţe, se stinse copleşită în amintirea acelor vreme măreţe. Se lăsă dus înapoi în timp.

Privirea lui făcu un salt de la trecutul lui pierdut, la prezentul Cazaril. Aducându-şi aminte să mai şi zâmbească, îşi ridică mâna, cu degetul cel gros îndreptat în sus, agitându-l uşor într-o parte şi-n alta.

— Deşi e cel mai slab din familia Lui, Bastardul e zeul balanţei. Faptul că stă în opoziţie cu restul mâinii îi dă avantajul unei strânsori inteligente. Se zice că dacă vreodată un zeu îi va subsuma pe ceilalţi, adevărul va deveni unul singur, şi simplu, şi desăvârşit, iar atunci întreaga lume va sfârşi într-o explozie de lumină. Anumiţi oameni luminaţi găsesc ideea asta atrăgătoare. Mie, unul, mi se pare a fi oribilă, dar să nu uităm că eu întotdeauna am avut gusturi modeste. În acelaşi timp, Bastardul, care nu e stabil în niciun anotimp, caută să ne apere pe toţi fără deosebire.

Şi Umegat îşi uni fiecare deget pe rând, Fiica – Mama – Fiul – Tatăl, de buricul degetului gros. Apoi, continuă:

— Generalul de Aur a fost ca un reflux al destinului, care se ridicase ca să zdrobească omenirea. Sufletul lui Fonsa se putea măsura cu al lui, dar nu putea contrabalansa menirea lui neţărmurită. Atunci când demonul morţii le-a strâns sufletele de pe faţa pământului, acea menire s-a revărsat ca să pună stăpânire asupra urmaşilor lui Fonsa, o miasmă de nenorocire şi de amărăciune ascunsă. Umbra cea întunecată pe care o vezi este destinul neîmplinit al Generalului de Aur, închegat în jurul vieţilor duşmanilor săi. Blestemul lui de moarte, dacă vrei.

Cazaril se întrebă dacă acest lucru explica de ce toate campaniile militare ale lui Ias şi Orico în care fusese angajat până atunci se dovediseră a fi un fiasco.

— Cum… cum poate fi înlăturat blestemul acesta?

Umegat suspină:

— Nu am primit niciun răspuns la întrebarea asta, de şase ani încoace. Poate că se va mistui prin moartea tuturor celor care au fost zămisliţi din vintrele lui Fonsa.

Dar asta înseamnă… să moară… riga, Teidez, Iselle!

— Sau poate că, îşi continuă Umegat presupunerile, chiar şi atunci, va dăinui în timp, ca un şuvoi de otravă. L-ar fi ucis pe Orico în urmă cu mulţi ani. Atingerea animalelor sacre îl purifică însă pe monarh de efectul nimicitor al blestemului, dar numai pentru scurt timp. Menajeria întârzie distrugerea lui, dar zeii nu mi-au spus niciodată de ce.

Vocea lui Umegat deveni sumbră.

— Zeii nu trimit scrisori cu instrucţiuni, să ştii. Nici măcar sfinţilor lor. Le-am sugerat asta în rugăciunile mele. Am stat ore în şir cu pana în aer şi cerneala uscându-mi-se pe ea, aşteptând cu toată fiinţa porunca Lui. Şi ce-mi trimite în loc? O cioară mai mult decât tulburată, cu un vocabular compus dintr-un singur cuvânt.

Cazaril sări ca ars, împovărat de vină, cu gândul la sărmana cioară. Adevărul era că se simţea mult mai rău în privinţa morţii ciorii, decât a lui Dondo.

— Aşa că asta fac eu aici, zise Umegat. Îi aruncă o privire pătrunzătoare lui Cazaril. Şi, prin urmare…, *dumneata* ce cauţi aici?

Cazaril îşi desfăcu mâinile, neajutorat.

— Umegat, zău că nu ştiu.

Şi adăugă plângător:

— Nu poţi să-mi spui? Ai spus… că parcă sunt în flăcări. Arăt ca tine? Sau ca Iselle? Sau, mai degrabă, ca Orico?

— Nu mi-a fost să văd nimic asemănător dumitale, în toată vremea asta, de când am fost învrednicit cu puterea

de a vedea dincolo de aparenţe. Dacă Iselle e ca o lumânare, dumneata arăţi ca un incendiu de proporţii. Eşti... de fapt, chiar imposibil de privit.

— Eu nu mă simt ca un incendiu.

— Cum te simţi atunci?

— În momentul ăsta? Ca un morman de bălegar. Bolnav. Beat. Agită vinul roşu pe fundul cănii. Am crampele astea la burtă, care mă apucă din când în când.

Era calm acum, dar îşi simţea stomacul tot umflat.

Şi obosit. *Nu m-am mai simţit atât de sfârşit de când am zăcut bolnav în Templul Maicii din Zagosur.*

— Părerea mea e, zise Umegat precaut, că este foarte, foarte important să-mi spui adevărul.

Buzele lui zâmbeau, însă privirea lui cenuşie îl ardea. Pe Cazaril îl fulgeră ideea că un aşa bun preot Inchizitor al Templului ar trebui să-şi învăluie interogaţii cu istorii captivante, să fie un adept al confidenţelor calde din partea oamenilor cercetaţi. Pe nesimţite şi îmbătându-i.

Ţi-ai oferit viaţa pe tavă. Nu-i drept să mai scânceşti după ea acum.

— Am încercat să-l ucid prin magia morţii pe lord Dondo dy Jironal noaptea trecută.

Umegat nu păru nici şocat, nici surprins, doar mai atent.

— Da. Unde anume?

— În Turnul lui Fonsa. M-am căţărat pe ţiglele acoperişului. Mi-am adus cu mine şobolanul, dar cioara... a venit singură la mine. Nu i-a fost teamă. I-am dat de mâncare, ştii...

— Continuă... inspiră Umegat.

— Am ucis şobolanul şi apoi i-am frânt gâtul bietei ciori şi m-am rugat în genunchi. Şi apoi m-a durut. Nu m-am aşteptat la asta. Şi n-am mai putut respira. Lumânările s-au stins. Şi am spus, *Mulţumescu-ţi...,* căci am simţit...

Nu putea reda în vorbe ce simţise, acea pace stranie, ca şi cum s-ar fi culcat într-un loc aflat în siguranţă pentru o odihnă veşnică.

— Şi apoi mi-am pierdut cunoştinţa. Am crezut că eram pe moarte.

— Şi apoi?

— Apoi... nimic. M-am trezit într-o ceaţă, în zorii zilei, mi-era rău şi frig şi mă simţeam ca un imbecil. Ba nu, stai puţin... avusesem un coşmar în care Dondo se înecase şi trăgea să moară. Dar ştiam că dădusem greş. Aşa că m-am târât înapoi în pat. Şi apoi, a dat buzna peste mine dy Jironal...

Umegat bătu darabana cu degetele în masă o clipă, cercetându-l cu ochii ca două lame. Îl privi fix, cu ochii închişi. Apoi îi deschise din nou.

— Milord, îmi permiteţi să vă ating?

— Bine...

Pentru un scurt moment, când roknarul se aplecă asupra lui, Cazaril se temu de vreun gest inoportun de intimitate, dar atingerea lui Umegat era la fel de profesională ca aceea a unui vraci; îi cercetă fruntea, faţa, gâtul, coloana, inima, pântecele... Cazaril se încordă, însă mâna lui Umegat nu coborî mai jos. Când sfârşi, faţa lui lui Umegat se umpluse de sudoare. Roknarul se duse să mai aducă un alt ulcior cu vin, dintr-un coş de lângă uşă, înainte să se aşeze la locul lui.

Cazaril încercă să-şi ferească cana din calea carafei lui.

— Am băut destul. N-am să pot să mă mai ţin pe picioare dacă mai beau un pic.

— Pot să te conducă oamenii mei până la dumneata în odaie cât de curând. Nu?

Umegat îşi umplu cana şi se aşeză din nou. Desenă cu degetul un model pe faţa de masă, de trei ori la rând –

Cazaril nu era sigur dacă era vreun descântec sau doar era nervos – şi în cele din urmă spuse:

— Dată fiind mărturia animalelor sfinte, niciunul din zei nu a acceptat să primească sufletul lui Dondo dy Jironal. În mod obişnuit, acela e un semn că un suflet neliniştit rătăceşte prin lume, iar rudele, prietenii – chiar şi duşmanii – încearcă degrabă să cumpere ritualuri şi rugăciuni din partea Templului pentru ca el să poată părăsi această lume. Unii o fac de dragul mortului – alţii pentru propria lor siguranţă.

— Sunt convins, spuse Cazaril cu un iz amar în voce, că Dondo va primi toate rugăciunile din lume, care pot fi cumpărate cu bani.

— Sper.

— De ce? Ce... ?

Ce întrevezi? Ce ştii?

Umegat îşi ridică privirea şi trase aer in piept.

— Spiritul lui Dondo a fost luat de demonul morţii, dar nu a trecut la zei. Atâta lucru cunoaştem. Bănuiala mea e că demonul morţii nu s-a putut înapoia la stăpânul său pentru ca a fost împiedicat să ia şi cel de-al doilea suflet, prins şi el între două lumi.

Cazaril îşi umezi buzele şi întrebă cu glasul răguşit de emoţie.

— Cum adică, împiedicat?

— În momentul în care încerca să facă asta, cred că demonul a fost capturat – constrâns – legat, dacă doreşti – de un alt miracol simultan. Judecind după culorile aparte care ţâşnesc din dumneata a fost mâna sfântă şi plină de har a Crăiesei Primăverii. Dacă am dreptate, atunci discipolii de la Templu n-au decât să se ducă la culcare, căci sufletul lui Dondo nu rătăceşte prin lume. Este legat de demonul morţii, care este legat la rândul său de locul în

care se află cel de-al doilea suflet. Care este acum legat de trupul său, aflat încă în viaţă. Şi degetul lui Umegat se ridică să indice direct înspre Cazaril. Acolo!

Lui Cazaril îi căzu falca. Se uita în jos, la burta care îl durea şi se umfla şi înapoi la fascinantul... sfânt. Imediat îi veniră în minte ciorile fermecate ale lui Fonsa. O tăgăduială plină de furie îi năvăli pe buze, dar îngheţă acolo, oprită la vederea aurei clare din jurul lui Umegat.

— Dar nu m-am rugat la Fiică noaptea trecută!

— Evident, cineva a făcut-o.

Iselle.

— Prinţesa a zis că ea s-a rugat. Ai văzut-o şi dumneata, aşa cum am văzut-o eu astăzi...

Cazaril dădu din mâini, neştiind cum să transpună în cuvinte acel amalgam de culori tulburi din jurul ei.

— Aşa mă vezi şi pe mine? Mă vede Iselle aşa cum o văd şi eu?

— Ţi-a dat de înţeles ceva în privinţa asta? îl întrebă Umegat.

— Nu. Dar nici eu n-am făcut-o.

Umegat îl privi iscoditor din nou.

— Ai văzut vreodată, pe vremea când erai în Arhipelag, nopţile în care marea primea atingerea Mamei? Felul în care urma unei corăbii în apă sclipea verzuie printre valurile sparte?

— Da...

— Ceea ce ai văzut la Iselle era un astfel de făgaş. Trecerea Fiicei, asemeni unui parfum care rămâne în aer. Ceea ce văd eu în tine nu e o trecere, ci o Prezenţă. O binecuvântare. Mult mai puternică. Cununa care te-nconjoară se stinge încet – animalele sacre vor fi mai puţin subjugate de tine în câteva zile – dar în mijloc e un miez

intens, albastru de safir, în care nu pot pătrunde cu privirea. Cred că e o încapsulare.

Zicând acestea, îşi făcu mâinile căuş, ca şi cum ar fi ţinut în palme o şopârlă vie.

Cazaril înghiţi gâfâind.

— Vrei să spui că zeiţa mi-a transformat pântecele într-un mic apendice perfect al Iadului? Un demon, un suflet pierdut, pecetluiţi la un loc, ca doi şerpi într-o sticlă?

Mâinile i se încleştară pe stomac, de parcă ar fi fost gata să-şi scoată măruntaiele afară pe loc.

— Şi numeşti asta o *binecuvântare?*

Privirea lui Umegat rămase la fel de gravă, dar sprâncenele i se curbară într-o efuziune de simpatie.

— Bine, dar ce este o binecuvântare la urma urmei, dacă nu un blestem din punctul de vedere al altora? Dacă te consolează cu ceva, îmi imaginez că Dondo dy Jironal e chiar mai nefericit de întorsătura lucrurilor decât eşti dumneata. Adăugă apoi, după un moment de gândire: şi nu-mi imaginez că demonul e prea încântat de asta nici el.

Cazaril se cutremură în scaunul lui.

— Pe toţi cei cinci zei! Cum fac să scap de… de… oroarea asta?

Umegat îl linişti cu un semn al mâinii ridicate în aer:

— Ţi-aş… sugera să nu te pripeşti deloc în privinţa asta. Urmările ar putea fi mult prea încâlcite.

— Cum, încâlcite? Cum ar putea fi ceva mai încâlcit decât monstruozitatea asta?

— Ei bine – Umegat se rezemă de spătarul scaunului şi îşi împreună mâinile – cea mai la îndemână cale de a rupe, ăă…, această… binecuvântare ar fi prin propria-ţi moarte. Odată ce sufletul dumitale ar fi eliberat din învelişul lui material, demonul şi-ar putea lua zborul cu voi amândoi.

Pe Cazaril îl trecu un fior, amintindu-şi cum era să-l facă să cadă în gol durerea aceea sfâşietoare de pântece, când a sărit prin spărtura din acoperiş în zori. Se refugie din teroarea sa beată într-o sobrietate bruscă, care-l aduse aproape de Umegat.

— A, nemaipomenit! Mai ştii să-mi spui şi alte metode de vindecare, doctore?

Buzele lui Umegat zvâcniră într-un surâs scurt şi flutură din degete.

— După toate aparenţele, miracolul ce sălăşluieşte în dumneata ar înceta în cazul în care Fiica şi-ar retrage protecţia de care te bucuri – Umegat mimă pe cineva care şi-ar deschide mâinile pentru a da drumul unei păsări să zboare — cred că demonul va încerca imediat să-şi împlinească destinul. Nu că ar avea de ales – demonii Bastardului nu au liber arbitru, ca oamenii. Nu te poţi certa cu ei şi nici nu poţi să-i convingi. De fapt, nu are niciun rost să vorbeşti cu vreunul din ei.

— Aşadar, vrei să zici că pot muri în orice moment?!

— Da. Şi care-i diferenţa dintre acest lucru şi viaţa ta de ieri? înclină Umegat din cap, punându-i întrebarea nemiloasă.

Cazaril pufni. Era o rece consolare... dar totuşi o consolare, ca o lovitură din partea sorţii, dată cu dosul palmei peste obraz. Umegat era un sfânt rezonabil, după toate aparenţele. Şi nu era tocmai la ce se aşteptase Cazaril... să mai fi întâlnit vreun sfânt vreodată? *Cum aş putea să ştiu? Doar am trecut fără să-mi dau seama şi pe lângă acesta din faţa mea.*

Din glasul lui Umegat răzbătu o nuanţă de curiozitate scolastică:

— De fapt, aceasta mi-ar putea răspunde la o întrebare pe care mi-am pus-o de mult timp. Oare Bastardul conduce

o cohortă de demoni ai morţii sau numai unul singur? Dacă toate miracolele morţii din lume ar înceta atâta timp cât demonul se află închis în dumneata, ar fi o dovadă convingătoare în favoarea singularităţii acelei puteri divine.

Un râs nervos se rostogoli de pe buzele lui Cazaril.

— Am ajuns un cobai în slujba teologiei Cvinteriene! Zeilor – Umegat – ce mă fac? Nu s-a mai întâmplat niciodată un lucru asemănător în familia mea, o astfel de nebunie din pricina atingerii zeilor. Nu sunt potrivit pentru tărăşenia asta. Nu sunt un sfânt!

Umegat dădu să zică ceva, apoi renunţă. În cele din urmă, zise:

— Te obişnuieşti cu ideea în timp. Prima oară când am fost subiectul unui miracol, n-am fost nici eu prea încântat, şi doar sunt în branşă, ca să zic aşa. Recomandarea pe care ţi-o fac cu toată căldura este să te îmbeţi turtă în seara asta şi să te duci să te culci.

— Ca să mă trezesc dimineaţă şi posedat de demoni şi mahmur?

Era limpede, nu şi-ar fi închipuit cum altfel ar fi fost în stare să adoarmă, decât dacă şi-ar fi luat o leucă în moalele capului.

— Ei, la mine a mers odinioară. Mahmureala e un târg cinstit, ca să poţi sta o vreme liniştit, fără să faci vreo tâmpenie.

Umegat privi în lături o clipă.

— Zeii nu fac minuni ca să ne facă nouă pe plac, îşi urmăresc doar scopurile proprii. Dacă ai devenit unealta lor, atunci asta se întâmplă pentru un motiv nobil, unul care nu mai poate suferi amânare. Dar tu eşti doar unealta. Nu eşti lucrarea lor. Aşteaptă-te să fii preţuit pe măsură.

În timp ce Cazaril se căznea, fără prea mult folos, să descurce iţele acestui mister, Umegat se aplecă peste masă

şi îi turnă vin proaspăt în cană. Cazaril nu se mai împotrivi cu niciun chip.

După mai bine de o oră, fu nevoie de doi rândaşi să-l ajute să-şi târască picioarele ce-i alunecau pe dalele ude din curtea grajdurilor, să treacă de porţi şi în sus pe scări, unde îl lăsară să cadă buştean pe pat. Cazaril nu era sigur când anume îşi pierduse cunoştinţa greu încercată, însă nu fusese niciodată în viaţa lui mai fericit să o facă.

Capitolul 14

Cazaril fu nevoit să-i recunoască meritele vinului lui Umegat – asta însemna că-şi petrecu primele ore de a doua zi dimineaţă dorindu-şi mai degrabă moartea, decât fiind îngrozit de această perspectivă. Îşi dădu seama că aburii beţiei începeau să se risipească atunci când frica începu să pună stăpânire pe el.

Nu avea prea multe regrete în adâncul inimii din pricina vieţii pe care şi-o irosise. Văzuse mai multe pe lume decât orice altcineva şi îşi avusese şansele sale, deşi numai zeii ştiau că nu profitase din plin de toate ocaziile pe care viaţa i le scosese în cale. Frământat de gânduri, ascuns sub aşternuturile din pat, îşi dădu seama cu oarecare uimire că dezamăgirea lui cea mai mare era că ar fi putut fi forţat să-şi ia rămas bun de la viaţă lăsând lucrurile neterminate.

Temerile, pentru care nu avusese timp în ziua când îl urmărise pe Dondo, i se înghesuiau acum în minte. Cine avea să aibă grijă de domniţele lui, dacă el avea să moară acum? Cât timp avea la dispoziţie să încerce să găsească un adăpost mai bun pentru ele? Cui le putea el încredinţa, pentru a fi în siguranţă? Betriz ar putea fi în pază în calitate de soţie, să zicem, a unui lord de ţară voinic, aşa cum era marchizul dy Palliar. Dar Iselle? Mama şi bunica ei nu

aveau prea multă putere şi erau prea departe, Teidez era prea tânăr. Orico se afla, pe cât se părea, întru totul în puterea cancelarului său. Nu exista nicio siguranţă pentru Iselle, atâta timp cât nu scăpa cu totul din blestemul acestei curţi.

O nouă durere în măruntaie îi pironi atenţia din nou asupra micului iad din propria-i burtă şi trase cu ochiul îngrijorat pe sub învelitorile sub care stătea culcuşit la stomacul lui plin de noduri. Cât de tare avea să-l doară moartea asta oare? Nu mai eliminase atât de mult sânge în dimineaţa aceasta. Privi cu ochii cârpiţi în lumina amiezii acelei zile. Nălucirile stranii, petele înceţoşate care-i înconjurau vedeniile, – pe care le pusese mai devreme pe seama vinului băut de cu seară – erau încă prezente. Să fi fost vreun alt simptom?

Un ciocănit energic răsună în uşa camerei sale. Cazaril se trase cu chiu cu vai afară din culcuşul lui călduţ şi, mergând un pic aplecat, se duse să deschidă uşa. Umegat, ţinând în mână un ulcior cu dop, îi dădu bineţe, păşi înăuntru şi închise uşa în urma lui. Încă mai radia uşor: din păcate ziua de ieri nu fusese doar un vis bizar.

— Pe cinstea mea, se cruci rândaşul, privind în jur uluit. Dădu din mână: Uşi...! Uşi...!

Petele înnegurate se rostogoliră prin odaie şi se loviră de pereţi.

— Ce sunt lucrurile astea? întrebă Cazaril, lăsându-se obosit din nou pe pat. Le vezi şi dumneata?

— Strigoi. Poftim, bea asta!

Umegat turnă din urcior în cana smălţuită de lângă vasul în care se spăla Cazaril şi i-o întinse.

— O să-ţi mai potolească durerile de stomac şi o să-ţi limpezească mintea.

Dădu să-l refuze dezgustat, dar descoperi că nu era vin, ci un soi de ceai rece din ierburi. Îl gustă cu reţinere. Plăcut amărui, lichidul acela îi spălă în mod plăcut gura încleiată. Umegat trase un scăunel lângă pat şi se aşeză voios. Cazaril închise strâns ochii, făcându-i deodată mari.

— Strigoi?

— N-am văzut niciodată atâtea dintre stafiile de la Zangre adunate într-un singur loc. Probabil ca se simt atrase de tine, la fel ca şi animalele sacre.

— Le mai poate vedea şi altcineva?

— Oricine are darul clarviziunii. Iar aceşti oameni sunt în număr de trei în tot Cardegossul, după ştiinţa mea.

Iar doi dintre ei sunt de faţă.

— Au fost în preajmă în tot timpul ăsta?

— Le mai zăresc din când în când. De obicei sunt mai străvezii. Nu trebuie să-ţi fie teamă de ele. Nu au nicio putere şi nu-ţi pot face niciun rău. Bătrâne suflete pierdute.

Drept răspuns la căutătura uluită de pe faţa lui Cazaril, Umegat mai zise:

— Atunci când – se mai întâmplă din când în când – niciun zeu nu primeşte la el un suflet împărţit, acesta e lăsat să cutreiere lumea, pierzându-şi încetul cu încetul conştiinţa de sine şi se topeşte în aer. La început, stafiile iau forma pe care au avut-o în viaţă, dar în disperarea şi singurătatea lor nu şi-o pot păstra.

Cazaril își petrecu braţele în jurul pântecului.

— Oh.

Mintea lui o luă la galop în trei direcţii deodată. Deci care era soarta acelor suflete pe care zeii le acceptau? Şi ce anume se întâmpla cu spiritul înfuriat care se afla în chip atât de miraculos şi de hidos ascuns în el? Şi... cuvintele văduvei roine Ista îi veniră în minte. *„Zangre este bântuit, ştii?”* Nu era nicio metaforă şi nici ea nu era nebună; din

câte se părea era o simplă observaţie. Atunci, ce altceva, din toate lucrurile stranii pe care le spusese ea n-ar trebui fi luat drept o rătăcire, ci adevăr curat – văzut cu ochii cuiva care suferise o schimbare?

Îşi ridică privirea şi-l văzu pe Umegat fixându-l gânditor. Roknarul îl întrebă politicos:

— Şi cum vă mai simţiţi astăzi?

— Mai bine acum, decât azi dimineaţă.

Adăugă apoi şovăielnic:

— Mai bine decât ieri.

— Aţi mâncat ceva?

— Încă nu. Poate mai târziu. Îşi frecă barba cu mâna. Ce se mai întâmplă afară?

Umegat se lăsă pe spate şi ridică din umeri.

— Negăsind niciun suspect în cetate cancelarul dy Jironal a plecat pe cai din Cardegoss în căutarea cadavrului celui care i-a omorât fratele şi a vreunui posibil complice rămas în viaţă.

— Sper că nu vor înhăţa vreun om nevinovat, pe care să-l facă ţap ispăşitor.

— Un Inchizitor experimentat din cadrul Templului îl însoţeşte, iar asta ar trebui să fie de ajuns să nu se întâmple asemenea greşeli.

Cazaril rumegă ideea respectivă. După o clipă, Umegat adăugă:

— De asemenea, o facţiune din cadrul ordinului militar al casei Fiicei a trimis curieri cu mesaje către toţi lorzii devoţi, convocându-i la un consiliu general. Au de gând să nu-i permită rigăi Orico să le mai vâre pe gât un alt comandant ca Dondo.

— Şi cum îl vor înfrunta? Prin răzmeriţă?

Umegat alungă cu un gest al mâinii această idee demnă de înaltă trădare.

— Cu siguranţă că nu. Prin petiţie. Cerându-i-o.

— Hm! Credeam la fel că au procedat şi ultima dată, dar fără şanse de câştig. Dy Jironal nu va dori să lase să-i scape din mână controlul asupra acelui ordin.

— Ordinul militar e susţinut în totalitate de toţi membrii săi de această dată.

— Şi, ăă… ce ai făcut azi toată ziua?

— M-am rugat pentru îndrumare.

— Şi ai primit vreun răspuns?

Umegat zâmbi ambiguu la el.

— Posibil.

Cazaril se gândi o clipă cum să-şi formuleze mai bine următoarea remarcă.

— Observ că eşti la curent cu destule zvonuri interesante. Să-nţeleg că, în cazul ăsta, ar fi de prisos să mă duc până în vale la templu şi să-i mărturisesc arhipreotului Mendenal crima comisă asupra lui Dondo?

Umegat ridică din sprâncene.

— Presupun, spuse el după o clipă, că n-ar trebui să mă mire faptul că Fiica a ales o unealtă cu lamă ascuţită.

— Eşti preot, un Inchizitor pregătit. Nu-mi închipui cum ai putea sau cum ai încălca jurămintele şi obligaţia de a aduce la ordine fapte care încalcă legea. M-ai imobilizat ca să-ţi acorzi timp pentru a raporta şi discuta în legătură cu fapta mea. Cazaril avu o ezitare. Faptul că încă nu mă aflu sub arest îmi sugerează… ceva în legătură cu acea consfătuire, dar nu sunt sigur ce anume.

Umegat îşi privi cu atenţie mâinile, aşezate pe genunchi.

— În calitate de preot, ţin cont de părerea superiorilor mei. În calitate de sfânt, însă, nu răspund decât în faţa zeului meu. Doar a Lui. Dacă El se încrede în judecata mea, atunci sunt nevoit să o fac şi eu. Şi întocmai trebuie să facă şi superiorii mei.

Privi în sus, iar acum privirea lui deveni neliniştită.

— Dacă zeiţa te-a pregătit de drum, în interesul Ei – ca mesager – e mai mult decât limpede că veghează oră de oră ca tu să rămâi în viaţă. Templul se află în serviciul... nu al tău, ci al Ei. Cred că pot să-ţi promit asta, nimeni nu se va lega de tine.

Cazaril începu să se văicărească.

— Dar ce ar trebui *să fac?*

Vocea lui Umegat căpătă o nuanţă defensivă:

— Vorbind din propria-mi experienţă, presupun că... doar îndatoririle dumitale zilnice, aşa cum vin ele.

— Asta nu prea îmi e de ajutor.

— Da. Ştiu.

Umegat schiţă un zâmbet sec.

— Aşa ne umilesc zeii pe noi, deştepţii, se pare.

Adăugă după un moment:

— Că tot veni vorba de îndatoriri zilnice, trebuie să mă întorc acum la ale mele. Orico nu se simte bine astăzi. Sunteţi bine venit să treceţi pe la menajerie ori de câte ori simţiţi nevoia, milord dy Cazaril.

— Aşteaptă!

Cazaril întinse o mână în urma lui Umegat în vreme ce acesta se ridica să plece.

— Poţi să-mi spui... Orico ştie de miracolul pe care-l produc animalele asupra sa? Înţelege – ştie măcar – că este sub blestem? Jur că Iselle nu ştie nimic de lucrul ăsta, nici Teidez. *Roina Ista, pe de altă parte...* Ori riga ştie doar că-i face bine atingerea animalelor?

Umegat dădu scurt din cap.

— Orico ştie. Tatăl lui, Ias, i-a spus pe patul de moarte. Templul a făcut multe încercări de a desface acest blestem. Menajeria e singura care pare să aibă un efect benefic.

— Şi în privinţa văduvei roine Ista? Poartă şi ea aceeaşi umbră ca roina Sara?

Umegat se trase de coadă şi se încruntă gânditor.

— Mi-aş putea da seama mai bine dacă aş fi întâlnit-o vreodată faţă în faţă. Familia dy Baocia a plecat din Cardegoss cu puţin timp înainte să fiu adus aici.

— Cancelarul dy Jironal ştie?

Cuta de pe fruntea lui Umegat se adânci.

— Dacă ştie, cu siguranţă nu de la mine a aflat. L-am avertizat adesea pe Orico să nu discute pe marginea miracolului său, dar…

— Dacă Orico a ţinut ceva ascuns de dy Jironal, ar fi o premieră.

Umegat dădu din umeri în semn de încuviinţare, dar mai spuse:

— Date fiind primele dezastre petrecute la începutul domniei sale Orico este încredinţat că orice acţiune ar îndrăzni să facă pe cont propriu se va dovedi a fi în detrimentul Chalionului. Cancelarul e un fel de cleşte prin care riga încearcă să mânuiască toate chestiunile de stat fără să-şi verse otrava blestemului în jur.

— Unii s-ar putea întreba dacă dy Jironal nu cumva e răspunsul la misterul blestemului, ori face parte din el.

— La început, părea să funcţioneze această delegare a responsabilităţilor.

— Şi mai apoi?

— Mai apoi… ne-am dublat rugăciunile la zei pentru ajutor.

— Şi cum au răspuns zeii?

— S-ar părea că… trimiţându-te pe tine.

Cazaril se ridică în capul oaselor, îngrozit şi mai tare, încleştându-şi mâinile pe aşternuturi.

— Nu m-a trimis nimeni! Am venit din întâmplare.

— Aş vrea să faceţi o socoteală a acestor întâmplări, cândva, cât se poate de curând. Când veţi dori, milord.

Cu o privire sfredelitoare, plină de speranţă, care îl băgă în sperieţi pe Cazaril aproape la fel de mult ca oricare din observaţiile lui de sfânt, Umegat se ploconi şi se retrase.

După alte câteva ore petrecute chircindu-se sub plăpumi, Cazaril se hotărî că numai dacă ar atenta cineva la viaţa lui ar putea muri în după-amiaza aceea. Sau, dacă era pe moarte oricum, n-avea cum să se împotrivească. Iar stomacul îi ghiorăia într-un chip cu totul supranatural. Când lumina aceea rece de toamnă se stinse în amurg, se târî afară din pat, îşi întinse ciolanele care-l dureau îngrozitor, se îmbrăcă şi coborî la cină.

Cei de la Zangre erau extrem de potoliţi. Odată ce întreaga curte era cufundată în doliu, nu se dădeau petreceri, nici baluri în acea seară. Cazaril găsi puţină lume în sala de banchete; nici suita Isellei, nici cea a lui Teidez nu erau de faţă, roina Sara era absentă, iar riga Orico, cu umbra lui neagră agăţată de el, mâncă în grabă şi părăsi sala imediat după aceea.

Motivul absenţei lui Teidez, avea să afle în curând Cazaril, era acela că dy Jironal îl luase cu el pe prinţ în misiunea lui de investigaţie. Cazaril clipi şi rămase mut la această veste. Sigur nu încerca dy Jironal să continue acţiunea de seducţie prin corupţie pe care fratele lui o ţinuse atât de bine în mâini? Cu o ţinută austeră, în comparaţie cu Dondo, acesta nu avea gusturile şi nici manierele fratelui său pentru asemenea plăceri puerile. Era imposibil să şi-l imagineze cineva pe acesta participând la orgii cu un copil. Ar fi fost prea mult să spere că îşi va inversa strategia de control asupra minţii lui Teidez, tratându-l pe băiat părinteşte, iniţiindu-l în politica de stat?

Tânărul prinţ era pe jumătate bolnav din pricina leneviei, precum şi a distrugerii cauzate de vicii; aproape orice contact cu munca oamenilor trebuia să fie un medicament pentru el. Cazaril se gândi, simţindu-se depăşit de situaţie, că era mai plauzibilă varianta că dy Jironal nu lăsa să-i scape din mâini nicio clipă controlul asupra viitorului Chalionului.

Aşezat peste masă de Cazaril, dy Rinal bătu din buze nemulţumit la vederea sălii pe jumătate goale şi observă:

— Toată lumea pleacă. Se duc la domeniilor lor din ţinut, dacă au aşa ceva, înainte de căderea primei zăpezi. O să fie o sărbătoare a Zilei Tatălui tare mohorâtă, ai să vezi! Numai croitorii şi cusătoresele mai robotesc ca să reînnoiască veşmintele de doliu.

Cazaril întinse mâna prin pâcla de stafii care planau lângă farfuria lui şi o şterse, luând o ultimă îmbucătură, spălându-şi gâtlejul cu un pic de vin cu multă apă. Patru sau cinci dintre strigoi se luară după el prin sală, iar acum stăteau ciorchine pe el, ca nişte copiii înfriguraţi înghesuindu-se la foc. Îşi alesese o ţinută sobră în acea seară, se înţelege; se întrebă dacă ar fi trebuit să se deranjeze să-şi facă rost de o ţinută de doliu completă, cum se cădea, în culoarea lavandei şi negru, la fel ca şi dy Rinal, care era întotdeauna la modă. Oare amalgamul acela abominabil închis în burta lui ar fi putut-o lua ca pe o ipocrizie sau ca pe un gest de respect? Măcar avea cum să ştie? Croit acum în trupul său, cât de mult din vechea-i fire repugnantă reţinea sufletul lui Dondo? Aceste spirite veştejite păreau să îl privească din afară; îl privea oare şi Dondo dinăuntru? Trase un rânjet scurt, ca să nu-l bage pe bietul dy Rinal în sperieţi cu un răcnet. Reuşi să-i adreseze o întrebare politicoasă:

— Rămâneţi sau plecaţi?

— Cred că am să merg şi eu. Am să o escortez pe marchiza dy Heron până la domeniul din Heron şi apoi am s-o tai prin trecătorile de jos până acasă. Bătrâna doamnă s-ar bucura să mai aibă o spadă în slujba ei, de vreme ce m-a invitat să rămân.

Luă o înghiţitură de vin şi vorbi pe un ton scăzut:

— Dacă nici Bastardul n-a vrut să-l ia pe lord Dondo dintre noi, vă daţi seama că trebuie să fie pe undeva prin preajmă. Se crede că va bântui palatul Jironal, acolo unde a murit, dar de fapt ar putea fi oriunde în Cardegoss. Şi era destul de malefic şi înainte să fie omorât; acum s-ar putea răzbuna. Ucis în noaptea de dinaintea nunţii sale, zeilor!

Cazaril tuşi, ca şi cum n-avea niciun amestec în toată treaba asta.

— Cancelarul pare să se încăpăţâneze să creadă că a fost magia morţii, dar nu m-aş mira să fi fost otrăvit până la urmă. N-ai cum să verifici, de-acum trupul a fost ars. Foarte convenabil pentru cineva anume, lucrul ăsta.

— Dar era înconjurat de prietenii lui. Doar nu i-o fi administrat vreunul din ei – dumneata erai acolo?

Dy Rinal făcu o grimasă.

— După toată tărăşenia aceea cu Domniţa Purceluşă? Nu. Graţie guiţăturilor ei n-am fost prezent la ospăţul acela.

Dy Rinal cercetă cu privirea în jur, ca şi cum îi era teamă ca nu cumva o stafie plină de ranchiună să nu tabere pe el, chiar şi în acel moment. Că erau cel puţin şase lângă mâna lui era, evident, invizibil pentru ochii lui. Cazaril dădu cu mâna una la o parte din faţa lui, încercând să nu-şi lase privirea să se concentreze la ceea ce trebuia să pară în ochii însoţitorului său un spaţiu gol.

Ser dy Maroc, maestrul garderobier al rigăi, se îndreptă spre masa lor zicând:

— Dy Rinal! Ai auzit veştile din Ibra?

Cu oarecare întârziere, îl observă pe Cazaril sprijinindu-se cu coatele pe partea cealaltă a mesei şi ezită, roşind uşor.

Cazaril zâmbi acru.

— Să sperăm că zilele astea îţi afli bârfele din Ibra de la surse mai de încredere, dy Maroc?

Dy Maroc îngheţă.

— Dacă mesagerul Cancelariei e una dintre acestea, da. A venit val-vârtej – când croitorul meu şef retuşa ţinuta de doliu a lui Orico, că a fost nevoie să o mai lărgească cu patru degete, în fine –, e oficială vestea. Moştenitorul Ibrei a murit săptămâna trecută, brusc, din pricina febrei care dă tuse ce bântuie prin sudul Ibrei. Facţiunea lui s-a dus de râpă şi oamenii săi s-au grăbit să încheie un tratat cu bătrânul Vulpoi, ca să-şi salveze vieţile, sacrificându-se unul pe altul. Războiul din sudul Ibrei s-a sfârşit.

— Ei bine!

Dy Rinal se ridică în scaun şi îşi mângâie barba.

— Să luăm vestea asta drept una bună sau una proastă? E de bine pentru sărmana Ibra, numai zeii ştiu. Dar Orico a ales *din nou* tabăra greşită.

Dy Maroc încuviinţă.

— Se zvoneşte că Vulpoiul e mâniat la culme pe Chalion, pentru că s-a vârât în oala lor şi a mai şi întreţinut focul, nu că Moştenitorul ar fi avut nevoie de ajutor ca să pună lemne pe foc.

— Poate că setea de gâlceavă a bătrânului rigă va fi îngropată odată cu primul său născut, spuse Cazaril nu prea încrezător.

— Aşa că Vulpoiul are un nou Moştenitor – acel copil – cum îl cheamă pe băiat? întrebă dy Rinal.

— Prinţul Bergon, completă Cazaril.

— Mda. Un copil, într-adevăr. Iar Vulpoiul ar putea sucomba în orice moment, lăsând un băiat necopt pe tron.

— Nu chiar atât de necopt ca alţii, după toate câte le-a văzut până acum, zise Cazaril. A văzut un asediu pus la cale şi terminarea altuia, umblând în suita mamei sale, şi a supravieţuit unui război civil. Şi nimeni nu crede că un fiu al Vulpoiului ar putea fi un nătâng.

— Primul a fost, îşi dădu cu părerea dy Rinal. Să-şi lase susţinătorii într-un asemenea haos, să se ducă la vale după el.

— Nu poţi pune moartea din pricina febrei pe seama lipsei de înţelepciune, zise Cazaril.

— Presupunând că a fost într-adevăr febra tusei, zise dy Rinal, pungindu-şi buzele, lovit de o nouă suspiciune.

— Ce, ai fi în stare să crezi că Vulpoiul şi-ar otrăvi propriul fiu? zise dy Maroc.

— Agenţii lui, omule.

— Atunci poate că ar fi trebuit să o facă mai devreme şi să scutească Ibra de atâta jale.

Cazaril schiţă un zâmbet uşor şi se ridică de la masă, lăsându-i pe dy Rinal şi dy Maroc să-şi depene povestea. Răul din pricina vinului îi trecuse de acum şi se simţise mai bine la cină, dar epuizarea aceea care îl făcea să tremure din toate mădularele şi care persista nu era o stare pe care să fie obişnuit să o numească bine.

În lipsa oricărei porunci din partea prinţesei plecă cu gând să se culce.

Ostenit dincolo de frică, adormi destul de curând. Dar pe la miezul nopţii se trezi cu suflarea tăiată. Strigătele unui om îi răsunau adânc în creieri. Ţipete şi un plânset întretăiat şi urlete înecate de furie – ţâşni speriat în capul oaselor, cu inima bătându-i să-i spargă pieptul, ciulind urechile să înţeleagă de unde venea zgomotul. Slab şi

ciudat… putea să vină de dincolo de râpa care înconjura Zangrele sau de jos dinspre râul de sub fereastra lui? Nimeni de la castel nu părea să răspundă, nu se auzea zgomot de paşi, ori strigăte de recunoaştere din partea străjerilor… După alte câteva clipe, Cazaril îşi dădu seama că nu cu urechile auzea acele urletele chinuite, tot aşa cum nu vedea cu ochii lumeşti acele pete străvezii care roiau în jurul patului. Şi recunoscu vocea.

Se culcă la loc, zgribulindu-se şi încolăcindu-se şi îndură huietul acela preţ de zece minute. Se pregătea oare sufletul damnat al lui Dondo să se elibereze de miracolul Crăiesei Primăverii şi să-l târască după el în Infern? Tocmai era pe cale să sară din pat şi să alerge la menajerie, aşa cum era, în cămaşa de noapte, să bată la uşa lui Umegat şi să-l trezească şi să-i ceară ajutor sfântului – putea Umegat să facă ceva în privinţa asta? – când ţipetele se stinseră din nou.

Era ora morţii lui Dondo, îşi dădu el seama. Poate că spiritul dobândea anumite puteri speciale în acest moment. Nu putea şti dacă fusese la fel sau nu noaptea trecută, de vreme ce fusese atât de beat. Un coşmar neliniştitor se amestecase într-un vârtej nebun cu alte fragmente de vis.

Putea fi şi mai rău de atât, îşi spuse el simţindu-şi inima cum îşi recăpăta ritmul obişnuit. Dondo ar fi putut vorbi. Gândul că stafia lui Dondo ar fi putut primi puterea de a-i vorbi nestingherit în fiecare noapte, cu mânie sau grosolănie sau ameninţător, îl făcu să se simtă şi mai descurajat decât îl făcuseră urletele şi începu să plângă, cu frica în oase, numai imaginându-şi asta.

Încrede-te în Crăiasă! Încrede-te în Crăiasă! Şopti câteva rugăciuni incoerente şi, încet-încet, îşi redobândi controlul. Dacă Ea l-a împins până într-acolo cu un scop anume nu-l va abandona acum.

Un alt gând oribil îl străfulgeră, repetându-şi predica lui Umegat în minte. Dacă zeiţa şi-a făcut doar cale în lume odată ce Cazaril a renunţat la voinţa lui în favoarea Ei, ar putea dorinţa lui disperată de viaţă, un act de voinţă, dacă ar fi să facă unul acum, ar fi destul să o excludă pe Ea şi miracolul Ei? Incapsulaţia ei protectivă ar putea plesni ca o băşică de săpun, dând frâu liber unui paradox al morţii şi damnării... Întorcând raţionamentul acesta pe toate feţele fu destul să rămână treaz cu orele, în timp ce noaptea se consuma. Pătratul ramei de la fereastra camerei lui începuse să se lumineze înainte ca el să cadă din nou într-o binecuvântată necunoştinţă.

Şi iată-l cum, flancat din toate părţile de însoţitorii săi spectrali, urcă scările a doua zi, când dimineaţa era pe terminate, către biroul său din anticameră. Se simţea ca un prost şi măcinat de nesomn, gândindu-se fără pic de entuziasm la corespondenţa neglijată de o săptămână şi la registrele cu socoteli din urmă, aruncate în vrafuri dezordonate pe masa lui de lucru din momentul dezastruoasei logodne a Isellei.

Descoperi că doamnele lui erau demult în picioare. Toate hărţile lui cele bune, pe care le folosea la orele de clasă, erau împrăştiate pe masa din camera de zi, care făcea trecerea dintre biroul lui în apartamentele lor. Iselle stătea sprijinită în mâini, uitându-se fix la ele. Betriz, care stătea cu braţele încrucişate sub piept, privea peste umărul ei, încruntată. Atât tinerele femei, cât şi Nan dy Vrit, care se îndeletnicea cu o broderie, purtau culorile mov cu negru ale doliului formal de la curte, o disimulare prudentă cu care Cazaril era întru totul de acord.

Păşind în încăpere zări lângă mâna Isellei un teanc de hârtii împrăştiate, mâzgălite cu tot soiul de liste, din care

unele rânduri erau tăiate, iar altele bifate. Iselle aruncă o căutătură supărată şi arătă cu degetul un punct pe hartă, marcat cu un ac gros de pălărie, spunându-i peste umăr domnişoarei ei de companie:

— Dar ăsta nu-i mai bun decât… tăcu brusc, observându-l pe Cazaril. Mantia aceea întunecată, invizibilă pentru ochii celorlalţi, atârna încă în jurul ei şi doar când şi când un fir subţire de lumină albăstruie mai licărea dintre faldurile ei groase. Petele fantomatice făcură cale-ntoarsă, sărind din calea acelei mantii tenebroase şi, spre uşurarea parţială a lui Cazaril, se făcură nevăzute şi din ochii lui.

— Te simţi bine, lord Caz? îl luă Iselle la întrebări, uitându-se atentă la el. Nu arăţi bine deloc.

Cazaril o salută cu o plecăciune.

— Scuzele mele pentru absenţa de ieri, prinţesă. Am avut nişte… colici. Aproape că mi-au trecut acum.

De pe locul unde şedea în colţ, Nan dy Vrit îşi ridică ochii din lucrul ei de mână, adresându-i o privire neprietenoasă:

— Camerista mea a aflat că ai fost adus cu capul greu de băutură, după ce ai băut şi chefuit cu rândaşii de la grajduri. Zicea că te-a văzut venind la dumneata în odaie, într-un asemenea hal de beat, după funeraliile lui Dondo, că nici nu te ţineai pe picioare.

Conştient de faptul că Betriz îl scruta mâhnită, cu mare atenţie, el se scuză:

— Că am băut, e adevărat, dar că am chefuit, nu! Nu se va mai întâmpla a doua oară, milady.

Adăugă apoi sec:

— Oricum nu mi-a ajutat la nimic.

— E o ruşine la adresa prinţesei, ca secretarul domniei sale să fie văzut într-o asemenea stare de ebrietate, încât să nu…

— Taci, Nan, îi întrerupse Iselle lecţia de morală. Să lăsăm lucrurile aşa cum sunt.

— Ce-i asta, prinţesă? arătă Cazaril înspre harta prinsă cu ace.

Iselle respiră adânc.

— Mi-am pus mintea la contribuţie. M-am gândit zile în şir. Atâta timp cât rămân nemăritată, se vor tot ţese intrigi în jurul meu. N-am nicio îndoială că dy Jironal va găsi un alt candidat la mâna mea, ca să mă ţină legată pe mine şi pe Teidez de clanul lui. Şi alte grupuri de interese – acum e clar că Orico mă va încredinţa fără nicio reţinere unui lord de rang mai mic, de îndată ce vor începe toţi cei din nobilimea joasă să-l bată la cap să mă dea în căsătorie. Singura mea apărare, singurul refugiu ce mi-a rămas, e să fiu măritată deja. Şi nu cu vreun lord nepricopsit.

Cazaril îşi încreţi fruntea.

— Vă mărturisesc, prinţesă, că şi gândurile mele tot într-acolo s-au îndreptat.

— Şi asta repede-repejor, Cazaril. Înainte ca ei să se apară cu un alt candidat şi mai repugnant decât Dondo.

Vocea ei era gâtuită de nelinişte.

— Până şi dragul nostru cancelar va găsi că asta e o provocare extrem de îndrăzneaţă, murmură el sfidător, având satisfacţia să-i provoace un scurt hohot de râs.

Îşi ridică sprâncenele, rămas pe gânduri.

— E mare nevoie, vă asigur, însă pericolul nu e, deocamdată, atât de aproape. Însuşi dy Jironal le va tăia elanul nobililor mai mici, sunt sigur. Prima măsură de apărare ar trebui luată faţă de următorul candidat al lui dy Jironal. Deşi, dacă e să ne gândim la familia sa, nu mi-e deloc clar pe cine ar putea să propună. Fiii lui sunt amândoi însuraţi, altminteri l-ar fi propulsat pe unul dintre ei în locul

lui Dondo. Ori s-ar fi oferit el însuşi de n-ar fi fost căsătorit la rândul său.

— Soţiile mai şi mor, spuse Betriz pe un ton morbid. Câteodată mor în mod convenabil.

Cazaril scutură din cap.

— Dy Jironal şi-a plănuit alianţele familiale cu mare grijă. Nurorile – ca şi nevasta de altfel – sunt verigile care-l unesc de cele mai mari familii din Chalion, sunt fiice şi surori ale unor provincari puternici. Nu spun că n-ar profita de un loc rămas gol, dar nu ar îndrăzni să fie văzut şi nici măcar suspectat că ar da curs la aşa ceva. Iar nepoţii lui abia încep să meargă în picioare. Nu, dy Jironal trebuie să joace un rol răbdător.

— Dar nepoţii lui? zise Betriz.

După o pauză de gândire, Cazaril, scutură iarăşi din cap.

— E o legătură prea slabă, asupra căreia nu deţine controlul absolut. El îşi doreşte un subordonat, nu un rival.

— N-am să fiu de acord, strecură Iselle printre dinţi, să aştept zece ani ca să fiu dată după un băiat cu cincisprezece ani mai mic decât mine.

Cazaril aruncă o privire involuntară la lady Betriz. El însuşi era cu cincisprezece ani mai în vârstă decât – îşi alungă gândul descurajant din minte. Malefica barieră dintre ei acum era şi mai greu de trecut decât cea a diferenţei de vârstă. *Viaţa nu se cunună cu moartea.*

— Am înfipt câte un ac în hartă în dreptul fiecărui cârmuitor burlac sau moştenitor din câţi ne-au venit în minte, de aici şi până în Darthaca, îl lămuri Betriz.

Cazaril se apropie şi aruncă o privire peste hartă.

— Cum, chiar şi în dreptul principatelor roknare?

— Am vrut să am o listă completă, interveni Iselle. Fără ei nu prea am multe opţiuni, deşi trebuie să recunosc, nu prea mă încântă ideea unui prinţ roknar. Lăsând la o parte

religia lor de capete pătrate, obiceiul lor de a-şi alege drept moştenitor pe oricare dintre fii, fie că e născut de o soţie adevărată, ori de o concubină, face imposibil să ştii dacă iei în căsătorie un viitor guvernator ori un viitor mormoloc.

— Ori un viitor cadavru, spuse Cazaril.

Jumătate din victoriile repurtate de Chalion vreodată asupra roknarilor erau consecinţa faptului că se găsise mereu câte un candidat frustrat că n-a avut acces la tron, care să-şi înjunghie pe la spate fratele vitreg, devenit prinţ.

— Dar atunci nu ne rămân decât patru cvinterieni de viţă nobilă, făcu Betriz. Riga din Brajar, Bergon din Ibra şi fiii gemeni ai înaltului marchiz de Yiss de peste graniţa cu Darthaca. Care au doisprezece ani.

— N-ar fi un lucru imposibil, gândi Iselle raţională, numai că marchizul dy Yiss n-ar avea niciun motiv firesc să se alieze cu Teidez, mai târziu, împotriva roknarilor. Nu are niciun hotar pe care să-l împartă cu principatele şi nici nu are de suferit de pe urma raidurilor lor devastatoare. În plus, îi este fidel seniorului său din Darthaca, care nu are niciun interes să vadă încheiată o alianţă puternică între statele ibraneze, în ideea de a pune capăt războiului perpetuu de la miazănoapte.

Cazaril era încântat să-şi audă propriul raţionament din gura prinţesei; fusese mai atentă în timpul orelor de geografie decât ar fi crezut el. Îi zâmbi încurajator.

— Şi în plus de asta, adăugă Iselle nemulţumită, Yiss nu are nicio porţiune de ţărm. Mâna îi flutură într-un gest mâhnit deasupra hărţii, înspre răsărit. Vărul meu, riga din Brajar, e destul de bătrân şi se zice că a ajuns prea îmbibat de băutură ca să mai pornească la război. Iar nepotul lui e mult prea tânăr.

— Brajarul are şi părţi bune, spuse Betriz. Adăugă pe un ton sceptic, deşi o făcu ca şi cum ar fi scos în evidenţă un avantaj: presupun că nu mai are mult de trăit.

— Da, dar ce la ce i-aş fi de folos lui Teidez în calitate de văduvă a rigăi? N-ar fi ca şi cum i-aş spune unui, unui nepot, să zicem, cum să-şi desfăşoare forţele armate? Mâna Isellei trasă o linie imaginară înapoi, înspre coasta opusă. Fiul cel mare al Vulpoiului din Ibra e însurat, iar cel mic nu e moştenitor, iar ţara e zguduită de o revoltă civilă.

— S-a terminat, spuse Cazaril pe neaşteptate. Nu v-a spus nimeni cele mai proaspete veşti, venite ieri din Ibra? Urmaşul la tron a murit. Lovit în sudul Ibrei de o febră a tusei. Nimeni nu se îndoieşte de faptul că tânărul prinţ Bergon îi va lua locul. I-a rămas loial tatălui său de-a lungul întregii nenorociri.

Iselle întoarse capul şi se uită la el pierdută, cu ochii tot mai mari.

— Chiar…?! Şi câţi ani ziceai că are Bergon? Cincisprezece, parcă?

— Trebuie să meargă pe şaisprezece, prinţesă.

— Mai bine decât la cincizeci şi şapte!

Trecu uşor cu degetele de-a lungul coastei Ibrei, peste şiragul de cetăţi maritime, până la marele port din Zagosur, unde poposi pe un ac lung, cu o perlă scuipată în vârf.

— Ce ştii despre prinţul Bergon, Cazaril? E bine înzestrat? L-ai văzut vreodată când erai în Ibra?

— Nu cu propriii mei ochi. Se spune că e un băiat chipeş.

Iselle dădu din umeri nervoasă.

— Toţi prinţii sunt întotdeauna descrişi ca fiind chipeşi, doar dacă nu cumva sunt cu totul şi cu totul groteşti. Atunci se zice că au caracter.

— Am impresia că Bergon are o constituţie destul de robustă, ceea ce pledează, cel puţin, pentru o înfăţişare plăcută, sănătoasă. Se spune că a fost antrenat pe mare.

Cazaril zări lucirea de entuziasm tineresc din ochii ei şi se simţi nevoit să mai spună:

— Numai că fratele tău, Orico, a fost la un pas să intre în război cu riga din Ibra în ultimii şapte ani. Vulpoiul nu are la suflet Chalionul nici cât negru sub unghie.

Iselle îşi împreună mâinile a rugăminte.

— Dar ce cale mai bună de a pune capăt unui război, poate exista, decât o căsătorie prin alianţă?

— Cancelarul dy Jironal se va opune cu siguranţă. Lăsând la o parte faptul că vă vrea pe domnia voastră pentru legăturile lui proprii de familie, el vrea ca Teidez să nu aibă niciun aliat, acum sau în viitor, mai puternic decât el însuşi.

— Prin logica asta, înseamnă că trebuie să se opună oricărei alegeri bune pe care aş putea-o sugera.

Iselle se apleacă din nou peste hartă, descriind cu mâna un arc amplu, cuprinzând atât Chalionul, cât şi Ibra – două treimi din pământul cuprins între mări.

— Dar dacă am să reuşesc să-i unesc pe Teidez şi Bergon...

Apăsă cu palma peste hartă şi alunecă uşor în sus, spre coasta nordică, măturând cele cinci principate roknare; acele săriră de unde erau înfipte, împrăştiindu-se.

— Da, răsuflă ea.

Ochii i se îngustară, iar maxilarul i se încorda. Când privi din nou în sus la Cazaril ochii ei aruncau flăcări.

— Am să-i arăt propunerea mea lui Orico imediat, înainte ca dy Jironal să se întoarcă. Dacă am să-l fac să-mi promită, să declare public că e de acord, cu siguranţă că nici chiar dy Jironal nu-l va putea îndupleca să-şi ia cuvântul înapoi.

— Cumpăneşte bine, prinţesă, totul înainte. Gândeşte-te la toate inconvenientele. Unul din neajunsuri e, bineînţeles, înfiorătorul socru.

Cazaril îşi încreţi fruntea.

— … deşi, bănuiesc că timpul îl va îndepărta. Iar dacă este cineva capabil să-şi învingă sentimentele în favoarea diplomaţiei, atunci acela e bătrânul Vulpoi.

Ea se îndepărtă de masă ca să străbată cu paşi grăbiţi odaia în lung şi-n lat, cu poalele grele ale rochiei foşnind. Nimbul ei întunecat se ţinea scai de ea. Roina Sara împărtăşea cele mai negre urme ale blestemului regal; pesemne că se încărcase astfel când îl luase în căsătorie pe Orico. Dacă Iselle s-ar mărita în afara Chalionului şi-ar arunca la rândul său, blestemul asupra familiei ei? Era aceasta o cale pentru ea să scape din acel angrenaj sinistru? Încântarea lui sporită se domoli dintr-o dată din pricina grijilor. Ori ar urma-o vechiul destin întunecat al Generalului de Aur peste hotarele noii sale ţări? Trebuia să se sfătuiască cu Umegat şi asta cât mai degrabă.

Iselle se opri şi privi prin nişa acelei ferestre unde stătuse cât îndurase avansurile înfiorătoare ale lui Dondo. Se vedea din expresia ochilor ei că era muncită de gânduri. În cele din urmă spuse hotărât:

— Trebuie să încerc. Nu pot, nu vreau să mă las purtată în voia sorţii, înspre vreo altă prăbuşire dezastruoasă, fără să fac niciun efort a-mi ghida destinul. Am să mă înfăţişez cu cererea mea la fratele meu, regele, şi asta chiar acum.

Se îndreptă către uşă şi porunci tăios, asemeni unui general care-şi îndeamnă trupele.

— Betriz, Cazaril, urmaţi-mă!

Capitolul 15

După ce bătură în sus şi-n jos fortăreaţa în căutarea lui Orico, îl găsiră pe acesta, spre marea uimire a lui Cazaril, în apartamentele roinei Sara din vârful Turnului lui Ias. Cuplul suveran era aşezat la o măsuţă lângă fereastră, jucând dame. Jocul acela simplu, pe o planşă cioplită pe care înşirau pietricele colorate, părea o preocupare demnă de nişte copii sau convalescenţi, nicidecum pentru capetele încoronate ale acelui ţinut... deşi Orico n-ar fi putut fi considerat sănătos de niciun privitor cât de cât experimentat. Umbrele fantomatice care pluteau în jurul cuplului regal păreau doar o subliniere de prisos a tristeţii lor bolnăvicioase. Nu se jucau din lipsă de ocupaţie, îşi dădu seama Cazaril, ci pentru că jocul era o diversiune împotriva fricii şi deznădejdii care îi împresura.

Cazaril rămase mut la vederea veşmântului Sarei. În locul doliului liliachiu cu negru care se purta la curte, pe care îl purta şi Orico, ea era înveşmântată toată în alb, ţinuta festivă a Zilei Bastardului, acea sărbătoare intercalată o dată la doi ani, după solstiţiul de vară al Mamei, pentru a nu se interveni în procesiunea naturală a echinocţiilor. Pânzeturile albite erau mult prea subţiri pentru o asemenea vreme şi se înfăşurase într-un şal alb şi pufos din lână, ca să nu simtă răcoarea. Arăta înnegurată, slabă şi bolnăvicioasă în învelişurile acelea palide. Mai mult de atât, aducea o insultă şi mai acută decât în straiele viu colorate pe care se grăbise să şi le pună la funeraliile lui Dondo. Cazaril se întrebă dacă avea de gând să păstreze albul Bastardului pentru întreaga perioadă de doliu. Şi dacă dy Jironal ar fi îndrăznit să protesteze.

Iselle făcu o reverenţă dinaintea fratelui şi a cumnatei ei şi se prezentă în faţa lui Orico cu ochi strălucitori, cu mâinile împreunate în faţă, într-o atitudine de sfiiciune femeiască, dezminţită de verticalitatea coloanei sale.

Cazaril şi lady Betriz, care o însoţeau de o parte şi de alta, adresară şi ei plecăciunile de rigoare. Întorcându-se de la masa lui de joc, Orico primi salutul surorii sale. Îşi aranjă burdihanul în poală şi îi aruncă o ochire plină de nelinişte. La o privire mai atentă, Cazaril văzu unde adăugase croitorul o şuviţă de brocart mov asortat, sub braţe, pentru a-i lărgi circumferinţa tunicii, precum şi o uşoară decolorare acolo unde cusăturile mânecilor fuseseră desfăcute şi apoi cusute la loc.

Roina Sara se înfăşură mai strâns în şal şi se retrase un pic spre speteaza jilţului ei.

După o introducere scurtă Iselle se lansă în rugămintea ei ca riga să înceapă negocierile formale cu Ibra pentru mâna prinţului Bergon. Insistă asupra oportunităţii de a înainta o ofertă de pace, reparând astfel ruptura care se crease prin sprijinul nefericit pe care i-l arătase Orico răposatului Moştenitor, căci, cu siguranţă, nici Chalionul, nici vlăguita Ibră nu erau pregătite să continue un conflict în acest moment. Scoase în evidenţă cât de potrivite erau vârsta şi rangul lui Bergon cu ale ei, precum şi avantajul lui Orico – cu multă diplomaţie se abţinu să adauge *şi apoi al lui Teidez* – în anii care aveau să vină, de a avea o rudă şi un aliat la curtea din Ibra. Îi făcu un tablou colorat al hărţuielii din partea lorzilor de rang mai mic din Chalion care râvneau la mâna ei şi pe care Orico îi putea înlătura elegant, urmând acest truc, lucru care îl făcu pe rigă să scoată un oftat nostalgic.

Cu toate astea, Orico îşi începu previzibilul refuz şovăielnic, agăţându-se chiar de acest ultim aspect:

— Dar, Iselle, doliul te păzeşte de curtezani pentru o vreme. Nici chiar Martou – adică, Martou nu ar insulta memoria fratelui său, însurându-se cu logodnica lui îndurerată, când nici nu i s-a răcit bine cenuşa.

Iselle pufni la auzul cuvântului *îndurerată.*

— Cenuşa lui Dondo se va răci în curând. Şi atunci, ce se va întâmpla? Orico, n-ai să mă mai forţezi niciodată să iau un bărbat în căsătorie fără acordul meu – adică fără acordul meu preliminar, obţinut dinainte. N-am să te mai las.

— Nu, nu, dădu Orico grăbit din mâini, în chip de scuză. Aceea... aceea a fost o greşeală, acum îmi dau seama. Îmi pare rău.

Asta era de la sine înţeles!

— Intenţia mea n-a fost să-ţi aduc un afront ţie, dragă surioară, ori..., ori zeilor. Şi Orico aruncă priviri în jur, ca şi cum s-ar fi aşteptat să se năpustească asupra lui vreun zeu ofensat, dintr-o ambuscadă astrală, în orice moment. Am dorit numai binele pentru tine şi Chalion.

Cazaril îşi dădu seama, deşi cu întârziere, că nimeni de la curte, în afară de el şi Umegat, nu ştia exact ale cui rugăciuni îl goniseră pe Dondo... bine, nu de pe faţa pământului, ci din viaţă – cu toţii ştiau că prinţesa se rugase pentru salvarea ei. Nimeni, se gândi Cazaril, nu o suspecta sau o acuza de a fi încercat efectele magiei morţii – desigur, nici pe el nu-l suspecta nimeni – în orice caz, Iselle era aici, iar Dondo era dus. Orice curtean cu scaun la cap era un pic neliniştit din pricina morţii misterioase a lui Dondo, iar unii dintre ei un pic mai mult.

— Nu ţi se va mai propune nicio altă căsătorie pe viitor fără acordul tău anterior, spuse Orico, cu o fermitate surprinzătoare. Asta ţi-o promit cu preţul capului meu şi al coroanei ce-o port.

Era un jurământ solemn; Cazaril ridică din sprâncene. Orico părea să vorbească foarte serios. Iselle se bosumflă, apoi acceptă promisiunea lui cu o uşoară înclinare a capului, circumspectă.

Se auzi un pufnit sec, al unor nări de femeie – ochii lui Cazaril se îndreptară către roina Sara. Chipul ei era adumbrit de nişa ferestrei, dar gura i se strâmbă într-o expresie de ironie la cuvintele soţului ei. Cazaril se gândi la promisiunile solemne pe care le încălcase Orico faţă de ea şi îşi feri privirea, ruşinat.

— Şi, că tot veni vorba, sări Orico la următoarea lui eschivă, ca un om care traversează un râu sărind din piatră în piatră – doliul nostru face ca o asemenea ofertă pentru Ibra să fie prea timpurie. Vulpoiul ar putea lua această grabă drept o insultă.

Iselle făcu un gest de nerăbdare.

— Dar dacă stăm prea mult pe gânduri se va găsi cine să ni-l sufle de sub nas pe Bergon! Prinţul a devenit acum Moştenitor, are o vârstă potrivită pentru căsătorie, iar tatăl lui îşi doreşte siguranţă la hotare. Dacă Vulpoiul e pe cale să-l dea la schimb pentru un aliat – o fiică a marelui marchiz de Yiss, poate, ori vreo femeie de viţă nobilă din Darthaca –, atunci Chalionul îşi va fi pierdut şansa!

— E prea curând. Prea curând. Nu neg că argumentele tale sunt întemeiate şi s-ar putea materializa cândva. Într-adevăr, Vulpoiul a făcut nişte cercetări diplomatice în ceea ce te priveşte, nu mai ţin minte pentru care din fiii lui te vroia, dar totul a încetat atunci când au răbufnit necazurile din sudul Ibrei. Nimic nu e bătut în cuie. Dă-ţi seama, biata mea mamă, fiică a Brajarului, a fost promisă în căsătorie de cinci ori până când a ajuns să se căsătorească cu riga Ias. Ai răbdare, calmează-te şi aşteaptă un moment mai propice.

— Cred că acum este un moment excelent. Vreau să te văd că iei o decizie, o faci publică şi o susţii înainte să se întoarcă cancelarul dy Jironal.

— Ah, ăăă, da. Şi mai trebuie luat în seamă un aspect. N-am cum să fac un demers de o asemenea importanţă fără să

mă consult cu căpetenia nobililor mei şi ceilalţi lorzi din consiliu.

Orico dădu din cap, pentru a-şi sublinia greutatea spuselor.

— Nu le-ai cerut părerea celorlalţi nobili ultima oară. Eu cred că ţi-e teamă, într-un fel cu totul ciudat, să faci ceva fără încuviinţarea lui dy Jironal. Cine-i rigă în Cardegoss la urma urmei, Orico dy Chalion ori Martou dy Jironal?

— Am – am – am să mă gândesc la cele ce mi-ai spus, dragă surioară.

Şi Orico făcu ca ultimul fricos, nişte mici semne de concediere cu mâinile lui durdulii.

După ce se uită fix la el, cu o intensitate arzândă, care-l făcu să se chircească în jilţul lui, Iselle îi acceptă sfatul pentru moment.

— Da, chiar te rog să te gândeşti la cererea mea, milord. Am să revin şi mâine la ea.

Cu această promisiune – sau ameninţare – le făcu din nou o reverenţă lui Orico şi Sarei şi se retrase, cu Betriz şi Cazaril în urma ei.

— Mâine sau în fiecare zi de acum înainte? o chestionă Cazaril cu voce scăzută în timp ce îşi făcea drum pe coridor, foşnindu-şi pornită poalele rochiei.

— În fiecare zi, până ce Orico va ceda, îi replică ea cu dinţii încleştaţi. Aşa am de gând, Cazaril.

Lumina gălbuie de iarnă cădea pieziş prin norii cenuşii, în după amiaza aceea târzie, pe când Cazaril ieşea din Zangre îndreptându-se către grajduri. Îşi trase pe el haina din lână frumos împodobită şi îşi afundă gâtul în gulerul ei, ca o ţestoasă, să se ferească de vântul rece şi umed. Când deschise gura să respire, scotea aburi. Scoase vreo două jeturi de abur în direcţia stafiilor care, aproape invizibile în

lumina soarelui, se rostogoleau fără încetare în urma lui. O promoroacă umedă se aşternuse peste dalele de piatră de sub picioarele lui. Întredeschise uşa grea de la menajerie, numai atât cât să se poată strecura înăuntru şi o închise imediat la loc. Rămase pe loc, obişnuindu-se cu întunericul de dinăuntru şi strănută din pricina pulberii dulcege de fân din aer. Când îl văzu rândașul cel fără degete puse un ciubăr jos, dădu de-a fuga înaintea lui şi se înclină, scoţând tot felul de zgomote de întâmpinare.

— Am venit să-l văd pe Umegat, îi spuse Cazaril.

Bătrânelul cel mărunt mai făcu o plecăciune şi îi făcu semn să meargă înainte. Îl conduse pe Cazaril de-a lungul hrubei. Superbele animale săriră care mai de care la gratiile cuştilor lor să fornăie la el, iar vulpile de nisip ţopăiau şi chiţcăiau încântate în timp ce trecea pe lângă ele.

Încăperea cu pereţii de piatră de la capătul tunelului se dovedi a fi o sală de mese, transformată în cameră de odihnă pentru slujbaşii de la menajerie. Un foc mic ardea vioi într-un cămin săpat în zidul de piatră, ţinând frigul la distanţă. Se simţea o mireasmă plăcută de fum de lemne amestecată cu cea pe piele, metal polizat şi săpun. Pernuţele umplute cu lână de pe scaunele unde-i făcuse argatul semn să se aşeze erau decolorate şi uzate, iar masa veche de lucru era pătată şi încrustată cu tăieturi.

Cu toate astea, încăperea era măturată, iar ferestrele lucioase, de o parte şi de alta a căminului în care ardea focul, aveau nişte ochiuri de geam curat lustruite. Rândaşul mai scoase nişte sunete ciudate şi ieşi val-vârtej din încăpere. După câteva minute apăru Umegat, ștergându-și mâinile ude cu o cârpă şi aranjându-şi livreaua.

— Bun venit, milord, spuse el cu blândețe.

Cazaril se simţi dintr-o dată nesigur de eticheta pe care trebuia să o afişeze, dacă trebuia să rămână în picioare ca un superior, ori să se aşeze, ca un servitor. Nu exista nicio variantă a roknarei curteneşti în conversaţia ca de la secretar la sfânt. Rămase în picioare şi se înclină de la mijloc în jos, în chip ciudat, ajungând la un compromis.

— Umegat.

Acesta închise uşa, asigurându-se că nu asculta nimeni. Cazaril se aplecă înspre el, frământându-şi degetele peste masă şi vorbi cu graba cu care un pacient i se confesează medicului.

— Tu poţi vedea stafiile de la Zangre. Le şi poţi auzi vreodată?

— De obicei nu. Dar dumneata?

Umegat trase un scaun şi se aşeză într-o poziţie adecvată faţă de Cazaril.

— Nu pe acestea – o alungă cu mâna pe cea mai supărătoare, care se luase după el până înăuntru.

Umegat bătu din buze şi flutură şi el cu cârpa înspre ea, făcând-o să zboare de colo-colo.

— Pe cea a lui Dondo.

Cazaril îi descrise tumultul interior prin care trecuse cu o noapte în urmă.

— Am crezut că încearcă să scape. Poate reuşi? Dacă strânsoarea în care-l ţine zeiţa cedează?

— Sunt sigur că nicio stafie nu se poate măsura cu un zeu, spuse Umegat.

— Asta... nu prea-i un răspuns. Cazaril căzu pe gânduri. Poate că Dondo şi demonul încercau să-l ucidă prin pură epuizare. Poţi să-mi indici un mod în care să-l reduc la tăcere? Nu mi-a fost de niciun ajutor să-mi pun perna-n cap.

— Există un soi de simetrie în toată treaba asta, remarcă Umegat încetişor. Strigoi din afară pe care îi vezi, dar nu îi

auzi, strigoi dinăuntru pe care îi poţi auzi, dar nu şi vedea… dacă e mâna Bastardului la mijloc, trebuie să fie ceva legat de păstrarea unui echilibru. În orice caz, sunt sigur de faptul că păstrarea dumitale în viaţă nu a fost un accident şi nici nu va fi retrasă în mod accidental.

Cazaril cugetă asupra acestui lucru pentru o vreme, îndatoririle zilnice, deh. Ziua de astăzi a adus nişte întorsături curioase. Îi vorbi acum ca de la tovarăş la tovarăş:

— Ascultă, Umegat, am o idee. Noi ştim că blestemul Chalionului a urmărit linia bărbătească, de la Fonsa la Ias, apoi la Orico. Cu toate astea, roina Ista poartă o umbră la fel de întunecată ca şi cea a lui Orico, iar ea nu este o progenitură ţâşnită din vintrele lui Fonsa. Asta înseamnă că a intrat sub puterea blestemului prin căsătorie, nu?

Liniile fine de pe chipul lui Umegat se adânciră.

— Sara împrumutase deja din aura lui Orico atunci când am venit eu pentru prima dată aici, dar presupun că… da, aşa trebuie să se fi întâmplat.

— Ista la fel, probabil?

— Probabil.

— Aşadar, s-ar putea ca Iselle să scape de blestem prin măritiş? Să-l împrăştie odată cu jurămintele de credinţă, când îşi va părăsi familia în care s-a născut şi va intra în familia soţului ei? Ori o va urmări blestemul ca să-i păteze pe amândoi?

Umegat ridică din sprâncene.

— Nu ştiu.

— Dar nu ştii nici dacă-i imposibil? Mă gândeam că aceasta ar fi o cale de a salva… ceva.

Umegat se lăsă pe speteaza scaunului.

— Posibil. Nu ştiu. N-a fost niciodată un truc la care să mă gândesc pentru Orico.

— Trebuie să ştiu, Umegat. Prinţesa Iselle îl presează pe Orico să deschidă negocierile pentru ca ea să facă o căsătorie în afara Chalionului.

— Cancelarul dy Jironal nu va permite cu siguranţă una ca asta.

— Eu n-aş subestima puterea ei de convingere. Ea nu e o a doua Sara.

— Nici Sara nu era aşa pe vremuri. Dar ai dreptate. Of, bietul meu Orico, să fie măcinat între asemenea pietre de moară!

Cazaril îşi muşcă buzele şi făcu o pauză îndelungată până să rişte următoarea întrebare.

— Umegat... dumneata ai tot ţinut sub observaţie această curte de ani de zile. Dy Jironal a fost dintotdeauna un delapidator atât de veninos ori l-a corupt şi pe el blestemul încet-încet? Blestemul a atras un asemenea om cu poziţia pe care i-o conferă puterea lui sau orice om care încearcă să slujească Casa Chalionului ajunge să fie mistuit în felul ăsta, în timp?

— Îmi pui nişte întrebări foarte interesante, lord Cazaril. Sprâncenele cenuşii ale lui Umegat se coborâră în vreme ce el căzu pe gânduri.

— Mi-aş dori să-ţi pot da nişte răspunsuri mai bune. Martou dy Jironal a fost întotdeauna un om care şi-a impus voinţa cu forţa, inteligent, abil. Să-l lăsăm deoparte pe fratele lui mai tânăr, care şi-a făcut o reputaţie de braţ de fier pe câmpul de bătălie, nu şi de minte puternică la curte. Pe vremea când acesta a luat în primire postul de cancelar nu l-aş fi considerat pe mai vârstnicul Jironal mai susceptibil să pice în mreaja tentaţiilor de la curte şi a lăcomiei mai mult decât pe orice alt lord de rang mare din Chalion care avea un clan de întreţinut.

O laudă destul de jalnică. Şi totuşi...

— Totuşi, cred… Umegat părea să-i continue chiar gândul lui Cazaril, ridicându-şi privirea spre oaspetele său, blestemul nu i-a făcut nici lui prea mult bine.

— Aşa că… descotorosindu-ne de dy Jironal, n-am găsi soluţia la necazurile lui Orico? Un alt om, poate mai rău de atât, s-ar ridica pur şi simplu în locul lui?

Umegat îşi desfăcu mâinile.

— Blestemul ia sute de forme, răsucind fiecare lucru bun care ar trebui să fie de partea lui Orico, după slăbiciunea firii sale. O nevastă devenită infertilă în loc să-i dea urmaşi. Un mare sfetnic corupt în loc să fie loial. Prieteni nestatornici, în loc să fie oneşti, hrana care-i face rău în loc să-l întărească şi aşa mai departe.

Un secretar-tutore devenit laş şi netot, în loc să fie curajos şi înţelept? Sau doar damnat şi nebun… Dacă orice om care păşea graniţele blestemului era vulnerabil avea să devină şi el o năpastă pentru Iselle, aşa cum era dy Jironal pentru Orico?

— Teidez şi Iselle – trebuie ca toate alegerile ei să devină la fel de bolnăvicioase ca şi cele ale lui Orico sau numai el e împovărat în mod special, fiind rigă?

— Cred că blestemul s-a înrăutăţit pentru Orico de-a lungul timpului. Ochii cenuşii ai roknarului se îngustară. Mi-ai pus o sumedenie de întrebări, lord Cazaril. Permite-mi să-ţi adresez şi eu una: cum se face că ai ajuns în serviciul prinţesei Iselle?

Cazaril deschise gura şi se lăsă pe spate, făcând un salt în urmă, în ziua în care provincara îl luase prin surprindere cu oferta ei de angajare. Dar nu, înainte de asta fusese… şi înainte de asta mai fusese… Se pomeni, în loc de asta, povestindu-i lui Umegat despre ziua în care un soldat al Fiicei, călare pe un cal nărăvaş scăpase o monedă de aur în noroi şi cum a ajuns el la Valenda. Umegat fierse nişte ceai

pe focul acela micuţ şi împinse o cană aburindă în faţa lui Cazaril, care se opri din povestit ca să-şi înmoaie gâtlejul uscat. Îi descrise apoi întâmplarea în care Iselle îl făcuse de ocară pe judecătorul cel corupt de Ziua Fiicei şi, în cele din urmă, cum ajunseseră cu toţii la Cardegoss.

Umegat se trase de coadă.

— Crezi că paşii ţi-au fost predestinaţi începând de atunci? Tulburător. Dar zeii sunt zgârciţi şi prind ocaziile atunci când le întâlnesc.

— Dacă zeii mi-au croit această cale, atunci unde e liberul meu arbitru? Nu, nu se poate!

— Ah. Figura lui Umegat se lumină la auzul acestui argument teologic spinos. Poate că, în loc să ne controleze fiece pas, zeii au pornit la drum o sută de Cazarili şi Umegaţi. Şi au ajuns numai aceia care au ales această cale.

— Dar eu sunt primul care ajunge sau ultimul?

— Ei bine, spuse Umegat sec, pot să te asigur că nu eşti primul.

Cazaril mormăi în semn că înţelegea ce vroia să spună. După ce-i mai rumegă vorbele, spuse brusc:

— Dar dacă zeii i te-au dat pe tine lui Orico, iar pe mine Isellei – deşi cred că Cineva a făcut o sfântă greşeală –, cine i-a fost dat drept proteguitor lui Teidez? N-ar trebui să fim trei? Un om din partea Fratelui, cu siguranţă, deşi nu ştiu dacă e o simplă unealtă ori un sfânt ori vreun nebun – ori au căzut toţi din cei o sută de protectori ai băiatului la marginea drumului, unul câte unul? Poate că acel om nu a ajuns aici deocamdată.

Un alt gând îi trecu prin minte, tăindu-i respiraţia lui Cazaril.

— Poate că trebuia să fie dy Sanda.

Se lăsă peste masă, îngropându-şi faţa în mâini.

— Dacă mai stau mult filozofând aici cu dumneata, jur că o să ajung să mă îmbăt criţă din nou, numai ca să-mi opresc gândurile să mi se învârtejească fără oprire în ţeasta asta mea.

— Dependenţa de băutură este de fapt un lucru care se întâmplă destul de des în rândul preoţilor, spuse Umegat.

— Încep să înţeleg de ce.

Cazaril îşi înclină din nou capul pe spate ca să-şi soarbă şi ultima înghiţitură de ceai care i se răcise pe fundul cănii, aşezând-o pe masă.

— Umegat… dacă am să-mi analizez fiecare pas, nu numai ca să-nţeleg dacă e bun sau rău, ci dacă e cel pe care trebuie să-l fac, am să înnebunesc. Şi mai tare. Am să ajung să stau încolăcit într-un colţ, fără să fac nimic, decât poate doar să bolborosesc vorbe neînţelese şi să plâng.

Umegat începu să râdă pe înfundate – cu cruzime, se gândi Cazaril – dar scutură din cap.

— N-ai cum să ghiceşti voinţa zeilor. Fii de partea virtuţii – dacă eşti în stare să o recunoşti – şi ai încredere că datoria care-ţi apare în cale este cea dorită din partea ta. Şi că darurile cu care ai fost hărăzit ar trebui puse în slujba zeilor. Să fii convins că zeii nu cer altceva de la tine decât să te foloseşti cum se cuvine de ceea ce ei mai întâi ţi-au dat. Nici chiar propria-ţi viaţă nu ţi-o cer.

Cazaril îşi frecă faţa în mâini şi trase aer adânc.

— Atunci am să fac tot ce-mi stă în putere pentru izbânda căsătoriei Isellei, că să se rupă de sub vraja blestemului. Trebuie să mă încred în raţiunea mea, căci altfel de ce-ar fi ales zeii un om cu judecată care să ocrotească asupra ei?

Adăugă cu toate astea, sufocat:

— Cel puţin eram un om cu judecată…

Dădu din cap, mai cu putere decât era convins de cele ce spusese şi îşi împinse scaunul la o parte.

— Roagă-te pentru mine, Umegat.

— În fiecare ceas o fac, milord.

Se lăsa întunericul când lady Betriz intră cu un sfeşnic în biroul lui Cazaril, făcându-şi de lucru câtva timp, aprinzându-i lumânările de pe masă ca să poată citi. El îi zâmbi şi îi mulţumi cu un gest de încuviinţare. Îi zâmbi şi ea şi suflă în lumânarea cu care venise, dar se opri în loc, fără să se întoarcă în apartamentele femeilor. Stătea, observă Cazaril, în același loc în care se despărţiseră în noaptea morţii lui Dondo.

— Parcă au început să se mai aşeze lucrurile de acum, slavă zeilor, făcu ea.

— Da. Oarecum, îşi lăsă Cazaril pana pe masă.

— Încep să cred că totul va fi bine.

— Da. Stomacul lui se răsculă. *Ba nu.*

Urmă o pauză îndelungă. Îşi luă în mână pana din nou, o înmuie în călimară, deşi nu mai avea ce să scrie.

— Cazaril, trebuie să crezi că eşti pe moarte ca să te încumeţi să săruţi o femeie? îl întrebă ea pe neaşteptate.

El îşi plecă capul, roşind, apoi tuşi stânjenit.

— Scuzele mele sincere, lady Betriz. N-o să se mai întâmple.

Nu îndrăzni să-şi ridice privirea, de teamă ca ea să nu încerce din nou să-l determine să-şi lase fragila gardă jos. De teamă să nu reuşească. *Of, Betriz, nu-ţi risipi demnitatea pe un inutil ca mine!*

Vocea ei deveni aspră.

— Îmi pare rău să aud asta, castillare.

El rămase cu privirea fixată pe bucoavna mare pe care o avea deschisă în faţă, auzindu-i paşii îndepărtându-se.

Trecură câteva zile în care Iselle îşi menţinu atacul asupra lui Orico. Trecură câteva nopţi înspăimântătoare pentru Cazaril, din pricina urletelor duhului lui Dondo, care se zvârcolea în chinurile lui tainice. Această prezenţă străină în măruntaiele lui Cazaril se dovedi a fi, într-adevăr, o reluare pentru un sfert de oră în fiecare noapte, a grozăviei acelei morţi. Cazaril nu putea să adoarmă înainte de acel interludiu de la miezul nopţii, într-o teroare care-l îmbolnăvea şi multă vreme după ce se sfârşea, din cauza tulburătoarei rezonanţe; chipul îi deveni pământiu şi obosit. Bătrânele fantasme estompate care se ţineau ca scaiul de el deveniră un fel de animale de companie plăcute în comparaţie cu răcnetele oribile care-l munceau noapte de noapte. Cu niciun chip nu putea îngurgita atâta vin încât să poată dormi buştean, aşa că se forţă să le îndure.

Orico îndura vizitele surorii lui cu mai puţină tărie de caracter. Începu să o evite în cele mai ciudate chipuri, dar ea dădea peste el oricum, în dormitor, în bucătărie, o dată chiar, în pofida scandalizatei Nan dy Vrit, în încăperea în care-şi făcea baia de aburi. Atunci când a plecat călare la cabana lui de vânătoare, în pădurea de stejari, în zorii unei zile, Iselle l-a urmat imediat după masa de dimineaţă. Cazaril observă uşurat că propriul lui alai spectral rămăsese în urmă, pe măsură ce se îndepărtau de Zangre, ca şi cum spiritele acelea ar fi fost legate de locul în care-şi dăduseră ultima suflare.

Era limpede că goana cailor îi aducea o bucurie de nedescris Isellei, căci atunci scăpa de nodurile şi laţurile care îi sufocau existenţa la castel. O zi petrecută în şa, afară, în aerul înţepător al începutului de iarnă, ducându-se la şi întorcându-se de la o altă audienţă zadarnică, îi aducea lumină în ochi şi culoare în obraji. Nici lady Betriz nu era

mai puţin revigorată. Cele patru gărzi din Baocia, cărora li se poruncise să-i escorteze, de-abia ţineau pasul cu ei, cu multe sforţări, snopindu-şi caii în bătaie; Cazaril îşi masca agonia. Eliminase iar sânge în seara trecută, lucru care nu se mai întâmplase de câteva zile, iar serenadele din fiecare noapte pe care i le ridica Dondo îi zdruncinaseră zdravăn minţile căci, pentru prima dată, urechea aplecată spre interior a lui Cazaril desluşise cuvinte articulate în răcnetele acelea. Nu erau cuvinte care să aibă înţeles, erau indescifrabile. Avea să urmeze ceva mai dihai?

A doua zi înspre prânz, Cazaril urca sleit de puteri scările dinspre apartamentele Isellei, temându-se de o altă asemenea ieşire cu caii. Abia ce apucase să se aşeze, înţepenit, pe scaunul lui de la birou, că îşi făcu apariţia roina Sara, însoţită de două dintre doamnele ei de companie. Trecu ca o adiere pe lângă el, învăluită într-un norişor pufos de lână albă. El se căzni să se ridice în picioare, luat prin surprindere, şi se înclină adânc; ea îi luă în seamă prezenţa cu o înclinare uşoară, absentă, a capului.

Un vârtej de voci agitate de femeie din camerele interzise de dincolo îi anunţară cumnatei sale vizita. Atât doamnele de companie ale roinei, cât şi Nan dy Vrit fură exilate în salonaş, unde se aşezară ca la clacă. După aproape jumătate de oră roina Sara ieşi, trecând din nou pe lângă Cazaril, cu aceeaşi nepăsare neclintită pe figură.

Betriz urmă şi ea la scurt timp.

— Prinţesa vă roagă să veniţi în camera de zi a domniei sale, îi spuse ea lui Cazaril.

Sprâncenele ei negre se arcuiseră de îngrijorare. Cazaril se ridică de îndată şi o urmă înăuntru.

Iselle şedea într-un scaun sculptat, cu mâinile încleştate pe braţele acestuia, palidă la faţă şi respirând precipitat.

— E un mârşav! Fratele meu e un mârşav, Cazaril! îi zise ea, în timp ce el îi făcea o plecăciune şi îşi trăgea un scăunaş lângă genunchii ei.

— Milady? se arătă el nedumerit şi se aşeză cu cea mai mare precauţie de care era în stare. Durerile de stomac de noaptea trecută încă mai persistau şi îl înjunghiau dacă făcea mişcări prea rapide.

— Nicio căsătorie fără consimţământul meu, aha, aşa mi-a spus cu toată sinceritatea – dar nici fără consimţământul lui dy Jironal, de altfel! Sara mi-a şoptit lucrul ăsta. După moartea fratelui său, dar înainte să plece din Cardegoss în căutarea criminalului, cancelarul a avut o discuţie secretă cu fratele meu şi l-a înduplecat să întocmească un codicil la testamentul său. În eventualitatea morţii lui Orico, cancelarul devine regent al fratelui meu, Teidez...

— Cred că acest aranjament era ştiut de ceva vreme, prinţesă. Există un consiliu de regenţă înfiinţat ca să-l sprijine, de altfel. Provincarii din Chalion n-ar lăsa să treacă la unul dintre ei o asemenea putere, fără să verifice mai întâi.

— Da, da, ştiam asta, dar...

— Codicilul nu este cumva o tentativă de abolire a consiliului, nu? întrebă Cazaril alarmat. Asta chiar ar stârni o revoltă în rândul lorzilor.

— Nu, aspectul acesta a rămas neschimbat. Dar... înainte eu mă aflam sub tutela bunicii mele şi a unchiului meu, provincarul de Baocia. Acum sunt pe cale să fiu dată în paza lui dy Jironal. Nu există niciun consiliu care să verifice acest lucru! Şi, fii atent, Cazaril: condiţiile tutelei sale sunt stabilite până când mă mărit, iar permisiunea de a mă căsători este cu totul în mâinile lui! Poate să mă ţină nemăritată până la adânci bătrâneţi, dacă pofteşte!

Cazaril îşi ascunse neliniştea şi ridică o mână în aer ca să o potolească.

— Cu siguranţă că nu se va întâmpla aşa. El o să moară de bătrâneţe cu mult înaintea domniei tale. Şi înainte de asta, când Teidez va ajunge la vârsta maturităţii şi în deplinătatea puterilor monarhice, vă va putea elibera printr-un decret regal.

— Teidez va ajunge la majorat la douăzeci şi cinci de ani, Cazaril!

Cu zece ani în urmă Cazaril i-ar fi împărtăşit teama în faţa unui aşa termen lung. Acum i se părea mai degrabă o idee bună. Dar de bună seamă că nu era aşa, în condiţiile în care dy Jironal ţinea frâiele întregii afaceri.

— Voi avea aproape douăzeci şi opt de ani!

Încă doisprezece ani în care blestemul va lucra asupra ei şi prin ea... nu, nu era deloc o măsură bună.

— Te-ar putea da afară din serviciul meu într-o clipită!

Mai ai o Proteguitoare, care nu s-a gândit să mă dea afară din serviciu, încă.

— Vă asigur că aveţi motive de îngrijorare, prinţesă, dar vă faceţi necazuri înainte să fie cazul. Niciuna din problemele astea nu există atâta timp cât Orico este în viaţă.

— Nu se simte deloc bine, mi-a spus Sara.

— Nu prea este în formă, fu de acord Cazaril, cu precauţie. Dar nu este, sub nicio formă, bătrân. Abia a împlinit patruzeci de ani.

După expresia de pe chipul Isellei se vedea că ea considera asta o vârstă înaintată.

— E mult mai... rău decât arată. Aşa mi-a spus Sara.

Cazaril şovăi.

— E chiar în relaţii atât de intime cu el, ca să ştie acest lucru? Credeam că s-au răcit unul de altul.

— Eu nu-i înţeleg, se frecă Iselle cu pumnii la ochi. Of, Cazaril, ce mi-a spus Dondo era adevărat! M-am gândit, mai târziu, că ar fi putut o fi o minciună oribilă, ca să mă bage în sperieţi. Sara era atât de disperată să aibă un copil, încât a acceptat să-l lase pe dy Jironal să încerce, atunci când Orico... n-a mai putut! Martou n-a fost atât de rău, mi-a spus ea. Măcar a fost cuviincios. Numai atunci când a văzut că nici el nu o poate lăsa grea, s-a lăsat linguşit de fratele lui, să-l lase şi pe el să încerce. Dondo a fost înfiorător, şi îi făcea o plăcere deosebită să o batjocorească. Dar, Cazaril, Orico *ştia.* Cu ajutorul lui au înduplecat-o pe Sara să accepte o asemenea insultă atroce. Nu înţeleg de ce, pentru că Orico nu poate să-l urască atât de mult pe Teidez încât să vrea să pună pe tron în locul lui un bastard al lui Jironal.

— Nu. *Şi da.*

O progenitură a lui dy Jironal şi-a Sarei n-ar fi un descendent din neamul lui Fonsa-cel-prea-Înţelept. Orico trebuie să se fi gândit că un asemenea urmaş ar putea creşte ca să elibereze regatul Chalionului de sub blestemul Generalului de Aur. O măsură disperată, dar care ar fi avut în acelaşi timp şanse de reuşită.

— Roina Sara, mai spuse Iselle, făcând o grimasă, spune că dacă dy Jironal îl găseşte pe ucigaşul lui Dondo, ea are de gând să plătească pentru funeraliile acestuia, pentru o pensie în ajutorul familiei şi ca să i se înalţe rugăciuni fără sfârşit pentru el, la templul din Cardegoss.

— E bine de ştiut asta, spuse Cazaril încet.

Cu toate că el nu avea nicio familie care să primească ajutor. Se gheboşă un pic şi zâmbi ca să-şi ascundă o grimasă de durere. Aşadar nici măcar Sara, care-i împuiase urechile neprihănite Isellei cu detalii şocante despre propria-i intimitate, nu amintise nimic despre blestem. Şi era convins acum că şi Sara cunoştea acest lucru. Orico,

Sara, dy Jironal, Umegat, probabil şi Ista, chiar şi provincara şi niciunul dintre ei nu voise să-i împovăreze pe aceşti copii cu lucruri legate de acel nor negru care atârna deasupra capetelor lor. Ce drept avea el să trădeze acea complicitate implicită a tăcerii?

Nici mie nu mi-a spus cineva. Şi le sunt recunoscător pentru atenţie? Atunci, când aveau de gând protectorii lui Teidez şi Iselle să le facă cunoscut blestemul tenebros care îi învăluia? Avea de gând Orico să le spună pe patul de moarte, aşa cum o făcuse şi tatăl său, Ias, cu el? Avea Cazaril dreptul să-i dezvăluie Isellei secrete pe care păzitorii ei naturali preferaseră să i le ascundă? Era el pregătit oare să-i explice *cum* anume descoperise el totul?

Îi aruncă o ocheadă lui Betriz, aşezată pe un alt scăunaş, privind neliniştită la necazul stăpânei sale. Nici chiar Betriz, care ştia destul de bine că se dedase la magia morţii, nu ştia că reuşise să o şi ducă la îndeplinire.

— Nu ştiu ce să mai fac de-acum încolo, se tângui Iselle. Orico e *inutil.*

Putea ea să scape de năpastă fără să fie nevoită să ştie de ea? Cazaril trase aer adânc în piept, să-şi facă curaj pentru că vorbele pe care avea de gând să i le spună frizau trădarea.

— Aţi putea să faceţi demersuri pentru a vă aranja căsătoria domnia voastră înşivă.

Betriz se foi pe scaun şi ţâşni în picioare, căscând ochii mari la el.

— Cum, într-ascuns? întrebă Iselle. Ferindu-mă de fratele meu, regele?

— Oricum, într-ascuns de cancelarul lui.

— O fi legal?

Cazaril aruncă cu putere aerul afară din piept.

— O căsătorie, încheiată şi consumată, nu poate fi contestată nici chiar de rigă însuşi. Dacă o tabără destul de numeroasă, de chalionezi, ar fi convinsă să vă susţină în acest demers – şi deja există o facţiune de opoziţie faţă de dy Jironal – anularea acelei căsătorii ar fi şi mai dificilă.

Iar dacă ea ar pleca din Chalion, ca să se pună sub protecţia să zicem, a unui socru viclean, cum era Vulpoiul din Ibra, ar fi avut toate şansele să se descotorosească atât de blestem, cât şi de facţiunea lui dy Jironal. Ducerea tratativelor pentru ca ea să nu devină dintr-un prizonier lipsit de putere la o curte, un prizonier neputincios la alta era partea cea mai dificilă. Măcar de-ar fi un prizonier liber de blestem şi tot ar fi ceva!

— Ah! ochii Isellei scăpărară plini de speranţă. Cazaril, este posibil?

— Există greutăţi de ordin practic, recunoscu el. Şi la fiecare dintre acestea există soluţii practice. Cea mai dificilă este să descoperim un om în care să ai încredere pentru a-ţi fi ambasador. Ar trebui să aibă ascuţimea de spirit pentru a vă câştiga cea mai solidă poziţie în negocierile cu Ibra, diplomaţia necesară pentru a nu aduce o ofensă Chalionului, curaj să treacă peste graniţele nesigure, forţă pentru a călători, fidelitate dedicată exclusiv domniei voastre şi care să nu cedeze. O singură greşeală în această alegere ar fi fatală.

La modul cel mai propriu.

Ea îşi împreună mâinile şi se încruntă.

— Îmi poţi găsi un astfel de om?

— Am să-mi aplec atenţia înspre aceasta şi am să caut în jurul meu.

— Aşa să faci, lord Cazaril, suflă ea. Aşa să faci.

Lady Betriz spuse pe un ton ciudat de sec.

— Cu siguranţă nu va trebui să căutaţi prea departe.

— Nu pot să fiu eu acela.

Înghiţind în sec încurcat, reuşi să-şi transforme gândul, *Eu aş putea să cad mort la picioarele voastre în orice clipă,* în:

— Nu îndrăznesc să vă las aici, lipsite de apărare.

— Ne vom gândi cu toţii la acest lucru.

Festivităţile prilejuite de Ziua Tatălui trecură fără prea multă vâlvă. Ploaia rece înmuie ceremonia din Cardegoss şi îi ţinu pe mulţi de la Zangre departe de procesiunea cetăţii, deşi Orico se prezentă, având această îndatorire în calitate de rigă şi drept urmare, se alese cu o răceală pe cinste. Acuzând această indispoziţie, se retrase la pat, evitând pe toată lumea din jur. Obişnuiţii de la Zangre, care mai purtau încă doliul cel negru cu liliachiu, în urma pierderii lui Dondo, ţinură un festin de Ziua Tatălui cu muzică sacră şi fără dansuri.

Ploaia îngheţată se ţinu lanţ întreaga săptămână. Într-una din acele după-amiezi ploioase, Cazaril se găsea împreună cu Iselle şi Betriz în biroul său, îmbinând învăţătura teoretică cu cea practică şi arătându-le acestora cum să-şi ţină socotelile, când se auzi o bătaie fermă în uşă, urmată de vocea timidă unui paj care anunţă:

— Marchizul du Palliar doreşte o întrevedere cu milord dy Cazaril.

— Palli! se răsuci Cazaril în scaun şi se ridică în picioare, sprijinindu-se cu o mână de masă.

Feţele fetelor se înseninară brusc de încântare şi vioiciune, acesta fiind un motiv întemeiat să le alunge plictisul.

— ... nu te aşteptam la Cardegoss atât de curând!

— Nici eu nu m-aş fi aşteptat să mă întorc atât de repede.

Palli făcu o plecăciune înaintea domniţelor şi îl gratulă pe Cazaril cu o strâmbătură. Lăsă să cadă o monedă în mâna pajului şi apoi smuci din cap, făcându-i semn că se putea retrage; băiatul se plecă de două ori, într-o progresie care demonstra o adâncă recunoştinţă faţă de generozitatea lui, şi apoi o luă din loc.

Palli continuă:

— Mi-am luat doar doi ofiţeri şi am mers din greu; trupa mea din Palliar vine din urmă la pas ca să nu-şi deşele caii.

Aruncă o privire prin încăpere şi ridică din umerii lui laţi:

— Ferească Sfânta! Nu credeam că rostesc vorbe profetice ultima oară când am fost aici. Îmi dă nişte fiori pe spinare, mai ceva decât ploaia asta nesuferită.

Îşi lepădă pelerina din lână pătată cu picături de apă, dezvăluind veşmântul albastru cu alb, de ofiţer înrolat în ordinul Fiicei şi îşi trecu mâhnit cu mâna prin stropii sclipitori care-i împodobeau ca roua părul negru. Îşi strânse mâinile cu Cazaril şi mai spuse:

— Pe toţi demonii Bastardului, Caz, arăţi îngrozitor!

Din păcate, Cazaril nu avea cum să răspundă la un asemenea comentariu, cum l-ar fi îndemnat inima, cu un „Că bine zici!”. Încercă, în schimb, să dreagă observaţia prietenului său, bălmăjind:

— E de la vreme, presupun. Ne face pe toţi să ne simţim posaci şi şterşi.

Palli se dădu un pas înapoi, cercetându-l din cap până-n picioare.

— De la vreme? Ultima oară când te-am văzut n-aveai pielea pământie, n-aveai ochii încercănaţi ca un lemur şi…, şi… arătai destul de în formă, nu palid, strâns de nas si cu ditamai burdihanu’ în loc de burtă.

Indignat, Cazaril luă o poziţie demnă, stăpânindu-şi durerea intestinală înfiorătoare, în timp ce Palli arăta cu degetul la el, spunând:

— Prinţesă, ar trebui să vă duceţi secretarul la un tămăduitor.

Iselle făcu ochii mari la Cazaril, surprinsă brusc, ducându-şi mâna la gură de uimire, ca şi cum l-ar fi văzut pentru prima oară în ultimele trei săptămâni. Lucru care, îşi dădu el seama, aşa şi era; toată atenţia ei fusese absorbită de propriile-i necazuri de-a lungul ultimelor nenorociri. Betriz se uita de la unul la altul, muşcându-şi uşor buza de jos.

— N-am nevoie să consult niciun vraci, spuse hotărât Cazaril, tare şi iute. *Şi n-am nevoie de niciun alt interogatoriu, pentru numele zeilor.*

— Aşa spun toţi, de frica bisturiului şi a purgativelor, zise Palli neluându-i în seamă protestul înţepat. Pe ultimul dintre sergenţii mei, care a făcut furuncule de la statul în şa, a trebuit să-l târăsc cu de-a sila în ultimul moment la doctorul care pune lipitori. Nu-l asculta, prinţesă! Cazaril – expresia lui deveni serioasă, făcându-i o plecăciune drept scuză Isellei – pot să-ţi vorbesc între patru ochi? Promit să nu-l reţin prea mult, prinţesă. Nu pot să stau prea mult.

Iselle îi acordă permisiunea, cu gravitate. Grăbindu-se să audă veştile pe care vocea lui Palli le trădau, Cazaril îl conduse nu în biroul din anticameră, ci direct pe scări, la el în odaie. Din fericire pe hol nu era nimeni, închise bine uşa grea în urma lor, ca să împiedice vreun musafir nedorit să tragă cu urechea. Senilele pete ale duhurilor se dovediră a fi discrete. Cazaril luă un scaun, pe cel mai potrivit să-i ascundă lipsa de graţie din mişcări. Palli se aşeză pe marginea patului, îşi împături pelerina lângă el şi îşi împreună lejer mâinile între genunchi.

— Mesagerul Fiicei la Palliar a fost destul de rapid, în ciuda noroaielor iernii, zise Cazaril numărând zilele în gând.

Palli ridică din sprâncene:

— Ştiai deja de asta? Credeam că e o, ăăă, adunare destul de secretă a conclavului. Deşi va deveni evidentă în timp destul de scurt, căci vor mai sosi şi alţi lorzi devoţi în Cardegoss.

Cazaril ridică din umeri.

— Am şi eu informatorii mei.

— Nici nu mă-ndoiesc. La fel ca şi mine. Palli dădu ameninţător din deget la el. Tu eşti singura sursă de încredere din toată fortăreaţa asta, pentru mine, în acest moment. Ce s-a petrecut la curte în ultima vreme, sub ochii zeilor? Cele mai lugubre şi mai înzorzonate poveşti au tot umblat din gură-n gură cu privire la decesul subit al răposatului nostru General Sfânt. Oricât de încântător ar fi acest tablou, pe undeva tot nu-mi vine să cred că a fost luat pe sus cu tot cu trupul pământesc de un stol de demoni cu aripi înflăcărate, invocaţi de rugăciunile prinţesei Iselle.

— Ah… nici chiar aşa. S-a înecat şi şi-a dat duhul în mijlocul unui chiolhan, chiar în noaptea de dinaintea nunţii lui.

— Cu propria-i limbă otrăvită şi mincinoasă, îndrăznesc să sper.

— Aproape.

Palli strănută.

— Lorzii devoţi pe care lordul Dondo i-a scos din minţi – care nu sunt doar cei pe care nu i-a putut cumpăra direct, ci şi cei care s-au ruşinat de alegerea lui de atunci în funcţia de comandant – au luat trecerea lui în nefiinţă ca pe un semn al roţii care se învârte. De îndată ce cvorumul nostru se va întruni în Cardegoss, intenţionăm să-i smulgem

un titlu de marchiz cancelarului şi să ne prezentăm propriul candidat la titlul de Sfânt General în faţa lui Orico. Sau poate că o listă de candidaţi cu trei oameni acceptaţi de noi, dintre care să poată alege riga.

— Mai bine s-ar feri să apară. E un echilibru fragil între...

Cazaril se abţinu să rostească *loialitate şi trădare.*

— ... de asemenea, dy Jironal are puteri mari in cadrul Templului, ca şi în Zangre. Nu cred c-aţi vrea ca acest război intern să devină prea urât.

— Nici chiar dy Jironal n-ar îndrăzni să dezbine templul, asmuţind soldaţi ai Fiului să lupte cu cei ai Fiicei, replică Palli plin de încredere.

— Hm, murmură Cazaril.

— În acelaşi timp, câţiva dintre lorzii devoţi – nu dau nume deocamdată – au de gând să meargă mai departe, probabil să adune şi să prezinte dovezi cu privire la corupţia celor doi fraţi dy Jironal, cu toate mitele, ameninţările, spolierile şi netrebniciile lor, în faţa lui Orico, care îl vor sili să îl îndepărteze pe dy Jironal din funcţia de cancelar. Să-l facă pe rigă să ia o poziţie fermă.

Cazaril îşi scărpină nasul şi îl avertiză:

— Să-l sileşti pe Orico să ia o poziţie fermă ar fi ca şi cum ai încerca să ridici un turn peste o cremă de ouă. N-aş recomanda o asemenea mişcare. Nici nu-l va dezbina de dy Jironal de îndată. Riga are o mai mare încredere în el... decât pot să explic în cuvinte. Dovezile voastre ar trebui să fie completamente covârşitoare.

— Da, iar asta e partea care mă aduce la tine. Palli se aplecă în faţă cu gravitate. Ai fi dispus să repeţi, sub jurământ, în faţa conclavului Fiicei, istoria pe care mi-ai spus-o în Valenda, despre cum te-a vândut dy Jironal la galere?

Cazaril şovăi.

— Nu am nicio dovadă în sprijinul meu, decât propriu-mi cuvânt, ceea ce-i prea neînsemnat ca să-l dărâm pe dy Jironal, te asigur.

— Nu, doar cuvântul tău singur, nu. Dar aş putea fi eu moneda care înclină balanţa, paiul care ar aprinde focul.

Doar paiul care iese în evidenţă dintre celelalte? Avea de gând să fie luat drept pivotul acestei conspiraţii? Cazaril îşi strâmbă gura într-o expresie de spaimă.

— Iar tu eşti un om de reputaţie, continuă Palli convingător.

Cazaril tresări.

— Nu una bună, cu siguranţă…!

— Cum, când toată lumea îl cunoaşte pe secretarul cel inteligent al prinţesei Iselle, omul care îşi este propriul consilier – şi al ei de asemenea – bastionul de la Gotorget, căruia-i este total indiferentă averea materială…

— Ba nu, nu-i adevărat, îl asigură cu onestitate Cazaril. Doar mă îmbrac prost. Chiar îmi place huzurul.

— …şi care se bucură de întreaga încredere a prinţesei. Şi nu te mai preface în faţa mea a fi un curtean hrăpăreţ – eu, cu ochii mei te-am văzut cum ai trimis la plimbare trei roknari care au încercat să te mituiască ca să trădezi Gotorgetul, ultimul chiar când mureai de foame şi pot să aduc un martor în carne şi oase care să-mi susţină vorbele.

— Bineînţeles că n-am…

— Ai să-ţi auzi vocea în consiliu, Caz!

Cazaril oftă.

— Am să… am să mă gândesc la asta. Am alte datorii mai presante. Să zicem că am să vorbesc într-o sesiune închisă a consiliului dacă, şi numai dacă eşti convins că mărturia mea va fi de un real folos. Politica internă a templului nu-i treaba mea.

Un junghi care-i străbătu chiar atunci măruntaiele îl făcu să-şi regrete alegerea aceea de cuvinte. *Mă tem că sunt chinuit profund de afacerile interne ale zeiţei, chiar în acest moment.*

Palli dădu din cap bucuros, luând vorbele lui Cazaril drept un accept mai ferm decât şi-ar fi dorit Cazaril. Se ridică, îi mulţumi lui Cazaril şi-şi luă rămas bun.

Capitolul 16

Două zile mai târziu, Cazaril şedea degajat la masa lui de lucru, meşterind la penele de scris, când intră un paj de la Zangre în anticamera lui şi anunţă:

— A sosit devotul Rojeras, la dispoziţia prinţesei Iselle, m'lord.

Rojeras era un om la vreo patruzeci de ani, cu un păr roşcat încărunţit, cu un început de calviţie pe la tâmple, cu pistrui şi ochi albaştri pătrunzători. Se vedea care era îndeletnicirea omului, după robele verzi de laic devot al Templului-Spital al Milostivirii Mamei din Cardegoss, straie care se unduiau la paşii lui sprinteni, şi rangul, de asemenea, după împletitura cusută la umăr. Cazaril ştiu imediat că nu venise pentru vreuna dintre doamne, altminteri Ordinul Mamei ar fi trimis o femeie-doctor. Încremeni de teamă, dar dădu din cap politicos. Se întoarse să ducă mesajul în odăile din interior ca să dea nas în nas cu lady Betriz şi prinţesa, care erau deja în pragul uşii, zâmbindu-i deloc surprinse noului venit.

Betriz făcu o jumătate de reverenţă ca răspuns la adânca plecăciune pe care i-o adresă devotul şi spuse:

— Acesta e omul despre care v-am vorbit, prinţesă. Maica stareţă spune că a aprofundat studiul bolilor

istovitoare şi că are discipoli de pe tot cuprinsul Chalionului care vin să înveţe de la el!

Aşadar, drumul făcut de lady Betriz ieri, la templu, implicase ceva mai mult decât rugăciuni şi acte de caritate. Iselle avea mai puţin de învăţat despre conspiraţiile de la curte decât crezuse Cazaril. Reuşise, cu destulă abilitate, să ascundă acest lucru de privirile lui vigilente. Se vedea acum încolţit şi tocmai de doamnele lui. Zâmbi reţinut, înghiţindu-şi temerea. Omul nu avea niciun semn luminos care să dovedească faptul că deţinea puteri de vizionar; ce putea să spună, cercetând doar trupul lui Cazaril? Iselle se uită la tămăduitor şi încuviinţă mulţumită:

— Preacucernice Rojeras, examinaţi-l pe secretarul meu şi veniţi să-mi raportaţi ce aţi constatat.

— Prinţesă, nu am nevoie să văd un doctor. *Şi mai ales, n-am nevoie ca un doctor să mă vadă pe mine.*

— Atunci nu vom pierde prea mult timp, contracară Iselle, timp pe care zeii ni-l dau în fiecare zi la fel. Cu toată că nu-mi face plăcere, îţi poruncesc să mergi cu el, Cazaril.

N-avea cum să interpreteze hotărârea din vocea ei.

Lua-l-ar toţi dracii pe Palli, pentru că nu făcuse numai să-i bage în cap ideea asta, dar o şi învăţase cum să-l încolţească. Iselle prindea totul din zbor. Totuşi... doctorul nu avea decât două posibilităţi: să diagnosticheze un miracol ori să nu găsească nimic suspect. Dacă l-ar dibui, Cazaril n-avea decât să apeleze la Umegat şi să-l lase pe sfânt, care avea tot felul de cunoştinţe sus-puse la Templu, să se descurce cu povestea asta. În caz contrar, ce rău putea să-i facă un consult inofensiv?

Cazaril se înclină cu docilitate, chiar dacă înţepat din cauza ofensei, îşi dădu acordul şi îi arătă musafirului său nepoftit drumul înspre odaia lui. Lady Betriz se luă după ei, să se îngrijească ca ordinele stăpânei sale de rang princiar

să fie duse la îndeplinire. Îl privi cu un zâmbet de scuză, dar în ochii ei licărea neliniştea în timp ce Cazaril îi închise uşa în nas.

Rămas singur cu Cazaril vindecătorul îl aşeză lângă fereastră ca să îi ia pulsul şi să-i examineze ochii, urechile şi gâtul. Îl rugă pe Cazaril să urineze, pentru ca apoi să-i miroasă mostra şi să o studieze într-un tub de sticlă în lumină. Îl întrebă de durerea de intestine, iar Cazaril recunoscu cu chiu-cu-vai că elimina şi sânge. I se ceru apoi să se dezbrace, să se culce şi să îndure ca omul să îl asculte inima şi respiraţia, cu urechea lipită de piept, iar apoi să se lase împuns şi înghiontit pe tot corpul de degetele lui reci şi repezi. Cazaril trebui să explice cum se pricopsise cu cicatricile care-i brăzdau spinarea; comentariile lui Rojeras pe marginea acestora se limitară numai la nişte sugestii care te făceau să ţi se scoale părul de groază, cu privire la cum ar fi putut să-l scape pe Cazaril de durerile reminiscente de spate, în caz că pacientul ar fi dorit şi şi-ar fi făcut curajul necesar. Astfel, Cazaril ajunse la concluzia că ar prefera să aştepte să mai cadă o dată de pe cal, lucru pe care i-l şi spuse tămăduitorului şi care-l făcu pe acesta să pufnească în râs.

Zâmbetul îi pieri lui Rojeras de pe buze când se aplecă la o examinare mai atentă şi mai amănunţită asupra burţii lui Cazaril, pipăindu-l şi apăsându-l în fel şi chip.

— Vă doare aici?

Hotărât să sfârşească odată pentru totdeauna cu tărăşenia asta, spuse convingător:

— Nu.

— Dar când apăs aici?

Cazaril chelălăi de durere.

— Aha. Deci o durere tot există.

Apoi alte înghionteli. Şi alte dureri chinuitoare. Rojeras se opri o clipă, odihnindu-şi vârfurile degetelor pe pântecele lui Cazaril şi privind preocupat în gol. Apoi păru că se scutură ca să se dezmeticească. Îi amintea lui Cazaril de Umegat.

Rojeras încă mai zâmbea atunci când Cazaril îşi trăgea hainele pe el, dar privirea lui era adumbrită de gânduri.

Cazaril îi sări în ajutor, încurajându-l:

— Vorbiţi, doctore. Sunt un om raţional şi n-am să mă fărâm în bucăţi la auzul veştii.

— Adevărat? Bun. Rojeras trase aer adânc în piept şi îi vorbi fără ocolişuri. Milord, aveţi o tumoare destul de mare care se simte la pipăit.

— Asta... era? făcu Cazaril cu tact, aşezându-se din nou pe scaun.

Rojeras ridică privirea brusc.

— Lucrul ăsta nu vă surprinde?

Nu la fel de mult ca ultimul diagnostic pe care l-am aflat. Cazaril se gândi cu alean la cât de uşurat ar fi să afle că durerea aceea de burtă care nu-i dădea pace ar fi putut duce la o moarte atât de firească, de naturală. Dar, vai, era destul de conştient de faptul că, în general, tumorile de care suferă oamenii nu se apucă să zbiere la ei în toiul nopţii tot felul de măscări.

— Aveam motive să cred că lucrurile nu sunt tocmai în regulă. Dar asta ce înseamnă? Ce credeţi că se va întâmpla?

Îşi păstră un ton pe cât posibil de indiferent, în glas.

— Ei bine...

Rojeras se aşeză pe marginea patului rămas gol, împletindu-şi degetele.

— Există atâtea soiuri de excrescenţe! Unele sunt împrăştiate, altele ca nişte noduri sau încapsulate, unele ucid rapid, altele rămân aşa cu anii şi nu deranjează mai cu

nimic. A dumitale pare a fi încapsulată, ceea ce e îmbucurător. Există un tip comun, un fel de chist care se umple cu lichid, de care şi o femeie, pe care am avut-o în grijă, a suferit şi care a dus-o aşa mai bine de doisprezece ani.

— Oh, făcu Cazaril, cu un zâmbet îmbărbătat.

— Se făcuse grea de vreo sută de livre atunci când a murit femeia, îşi duse vraciul ideea mai departe. Cazaril se trase înapoi cu oroare, însă Rojeras continuă fără griji. Şi mai există un fel de formaţiune, cea mai interesantă din câte mi-a fost dat să văd şi cu care m-am întâlnit doar de două ori în toţi anii mei de studiu – o masă rotundă care, odată deschisă, s-a dovedit a conţine noduli de carne amestecate cu păr şi dinţi şi oase. Pe una am găsit-o în burta unei femei, lucru care avea o noimă, dar cealaltă era închistată în piciorul unui bărbat. Teoria mea este că au fost generate de un demon evadat, care încearcă să ia formă umană. Dacă demonul ar fi reuşit, sunt ferm convins că şi-ar fi croit drum şi ar fi venit pe lume în carne şi oase, ceea ce ar fi fost de bună seamă o monstruozitate. Mi-am dorit de mult timp să mai găsesc o asemenea formaţiune într-un pacient care să fie în viaţă, ca să o studiez ca fenomen şi să mă conving că teoria mea e corectă.

Îi aruncă o ocheadă circumspectă lui Cazaril.

Făcând un efort supraomenesc, Cazaril se abţinu să nu sară ca ars, urlând. Aruncă o privire plină de groază în jos la burta care i se umflase peste măsură şi apoi îşi abătu privirea într-o parte grijuliu. Credea că năpasta care-i picase pe cap era de ordin spiritual, nu fizic. Nu-i trecuse prin minte că puteau fi ambele deodată. Aceasta era o intruziune a supranaturalului în material, fapt care părea a fi de necontestat, date fiind circumstanţele. Tuşi:

— Se fac şi astea de o sută de livre?

— Cele două pe care le-am excizat eu erau mult mai mici, îl asigură Rojeras.

Cazaril ridică privirea, însufleţit brusc de speranţă.

— Atunci înseamnă că puteţi să le scoateţi?

— Oh – numai din cadavre, se scuză vraciul.

— Dar, dar... s-ar putea face o asemenea operaţie?

Dacă un om găsea curajul să se aşeze pe masă şi să-şi ofere trupul, cu sânge rece, lamei tăioase a lanţetei... dacă abominaţia putea fi dată afară cu viteza brutală a unei amputaţii... Era cu putinţă să fie excizat pur şi simplu un miracol, dacă acel miracol căpătase formă fizică?

Rojeras clătină din cap.

— De pe un braţ sau un picior, poate. Dar în cazul ăsta... Dumneata ai fost ostaş – cu siguranţă că ai văzut ce se întâmplă cu rănile urâte din abdomen. Chiar dacă ai avea norocul să scapi de pe urma şocului şi a durerii, te-ar ucide febra în câteva zile.

Vocea lui deveni din ce în ce mai onestă.

— Am încercat s-o fac de trei ori şi numai pentru faptul că pacienţii au ameninţat cu sinuciderea dacă n-am să încerc. Au murit toţi. Nu vreau să mai ucid oameni nevinovaţi în felul ăsta. Să nu te laşi necăjit şi tulburat de posibilitatea unor astfel de încercări disperate. Profită de viaţă atât cât mai poţi. Şi roagă-te!

Numai rugăciunea m-a adus în halul ăsta – ori a băgat chestia asta în mine...

— Să nu-i spuneţi prinţesei!

— Milord, spuse doctorul grav, trebuie!

— Dar eu nu trebuie – nu acum – nu trebuie să mă trimită la pat! Nu pot să plec din slujba ei!

Din glasul lui Cazaril răzbătea panica.

Rojeras ridică din sprâncene.

— Fidelitatea faţă de stăpâna dumitale te domină, lord dy Cazaril. Calmează-te! Nu-i nevoie să te retragi la pat până nu vei simţi nevoia. Într-adevăr, asemenea activităţi uşoare, ca acelea cu care te confrunţi dumneata în serviciul prinţesei ţi-ar fi de ajutor ca să-ţi ţii mintea ocupată şi să te resemnezi.

Cazaril respiră adânc şi se hotărî să nu-l deziluzioneze pe Rojeras de convingerile lui în privinţa atribuţiilor din serviciul Casei Chalionului.

— Atâta timp cât o să-i explicaţi că nu trebuie să fiu îndepărtat din postul meu.

— Atâta timp cât ai să înţelegi că asta nu e o învoire ca să te speteşti muncind nejustificat, îi replică aspru Rojeras. E clar ca lumina zilei că ai nevoie de mai multă odihnă decât ţi-ai îngăduit până acum.

Cazaril încuviinţă grăbit, încercând să pară vioi şi, în acelaşi timp, demn de încredere.

— Mai este un alt lucru important, adăugă Rojeras, foindu-se ca şi cum ar fi vrut să-şi ia rămas bun, dar fără să se ridice deocamdată. Îţi cer acest lucru pentru că, aşa cum ai spus şi dumneata, eşti un om cu judecată şi cred că ai să înţelegi.

— Da? zise Cazaril cu băgare de seamă.

— După decesul dumitale – care, să ne rugăm să fie cât mai târziu cu putinţă – mi-ai putea scrie o împuternicire cu mâna dumitale prin care să îmi permiţi să îţi extirp tumoarea pentru colecţia mea?

— Colecţionaţi asemenea orori? se crispă Cazaril. Cei mai mulţi oameni se mulţumesc cu picturi, cu săbii antice sau sculpturi din fildeş.

În sufletul lui se dădu o luptă între jignirea ce îi fusese adusă şi curiozitate, care câştigă.

— Ăăă… şi cum le păstraţi?

— În borcane cu alcool din vin.

Rojeras zâmbi, o uşoară roşeaţă de stânjeneală colorându-i pielea albă.

— Ştiu că pare grotesc, dar nu încetez să sper… dacă aş învăţa destul, într-o bună zi am să înţeleg, într-o bună zi am să fiu în stare să găsesc o cale să opresc chestiile astea să mai omoare oamenii.

— Cu siguranţă sunt darurile întunecate ale zeilor, dar noi, cei pioşi, n-ar trebui să le facem faţă?

— Putem face faţă la cangrene, prin amputare câte o dată. Facem faţă la o infecţie la maxilar, scoţând dintele stricat. Facem faţă la febră, prin aplicarea de prişniţe calde şi reci şi cu îngrijire adecvată. Pentru fiecare remediu, trebuie să fi existat un antecedent.

Rojeras tăcu. După un moment, zise:

— E limpede că prinţesa îţi poartă o mare stimă şi afecţiune.

Neştiind prea bine ce să răspundă la remarca asta, Cazaril zise doar atât:

— Sunt în slujba ei de astă primăvară, de la Valenda. Mai servisem pe vremuri la castelul bunicii ei.

— Nu cumva o mai apucă istericalele din când în când? Femeile de rang înalt au… asemenea năravuri, fu cât pe ce să zică vindecătorul, dar în loc de asta preferă să dea din umeri cu înţeles.

— Nu, trebui să recunoască Cazaril. Nimeni din familia ei nu este aşa. Ba dimpotrivă.

Apoi se grăbi să mai spună:

— Dar, desigur că nu e nevoie să le spuneţi doamnelor şi să le amărâţi atât de… de curând?

— Ba bine că nu, zise doctorul, deşi pe un ton blând. Se ridică în picioare. Cum ar putea să ia prinţesa măsurile juste fără să fie în cunoştinţă de cauză?

Iată un argument imbatabil. Cazaril înghiţi în sec stânjenit, urmându-l pe devot înapoi pe scări.

Betriz se apleacă peste balustrada scărilor, auzindu-i apropiindu-se.

— O să fie bine? îl chestionă ea pe Rojeras.

Rojeras îi potoli avântul, ridicând o mână în aer.

— Un moment, milady.

Intrară cu toţii în salonul prinţesei, unde Iselle aştepta într-o ţinută demnă, în jilţul ei sculptat, cu mâinile strânse în poală. Făcu un gest de încuviinţare la plecăciunea adresată de Rojeras. Cazaril nu vroia să asiste, dar vroia să ştie ce se vorbea, aşa că se aşeză pe scaunul pe care neliniştită, Betriz i-l trase mai aproape şi pe care i-l indică şi Iselle.

Rojeras rămase în picioare în prezenţa prinţesei.

— Milady, îi spuse Rojeras Isellei, plecându-se din nou, ca şi cum s-ar fi scuzat pentru lipsa de menajamente, secretarul domniei voastre este afectat de o tumoare intestinală.

Isellei îi ieşiră ochii din orbite, şocată la auzul acestora. Betriz păli. Iselle înghiţi şi spuse:

— Nu este... pe moarte, sper?

Privi cu teamă înspre Cazaril.

Lăsând la o parte principiile lui deontologice privind francheţea, pus în această situaţie, Rojeras bătu în retragere, disimulând cu o delicateţe curtenitoare:

— Toţi oamenii mor, invariabil. Un pronostic în privinţa timpului pe care îl mai are lord Cazaril de trăit mă depăşeşte.

Aruncă o privire în lături, la chipul disperat, rugător al lui Cazaril şi adăugă cu convingere:

— Nu văd niciun motiv pentru care nu şi-ar putea continua activităţile de secretar atâta timp cât se simte încă

în putere. Cu toate astea, n-ar trebui să-i permiteţi să se suprasolicite. Cu îngăduinţa domniei voastre, aş vrea să fac câte o vizită săptămânală, pentru a-l reexamina.

— Desigur, răspunse Iselle cu o voce pierită.

După alte câteva indicaţii referitoare la dieta şi sarcinile lui Cazaril, Rojeras se retrase curtenitor.

Cu ochii jucând în lacrimi, Betriz izbucni în plâns:

— N-am crezut că o să fie – dacă ţi-ai fi dat seama atunci – Cazaril, nu vreau să mori!

Cazaril replică întristat:

— Ei bine, nici eu nu vreau să mor, aşa că suntem doi care trăim cu teama asta.

— Trei, zise Iselle. Cazaril, ce putem face pentru dumneata?

Cât pe ce să răspundă, nimic, Cazaril profită de ocazie să le-o trântească cu fermitate:

— În primul şi-n primul rând, cu toată bunăvoinţa de care sunteţi în stare, să nu discutaţi treaba asta cu toţi bârfitorii de la castel. E cea mai fierbinte dorinţă a mea ca acest lucru să rămână secret atâta timp cât… atât timp cât va putea rămâne ascuns.

Pe de o parte, vestea că el era pe moarte i-ar putea da idei lui dy Jironal cu privire la moartea fratelui lui. Cancelarul avea să se reîntoarcă la Cardegoss în curând, poate că îndeajuns de nemulţumit încât să înceapă să se gândească din nou la problema pe care o avea cu lipsa cadavrului doveditor.

Iselle încuviinţă cu o plecare uşoară a capului, iar lui Cazaril i s-a îngăduit să se întoarcă în anticamera lui, unde nu se mai putu concentra asupra registrelor de evidenţă. De trei ori a venit lady Betriz în vârful picioarelor ca să-l întrebe dacă nu vroia ceva, o dată la îndemnul prinţesei şi de două ori din proprie iniţiativă. Cazaril le zădărnici

eforturile declarând că era vremea pentru o lecţie de gramatică, preocupare pe care o neglijaseră de prea mult timp. Dacă ele n-aveau de gând să-l lase singur, putea şi el la fel de bine să profite de compania lor. Elevele lui erau foarte supuse, ca nişte femei docile şi ascultătoare în acea după-amiază. Chiar dacă virtutea aceea de sfioşenie studioasă era ceva după care el tânjea de multă vreme, se pomeni dorindu-şi ca atitudinea lor să nu ţină prea mult.

În ciuda aşteptărilor lui, fetele se descurcară cu toate lecţiile destul de bine, chiar şi cu nesuferitele modalităţi gramaticale ale roknarei curteneşti. Purtarea lui înţepată nu dădea loc la consolări. Domniţele, binecuvântată fie înţelepciunea lor trainică, nici nu încercară să-l blagoslovească cu asemenea purtări. La sfârşitul lecţiilor, cele două domniţe se purtau cu el aproape la fel de firesc ca întotdeauna, așa cum îşi şi dorea din toată inima de altfel, deşi în jurul gurii lui Betriz nu mai apăru nicio gropiţă care să-i bucure sufletul.

Iselle se ridică să-şi scuture amorţeala, plimbându-se agale prin cameră, se opri să privească pe fereastră la ceaţa rece, hibernală, care invadase pereţii defileului de la picioarele Zangrelui. Îşi frecă absentă mâneca veşmântului şi spuse pe un ton lamentat:

— Nu-mi place culoarea asta violetă. Mă simt de parcă aş purta o vânătaie. Prea multă moarte în Cardegossul ăsta. Tare aş vrea să nu fi venit aici niciodată.

Considerând că ar fi fost nepolitic să se arate de acord, Cazaril se mulţumi să facă o plecăciune şi se retrase ca să se pregătească pentru a coborî la cină.

Primii fulgi de zăpadă albiră străzile şi zidurile din Cardegoss în săptămâna aceea, dar se topiră în timpul după-amiezilor. Palli îl ţinu pe Cazaril la curent în legătură

cu sosirea tovarăşilor lui, lorzii devoţi al Fiicei, care se strecurară unul câte unul în capitală, aflând la rândul său zvonurile care circulau pe la Zangre de la prietenul său. Era vorba de un sprijin şi o încredere reciproce, medită Cazaril asupra acestui schimb de informaţii, dar în acelaşi timp o dublă breşă în zidurile edificiilor la ridicarea cărora cei doi ajutau. Şi de-ar fi fost vreodată să aleagă de partea cui erau: a Templului ori a Zangrelui, Chalionul ar fi avut de pierdut.

Dy Jironal, cu Teidez după coada lui, se întoarse de parcă i-ar fi mânat din urmă vântul de miazăzi, care mai lăsă în plus şi-o promoroacă pe străzile oraşului ca să-i întâmpine la întoarcere. Spre uşurarea lui Cazaril, cancelarul venise cu mâna goală, împiedicat de lipsa unei prăzi în urmăririle lui pentru dreptate şi răzbunare. Nu se putea spune de pe chipul îndârjit al lui dy Jironal dacă renunţase la vânătoarea lui sau doar fusese adus înapoi de spioni, care fugeau mâncând pământul să-i ducă vestea despre forţele care se adunau în Cardegoss şi pe care nu el le convocase.

Teidez se târî în apartamentele lui de la castel, cu o înfăţişare ostenită, îmbâcsită şi nefericită. Cazaril nu era deloc surprins. Să adulmeci pe urmele fiecărui deces din trei provincii petrecut în noaptea trecerii în nefiinţă a lui Dondo fusese o experienţă destul de neplăcută chiar şi fără impedimentele vremii aceleia nemiloase.

Tot timpul în care fusese cu minţile luate de linguşelile cu care Dondo îl copleşise, Teidez neglijase compania surorii sale mai mari. Când veni să o vadă pe Iselle în apartamentele ei în acea după-amiază, s-au îmbrăţişat amândoi ca fraţii, el părând a fi mult mai nerăbdător să stea de vorbă cu ea decât se dovedise a fi în ultima vreme. Cazaril se retrase discret în anticameră şi rămase cu registrele deschise în faţă, frământând între degete peniţa

pe care i se uscase cerneala. De când Orico desemnase în proprietatea Isellei veniturile ridicate de la trei cetăţi, ca dar de logodnă, şi nu i le mai luase înapoi atunci când funeraliile luaseră locul nunţii, calculele şi corespondenţa lui Cazaril deveniseră mult mai complicate.

Ascultă gânditor prin uşa deschisă cum vocile tinerilor se ridicau şi coborau în ritmul conversaţiei. Teidez îi povesti de-a fir a păr surorii lui, care asculta plină de interes, cum decursese călătoria: despre drumurile înnoroite şi caii care înaintau cu greu prin smârcuri, oamenii nervoşi şi urâcioşi, mâncarea pe apucate, odăile reci şi neprimitoare. Pe un ton care trăda mai degrabă invidia decât compătimirea, Iselle îi atrase atenţia că acela fusese un bun antrenament pentru viitoarele lui campanii pe timp de iarnă. Motivul călătoriei lui abia dacă fusese amintit de vreunul dintre ei, Teidez simţindu-se încă nedumerit şi jignit de faptul că sora lui îl respinsese pe răposatul lui erou, iar Iselle nefiind aparent dispusă să-l împovăreze cu explicaţii ale groteştilor cauze ale antipatiei ei.

Lăsând la o parte şocul provocat de natura subită şi înfiorătoare a asasinării lui Dondo, Teidez era probabil unul dintre puţinii oameni care îl cunoscuseră pe acest om şi care îi jelea cu adevărat moartea. Şi, de bună seamă, Dondo îl măgulise şi îl linguşise pe Teidez cu gesturi atât de ademenitoare! Îl copleşise cu o avalanşă de daruri şi favoruri, unele dăunător de nepotrivite pentru vârsta lui; cum ar fi putut Teidez să-şi dea seama că viciile oamenilor maturi nu mergeau împreună cu virtuţile acestora?

Dy Jironal cel bătrân se dovedise probabil un tovarăş rece şi necomunicativ în comparaţie cu cel mort. Expediţia lăsase în urmă, după toate aparenţele, senzaţia unei dislocări, pe măsură ce investigaţiile deveneau din ce în ce mai aspre şi mai nemiloase, în frustrarea care-l motiva pe

dy Jironal. Mai rău de atât, dy Jironal, care avea o nevoie disperată de Teidez, nu era un adept desăvârşit al disimulării şi nu putut ascunde cât de puţin îl îndrăgea, aşadar îl lăsase în grija celor însărcinaţi să-l păzească – secretarul-tutore, gărzile şi servitorii – tratându-l mai degrabă ca pe o tinichea agăţată de coadă, decât ca pe un locotenent.

Şi dacă, – iar vorbele lui trădau acest lucru –, Teidez începuse să arate reciprocitate în aversiunea faţă de protectorului său şef, asta se întâmpla din motive greşite. Dacă noul lui secretar recuperase ceva din nobila lui educaţie care fusese abandonată, acest lucru nu reieşea din povestirile lui Teidez.

În cele din urmă Nan dy Vrit îi rugă pe tineri să se pregătească pentru cină şi puse capăt vizitei. Teidez plecă cu paşi rari prin anticamera lui Cazaril, cu privirile plecate în pământ. Băiatul crescuse aproape la fel de înalt ca şi fratele lui vitreg, Orico, chipul lui rotund arătând că în viitor ar putea să devină la fel de planturos ca şi Orico, deşi acum avea încă musculatura suplă a tinerilor.

Cazaril întoarse o pagină din registrul lui, la întâmplare, îşi înmuie din nou peniţa şi ridică privirea cu un zâmbet nesigur.

— Cum o mai duceţi, milord?

Teidez ridică din umeri, dar apoi, ajuns la jumătatea încăperii, se întoarse şi se apropie de masa lui Cazaril. Pe chipul lui nu se citea îmbufnarea – ori nu în primul rând îmbufnarea –, ci oboseala şi neliniştea. Bătu scurt darabana cu degetele-n lemnul mesei şi privi în jos la teancul de bucoavne şi hârtii. Cazaril îşi strânse mâinile la piept şi-i aruncă o privire întrebătoare, de încurajare. Teidez spuse deodată:

— Se întâmplă ceva rău în Cardegoss, nu-i aşa?

Erau atâtea lucruri rele în Cardegoss, încât Cazaril nu ştiu cum să interpreteze vorbele lui Teidez. Îi zise precaut, în schimb:

— Ce vă face să credeţi asta?

— Orico e tot timpul bolnav şi nu conduce aşa cum se cuvine. Doarme atât de mult, ca un bătrân, dar nu e chiar atât de bătrân. Şi toată lumea spune că şi-a pierdut – Teidez se îmbujoră uşor şi făcu un gest vag – ştii dumneata... nu se comportă cum ar trebui să o facă un bărbat cu o femeie. Nu ţi s-a părut niciodată că e ceva necurat în legătură cu boala asta ciudată?

După o scurtă ezitare, Cazaril căută să câștige timp de gândire:

— Observaţiile domniei voastre sunt pertinente, prinţe.

— Moartea lordului Dondo a fost la fel de dubioasă. Cred că totul se leagă!

Băiatul judeca; minunat!

—Ar trebui să-i împărtăşiţi gândurile domniei voastre... *nu lui dy Jironal,* fratelui vostru, Orico. El reprezintă autoritatea cea mai în drept căreia să i le aduceţi la cunoştinţă.

Cazaril încercă să şi-l închipuie pe Teidez obţinând un răspuns ferm din partea lui Orico şi oftă la gândul ăsta. Dacă Iselle, cu toată puterea ei pătimaşă de convingere nu îl dovedise, ce şansă avea unul ca Teidez, care abia dacă ştia să se exprime? Orico avea să ocolească răspunsul, dacă cumva ajungea să îi asculte întrebarea.

Ar trebui să preia Cazaril în mâinile proprii tutela băiatului? Nu numai că nu avea autoritatea de a dezvălui secretul de stat, dar nici măcar nu se ştia că îl cunoaște. Şi... trebuia ca informaţiile despre blestemul Generalului de Aur să vină direct din gura rigăi, nu fără ştirea acestuia şi nici împotriva dorinţei lui, ca să nu capete o tentă de

complot. Păstrase tăcerea prea multă vreme. Teidez se sprijini de masă, cu ochi bănuitori şi îi şopti:

— Lord Cazaril, ce ştii despre asta?

Ştiu că nu trebuie să te mai las prea mult timp fără să ştii. Nici pe Iselle, de altfel.

— Prinţe, am să vă vorbesc despre chestiunea aceasta mai târziu. Nu vă pot da un răspuns astă seară.

Teidez strânse din buze. Îşi trecu mâinile prin buclele de un arămiu închis, într-un gest de nerăbdare. Privirea lui era nesigură, neîncrezătoare, şi, se gândi Cazaril, stingheră.

— Înţeleg, spuse el posac şi se întoarse pe călcâie, ca să părăsească încăperea. Murmurul lui se auzi de pe hol:

— Trebuie s-o fac de unul singur…

Dacă asta însemna să vorbească cu Orico, era bine. Cazaril avea să se ducă el primul la Orico, deşi, da, dacă acest lucru nu era de ajuns, avea să se întoarcă cu Umegat ca să-l susţină. Îşi puse peniţele în borcan, închise registrele, inspiră adânc ca să se smulgă din gheara junghiurilor care-l străfulgerau la fiecare mişcare bruscă şi se ridică în picioare.

Să stabileşti o audienţă la Orico era cu mult mai simplu decât să ai parte de ea. Luându-l drept un ambasador al propunerii ibraneze a Isellei riga dispăru ca măgaru-n ceaţă când îl văzu pe Cazaril că se apropie şi îl însărcină pe uşierul său să-i prezinte zeci de scuze pentru indispoziţia în care se găsea. Problema era cu atât mai complicată, cu cât discuţia trebuia să se desfăşoare între patru ochi şi fără a fi întrerupţi. Cazaril mergea pe coridor, ieşind de la banchetul dat după supeu, cu capul în pământ şi gândindu-se cum şi-ar putea prinde mai bine la înghesuială prada regală, când cineva îl lovi cu putere în umăr, aproape făcându-l să se învârtă în loc.

Ridică privirea şi încercarea de a se scuza pentru neatenţie îi pieri pe buze. Omul peste care dăduse era ser dy Joal, unul dintre cuţitarii lui Dondo, acum rămas fără ocupaţie, – şi oare ce făceau acum acele suflete putrede ca să facă rost de bani de buzunar? Să fi fost moşteniţi de fratele lui Dondo? – flancat de unul din tovarăşii lui, arătându-şi colţii, şi de dy Maroc, care se încrunta neliniştit. Omul care dăduse peste el, se corectă Cazaril. Lumina candelabrelor se reflecta în pereţii acoperiţi cu oglinzi, aruncând scântei în privirile atente ale celui mai tânăr.

— Netot neatent ce eşti! mugi dy Joal, pe o voce care părea un pic cam exersată pentru rolul pe care-l juca. Cum îndrăzneşti să mă înghesui în uşă?

— Îmi cer iertare, ser dy Joal, zise Cazaril. Eram cu mintea în altă parte.

Făcu o plecăciune şi dădu să plece.

Dy Joal sări în lături ca să-i blocheze drumul şi îşi vântură capa ca să scoată la iveală garda sabiei sale.

— Am spus că m-ai îngrămădit. Mai îndrăzneşti să mă şi minţi?

Era o ambuscadă. Uf!

Cazaril se opri. Strânse din buze, într-o grimasă involuntară, apoi, cu multă precauţie, zise:

— Ce doreşti, dy Joal?

— Am martori!

Dy Joal făcu un semn înspre tovarăşul lui şi dy Maroc:

— M-a îmbrâncit!

Tovarăşul lui răspunse ascultător:

— Îhî, am văzut!

Cu toate astea, dy Maroc părea mai degrabă nesigur.

— Vreau să-mi dai satisfacţie pentru asta, lord Cazaril! zise dy Joal.

— Observ că asta urmăreşti, replică sec Cazaril.

Dar ce era asta oare: prostie de beţiv sau cea mai simplă formă de asasinat din lume? Duelurile purtate până când unuia din combatanţi îi dădea sângele erau o practică acceptată, iar curtenii înfierbântaţi scăpau întotdeauna de răspundere prin obişnuitele replici: *„Mi-a alunecat sabia, pe onoarea mea! S-a înfipt singur în ea!”,* precum şi cu ajutorul martorilor plătiţi ca să confirme acestea.

— Eu zic să-mi dai trei picături din sângele tău ca să fim chit.

Aceasta era provocarea obişnuită.

— *Eu* zic să te duci mai bine să-ţi afunzi capul într-o găleată până când te trezeşti, băiete. Eu nu mă duelez. Ai înţeles?

Cazaril îşi ridică braţele, cu mâinile în lături, fluturându-şi la rândul lui mantia, ca să arate că nu venea la masă încins cu sabia.

— Lasă-mă să trec!

— Urrac, împrumută-i laşului ăstuia sabia ta! Am cei doi martori de care am nevoie. O să mergem afară acum ca să lămurim chestia asta.

Dy Joal smuci din cap înspre uşile din capătul holului, care dădeau în curtea principală. Tovarăşul lui îşi descătărămă spada, rânji, apoi i-o aruncă lui Cazaril. Cazaril ridică o sprinceană, dar nu şi mâna ca să prindă din zbor arma învelită în teacă, lăsând-o să cadă cu zgomot la picioare. O împinse înapoi cu piciorul la posesor.

— Eu nu mă duelez.

— Pot să-ţi zic laş de-a dreptul? întrebă Joal.

Avea buzele întredeschise, iar răsuflarea-i precipitată anticipa entuziastă încăierarea. Cazaril zări cu coada ochiului alţi doi bărbaţi care, atraşi de vocile ridicate, se apropiau curioşi pe coridor către sămânţa aceea de scandal.

— Spune-mi cum doreşti, chiar te rog, depinde de cât de prosteşte vrei să sune. Vorbele dumitale mă lasă rece, suspină Cazaril.

Îşi dăduse toată silinţa să dea impresia de apatie plictisită, dar adevărul era că-i năvălise tot sângele în urechi. De teamă? Nu. *De furie...*

— Văd că porţi nume de lord. Onoarea de lord unde ţi-ai pierdut-o?

Cazaril ridică un colţ al gurii, dar nu era deloc amuzat.

— Confuzia din mintea dumitale, care te face să numeşti asta drept onoare, este o boală pentru care stăpânii galerelor din Roknari au găsit leac.

— Atunci înseamnă că s-a zis cu onoarea dumitale. N-ai să îndrăzneşti să-mi refuzi trei picături pentru a mea!

— Nicidecum!

Vocea lui Cazaril deveni pe dată curios de calmă; inima, care-i galopa, îşi încetini bătăile. Buzele i se întinseră într-un rânjet ciudat.

— Nicidecum! şopti el încă o dată.

Cazaril îşi ridică mâna stângă, cu palma îndreptată în afară, iar cu dreapta îşi scoase de la cingătoare cuţitul, pe care îl folosise ultima oară ca să taie pâine la supeu. Dy Joal îşi încleştă mâna pe mânerul spadei şi dădu un pas înapoi.

— Nu în sala regelui! strigă speriat dy Maroc. Doar ştii că trebuie să o faci afară, dy Joal! În numele Fratelui, nu are sabie, nu poţi să faci aşa ceva!

Dy Joal şovăi; Cazaril, în loc să înainteze după el, îşi scutură mâneca stângă – şi îşi trecu lama cuţitului peste încheietura mâinii. Cazaril nu simţi nicio durere, absolut niciuna. Sângele gâlgâi, aruncând sclipiri întunecate de carmin în lumina luminărilor, dar nu ţâşni ca să-i împroaşte pe cei din jur. Un soi de pâclă îi înceţoşă vederea, ţintuindu-i în loc pe cei din jur, dar nu şi pe el, chiar şi pe nebunul

care rânjea acum nesigur şi care îl hărţuise ca să-i ceară satisfacţie. *Am să-ţi dau eu satisfacţie.* Înfipse înapoi cuţitul în teaca lui de la cingătoare. Dy Joal, nu foarte precaut, îşi lăsă sabia să-i alunece înapoi în teacă şi ridică mâna de pe mâner. Zâmbind, Cazaril ridică mâinile-n aer, una sângerând, alta goală. Apoi făcu o săritură înainte.

Îl apucă pe dy Joal, care înmărmurise, şi îl izbi cu spatele de perete. Acesta ateriză cu o bufnitură ce făcu să răsune tot holul, prinzându-şi o mână la spate. Cazaril îl prinse cu mâna dreaptă de gât, ridicându-l de la pământ şi ţintuindu-l cu ceafa de perete. Îi înfipse genunchiul drept în boaşe. Îşi menţinu apăsarea, ca dy Joal să nu-şi poată elibera braţul blocat la spate; cealaltă mână se repezi să îl apuce, dar o ţintui şi pe aceea de perete. Mâna lui dy Joal se răsuci în strânsoarea alunecoasă de sânge, dar nu se putu elibera. Tânărul, care se învineţise la faţă, nu ţipă, cu toate că îşi dădu ochii peste cap, iar de pe buze îi ţâşnea o bolboroseală grohăită. Bătea cu călcâiele în perete. Cuţitarii ştiau că el ştia să mânuiască peniţa; uitaseră că mânuise o armă. Dy Joal nu mai putea pleca nicăieri acum.

Cazaril îi mârâi în ureche:

— Eu nu mă duelez, băiete. Ucid aşa cum o face un soldat, adică în felul unui măcelar, rapid, fără să dau greş şi fără să-mi pun, pe cât posibil, viaţa în primejdie. Dacă mă hotărăsc să te omor, ai să mori atunci când vreau eu, unde vreau eu, prin ce metodă aleg eu şi n-ai să mai apuci să vezi de unde-ţi vine lovitura.

Eliberă braţul de acum slăbit al lui dy Joal şi îşi ridică încheietura stângă, apăsând cu tăietura însângerată peste gura tremurândă, pe jumătate deschisă, a victimei sale îngrozite.

— Vrei trei picături din sângele meu pentru onoarea ta? Ai să le bei.

Dy Joal scuipa sânge şi salivă printre dinţii care-i clănţăneau, dar cuţitarul nu îndrăzni nici măcar să încerce să muşte.

— Bea, lua-te-ar dracii!

Cazaril apăsă şi mai tare, mânjindu-l pe toată faţa cu sânge, fascinat de tabloul acela crud, cu dâre roşii contrastând pe pielea lividă, asprimea ţepilor din barbă care i se agăţau în rana deschisă, lumina strălucitor-difuză a candelabrelor reflectată în lacrimile care izvorau din ochii aceia ieşiţi din orbite. Îl privi şi el în ochi, cu privirea înceţoşată.

— Cazaril, pentru numele zeilor, lasă-l să respire. Ţipătul neputincios al lui dy Maroc străpunse negura roşiatică ce-l învăluise pe Cazaril. Îşi slăbi strânsoarea, iar dy Joal inhală, tremurând din toate mădularele. Menţinându-şi genunchiul apăsat, Cazaril îşi retrase mâna stângă, şiroind de sânge şi îi aplică cuţitarului, cu mare precizie, o lovitură puternică în stomac, care-l lăsă fără aer din nou; genunchii lui dy Joal zvâcniră odată cu lovitura primită. Abia atunci se dădu Cazaril înapoi, eliberându-l.

Dy Joal căzu la podea şi se făcu ghem, icnind şi tuşind, plângând, fără să mai încerce să se ridice. După o clipă, vărsă.

Cazaril păşi peste amestecătura de mâncare cu vin şi cu fiere, către Urrac, care se trase împiedicat înapoi, până se opri în peretele cel mai îndepărtat. Cazaril se aplecă peste el şi repetă încet:

— Eu nu mă duelez. Dar dacă o cauţi cu lumânarea şi vrei să mori mătrăşit ca un juncan, mai ieşi o dată în calea mea.

Se întoarse pe călcâie; dy Maroc, cu chipul scurs de sânge, îşi alungă din închipuire cu mâna imaginea înfăţişată de Cazaril şi îi şuieră:

— Cazaril, ai înnebunit?

— Pune-mă la încercare, îi aruncă Cazaril un rânjet sălbatic.

Dy Maroc bătu în retragere. Cazaril păşi de-a lungul culoarului, trecând pe lângă nişte oameni ale căror figuri le zărea ca prin ceaţă, cu sângele picurându-i de pe degete în timp ce-şi legăna braţele pe lângă corp şi ieşi în răcoarea izbitoare a nopţii. Uşa închisă reteză brusc murmurul de voci stârnit în urma lui.

Aproape că o luă la fugă pe dalele îngheţate din curte, înspre refugiul oferit de clădirea cea mare, atât paşii, cât şi răsuflarea precipitându-i-se pe măsură ce... lucrul acela... nu ştia ce anume era – înţelepciune, groază întârziată? – i se strecura în minte. Simţi o crampă puternică în stomac când urcă pe scările de piatră. Degetele îi tremurau tare de tot în timp ce scotocea după cheie ca să poată intra în dormitor, încât o scăpă de două ori pe jos şi trebui să se ajute cu amândouă mâinile, sprijinit de perete, ca să poată nimeri broasca. Încuie uşa din nou în urma sa şi se prăbuşi, respirând greu şi gemând, de-a curmezişul patului. Stafiile ce-l însoţeau se împrăştiaseră care-ncotro în timpul confruntării, dar în momentul acela nu remarcase dispariţia lor. Se rostogoli pe o parte şi se strânse ghem din pricina durerii de stomac. Abia acum rana de la încheietură începu să-i zvâcnească. La fel şi capul.

Văzuse oameni dezlănţuindu-şi violenţa în nebunia luptei. Dar nu-şi imaginase niciodată ce fel se simte nebunia aceasta din interior. Nimeni nu-i pomenise despre euforia care te făcea să pluteşti, îmbătându-ţi simţurile la fel ca vinul ori ca sexul. O urmare neobişnuită, dar firească, a nervilor, a apropierii morţii şi a groazei, comprimate într-un spaţiu mult prea mic şi într-o fracţiune de moment. Nu era un lucru ne-natural. Nu... creatura aceea din pântecele lui,

zbătându-se să îi sucească minţile, să îl batjocorească şi să-l atragă în ghearele morţii, şi în braţele eliberării lui…

Oh!

Ştii ce i-ai făcut lui Dondo. Acum ştii ce-ţi face el ţie.

Capitolul 17

A doua zi, către prânz, Cazaril avu norocul de a-l zări pe Orico, ieşit la plimbare în buiestru dincolo de porţile Zangrelui, în drum spre menajerie, însoţit doar de un paj. Cazaril îndesă în buzunarul interior al mantalei sale scrisorile cu care se ducea la Cancelarie atunci când se întorsese din drum, din Turnul lui Ias, ca să se ţină pe urma rigăi. Uşierul rigăi refuzase mai devreme să-i deranjeze stăpânului somnul de după micul dejun; în mod evident, Orico se sculase într-un final, iar acum căuta refugiu şi alinare printre animalele lui. Cazaril se întrebă dacă şi riga se trezise cu o durere de cap la fel de mare ca a lui.

În vreme ce trecea cu paşi mari pe lespezile din curte, Cazaril îşi repeta în gând pledoaria. Dacă riga s-ar teme să acţioneze, Cazaril i-ar sublinia că pasivitatea era în aceeaşi măsură dăunătoare datorită influenţei malefice a blestemului. Dacă riga ar invoca faptul că tinerii erau prea fragezi, el i-ar atrage atenţia că nu ar fi trebuit să fie chemaţi la curte de la început. Dar acum, dacă tot se aflau aici, iar Orico nu-i putea proteja, avea obligaţia faţă de Chalion şi de copii să le spună adevărul despre primejdia care-i păştea. Cazaril ar apela la Umegat ca să confirme că riga nu putea să păstreze secretul asupra blestemului, de vreme ce nu-l afecta numai pe el. *Nu-i aruncaţi în luptă legaţi la ochi!* avea să-l implore el pe suveran şi spera ca strigătul lui Palli să îl lovească pe Orico direct în inimă, aşa cum se întâmplase cu el. Iar dacă nu va fi aşa…

Dacă ar fi fost să ia hăţurile problemei în propriile-i mâini, ar trebui să-i spună întâi lui Teidez, ca Moştenitor al Chalionului, iar apoi să apeleze la ajutorul său pentru a o proteja pe sora lui? Ori trebuia să fie Iselle prima care află, să recurgă la ajutorul ei pentru a-l pune în gardă pe Teidez, care era mai dificil? Cea de a doua alegere i-ar da mai degrabă şansa să-şi ascundă complicitatea pe după fustele prinţesei, dar numai dacă secretul vinovăţiei lui ar supravieţui interogatoriului ei vigilent.

Un ropot de copite îi întrerupse şirul gândurilor. Îşi ridică privirea tocmai la timp ca să se ferească din calea cavalcadei care pornise de la grajduri. Prinţul Teidez, călare pe superbul lui armăsar negru, era în fruntea grupului din care făceau parte gărzile lui din Baocia, căpitanul lor şi alţi doi bărbaţi. Veşmântul de doliu negru cu violet pe care-l purta prinţul îi făcea chipul rotund să pară tras şi palid în lumina aceea hibernală. Piatra verde a lui Dondo strălucea pe mâna căpitanului, care se ridicase pentru a răspunde la salutul politicos adresat de Cazaril.

— Unde-aţi plecat, prinţe? strigă Cazaril. Aţi ieşit la vânătoare?

Alaiul era înarmat ca şi cum ar fi pornit la vânătoare, cu suliţe şi arbalete, săbii şi pumnale.

Teidez îşi struni armăsarul nărăvaş şi se uită repede în jos, la Cazaril.

— Nu, dăm doar o fugă de-a lungul râului. Zangre e… sufocant, în dimineaţa asta.

Într-adevăr. Şi dacă se întâmpla să le iasă în cale şi-o căprioară-două, ei bine, erau pregătiţi să primească generozitatea zeilor. Dar nu ca într-o vânătoare adevărată, atâta timp cât erau în doliu, nu.

— Înţeleg, spuse Cazaril, înfrânându-şi un zâmbet.

— O să le prindă bine cailor.

Teidez îşi ridică frâiele din nou. Cazaril făcu un pas înapoi, dar adăugă dintr-o dată:

— Am să vă vorbesc mai târziu, prinţe, referitor la chestiunea care vă preocupa ieri.

Teidez îi făcu un semn vag din mână şi se încruntă – nu era tocmai un consimţământ, dar era de ajuns. Cazaril se înclină în semn de rămas bun, în timp ce ei tropăiră afară din curtea grajdurilor.

Şi rămase aplecat cu capul în jos, simţind o durere aprigă, care-l pocni în stomac cu puterea unei copite de cal. Rămase fără aer. Valuri de durere păreau să-i urce prin tot corpul din miezul acela care le genera, ducând până la spasme arzătoare în palme şi în tălpi. Îl cutremură o viziune hidoasă a demonului înfăţişat de Rojeras, care se pregătea să-i sfâşie abdomenul ca să-şi croiască drum la lumină. Să fie doar o singură creatură, ori două? Lipsiţi de trupurile care să le ţină spiritele separate şi închişi sub apăsarea miracolului zeiţei, să fi început oare Dondo şi demonul să se amestece într-o singură fiinţă înspăimântătoare? Era foarte adevărat că el nu distinsese decât o voce, nu un duet, lătrând la el din pântece pe timpul nopţii. I se înmuiară genunchii şi căzu pe lespezile reci. Trase o gură de aer, tremurând. Lumea începu să i se învolbureze în jurul capului în zvâcnete scurte, ameţitoare.

După vreo câteva minute, o umbră care lăsa în urma ei un iz puternic de grajd se ivi lângă umărul lui. O voce răguşită îi mormăi la ureche:

— M’ilord? Vă simţiţi bine?

Cazaril clipi în sus şi văzu pe unul dintre rândaşi, un bărbat de vârstă mijlocie, cu dinţi stricaţi, aplecându-se deasupra lui.

— Nu… prea, izbuti el să îngaime.

— N-ar trebui să mergeţi înăuntru, domnule?

— Da… cred că da…
Rândaşul îl ajută să se ridice în picioare, sprijinindu-l cu o mână pe sub cot şi îl ajută să-şi ţină echilibrul.
Însoţindu-l înapoi la porţi, înspre corpul central al castelului. Ajuns la piciorul scărilor, Cazaril icni:
— Aşteaptă. Nu pleca.
Şi se lăsă să cadă cu greutate pe scări.
— Să chem pe cineva, m'lord? Eu ar trebui să mă întorc la treabă.
— E numai o crampă. O să-mi treacă în câteva clipe. Deja îmi e mai bine. Du-te!
Durerea începea să mai scadă, lăsându-l golit şi cu un sentiment ciudat.
Rândaşul se încruntă nesigur, uitându-se în jos la Cazaril, dar clătină din cap şi plecă.
Încet-încet, stând pe scări, începu să-şi recapete suflul şi echilibrul, fiind în stare să-şi îndrepte spinarea din nou. Nu i se mai învârteau toate-n cap. Până şi cele două pete-stafii care se strecuraseră dincolo de ziduri ca să se ţină scai de el rămaseră locului. Cazaril le trase o ocheadă, aşa cum stăteau, în umbra scărilor, gândindu-se la cât de rece şi de însingurată le era osânda aceea de a fi distruşi lent, pierzându-şi tot ceea ce îi făcuse odată să fie unici, ca bărbaţi şi femei. Oare cum era să-ţi simţi spiritul putrezind încet în jurul tău, aşa cum carnea putrezeşte pe mădularele moarte? Îşi simţeau stafiile împuţinarea sau li se tocea în timp şi conştiinţa de sine?
Legendarul iad al Bastardului, cu toate chinurile lui pe care şi le închipuiau oamenii, părea a fi un fel de paradis în comparaţie cu suferinţa acelor suflete damnate.
— Ah, Cazaril!
Vocea surprinsă îl făcu să se uite în sus. Palli stătea cu cizma pe prima treaptă din capul scărilor, flancat de doi

oameni care purtau şi ei culorile Ordinului Fiicei, pe sub mantiile de călărie din lână gri cu care călătoriseră.

— Tocmai veneam să te caut. Figura lui Palli deveni gravă. Ce faci acolo, de ce stai pe scări?

— Mă odihneam o clipă, se prefăcu Cazaril cu un zâmbet fugar. Se ridică, deşi ținându-se cu o mână de perete, chipurile întâmplător, dar ca să fie sigur că-şi menţinea echilibrul. Care-i treaba?

— Speram să îţi faci timp să facem o plimbare până la templu împreună. Şi să discuţi cu nişte oameni în legătură cu – Palli desenă în aer un cerc cu degetul – amănuntul acela de la Gotorget.

— Deja?

— A sosit azi noapte dy Yarrin. Suntem acum în deplinătate numerică ca să luăm nişte decizii hotărâtoare. Şi cum dy Jironal s-a întors şi el în cetate, e bine să ne facem planul de bătaie fără întârziere.

Într-adevăr. În cazul ăsta, Cazaril o să-l caute pe Orico imediat ce se va întoarce. Se uită la cei doi companioni ai lui Palli, ca şi cum ar fi căutat să se i se facă prezentările, dar întrebând din priviri: *„Putem vorbi în prezenţa lor?”*

— Ah, zise Palli vesel. Dă-mi voie să ţi-i prezint pe verii mei, Ferda şi Foix dy Gura. Au venit cu mine de la Palliar. Ferda este mâna dreaptă a maestrului meu de echitaţie, iar pe fratele lui mai mic, Foix – ei bine, pe el îl folosim la cărat poveri. Faceţi-i o plecăciune castillarului, băieţi.

Cel mai scund şi mai vânjos dintre cei doi rânji cu o figură nătângă, dar reuşiră să facă amândoi câte o plecăciune destul de graţioasă. Aduceau un pic cu Palli, având drept trăsături comune de familie conturul puternic al maxilarului şi ochii căprui strălucitori. Ferda era de statură mijlocie şi suplu, în mod vădit un călăreţ, având picioarele uşor crăcănate, în timp ce fratele lui era lat în

spate şi musculos. Făceau o pereche destul de plăcută, de boiernaşi de ţară, sănătoşi, veseli şi neatinşi de cicatrice. Şi îngrozitor de tineri. Dar accentul discret pe care îl pusese Palli pe cuvântul *veri,* îi răspundea la întrebarea lui nerostită.

Cei doi băieţi rămaseră în urma lui Cazaril şi Palli în timp ce ieşeau pe porţile castelului şi coborau în Cardegoss. Or fi fost ei tineri, dar aveau ochi ageri, uitându-se tot timpul împrejur şi îşi ţineau mânerele săbiilor la vedere, libere de sub adăpostul pelerinelor de călărie. Cazaril era bucuros să ştie că Palli nu umbla neescortat pe străzile din Cardegoss, chiar şi în această după-amiază însorită de iarnă. Cazaril deveni încordat în timp ce treceau pe sub zidurile înalte ale Palatului Jironal, dar niciun cuţitar nu ieşi pe porţile de fier să-i supere. Ajunseră în Piaţa Templului, fără să întâlnească în cale pe nimeni mai ameninţător decât un trio de servitoare. Ele zâmbiră la bărbaţii îmbrăcaţi în culorile Ordinului Fiicei şi chicotiră una la alta după ce trecură de ei, ceea ce îi alarmă un pic pe fraţii dy Gura sau cel puţin îi făcu să mărească pasul, îmbăţoşaţi.

Edificiul măreţ al casei Fiicei alcătuia un zid de-a lungul uneia dintre cele cinci laturi ale Pieţei Templului. Poarta principală era destinată femeilor şi fetelor, care erau principalii credincioşi, devoţilor, discipolilor şi preoţilor. Bărbaţii din ordinul acela militar îşi aveau intrarea şi clădirea lor separate, precum şi un grajd pentru caii mesagerilor. Coridoarele comandamentului militar erau răcoroase în ciuda abundenţei de făclii aprinse şi de tapiţerii frumoase şi a altor ornamente, ţesute şi brodate de credincioasele de pe întreg cuprinsul Chalionului, care acopereau pereţii. Cazaril se îndreptă către sala principală, însă Palli îl trase pe un alt coridor şi apoi sus, pe o scară.

— Nu vă întruniţi în Sala Lorzilor Devoţi? îl chestiona Cazaril, uitându-se peste umăr.

Palli scutură din cap:

— E prea friguroasă, prea mare şi prea goală. Ne-am simţi foarte expuşi acolo. Pentru asemenea conclavuri în care se depun mărturii am ales o cameră în care să ne simţim în majoritate şi unde să nu ne îngheţe picioarele.

Palli îi lăsă pe fraţii dy Gura pe hol, să contemple o ţesătură viu colorată, care înfăţişa legenda fecioarei cu vasul de apă, unde apăreau o fecioară şi o zeiţă deosebit de voluptoase. Îl îndemnă pe Cazaril să treacă pe lângă două gărzi ale Fiicei, care se uitară atent la feţele lor şi răspunseră la salutul lui Palli, introducându-l apoi prin două uşi duble, sculptate cu striaţii împletite. În încăperea de dincolo erau o masă lungă, pusă pe căpriori de lemn şi vreo două duzini de oameni; odaia era neîncăpătoare, dar călduroasă şi, mai presus de toate, observă Cazaril, intimă. Pe lângă lumânările din ceară de bună calitate, o fereastră cu vitralii zugrăvind florile de primăvară, preferate de Crăiasă, lupta împotriva mohorelii iernii.

Lorzii devoţi, tovarăşi ai lui Palli, îşi îndreptară atenţia către noii veniţi; erau acolo tineri, dar şi bărbi încărunţite, în veşminte albastru-cu-alb, strălucitoare, dar şi unele roase de vreme, dar toţi aveau aceeaşi expresie gravă şi sumbră pe chip. Provincarul dy Yarrin, care deţinea în prezent rangul de lord al Chalionului, ocupa locul din capul mesei, sub fereastră. Cazaril se întrebă câţi din toţi cei adunaţi acolo erau spioni, sau cel puţin guri slobode. Grupul părea deja prea numeros şi diversificat pentru o conspiraţie izbândită, în ciuda precauţiilor lor făţişe de a ţine conclavul acela în taină. *Stăpână, călăuzeşte-i spre înţelepciune!*

Palli se înclină şi spuse:

— Milorzi, iată-l pe castillarul dy Cazaril, care mi-a fost comandant la asediul fortăreţei Gotorget, venit aici ca să depună mărturie în faţa domniilor voastre.

Palli se aşeză pe un jilţ gol aflat la jumătatea drumului înspre masă şi îl lăsă pe Cazaril să rămână în picioare. Un alt lord devot îl puse să depună un jurământ de sinceritate în numele zeiţei. Lui Cazaril nu-i fu greu să repete cu sinceritate şi fervoare partea care zicea, *Fie ca mâinile Ei să mă cuprindă şi să nu-mi mai dea drumul!*

Dy Yarrin era cel care punea întrebările. Era foarte ager la minte şi bine pus în temă de Palli, căci scoase de la Cazaril în doar câteva minute întreaga istorie a urmărilor capitulării fortăreţei Gotorget. Pentru câţiva dintre cei prezenţi nici nu era nevoie să o mai facă; remarcă, din felul în care îşi strângeau buzele, cât de mult înţeleseseră din ceea ce nu fusese rostit. În mod inevitabil, cineva vru să ştie cum ajunsese în primă instanţă să intre în vrajbă cu lord Dondo, iar el fu nevoit să repete, cam împotriva inimii, cum fusese la un pas de a fi decapitat în cortul prinţului Olus. În mod normal, denigrarea unei persoane moarte era considerată a fi de prost gust, în ideea în care presupusul vinovat nu putea să se apere. În cazul lui Dondo, Cazaril nu era atât de sigur. Dar îşi făcu relatarea pe cât de succint şi de neutru îi fu cu putinţă. În ciuda conciziei cu care abordă povestea, atunci când termină de vorbit stătea sprijinit cu mâinile de masă, simţindu-se îngrozitor de ameţit.

Urmă o scurtă dezbatere asupra problemei de a obţine probe coroborate, lucru pe care Cazaril îl consideră de nerealizat; cu toate astea, dy Yarrin nu-i împărtăşi părerea. Numai că lui Cazaril nu-i trecuse prin minte că ar fi putut să încerce să obţină mărturie din partea roknarilor care mai erau în viaţă, ori prin intermediul congregaţiilor de maici

care făceau parte din Ordinul Fiicei, de dincolo de graniţe, din principate.

— Dar, milorzi, spuse Cazaril neîncrezător în una din scurtele pauze din şuvoiul de sugestii şi obiecţiuni, chiar dacă vorbele mele ar fi dovedite de zeci de ori, problema mea nu este o chestiune atât de importantă încât să doboare un personaj atât de puternic. Nu ca şi trădarea lordului dy Lutez.

— *Aceea* nu a fost îndeajuns dovedită nici la vremea aceea, murmură dy Yarrin pe un ton sec.

Palli se amestecă şi el în discuţie:

— Ce înseamnă o chestiune importantă? Eu cred că zeii nu măsoară măreţia după aceiaşi parametri pe care îi folosesc oamenii. Eu, unul, găsesc distrugerea întâmplătoare a vieţii unui om mai respingătoare decât una premeditată.

Cazaril se rezemă mai mult de masă, adunându-şi toate puterile să nu se prăbuşească într-un mod demonstrativ al momentelor dramatice prin care trecea. Palli insistase ca vocea lui să fie ascultată de consiliu; foarte bine, dar măcar să o facă cu prudenţă.

— Alegerea sfântului general al propriului vostru ordin face parte din mandatul domniilor voastre, milorzi. Orico ar putea chiar să vă satisfacă cererea, dacă îi facilitaţi acest lucru. Provocându-l pe cancelarul Chalionului şi comandantul ordinului vostru înfrăţit înseamnă să vă depăşiţi atribuţiile, iar părerea mea fermă este că Orico nu va putea fi convins niciodată să sprijine acest lucru. Sfatul meu este să nu încercaţi.

— Totul sau nimic, îl întrerupse unul din bărbaţii adunaţi acolo.

— N-o să mai suportăm un alt Dondo niciodată, începu un altul.

Dy Yarrin ridică mâna în aer, curmând valul de comentarii.

— Vă mulţumim, lord Cazaril, atât pentru mărturie, cât şi pentru opinia domniei voastre.

Alegerea cuvintelor lui dy Yarrin le dădu de înţeles confraţilor lui să fie cu băgare de seamă.

— Trebuie să continuăm dezbaterea noastră în adunare închisă.

I se dăduse de înţeles că trebuia să se retragă. Palli îşi împinse scaunul înapoi şi se ridică în picioare. Îi luară pe fraţii dy Gura, care aşteptau în hol; Cazaril fu un pic surprins când escorta lui Palli nu se opri la porţile casei.

— Nu trebuie să te întorci la consiliul tău? întrebă el, dând colţul străzii.

— Dy Yarrin o să mă pună în temă, când am să mă întorc. Vreau să te văd ajuns în siguranţă la porţile Zangrelui. N-am uitat povestea pe care mi-ai spus-o despre sărmanul dy Sanda.

Cazaril aruncă un ochi peste umăr la cei doi ofiţeri tineri, care îşi potriveau pasul în urma lor în timp ce traversau piaţa templului. *Oh!* Escorta aceea înarmată era pentru *el.* Se hotărî să nu protesteze, întrebându-l în loc de asta pe Palli:

— Cine ar fi candidatul favorit pentru titlul de sfânt general pe care să i-l prezentaţi lui Orico? Dy Yarrin?

— Eu pe el l-aş alege, zise Palli.

— Pare a fi o mână de fier în consiliul vostru. Este cât de cât interesat să se implice?

— Poate. Dar asta înseamnă să-i predea provincariatul fiului său cel mare şi să-şi dedice toată atenţia ordinului, dacă va fi ales.

— Ah! Aşa ar fi trebuit să facă şi Martou dy Jironal pentru Ordinul Fiului.

— Ei! Are atâtea posturi, cum poate să-şi îndeplinească toate îndatoririle corect?

Porniră la deal, croindu-şi drum prin cetatea pavată cu piatră, păşind cu băgare de seamă peste rigolele centrale, bine curăţate de ploile reci căzute de curând. Străduţele înguste cu prăvălii făcură loc pieţelor mai spaţioase, cu case frumoase. Cazaril privi spre cea a familiei Jironal, văzând palatul ivindu-se încă o dată în drumul lor. Dacă blestemul lucra în sensul strâmbării şi trădării virtuţilor, care era lucrul acela bun pe care îl corupsese în persoana lui Martou dy Jironal? Dragostea de familie, probabil, preschimbând-o în neîncredere în tot ceea ce nu însemna familie. Nădejdea exagerată pe care şi-o pusese în fratele lui, Dondo, se transforma cu siguranţă în slăbiciune şi ruină. Poate…

— Ei bine, sper ca majoritatea aceea de capete din consiliu să-şi atingă ţinta.

Palli făcu o grimasă.

— Viaţa de la curte te preschimbă într-un adevărat diplomat, Caz.

Cazaril îl întoarse un zâmbet trist.

— Nici măcar nu îndrăznesc să îţi dau de înţeles în ce mă preschimbă viaţa de la curte – ah!

Îşi afundă capul între umeri văzând una din ciorile lui Fonsa ţâşnind pe neaşteptate de pe acoperişul unei case din apropiere şi repezindu-se ca fulgerul înspre capul său, scoţând ţipete ascuţite. Pasărea făcu o tumbă în aer şi ateriză la picioarele lui, ţopăind pe pavaj, croncănind şi dând din aripi. Fu urmată imediat de alte două păsări. Una ateriză pe unul din braţele lui ridicate în aer, chirăind şi fluierând, scurmând cu ghearele. Vreo câteva pene negre se învârtiră repede prin aer.

— Ale naibii păsări!

Crezuse că-şi pierduseră interesul pentru el şi iată-le înapoi, pline de un elan stânjenitor.

Palli, care făcuse un salt înapoi râzând, aruncă o privire în sus, peste ţiglele acoperişurilor şi spuse:

— Pe cei cinci zei, e ceva care le-a stârnit! Tot stolul e în aer deasupra Zangrelui. Uită-te la ele cum dau roată!

Ferda dy Gura îşi duse palma streaşină la ochi şi se uită încotro arătase Palli, la vârtejul de forme negre din depărtare, ca nişte frunze negre luate de ciclon, plonjând şi prăvălindu-se. Fratele lui, Foix, îşi puse mâinile la urechi în timp ce ciorile care se încurcau printre picioarele lor continuau să le sfâşie auzul cu ţipetele acelea ascuţite şi strigă, acoperind toată zarva:

— Şi ce larmă fac!

Păsările acelea nu erau în stare de transă, îşi dădu seama Cazaril, erau cuprinse de isterie. Îi îngheţă inima în piept.

— Se întâmplă ceva rău. Haideţi!

Nu era în cea mai bună formă ca să alerge la deal. Îşi ţinu mâna apăsată tare peste înţepătura violentă pe care o simţea într-o parte, pe măsură ce se apropiau de staulele de la marginea fortăreţe!. Păsările-mesager zburau deasupra capului său, escortându-l. Atunci se auziră strigăte de oameni peste ţipetele neobosite ale ciorilor, iar Palli şi verii săi trebuiră să grăbească pasul ca să-l ajungă din urmă pe Cazaril.

Un rândaș în livreaua regală a menajeriei se învârtea împleticindu-se pe picioare, în faţa uşilor deschise strigând şi plângând, cu faţa şiroind de sânge. Doi dintre străjerii baocieni din slujba lui Teidez, îmbrăcaţi în livreaua verde cu negru, stăteau în faţa uşilor cu săbiile scoase, ţinându-le la distanţă pe gărzile de la Zangre care dădeau din colţ în colţ în faţa lor, temătoare, dar care erau, de asemenea, cu

săbiile afară din teacă, neîncumetându-se să lovească. Ciorilor nu le lipsi curajul să o facă. Coborâră, în mod ciudat, asupra baocienilor încercând să-i agaţe cu ghearele şi să-i ciupească cu ciocurile. Baocienii le traseră o înjurătură şi le respinseră cu lovituri. Cele două mănunchiuri de pene ajunseră să zacă imediat pe pietrele din curte, una nemişcată, cealaltă zbătându-se.

Cazaril se îndreptă cu paşi mari înspre menajerie, tunând:

— Ce se întâmplă aici, în numele Bastardului? Cum îndrăzniţi să omorâţi ciorile sfinte?

Unul din baocieni împunse cu vârful sabiei înspre el.

— Daţi-vă înapoi, lord Cazaril! Nu aveţi voie să intraţi! Avem ordine stricte de la prinţ!

Mușcându-și buzele de furie, Cazaril împinse într-o parte sabia cu un braţ învelit în mantie, făcu o fandare înainte şi o smulse din strânsoarea gardianului.

— Dă-ncoace asta, nesăbuitule!

O aruncă pe pietre în direcţia vagă a gărzilor de la Zangre şi a lui Palli, care intrase în panică atunci când Cazaril se băgase neînarmat în încăierare. Sabia zăngăni şi se învârti peste pietroaie, până când se opri sub cizma lui Foix, care o ridică în mână cu o privire provocatoare.

Cazaril se întoarse spre cel de-al doilea baocian, care lăsă că-i cadă spada brusc. Ferindu-se din calea lui Cazaril, gardianul strigă degrabă:

— Castillare, facem asta pentru a-i apăra viaţa rigăi Orico!

— Ce faceţi? Orico e înăuntru? *Ce-aţi pus la cale aici?*

Un mârâit de felină, culminând într-un răget, care se auzi dinăuntru, îl făcu pe Cazaril să intre val-vârtej şi să-l lase pe descurajatul baocian pe mâna gărzilor de la Zangre,

care prinseseră acum inimă să avanseze. El mări pasul prin aripa întunecoasă a menajeriei.

Rândaşul cel bătrân fără limbă era căzut în genunchi pe jos, ca un ghem, scoţând nişte sunete de plâns înecat. Îşi acoperise faţa cu mâinile lipsite de degetele cele groase, iar nişte firişoare de sânge i se scurgeau printre degete; îşi ridică privirea la sunetul paşilor lui Cazaril, cu un tremur de jale în vocea gânguriită ce răzbătea din gura căscată, din care gâlgâia sângele. Trecând pe lângă cuştile urşilor, Cazaril zări două mormane negre inerte în care erau înfipte săgeţi de arbaletă, cu blana udă şi pătată de sânge. Uşile de la staulul velelor erau deschise, iar ele zăceau de o parte şi de alta, în fânul lucitor, cu ochii deschişi şi ficşi, cu gâturile sfârtecate. În capătul celălalt al aripii clădirii, prinţul Teidez se ridica de lângă trupul flasc al pisicii pătate. Sări în picioare cu sabia mânjită de sânge şi se rezemă în ea, gâfâind, cu faţa răvăşită de exuberanţă. Umbra i se tulbură în jur ca nişte nori care se învălmăşesc pe timpul unei furtuni cu tunete la miezul nopţii. Ridică privirea înspre Cazaril şi trase un rânjet înfiorător:

— Ha! ţipă el.

Ţinând încă în mână o pasăre cu gâtul frânt, căpitanul baocian se avântă afară din aviariu în calea lui Cazaril. Mănunchiuri de pene colorate, păsări de toate dimensiunile, moarte sau care trăgeau să moară, acopereau podeaua aviariului, unele bătând încă din aripi, neajutorate.

— Stai pe loc, castillare – începu el. Îşi înghiţi cuvintele de îndată ce Cazaril îl înşfăca de tunică şi îi făcu vânt la pământ, în calea lui Palli, care venea în urma sa, murmurând descurajat şi uluit:

— Bastardul plânge. Bastardul plânge…

Palli se bâlbâise întocmai în lupta de la Gotorget, atunci când sabia i se ridica şi se abătea necontenit asupra

oamenilor care se căţărau pe scările de frânghii ca să sară creasta zidurilor fortăreței, iar el simţea că nu mai avea suflare ca să strige.

— Ţine-l, mârâi Cazaril peste umăr şi păşi înspre Teidez.

Teidez îşi ridică cu mândrie capul şi se întâlni ochi-în-ochi cu Cazaril.

— N-ai cum să mă mai opreşti – am făcut-o deja! L-am salvat pe rigă!

— Ce... ce... cee??!...

Cazaril era atât de înspăimântat şi de furios încât mintea şi buzele lui abia mai puteau articula cuvinte coerente.

— Copil nebun! Ce nebunie distrugătoare e asta...?

Mâinile i se deschiseră în lături, zvâcnindu-i şi tremurându-i.

Teidez se aplecă peste el, arătându-şi colţii sticlind.

— Am rupt blestemul, magia neagră care îl ţinea bolnav pe Orico. Venea de la animalele astea malefice. Erau un dar secret din partea roknarilor, menite să-l otrăvească încetul cu încetul. Şi l-am omorât şi pe spionul roknar – cred... Teidez aruncă o privire circumspectă peste umăr.

Numai atunci observă Cazaril ultimul cadavru de pe podea, în celălalt capăt al încăperii. Umegat zăcea pe o parte, făcut grămadă, la fel de nemişcat ca şi păsările ori velele. Stârvurile vulpilor de nisip erau azvârlite în apropiere. Cazaril nu-l văzuse de la bun început, căci strălucirea lui albă, translucidă, se stinsese. *Mort?* Cazaril gemu, sări ca din arc la el şi căzu în genunchi. Avea o rană deschisă în partea stângă, coada de culoarea bronzului îi era răvăşită şi încleiată de sânge închegat. Avea pielea la fel de cenuşie ca o cârpă veche. Dar din pielea capului i se mai scurgea încă încet sângele, aşa că...

— Mai respiră? întrebă Teidez, apropiindu-se ca să tragă cu ochiul peste umărul lui Cazaril. Căpitanul l-a lovit cu mânerul sabiei, dacă n-a vrut să cedeze...

— Smintitule, smintitule, copil smintit!

— Ba nu-s deloc smintit! El era în spatele tuturor relelor. Teidez făcu un semn cu capul înspre Umegat. Era un vrăjitor roknar, trimis să îl sleiască de puteri şi să-l ucidă pe Orico.

Cazaril scrâşni din dinţi.

— Umegat este un preot al Templului. Trimis de Ordinul Bastardului să aibă grijă de animalele sacre, care au fost dăruite de zeu pentru a-l menţine pe Orico în putere. Şi dacă nu l-ai omorât, atunci ăsta e singurul noroc în toată treaba asta.

Umegat respira abia simţit, într-un mod straniu; mâinile îi erau reci ca ale unui cadavru, dar respira.

— Nu... scutură Teidez din cap. N-ai dreptate, nu poate să fie...

Pentru prima dată exaltarea eroică de care era cuprins şovăi pe chipul lui. Cazaril îşi întinse oasele, ridicându-se de jos, iar Teidez dădu un pic înapoi. Cazaril se întoarse ca să dea de Palli, care era din fericire în spatele său şi Ferda, lângă umărul acestuia, privind la tot acel măcel cu o uimire îngrozită. Cazaril avea încredere cel puţin în Palli, care ştia să dea primul ajutor pe câmpul de luptă.

— Palli, zise el cu o voce aspră, ia în primire ce avem aici! Îngrijește-te de rândaşii răniţi, în special de acesta. Ar putea avea craniul spart.

Şi arătă în jos, la trupul învineţit al lui Umegat.

— Ferda!

— Milord?

Emblema şi culorile lui Ferda îi putea deschide drumul oriunde în incintele sacre.

— Dă o fugă până la Templu. Găseşte-l pe arhipreotul Mendenal. Să nu laşi să te oprească nimeni şi nimic din drumul tău la el. Spune-i despre secretul care a fost deconspirat aici şi pune-l să-şi trimită tămăduitorii de la Templu aici – spune-i că Umegat are nevoie de moaşa Maicii, cea specială. O să-nţeleagă ce-i spui. Fuga!

Îngenunchind lingă Umegat, Palli mai spuse:

— Dă-mi mantia ta. Şi fugi, băiete!

Ferda îşi aruncă mantia la ordin, se întoarse şi dispăru cât ai zice peşte. Palli se apucă să înfăşoare stofa groasă cenuşie în jurul roknarului căzut fără cunoştinţă.

Cazaril se întoarse la Teidez, ai cărui ochi aruncau săgeţi încoace şi-ncolo fiind tot mai mult încercat de nesiguranţă. Se retrase înspre carcasa golită de viaţă a leopardului, care măsura aproape doi metri de la nas până în vârful cozii şi care zăcea inertă pe plăcile din pardoseală. Blana frumos pătată a animalului ascundea gurile rănilor, având pe ambele părţi ale corpului pete de sânge închegat. Cazaril se gândi la trupul ciuruit al lui dy Sanda.

— L-am omorât cu sabia, pentru că era un simbol regal al Casei mele, chiar dacă era vrăjit, sări Teidez cu gura. Şi ca să-mi dovedesc curajul. Mi-a sfâşiat piciorul cu ghearele. Se aplecă şi se frecă stângaci la fluierul piciorului drept, unde pantalonii negri erau într-adevăr sfâşiaţi, atârnându-i în fâşii ude de sânge.

Teidez era Moştenitorul Chalionului şi fratele Isellei. Cazaril n-ar fi vrut ca fiara să-i fi sfârtecat beregata. N-ar fi trebuit, în orice caz.

— În numele tuturor celor cinci zei, cum de ţi-a întunecat minţile o asemenea absurditate?

— Nu-i o absurditate! Şi dumneata ştiai că boala lui Orico era nefirească! Am citit lucrul ăsta pe faţa dumitale – pe demonii Bastardului, oricine şi-ar fi dat seama. Lord

Dondo mi-a dezvăluit secretul, înainte să moară. A fost ucis – ucis! – ca să ducă secretul cu el în mormânt, cred eu, dar a fost prea târziu.

— De unul singur ai urzit planul ăsta de atac?

Teidez îşi înălţă capul cu mândrie.

— Nu, dar când m-am văzut rămas de unul singur, l-am dus singur la îndeplinire! Urma să o facem împreună, după ce Dondo s-ar fi însurat cu Iselle – să distrugem blestemul şi să eliberăm Casa Chalionului de sub puterea lui malefică. Dar apoi mi-a revenit mie sarcina. Aşa că m-am transformat în purtătorul lui de drapel, pentru ca braţul lui să iasă de dincolo de mormânt şi să dea o ultimă lovitură pentru Chalion!

— Ah! Ah!

Cazaril era atât de copleşit că mergea în neştire pe loc, în cerc. Dar oare Dondo crezuse în propriile-i prostii, ori acesta fusese doar un plan inteligent pentru a-l folosi pe Teidez, indirect şi fără să lase dovezi, ca să-l scoată din luptă pe Orico sau să-l asasineze? Răutate sau prostie? Odată ce Dondo era mort, cine putea şti? Nu!

— Lord Cazaril ce facem cu baocienii ăştia? se auzi vocea şovăielnică a lui Foix.

Cazaril îşi ridică privirea ca să dea de căpitanul gărzilor din Baocia, dezarmat, prins între Foix şi unul din gardienii de la Zangre.

— Şi tu! se răsti Cazaril pe un ton gutural la el. Unealtă ce eşti, descreieratule, te-ai dedat la, la sacrilegiul ăsta necugetat şi n-ai spus nimănui? Sau încă mai eşti jivina lui Dondo? Ah! Luaţi-l şi pe el şi pe oamenii lui şi încuiaţi-i într-o celulă, până...

Cazaril ezită. Dondo era în spatele tuturor acestor lucruri, o, da; îşi întindea tentaculele ca să se răzbune iscând haos şi dezastru, totul purta amprenta lui, dar, de

data aceasta, Martou nu era în spatele lui Dondo. Era taman invers, doar dacă nu intuise el corect.

— ... până i se va aduce la cunoştinţă cancelarului, continuă Cazaril. Tu de-acolo – un semn cu braţul descriind un cerc prin aer în jos îi atrase atenţia unui alt gardian de la Zangre. Dă fuga până la Cancelarie sau la Palatul Jironal ori unde ai să-l găseşti şi spune-i ce s-a întâmplat aici. Roagă-l să mă aştepte înainte să se ducă la Orico.

— Lord Cazaril, nu puteţi să porunciţi să-mi aresteze gărzile! strigă Teidez.

Cazaril era singurul de aici care avea aerul, dacă nu cumva şi autoritatea necesară, să ducă la îndeplinire următorul pas.

— Tu ai să te duci direct în camera ta, până ce fratele tău îţi va porunci să faci altceva. Am să te însoţesc eu însumi.

— Ia-ţi mâna de pe mine! scânci Teidez în timp ce strânsoarea de fier a mâinii lui Cazaril îi apuca braţul. Dar nu îndrăzni chiar să se lupte împotriva a ceea e vedea pe chipul lui Cazaril.

Spuse printre dinţi, pe o voce din care picura o falsă cordialitate:

— Nu, într-adevăr. Sunteţi rănit, tinere lord, iar eu am datoria să vă ajut să mergeţi la un doctor. Adăugă apoi cu o voce scăzută, numai pentru auzul lui Teidez:

— ...şi-am să te las lat la pământ şi-am să te târăsc, dacă mă obligi.

Încercând să-şi păstreze aparenta demnitate, Teidez mormăi către căpitanul gărzilor sale:

— Du-te cu ei fără să te opui, atunci. Am să trimit după voi mai târziu, când voi fi demonstrat greşeala lordului Cazaril.

De vreme ce căpitanul fusese deja întors pe loc şi condus afară de către cei doi care-l luaseră captiv, vorbele lui

Teidez ajunseră să i se adreseze spatelui baocianului, sunând destul de neinteresant. Rândaşii răniţi se târâră până lângă Palli şi încercară să îl ajute să îl ridice pe Umegat. Palli se uită peste umăr şi îi adresă lui Cazaril un semn rapid de asigurare.

Cazaril dădu din cap în semn de înţelegere şi, sub pretextul că îi dădea ajutor, înşfăcă braţul prinţului târându-l afară din acel abator de coşmar în care transformase menajeria rigăi. *Prea târziu, prea târziu, prea târziu...* îi bubuia în urechi la fiecare pas. Ajunşi afară, observă că ciorile nu se mai roteau, ţipând, în aer. Ţopăiau agitate pe pietrele din preajmă, părând a fi la fel de uimite şi lipsite de direcţie ca şi gândurile lui Cazaril.

Ţinându-l în continuare pe Teidez înşfăcat de un braţ, Cazaril îl duse la porţile Zangrelui, unde acum îşi făcuseră apariţia mai multe gărzi. Teidez îşi ţinu gura şi se abţinu să mai protesteze, deşi înfăţişarea lui mânjită, mânioasă şi jignită nu prevestea nimic bun pentru Cazaril. Prinţul nici măcar nu se sinchisi să se îngrijească pe piciorul rănit, deşi lăsa în urmă o dâră de paşi însângerați peste lespezile din curtea principală. Lui Cazaril îi fu atrasă atenţia undeva în stânga sa, unde una din doamnele de companie ale Sarei şi un paj apărură în uşa Turnului lui Ias.

— Repede! Repede! îl zorea femeia pe băiat, care o şterse înspre porţi, cu faţa albă ca varul. Aproape că-l dădu jos din picioare pe Cazaril în graba lui.

— Unde-ai plecat, băiete? strigă după el Cazaril.

El se întoarse fugind cu spatele o clipă:

— La templu, domnule. N-am cum să stau – roina Sara – riga a avut o cădere!

Se întoarse şi-o luă la sănătoasa pe poartă; gărzile se holbară la el, mutându-şi apoi privirile neliniştite către Turnul lui Ias.

Braţul lui Teidez se lăsă moale în mâna lui Cazaril. Pe sub privirea lui urâtă, i se strecură în ochi o umbră de frică şi se uită într-o parte cu precauţie la cel care-l ţinea ostatic cu de la sine putere. După o clipă de nehotărâre Cazaril, care nu-i dăduse drumul lui Teidez, făcu cale-ntoarsă şi porni spre Turnul lui Ias. Se grăbi să o ajungă din urmă pe doamna de companie, care dispăruse din nou înăuntru, o strigă, dar pare-se că ea nu-l auzi, alergând în sus pe scări. Îşi simţea capul tulbure când ajunse şi el la nivelul al treilea, acolo unde îşi avea Orico apartamentele. Se uită speriat de-a lungul coridorului central. Roina Sara, înfăşurată în şalul ei alb, cu o doamnă de companie pe urmele ei, mergea grăbită pe hol. Cazaril făcu, plin de nelinişte, o plecăciune când ea se apropie de scări.

— Milady, ce s-a întâmplat? Pot să vă fiu de ajutor?

Ea îşi duse mâna la faţa îngrijorată.

— Nici nu ştiu deocamdată, castillare. Orico... îmi citea pe când brodam în camerele mele, aşa cum mai face el, ca să-mi aducă alinare, când deodată s-a oprit şi a clipit, s-a frecat la ochi şi mi-a spus că nu mai vedea literele şi că se făcuse întuneric în încăpere. Dar nu era aşa! Apoi a căzut de pe scaun. Am strigat după doamnele mele şi l-am pus în patul lui şi am trimis la Templu după un vraci.

— L-am văzut pe pajul rigăi, o asigură Cazaril. Fugea cât îl ţineau picioarele.

— O, bine...

— Credeţi că a fost un atac de apoplexie?

— Nu cred... nu ştiu. Vorbeşte puţin şi nu respiră cu prea mare efort... Ce era cu ţipetele acelea care se auzeau de la staule mai devreme?

Apoi, distrasă, fără să mai aştepte vreun răspuns, trecu pe lângă el şi urcă scările.

Având faţa ca plumbul, Teidez îşi umezi buzele şi nu mai scoase niciun cuvânt în timp ce Cazaril îl răsuci şi îl conduse jos în curte.

Prinţul nu-şi recăpătă graiul decât atunci când urcau scările din corpul central, când începu să repete pe nerăsuflate:

— Nu se poate. Dondo mi-a spus că menajeria era curată vrăjitorie neagră, un blestem roknar, care să-l ţină pe Orico bolnav şi debil. Am văzut cu ochii mei că aşa era.

— Un blestem roknar, asta-i adevărat, însă menajeria era o minune albă care îl ţine pe Orico în viaţă în ciuda acestuia. Îl ţinea. Până acum, adăugă Cazaril cu amărăciune.

— Nu... nu... e totul anapoda. Dondo mi-a spus...

— Dondo se înşela, şovăi Cazaril scurt. Ori Dondo dorea să grăbească înlocuirea regelui care-l avea ca favorit pe fratele lui mai mare, cu unul care să-l aibă pe el ca favorit.

Teidez deschise gura ca să crâcnească, dar nu reuşi să scoată niciun sunet. Cazaril nu credea că prinţul ar fi putut mima expresia aceea şocată. Singura binecuvântare a acestei zile, dacă se putea numi aşa, era că Dondo putea să-l fi condus pe căi greşite pe Teidez, dar se părea că nu reuşise să îl corupă, nu într-atât. Teidez era o unealtă, nu un complotator, nu era autorul unui fratricid voit. Din nefericire, era o unealtă care continuase să lucreze după ce mâna lucrătorului căzuse. *A cui vină era că băiatul înghiţise minciunile, când nimeni nu îi arătase adevărul?*

Individul cel smead la faţă care era secretarul-tutore al prinţului se uită la ei surprins, stând la masa lui de lucru, în timp ce Cazaril îi făcu băiatului vânt în camerele lui.

— Ai grijă de stăpânul tău, îi ordonă Cazaril concis. Este rănit. Nu trebuie să părăsească clădirea asta până când nu

este informat asupra celor întâmplate cancelarul dy Jironal, care poate să-i dea permisiunea să iasă.

Mai spuse apoi, cu un iz de amară satisfacţie:

— Dacă aveai cunoştinţă despre nenorocirea care avea să se întâmple şi n-ai făcut nimic ca s-o împiedici, cancelarul va fi furios pe tine.

Omul păli şi mai tare de nedumerire; Cazaril îi întoarse spatele. Acum să se ducă să vadă ce se întâmpla cu Umegat...

— Dar, lord Cazaril..., tremură vocea lui Teidez. Eu ce trebuie să fac?

Cazaril scuipă cuvintele peste umăr, pornind din nou:

— Roagă-te!

Capitolul 18

În vreme ce se îndrepta către scări Cazaril auzi lipăitul unor papuci de femeie coborând în grabă. Îşi ridică privirea şi o întâlni pe lady Betriz, cu trena rochiei de culoarea lavandei atârnându-i în urmă, fugind spre el.

— Lord Caz, ce se întâmplă? Am auzit ţipete – una din cameriste a strigat că prinţul Teidez a înnebunit şi a încercat să omoare animalele rigăi!

— Nu a înnebunit: a fost indus în eroare. Cred. Şi nu a încercat – a reuşit.

În câteva cuvinte scurte, pline de mâhnire, Cazaril îi descrise oroarea de la grajduri.

— Dar de ce?

Glasul îi era răguşit din pricina şocului.

Cazaril scutură din cap:

— O minciună de-a lui Dondo a provocat totul, pe cât putem spune. El l-a convins pe prinţ că Umegat e un vrăjitor roknar care foloseşte animalele ca să-l învenineze

cumva pe rigă. Ceea ce s-a dovedit a fi tocmai invers; animalele l-au susţinut pe Orico, iar acum s-a prăbuşit. Pe toţi zeii, nu pot să explic totul aici, pe scări. Spune-i prinţesei Iselle că am să fiu la dispoziţia domniei sale în curând, dar mai întâi trebuie să am grijă de rândaşii răniţi. Stai deoparte – ţine-o şi pe Iselle departe de menajerie.

Dacă el nu-i permitea Isellei să acţioneze, ea avea cu siguranţă să-şi permită singură...

— Duceţi-vă să o ajutaţi pe Sara, amândouă; e cu minţile aproape rătăcite.

Cazaril îşi văzu de drum pe scări, trecu de locul în care fusese momit – deliberat? – de propria-i durere, mai devreme. Duhul demonic al lui Dondo nu mai făcea nicio mişcare ca să-l înhaţe acum.

Ajuns înapoi la menajerie Cazaril află că nemaipomenitul Palli şi oamenii lui îi duseseră deja pe Umegat şi pe celălalt rândaş grav rănit la spitalul Mamei. Rândaşul care rămăsese în urmă se împleticea de jur împrejur, încercând să prindă o pasăre micuţă, înnebunită, cu penaj galben cu albastru, care îi scăpase cumva căpitanului baocian şi se refugiase pe cornişele de sus. Nişte servitori de la grajduri veniseră şi ei şi făceau tot felul de încercări ciudate de a ajuta; unul îşi scosese livreaua şi arunca cu ea în sus, încercând să doboare pasărea din aer.

— Opriţi-vă! se înecă Cazaril panicat.

Tot ceea ce ştia era că micuţa creatură înaripată era ultimul firişor care îl mai ţinea legat pe Orico de viaţă. Îi trimise în schimb pe aşa-zişii oameni de ajutor să adune leşurile animalelor ucise, să le aşeze în curtea grajdurilor şi să cureţe toată mizeria şi sângele de pe pardoseala dinăuntru. Adună un pumn de grăunţe din staulul velelor, rămase de la ultima lor cină întreruptă şi chemă micuţa pasăre să i se aşeze pe mână, ciripind, aşa cum îl văzuse pe

Umegat. Spre marea lui mirare pasărea veni la el şi se lăsă cuminte să fie pusă din nou în colivia ei.

— Păzeşte-o cu preţul vieţii tale! îi spuse el rândaşului. Apoi adăugă, pentru ca vorbele lui să aibă un impact şi mai mare: dacă moare, mori şi tu după ea! Era o ameninţare goală, deşi era de ajuns pentru moment; rândaşii, cel puţin, păreau a fi impresionaţi. *Dacă moare ea, moare şi Orico?* Această perspectivă păru dintr-o dată înfricoşător de plauzibilă. Se întoarse să dea o mână de ajutor celor care târau afară cadavrele grele ale urşilor.

— Să le jupuim pielea, milord? întrebă unul din ajutoarele de la grajduri, uitându-se pierdut la rezultatele vânătorii infernale ale lui Teidez, făcute stivă afară, pe lespezile de pavaj.

— Nu! zise Cazaril.

Nici măcar ciorile lui Fonsa, care încă mai zăboveau prin curtea staulelor, deşi se uitau la cadavrele însângerate cu un vag interes, nu făcură nicio mişcare înspre ele.

— Purtaţi-vă cu ele… cum aţi face-o cu ostaşii rigăi care au murit pe câmpul de luptă. Ardeţi-le ori îngropaţi-le! Nu le jupuiţi! Nu trebuie mâncate, de dragul zeilor!

Cu un nod în gât, Cazaril adăugă trupurile celor două ciori moarte la şirul acela de animale.

— S-au comis destule sacrilegii pe ziua de astăzi.

Şi slavă zeilor că îl opriseră pe Teidez să ucidă un sfânt, la fel de sacru ca şi acele animale.

Un tropăit de copite anunţă venirea lui Martou dy Jironal, adus, probabil, de la palatul Jironal; în urma lui veneau, pe jos, patru slujitori, abia trăgându-şi suflarea. Cancelarul sări de pe calul care fornăia cu capul plecat, îi aruncă hăţurile unui servitor care făcea o plecăciune şi înaintă ca să se uite uluit la şirul de animale moarte. Blana întunecată a urşilor se zbârli în bătaia vântului rece;

singura mişcare din tabloul acela încremenit. Pe buzele lui dy Jironal se ghiciră o serie de înjurături mute.

— Ce-i cu toată nebunia asta?

Ridică privirea înspre Cazaril şi îşi miji ochii a bănuială şi nedumerire.

— *Dumneata* l-ai pus pe Teidez să facă una ca asta?

Cazaril se gândi că dy Jironal nu se prefăcea; era la fel de descumpănit ca şi el însuşi.

— Eu? Nu! Eu nu îl controlez pe Teidez, mai spuse Cazaril acru. Şi se pare că nici dumneavoastră. S-a aflat în compania dumneavoastră în permanenţă în ultimele două săptămâni; n-aţi avut nicio bănuială cu privire la asta?

Dy Jironal scutură din cap.

— Teidez a invocat în apărarea lui ideea greşită cum că actul lui îi va fi de folos rigăi într-un fel. Că nu l-a dus mintea să vadă ce greşeală comitea e din vina vârstei lui; că nu a fost informat mai bine... în cazul ăsta, dumneata şi Orico i-aţi făcut un deserviciu. Dacă ar fi fost mai în cunoştinţă de cauză, n-ar mai fi înghiţit toate minciunile. Am pus ca gărzile sale baociene să fie puse sub lacăt, iar pe el l-am dus în camerele lui să aştepte... acum nu-i mai era la îndemână să zică, *ordinele rigăi.* Cazaril sfârşi – ... ordinele domniei voastre.

Dy Jironal îşi strânse pumnul.

— Stai! Prinţul... s-a întâlnit ieri în taină cu sora lui ieri. Nu l-ar fi putut determina ea să facă așa ceva?

— Sunt cinci martori care pot spune că nu. Inclusiv Teidez însuşi. Nu dădea niciun semn ieri că şi-ar fi pus în minte o asemenea acţiune.

Aproape niciun semn. *Ar fi trebuit, ar fi trebuit, ar fi trebuit...*

— Dumneata o controlezi pe prinţesă destul de îndeaproape, îi aruncă muşcător dy Jironal. Crezi că nu ştiu

că ai încurajat-o în atitudinea ei sfidătoare? Îmi scapă motivul ataşamentului dăunător pe care-l manifestă faţă de dumneata, dar intenţionez să tai această legătură.

— Da, îşi arătă colţii Cazaril. Dy Joal a încercat să manevreze cuţitul dumitale aseară. Va şti să te taxeze mai mult pentru serviciile lui data viitoare. Preţul întâmplării.

În ochii lui dy Jironal se văzu o licărire, semn că înţelesese aluzia; Cazaril respiră ca să se controleze. Schimbul acesta de replici aducea ostilităţile dintre ei mult prea aproape de suprafaţă. Ultimul lucru pe care şi-l dorea era ca dy Jironal să-şi îndrepte toată atenţia asupra sa.

— În orice caz, nu există loc de dubiu. Teidez spune că amabilul dumitale frate, Dondo, a complotat aceasta cu el, înainte să moară.

Dy Jironal dădu un pas înapoi, cu ochii măriţi de uimire, dar îşi încleşta dinţii fără să manifeste vreo altă reacţie.

Cazaril continuă:

— Ceea ce aş vrea din tot sufletul să ştiu eu acum este dacă – iar dumneata eşti mai în măsură decât mine să ghiceşti răspunsul – era conştient Dondo de efectul pe care îl avea menajeria asupra lui Orico?

Dy Jironal îi azvârli o privire rapidă:

— Dar dumneata ştii?

— Toată lumea din Zangre a aflat de acum: Orico a orbit şi a căzut de pe scaun, chiar în timpul în care creaturile lui mureau. Sara şi doamnele ei l-au pus în pat şi au trimis după vindecătorii de la Templu.

Cu acest răspuns se eschivă de la întrebarea lui dy Jironal şi îi redirecţionă brusc acestuia atenţia; cancelarul se făcu livid şi se întoarse val-vârtej, îndreptându-se spre Zangre. Nu mai stătu să întrebe de Umegat, observă Cazaril. Era limpede că dy Jironal ştia care era menirea menajeriei: dar înţelegea el oare în ce fel?

Dar dumneata ştii?

Cazaril clătină din cap şi se întoarse în direcţia opusă, ca să mai facă încă un drum obositor până în cetate.

Templul-spital al Milostivirii Maicii din Cardegoss era un conac vechi, întortocheat, lăsat prin testament ordinului de către o văduvă pioasă, pe strada de dincolo de casa Mamei din Piaţa Templului. Cazaril îi depistă pe Palli şi pe Umegat prin labirintul acela de coridoare, într-o galerie de la nivelul al doilea, de deasupra unei curţi interioare. Remarcă de îndată încăperea cu pricina, văzându-i pe fraţii dy Gura, care stăteau de pază în faţa uşii închise. Ei îl salutară şi îl lăsară să treacă înăuntru.

Intră şi îl găsi pe Umegat zăcând inconştient pe un pat. O femeie cu părui alb, înveşmântată în robele verzi ale doctorilor Templului, se apleca deasupra lui să-i sutureze rana care-i despicase scalpul. Era asistată de binecunoscuta femeie între două vârste, plinuţă, a cărei aură verzuie nu se datora cu nimic robei verzi pe care o purta. Cazaril putea vedea şi cu ochii închişi fulguraţia blândă care radia în jurul ei. Arhipreotul din Cardegoss în persoană, în veşmântul său în cinci culori, se plimba neliniştit de colo-colo. Palli stătea sprijinit de un perete, cu mâinile încrucişate la piept; i se lumină faţa şi se ridică în picioare la vederea lui Cazaril.

— Cum merge? îl întrebă Cazaril pe Palli cu voce şoptită.

— Bietul om e tot inconştient şi îngheţat, murmură Palli. Cred că şi-a luat o pălitură zdravănă. Şi dumneata?

Cazaril spuse din nou povestea prăbuşirii bruşte a lui Orico. Arhipreotul Mendenal păşi mai aproape ca să asculte, iar doftoreasa se uită la ei peste umăr.

— Vi s-a spus despre turnura pe care au luat-o lucrurile, Sfinţia Voastră? îl întrebă Cazaril pe arhipreot.

— O, da. Am să-i urmez şi eu pe medicii lui Orico la Zangre de îndată ce am să pot.

Dacă vindecătoarea cu părul alb se mira de ce un rândaș rănit ar trebui să pretindă mai multă atenţie din partea arhipreotului decât riga aflat în criză, ea nu dădu mai multe semne de mirare decât o simplă ridicare din sprâncene. Îşi termină de prins şi ultima copcă şi înmuie o cârpă într-un lighean ca să spele de pe scalpul ras sângele care făcuse crustă în jurul rănii. Se şterse pe mâini, cercetă globii ochilor albiţi de sub pleoapele lui Umegat şi se ridică. Moaşa din slujba Mamei îi adună lui Umegat coada stângă care-i fusese tăiată, precum şi resturile rămase în urma îngrijirii medicale, făcând totul lună. Arhipreotul Mendenal îşi împleti degetele mâinilor şi o întrebă pe tămăduitoare.

— Aşadar?

— Aşadar, craniul nu e fracturat; de asta sunt sigură. Am să-i las rana neacoperită ca să observăm mai bine dacă se umflă sau sângerează. Nu pot să spun nimic mai mult până nu se trezeşte. Nu mai e nimic de făcut acum, decât să-l încălzim şi să îl veghem până începe să dea semne că îşi revine.

— Asta când se va întâmpla?

Femeia-doctor aruncă o privire plină de dubii la pacientul ei; la fel făcu şi Cazaril. Cu firea lui de cusurgiu, lui Umegat nu i-ar fi plăcut deloc înfăţişarea lui neorânduită, pe jumătate tunsă şi îngrozitor de amorţită de acum. Carnea lui era tot cenuşie ca de moarte, făcându-i tenul smead, de roknar, să semene şi mai mult cu o cârpă murdară. Respira chinuit. Asta nu-i a bine. Lui Cazaril îi fusese dat să vadă oameni care arătau aşa, ca şi cum erau pe cale să se facă bine; dar îi văzuse apoi prăbuşindu-se în moarte.

— N-aş putea spune, răspunse într-un final vindecătoarea, dând glas diagnosticului mental pus de Cazaril.

— Lăsaţi-ne, atunci. Discipola o să-l vegheze de acum.

— Da, Sfinţia Voastră.

Vindecătoarea se înclină şi îi dădu instrucţiuni moaşei:

— Să-mi trimiţi vorbă de îndată ce se trezeşte, ori face febră, ori îl apucă convulsiile.

Îşi strânse instrumentele.

— Lord dy Palliar, vă mulţumesc pentru ajutor, spuse arhipreotul. Apoi adăugă: lord Cazaril, vă rog, rămâneţi!

Palli spuse doar:

— Cu mare plăcere, Sfinţia Voastră.

Apoi, după o clipă de zăbavă, înţelegând aluzia, mai zise:

— Oh! Ah! Dacă nu mai ai nevoie de nimic, Caz... ?

— Deocamdată.

— Atunci, ar trebui, probabil, să mă întorc la casa Fiicei. Dacă ai nevoie de orice, oricând, trimite după mine acolo ori la Palatul Yarrin şi am să-ţi stau la dispoziţie de îndată. N-ar trebui să umbli prin împrejurimi de unul singur.

Îi adresă o privire severă lui Cazaril, să fie sigur că vorbele lui erau înţelese ca un ordin, nu ca o bagatelă spusă la plecare. Făcu şi el o reverenţă şi apoi, deschizând uşa ca să iasă vindecătoarea, o urmă şi el.

După ce se închise uşa, Mendenal se întoarse înspre Cazaril, cu mâinile în lături şi îl întrebă disperat:

— Lord Cazaril, ce să facem?

Cazaril se înspăimântă:

— Pe toţi cinci zeii, *dumneata* mă întrebi pe mine?

Buzele lui Mendenal se schimonosiră într-un zâmbet îndurerat.

— Lord Cazaril, eu sunt arhipreot în Cardegoss numai de doi ani. Am fost ales pentru că sunt un bun administrator, îmi închipui, şi ca să fac hatârul familiei mele, pentru că fratele meu şi tatăl meu, înainte de el, au fost provincari foarte influenţi. Am fost consacrat Ordinului Bastardului la

vârsta de paisprezece ani, cu o dotă îndestulătoare din partea tatălui meu, care să-mi asigure îngrijirea şi ascensiunea. I-am slujit pe zei cu credinţă toată viaţa mea, dar… mie nu-mi vorbesc.

Se uită la Cazaril şi apoi trase o ocheadă într-o parte, la moaşa Mamei, cu un jind deznădăjduit, dar lipsit de ostilitate.

— Când un om pios de rând se găseşte în aceeaşi încăpere cu trei sfinţi, aflaţi în deplinătatea capacităţilor lor – dacă are vreun strop de minte – caută să fie îndrumat, nu se preface că e în stare să dea îndrumare.

— Eu nu sunt…

Cazaril îşi înghiţi cuvintele prin care vroia să nege statutul la care îl ridica Mendenal. Avea preocupări mai urgente decât să se contrazică asupra definiţiei teologice a condiţiei lui prezente, deşi dacă era sfinţenie, zeii se întrecuseră pe ei înşişi în a-l osândi la chinurile veşnice.

— Onorabilă discipolă – îmi cer iertare, am uitat numele dumitale?

— Sunt Clara, milord Cazaril.

Cazaril îi adresă o mică plecăciune.

— Discipolă Clara, îi vezi… nu-i aşa că vezi strălucirea lui Umegat? Nu l-am mai văzut când… Aşa trebuie să se întâmple când un om doarme sau e în stare de inconştienţă?

Ea dădu din cap.

— Zeii sunt cu noi mereu, fie că suntem treji sau dormim, milord Cazaril. Sunt sigură că nu am puterea de clarviziune pe care o ai dumneata, dar, într-adevăr, Bastardul şi-a retras prezenţa din preajma Învăţatului Umegat.

— Oh, nu! suspină Mendenal.

— Sunteţi sigură? zise Cazaril. Nu se poate să fie vreo hibă a puterii mele – sau a dumitale – de a vedea cu ceilalţi ochi?

Ea îl privi, sărind ca arsă într-o parte.

— Nu, căci te pot vedea pe dumneata destul de limpede. Puteam să te văd înainte de a intra pe uşă. E aproape dureros să mă aflu în aceeaşi încăpere cu dumneata.

— Asta înseamnă că miracolul de la menajerie a fost distrus? întrebă Mendenal ca pe ghimpi, arătând înspre rândaşul inconştient. Nu mai avem nicio piedică acum împotriva acestui torent năvalnic al negrului blestem?

Ea şovăi.

— Umegat nu mai este purtătorul miracolului. Nu ştiu dacă Bastardul nu l-a transferat voinţei unui alt om.

Mendenal se răsuci pe călcâie ca să privească plin de nădejde la Cazaril.

— Poate că lui?

Ea se încruntă la Cazaril, ţinându-şi indiferentă o mână deasupra sprâncenelor ca şi cum şi-ar fi umbrit ochii.

— Dacă eu sunt o sfântă, aşa cum m-a numit Învăţatul Umegat, înseamnă că sunt doar una mică, domestică. Dacă îndrumarea lui Umegat nu mi-ar fi ascuţit percepţiile de-a lungul anilor, m-aş fi crezut doar norocoasă în profesia mea.

Cazaril nu-şi putu înfrâna gândul că norocul nu fusese experienţa lui de căpătâi, de când nimerise în labirintul zeilor.

— Şi totuşi, sunt un fel de canal de comunicare cu lumea pământească în mâinile Mamei câteodată. Lord Cazaril... e ca o văpaie. Din prima zi când l-am văzut la funeraliile lui lord Dondo. Lumina albă a Bastardului şi limpezimea albastră a Crăiesei Primăverii, ambele în acelaşi timp, constanta prezenţă vie a celor două divinităţi, amalgamate cu altceva întunecat, pe care nu pot să-l desluşesc. Umegat putea să vadă mai clar. Dacă Bastardul a mai sporit intensitatea luminoasă de atunci, asta nu pot să zic.

Arhipreotul îşi duse mâna la sprâncene, buze, piept, pântece şi inimă, cu degetele răsfirate şi privi captivat la Cazaril.

— Doi zei, doi zei dintr-o dată, în camera asta!

Cazaril se ghemui cu mâinile încleştate, amintindu-şi terifiat de strânsoarea cingătorii şi de hidoasa extensie din spatele acesteia.

— Nu v-a spus Umegat ce i-am făcut lordului Dondo? Nu aţi vorbit cu Rojeras?

— Ba da, ba da, am vorbit şi cu Rojeras, cumsecade om, dar desigur nu a putut să înţeleagă…

— A înţeles mai bine decât credeţi. Port povara morţii şi a crimei în pântecele meu. O atrocitate, din câte ştiu, care ia şi formă fizică, nu doar o formă mentală, generată de un demon şi de duhul blestemat al lui Dondo dy Jironal. Care zbiară la mine în fiecare noapte, apropos, cu vocea lui Dondo, cu tot arsenalul lui de cuvinte abjecte, iar Dondo are o gură precum canalul colector de la Cardegoss. Fără nicio altă cale de ieşire decât să mă sfâşie. Nu e nimic sfânt aici, e *dezgustător!*

Mendenal se trase înapoi, clipind.

Cazaril se apucă cu mâinile de cap.

— Am nişte vise infernale. Şi dureri în vintre. Şi mă apucă mânia. Şi mi-e teamă că Dondo începe să se prelingă pe-afară.

— Oh, zeilor, spuse abia şoptit Mendenal. Habar n-aveam, milord Cazaril. Umegat a zis doar că eşti înfricoşat şi că ar fi mai bine să te lăsăm pe mâinile lui.

— Înfricoşat, repetă Cazaril găunos. Şi, ah, v-am spus despre strigoi?

Asta era cu siguranţă o măsură de… ceva ce părea ultima dintre îngrijorările lui.

— Strigoi?

— Toţi strigoii de la Zangre mă urmăresc peste tot în jurul castelului şi se adună ciotcă în jurul patului meu noaptea.

— Oh, zise Mendenal, arătând deodată îngrijorat. Ah!

— Ah?

— Te-a avertizat Umegat în legătură cu strigoii?

— Nu, mi-a spus că nu-mi pot face niciun rău.

— Da şi nu. Nu-ţi pot face niciun rău atât timp cât eşti viu. Dar, aşa cum mi-a explicat mie Umegat, Miracolul Crăiesei a întârziat lucrarea miracolului Bastardului, nu a răsturnat-o. Prin urmare, ăăă, dacă mâna Ei s-ar deschide, iar demonul ar zbura cu sufletul dumitale – şi cu cel al lui Dondo, bineînţeles – învelişul dumitale ar rămâne cu o anume, ăă, goliciune teologică periculoasă, ceea ce nu e acelaşi lucru cu moartea naturală. Iar sufletele moarte ale damnaţilor surghiuniţi vor încerca să, ăăă, îl ocupe.

După un moment de tăcere apăsătoare, Cazaril întrebă:

— Reuşesc vreodată să facă asta?

— Câteodată. Am văzut o dată un caz, pe vremea când eram un preot tânăr. Spiritele degradate bălmăjesc tot felul de lucruri prosteşti, dar e foarte straniu să încerci să le mai scoţi afară, odată ce au pus stăpânire pe trup. Trebuie arse… bine, de vii nu este termenul exact. E o scenă foarte urâtă, mai ales dacă rudele nu înţeleg, pentru că, bineînţeles, fiind trupul tău, ele ţipă cu vocea ta… N-o să fie la urma urmei, problema dumitale, desigur, dumneata ai fi, ăă, în altă parte la vremea aceea, dar ai scuti lumea de alte necazuri nedorite, dacă te-ai asigura că ai întotdeauna pe cineva în preajmă, care să înţeleagă necesitatea de a-ţi arde trupul înainte de apusul soarelui…

Mendenal se îndepărtă târându-şi picioarele, în chip de scuză.

— Vă mulţumesc, Sfinţia Voastră, zise Cazaril cu o politeţe îngrozitoare. Am să adaug asta la teoria lui Rojeras cu privire la demonul care îşi dezvoltă un nou trup în tumoarea mea şi îşi croieşte drum în afară, dacă mă voi mai afla vreodată în pericolul de a pune geană pe geană. Deşi presupun că nu există niciun motiv să se întâmple *ambele* lucruri. Consecutiv.

Mendenal tuşi ca să-şi recapete vocea.

— Îmi pare rău, milord. Am crezut de cuviinţă că trebuie să ştiţi.

Cazaril oftă:

— Da… cred că aveţi dreptate.

Îşi ridică ochii la cer, amintindu-şi de scena cu dy Joal.

— Este posibil oare… presupunând că strânsoarea Crăiesei şi-a mai pierdut din fermitate… este posibil ca spiritul lui Dondo să se strecoare în mine?

Mendenal ridică din sprâncene.

— Eu nu… Umegat ar şti. Of, ce n-aş da să se poată trezi acum! Presupun însă că stafia lui Dondo ar putea mai curând să îmbrace forma altui trup decât să crească într-o tumoare. Cred că ar fi prea mică.

Schiţă un soi de măsurătoare cu mâinile.

— Nu şi dacă e să ne luăm după Rojeras, spuse Cazaril sec.

Mendenal îşi frecă fruntea gânditor.

— Of, bietul Rojeras. Credea că am devenit brusc interesat de specialitatea lui, atunci când am întrebat despre dumneata. Desigur că l-am lăsat să persiste în ignoranţa lui. Credeam că o să mă ţină toată noaptea de vorbă. În cele din urmă a trebuit să-i promit o pungă cu bani pentru saloanele lui de spital, căci nu avea de gând să mă lase să plec până nu-mi arăta toată colecţia lui.

— Şi eu aş da bani ca să nu fiu nevoit să văd aşa ceva, se arătă Cazaril în asentimentul lui.

După un moment, întrebă plin e curiozitate:

— Sfinţia Voastră... de ce nu am fost arestat pentru crima comisă asupra lui Dondo? Cum a reuşit Umegat să muşamalizeze fapta asta?

— Crimă? Nu s-a comis nicio crimă.

— Scuzaţi-mă, dar omul a murit de mâna mea, prin magia morţii, ceea ce constituie o crimă capitală.

— O, da, înţeleg. Profanii sunt plini confuzii cu privire la magia morţii, de fapt, până şi numele este dat greşit. Este o temă de reflecţie teologică interesantă, vezi dumneata? Încercarea practicii magiei morţii este o crimă de intenţie, de complot. *Reuşita* magiei morţii nu mai e deloc magie a morţii, ci un miracol al dreptăţii şi nu poate fi o nelegiuire pentru că mâna divinităţii este cea care ia sufletul victimei – ale victimelor, vreau să zic – că doar nu s-ar apuca riga să-şi trimită ofiţerii să-l aresteze pe Bastard, nu?

— Credeţi că actualul cancelar al Chalionului va lua în seamă această diferenţă?

— Păi... nu. Tocmai din această cauză Umegat a recomandat ca Templul să adopte o abordare discretă a acestei... chestiuni extrem de complicate. Mendenal îşi scărpină obrazul, cuprins de o nouă grijă. Nu că oficiantul unui asemenea act justiţionar ar mai fi supravieţuit vreodată înainte... distincţia era foarte clară când era doar la nivel teoretic. *Două* miracole. Nu m-am gândit vreodată la două miracole. E fără precedent. Crăiasa Primăverii trebuie că ţine foarte mult la dumneata.

— Şi unui unui căruţaş îi pasă de dobitocul care îi cară poverile, spuse Cazaril cu o nuanţă amară în glas, în timp ce îl îndeamnă cu biciul peste trecătorile înalte din munţi.

Arhipreotul părea un pic năucit; doar discipola Clara îşi răsfrânse buzele într-un semn de înţelegere. Umegat ar fi pufnit la auzul vorbelor lui, se gândi Cazaril. Începu să înţeleagă de ce îndrăgea atât de mult roknarul să-i împărtăşească lui treburi legate de bucătăria internă a acestei sfere atât de puţin accesibilă celorlalţi. Numai sfinţii erau în stare să facă asemenea glume pe seama zeilor, căci fie glumă, fie ţipăt disperat, numai ei ştiau că zeilor le era totuna.

— Da, dar..., începu Mendenal. Ceea i s-a întâmplat lui Umegat a coincis – o aşa protecţie extraordinară trebuie să fie menită să aibă un scop ieşit din comun. Nu ai nici... nu ai niciun fel de bănuială?

— Mărite preot, eu nu ştiu nimic, începu să-i tremure glasul lui Cazaril. Şi mi-e... vorbele îi muriră pe buze.

— Da? îl încurajă Mendenal.

Dacă o spun cu voce tare, am să mă desfac în fărâme chiar aici. Îşi umezi buzele şi înghiţi în sec. Când se sforţă să vorbească din nou, nu putu scoate decât o şoaptă răguşită:

— Şi mi-e foarte frică.

— Oh, spuse arhipreotul după un un moment îndelungat. Ah. Da, înţeleg că trebuie să fie... numai de s-ar trezi Umegat!

Moaşa din serviciul Mamei îşi drese vocea, făcându-şi curaj să vorbească.

— Milord dy Cazaril?

— Da, discipolă Clara?

— Cred că am un mesaj pentru dumneata.

— Ce anume?

— Mama mi-a vorbit în vis noaptea trecută. Nu eram sigură de asta, căci creierul meu în somn zămisleşte lucruri ca acelea care-mi ocupă mintea în mod obişnuit, iar eu mă

gândesc adesea la Ea. Aşa că aveam de gând să mă duc la Umegat astăzi ca să-mi tălmăcească acest vis şi să mă îndrume cu sfatul său cel bun. Dar mi-a zis. Ea mi-a zis aşa – Clara respiră adânc, îşi domoli tremurul din voce, în timp ce liniştea i se aşternea pe chip –: *„Spune-i mesagerului credincios Fiicei mele mai presus de orice să-şi alunge disperarea.”*

— Da? zise Cazaril după o pauză. Şi... ?

La naiba, dacă zeii aveau de gând să se deranjeze să-i trimită mesaje în visele altor oameni, ar fi preferat să-i trimită unele mai puţin criptice. Şi mai practice.

— Asta a fost tot.

— Sunteţi sigură? întrebă Mendenal.

— Bine... s-ar putea să fi zis la fel de bine „curteanul credincios” Fiicei Sale. Ori „intendentul”. Ori „căpitanul”. Sau toţi la un loc – partea aceasta mi-e înceţoşată în memorie.

— Dacă e aşa, cine sunt ceilalţi trei oameni? întrebă perplex Mendenal.

Ecoul cuvintelor rostite de provincară la Valenda şi pe care nu le conştientizase la vremea respectivă, îl îngheţă pe Cazaril până la marginea durerii răscolitoare de pântece pe care o simţea.

— Eu... eu sunt, sfinte părinte. Eu sunt.

Îi făcu o plecăciune discipolei şi îngăimă înmărmurit:

— Mulţumesc, Clara. Roagă-te la Stăpâna dumitale pentru mine!

Ea îi zâmbi tăcută, înţelegătoare, cu o mică înclinare a capului.

Lăsând în seama moaşei supravegherea atentă a lui Umegat, arhipreotul se scuză, spunând că trebuia să meargă să se intereseze cum îi mergea rigăi Orico şi, plin de sfiiciune, îl invită pe Cazaril să îl însoţească până la

porţile Zangrelui. Cazaril îi fu recunoscător pentru îngăduinţă şi îl urmă afară. Îi trecuseră mânia furibundă şi groaza pe care le simţise mai devreme, simţindu-se acum lipsit de vlagă şi amorţit. Căzu în genunchi pe scări; dar ca să se prindă de balustrada scărilor ar fi fost nevoie să facă o tumbă prin aer, mai mult zburând. Spre ruşinea lui, preotul cel plin de solicitudine insistă ca el să fie cărat la deal în propria lui lectică, purtată pe umeri de patru devoţi voinici, în timp ce Mendenal îl însoţea pe jos. Cazaril se simţi cu adevărat ridicol. Dar, trebui să recunoască, şi foarte recunoscător.

Întrevederea de care se temea Cazaril nu avu loc decât după supeu. Convocat de un paj, urcă fără tragere de inimă în odaia de primire a prinţesei Iselle, care îl aştepta încordată în compania lui Betriz; ea îi arătă un scaun pe care să se aşeze. Lumânările care ardeau vioi în toate sfeşnicele din pereţii acoperiţi cu oglinzi nu reuşeau să alunge umbra din jurul ei.

— Cum se mai simte Orico? întrebă el neliniştit fetele. Niciuna dintre ele nu coborâse la masa de seară în sala de banchete, preferind să rămână sus, lângă roină şi riga aflat în criză.

Îi răspunse Betriz:

— Părea să se mai fi liniştit în seara asta, când a descoperit că nu a orbit chiar de tot – poate să vadă flacăra unei lumânări cu ochiul drept. Dar nu elimină lichidele din organism cum trebuie, iar doctorul crede că e în pericol de a fi atins de hidropizie. Arată îngrozitor de umflat.

Zicând acestea, îşi muşcă buza de jos îngrijorată.

Cazaril înclină din cap înspre prinţesă:

— Aţi reuşit să îl vedeţi pe Teidez?

Iselle oftă.

— Da, imediat după ce cancelarul dy Jironal a terminat să-l muştruluiască. Era prea necăjit ca să mai vorbească. Dacă era mai mic, aş fi spus că l-a apucat una din hachiţele lui. Îmi pare rău că a crescut aşa de mare ca să mai poată fi pălmuit. Nu vrea să mănânce nimic şi aruncă cu tot ce-i pică în mână după servitori, iar acum, după ce i s-a dat voie să iasă din cameră, refuză să o mai facă. Nu-i nimic de făcut când îl apucă toanele astea, decât să i se dea pace. O să-şi mai revină mâine.

Îl privi pe Cazaril cu ochi bănuitori şi strânse din buze:

— Deci, milord… De cât timp ştiai dumneata mai exact despre acest blestem negru care îl paşte pe Orico?

— Sara v-a spus în cele din urmă… nu-i așa?

— Da.

— Ce anume v-a spus?

Iselle făcu un rezumat destul de precis al poveştii lui Fonsa şi a Generalului de Aur, precum şi a transmiterii din generaţie în generaţie a răului fatal, de la Ias la Orico. Ea nu aminti nimic despre ea sau Teidez.

Cazaril se luptă cu nodul care i se pusese în gât:

— În cazul ăsta cunoaşteţi adevărul numai pe jumătate.

— Eu nu mă mulţumesc cu jumătăţi de măsură, Cazaril. Lumea îmi cere să iau decizii corecte fără să mi se pună la dispoziţie nicio informaţie, iar apoi se dă vina pe nepriceperea mea de fecioară, ca şi cum fecioria mea e responsabilă de necunoaşterea în care mă aflu. Ignoranţa nu înseamnă prostie, dar ar putea să însemne şi asta. *Iar mie nu-mi place* să mă ştiu o nătângă.

Ultimele ei vorbe erau, fără doar şi poate, oţelite.

El îşi plecă capul pentru a-şi cere iertare. Ar fi vrut să plângă pentru ceea ce avea să sacrifice. Nu pentru a proteja inocenţa ei feciorelnică, sau pe a lui Betriz, păstrase el tăcerea atâta amar de vreme, şi nici de teama de a fi

arestat. Se temuse să nu piardă paradisul din privirile lor, şi i se făcea rău la gândul oribil că ar putea deveni o fiinţă hidoasă pentru ele. *Laşule! Vorbeşte şi sfârşeşte odată!*

— Am aflat pentru prima dată de blestem în noaptea care a urmat morţii lui Dondo, de la rândașul Umegat – care nu e defel un rândaş, ci preot al Bastardului şi un sfânt care se îngrijea de minunea de la menajerie pentru binele lui Orico.

Betriz făcu ochii mari.

— Oh. Mie... mie îmi era drag. Cum se mai simte?

Cazaril mişcă dintr-o mână uşor.

— Rău. E încă inconştient. Şi mai rău de atât, şi-a... – înghiţi ca să-şi facă curaj –*, o să o spun, fie ce-o fi,* şi-a pierdut strălucirea.

— Şi-a pierdut strălucirea? Nu ştiam că luminează.

— Da. Ştiu. Nu o puteţi vedea. E ceva ce nu v-am spus despre moartea lui Dondo.

— Aha! Măcar de-atâta lucru mi-am dat şi eu seama, zise Betriz, aşezându-se mai dreaptă în scaun.

— Da, dar... ceea ce nu ştiţi e că am reuşit. Ar fi trebuit să mor în noaptea aceea, în Turnul lui Fonsa. Dar au intervenit rugăciunile altcuiva. Ale Isellei, cred. Clătină din cap către prinţesă.

Ea deschise gura şi-şi duse mâna la piept.

— Eu m-am rugat ca Fiica să mă cruţe de Dondo!

— Rugăciunea asta m-a cruţat pe mine. Adăugă plin de mâhnire: dar nu de Dondo, aşa cum aveam să aflu. Aţi văzut cum la funeralii toţi zeii au refuzat să certifice faptul că a fost luat la ceruri?

— Da. Şi prin urmare a fost surghiunit, osândit, prins în capcană pe lumea asta, spuse Iselle. Jumătate din cei de la curte s-au temut că a fost lăsat să bântuie prin Cardegoss şi s-au înarmat cu talismane împotriva lui.

— În Cardegoss, da. Să bântuie… nu. Cele mai multe duhuri sunt legate de locul în care şi-au găsit sfârşitul. Dondo este legat de persoana care l-a ucis.

Închise ochii strâns, nefiind în stare să le vadă chipurile devenite livide.

— Ştiţi tumoarea mea? Nu e o tumoare. Sau, mai bine zis, nu e doar o tumoare. Spiritul lui Dondo a fost închis în mine. Odată cu demonul morţii, se pare, dar acest demon, cel puţin, nu scoate niciun sunet, din fericire. Dondo e cel care nu vrea să tacă. Zbiară la mine în fiecare noapte. În fine…

Deschise ochii, dar nu îndrăzni să-şi ridice privirea.

— Toată această… activitate spirituală m-a blagoslovit cu un fel de clarviziune. Umegat o are şi el, mai există o moaşă din Ordinul Mamei, jos în cetate, care o are şi ea, şi o am şi eu. Umegat are – avea – o sclipire albă. Maica Clara radiază o lumină de un verde pal. Amândoi mi-au spus că a mea este în mare parte alb cu albastru, nuanţe care se tulbură şi scapără ca nişte vâlvătăi.

În cele din urmă făcu o sforţare să se uite în ochii Isellei.

— Şi pot să văd blestemul care roieşte în jurul lui Orico, ca pe o umbră întunecată. Iselle, ascultă, e foarte important! Nu cred că Sara ştie asta. Nu e doar o umbră pogorâtă asupra lui Orico. E şi asupra domniei tale şi a lui Teidez. Toţi descendenţii lui Fonsa par a fi pătaţi de lucrul ăsta întunecat.

După o scurtă tăcere, stând ţeapănă şi neclintită, Iselle spuse doar atât:

— Asta are o noimă.

Betriz îi arunca priviri furişe. După cum se vedea şi după cingătoarea lui, tumoarea nu-şi mărise volumul mai mult decât înainte, dar privirea ei îl făcea să se simtă monstruos.

Se gheboşă un pic să-şi mai ascundă din protuberanta pântecului şi reuşi să schiţeze un rânjet slab în direcţia ei.

— Dar cum poţi să scapi de... bântuirea asta? întrebă Betriz încet.

— Ăă... din câte am înţeles, dacă sunt ucis, sufletul meu nu va mai fi ancorat în trup, iar demonul morţii va fi liber să-şi săvârşească lucrarea. Cred. Mă cam tem că demonul va încerca să mă ademenească întru moarte, dacă va putea; pare să nu aibă alt scop. Vrea să se ducă acasă. Sau, dacă Fiica îşi va retrage protecţia cu care mă înconjoară, demonul va fi eliberat şi îmi va smulge sufletul din trup şi-o să ne ducem cu toţii în acelaşi fel.

Se hotărî să nu o mai împovăreze şi cu cealaltă teorie a lui Rojeras.

— Nu, lord Caz, n-ai înţeles. Vreau să ştiu cum poţi scăpa de asta, *fără să mori.*

— Şi eu aş vrea să ştiu, suspină Cazaril.

Făcând un efort de voinţă, îşi îndreptă şira spinării şi reuşi să zâmbească mai convingător.

— Nu are importanţă. Mi-am dat viaţa în schimbul morţii lui Dondo din proprie iniţiativă şi mi-am primit răsplata. Achitarea de datoria pe care o am a fost doar întârziată, nu revocată. După toate aparenţele, stăpâna mă ţine în viaţă pentru un serviciu pe care îl mai am de îndeplinit. Altfel m-aş omorî cu mâna mea de atâta scârbă şi aş termina odată cu toate.

Iselle îşi miji ochii, se ridică şi spuse pe un ton tăios:

— Ei află atunci că eu nu te eliberez din serviciul meu! M-ai înţeles, Cazaril?

El zâmbi de-a binelea acum, pentru o clipă:

— Aha.

— Da, spuse şi Betriz, doar nu te aşteptai să ni se facă scârbă doar pentru că eşti... locuit. Adică... cu toţii avem

datoria să ne împărtăşim trupurile într-o bună zi. Asta nu ne face să fim îngrozitori, nu-i aşa?

Îşi curmă vorbele, văzând unde avea să ajungă cu metafora ei.

Cazaril, care se sfiise un timp din cauza acestei paralele spuse blând:

— Bine, dar cu Dondo? Amândouă aţi fost ferme în privinţa lui Dondo.

La drept vorbind, orice om pe care îl omorâse în viaţa lui trecuse prin braţul în care purtase sabia până în amintirea lui şi mai era încă prezent într-un fel. *Şi astfel ne purtăm în spate păcatele.*

Iselle îşi duse mâna la gură, speriată dintr-o dată.

— Cazaril... n-are cum *să iasă* de-acolo, nu-i aşa?

— Mă rog la Stăpână să nu o facă. Teama că s-ar putea insinua în mintea mea e cea mai rea dintre toate. Mai rău chiar decât... nu contează. Oh! Asta îmi aduce aminte că ar trebui să vă avertizez în legătură cu stafiile.

În câteva vorbe, repetă ceea ce îi spusese arhipreotul despre nevoia de a se asigura că trupul avea să-i fie ars, spunându-le şi motivul. Faptul că îşi descărcase sufletul îi aducea o uşurare stranie. Erau înspăimântate, dar numai ochi şi urechi; el consideră că putea avea destulă încredere în ele ca să aibă curajul să ia asupra lor această obligaţie. Dar mai apoi se ruşină că nu mizase pe curajul lor mai din timp.

— Dar ascultaţi, prinţesă, continuă el. Blestemul Generalului de Aur i-a urmărit pe urmaşii lui Fonsa, dar Sara e şi ea atinsă de umbră. Umegat şi cu mine credem că s-a molipsit prin căsătoria cu Orico.

— Oricum viaţa ei a devenit nefericită din cauza asta, consimţi Iselle.

— Prin urmare, s-ar putea trage concluzia că domnia voastră aţi putea scăpa de umbra blestemului tot prin căsătorie. E o speranţă, în orice caz, o speranţă însemnată. Cred că ar trebui să ne preocupăm îndeaproape de problema aceasta – am să fac în aşa fel încât să vă scot din Cardegoss, de sub blestem, din Chalion la urma urmei, de îndată ce va fi posibil.

— Cu toată zarva care s-a iscat la curte, aranjamentele în vederea căsătoriei sunt în afară de orice discu... Iselle se opri brusc. Dar... ce se va întâmpla cu Teidez? Şi cu Orico? Şi cu tot Chalionul? Va trebui să îi abandonez, ca un general care fuge lăsând în urmă o bătălie pe cale de a fi pierdută?

— Comandanţii superiori au responsabilităţi mult mai mari decât o singură bătălie. Dacă o bătălie nu poate fi câştigată, dacă generalul nu poate salva o situaţie aparte, cel puţin această retragere îi poate rezerva victoria de mai târziu.

Ea se încruntă în dubii, rumegând spusele lui. Chipul ei deveni tot mai grav.

— Cazaril... dumneata crezi ca mama şi bunica mea ştiau de misterul acesta întunecat care atârnă deasupra capetelor noastre?

— Despre bunica domniei voastre, nu ştiu. Mama voastră însă...

Dacă Ista văzuse stafiile de la Zangre cu ochii ei, înseamnă că fusese hărăzită cu darul clarviziunii pentru o vreme. Ce putea să însemne asta? Cazaril căzu pe gânduri.

— Mama voastră ştia ceva, dar nu ştiu cât de multe, în orice caz, destul încât să se îngrozească atunci când aţi fost chemaţi la Cardegoss.

— Eu am crezut că e exagerat de grijulie, scăzu în intensitate glasul Isellei. O credeam nebună, aşa cum

şuşoteau servitorii. Se încruntă tot mai mult. Trebuie să meditez asupra multor lucruri.

Văzând că se cufundase în tăcere Cazaril se ridică şi le ură politicos, la amândouă domniţele, noapte bună. Prinţesa îi făcu absentă un semn cu capul. Betriz îşi încleştă mâinile, privindu-l înnebunită şi îşi îndoi genunchii într-o semi-reverenţă.

— Aşteaptă! îl strigă deodată Iselle, când ajunsese la uşă. Se învârti pe călcâie, iar ea ţâşni din jilţ, păşi către el şi îl apucă de mâini.

— Eşti prea înalt. Apleacă-ţi capul! îi ordonă ea.

El îşi plecă capul, îndatoritor; ea se ridică pe vârfuri.

Clipi surprins când buzele ei fragede depuseră un sărut hotărât şi formal pe fruntea lui şi apoi pe dosul fiecărei mâini, pe care o ridică în dreptul gurii. Apoi se lăsă la podea într-un foşnet de mătăsuri parfumate, iar în timp ce el deschise gura, nereuşind să articuleze niciun cuvânt de împotrivire, îi sărută fiecare picior încălţat cu cizme cu aceeaşi fermitate lipsită de şovăială.

— Aşa, spuse Iselle ridicându-se. Bărbia i se înălţă. Acum poţi să te retragi.

Faţa lui Betriz era scăldată în lacrimi. Mult prea tulburat ca să mai scoată vreun cuvânt, Cazaril se înclină adânc şi fugi să se refugieze în patul lui bântuit.

Capitolul 19

Cazaril găsi Zangre ciudat de tăcut în ziua următoare. După moartea lui Dondo, cei de la curte se alarmaseră, da, dar în acelaşi timp erau şi incitaţi, dovedind o aplecare pentru bârfă şi şuşoteală. Acum, chiar şi şuşoteala parcă amuţise. Toţi cei care nu aveau îndatoriri directe se ţineau

deoparte, iar cei care aveau sarcini inevitabile zoreau încoace şi-ncolo, într-o tăcere mormântală.

Iselle şi Betriz îşi petrecură ziua în Turnul lui Ias, stând la dispoziţia Sarei şi a lui Orico. La căderea serii Cazaril şi sumbrul intendent al castelului supraveghează arderea rămăşiţelor animalelor. Pentru tot restul zilei Cazaril stătu în cumpănă, când încercând fără tragere de inimă să se ocupe de dezordinea de pe masa lui de lucru, când târându-se cu greu până jos în cetate, la templul-spital. Umegat zăcea neschimbat, cenuşiu şi respirând cu greutate. După cea de a doua vizită Cazaril se opri chiar la templu, se rugă în şoaptă şi se prosternă pe rând la toţi cei cinci zei. Dacă se molipsise cu adevărat de acea boală a sfinţilor, atunci, la naiba, n-ar fi trebuit să fie bun de ceva?

Zeii nu fac minimi ca să servească scopurilor noastre, ci alor lor, îi spusese Umegat. Da? Lui Cazaril i se părea că acest târg trebuie să meargă în ambele sensuri. Dacă oamenii ar înceta să-şi mai pună voinţa la cheremul zeilor, ei, atunci ce-ar mai face zeii? *Ei bine, primul lucru care s-ar întâmpla ar fi acela că aş pica mort.* Asta era. Cazaril stătu culcat un timp îndelung în faţa altarului Crăiesei Primăverii, însă odată ajuns acolo rămăsese mut, fără să poată măcar să-şi mişte buzele. Stingherit, ruşinat, disperat? Dar cu sau fără cuvinte, zeii nu-i răspunseră decât cu aceeaşi tăcere neagră, de cinci ori la rând.

Îşi aminti de insistenţele lui Palli să nu cutreiere de unul singur prin cetate atunci când, căznindu-se să urce dealul, trecu pe lângă dy Joal şi altă slugă de-a lui dy Jironal, care intrau în palatul Jironal. Mâna lui dy Joal se îndreptă către garda spadei, dar nu o scoase din teacă; cu înclinări ale capului politicoase, temătoare, se evitară unul pe altul de departe.

Ajuns înapoi în biroul lui Cazaril se pomeni cu o durere de cap şi îşi îndreptă gândurile către mariajul Isellei. Hm, prinţul Bergon din Ibra. Băiatul era la fel de bun ca oricare altul, ba poate chiar mai bun decât majoritatea celorlalţi, presupuse Cazaril.

Numai că tot acest tumult de la curtea din Chalion făcea imposibilă deschiderea negocierilor; trebuia să găsească un emisar tainic, şi asta cât mai curând. Când se apucă să deruleze în minte lista curtenilor capabili de o asemenea misiune diplomatică reieşi că nu avea încredere în nimeni. Desfăşurând lista şi mai scurtă a oamenilor în care avea încredere, reieşi ca niciunul din ei nu era diplomat cu experienţă. Umegat era la pământ. Arhipreotul nu ar fi putut pleca în secret. Palli? Marchizul dy Palliar avea rangul, cel puţin, pentru a se face respectat în Ibra. Încercă să şi-l imagineze pe cinstitul Palli negociind subtilităţile contractului de căsătorie a Isellei cu Vulpoiul din Ibra şi gemu. Poate... poate dacă Palli ar fi trimis cu o extrem de detailată şi de explicită listă cu instrucţiuni... ?

Nevoia ne împinge. O să deschidă subiectul cu Palli mâine.

Cazaril se rugă în genunchi lângă pat să fie cruţat de visul chinuitor care îi apărea de trei nopţi la rând, în care Dondo, crescut la dimensiunile lui din viaţă în stomacul lui Cazaril care se tot umfla, iar apoi îmbrăcat în hainele de înmormântare şi înarmat cu sabia, îşi croia drum în afară cu ea. Poate că Fiica îi ascultase ruga; în orice caz, se trezi în zori, cu capul şi inima zvâcnindu-i din pricina altui coşmar. În acesta, Dondo părea să-i fi absorbit sufletul lui Cazaril în propriul lui pântece şi ieşi afară ca să ia şi forma trupească a lui Cazaril. Iar apoi se apucase să răpească femei din camerele lor în timp ce Cazaril, care nu avea cum să-l

oprească, privea neputincios. Cu groaza asta, în timp ce gâfâia în lumina cenuşie a zorilor ca să-şi vină în simţuri, Cazaril îşi dădu seama ca trupul îi era dureros de excitat.

Prin urmare, să fi fost Dondo cufundat într-o închisoare întunecată, izolată de sunete, privată de senzaţii? Sau avea şi el aceleaşi trăiri ca el, un spion absolut şi un voaieur? Cazaril nu-şi închipuise cum ar fi fost să facă dragoste cu Be – cu orice femeie – de când îl năpădise blestemata de tumoare; îşi închipui acum un cvartet înghesuit între cearşafuri şi se cutremură.

În clipa următoare, Cazaril se imagină sărind pe fereastră. Ar fi putut să-şi facă loc cu umerii prin ea şi să plonjeze în hău; căderea ar fi fost uluitoare, strivirea de la sfârșit… rapidă. Ori cu cuţitul, să-şi taie venele sau gâtul sau pântecele sau toate trei… Se ridică în capul oaselor, clipind, ca să vadă vreo şase fantasme adunate cu lăcomie în jurul lui, înghesuindu-se una peste alta, ca hultanii în jurul unui cal mort.

Şuieră, se feri şi îşi vântură braţul prin aer ca să le împrăştie. Ar fi putut un trup ca al lui, cu capul sfărâmat, să fie însufleţit de vreuna dintre ele? Vorbele arhipreotului aşa sugerau. Evadarea prin sinucidere era împiedicată, pe cât se părea, de patrula aceea fantomatică. Temându-se să mai adoarmă la loc coborî împiedicat din pat şi se duse să se spele şi să se îmbrace.

Întorcându-se de la un mic dejun frugal din sala de banchete, Cazaril dădu pe scări peste Nan dy Vrit, care abia îşi trăgea suflarea.

— Milady vă roagă să veniţi de îndată, îi zise Nan, iar Cazaril încuviinţă şi sări pe scări. Nu în camerele ei! adăugă Nan, în timp ce el dădea să urce spre al treilea nivel. În ale prinţului Teidez.

— Oh, făcu Cazaril, căpătând o expresie gravă.

Se întoarse, trecând pe lângă odaia lui şi se îndreptă pe hol, spre Teidez, cu Nan pe urmele sale.

Intrând în anticamera-birou, după asemănarea încăperii Isellei de la nivelul de deasupra, auzi voci din camerele de dincolo; cea murmurată a Isellei şi pe cea oţărâtă a lui Teidez:

— Nu vreau să mănânc nimic. Nu vreau să văd pe nimeni! Pleacă de-aici!

Salonul era ticsit cu arme, haine şi daruri, azvârlite claie peste grămadă. Cazaril îşi croi drum înspre dormitor.

Teidez stătea culcat în perne, aflat încă în cămaşa de noapte. Aerul închis şi umed din cameră mirosea a sudoarea băiatului şi a alt iz ciudat. Secretarul lui tutore se foia de colo-colo pe o parte a patului; Iselle stătea cu mâinile-n şolduri pe partea cealaltă. Teidez zise:

— Vreau să mă culc la loc. Ieşiţi afară!

Ridică ochii la Cazaril, se făcu mic şi arătă cu degetul la el:

— Şi, mai ales, nu vreau să-l văd pe el aici!

Nan dy Vrit îi spuse pe un ton matern:

— Ei, hai, gata cu toate mofturile astea, tinere. Tu ştii să vorbeşti mai frumos de atât cu bătrâna ta Nan.

Ţipetele lui Teidez, după un vechi obicei de-al lui, trecură de la aroganţă la smiorcăială:

— Mă doare capul.

Iselle spuse hotărâtă:

— Nan, adu o lumină aici. Cazaril, vreau să te uiţi la piciorul lui Teidez. Mie mi se pare că arată foarte ciudat.

Nan ridică un sfeşnic, sporind lumina palidă a zilei care se strecura pe fereastră. Mai întâi, Teidez îşi ţinu strânse la piept păturile, dar nu prea îndrăzni să înfrunte privirea aspră a surorii lui celei mari; ea i le smulse din mâini şi le împături alături.

Trei răni adânci, paralele, acoperite cu crustă se întindeau în spirală, pe o parte a piciorului drept al băiatului. Ele în sine nu păreau să fie adânci sau periculoase, dar carnea de pe margini se umflase atât de tare încât pielea devenise lucitoare şi argintie. Nişte impurităţi transparente de culoare rozalie şi un puroi galben se adunaseră pe marginile lor. Cazaril făcu o sforţare pentru a-şi păstra calmul, cercetându-i dârele roşiatice care treceau de genunchi şi urcau în cercuri pe interiorul coapsei. Ochii lui Teidez străluceau. Scutură cu putere din cap atunci când Cazaril dădu să îl atingă.

— Ia mâna de pe mine!

— Stai liniştit! îi porunci Cazaril pe o voce joasă.

Fruntea lui Teidez ardea când i-o atinse cu încheietura mâinii.

Ridică ochii la secretarul cu faţa smeadă, încruntându-se la el:

— De când are febra asta?

— Din dimineaţa asta, cred.

— Când a văzut doctorul lui ultima oară chestia asta?

— N-a vrut să audă de niciun doctor, milord Cazaril. A aruncat cu un scaun după mine când am încercat să îl ajut şi s-a bandajat singur.

— *Şi dumneata l-ai lăsat?!!*

Vocea lui Cazaril îl făcu pe secretar să tresară.

Omul ridică din umeri neliniştit.

— Aşa a vrut el.

Teidez mormăi:

— *Unii* oameni mi se supun. Şi-am să-mi aduc aminte mai târziu care sunt ăia.

Îi trase o uitătură urâtă lui Cazaril pe sub pleoapele pe jumătate închise şi făcu un bot îmbufnat la sora lui.

— A făcut o infecţie. Am să mă îngrijesc ca vindecătorul de la Templu să fie trimis să-l vadă de îndată.

Nemulţumit, Teidez se strecură din nou sub aşternuturi.

— Pot să mă întorc la somn acum? Dacă nu vă e cu supărare. Şi trageţi draperia, mă supără la ochi lumina de afară.

— Da, rămâi în pat, îi spuse Cazaril şi se retrase.

Iselle îl urmă şi îl întrebă încet:

— Nu-i a bine, nu-i aşa?

— Nu. Nu este. Bună observaţie, prinţesă. Aţi judecat corect.

Ea îi făcu un semn de mulţumire, iar el se înclină şi se îndreptă spre capătul scărilor. După chipul adumbrit al lui Nan dy Vrit, ea îşi putu da seama cu adevărat cât de îngrijorătoare era situaţia. Pe tot drumul cât coborî grăbit scările şi traversă curtea către Turnul lui Ias, Cazaril nu se putu gândi la nimic altceva decât la cât de des văzuse un om, indiferent de cât de tânăr sau bătrân era, care să supravieţuiască unei amputaţii atât de sus pe coapsă. Mări pasul.

Printr-un noroc chior, îl găsi pe dy Jironal imediat, în Cancelarie. Tocmai îşi punea sigiliul pe un sac de corespondenţă ca să îl trimită printr-un mesager la destinaţie.

— În ce stare sunt drumurile? îl întrebă dy Jironal pe individul care arăta ca un curier tipic, slab şi suplu, şi care purta livreaua Cancelariei peste o amestecătură ciudată de bulendre groase de iarnă.

— Desfundate, m’lord. O să fie primejdios să le bat călare după lăsarea întunericului.

— Ei, tu fă tot posibilul, oftă dy Jironal şi îl bătu pe umăr. Omul salută şi trecu pe lângă Cazaril.

Dy Jironal privi urât la noul lui vizitator.

— Cazaril.

— Milord.

Cazaril făcu o frântură de plecăciune şi intră.

Dy Jironal se aşeză pe marginea biroului său şi îşi încolăci braţele la piept.

— Încercarea dumitale de a te ascunde în spatele Ordinului Fiicei în tot complotul urzit pentru a mă detrona este sortită eşecului, să ştii, îi spuse el pe un ton informativ. Am de gând ca sfârşitul acelei facţiuni să fie deplorabil.

Nerăbdător, Cazaril flutură din mână neinteresat. Ar fi fost mai mult decât surprins să ştie că dy Jironal nu avea urechi în consiliul ordinului.

— Aveţi necazuri mult mai grave în această dimineaţă decât orice v-aş putea cauza eu, milord.

Dy Jironal căscă ochii a mirare, plecându-şi capul într-un interes subit.

— O, da?

— Cum arăta rana lui Teidez atunci când aţi văzut-o?

— Ce rană? Nu mi-a arătat nicio rană.

— Cea de pe piciorul drept; a fost zgâriat de leopardul lui Orico, după toate aparenţele, în timp ce omora bietul animal. De fapt, urmele nu arătau prea adânci, dar s-au infectat. Îi arde pielea. Iar dumneata ştii cum poate o rană infectată să dea uneori semne febrile pe piele, nu?

— Hm!..., zise dy Jironal, neliniştit.

— Rănile lui Teidez se întind de la gleznă până la încheietura şoldului. Arată de parcă i-ar fi luat dracului tot piciorul foc!

Dy Jironal înjură.

— V-aş recomanda să trimiteţi pentru moment toată şleahta aia de vraci inutili care stau pe capul lui Orico în odăile lui Teidez. Ori aţi putea pierde două marionete regale într-o singură săptămână.

Privirea lui dy Jironal o întâlni pe cea a lui Cazaril, ca două tăişuri de sabie care se încrucişează, dar după ce trase o gură de aer cu nesaţ, dădu din cap şi se puse în mişcare. Cazaril îl urmă afară. O fi fost dy Jironal viciat de lăcomie şi orgoliu familial, dar incompetent nu era. Cazaril îşi dădu seama de motivul pentru care Orico preferase să îndure atât, în schimbul acelei calităţi.

După ce se încredinţă că dy Jironal urca scările către apartamentele lui Orico cu toată graba necesară Cazaril coborî şi el în drumul lui. Nu mai aflase nicio veste de la spitalul-templu din noaptea de dinainte, vroia să ştie din nou care era starea lui Umegat. Ieşi pe porţile Zangrelui, trecând pe lângă blestematul loc de la grajduri. Spre surprinderea lui îl zări pe servitorul fără limbă al lui Umegat urcând dealul către el. Omul flutură din mâinile lui lipsite de degete când îl văzu pe Cazaril şi grăbi pasul.

Ajunse fără suflare şi zâmbitor. Pe faţa lui se vedeau urmele unor vânătăi roşii-vineţii în jurul unui ochi, de la lupta zadarnică din menajerie, iar nasul spart îi era tot umflat, având pe margine o rană neagră care prinsese coajă. Dar ochii îi străluceau în matricea lor schimonosită; aproape că dansa de bucurie până să ajungă la Cazaril.

Cazaril ridică din sprâncene.

— Arăţi vesel, ce-i, omule, s-a trezit Umegat?

Omuleţul dădu cu putere din cap.

Cazaril îi aruncă şi el un rânjet, mai să leşine de uşurare.

Omuleţul molfăi un soi de gargariseală, din care Cazaril desluşi probabil un cuvânt din patru, dar destul încât să priceapă că avea de făcut un drum urgent. Îi făcu semn lui Cazaril să îl aştepte afară, lângă tăcuta şi întunecata menajerie şi se întoarse în câteva minute cu un săculeţ legat la brâu şi ţinând strâns o carte pe care o vântura în aer fericit. Din asta Cazaril înţelese că Umegat nu era doar

conştient, dar destul de înzdrăvenit încât să-şi ceară şi cartea favorită – Ordol, observă Cazaril cu uimire. Bucuros de compania piticului cel viteaz, Cazaril îl însoţi jos în cetate.

Cugetă asupra stigmatelor martiriului acestui om, pe care şi le expunea aparent cu atâta indiferenţă. Era o mărturie mută a chinurilor înfiorătoare, îndurate în numele zeului său. Teroarea aceea durase o oră, o zi, luni în şir? N-avea cum să fie sigur dacă rotunjimea aceea molatică a înfăţişării sale era rezultatul castrării sau a vârstei înaintate. Cazaril nici nu putea să-i ceară să-i spună întreaga poveste. Numai încercarea de a-i asculta sforţările guturale obişnuite presupunea un mare efort la care îşi supunea urechile şi întreaga atenţie. Nici măcar nu ştia dacă omuleţul era chalionez sau ibranez, brajar sau roknar, nici cum ajunsese la Cardegoss sau de când slujea la Umegat, îndeplinindu-şi îndatoririle zilnice, aşa cum apăreau acestea. Călca apăsat acum alături de Cazaril, cu cartea la subraţ şi cu ochi strălucitori. Iată, deci, cum ajungea să arate într-un final un servitor credincios al zeilor, eroic şi iubit.

Ajunseră în camera lui Umegat şi îl găsiră stând în capul oaselor, sprijinit de nişte perne. Era palid şi spălăcit, cu pielea capului plină de ţepi care răzbăteau prin copcile rănii, părul rămas arătând precum cuibarul răsturnat al unui şobolan, cu buzele crăpate şi faţa nebărbierită. Servitorul fără limbă răscoli în sacul pe care-l aduse, scoase de acolo un dispozitiv de ras şi îl flutură triumfător în aer; Umegat zâmbi stins. Se uită fix la Cazaril, neridicându-şi capul din perne. Se frecă la ochi şi privi pieziş, descumpănit.

Cazaril înghiţi.

— Cum te simţi?

— Capul, reuşi să rostească Umegat. Pufni scurt. În cele din urmă, zise: au murit chiar toate creaturile mele?

Limba îi era încleiată, vocea înceată şi un pic neclară, dar părea a fi destul de coerent.

— Aproape toate. A mai rămas o pasăre micuţă cu pene albastre şi galbene, care a scăpat. Acum e la locul ei, în colivie. N-am lăsat pe nimeni să-şi facă trofee din ele. Am avut grijă să fie arse ca nişte soldaţi căzuţi pe câmpul de luptă. Arhipreotul Mendenal şi-a asumat răspunderea să aşeze cenuşa lor la loc de cinste.

Umegat aprobă din cap şi apoi avu o tresărire. I se crispară buzele crăpate. Cazaril aruncă o ocheadă la ajutorul lui – da, omul acesta trebuia să fie unul din cei care ştiau adevărul – apoi îşi întoarse privirea la Umegat şi spuse şovăielnic:

— Ştii că ţi-ai pierdut strălucirea?

Umegat clipi imediat la el:

— Am… bănuit. Cel puţin dumneata eşti mai suportabil la vedere acum.

— Ţi-a fost luat şi darul celei de-a doua vederi?

— Mmm, clarviziunea e de prisos raţiunii oricum. Trăieşti, de aceea ştiu fără dubiu că eşti încă la adăpostul protecţiei Crăiesei.

Mai spuse după un moment:

— Întotdeauna am ştiut că mi-a fost hărăzit numai pentru o bucată de vreme. Ei bine, am avut de furcă atâta timp cât a durat – vocea lui deveni şoptită – …destul de mult.

Îşi întoarse faţa.

— Aş fi putut să suport să mi se ridice. Să mi se smulgă din mâini… Ar fi trebuit să văd când a venit.

Zeii ar fi trebuit să te pună în gardă…

Micuţul servitor bătrân, a cărui faţă se pleoştise la auzul durerii din vocea lui Umegat, luă cartea şi i-o întinse consolator.

Umegat zâmbi slab şi o luă cu blândeţe din mâna lui.

— Cel puţin mi-a rămas vechea profesie la care să mă întorc, nu?

Deschise cartea, netezind paginile uşor, ca să ajungă la un paragraf cunoscut şi îşi coborî privirile. Vocea îi deveni tăioasă:

— Ce glumă-i asta?

— Ce glumă să fie, Umegat? E cartea ta, l-am văzut când a adus-o de la menajerie.

Umegat se zvârcoli în chip ciudat că să stea drept.

— Ce *limbă-i* asta?

Cazaril înaintă şi privi peste umărul lui:

— Ibrană, bineînţeles.

Umegat răsfoi paginile cărţii, cu degete tremurătoare, cu ochii cuprinşi de un tic nervos, respirând din ce în ce mai agitat, arătând îngrozit.

— E o… e o păsărească. Sunt numai nişte, nişte… pete micuţe de cerneală. Cazaril!

— E ibrană, Umegat. E numai limba ibrană.

— Ochii mei sunt de vină. E ceva în mine…

Îşi acoperi faţa cu mâinile încleştate, se frecă la ochi şi strigă deodată:

— Oh, zeilor! şi izbucni în lacrimi. Lacrimile i se preschimbară în suspine convulsionate, aproape la fiecare respiraţie.

— Am fost pedepsit!

— Cheamă un doctor, adu un doctor, ţipă Cazaril la omuleţul speriat, iar acesta dădu ascultător din cap şi o rupse la fugă.

Umegat smulgea paginile cărţii cu degetele ca ghearele unei păsări de pradă, în neştire. Stângaci, Cazaril încercă să îl ajute, bătându-l uşor pe umăr, strângându-i cartea şi luându-i-o din faţă. Odată ce inevitabila cădere nervoasă căreia îi ţinuse piept cu toată stăpânirea de sine de care era în stare rupsese băierile sufletului lui Umegat, prin această spărtură care cedase bărbatul începu să plângă – dar nu ca un copil. Niciun copil n-ar fi putut să scoată asemenea suspine înfiorătoare.

După minute întregi de agonie, tămăduitoarea cu părul alb sosi şi îi alină durerea preotului răvăşit; el se agaţă de ea plin de nădejde şi abia dacă îi dădea drumul la mâini ca să-şi poată face treaba. Explicaţia ei cum că mulţi bărbaţi şi femei loviţi de paralizie îşi puteau reveni în scurt timp, că unii erau căraţi la spital pe braţe de rudele lor îngrijorate şi plecau pe picioarele lor la câteva zile îl ajută foarte mult pe Umegat să-şi recapete controlul de sine spulberat. Îşi pierduse agerimea minţii, căci testele la care îl supuse femeia, trimiţând un devot la biblioteca ordinului, dezvăluiră că îşi pierduse abilitatea de a citi şi în roknară şi în darthacană, ba, mai mult, nu mai putea nici măcar să ţină în mâini o peniţă şi să încondeieze vreo slovă. Pana îi scăpă din strânsoarea degetelor neîndemânatice, mânjind cu cerneală aşternuturile, iar el îşi îngropă faţa în mâini, gemând din nou:

— Sunt pedepsit. Bucuria şi refugiul, mi-au fost luate...

— Câteodată oamenii pot învăţa din nou lucrurile pe care le-au uitat, îi spuse precaută vindecătoarea. Şi nu v-a fost luată capacitatea de a înţelege cuvintele pe care le auziţi, nici recunoaşterea persoanelor pe care le ştiaţi. Li s-a mai întâmplat acest lucru şi altor oameni bolnavi. Ar putea să vă citească cineva cu voce tare...

Ochii lui Umegat îi întâlniră pe cei ai servitorului fără limbă, care stătea de o parte a patului, strângând în mâini cartea lui Ordol. Bătrânul îşi frecă pumnul de gură şi scoase un sunet ciudat din gât, un scheunat de disperare neagră. Din colţurile ochilor i se scurgeau lacrimi şiroaie pe faţa sluţită. Umegat scoase un oftat prelung şi clătină din cap; distras de la propriu-i necaz de oglindirea suferinţei lui pe chipul acela îmbătrânit, întinse mâna ca s-o apuce pe cea a rândaşului:

— Tţţ! Facem o pereche pe cinste acum! Suspină şi se cufundă iarăşi în perne. Să mai zică cineva că Bastardul n-are simţul umorului!

După o clipă, închise ochii. Era sleit de puteri sau vroia să se izoleze de lumea de afară, Cazaril nu era sigur care din cele două variante era cea adevărată.

Îşi înăbuşi întrebarea care-l chinuia, *„Umegat, ce-i de făcut acum?”* Umegat nu era în măsură să facă nimic, cu atât mai puţin să îi dea îndrumări. Nici măcar să se roage? Cazaril nici nu avea îndrăzneala să-i ceară să se roage pentru Teidez, în condiţiile de faţă.

Respiraţia lui Umegat deveni mai profundă, apoi căzu într-o moţăiala înfrigurată. Încetişor, grijuliu să nu facă niciun fel de zgomot, servitorul puse dispozitivul de bărbierit pe o consolă şi se aşeză răbdător să aştepte ca Umegat să se trezească din nou. Vindecătoarea făcu nişte însemnări şi ieşi în linişte. Cazaril o urmă afară, în galeria care avea vedere înspre curtea interioară. Fântâna arteziană din mijlocul acesteia nu curgea pe vremea aceea rece, iar apa din ea era neagră şi plină de spume în lumina plumburie de iarnă.

— Chiar este pedepsit? o întrebă Cazaril.

Ea îşi frecă ceafa cu un gest obosit.

— De unde să ştiu eu? Vătămările la cap sunt cele mai ciudate ca manifestări. Odată am văzut o femeie ai cărei ochi păreau perfect teferi, dar care a orbit din pricina unei lovituri la ceafă. Am văzut oameni care şi-au pierdut vorbirea, care şi-au pierdut controlul pe jumătate din corp, dar nu şi pe cealaltă jumătate. Să fie oamenii ăştia pedepsiţi? Dacă e aşa, atunci înseamnă că zeii sunt răi, iar eu asta n-o cred în ruptul capului. Eu cred că e vorba de noroc.

Eu cred că zeii măsluiesc zarurile. Vru să o roage să aibă o mare grijă de Umegat, dar era evident că deja o făcea, iar el nu vroia să pară înnebunit sau să pară că s-ar fi îndoit de îndemânarea sau dăruirea ei. Îi ură, în schimb, să aibă o dimineaţă bună şi se porni să-l caute pe arhipreot ca să-l înştiinţeze despre întorsătura urâtă pe care o luase rana lui Teidez.

Îl găsi pe arhipreotul Mendenal în templu, la altarul Mamei, celebrând o ceremonie de binecuvântare a nevestei unui neguţător de piei bogat şi a nou-născutei lor fiice. Cazaril fu nevoit să aştepte până ce familia îşi depuse ofrandele de mulţumire şi ieşi din incintă înainte să se apropie de el ca să-i şoptească veştile la ureche, Mendenal păli şi porni de îndată către Zangre.

Lui Cazaril i se răsturnaseră convingerile cu privire la eficacitatea şi siguranţa rugăciunii, dar se culcă oricum pe jos, pe pavimentul rece, în faţa altarului Mamei, gândindu-se la Ista. Dacă mai exista vreo speranţă că zeii se vor îndura de dragul ei Teidez, care fusese momit de către Dondo să comită un sacrilegiu strigător la cer, cu siguranţă că zeiţa mamă ar putea găsi un dram de clemenţă pentru mama lui, Ista, măcar. Mesajul zeiţei pentru el, prin intermediul visului discipolei Sale, deunăzi, părea a fi milostiv, într-un fel. Cu toate că se putea dovedi a fi doar

nemilos de practic. Prosternat pe plăcile şlefuite ale pardoselii simţea umflătura aceea mortală care-i dospea în pântece, ca pe o mizerie stingheritoare ce părea a fi la fel de mare cât doi pumni de-ai lui.

Se ridică într-un sfârşit şi plecă să îl caute pe Palli la palatul vechi de piatră al provincarului dy Yarrin. Un servitor îl conduse într-o cameră de oaspeţi din spatele casei. Palli stătea la o masă micuţă, făcând însemnări într-o bucoavnă, dar îşi aşeză pana deoparte când intră Cazaril şi îi făcu semn să se aşeze pe un scaun în faţa lui.

De îndată ce servitorul închise uşa în urma lui, Cazaril se aplecă înspre Palli şi-i spuse:

— Palli, ai putea, la nevoie, să te duci cu un mesaj până în Ibra, în secret, din partea prinţesei Iselle?

Palli ridică din sprâncene:

— Când?

— În curând.

Scutură din cap:

— Dacă prin curând înţelegi acum, nu cred. Sunt foarte prins cu îndatoririle mele ca lord devot – i-am promis lui dy Yarrin că am să iau cuvântul şi am să votez în Consiliu.

— Ai putea să laşi un mandatat în sprijinul lui dy Yarrin sau un alt tovarăş de încredere.

Palli îşi scărpină bărbia rasă şi scoase un mormăit de îndoială. Cazaril se gândi dacă să dezvăluie faptul că era un sfânt în slujba Crăiesei şi, astfel, să aibă un cuvânt greu de spus în faţa lui Palli, dy Yarrin şi a întregului lor ordin militar. Asta ar necesita tot felul de explicaţii dificile. Ar fi nevoie să divulge şi secretul blestemului lui Fonsa. Ar presupune nu numai să recunoască, dar să îşi afirme... dereglarea ieşită din comun. Atins de zei. Siluit de zei. Mărturisirea aceasta l-ar fi făcut să pară în ochii lor la fel

de nebun, ori chiar mai nebun decât fusese vreodată Ista. Îşi asumă totuşi riscul.

— Cred că ar putea fi în interesul Fiicei.

Lui Palli i se duse gura până la urechi.

— Cum poţi să spui asta?

— Uite că pot.

— Ei bine, eu nu pot.

— Stai un pic, ştiu. Înainte să te duci la culcare diseară, roagă-te pentru îndrumare.

— Eu? De ce n-o faci chiar tu?

— Nopţile mele sunt… ocupate.

— Şi de când ai început să crezi în vise profetice? Ştiam că întotdeauna ai susţinut că sunt nişte aberaţii, că oamenii se amăgesc cu ele sau că pe seama lor îşi dau o importanţă pe care altfel nu ar pretinde-o.

— E vorba despre o… convertire recentă. Uite ce e, Palli: tu fă-o, de dragul experimentului. Ca să-mi faci mie pe plac, dacă doreşti.

Palli făcu un gest de resemnare.

— Pentru tine, da. Cât pentru restul… Sprâncenele lui negre se îmbinară, căzut pe gânduri.

— În Ibra, zici? Şi faţă de cine m-aş ascunde ca să duc acel mesaj?

— Dy Jironal. În principal.

— Aha! Dy Yarrin ar putea fi interesat. E ceva în treaba asta din care să tragă şi el vreun folos?

— Nu în mod direct, nu cred.

Cazaril adăugă, cam fără tragere de inimă:

— Şi de asemenea, e un secret şi pentru Orico. Palli se lăsă pe spate, băgându-şi capul între umeri.

Lăsă tonul jos.

— Măi să fie, Caz! Ce fel de ştreang vrei să-mi pui de gât? E vorba de trădare?

— Mai rău, suspină Cazaril. Teologie.

— Cum?

— Na! că era să uit: spune-i lui dy Yarrin că există un spion care-i raportează lui dy Jironal tot ce se întâmplă în consiliul vostru. Deşi cred că este destul de prudent încât să-şi fi dat deja seama până acum, nu ştiu.

— Din ce în ce mai rău. Tu apuci să te odihneşti suficient, Caz?

Un râset amar ca un lătrat izbucni de pe buzele lui Cazaril:

— Nu.

— Întotdeauna te-ai purtat ciudat în stări de epuizare, adu-ţi aminte! În orice caz, eu n-am de gând să plec călare nicăieri pe baza unor aluzii obscure.

— La timpul potrivit, o să ţi se explice totul în detaliu.

— Ei, când o să fiu în cunoştinţă de cauză am să mă pot decide.

— Mi se pare cinstit, suspină Cazaril. Am să vorbesc cu prinţesa. Dar n-am vrut să îi propun un om care să îi înşele aşteptările.

— Hei! făcu Palli indignat. Dar când am înşelat eu aşteptările cuiva?

— Niciodată, Palli. Tocmai de aceea m-am gândit la tine.

Cazaril îşi dezveli dinţii şi, scoţând un geamăt de durere, se ridică în picioare.

— Trebuie să mă întorc la Zangre.

În câteva cuvinte îi explică cât de neplăcut evolua rana lui Teidez. Expresia lui Palli deveni extrem de gravă.

— Cât de grav este mai exact?

— Nu...

Din precauţie, Cazaril îşi stăpâni francheţea.

— Teidez e tânăr, puternic, bine hrănit. Nu văd niciun motiv să nu poată trece peste infecţia asta cu bine.

— Pe toţi zeii, Caz, el e speranţa acestei case regale. Ce se va alege de Chalion dacă nu va rezista? Mai ales că acum e şi Orico doborât!

Cazaril şovăi:

— Orico… nu se mai simte bine de multă vreme, dar sunt sigur că dy Jironal nu şi-a imaginat niciodată că se vor îmbolnăvi amândoi deodată. Ai putea să-i atragi atenţia lui dy Yarrin că dragul nostru cancelar va fi foarte ocupat zilele astea. Dacă lorzii devoţi vor să treacă peste capul lui şi să obţină vreo semnătură de la Orico pe patul de boală, acum e cel mai bun moment să o facă.

Se eschivă din faţa avalanşei de remuşcări ale lui Palli, dar nu putu scăpa de insistenţele lui de a-i lua pe fraţii dy Gura ca escortă. Urcând dealul încă o dată, calculele lui repetate cu privire la modul în care să o salveze pe Iselle de la dezastrul Casei ei blestemate se reduseră la o hotărâre mult mai simplă, şi anume aceea de a nu se prăbuşi în faţa acelor tineri de treabă, ca să fie târât până acasă cu mâinile pe după umerii lor.

La întoarcere, Cazaril găsi coridorul celui de-al treilea etaj al corpului central promiţător de aglomerat. Doctori-tămăduitori îmbrăcaţi în robe verzi şi discipolii lor, care-i asistau, intrau şi ieşeau pe uşă. Servitori aduceau în grabă apă, rufărie, pături, licori ciudate în ulcioare de argint. În vreme ce Cazaril zăbovea prin preajmă întrebându-se la ce putea fi de ajutor, arhipreotul ieşi din anticameră şi plecă pe coridor, cu chipul îngândurat.

— Sfinţia Voastră? îi atinse în treacăt Cazaril mâneca robei în cinci culori. Cum îi mai merge băiatului?

— Ah, milord Cazaril. Mendenal se trase în lături cu iuţeală. Cancelarul şi prinţesa mi-au dat pungi cu bani pentru rugăciuni în numele lor. Mă duc să mă-ngrijesc de asta.

— Credeţi că… rugăciunile fac vreun bine? *Credeţi că orice fel de rugăciuni vor fi de ajutor?*

— Rugăciunea e întotdeauna binevenită.

Ba nu, nu este, vru să replice Cazaril, dar îşi muşcă limba.

Mendenal adăugă sugestiv, coborându-și vocea:

— A dumitale ar putea fi deosebit de eficace. La momentul acesta.

Până atunci nu fusese, după cum observase Cazaril.

— Prea Sfinţia Voastră, eu nu urăsc niciun om din lumea asta îndeajuns, încât să-i pricinuiesc vreun rău prin rezultatul rugăciunilor *mele.*

— Ah, făcu Mendenal neliniştit. Schiţă un zâmbet şi îşi luă politicos rămas-bun.

Prinţesa Iselle ieşi pe coridor, uitându-se atentă în stânga şi-n dreapta. Îl iscodi pe Cazaril şi îi făcu un semn.

El se înclină.

— Prinţesă?

Şi ea îi vorbi încet; toată lumea de aici părea să vorbească în şoaptă.

— Se discută despre o posibilă amputare. Ai putea dumneata – ai binevoi dumneata – să îl ţii, dacă s-ar întâmpla să fie nevoie? Cred că eşti familiarizat cu procedura.

— Într-adevăr, prinţesă, înghiţi Cazaril. Amintiri de coşmar ale unor momente crunte din spitalele de campanie îi zburară atunci prin minte. Niciodată nu fusese în stare să spună hotărât dacă oamenii care încercau să înfrunte cu bărbăţie sau cei care-şi pierdeau minţile de groază erau cel mai greu de suportat de către cei care îi ţineau. Era de departe mai bine în cazul celor care erau inconştienţi de la bun început.

— Spuneţi-le doctorilor că sunt la dispoziţia lor şi a prinţului Teidez.

Cazaril auzea totul din anticameră, unde stătea sprijinit de un perete în timp ce aştepta ca propunerea să-i fie înaintată lui Teidez. Băiatul părea să facă parte din cea de a doua categorie, după toate aparenţele. Răcnea şi urla că nu va permite să fie schilodit de trădători şi idioţi şi azvârlea cu tot ce-i cădea în mână după ei. Isteria lui furibundă fu ostoită numai atunci când un al doilea doctor opină că nu era vorba despre o gangrena la urma urmei – nasul lui Cazaril îi confirmă acelaşi lucru –, ci doar o infecţie a sângelui, iar amputaţia i-ar face mai mult rău decât bine. Tratamentul fu redus la o simplă incizie cu laţeta, cu toate că după urletele şi zvârcolelile lui Teidez ar fi putut fi luată drept o amputare. În ciuda drenării rănii, febra lui Teidez crescu; servitorii aduseră găleţi cu apă rece să-l îmbăieze într-o albie de cupru, pusă în camera de primire, dar doctorii trebuiră să se lupte cu el, ca să-l facă să intre în apă.

Ştiindu-l pe mâna doctorilor, a discipolilor şi a servitorilor Cazaril se retrase pentru o vreme în propriul lui birou de nivelul următor. Acolo îşi abătu gândurile, adresând scrisori caustice acelor consilii cetăţeneşti care întârziaseră cu plăţile datorate casei Isellei, adică tuturor. Acestea trimiseseră scrisori de scuză, invocând recoltele sărăcăcioase, jafurile, ciuma, vremea neprielnică şi înşelătoriile colectorilor de taxe. Şase oraşe care făceau cât o grămadă de necazuri; Cazaril se întrebă dacă nu cumva Orico o luase înainte cu darul lui de nuntă şi scăpase de şase din cele mai rău-platnice de taxe oraşe, puse în circa Isellei şi a lui Dondo, sau dacă întreg Chalionul se afla într-o asemenea dezorganizare.

În încăpere intrară Iselle şi Betriz, cu nişte figuri îngrijorate şi tensionate.

— Fratele meu e mai bolnav decât l-am văzut vreodată, îi mărturisi Iselle lui Cazaril. O să instalăm altarul meu personal şi o să ne rugăm înainte de cină. Mă gândesc dacă n-ar trebui să şi postim.

— Cred că aici nu e nevoie de rugăciunile altora, ci de ale lui Teidez; şi nu pentru sănătate, ci pentru iertare.

Iselle scutură din cap.

— Nu vrea sub nicio formă să se roage. Zice într-una că nu e vina lui, că e vina lui Dondo, ceea ce e adevărat până la un anumit punct… Ţipă că nu a vrut niciodată să-i facă rău lui Orico, iar cei care zic asta sunt nişte calomniatori.

— Zice cineva asta?

Betriz interveni:

— Nimeni nu-i spune asta prinţului în faţă. Dar circulă nişte zvonuri ciudate printre servitori, spune Nan.

Îngrijorarea de pe chipul Isellei se adânci.

— Cazaril… ar putea fi?

Cazaril se sprijini cu coatele de birou şi se frecă la frunte, unde începuse să simtă o durere.

— Cred… că n-a fost iniţiativa lui Teidez. Îl cred când spune că a fost ideea lui Dondo. În ceea ce-l priveşte pe Dondo… din partea lui m-aş aştepta la orice. Gândiți-vă la toate, din punctul lui de vedere: se însoară cu sora lui Teidez, apoi face ca Teidez să acceadă la tron cât încă mai este minor. Ştia, din cele ce văzuse la fratele lui, Martou, de câtă putere poate dispune un om, stând în preajma regelui. Vă garantez, nu ştiu cum intenţiona să se descotorosească de Martou, dar sunt sigur că Dondo avea în plan să devină următorul cancelar, poate chiar regent, al Chalionului. Poate chiar rigă în Chalion, în funcţie de ce soartă meschină îi pregătea lui Teidez.

Iselle îşi prinse buza de jos între dinţi.

— Şi eu, care mă gândeam că m-ai salvat doar pe mine. Îl mângâie în treacăt pe umăr şi trecu în camerele ei.

Cazaril le însoţi pe Iselle şi Betriz în vizita pe care i-o făceau lui Orico înainte de cină. Deşi starea lui nu se îmbunătăţise, nu era nici mai rea. Îl găsiră înfofolit în schimburi curate, stând în capul oaselor în pat şi ascultând-o pe Sara cum îi citea. Riga le spuse plin de speranţă că începuse să vadă ceva mai bine cu ochiul drept, căci acum credea că vede siluete în mişcare.

Cazaril îşi spuse că diagnosticul de hidropizie era plauzibil, căci cărnurile bogate ale lui Orico erau şi mai buhăite; când riga îşi apăsa cu degetul pe grăsimea tare a feţei urma rămânea galbenă şi vizibilă pentru mult timp. Iselle îi prezentă lui Orico mai pe ocolite veştile alarmante despre infecţia lui Teidez, dar când ieşi în anticameră îi spuse Sarei adevărul gol-goluţ. Sara strânse din buze; făcu un mic comentariu către sora lui Teidez, iar Cazaril se convinse că măcar aici era cineva care nu se ruga pentru băieţaşul acela zăpăcit şi violent.

După masa de seară febra lui Teidez crescu şi mai mult. Încetă să se mai lupte şi să se plângă şi căzu în lâncezeală. Cu câteva ore înainte de miezul nopţii păru să adoarmă. Iselle şi Betriz părăsiră în cele din urmă anticamera prinţului şi urcară în camerele lor să se odihnească.

Pe la miezul nopţii, nefiind în stare să adoarmă din pricina presentimentelor lui obişnuite, Cazaril mai ieşi o dată pe coridor, spre camerele lui Teidez. Încercând să-l trezească din somn ca să-i administreze nişte sirop pentru scăderea febrei, abia preparat şi adus într-un suflet de un discipol, doctorul şef descoperi că băiatul nu putea fi trezit.

Cazaril urcă pe scări să-i ducă vestea lui Nan dy Vrit, care moţăia din picioare.

— Ei bine, Iselle nu poate să facă nimic în privinţa asta, îşi dădu cu părerea Nan. A căzut din picioare de oboseală, biata fată. N-am putea s-o lăsăm să doarmă?

Cazaril şovăi, apoi spuse:

— Nu.

Prin urmare, cele două femei obosite şi îngrijorate, se îmbrăcară din nou şi se deplasară grăbit jos, în odaia de primire aglomerată a lui Teidez. Sosi şi cancelarul dy Jironal, adus de la palatul Jironal.

Dy Jironal se încruntă la Cazaril şi se plecă în faţa Isellei.

— Prinţesă. Camera bolnavului nu e un loc potrivit pentru domnia voastră.

Privirea acră cu care se întoarse spre Cazaril, adăugă pe muţeşte *„ori pentru tine!”*

Iselle îşi miji ochii, dar răspunse cu un glas încet, demn:

— Nimeni de aici nu are un drept mai mare decât mine să fie prezent. Nici vreo datorie. După o mică pauză, adăugă: şi trebuie să fiu martoră, în numele mamei mele.

Dy Jironal trase adânc aer în piept, iar apoi se răzgândi în privinţa a ceea ce voia să spună. Ar face bine să lase confruntările de voinţă pentru alt moment şi loc, gândi Cazaril. Aveau să se ivească destule oportunităţi.

Compresele reci nu reuşeau să-i scadă temperatura lui Teidez, iar înţepăturile cu ace nu îl făceau să reacţioneze. Respiraţia îi deveni chiar mai hârâită şi mai agitată decât a lui Umegat, aflat în stare de inconştienţă. Afară, pe hol, un cvintet de corişti, câte o voce pentru fiecare dintre cele cinci ordine, cânta rugăciuni; vocile se amestecau şi stârneau ecouri, alcătuind un fundal sonor de o frumuseţe înălţătoare pentru lucrurile cutremurătoare care se derulau.

Armoniile încetară. În clipa aceea, Cazaril îşi dădu seama că respiraţia chinuită din dormitor se oprise. Toată suflarea

încremeni în faţa acelei tăceri. Unul dintre cei câţiva doctori care erau în preajmă veni în anticameră cu faţa împietrită şi udă de lacrimi şi îi chemă pe dy Jironal şi pe Iselle ca martori. Din camera lui Teidez se auziră timp de câteva minute mai multe voci care creşteau în intensitate şi apoi scădeau, domol şi grav.

Amândoi erau palizi când ieşiră din nou. Dy Jironal era palid şi marcat; chiar şi în ultimul moment, îşi dădu seama Cazaril, acesta se aşteptase ca Teidez să răzbată şi să-şi revină. Iselle era palidă şi aproape lipsită de orice expresie. Umbra cea neagră dădea în clocot în jurul ei.

Fiecare faţă din anticameră se întoarse către ea, ca o busolă care are nevoie să fie ghidată. Regatul Chalionului avea o nouă Moştenitoare.

Capitolul 20

Ochii Isellei, deşi roşii de oboseală şi durere, erau uscaţi. Vrând să o sprijine, Betriz îşi şterse lacrimile din colţurile alor săi. Era un pic cam greu de spus care din cele două tinere o sprijinea pe cealaltă.

Cancelarul dy Jironal tuşi ca să-şi dreagă vocea:

— Am să duc vestea grelei pierderi lui Orico. Cu oarecare întârziere, mai spuse: daţi-mi voie să vă stau la dispoziţie în această încercare, prinţesă.

— Da… Iselle îşi plimbă privirea pierdută prin cameră. Lăsaţi-i pe bieţii oameni să se ducă la treburile lor.

Sprâncenele lui dy Jironal coborâră, ca şi cum o sută de gânduri i-ar fi străbătut mintea îndărătul acelor ochi, iar el abia dacă ştia căruia să-i dea curs mai întâi. Privi la Betriz şi Cazaril:

— Suita domniei voastre… suita domniei voastre ar trebui sporită pentru a se ridica la demnitatea noului statut pe care l-aţi dobândit. Am să mă ocup de asta.

— Nu pot să mă gândesc la toate lucrurile astea acum. Până mâine nu mai e mult. În astă seară, cancelare, vă rog, lăsaţi-mă cu durerea mea.

— Desigur, prinţesă.

Dy Jironal făcu o plecăciune şi se pregăti să plece.

— O şi, mai zise Iselle, rogu-vă, nu trimiteţi niciun curier la mama mea până nu-i scriu şi eu o scrisoare pe care s-o includ în mesaj.

Ajuns în cadrul uşii dy Jironal se opri şi mai făcu o frântură de plecăciune pentru confirmare:

— Desigur.

În vreme ce Betriz o escorta afară din încăpere, prinţesa îi şopti lui Cazaril în treacăt:

— Cazaril, vino să ne sfătuim în jumătate de oră. Trebuie să mă gândesc.

Cazaril înclină din cap.

Mulţimea de curteni din anticameră şi din camera de primire se împrăştie, mai puţin secretarul lui Teidez, care rămase în picioare, având un aer rătăcit şi inutil. Mai rămaseră doar discipolii şi servitorii, a căror sarcină era acum aceea de a spăla şi de a pregăti trupul prinţului. Corul, înmărmurit şi bulversat, mai înălţă o ultimă rugăciune, de data aceasta un bocet funebru pentru ridicarea sufletului mortului, cu vocile înecate şi tremurate, apoi se pregătiră şi cântăreţii să plece.

Cazaril nu era sigur dacă îl mai durea capul sau pântecele. Fugi în odaia lui de la capătul culoarului, închise uşa în urma lui şi îşi adună puterile pentru atacul nocturn al lui Dondo, care, după cum îi dădea de înţeles nodul din stomac, nu avea să mai întârzie mult.

Durerile ascuţite, cu care era obişnuit, se dublară în intensitate, dar, spre surprinderea lui, Dondo era tăcut în seara aceasta. Să fi fost şi el intimidat de moartea lui Teidez? Dacă Dondo intenţionase ca distrugerea băiatului să decurgă din cea a lui Orico, dobândise acest lucru acum; prea târziu pentru a servi vreunui scop pe care-l urmărise cât trăia.

Cazaril nu resimţea această tăcere ca pe o alinare. Simţurile, care i se ascuţiseră în privinţa prezenţei aceleia malefice, îl asigurară că Dondo se afla închis în continuare în interiorul lui. Înfometat. Mânios. Gânditor? Inteligenţa nu fusese o caracteristică care să dea pe afară în comportamentul lui Dondo de până acum. Poate că şocul morţii începea să se diminueze. Lăsând în urmă... ce anume? O aşteptare? O pândă? Dondo fusese un vânător iscusit pe vremuri.

Lui Cazaril îi trecu prin minte că în timp ce demonul ar putea căuta doar să-şi umple cobiliţele cu cele două suflete, Dondo nu putea să împărtăşească aceeaşi dorinţă. Pântecele celui mai mare duşman al său era o închisoare nesuferită pentru el, dar nici infernul purificator al Bastardului, nici uitarea rece a unei stafii abandonate de zei nu erau nişte alternative satisfăcătoare ale sorţii. Cazaril nu prea îşi închipuia ce altceva s-ar mai fi putut întâmpla, dar era pe deplin conştient că dacă Dondo căuta să capete o formă fizică prin care să descindă din nou în lume, a lui era cea mai la îndemână. Într-un fel sau altul. Îşi frământă burta cu mâinile şi încercă să-şi dea seama, pentru a suta oară, cât de repede creştea, de fapt, tumoarea sa.

Crampele şi sfertul de oră distrugător trecură. Îi reveni în minte rugămintea Isellei. Va fi o tortură să compună misiva necesară către Ista, prin care să o informeze de moartea fiului ei; ar fi fost de mirare ca Iselle să-şi dorească

asistenţă în privinţa aceasta. Oricât de nedemn s-ar fi simţit Cazaril în îndeplinirea unei asemenea sarcini, orice ajutor i-ar fi cerut ea în durerea şi pustiirea prin care trecea, trebuia să-şi asume răspunderea. Se ridică de pe patul unde stătea chircit şi urcă scările.

O găsi pe Iselle aşezată deja la biroul din anticameră, având în faţă cel mai bun pergament al său, peniţele şi ceara pentru sigiliu. Erau aprinse mai multe lumânări decât de obicei, de jur împrejurul camerei, care îndepărtau întunericul. Pe o bucată de mătase pătrată Betriz înşira şi număra o adunătură pestriţă de giuvaeruri: broşe, inele, precum şi grămăjoara cu luciri palide a şiragului de perle dăruit de Dondo, pe care Cazaril nu avusese ocazia să îl doneze Templului.

Iselle se încrunta în jos, la pagina albă, învârtindu-şi iar şi iar inelul cu sigiliu pe degetul cel mare. Ridică ochii şi spuse pe o voce joasă:

— Bun, ai venit. Închide uşa.

El o închise fără zgomot în urma sa.

— La dispoziţia Alteţei voastre, prinţesă.

— Aşa mă rog şi eu, Cazaril. Aşa mă rog şi eu să fie.

Îl căută cu privirea.

Betriz spuse cu o voce îngrijorată.

— Dar e aşa de bolnav, Iselle. Eşti sigură?

— Nu sunt sigură de nimic, dar nu mi-a mai rămas timp. Şi n-am de ales.

Inspiră adânc.

— Cazaril, mâine de dimineaţă vreau să pleci în Ibra ca emisar în numele meu, ca să-mi stabileşti căsătoria cu prinţul Bergon.

Cazaril clipi, gâfâind ca să-şi adune gândurile, care deja îi zburau pe coclauri.

— Cancelarul dy Jironal nu îmi va permite niciodată să plec.

— De bună seamă că n-o să fie o mişcare făţişă. Iselle făcu un gest de nerăbdare. Aşa că vei pleca mai întâi la Valenda, care e aproape în calea ta, în calitate de curier personal, ca să duci mamei mele vestea morţii fratelui meu. Dy Jironal va fi de acord, chiar încântat aş zice, să te vadă plecat – fără îndoială că îţi va înmâna ştafeta de mesager prin care să dispui de caii la de poştalioanele cancelariei. Ştii doar că până mâine la prânz o să-mi înţese casa cu spionii lui.

— Asta e limpede.

— Dar după ce vei poposi la Valenda ai să iei caii şi ai să pleci nu înapoi la Cardegoss, ci către Zagosur sau oriunde va fi de găsit prinţul Bergon. În timpul ăsta, eu am să insist ca Teidez să fie îngropat la Valenda, acasă, în pământul lui drag.

— Teidez abia aştepta să scape de la Valenda, îi atrase atenţia Cazaril, începând să-l ia ameţeala.

— Da, bine, dy Jironal n-are de unde să ştie asta, nu-i aşa? Cancelarul nu mă va lăsa să plec din Cardegoss şi de sub supravegherea lui pentru niciun alt motiv, clar nu îmi va putea refuza solicitările legate de îndatoririle pioase faţă de neamul meu. Am să-i cer Sarei să mă ajute la planul meu, mâine dimineaţă, la prima oră.

— Sunteţi în dublu doliu acum, după fratele domniei voastre şi al lui. Nu are cum să vă mai vâre pe gât un alt logodnic câteva luni de acum înainte.

Ea scutură din cap.

— Acum o oră am devenit viitorul Chalionului. Nici nu mă gândesc că dy Jironal nu o să pună stăpânire pe mine, dacă şi-a pus în gând să controleze acel viitor. Momentul critic nu este începutul perioadei de doliu pe care îl ţin

pentru Teidez, ci acela pe care îl voi ţine pentru Orico. Dată de la care – şi nu mai înainte – am să fiu trecută sub controlul absolut al lui dy Jironal. Doar dacă nu mă mărit mai întâi. Odată ce-am să mă văd plecată din Cardegoss, nu am de gând să mă mai întorc. Pe o vreme ca asta, cortegiul lui Teidez ar putea face săptămâni întregi pe drum. Iar dacă vremea nu ţine cu noi, am să găsesc eu alte pricini de întârziere. În momentul în care dumneata te vei întoarce împreună cu prinţul Bergon, eu ar trebui să fiu deja în siguranţă la Valenda.

— Aşteptaţi, despre ce… întoarcere împreună cu prinţul Bergon vorbiţi?

— Da, desigur, va trebui să-l aduci la mine. Gândeşte-te! Dacă plec din Chalion ca să mă căsătoresc în Ibra dy Jironal mă va declara o rebelă şi mă va forţa să mă întorc în fruntea unei coloane de trupe străine. Dar dacă voi câştiga teren din prima, nu va mai trebui să lupt ca să-l recâştig. Doar dumneata m-ai învăţat asta!

— Eu…?

Ea se apleacă în faţă, devenind şi mai concentrată.

— Am să pun mâna pe prinţul Bergon, da, dar n-am să renunţ la Chalion în schimbul lui, nu, n-am să renunţ la nicio palmă de pământ. Nici în favoarea lui dy Jironal, nici în folosul Vulpoiului. Acestea sunt condiţiile mele. Bergon şi cu mine vom fi succesorii fiecăreia dintre coroanele care ne revin în parte. Bergon va deţine puterea în Chalion ca rigă-consort, iar eu voi deţine puterea în Ibra în calitate de roină-consoartă, fiecare prin intermediul celuilalt, în mod reciproc şi egal. Viitorul nostru fiu – după cum va fi vrerea Mamei sau a Tatălui – va moşteni ambele regate şi le va uni într-o singură coroană mai târziu. Dar viitoarea mea autoritate în Chalion va fi doar a mea, nu va fi transferată în chip de zestre soţului meu. N-am să mă las transformată

într-o altă Sara, o simplă nevastă dispreţuită, fără nicio putere de decizie în propriile mele consilii!

— Vulpoiul se va lăcomi la mai mult.

Ea îşi ridică bărbia.

— Tocmai din cauza asta trebuie ca dumneata să-mi fii emisar şi nu altcineva. Dacă nu vei putea să mi-l obţii pe prinţul Bergon în termeni care să nu-mi încalce viitoarea suveranitate, atunci ai să te întorci înapoi acasă. Iar după moartea lui Orico am să-mi ridic drapelul împotriva lui dy Jironal eu însămi. O linie sumbră apăru pe buzele ei încordate; aura cea neagră i se tulbură.

— Cu blestem, fără blestem, n-am de gând să fiu iapa pe care s-o ţină dy Jironal în frâu şi care să pornească atunci când o înghionteşte el cu pintenii.

Da – Iselle avea curajul, voinţa şi ascuţimea minţii ca să-i ţină piept lui dy Jironal, calităţi pe care Orico nu le avea şi pe care Teidez nu le-ar fi avut niciodată. Cazaril vedea acestea în ochii ei; vedea oştiri cu fanioane în vârful lăncilor, fluturând în negura care plutea în jurul ei, asemeni unui linţoliu de fum care se ridică deasupra unei cetăţi în flăcări. Asta era forma pe care blestemul Casei ei avea să o ia în generaţia care urma: nu suferinţă personală, ci război civil între facţiunea regală şi cea aristocratică, sfâşiind ţara de la un capăt la celălalt. În caz că nu se va putea scutura de povara Casei şi a blestemului şi să intre sub protecţia lui Bergon…

— Am să vă îndeplinesc porunca, prinţesă.

— Bine.

Se rezemă pe spătarul scaunului şi mătură cu palma pergamentele albe.

— Acum, trebuie să compunem câteva scrisori. Prima va fi scrisoarea dumitale de acreditare către Vulpoi şi cred că va trebui să o scriu cu mâna mea. Dumneata ai citit şi ai

scris tratate de negociere. Trebuie să-mi spui toate formulările potrivite, ca să nu par o fetişcană neştiutoare.

— Am să-mi dau toată silinţa, dar nu sunt avocat, Iselle.

Ea ridică din umeri.

— Dacă vom izbuti, vor exista o mulţime de săbii în sprijinul vorbelor mele. Iar dacă nu, atunci nu drăgălăşeniile legislative îi vor face să ne susţină. S-o punem în cuvinte, deschis şi clar. Să începem…

Trei sferturi de oră istovitoare de concentrare cu buzele muşcate avură drept rezultat o coală redactată cu acurateţe, pe care Iselle o iscăli cu o înfloritură şi o sigila cu inelul ei. Între timp, Betriz terminase de adunat şi inventariat grămăjoara de monede şi bijuterii.

— Ăia sunt toţi banii pe care îi avem? întrebă Iselle.

— Din păcate, da, suspină Betriz.

— Atunci va trebui să amaneteze bijuteriile când va ajunge la Valenda ori în vreun alt loc sigur.

Iselle înfăşură bijuteriile strălucitoare în bucata de mătase şi le împinse peste masă înspre Cazaril.

— Diurna dumitale, Cazaril. Un dar suficient din partea Fiicei, ca să-ţi ajungă să te duci şi să te-ntorci.

— Mai mult decât suficient, dacă n-am să fiu tras pe sfoară.

— Fii atent, asta-i pentru cheltuială, nu ca să-i chiverniseşti. Trebuie să faci figură frumoasă în calitate de reprezentant al meu în Ibra. Adu-ţi aminte să te îmbraci cu straie demne de poziţia dumitale. Iar prinţul Bergon trebuie să călătorească într-un stil conform cu rangul său şi-al meu, să nu facă de ruşine Chalionul.

— Asta ar putea fi o problemă delicată. Vreau să zic, fără o armată. Am să cuget asupra acestui lucru. Multe vor depinde de, mă rog, o seamă de lucruri schimbătoare. Ceea ce-mi aduce aminte de faptul că ne trebuie o cale sigură de

comunicare. Dy Jironal şi spionii săi vor face toate eforturile pentru a intercepta orice scrisoare pe care o veți primi.

— Ah!

— Există un cifru simplu care este în acelaşi timp şi imposibil de spart. Metoda se sprijină pe două copii ale aceleiaşi cărţi tipărite. Pe una am să o iau la mine, una rămâne la voi două. Înşiruirile de trei cifre stabilesc cuvinte în funcţie de nişte coordonate – numărul paginii, numărul rândului şi poziţia din rând – pe care destinatarul le caută ca să găsească cuvântul. Să nu folosiţi întotdeauna aceleaşi numerotări pentru aceleaşi cuvinte, ci căutaţi-le pe o altă pagină dacă vreţi. Există cifruri mai bune, dar nu avem timp să vă învăţ acum, eu, of… nu am două exemplare dintr-una şi aceeaşi carte totuşi.

— Am să găsesc eu două astfel de cărţi înainte să pleci mâine, spuse Betriz cu dârzenie.

— Mulţumesc.

Cazaril se frecă la frunte. Era curată nebunie să întreprindă o astfel de călătorie, bolnav şi poate că şi sângerând, peste munţi, în mijlocul iernii. O să cadă de pe cal în zăpadă şi o să îngheţe, iar el şi calul şi scrisorile lui de acreditare or să fie mâncate de lupi.

— Iselle, inima mea vrea cu toată ardoarea. Dar trupul meu e un teritoriu ocupat, pe jumătate risipit. Mi-e teamă că n-am să pot duce până la capăt călătoria. Prietenul meu, marchizul dy Palliar, e un bun călăreţ şi un braţ de fier, care ştie să poarte o sabie. Aş putea să-i propun să fie el emisarul domniei voastre în schimb?

Iselle se încrunta îngândurată.

— Cred că va trebui să se poarte un duel al inteligenţei cu Vulpoiul, pentru mâna lui Bergon, nu un duel de oţel. Mai bine să trimitem o minte ascuţită în Ibra şi să păstrăm un braţ de fier în Chalion.

Era un gând ademenitor, să nu le lase pe Iselle şi Betriz nepăzite la urma urmei, ci cu un prieten puternic la nevoie... un prieten cu prieteni chiar.

— În orice caz, îmi îngăduiţi să-l aduc la sfatul nostru mâine?

Iselle se uită la Betriz; Cazaril nu detecta niciun semnal vădit pe care cele două să şi-l facă, dar Iselle dădu din cap, cu hotărâre.

— Da. Adu-l la mine cât mai devreme cu putinţă.

Prinţesa trase o altă bucată de hârtie înspre ea şi luă o pană nouă.

— Acum am să-i adresez o scrisoare personală prinţului Bergon, pe care o vei lua sigilată şi ai să i-o înmânezi nedeschisă. Iar după asta – suspină ea –, scrisoarea către mama. Cred că nu poţi să mă ajuţi la niciuna din astea două. Du-te şi dormi atât cât mai ai timp.

Cazaril se ridică şi făcu o reverenţă.

Când el ajunse la uşă, îi mai spuse cu blândeţe:

— Mă bucur că dumneata îi vei da vestea, Cazaril, nu vreun mesager oarecare al Cancelariei. Cu toate că va fi greu.

Trase aer adânc în piept şi se aplecă asupra scrisorii. Lumina lumânării îi făcea părul de culoarea ambrei să lucească într-o aureolă în jurul chipului ei absent. Cazaril o lăsă în baia de lumină şi păşi în întunecimea coridorului rece.

Fu trezit în zori de un ciocănit insistent în uşa camerei sale. Când se ridică, împiedicându-se, din pat şi se duse să o deschidă, nu găsi un paj cu niscai convocări, aşa cum se aştepta, ci pe Palli.

Palli, care în mod obişnuit avea o înfăţişare foarte îngrijită, arăta acum de parcă s-ar fi îmbrăcat pe întuneric,

pe bâjbâite; părul îi era turtit, aşa cum dormise şi zbârlit în toate direcţiile. Avea ochii căscaţi şi întunecaţi. Fraţii dy Gura, care căscau cu feţe somnoroase, dar voioase, zâmbeau la Cazaril de unde se opriseră, pe hol, în timp ce Palli îşi făcea loc cu umărul înăuntru. Cazaril îi înmână lumânarea de la capul patului său celui mai înalt dintre ei, Ferda, să o aprindă de la candelabrul de perete din hol; el i-o înapoie lordului şi comandantului său, Palli, care o luă în mâini şi scutură uşor din cap. Palli nu deschise gura până ce nu se închise uşa în urma lui şi-a lui Cazaril.

— Pe demonii Bastardului, Caz! Ce-i asta?

— Care asta? întrebă Cazaril destul de confuz.

Palli aprinse un alt candelabru de pe lavoarul lui Cazaril, învârtindu-se de colo-colo.

— Roagă-te pentru îndrumare, mi-ai spus. În somn, dacă eşti atât de amabil. Am fost omorât de cinci ori azi noapte-n vis, să ştii! În timp ce mergeam călare undeva. De fiecare dată, într-un fel şi mai oribil. În ultimul vis, m-au mâncat caii. Nu mai vreau să încalec pe nimic, fie ce-o fi, cal, catâr sau capră de tăiat lemne, cel puţin pentru o săptămână de-acum înainte!

— Oh! Cazaril clipi, rumegând o clipă cele auzite. Părea destul de clar. În cazul ăsta, nu vreau să pleci călare nicăieri.

— Mi-ai luat o piatră de pe inimă.

— Trebuie să plec eu însumi.

— Să pleci unde? Pe vremea asta? Sper că ştii că ninge.

— Ah, numai asta mai lipsea. Nu ţi-a spus nimeni nimic? Prinţul Teidez a murit pe la miezul nopţii astă noapte, din cauza rănii infectate.

Faţa lui Palli deveni brusc gravă, gura îi luă forma unui „O” mut.

— Asta schimbă lucrurile în Chalion.

— Într-adevăr. Dă-mi voie să mă îmbrac şi apoi vino cu mine până sus.

Cazaril îşi dădu cu apă rece pe faţă şi se strecură în hainele pe care le purtase şi cu o zi în urmă.

În apartamentele de sus Cazaril o găsi pe Betriz îmbrăcată tot cu rochia de doliu, negru cu mov, pe care o purtase seara precedentă. Era clar ca lumina zilei că nu dormise. Cazaril îi trase pe fraţii dy Gura de la vedere, de pe coridor şi îi închise în biroul lui din anticameră.

El şi cu Palli intrară în camera de primire.

Betriz atinse cu mâna un pachet sigilat, care aştepta pe o măsuţă.

— Toate scrisorile sunt gata de drum – îi aruncă o ocheadă lui Palli şi avu o ezitare – spre Valenda.

— Iselle doarme? întrebă Cazaril încet.

— Se odihneşte numai. O să vrea să vă vadă. Pe amândoi.

Betriz dispăru în dormitoare pentru o clipă, de unde se auziră nişte murmure încete, apoi se întoarse cu o pereche de cărţi la subraţ.

— M-am strecurat jos, în biblioteca rigăi şi am găsit două volume identice. Nu erau prea multe duplicate autentice. M-am gândit să le iau pe cele mai groase ca să avem de unde alege cuvinte.

— Bun, zise Cazaril şi luă una din mâna ei.

Se uită la ea şi apoi scoase un râset sinistru. *Ordol,* citi el slovele aurii de pe cotor. *Calea încincită.*

— Perfect. Chiar am nevoie să mă mai pun la punct cu noţiunile de teologie.

O aşeză alături de pachetul de scrisori.

Ieşi din dormitor şi Iselle, înfăşurată într-un halat din catifea grea, albastră, din care i se iţea dantela cămăşii de noapte. Părul chilimbariu îi cădea în valuri peste umeri.

Faţa îi era la fel de palidă şi de umflată de nesomn ca şi cea a lui Betriz. Dădu din cap înspre Cazaril şi Palli.

— Milord dy Palliar. Vă mulţumesc că mi-aţi venit în ajutor.

— Eu, uf... zise Palli. Aruncă o privire destul de disperată către Cazaril: *„la ce anume îmi dau consimţământul aici?”*

— Va pleca el în locul dumitale? îl întrebă Betriz neliniştită pe Cazaril. Dumneata n-ar trebui să încerci să faci asta, doar ştii că n-ar trebui.

— A... nu. Palli, în schimb te rog să juri că ai să o slujeşti şi ai să o aperi personal pe prinţesa Iselle, în numele zeilor şi în special al Crăiesei Primăverii. Nu e un act de trădare în asta; ea este Moştenitoarea de drept a Chalionului. Şi astfel vei avea onoarea să fii primul ei curtean care să o facă.

— Eu, eu, eu... eu pot să vă jur aceeaşi loialitate pe care am jurat-o în faţa fratelui domniei voastre, Orico, milady. Nu pot, însă, să înlocuiesc credinţa faţă de rigă cu cea faţă de domnia voastră.

— Eu nu îţi cer să mă slujeşti mai presus de Orico, ci mai presus de cancelarul lui Orico.

— Ei, asta pot să o fac, zise Palli înseninându-se. Şi cu toată inima.

Îi sărută fruntea Isellei, mâinile şi papucii şi, rămânând încă în genunchi lângă poalele ei, depuse jurământul de credinţă ca lord al Chalionului, asistat de Betriz şi Cazaril. Zise apoi, tot în genunchi:

— Ce părere aveţi, prinţesă, despre lordul dy Yarrin. În calitate de nou sfânt general al Ordinului Fiicei?

— Cred că... asemenea alegeri importante nu-mi intră încă mie în atribuţii. Dar l-aş prefera cu siguranţă oricărui alt candidat din clanul lui dy Jironal.

Palli aprobă din cap cuvintele ei măsurate şi se ridică în picioare.

— Am să-i aduc la cunoștință acest lucru.

— Iselle va avea nevoie de orice sprijin practic pe care i-l poţi da, pe tot parcursul funerarilor lui Teidez, îl înştiinţa Cazaril pe Palli. El o să fie îngropat la Valenda. Aş putea să sugerez ca prinţesa să-şi aleagă trupa dumitale din Palliar pentru a face parte din cortegiul prinţului? Vă va da ocazia să vă sfătuiţi destul de des şi vom fi siguri de faptul că îi vei fi alături atunci când va pleca din Cardegoss.

— Oh, ce gândire rapidă, îl lăudă Iselle.

Cazaril nu se simţea deloc rapid în gândire. Dimpotrivă, simţea că isteţimea lui putea cu greu ţine pasul cu cea a Isellei, ca şi cum ar fi fost încălţată cu cizme de care atârnau douăzeci de livre de mâl. Fiecare. Autoritatea care-i căzuse pe cap în noaptea trecută părea să fi eliberat o energie ascunsă în ea; ardea împreună cu această autoritate, în miezul coconului ei de întuneric. Lui Cazaril îi era teamă să închidă ochii, de teamă să nu o vadă strălucind încă acolo.

— Dar dumneata vei călători singur, Cazaril? întrebă Betriz nefericită. Nu-mi place lucrul ăsta.

Iselle bătu din buze:

— Până la Valenda, cred că trebuie să meargă singur. Nu există aproape nimeni în Cardegoss în care să am încredere să-l însoţească.

Îl cercetă pe Cazaril, cuprinsă de îndoieli.

— Odată ajuns la Valenda, bunica mea îi va putea da nişte oameni de încredere. De fapt, nu ar trebui să ajungi la curtea Vulpoiului singur şi fără escortă. Nu vreau să părem disperaţi în ochii lui.

Adăugă apoi pe un ton amar:

— Deşi chiar suntem.

Betriz se trase de catifeaua neagră a rochiei:

— Dar dacă ai să cazi bolnav pe drum? Să presupunem că tumoarea ţi se agravează? Şi cine ar şti să-ţi ardă trupul dacă mori?

Palli îşi roti capul:

— Tumoare? Cazaril! Asta ce mai e?

— Cazaril, nu i-ai spus? Credeam că-ţi e prieten!

Betriz se întoarse înspre Palli:

— Are de gând să sară în şa şi să meargă cale lungă – foarte lungă! – tocmai până în Ibra, cu o tumoare imensă, stranie şi ucigătoare în măruntaie şi fără un ajutor la drum. Nu cred că asta se numeşte curaj, cred că e prostie. În Ibra trebuie să plece, din lipsa unui alt om care să se ridice la înălţimea îndatoririi, dar nu singur, aşa!

Palli se lăsă pe spetează, apăsându-şi un deget peste buze şi îl studie pe Cazaril printre gene. Zise în cele din urmă:

— Mi s-a părut mie că arăţi bolnav.

— Da, bine, nu e nimic de făcut în privinţa asta.

— Hm… cât de grav… adică, ăăă, eşti pe…

— Dacă sunt pe moarte? Da. Cât de curând? Nimeni nu ştie. Ceea ce face ca viaţa mea să nu fie diferită de a ta, aşa cum sublinia şi învăţatul Umegat. Şi la urma urmei, cine vrea să moară în pat?

— Tu vroiai, întotdeauna ziceai asta. De o bătrânețe înaintată, în pat, cu nevasta altuia.

— A mea, de preferinţă, suspină Cazaril. Ei, în fine.

Reuşi să nu se uite la Betriz.

— Moartea mea o las în seama zeilor. În ceea ce mă priveşte, pot să plec de îndată mi se înşeuează un cal.

Gemu cu privirea plecată şi luă pachetul şi cartea. Palli se uită la Betriz care îşi frângea mâinile şi se uita rugător la el. El mormăi o înjurătură în barbă, se ridică şi se duse val-

vârtej la uşa care dădea în anticameră, pe care o smuci în lături. Foix dy Gura, care stătea cu urechea lipită de cealaltă parte, se bălăbăni surprins pe picioare, clipi şi zâmbi la comandantul lui. Fratele lui, Ferda, care stătea sprijinit de peretele opus, pufni.

— Bună, băieţi, zise Palli potolit. Am o mică însărcinare pentru voi.

Cazaril, cu Palli pe urmele lui, ieşi cu paşi mari de pe porţile Zangrelui, îmbrăcat ca pentru o călătorie cu calul pe timp de iarnă, având pe umăr sacul de corespondenţă, obişnuit prins la oblâncul şeii, îngreunat de haine pentru schimb, o mică avere, cartea de teologie şi o trădare discutabilă.

Îi găsi pe fraţii dy Gura deja în curtea grajdurilor, chiar în faţa lui. Trimişi de grabă la palatul lui Yarrin, cu ordine urgente din partea lui Palli, îşi schimbaseră şi veşmintele albastre, de curte, într-o ţinută mai practică pentru călărit, cu cizme destul de uzate, cu carâmbi înalţi.

Betriz era şi ea cu ei, înfăşurată într-o pelerină albă din lână. Stăteau la sfat, iar Betriz gesticula apăsat. Foix ridică ochii şi-l văzu pe Cazaril apropiindu-se; faţa lui lată căpătă o expresie sobră şi mai degrabă intimidată. Făcu un semn şi spuse ceva. Betriz aruncă o privire peste umăr, iar conversaţia încetă subit. Fraţii se întoarseră şi-i făcură mici plecăciuni lui Cazaril. Betriz îl fixa cu privirea, ca şi cum chipul lui ar fi fost o lecţie pe care el o pusese să o memoreze.

— Ferda! zise Palli.

Dresorul de cai ciuli urechea la el. Palli trase două scrisori din mantia sa fără mâneci, una sigilată, alta doar împăturită.

— Asta – îi înmână el scrisoarea împăturită lui Ferda – e o scrisoare de împuternicire din partea mea, ca lord devot al Ordinului Fiicei, îndreptăţindu-te pe tine la orice sprijin vei avea nevoie din partea congregaţiilor de maici, în călătoria voastră. Orice cheltuială îmi va fi trimisă mie, la Palliar. Astălaltă – îi întinse scrisoarea sigilată – e pentru tine, să o deschizi la Valenda.

Ferda încuviinţă din cap şi le ascunse pe-amândouă. Cea de a doua scrisoare, de mână, îi punea pe fraţii dy Gura sub comanda lui Cazaril în numele Fiicei, fără niciun fel de explicaţie. Călătoria în Ibra avea să constituie o surpriză interesantă pentru ei.

Palli se plimbă pe lângă ei, inspectându-i cu un ochi de comandant.

— Aveţi destule haine groase? Sunteţi înarmaţi pentru atacurile banditeşti?

Ei scoaseră la vedere nişte săbii lustruite şi arbalete pregătite – cu corzile protejate de umezeală, cu săgeţi din belşug – tot echipamentul în stare bună. Doar câţiva fulgi răzleţi de zăpadă se învârteau acum prin aerul umed, ca să se aşeze pe ţesăturile de lână, pe harnaşamentele din piele şi pe părul lor, transformându-se în picături mici. Ninsoarea din zori se dovedise a fi doar o spoială, aici, în cetate. În munţi erau toate şansele să fie mai groasă.

Betriz scoase un obiect micuţ, pufos şi alb. Cazaril se dumiri că era o căciulă de blană, aşa cum purtau oamenii căliţi de la munte, din sudul Chalionului, cu urechi care se legau sub bărbie şi cu blană pe interior. Dacă acele căciuli erau asemănătoare atât pentru bărbaţi, cât şi pentru femei, aceasta era evident făcută pentru o femeie, din piele de iepure alb, cu flori brodate cu fir auriu în jurul coroanei.

— Cazaril, m-am gândit că poate ai să ai nevoie de asta în trecătorile de sus din munţi.

Foix ridică din sprâncene şi rânji, iar Ferda se ascunse pe după mână.

— Fermecător! zise el.

Betriz se făcu roşie.

— A fost singura pe care am putut să o găsesc în aşa timp scurt, zise ea, apărându-se. E mai bine decât să-ţi îngheţe urechile!

— Aşa este, spuse Cazaril cu seriozitate. Eu nu am nicio căciulă la fel de bună. Am să-ţi fiu recunoscător.

Neluându-i în seamă pe tinerii care rânjeau, o luă din mâinile ei şi îngenunche ca să o împacheteze cu grijă în desagă. Nu era doar un gest ca să-i facă plăcere lui Betriz, deşi zâmbi în sinea lui la pufnetul ei în direcţia lui Ferda; atunci când fraţii vor de piept cu vântul iernii din munţii de la graniţă rânjetele acelea li se vor şterge de pe feţe destul de repede.

Iselle îşi făcu şi ea apariţia printre porţi, într-o mantie de catifea de un violet atât de închis, încât părea aproape negru, urmată de un slujbaş al Cancelariei, care îi înmână o ştafetă numerotată, în schimbul semnăturii lui Cazaril în registrul lui. Omul pocni coperţile bucoavnei şi se grăbi să se întoarcă pe podul mobil înăuntru, să scape de frigul pătrunzător.

— Aţi putut să obţineţi ordinul lui dy Jironal? întrebă Cazaril, ascunzând ştafeta într-un buzunar interior al hainei.

Ştafeta avea să-i pună la dispoziţie cei mai odihniţi cai, mâncare şi paturi curate, deşi înguste şi tari, în orice clădire a poştalionului Cancelariei de pe drumurile principale de pe tot cuprinsul Chalionului.

— Nu pe al lui dy Jironal. Pe al lui Orico. Orico e încă rigă în Chalion, chiar dacă până şi funcţionarului Cancelariei trebuie să i se amintească acest lucru.

Iselle pufni scurt.

— Mergi în paza zeilor, Cazaril!

— Vai, da, oftă el, apoi îşi dădu seama că aceea nu fusese o remarcă, ci o urare de bun rămas.

Îşi plecă capul să îi sărute mâinile îngheţate. Betriz se uita cu coada ochiului la el. El şovăi, apoi îşi drese vocea şi îi luă şi ei mâinile. Degetele i se încleştară de ale lui când le atinse cu buzele. Ea inspiră adânc, dar privea în zare, undeva deasupra capului lui plecat. Se îndreptă ca să-i vadă pe fraţii dy Gura făcându-se mici sub uitătura ei fioroasă.

Un rândaş de la Zangre scoase din grajduri trei cai înşeuaţi pentru curieri. Palli îşi strânse mâinile cu verii săi. Ferda luă hăţurile de la calul care părea a fi al lui Cazaril, un murg sprinten, care se potrivea cu înălţimea lui. Musculosul Foix se grăbi să îi ţină scara, şi, în timp ce Cazaril se aşeza în şa cu un geamăt slab, îl întrebă grijuliu:

— Vă simţiţi bine, milord?

Nici nu plecaseră bine; *ce* le-o fi spus Betriz?

— Da, totu-i bine, îl asigură Cazaril. Mulţumesc.

Ferda îi înmână hăţurile, iar Foix îl ajută să îşi fixeze de şa desaga preţioasă. Ferda se aruncă uşor pe calul lui, fratele lui se urcă un pic mai greoi pe al său şi porniră afară din curtea grajdurilor. Cazaril se întoarse în şa să le vadă pe Iselle şi pe Betriz făcându-şi drum înapoi pe podul mobil şi spre poarta mare a Zangrelui. Betriz privi în urmă şi îşi ridică mâna în sus; Cazaril îi întoarse salutul. Apoi caii dădură primul colţ, iar clădirile din Cardegoss îi ascunseră poarta cea mare, pierzând-o din priviri. O singură cioară îi urmă, zburând din jgheaburi pe cornişe.

Pe prima stradă îl întâlniră pe cancelarul dy Jironal urcând încet cu calul dinspre palatul Jironal, flancat de doi însoţitori pe jos. Fusese, evident, acasă ca să se spele, să mănânce, să se schimbe de haine şi să se îngrijească de

corespondenţa sa cea mai urgentă. Judecând după faţa cenuşie şi ochii injectaţi cu sânge, nu dormise mai mult decât Iselle cu o noapte în urmă.

Dy Jironal îşi trase calul de dârlogi şi schiţă înspre Cazaril un salut ciudat.

— Unde-ai pornit, milord Cazaril – ochi şeile uşoare pentru curieri, stanţate cu emblema Chalionului, înfăţişând castelul şi leopardul – pe caii Cancelariei mele?

Cazaril se înclină şi el uşor.

— La Valenda, milord. Prinţesa Iselle a decis că nu vrea ca un străin să-i ducă vestea cea rea mamei şi bunicii ei, așa că m-a însărcinat pe mine să-i fiu curier.

— La nebuna de Ista, ei? Dy Jironal îşi răsfrânse buzele. Nu te invidiez pentru sarcina asta.

— Într-adevăr. Cazaril îşi ridică tonul vocii, plin de nădejde. Ordonaţi să mă întorc alături de Iselle şi am să mă supun fără să stau pe gânduri.

— Nu, nu. Colţurile buzelor lui dy Jironal se curbară într-un zâmbet abia perceptibil de satisfacţie. Nu mă pot gândi la un om mai nimerit pentru această însărcinare tristă. Mergi mai departe. Oh, când ai de gând să te întorci?

— Deocamdată nu sunt sigur. Iselle şi-a dorit ca eu să mă asigur că mama ei e în afară de orice pericol înainte să mă întorc. Nu mă aştept ca Ista să primească prea bine vestea.

— Adevărat. Ei, noi o să veghem în locul dumitale.

Nici nu mă îndoiesc că o să o faceţi. Schimbă saluturi de plecare cu dy Jironal şi cele două grupuri se puseră în mişcare în direcţii opuse. Cazaril aruncă o privire în spate şi îl surprinse pe dy Jironal uitându-se după el, chiar înainte să dea cotul străzii înspre porţile Zangrelui. Dy Jironal ştia că nicio ambuscadă nu l-ar mai fi ajuns din urmă pe Cazaril, care pornise pe caii rapizi ai curierilor. Întoarcerea ar fi fost

o oportunitate pentru el. *Numai că n-am să mă întorc pe același drum.*

Ori deloc? Învârti pe-o parte şi pe alta în mintea lui toate dezastrele posibile care ar urma unui eşec; care ar fi soarta lui dacă ar reuşi? Ce făceau zeii cu sfinţii folosiţi? Nu mai întâlnise vreunul, după câte ştia el, cu excepţia lui Umegat, care acum... dacă se gândea bine, aceste gânduri nu erau prea liniştitoare.

Ajunseră la poarta cetăţii şi trecură podul de peste râu ca să ajungă la drumul cel mare. Cioara lui Fonsa nu-i urmă mai departe, ci se proţăpi pe crenelurile înalte ale porţii, scoţând câteva croncăneli triste, care răzbăteau în ecouri, în timp ce ei coborau în defileu. Peretele abrupt al Zangrelui, dezgolit de verdeaţă pe timp de iarnă, se ridica înalt şi dezolant de-a lungul apei negre şi repezi a râului. Cazaril se întrebă dacă Betriz privea de la vreuna din ferestrele înalte ale castelului în timp ce ei treceau pe drum. El n-ar fi în stare să o vadă acolo, sus, pe înălţimile acelea învăluite în negură.

Gândurile lui întunecate se risipiră la pocnetul înfundat şi plescăiala unor copite. Un curier aplecat în şa trecu ca săgeata pe lângă ei, în goana calului înspumat şi suflând greu. El – ba nu, ea – le flutură un salut în trecere. Femeile-curier erau preferate de unii dintre stăpânii de cai ai Cancelariilor, cel puţin pe rutele mai sigure, căci susţineau că greutatea lor redusă şi mâinile uşoare menajau animalele. Foix făcu şi el un semn înapoi şi se întoarse în şa să-i vadă cosiţele negre în vânt.

Cazaril nu credea că el îi admira doar priceperea la călărie.

Ferda îşi înghionti animalul ca să ţină pasul cu Cazaril.

— Putem să pornim la galop acum, milord? întrebă el plin de speranţă. Lumina zilei e scumpă, iar animalele astea sunt odihnite.

Dar, pe cei cinci zei, eu nu sunt. Cazaril trase aer adânc în piept, anticipând durerea.

— Da.

Îşi lipi călcâiele cizmelor de coastele calului său dereş, iar animalul ţâşni într-un galop întins. Drumul se aşternea în faţa lor tăind peisajul posomorât, vărgat de dâre de zăpadă, şerpuind în ceţuri plumburii, încărcate de putreziciunea uşor dulceagă a vegetaţiei hibernale. Dispărând apoi în necunoscut.

Capitolul 21

Ajunseră la Valenda a doua zi în amurg. Cetatea se îngrămădea mătăhăloasă pe fundalul cerului de culoarea cositorului, fiind luminată ici şi colo de flacăra portocalie a câte unei torţe sau lumânări, scântei firave de viaţă. N-au mai făcut popasuri pe circuitul derivat înspre Valenda, staţiile curierilor fiind rezervate pentru ruta către cetatea de scaun de la Taryoon, din Baocia, aşa că ultima porţiune de drum fusese istovitoare pentru cai. Cazaril a fost mulţumit să poată lăsa animalele stoarse de vlagă să meargă la pas, cu capul în jos şi frâiele slobozite, cât au străbătut cetatea şi au urcat dealul spre la castel. Şi-ar fi dorit să se oprească aici, să se oprească şi să se culce la marginea drumului, fără să se mişte de acolo zile în şir. Peste numai câteva clipe avea datoria să-i spună unei mame că fiul ei a murit. Din toate încercările pe care se aştepta să le înfrunte în călătoria lui, asta era cea mai grea.

Ajunseră mult prea curând la porţile castelului provincarei. Gărzile îl recunoscură pe loc şi dădură fuga să

strige la servitori; rândaşul Demi îi ţinu calul şi fu cel dintâi care-l întrebă:

— De ce sunteţi aici, milord?

Cel dintâi, dar dar nu şi singurul.

— Am un mesaj pentru provincară şi pentru lady Ista, răspunse scurt Cazaril, aplecat peste oblâncul şeii.

Foix îşi iţi capul pe după coama calului său, uitându-se în sus în aşteptare; Cazaril îşi petrecu un picior peste crupa calului, şi-l eliberă pe celălalt din scară şi se lăsă în picioare. I se înmuiară genunchii şi ar fi căzut în clipa aceea, dacă nu era o mână forte care să-l susţină de cot. Scoseseră un timp bun. Se gândi ameţit cât de scump va plăti pentru asta. Rămase un moment pe loc, tremurând, până când îşi recăpătă echilibrul.

— Dy Ferrej e aici?

— O însoţeşte pe provincară la un ospăţ de nuntă, jos, în oraş, îi spuse Demi. Nu ştiu dacă au de gând să se întoarcă prea curând.

— Oh, spuse Cazaril.

Era atât de ostenit că abia mai putea gândi. Fusese la fel de vlăguit şi cu o seară înainte, încât căzuse buştean pe patul de campanie din clădirea poştalionului, după ce fusese nevoie ca ajutoarele lui să îl ducă la culcare şi adormise chiar şi în pofida chinurilor la care îl supunea Dondo. Să o aştepte pe provincară? Îşi pusese în gând să îi raporteze întâi ei vestea şi apoi să o lase să hotărască în ce fel să-i spună fiicei sale. Nu. Era insuportabil. *Termină odată cu asta!*

— În cazul ăsta, am să o văd pe lady Ista mai întâi.

Apoi mai spuse:

— Caii trebuie să fie ţesălaţi, adăpaţi şi hrăniţi. Aceştia sunt Ferda şi Foix dy Gura, oameni de familie bună, din

Palliar. Vă rog, aveţi grijă să li se pună la dispoziţie... orice. Suntem flămânzi.

Şi aveau nevoie şi de o baie, asta era evident. Fiecare dintre ei avea hainele groase de lână asudate şi stropite de noroiul de pe drumurile desfundate de intemperiile iernii, mâinile îmbâcsite de praf, feţele dungate de murdărie. La toţi trei le cădeau pleoapele de oboseală în lumina torţelor din curte. Cazaril se repezi, cu degetele încleştate de la strânsoarea hăţurilor şi îngheţate încă din zorii zilei, la desagii agăţaţi de coburile şeii. Foix îl scuti şi de sarcina asta şi trase desaga de pe cal. Destul de hotărât, Cazaril o smulse înapoi, o plie sub braţ şi se întoarse.

— Du-mă la Ista acum, te rog, spuse el cu o voce pierită. Am scrisori pentru ea din partea prinţesei Iselle.

Un servitor de casă îl conduse înăuntru şi apoi pe scările din clădirea cea nouă. Omul fu nevoit să îl aştepte pe Cazaril să urce încet în urma lui. Avea picioarele ca de plumb. Un val de murmure se ridică şi coborî atunci când doamnele roinei îi cerură explicaţii servitorului care încerca să-l introducă pe Cazaril în apartamentele ei. Aerul dinăuntru era parfumat de mireasma care se ridica din nişte boluri cu flori şi petale uscate şi era roşiatic de la lumina lumânărilor şi a focului care ardea într-un cămin dintr-un colţ al iatacului. Cazaril se simţi uriaş şi stângaci şi mizerabil în acest salonaş elegant.

Ista şedea pe o canapea cu perne, înfăşurată în şaluri groase, având părul cenuşiu prins într-o funie groasă pe spate. La fel ca şi Sara, era înconjurată de umbra de cerneala a blestemului. *Aşadar, am ghicit bine.*

Ista se întoarse spre el; deschise ochii mari şi încremeni. Înţelesese cu siguranţă că se întâmplase ceva teribil de grav doar din simpla lui prezenţă neaşteptată aici. Cele o sută de moduri în care să-i dea vestea cu blândeţe, pe care

şi le repetase în minte în timpul orelor nesfârşite de pe drum, păreau să i se scurgă printre degete, sub apăsarea acelor ochi negri, dilataţi. Orice întârziere acum ar fi fost crudă peste măsură. Căzu în genunchi în faţa ei şi îşi drese vocea.

— Mai întâi: Iselle e bine!

Inspiră, după care, zise:

— În al doilea rând, Teidez a murit acum două nopţi, din cauza unei răni infectate.

Cele două femei care o însoţeau pe Ista ţipară şi se luară în braţe una pe alta. Ista rămase aproape neclintită, cu excepţia unui zvâcnet uşor perceptibil, ca şi cum o săgeată nevăzută ar fi străpuns-o. Răsuflă prelung, rămânând mută.

— Îmi înţelegeţi cuvintele, roină? îndrăzni cu greu Cazaril să întrebe.

— O, da, respiră ea.

Îşi ridică un colţ al gurii; Cazaril nu-l putea numi zâmbet. Nu era nici pe departe zâmbet acea ironie neagră.

— Atunci când este prea mult anticipată, o lovitură cade ca o uşurare, înţelegi? Aşteptarea a luat sfârşit. Acum pot să încetez să mă mai tem. Poţi să-nţelegi lucrul ăsta?

Cazaril dădu din cap.

După un moment de tăcere, întreruptă numai de suspinele celor două femei, întrebă şoptit:

— Cum s-a ales cu rana asta? La vânătoare? Sau alt... cumva?

— Nu chiar... la vânătoare. Într-un fel, a fost...

Cazaril îşi linse buzele, crăpate de ger.

— Doamnă, vedeţi ceva straniu în înfăţişarea mea?

— Văd doar ce-mi arată ochii, acum. Am orbit de mulţi ani, dacă înţelegi? *Tu* vezi?

Sublinierea făcuse lumină asupra înţelesului vorbelor ei, se gândi Cazaril.

— Da.
Ea dădu din cap şi se lăsă pe spate.
— Eram încredinţată că e aşa. E ceva anume în înfăţişarea celor care văd cu acei ochi.
Una din îngrijitoarele Istei se strecură tremurând până la ea şi-i spuse pe o voce exagerat de grijulie:
— Doamnă, poate că ar trebui să mergeţi acum la culcare. Doamna, mama dumneavoastră, se va întoarce cu siguranţă în curând...
Îi azvârli o privire plină de înţeles peste umăr lui Cazaril; în mod clar, femeia credea că pe Ista o apucase o criză de nebunie. O criză de ceea ce toată lumea credea că e nebunie. Fusese vreodată nebună?
Cazaril îşi lăsă greutatea pe călcâie.
— Vă rog, lăsaţi-ne acum. Trebuie să am o discuţie între patru ochi cu roina pe marginea unor chestiuni de urgenţă.
— Milord...!
Femeia reuşi să scoată un zâmbet fals şi îi şopti la ureche:
— Nu avem curaj să o lăsăm în acest moment de criză – ar putea să-şi facă rău.
Cazaril se ridică de-a binelea în picioare şi le luă pe cele două femei de câte o mână şi le cârmi cu delicateţe, dar neînduplecat, afară pe uşă.
— Am să am eu însumi grijă de asta. Uite, puteţi aştepta în camera aceea, din partea cealaltă a holului, iar dacă voi avea nevoie de ajutor, vă voi striga, e bine?
Le închise ambele uşi în nas, curmându-le protestele.
Ista aştepta nemişcată, cu excepţia mâinilor cu care îşi făcea de lucru. Ţinea în mână o batistă fină, de dantelă, pe care se apucase să o împăturească iar şi iar, în pătrate tot mai mici. Cazaril scoase un geamăt aşezându-se turceşte pe

podea la picioarele ei şi privind furat la chipul acela cu ochi mari şi alb ca varul.

— Am văzut stafiile de la Zangre, zise el.

— Da.

— Mai mult de atât. Am văzut norul negru care pluteşte ameninţător asupra Casei voastre. Blestemul Generalului de Aur, urgia urmaşilor lui Fonsa.

— Da.

— Știați despre asta, atunci?

— Oh, da.

— Atârnă si asupra domniei voastre acum.

— Da.

— Atârnă deasupra lui Orico şi Sara. Deasupra Isellei... şi a lui Teidez.

— Da.

Scutură din cap şi îşi feri privirea.

Cazaril se gândi la starea de şoc pe care o văzuse câteodată căzând asupra oamenilor în bătălii, între momentul în care se prăvălea lovitura şi momentul în care se prăbuşeau trupurile lor; oameni care ar fi trebuit să-şi fi pierdut cunoştinţa, să fie morţi, împleticindu-se totuşi pe picioare pentru o clipă, ducând la capăt, câteodată, nişte acte extraordinare. Să fi fost tăcerea asta coerentă un astfel de şoc, pe cale să se topească – se cădea să profite de ea? Sau Ista nu fusese niciodată cu adevărat incoerentă? *Ori poate că numai noi am fost incapabili să o înţelegem vreodată?*

— Orico a căzut greu bolnav. Cum am ajuns eu să capăt cel de al doilea simţ al vederii face parte dintr-un tot care include această neagră încâlceală. Dar vă rog, vă rog, doamnă, spuneţi-mi cum aţi ajuns să ştiţi. Ce aţi văzut şi când şi cum? *Trebuie* să înţeleg. Pentru că sunt convins că mi-a fost dat, mi-a căzut pe cap, mă tem, să fac ceva în

privinţa asta. Şi totuşi nu a fost nimic care să-mi spună cum anume să acţionez. Nici clarviziunea nu poate străpunge bezna asta.

Ea ridică din sprâncene.

— Pot să-ţi spun adevăruri. Nu pot să-ţi dau înţelegere. Căci cum ar putea să dea cineva ceva ce nu are? Întotdeauna am spus adevărul.

— Da. Înţeleg acum.

Inspiră, ca să-şi facă curaj.

— Dar aţi spus cuiva vreodată tot ce ştiţi?

Ea îşi frământă în dinţi buza de jos, cercetându-l. Mâinile tremurătoare, care păreau să aparţină unei alte Ista decât aceasta cu chipul cioplit, începură să despăturească din nou pe genunchi nodul strâns al batistei. Încet-încet, începu să clatine din cap. Vocea îi era atât de stinsă, încât Cazaril trebui să-şi ciulească urechea, să fie sigur că-i prinde cuvintele.

— Totul a început când eram însărcinată cu Iselle. Viziunile. Cea de a doua vedere apărea când şi când. Credeam că este vreun efect al sarcinii, care le poate suci minţile unor femei. Doctorii m-au convins pentru o vreme că aşa este. Vedeam plutind stafiile străvezii. Am văzut norul cel negru atârnând asupra lui Ias şi asupra tânărului Orico. Auzeam voci. Îmi apăreau în vis zeii. Generalul de Aur, Fonsa şi cei doi companioni credincioşi ai săi, arzând în turnul acela. Întreg Chalionul arzând ca şi turnul. După ce s-a născut Iselle, vedeniile au încetat. Credeam că înnebunisem, iar apoi m-am făcut bine iar.

Ochiul nu se vede pe sine, nici ochiul dinlăuntru. Lui îi fusese dat Umegat, i se dăduse înţelepciune, câştigată pe spinarea altora, iar apoi îi fusese înmânată ca un dar. Cât de înfricoşat ar fi el acum, dacă ar mai bâjbâi încă după explicaţii ale inexplicabilului?

— Apoi am rămas însărcinată din nou, cu Teidez. Iar viziunile au început din nou, de două ori mai rău ca înainte. Era insuportabil să mă cred nebună. Doar atunci când am ameninţat că mă voi sinucide mi-a mărturisit Ias că era din cauza blestemului şi că el ştia despre asta. Ştiuse dintotdeauna.

Şi ce trădare, să afle că cei care ştiau adevărul nu i l-au spus, ci au lăsat-o să se clatine pe picioare într-o teroare izolată?

— Am fost îngrozită că-mi adusesem copiii pe lume într-un pericol aşa cumplit. M-am rugat şi m-am tot rugat la zei să rupă acel văl blestemat sau măcar să îmi spună cum ar putea fi rupt, să îi salveze pe cei nevinovaţi. Apoi, Maica Verii mi s-a arătat, aproape când să îl nasc pe Teidez. Nu într-un vis, nu în timp ce dormeam, ci când eram trează şi conştientă, ziua în amiaza mare. A stat la fel de aproape de mine cum stai dumneata acum şi am căzut în genunchi. Puteam să îi ating mantia dacă vroiam. Avea răsuflarea înmiresmată, ca florile de câmp în mijlocul verii. Frumuseţea chipului ei era prea mare ca să o pot cuprinde cu mintea, era ca şi cum aş fi privit în soare. Avea un glas suav ca un cântec.

Buzele Istei fură străbătute de un fior; chiar şi acum, pacea acelei viziuni arunca reverberaţii scurte pe chipul ei, străfulgerări de frumuseţe aidoma reflexiei soarelui în nişte ape întunecate. Dar sprâncenele i se îmbinară din nou şi îşi reluă firul povestirii, aplecându-se în faţă, devenind, dacă era posibil, şi mai întunecată, şi mai încordată.

— A zis că zeii căutau să-şi retragă blestemul, că nu mai aparţinea acestei lumi, că fusese un dar hărăzit Generalului de Aur, pe care el îl risipise greşit. A zis că zeii ar putea să ia blestemul înapoi la ei prin voinţa unui om care şi-ar pune viaţa de trei ori pe altarul Casei regale din Chalion.

Cazaril se fâstâci. Sunetul propriilor sale nări, care scoteau o suflare precipitată, era de ajuns de puternic să acopere mărturia ei şoptită. Dar întrebarea se ivi neajutorată pe buzele lui, deşi se blestemă în gând pentru cât de prosteşte avea să sune.

— Ăă... presupun că nu s-ar putea în loc de asta, să-şi sacrifice trei oameni viaţa pe rând?

— Nu. Buzele ei se curbară în acel non-zâmbet ironic ciudat. Înţelegi unde-i problema.

— Eu... eu... nu întrevăd soluţia, totuşi. Are vreun tâlc profeţia asta?

Ea îşi desfăcu mâinile scurt, vag, apoi începu să-şi împăturească batista din nou.

— I-am spus lui Ias. El i-a spus lordului dy Lutez, bineînţeles; Ias nu avea niciun secret faţă de dy Lutez, cu excepţia mea. Cu excepţia mea.

O curiozitate de ordin istoric îl copleşi pe Cazaril. Acum că erau tovarăşi întru... cele sfinte, sau ceva pe-acolo, părea să-i vină uşor să vorbească cu Ista. Lejeritatea aceea implica un soi de alienare, de răsturnare, de fragilitate, încât dacă ar fi clipit, senzaţia aceea ar fi pierit dincolo de amintire şi totuşi...

Era o relaţie ca de la sfânt la sfânt şi de la suflet la suflet, căci acest moment inefabil presupunea o intimitate străină şi mai pârjolitoare decât cea dintre doi iubiţi, începu să înţeleagă de ce tăbărâse Umegat asupra lui cu atâta sete.

— Care era relaţia dintre ei, cu adevărat?

Ea ridică din umeri.

— Erau amanţi încă de dinainte să mă nasc eu. Cine eram eu să-i judec? Dy Lutez îl iubea pe Ias; eu îl iubeam pe Ias. Ias ne iubea pe amândoi. Şi-a dat atât de mult silinţa, i-a păsat atât de mult, încercând să îndure povara morţii tuturor fraţilor lui şi a tatălui lui, Fonsa. S-a consumat până

la graniţa cu moartea păsându-i de toţi şi, cu toate astea, totul a mers din ce în ce mai rău.

Ea avu o ezitare, iar Cazaril se temu pentru o clipă că din vina lui îşi pusese capăt mărturisilor. Dar, după cum se vedea, îşi punea în ordine... nu gândurile, ci bătăile inimii, căci continuă şi mai rar:

— Nu-mi amintesc cui i-a venit ideea pentru prima dată. Ne-am aşezat la sfat toţi trei într-o noapte, după ce s-a născut Teidez. Mai am încă vie imaginea aceea în minte. Ştiam că amândoi copiii noştri erau înghiţiţi de lucrul acela malefic, la fel şi bietul Orico. „Salvează-mi copiii!” striga Ias, lăsându-şi fruntea pe masă şi plângând. „Salvează-mi copiii”. Atunci, lord dy Lutez i-a spus: „Pentru dragostea ce ţi-o port, am să încerc; am să provoc sacrificiul ăsta”.

El abia a îndrăznit să şoptească: „Dar, pe toţi cinci zeii, în ce fel?”

Ista scutură din cap.

— Am adus în discuţie o sumedenie de planuri; cum ar putea cineva să omoare un om, iar apoi să-l facă să moară din nou? Imposibil şi totuşi, nu chiar. Până la urmă ne-am oprit asupra înecului ca fiind cea mai bună modalitate de pus la încercare. N-ar da ocazia la nici cea mai mică vătămare corporală şi existau atâtea poveşti despre oameni care au fost aduşi înapoi la viaţă după ce s-au înecat. Dy Lutez s-a apucat să-i ia la întrebări pe unii dintre ei, în încercarea de a găsi secretul.

Cazaril expiră cu putere. *Prin înec, oh, zeilor!* Şi cu tot sângele rece posibil... începură să-i tremure şi lui mâinile. Glasul ei se auzi din nou, încet şi nemilos.

— L-am pus pe un doctor să jure că va păstra secretul şi am coborât în temniţele din Zangre. Dy Lutez s-a lăsat dezbrăcat şi legat, cu braţele şi picioarele pe lângă corp, şi spânzurat cu capul în jos pe fundul unei cuve. L-am

cufundat întâi cu capul. Şi l-am ridicat din nou, când a încetat să se mai zbată într-un final...

— Şi murise? întrebă Cazaril moale. Atunci acuzaţia de trădare a fost...

— Murise într-adevăr, dar nu pentru ultima oară. L-am adus la viață din nou, cu greu.

— Oh!

— Oh, dar planul nostru mergea totuşi! Îşi încleşta mâinile. Puteam să simt, vedeam cu ochii mei, spărtura din blestem! Însă pe dy Lutez l-a lăsat curajul. În cea de a doua seară s-a opus scufundării în apă. Ţipa că vroiam să-l asasinez din gelozie. Atunci... Ias şi cu mine am făcut o greşeală.

Cazaril începea să întrevadă deznodământul acum. Chiar dacă închidea ochii nu era scutit să vadă. Se forţă să rămână cu ei deschişi şi asta în faţa ei.

— L-am prins şi am făcut a doua încercare cu forţa. Ţipa şi plângea... Ias se clătina, eu am strigat: „Dar trebuie să o facem! Gândeşte-te la copii!” Numai că de data aceasta, când l-am scos afară era mort, iar toate lacrimile şi rugăciunile noastre nu au fost în stare să-l mai învie. Ias era distrus, eu eram înnebunită. Vederea mea lăuntrică mi-a fost smulsă de pe ochi. Zeii şi-au întors faţa de la mine...

— Atunci învinuirea de trădare a fost falsă. *Întru totul falsă.*

— Da. O minciună care să ascundă păcatele noastre. Care să justifice cadavrul. Trase aer în piept. Dar familia lui nu a fost privată de drepturile civile şi de proprietăţile lui, aşa cum se procedează în cazul unei crime grave, nimic nu i-a fost retras.

— Mai puţin reputaţia lui. Onoarea lui publică.

O onoare care fusese totul pentru mândrul dy Lutez, pentru care bogăţia şi gloria erau nişte semne exterioare ale acesteia.

— Am făcut-o în panica de moment care ne cuprinsese. Iar mai apoi nu puteam să retractăm. Cred că asta l-a ros cel mai mult pe Ias, dintre toate regretele sale. În lunile care au urmat, Ias nu mai vroia să mai încerce, nu mai vroia să găsească alt voluntar. Trebuie să fie un sacrificiu de bunăvoie, înţelegi; nicio crimă în care victima s-ar zvârcoli n-ar fi fost de vreun folos, ci numai un om care să facă un pas înainte din proprie iniţiativă, cu ochii larg deschişi. Ias şi-a întors faţa lumii şi a murit copleşit de durere şi vină – mâinile ei întindeau de fâşia de dantelă, aproape să o rupă – lăsându-mă singură cu doi copilaşi şi fără nicio cale de a-i proteja ori salva de acest… lucru… tenebros…

Respiră, cu pieptul zbătându-i-se agitat. Dar nu se lansă într-un acces de isterie aşa cum se temuse Cazaril, care era gata să sară în picioare şi să-i cheme îngrijitoarele. De îndată ce ritmul respiraţiei ei încetini, îşi relaxă şi el muşchii din nou.

— Dar dumneata? făcu ea în cele din urmă. Ai primit atingerea zeilor?

— Da.

— Îmi pare rău.

Un râs neliniştitor îi scăpă de pe buze.

— Aha!

Îşi frecă ceafa. Acum îi venise lui rândul să se confeseze. Putea să-şi ascundă adevărul de ochii celorlalţi, pentru că aşa era mai convenabil. Dar nu şi faţă de Ista, îi era dator cu fiecare amănunt şi fiecare durere suferită. Rană pentru rană.

— Ce v-a ajuns la urechi din Cardegoss despre scurta logodnă a Isellei şi despre destinul lui Dondo dy Jironal?

— A venit un mesager după altul, înainte ca să avem timp să sărbătorim – n-am ştiut ce anume să-nţelegem din toate astea.

— Să sărbătoriţi? Un bărbat de patruzeci de ani, împerecheat cu o fată de şaisprezece?

Ea îşi ridică bărbia, semănând atât de bine cu Iselle, încât lui Cazaril îi pieri suflarea.

— Ias şi cu mine era mult mai depărtaţi ca vârstă decât atât.

Ah, da! Din pricina acestui motiv avea tendinţa să aibă o altă perspectivă asupra lucrurilor.

— Dondo nu era nici pe departe Ias, milady. Era corupt, desfrânat, hulitor, un delapidator şi sunt aproape sigur că a pus să fie ucis dy Sanda. Poate că l-a ucis chiar cu mâna lui. Complota împreună cu fratele lui, Martou, că câştige controlul absolut asupra Casei Chalionului, prin intermediul lui Orico, Teidez şi Iselle.

Ista îşi duse o mână la gât.

— L-am întâlnit pe Martou cu ani în urmă, la curte. Aspira de pe atunci să fie următorul lord dy Lutez. Dy Lutez, cea mai strălucitoare şi mai nobilă stea de pe firmamentul Chalionului dintotdeauna – Martou ar fi putut în cel mai bun caz să înveţe cum să-i cureţe cizmele. Pe Dondo nu l-am cunoscut.

— Dondo era un dezastru. Eu l-am întâlnit pentru prima oară acum câţiva ani şi nu avea vreun pic de caracter nici pe vremea aceea. A devenit mai rău cu vârsta. Iselle era năucită şi furioasă că îi fusese băgat pe gât. S-a rugat la zei să o elibereze din această uniune abominabilă, dar zeii… nu i-au răspuns. Aşa că am făcut-o eu. L-am urmărit timp de o zi, intenţionând să îl asasinez pentru binele ei, dar nu m-am putut apropia de el. Aşa că m-am rugat la Bastard pentru o minune prin magia morţii. Şi ruga mi s-a îndeplinit.

După o clipă, Ista ridică din sprâncene.

— De ce nu eşti mort?

— Am crezut că am murit. Dar apoi m-am trezit ca să descopăr că Dondo murise fără mine, nu ştiam ce să cred. Dar Umegat şi-a dat seama că rugăciunile Isellei au pogorât un al doilea miracol, iar Crăiasa Primăverii mi-a cruţat viaţa din mâinile demonului Bastardului, dar numai pentru scurt timp. Sfântul Umegat – am crezut că era un simplu rândaş…

Iţele povestirii sale se încâlceau tot mai mult. Mai luă o gură de aer şi aduse noi argumente în sprijinul relatării sale, explicându-i care era rostul lui Umegat, precum şi miracolul menajeriei, care îl conserva pe bietul Orico în fălcile blestemului.

— Numai că Dondo, înainte să moară, atunci când încă mai credea că e pe cale să se însoare cu Iselle, i-a spus lui Teidez că era tocmai invers – cum că menajeria era o vrăjitorie malefică din partea roknarilor, menită să îl îmbolnăvească pe Orico. Iar Teidez l-a crezut. Acum cinci zile l-a luat pe gardianul său baocian şi au ucis împreună aproape toate animalele sacre din ea şi numai printr-o şansă a dat greş cu sfântul. S-a ales cu o zgârietură din partea leopardului muribund al lui Orico – jur, era doar o zgârietură! Dacă mi-aş fi dat seama… Rana s-a infectat. Sfârşitul lui a fost…

Cazaril îşi aminti cu cine stătea de vorbă.

— … a fost rapid.

— Bietul Teidez, şopti Ista, privind în gol. Bietul meu Teidez. Te-ai născut ca să fii trădat, cred.

— Oricum, sfârşi Cazaril, din pricina acestei înlănţuiri stranii de miracole, demonul morţii şi duhul lui Dondo au fost închişi în pântecele meu. Încapsulaţi într-un soi de tumoare, evident. Când vor fi eliberaţi, am să mor.

Chipul îndurerat al Istei rămase împietrit. Îşi ridică ochii ca să caute faţa lui Cazaril.

— Asta ar însemna de două ori, zise ea.

— Ăăă... cum?

Mâinile ei abandonară batista torturată şi se năpustiră la gulerul lui Cazaril. Privirea ei deveni arzătoare, aproape dureros de intensă. Respiraţia îi deveni precipitată.

— Tu eşti dy Lutez pentru Iselle?

— Eu..., eu..., eu..., gângăvi Cazaril; stomacul i se răsculă.

— De două ori. De două ori. Dar cum să o înfăptuieşti şi pe cea de-a treia? Oh! Oh! Oh!

Ochii i se dilataseră, pupilele îi pulsau. Buzele îi tremurau de speranţă.

— *Ce eşti tu?*

— Eu, eu..., eu... doar Cazaril, milady! Nu sunt dy Lutez, sunt sigur. Nu sunt sclipitor, nici bogat, nici puternic. Nici măcar curajos, deși ştiu să lupt atunci când sunt prins în capcană.

Ea făcu un gest de nerăbdare.

— Scoate toate acele ornamentaţii – dezbrăcat, dezgolit, cu susul în jos, omul acela îşi păstrase sclipirea. Credincios. Până la moarte. Numai că... nu până la cea de-a doua moarte. Ori la a treia.

— Eu – asta e nebunie curată, de-acuma. Am un alt plan să o salvez pe Iselle de sub vraja blestemului.

Ochii ei îl sondară până în străfunduri, cu aceeaşi sălbăticie înspăimântătoare.

— Ţi-au vorbit zeii, atunci?

— Nu. Mă ghidez după raţiune.

Ea se lăsă pe spate şi, spre uşurarea lui, îl eliberă din strânsoarea ei, arcuindu-şi sprâncenele nedumerită.

— Raţiune? În asta?

— Sara – şi domnia voastră – v-ați măritat întru Casa şi blestemul Chalionului. Eu cred că Iselle se poate mărita în afara lui. Această scăpare nu i-ar fi fost disponibilă lui Teidez, dar acum… mă îndrept spre Ibra, ca să încerc să-i negociez căsătoria Isellei cu noul Moştenitor al Ibrei, prinţul Bergon. Dy Jironal va căuta să împiedice acest lucru, întrucât va pune pecetea sfârşitului puterii sale în Chalion. Iselle are de gând să se sustragă din mâinile lui, aducându-i trupul lui Teidez înapoi aici, la Valenda, ca să fie îngropat.

Cazaril îl povesti de-a fir a păr planul Isellei de a însoţi cortegiul funerar, apoi să îl întâlnească într-ascuns pe Bergon în Valenda.

— Poate, susură Ista. Poate…

Lui nu-i era clar la ce se referea ea. Încă se mai uita la el cu o privire neliniştită.

— Mama domniei voastre, zise el. Ştie despre toate astea? Blestemul, adevărata poveste a lui dy Lutez?

— Am încercat să-i spun odată. A hotărât că eram pe deplin nebună. Nu-i un trai chiar rău să fii nebun, să ştii. Are avantajele lui. Nu trebuie să iei nicio decizie. Ce să mănânci, ce să îmbraci, unde să te duci… cine trăieşte, cine moare… Poţi să încerci şi dumneata să vezi cum e, dacă pofteşti. Numai să spui adevărul. Spune-le oamenilor că ai rămas greu cu un demon şi un strigoi şi că ai o tumoare care-ţi vorbeşte necuviincios şi că zeii îţi păzesc paşii şi ai să vezi ce se întâmplă mai apoi.

Râsul ei gutural nu-i dădu ghes lui Cazaril să zâmbească şi el. Buzele i se crispară.

— Nu te alarma, milord Cazaril. Dacă am să repet povestea dumitale, n-ai decât să negi tot ce spun eu şi eu voi fi cea considerată nebună, nu dumneata.

— Cred că… aţi fost negată destul, doamnă.

Îşi muşcă buza şi îşi feri privirea, scuturată de un tremur în tot trupul.

Cazaril se urni şi îşi aminti de desaga, care i se sprijinea de şold.

— Iselle v-a scris o scrisoare şi alta pentru bunica ei şi m-a însărcinat să vi le încredinţez.

Scormoni în sac, găsi pachetul cu corespondenţă şi îi înmână Istei scrisoarea pentru ea. Îi tremurau mâinile de oboseală şi nemâncare. Printre altele.

— Ar trebui să mă duc să scap de jegul ăsta şi să mănânc ceva. Până se va întoarce provincara, poate că am să fiu pregătit să îi ţin companie.

Ista ţinu scrisoarea la piept.

— Cheamă-le pe doamnele mele, atunci. Am să mă retrag acum, cred. Nu mai am niciun motiv să veghez…

Cazaril ridică înspre ea o privire tăioasă.

— Iselle. Iselle e un motiv pentru a veghea.

— Ah! Da. Încă o prizonieră pe ducă. Apoi am să pot să adorm pe veci.

Se înclină şi îl bătu pe umăr pe umăr ca să-l liniştească.

— Dar acum, doar am să dorm în noaptea asta. Sunt aşa de obosită. Cred că mi-am sfârşit toată jalea şi doliul dinainte şi nu a mai rămas nimic în mine acum. S-a golit totul.

— Înţeleg, milady.

— Da, înţelegi. Ce ciudat.

Cazaril se apucă delicat de marginea canapelei, se ridică în picioare şi se duse să le lase pe însoţitoarele plângăcioase înapoi în cameră. Ista îşi încleştă dinţii şi le suportă prezenţa. Cazaril îşi urcă desaga pe umăr şi se înclină pentru a se retrage.

O baie, nişte schimburi curate şi o masă caldă făcură mult ca să-i restabilească lui Cazaril condiţia fizică, deşi mintea îi rămăsese tot la conversaţia cu Ista. Când servitorii îl lăsară să aştepte întoarcerea provincarei în parloarul ei micuţ şi liniştit din clădirea cea nouă, fu recunoscător pentru ocazia de a-şi pune ordine în gânduri. Fusese aprins un foc vesel în căminul excelent din acea încăpere. Pătruns de dureri în toate oscioarele se aşeză în scaunul ei tapetat cu perne, sorbind un vin bine diluat şi încercă să nu aţipească. Bătrâna doamnă nu avea cum să întârzie prea mult.

Într-adevăr, nu mai dură mult şi apăru, înconjurată de vara ei care o însoţea pretutindeni, lady dy Hueltar, şi de sobrul ser dy Ferrej. Avea o ţinută splendidă de gală, cu satinuri şi catifele verzi, sclipind de giuvaeruri, însă dintr-o singură privire la faţa ei pământie Cazaril își dădu seama că vreun servitor nerăbdător îi trântise deja vestea rea. Cazaril zvâcni în picioare şi făcu o plecăciune.

Ea îl apucă de mâini, căutându-l cu privirea.

— Cazaril, e adevărat?

— Teidez a murit brusc, de la o infecţie. Iselle e bine – luă o gură de aer – şi e Moştenitoarea tronului Chalionului.

— Bietul băiat! Bietul băiat! I-ai spus deja Istei?

— Da.

— Oh, draga de ea. Cum a reacţionat?

Bine nu era un cuvânt care să caracterizeze reacţia ei.

— Cu calm, Înălţimea Voastră. Cel puţin nu a izbucnit într-o ploaie de lacrimi, aşa cum mă temeam. Cred că loviturile pe care viaţa i le-a dat până acum i-au împietrit sufletul. Nu ştiu în ce stare va fi mâine. Însoţitoarele ei au dus-o la culcare.

Provincara scoase un suspin şi ochii i se împânziră de lacrimi.

Cazaril îngenunche lângă raniţă.

— Iselle mi-a încredinţat o scrisoare pentru domnia voastră. Şi mai e şi un bilet pentru dumneata, ser dy Ferrej, din partea lui Betriz. Nu a avut timp să scrie prea multe.

Le înmână misivele sigilate.

— Vor veni amândouă aici. Iselle are de gând să-l îngroape pe Teidez la Valenda.

— Oh, zise provincara, desfăcând cu un pocnet ceara uscată a sigiliului de pe scrisoare, fără să mai ia în seamă unde cădeau bucăţelele. Oh, cât de mult tânjesc să o văd! Ochii ei devorară liniile încondeiate. Scurt, se plânse ea. Îşi ridică sprâncenele încărunţite. *O să vă explice Cazaril totul,* zice.

— Da, Înălţime. Am multe a vă spune, multe din ele în mod confidenţial.

Ea îşi goni cu o mână însoţitorii.

— Duceţi-vă, am să vă chem eu înapoi.

Dy Ferrej îşi deschidea scrisoarea în momentul în care ajunse la uşă.

Ea se aşeză cu un foşnet de mătăsuri, agăţându-se încă de scrisoare şi făcându-i un semn lui Cazaril să-şi ia un scaun, pe care el îl trase lângă genunchii ei.

— Trebuie să apuc să o văd pe Ista înainte să adoarmă.

— Am să încerc să fiu concis, Înălţimea Voastră. Asta am învăţat în anotimpul care s-a scurs, la Cardegoss. Prin ce am trecut ca să învăţ asta…

Asta ar fi însemnat să-şi spargă lumea în bucăţi, lume care Ista i-o înţelesese pe loc; nu era sigur că provincara putea să o cuprindă cu mintea.

— Nu mai contează. Dar arhipreotul Mendenal din Cardegoss vă poate confirma adevărul pe de-a întregul, dacă veţi avea ocazia să-l întâlniţi. Spuneţi-i că eu v-am trimis şi nu vă va refuza nimic.

Ea ridică circumspect din sprâncene.

— Cum se face că un arhipreot se înclină în faţa dumitale?

Cazaril pufni uşor.

— M-am ridicat în rang.

Ea se îndreptă de spate, subţiindu-şi buzele.

— Cazaril, lasă glumele prosteşti cu mine. Începi să devii la fel de misterios ca şi Ista.

Da, umorul, sau mai bine zis, ironia cu care se proteja Ista era supărătoare în confruntări directe. Ista. Cine îi lua partea Istei?

— Mărită provincara... fiica domniei voastre are inima frântă şi voinţa distrusă. Tânjeşte după o eliberare pe care numai moartea i-o poate aduce. Dar nu este nebună. Zeii nu sunt atât de milostivi.

Bătrâna avu o bănuială, ca şi cum vorbele lui o atinseseră într-un punct vulnerabil.

— Jalea ei este o extravaganţă. N-au mai rămas femei văduve pe lumea asta? Nu şi-au mai pierdut alţi oameni copiii? Eu am trecut prin toate astea, dar nu m-am văicărit la nesfârșit şi n-am fost nefericită ani de-a rândul. Am plâns şi eu o vreme, da, dar apoi mi-am văzut de îndatoriri. Dacă nu şi-a pierdut minţile, atunci înseamnă că e o alintată.

Ar fi putut el să o facă să-i înţeleagă comportamentul Istei fără să-i violeze confidenţele tacite? Ei, măcar o parte din adevăr poate că ar fi fost de folos. Se dădu mai aproape de ea şi-i spuse;

— Totul îşi are rădăcinile înapoi în timp, în vremea războiului cel mare cel dus de Fonsa cel Prea-Înţelept împotriva Generalului de Aur...

În cei mai simpli termeni posibili îi explică mecanismele interne după care funcţionase blestemul de-a lungul istoriei Casei Chalionului. Mai erau destule alte dezastre în domnia

lui Ias, pe care abia dacă a mai fost nevoie să le amintească, întâmplate după moartea lui dy Lutez. Impotenţa lui Orico, corupţia progresivă a sfetnicilor săi, eşecul atât al politicii, cât şi al sănătăţii sale, aduseră firul povestirii în prezent.

Provincara îi aruncă o căutătură mânioasă.

— Atunci tot acest ghinion este lucrarea magiei negre a roknarilor?

— Nu... din câte înţeleg eu. Este o scurgere în lumea noastră, o pervertire a unei divinităţi inefabile, care s-a rătăcit de locul de care aparţine.

Ea ridică din umeri.

— E cam tot acelaşi lucru. Dacă se manifestă ca magia neagră, atunci magie neagră se cheamă. Întrebarea practică care se pune este cum poate fi contracarată?

Cazaril nu era sigur în privinţa confuziei celor două aspecte. Cu siguranţă că numai o înţelegere corectă ar fi putut duce la o măsură corectă. Ista şi Ias încercaseră să forţeze o cale de ieşire, ca şi cum blestemul ar fi fost o magie, ca să fie contracarat tot prin magie. Un ritual săvârşit în mugetul apelor.

Ea zise apoi:

— Şi asta se leagă de povestea nebunească pe care am auzit-o despre Dondo cum că ar fi fost omorât prin magia morţii?

La întrebarea asta, cel puţin, nu putea da niciun răspuns mai bun. Luase deja hotărârea să scape de cele mai multe amănunte nenaturale în versiunea faptelor pe care o aducea în atenţia ei. Nu credea că încrederea pe care o avea în el ar fi sporit prin bălmăjelile lui despre demoni, stafii, sfinţi, clarviziune sau alte lucruri şi mai groteşti. Mai rămâneau destule lucruri care să o uluiască. Începu cu povestea dezastruoasei logodne a Isellei, cu toate că nu-şi

atribui sursa miracolului morţii lui Dondo, ascunzându-şi crima, la fel cum o ascunsese pe cea săvârşită de Ista.

Provincara nu făcu niciun fel de moft.

— Dacă lord Dondo era atât de rău precum zici, pufni ea, am să fac nişte rugăciuni pentru acest binefăcător necunoscut!

— Într-adevăr, Înălţime, şi eu mă rog pentru el în fiecare zi.

— Iar Dondo, un simplu fiu mai tânăr – pentru Iselle! Ce-o fi fost în mintea nebunului ăluia de Orico?

Lăsând la o parte inefabilul, Cazaril îi prezentă în continuare povestea menajeriei, ca pe o minune ticluită de Templu pentru a păstra sănătatea şubrezită a lui Orico, poveste care era destul de adevărată pe măsură ce se depăna. Ea înţelese de îndată scopul politic cu care Dondo îl montase pe Teidez pe calea distrugerii proprii – şi a lui Orico. Scrâşni din dinţi. Gemu pentru trădarea a cărei victimă căzuse Teidez. Dar vestea că Valenda trebuia să se pregătească acum pentru o înmormântare, o nuntă şi un război, posibil în acelaşi timp, o remontă.

— Iselle ar putea conta pe sprijinul unchiului ei, dy Baocia? o întrebă Cazaril. Cât de mulţi oameni ar putea aduce riga Baociei şi domnia voastră împotriva facţiunii lui dy Jironal?

Provincara făcu un inventar rapid al lorzilor pe care i-ar putea atrage la Valenda, aparent în scopul înmormântării lui Teidez, dar de fapt ca să o smulgă pe Iselle din mâinile lui dy Jironal. Lista îl impresionă. După atâtea decenii în care ţinuse sub observaţie politică Chalionul, provincara nu avea nevoie nici măcar să se uite pe o hartă ca să să-şi plănuiască strategia.

— Spuneţi-le să strângă rândurile aici pentru înmormântarea lui Teidez, cu toţi oamenii pe care pot să îi

adune, zise Cazaril. Mai presus de asta, trebuie să controlăm toate drumurile de aici şi până în Ibra, pentru ca prinţul Bergon să se poată deplasa în siguranţă.

— E dificil, spuse provincara, rezemându-se de speteaza scaunului şi umflându-și buzele. Unele din pământurile lui dy Jironal şi cele ale cumnatului său se întind de aici până la graniţă. Ar trebui ca dumneata să ai un detaşament de cavalerie care să te însoţească. Am să storc Valenda ca să-ţi dau oamenii care-ţi trebuie.

— Nu, spuse Cazaril încet. O să aveţi nevoie de toţi oamenii domniei voastre atunci când va sosi Iselle, ceea ce ar putea fi înainte de întoarcerea mea. Să iau o trupă în Ibra, ne-ar încetini înaintarea. Nu putem să facem atâtea popasuri pe drum pentru o escortă aşa de mare, iar păstrarea secretului ar fi imposibilă. E mai bine să plecăm la drum fără greutate, rapid şi neobservaţi. Păstraţi oastea pentru momentul în care ne vom întoarce. Oh, aveţi grijă, căpitanul vostru baocian pe care l-aţi trimis cu Teidez a fost cumpărat de Dondo – nu poate fi demn încredere. Va trebui să găsiţi o cale prin care să îl înlocuiţi atunci când se va întoarce.

Provincara înjură:

— Pe dracii Bastardului, o să-i tai urechile!

Se sfătuiră cum să transfere scrisorile lui cifrate către Iselle şi pe ale ei înapoi la el, prin Valenda, făcând să pară în ochii spionilor lui dy Jironal că secretarul Isellei se afla tot în compania bunicii ei. Provincara se angajă să amaneteze bijuteriile Isellei în locul lui, a doua zi, într-un târg cât mai avantajos, pentru a face rost de banii de care avea nevoie pentru următoarea parte a călătoriei lui. Mai stabiliră o duzină de detalii practice în tot atâtea minute. Hotărârea de care dădea dovadă provincara o făcea de neclintit chiar şi în faţa divinităţii, îşi închipui Cazaril; căci

cu toată atenţia pe care avea să o acorde ceremoniei pioase, niciun zeu nu avea să pătrundă în acea voinţă de fier, nici măcar cu tăişul. Zeii o hărăziseră cu daruri mai puţin primejdioase, iar el se simţea recunoscător pentru asta.

— Înţelegeţi, spuse el într-un final eu cred că planul acesta de căsătorie ar putea să o salveze pe Iselle. Nu ştiu dacă o va salva şi pe Ista.

Nici pe Ista, care plutea tristă prin castelul de la Valenda, nici pe Orico, care zăcea orb şi puhav în Zangre. Şi nicio predică pe care i-ar ţine-o provincara Istei ca să o facă să-şi vină în fire nu va fi de niciun folos atâta timp cât norul acela negru îi tăia suflarea ca o ceaţă otrăvită.

— Dacă măcar o va salva pe Iselle din ghearele cancelarului dy Jironal am să fiu mulțumită. Nu-mi vine să cred că Orico şi-a făcut asemenea clauze necinstite în testament.

Acea înştiinţare de ordin legal o îngrijora aproape mai mult decât chestiunile legate de supranatural.

— Să-mi ia nepoata de sub tutelă, fără măcar să mă consulte!

Cazaril îşi pieptănă barba cu degetele.

— Vă daţi seama că, dacă toate astea reușesc, nepoata domniei voastre vă va deveni stăpână. Roină de drept în Chalion şi roină-consoartă în Ibra.

Ea strâmbă din buze.

— Asta e cea mai mare nebunie din toate. E doar o copilă! Nu că n-ar fi avut întotdeauna mai multă minte decât sărmanul Teidez. Oare la ce s-or fi gândit toţi zeii din Chalion, să pună un asemenea copil pe tronul din Cardegoss!

Cazaril zise cu blândețe:

— Poate că restaurarea Chalionului e o muncă de o viaţă şi nimeni la fel de bătrân ca domnia voastră ori ca mine n-ar putea trăi atât de mult ca să o vadă înfăptuită.

Ea fornăi.

— Nici dumneata nu ai trecut demult de vremea copilăriei. Cu atâţia copii care să poarte răspunderea întregii lumi pe umerii lor, în zilele noastre, nu-i de mirare că lucrurile au luat-o toate razna. În fine... în fine. O să ne ne batem mâine capul cu tot ce-i de făcut. Pe toţi cei cinci zei, Cazaril, du-te la culcare, deşi mă îndoiesc că eu o să pot. Arăţi ca moartea încălzită pe deasupra, şi nici nu ai anii mei ca să ai vreo scuză.

Scârțâind din toate mădularele se poticni înapoi în picioare şi se înclină, ieşind din încăpere. Izbucnirile de nervozitate ale provincarei erau delicate. O găsi pe nerăbdătoarea lady dy Hueltar în camera alăturată şi o trimise în ajutorul verişoarei ei.

Îi dăduseră înapoi lui Cazaril odaia cea răcoroasă, onorabilă, obişnuită din donjon. Se strecură recunoscător în aşternuturile încălzite. Avea un sentiment de întoarcere acasă, care nu se compara cu nimic din ce trăise ani de-a rândul. Cu toate astea, vederea lui cea nouă făcea ca locurile familiare să-i pară străine din nou; lumea îi devenea străină pe măsură ce se reinventa pe el iar şi iar, fără să găsească un loc în care să se poată odihni de-a binelea.

Dondo, în toată gloria lui de fantasme caleidoscopice, nu prea reuşi să îl ţină treaz pe Cazaril în noaptea aceea.

Aproape că devenise un pericol prea de rutină ca să-l mai sperie pe Cazaril. Temeri noi îl asaltară pe Cazaril acum. Amintirea speranţei teribile din privirea Istei îl făcea să-şi piardă cumpătul. Şi gândul că a doua zi avea să încalece pe un cal care-l va purta, cu fiecare pas, mai aproape de mare.

Capitolul 22

Cu părere de rău, Cazaril fu nevoit să renunţe la popasurile de la poştalioane, care li se cuveneau în calitate de curieri ai Cancelariei domneşti, pentru avantajul de a călători incognito. Nu avea niciun interes să-i pună pe tavă lui dy Jironal o înregistrare certificată a întregii lor rute şi-a destinaţiei la care aveau să ajungă. Înarmaţi, în schimb, cu scrisoarea de recomandare a lui Palli făcură rost de cai odihniţi de la congregaţiile locale de maici din Ordinul Fiicei. La picioarele munţilor de la frontiera vestică se văzură obligaţi să negocieze cu un negustor de cai din zonă pentru nişte catâri zdraveni şi rezistenţi, care să-i poarte peste culmi.

Omul acela se vedea clar că-şi făcuse un trai bun jupuind pielea de pe călătorii disperaţi. Ferda aruncă un ochi la animalele care le fuseseră oferite şi spuse plin de indignare:

— Ăsta hârâie de parcă-a tras la foale, iar dacă celălalt n-are un os mort, milord, io-ţi mănânc pălăria!

Negustorul de cai şi Ferda se luară imediat la harţă.

Rezemându-se extenuat pe îngrăditura ţarcului animalelor şi gândindu-se cât de mult şi-ar dori să nu încalece vreun animal, fie el răpciugos ori sănătos, pentru următorii o mie de ani, Cazaril îşi adună puterile şi se îndreptă către poartă. Intră în mijlocul cirezii de cai şi catâri care nechezau, tulburaţi de prinderea la repezeală a tovarăşilor lor refuzaţi, stătu cu mâinile larg deschise şi închise ochii:

— Stăpână, dă-ne trei catâri buni, dacă aşa ţi-e voia.

Simţind un ghiont în coastă, deschise ochii iar. Un catâr curios, cu ochi căprui limpezi, se uita la el. Alţi doi îşi făcură loc lângă el, dând din urechile lor mari; cel mai înalt dintre ei, de un maroniu închis şi un nas smântâniu, îşi

odihni botul pe umărul lui şi trase un fornăit de mulţumire, aruncând stropi pe nări.

— Îţi mulţumesc Stăpână, murmură Cazaril.

Şi apoi, pe-o voce ridicată:

— Haideţi. Veniţi după mine.

Îşi făcu drum cu greu prin mâzga aceea plină de urme de copite, până la poartă. Cei trei catâri mergeau în urma lui, sforăind plini de interes.

— O să-i luăm pe ăştia trei, îi puse el negustorului de cai, care, ca şi Ferda, rămăsese mut şi se holba cu gura căscată.

Negustorul de cai îşi recăpătă primul graiul.

— Dar..., dar acelea sunt cele mai bune animale ale mele!

— Da, ştiu.

Ieşi din ţarc, lăsându-l pe negustor să ţină de poartă ca să-i împiedice pe cei trei catâri să iasă, cu toate că animalele încercau să îl urmeze pe Cazaril, împingându-se în împrejmuirile ocolului şi scoţând tot soiul de nechezături de nerăbdare.

— Ferda. Înţelege-te tu la un preţ. Mă duc să mă întind în căpiţa aia de paie minunată de colo. Treziţi-mă când suntem gata de drum...

Catârul lui se dovedi a fi sănătos, cu un mers constant şi plictisit. După părerea lui nu era nimic mai potrivit pe acele cărări înşelătoare de munte decât un catâr plictisit. Armăsarii aprigi, pe care Ferda îi prefera pentru a câştiga timp la drum întins, nu ar fi putut să se caţere mai repede pe acele pante abrupte care-ţi tăiau răsuflarea şi, în plus, i-ar fi pus în pericol, alunecând nervoşi prin locurile înguste. Iar mersul în buiestru al catârului nu-i vântura măruntaiele în el. Cu toate că zeiţa îl blagoslovise cu catârii Ei sfinţi, nu înţelegea de ce nu-i hărăzise şi o vreme prielnică. Fraţii dy Gura încetară să râdă de căciula lui Cazaril pe la jumătatea

drumului în sus spre trecătoarea de peste lanţul muntos numit Colţii Bastardului. El îşi petrecu urechile frumoase de blană ale căciulii pe sub bărbie, ca să se apere de zloata care bătea viscolită şi care începuse să le înţepe chipurile. Aruncă o privire piezişă în vânt, printre urechile lăsate pe spate ale catârului, la cărarea care şerpuia printre stânci şi gheţuri şi măsură în gând cât timp le mai rămăsese de făcut pe lumină. După un timp Ferda îşi domoli catârul, ca să meargă alături de Cazaril.

— Milord, n-ar trebui să ne adăpostim de vijelia asta?

Cazaril îşi mătură acele de gheaţă din barbă şi clipi. A! Iernile de la Palliar erau blânde, mai degrabă ploioase decât cu zăpadă, iar fraţii nu mai plecaseră din provincia lor până acum.

— Dacă asta ar fi o vijelie, n-ai mai fi în stare să-ti vezi urechile catârului de pe locul unde stai. Asta nu e o vreme periculoasă. Doar neplăcută.

Ferda făcu o faţă dezamăgită, dar trase mai strâns de hăţuri şi se aplecă împotriva vântului.

Într-adevăr, în scurtă vreme ieşiră din bătaia furtunii şi începură să-şi recapete vizibilitatea; o vâlcea înaltă li se deschise în faţa ochilor. Câteva raze palide de soare se strecurară printre norii argintii, aruncând pete de lumină pe povârnişurile nesfârşite – care se făceau din ce în ce mai mici. Cazaril arătă cu degetul şi strigă încurajator:

— Ibra!

Vremea se mai îmbună în vreme ce ei îşi începură lunga coborâre înspre coastă, cu toate că îndărătnicii catâri nu se mişcau deloc mai repede. Vârfurile colţuroase ale munţilor de hotar făcură loc unor dealuri mai puţin impresionante, cu spinări cocoşate şi brune, cu văi largi şerpuitoare printre ele. Când lăsară zăpada în urmă Cazaril îi dădu voie lui

Ferda să dea la schimb nemaipomeniţii lor catâri pentru nişte cai mai rapizi. Drumurile din ce în ce mai bune şi hanurile tot mai civilizate îi ajutară să ajungă în numai două zile la cursul râului care curgea înspre Zagosur. Trecură prin apropierea unor ferme şi pe nişte poduri de peste canale de irigaţie, umflate de ploile iernii. Ieşiră la loc deschis din valea râului, ca să dea cu ochii de priveliştea cetăţii care li se ridica în faţă: ziduri cenuşii, un talmeş-balmeş de case pătrăţoase, văruite în alb, cu acoperişurile în nuanţa verde, distinctivă a acestei regiuni, cu fortăreaţa în vârf şi cu faimosul port, la poale. Marea se întindea în spate, cenuşie ca oţelul, iar linia nesfârşită a orizontului care se unea cu ea era vărgată de o lumină acvatică. Mirosul sărat amestecat cu cel al algelor marine din momentul refluxului, care adia purtat de o briză rece, îl făcu pe Cazaril să tresară de neplăcere. Foix inhală adânc, cu ochii lucind de fascinaţie, cufundându-se în priveliştea mării, de care avea parte pentru prima oară.

Scrisoarea lui Palli şi rangul fraţilor dy Gura le asigurară găzduirea în casa Fiicei din piaţa Templului principal al oraşului Zagosur. Cazaril îi trimise pe băieţi să cumpere, să cerşească sau să împrumute o ţinută formală a ordinului din care făceau parte, în timp ce el se îndrepta spre un croitor. Vestea că putea să ceară orice preţ vroia atâta timp cât îi lucra hainele de zor îl aruncă pe croitor într-o agitaţie care avu drept rezultat faptul că, la numai o oră şi ceva, Cazaril ieşi purtând la subraţ o versiune acceptabilă a doliului chalionez de curte.

După o baie înviorătoare cu spumă, Cazaril îşi trase pe el iute o tunică de brocart greu de un mov-cenuşiu, cu guler foarte înalt, nişte pantaloni de lână violet închis şi cizmele lui curăţate şi lustruite. Îşi potrivi centura şi sabia pe care ser dy Ferrej i le împrumutase cu atâta timp în urmă, destul

de uzate dar arătând cu atât mai onorabil din pricina asta, şi îşi aruncă pe umeri greutatea atât de plăcută a unei mantii din catifea şi mătase negre. Unul dintre inelele care-i mai rămăseseră de la Iselle, un ametist şlefuit în formă pătrată, tocmai potrivit pentru degetul cel mic al lui Cazaril, cu o verigă de aur groasă, sugera, prin singularitatea sa, cumpătarea, mai curând decât sărăcia. Între ţinuta de doliu de curte şi şuviţele cenuşii din barbă, îşi dădu seama că efectul pe care-l avea era pe cât de grav şi de demn şi-l dorea. Sobru. Îşi împachetă preţioasele scrisori diplomatice şi le plie la subsuoară. Îşi găsi însoţitorii, care se ferchezuiseră din nou în nişte ţinute impecabile albastru-cu-alb şi astfel porni în fruntea lor pe străduţele înguste, în serpentine care urcau până la vizuina din deal a Vulpoiului.

Aspectul şi mesajul pe care îl purta Cazaril îl aduseră în faţa intendentului castelului rigăi din Ibra. După ce îi arătă acestui oficial scrisorile şi sigiliile fu condus degrabă la însuşi secretarul rigăi, care îi întâmpină stând într-o anticameră goală, spoită cu var şi răcoroasă din pricina umezelii permanente pe timp de iarnă din Zagosur.

Secretarul era un om simplu, între două vârste şi necăjit. Cazaril îl gratulă cu o plecăciune pe jumătate, ca de la egal la egal.

— Sunt castillarul dy Cazaril şi vin de la Cardegoss într-o misiune diplomatică de mare urgenţă. Am asupra mea scrisori de acreditare către rigă şi către prinţul Bergon dy Ibra, din partea prinţesei Iselle dy Chalion.

Îi arătă sigiliile, dar le împături din nou la piept atunci când secretarul întinse mâna după ele.

— Mi-au fost înmânate chiar de prinţesă. M-a rugat să le las doar în mâna rigăi.

Secretarul rămase în cumpănă, precaut.

— Am să văd ce pot face pentru dumneavoastră, milord, dar suveranul nostru este destul de asaltat de petiţionari, în mare parte rude sau foşti rebeli care încearcă să obţină absolvirea de vină din partea sa, fără prea multe şanse de izbândă în momentul de faţă.

Îl măsură din cap până în picioare pe Cazaril.

— Cred că probabil nu v-a avertizat nimeni, riga a interzis celor de la curte să poarte doliu după răposatul Moştenitor al Ibrei, căci a murit într-o stare de revoltă de nereconciliat. Numai cei care vor să-l sfideze pe rigă poartă astfel de veşminte triste, dar cei mai mulţi dintre ei au prezenţa de spirit să o facă în, deh, absenţă. Dacă nu aveţi de gând să aduceţi o insultă, vă recomand să vă schimbaţi înainte să cereţi o audienţă.

Cazaril rămase mirat.

— N-a mai ajuns nimeni aici înainte de mine, cu vestea? Am călătorit repede, dar nu cred că am depăşit pe cineva care aducea această veste. Nu port aceste culori vineţii pentru Moştenitorul Ibrei, ci pentru Moştenitorul Chalionului. Nu a trecut nicio săptămână de când a murit subit prinţul Teidez, din cauza unei infecţii.

— Oh! făcu secretarul, surprins de această veste neaşteptată. Oh!

Îşi recapătă uşor echilibrul.

— Condoleanţele mele sincere Casei din Chalion, să piardă o aşa speranţă strălucită.

Şovăi apoi un pic.

— Scrisori din partea prinţesei Iselle aţi spus?

— Întocmai.

Cazaril găsi de folos să mai adauge:

— Riga Orico a căzut greu bolnav şi nu se ocupă de treburile regatului sau cel puţin aşa era când am părăsit eu Cardegossul, în mare grabă.

Secretarul rămase cu gura căscată, apoi se controlă, în cele din urmă spuse:

— Veniţi cu mine.

Şi îi conduse într-o încăpere mai confortabilă, încălzită de un foc aprins într-un şemineu dintr-un colţ.

— Mă duc să văd ce pot să fac.

Cazaril se afundă într-un scaun tapiţat, aproape de lumina blândă a focului. Foix se aşeză şi el pe o canapea, deşi Ferda stătea la pândă, încruntându-se destul de neatent la toate ornamentele care atârnau pe pereţi.

— Oare or să vrea să ne primească, milord? întrebă Ferda. Să batem atâta drum, numai ca să fim ţinuţi în aşteptare la uşă, ca nişte vânzători ambulanţi...

— O, da. Or să ne primească. Cazaril zâmbi uşor, văzând ca intră un servitor, gonind într-un suflet, ca să îi servească pe călători cu vin şi cu una din specialităţile din Zagosur, nişte prăjiturele din aluat fraged, cu mirodenii, având forma sigiliului ibranez.

— De ce n-are câinele ăsta picioare? întrebă Foix, uitându-se un pic pieziş la o creatură ţepoasă, înainte să muşte din prăjitură.

— Este un câine de mare. Are aripioare în loc de labe şi vânează peşti. Trăieşte în colonii, răspândite ici şi colo pe ţărm până înspre Darthaca.

Cazaril îi dădu voie servitorului să-i toarne numai o înghiţitură de vin, în parte pentru a-şi păstra sobrietatea, dar şi pentru a evita să se ameţească; aşa cum prevăzuse, abia apucă să-şi înmoaie buzele în pahar, că secretarul îşi făcu de îndată apariţia.

Omul făcu o plecăciune mai adâncă decât făcuse mai devreme.

— Veniţi pe aici, dacă binevoiţi, milord, domnilor.

Ferda îşi dădu peste cap pe nerăsuflate paharul cu vin negru de Ibra, iar Foix îşi scutură firimiturile de pe mantia albă de lână. Îl urmară în grabă pe Cazaril şi pe secretar, care îi conduse pe nişte scări şi pe un pod micuţ cu arcade din piatră, către o parte mai nouă a fortăreţei. După ce făcură tot felul de ocoluri, ajunseră în faţa unor uşi duble, pe care erau sculptate nişte creaturi marine, în stil roknar. Acestea se dădură în lături, lăsând să iasă un lord bine îmbrăcat, ţinut de braţ de un alt curtean, şi care se plângea:

— Dar am aşteptat cinci zile ca să obţin audienţa asta! Ce-nseamnă toată nebunia asta… !

— Va trebui să mai aşteptaţi un pic, milord, zise curteanul, conducându-l afară cu o mână fermă, cu care-l strângea de cot.

Secretarul îi invită pe Cazaril şi pe fraţii dy Gura înăuntru, anunţându-le numele şi rangul.

Nu era o sală a tronului, ci o sală de primire, mai puţin formală, destinată conferinţelor, nu pentru ceremonii. O masă spaţioasă, destul de încăpătoare pentru a împrăştia pe ea hărţi şi documente, ocupa un capăt al sălii. Celălalt capăt era străpuns de un şir de uşi cu ferestre pătrate de sus până jos, care dădeau într-un balcon-parapete, care, la rândul său, avea privelişte înspre port şi şantier, cele două elemente care constituiau bogăţia şi puterea din inima Zagosurului. Lumina argintie a mării, difuză şi palidă, lumina sala prin ferestrele largi, făcând flăcările lumânărilor din sfeşnice să pară şterse.

Erau de faţă vreo şase bărbaţi, dar lui Cazaril nu îi fu greu să-i recunoască pe Vulpoi şi pe fiul său. La şaptezeci şi ceva de ani riga din Ibra era vânos, chelit, părul roşcat pe care-l avusese în tinereţe se redusese la o şuviţă subţiratică în jurul tigvei. Dar rămăsese în putere, nu şubrezit de

bătrâneţe, atent şi destins în pernele din scaunul în care stătea. Tânărul înalt care stătea la dreapta lui avea părul castaniu şi drept ca al răposatei sale mame din Darthaca, deşi cu reflexii roşiatice, cam de lungimea unui coif, retezat drept. Măcar arata a fi sănătos. Bun!... Mantia lui, de un verde-marin, era împodobită cu sute de perle închipuind un val care se sparge de ţărm, care, atunci când băiatul se întoarse spre noii vizitatori, vălurea în picături elegante, care cădeau greu.

Omul care stătea în partea cealaltă a Vulpoiului era trădat de lanţul de oficiu care-i atârna la gât a fi cancelarul Ibrei. Era un om cu un aspect timid şi precaut – din relatări se părea că muncea din greu – supus al Vulpoiului, nu un rival pentru putere. Emblemele unui alt bărbat din încăpere îl desemnau a fi un lord al mării, un amiral al flotei ibraneze.

Cazaril puse un genunchi în pământ dinaintea Vulpoiului, destul de graţios în ciuda amorţelii din pricina şeii şi a durerilor şi îşi plecă capul.

— Milord, aduc veşti triste din Cardegoss în privinţa morţii prinţului Teidez, precum şi scrisori urgente din partea surorii sale, prinţesa Iselle.

Îi întinse scrisorile de acreditare din partea Isellei.

Vulpoiul rupse sigiliul şi îşi trecu privirea rapid peste rândurile încondeiate cu simplitate. Ridică din sprâncene şi îl cercetă atent din nou pe Cazaril.

— Foarte interesant! Ridică-te, milord ambasador, murmură el.

Cazaril trase aer în piept şi reuşi să se ridice în picioare fără să se sprijine cu mâinile de podea, sau, mai rău, să se agaţe de scaunul rigăi. Îşi ridică ochii la prinţul Bergon, care îl privea nemişcat, cu buzele întredeschise şi încruntat. Cazaril clipi şi îi adresă un zâmbet nesigur şi o înclinare din

capului. Era un tânăr destul de bine făcut în ansamblu, cu trăsături regulate, poate chiar frumos atunci când nu se încrunta în felul acela. Nu era nici saşiu, nici n-avea o buză atârnată – un pic cam voinic, dar în formă, nicidecum gras. Şi nici n-avea patruzeci de ani. Tânăr, proaspăt bărbierit, dar cu o umbră viguroasă pe bărbie, care arăta că ajunsese la vârsta bărbăţiei. Cazaril se gândi că Iselle ar fi mulţumită.

Privirea lui Bergon deveni şi mai insistentă.

— Mai zi ceva! făcu el.

— Iertaţi-mă, milord? Cazaril se dădu cu un pas înapoi, tresărind ca şi cum ar fi fost ars cu un fier încins, în timp ce prinţul făcu un pas în faţă şi îi dădea târcoale, cercetându-l cu privirea de sus până jos, respirând din ce în ce mai agitat.

— Scoateți-vă cămaşa! îi ceru deodată Bergon.

— Ce?

— Scoateți-vă cămaşa!! Scoateţi-vă cămaşa!

— Milord – prinţe Bergon – lui Cazaril îi năvăli in minte scena înfiorătoare pusă la cale de dy Jironal ca să-i distrugă reputaţia în faţa lui Orico. Dar nu mai erau ciori sfinte aici, în Zagosur, care să-l salveze.

Îşi coborî vocea:

— Vă implor, sire, nu mă faceţi de ruşine în faţa acestui anturaj.

— Vă rog, milord, în urmă cu mai bine de un an, toamna, n-aţi fost salvat de pe o galeră roknară, din largul coastei ibraneze?

— O, ba da... ?

— Daţi-vă jos cămaşa!

Prinţul dansa practic fără încetare în jurul lui; Cazaril simţi că-l cuprinde ameţeala. Privi la Vulpoi, care arăta la fel de stupefiat ca şi ceilalţi, dar dădu din mână curios,

aprobând cerinţa ciudată a prinţului. Confuz şi înfricoşat Cazaril se conformă, smulgându-şi găitanele tunicii şi lăsând-o să cadă împreună cu mantia, împăturindu-şi apoi toată îmbrăcămintea pe braţ. Îşi împinse mandibula în faţă, încercând să suporte cu demnitate, să îndure orice umilire ar fi urmat.

— Eşti *Caz!* Eşti *Caz!* ţipă Bergon. Căutătura urâtă i se schimbă într-un rânjet dement.

Of, zeilor, prinţul era nebun şi după tot acel galop prin zloată peste munţi şi peste văi, se dovedea până la urmă nepotrivit pentru Iselle...

— Da, sigur, aşa îmi spun prietenii...

Cazaril îşi înăbuşi cuvintele, văzându-se luat în braţe pe nepregătite de prinţ, aproape ridicându-l de la pământ.

— Tată, ţipă Bergon voios, ăsta-i omul! Ăsta-i omul!

— Ce, începu Cazaril, iar apoi, printr-un joc de umbre şi o inflexiune a vocii, înţelese.

Şi gura căscată a lui Cazaril se transformă în rânjet. Băiatul crescuse! Îl dădu înapoi în timp cu un an, iar apoi cu patru inci în înălţime, îi şterse umbra din barbă, îl rase pe cap, adăugă un strop de grăsime ca de căţelandru şi nişte arsuri de soare...

— Pe toţi zeii, suflă el. Danni? Danni?

Prinţul îi înşfăcă mâinile şi i le sărută.

— Unde-ai plecat? Am zăcut bolnav o săptămână după ce am fost adus acasă şi când am trimis în cele din urmă oameni să te caute, dispăruseşi. Am găsit alţi oameni de pe corabie, dar nu pe tine, şi nimeni nu ştia unde-ai plecat.

— Am fost şi eu bolnav, în Spitalul Mamei de aici, din Zagosur. După aceea, m-am dus, ă, acasă. În Chalion.

— Aici! Chiar aici, sub nasul meu în tot timpul ăla! O să explodez. Ah! Dar am trimis oameni la spitale – oh, cum de

te-au scăpat? Am crezut că ai murit din cauza rănilor, erau atât de înfricoşătoare.

— Eram sigur că a murit, zise Vulpoiul încet, urmărind scena aceea cu o privire de nedescris. Să nu vină el să-şi încaseze răsplata imensă pe care i-o datora Casa mea.

— N-am ştiut... cine eşti de fapt, prinţe Bergon.

Vulpoiul ridică din sprâncenele lui cenuşii.

— Chiar aşa?

— Nu, Tată, îi confirmă plin de zel Bergon. N-am spus nimănui cine eram. M-am folosit de numele de alint cu care mă striga mama când eram mic. Mi s-a părut mai nesigur să-mi reclam rangul decât să trec drept un anonim.

Îi spuse apoi lui Cazaril:

— Când ucigaşii plătiţi ai răposatului meu frate m-au răpit nu i-au spus căpitanului roknar cine eram. Credeau, probabil, că am să mor pe galeră.

— Secretoşenia asta a fost o prostie, prinţe, îl ocărî Cazaril. Roknarii te-ar fi lăsat deoparte, pentru răscumpărare.

— Da, o răscumpărare uriaşă şi concesii politice smulse de la tatăl meu, fără îndoială, dacă m-aş fi lăsat luat prizonier sub adevăratul meu nume. Bergon îşi încleştă fălcile. Nu. Nu m-aş fi lăsat pe mâna lor, ca să le fac jocurile.

— Aşadar, zise Vulpoiul cu o voce ciudată, uitându-se la Cazaril, nu ţi-ai pus trupul la bătaie ca să-l salvezi pe prinţul Ibrei de la pângărire, ci doar să salvezi un băiat ca oricare altul.

— Un oarecare băiat sclav, milord.

Cazaril îşi răsfrânse buzele într-o grimasă, văzându-l pe Vulpoi că încerca să înţeleagă ce anume era acest Cazaril, un erou sau un netot.

— Mă îndoiesc de înţelepciunea dumitale.

— Sunt sigur că îmi pierdusem minţile pe jumătate atunci, recunoscu Cazaril amiabil. Eram pe galere de când fusesem vândut ca prizonier de război, după căderea Gotorgetului.

Vulpoiul îl scrută cu ochii micşoraţi.

— Aşadar dumneata eşti *acel* Cazaril, hm?

Cazaril îi făcu o scurtă plecăciune, întrebându-se ce i-o fi ajuns la urechi rigăi despre acea campanie sterilă şi îşi scutură tunica. Bergon se grăbi să îl ajute să şi-o îmbrace din nou. Cazaril se pomeni obiectul unor priviri uluite din partea fiecărui om din sală, inclusiv Ferda şi Foix. Cu greu putu să-şi ascundă un hohot de râs, sub masca unui rânjet, deşi în străfundurile lui simţea că începe să fiarbă o nouă teroare, pe care nu o putea defini. *De când tot merg eu pe drumul ăsta?*

Scoase şi ultima scrisoare din pachet şi îi făcu o plecăciune şi mai adâncă prinţului Bergon.

— Aşa cum atestă documentul din mâinile tatălui domniei voastre vin în calitate de purtător de cuvânt al unei mândre şi frumoase domniţe, şi am venit nu doar la el, ci şi la domnia voastră. Moştenitoarea Chalionului vă cere mâna în căsătorie.

Îi înmână prinţului uluit misiva pecetluită.

— De data asta, am să o las pe prinţesa Iselle să vă vorbească în numele ei, fiind cea mai în măsură să o facă, în virtutea inteligenţei sale unice, a dreptului ce i se cuvine şi a ţelului său sfânt. După aceasta, am a vă spune multe altele, prinţe.

— Ard de nerăbdare să vă ascult, milord Cazaril.

După ce aruncă o privire tensionată împrejur se îndreptă către una din ferestrele acelea imense, unde desfăcu sigiliul epistolei şi o citi pe nerăsuflate, cu un zâmbet plin de mirare înflorindu-i pe buze.

Mirarea apăru şi pe buzele Vulpoiului, deşi nu se putea numi zâmbet acea expresie care-i apăru pe chip. Cazaril nu avea nicio îndoială că îl pusese pe omul acela pe gânduri. Se rugă să aibă şi el prezenţa de spirit care să îl ajute să facă faţă cu bine acelei încercări.

Cazaril şi companionii săi fură invitaţi, desigur, să ia cina în seara aceea în sala de ospeţe a rigăi. Aproape de înserat Cazaril şi Bergon plecară să se plimbe împreună de-a lungul ţărmului, la picioarele fortăreţei. Era un loc propice unei discuţii intime pe care şi-o dorea, se gândi Cazaril, făcându-le semn fraţilor dy Gura să ţină distanţa în urma lor. Mugetul brizanţilor le acoperea sunetul vocilor. Câţiva pescăruşi albi se roteau în aer, ţipând la fel de ascuţit ca oricare cioară sau se repezeau să ciupească din resturile mirositoare aduse de valuri pe nisipul ud, iar Cazaril îşi aminti că aceste păsări care se hrăneau cu mortăciuni, cu ochii lor galbeni şi reci, erau sacre pentru Bastard în Ibra.

Bergon îşi pusese şi el propriile gărzi personale, înarmate până-n dinţi, să meargă la oarecare distanţă în urma lor, deşi nu avea de gând să se dispenseze de serviciul lor. Rutina tăcută a precauţiilor pe care prinţul şi le lua îi aminti încă o dată lui Cazaril că războiul civil din ţara asta abia se sfârșise, iar Bergon fusese deja atât pion, cât şi jucător în acest joc necruţător. Un pion cu care jucase şi el, se părea.

— N-am să uit niciodată ziua în care te-am cunoscut, zise Bergon, atunci când m-au aruncat pe banca galerei, lângă tine. Pentru o clipă, m-ai speriat mai mult decât roknarii.

Cazaril rânji.

— De ce, doar pentru că eram o sperietoare de ciori plină de răni, de râie, păroasă şi împuţită?

Bergon rânji şi el la fel.

— Cam aşa ceva, recunoscu el timid. Dar apoi mi-ai zâmbit şi mi-ai spus „bună seara, tinere domn” în faţa tuturor, ca şi cum m-ai fi invitat să iau loc pe o bancă dintr-o tavernă şi nu pe o bancă de osândă.

— Bine, dar erai o noutate, iar noi nu prea aveam parte de aşa ceva.

— M-am gândit la toate mai târziu. Sunt sigur că nu judecam prea limpede la vremea aia...

— Era firesc să fie aşa. Veniseşi destul de supărat.

— E-adevărat. Răpit, speriat – abia îmi încasasem prima bătaie adevărată – dar dumneata m-ai ajutat. Mi-ai spus cum să merg mai departe, la ce să mă aştept, m-ai învăţat cum să supravieţuiesc. M-ai dat în două rânduri apă, pe lângă porţia care mi se cuvenea, apă pe care ţi-ai luat-o de la gură...

— Ei, doar atunci când era nevoie. Eu eram deja obişnuit cu arşiţa, oricât de deshidratat aş mai fi putut să ajung şi fără apa aceea. După o vreme, ajungi să faci diferenţa între un om care are un anume disconfort şi privirea aceea febrilă de chipul altuia care e în pragul colapsului. Era foarte important să nu leşini pe vâslă, înţelegi?

— Ai fost foarte bun cu mine.

Cazaril ridică din umeri.

— De ce nu? Ce mă costa, la urma urmei?

Bergon scutură din cap.

— Un om poate să-şi permită să fie binevoitor atunci când îi este bine. Întotdeauna am considerat mărinimia o virtute indecentă, pe considerentul ăsta. Dar când ne era foame, sete, rău, frică, trăind sub ameninţarea morţii, în inima groazei, dumneata nu ţi-ai lepădat manierele curtenitoare, ca şi cum ai fi fost un senior lipsit de griji, aflat în faţa şemineului din propria-i casă.

— Unele lucruri care se întâmplă în viaţă pot fi oribile sau insurmontabile. *Oamenii* au întotdeauna de ales – dacă n-ar fi aşa, atunci cum ar putea să îndure atâtea?

— Da, dar… eu nu ştiam asta, înainte să mă văd pus în faţa faptului împlinit. Asta s-a întâmplat atunci când am început să cred că era posibil să supravieţuiesc. Şi nu mă refer doar la trup.

Cazaril schiţă un zâmbet schimonosit.

— Eu eram cu un picior în groapă pe atunci, doar ştii.

Bergon clătină din nou din cap şi lovi cu cizma în nisipul argintiu, în vreme ce mergeau agale. Soarele de apus îi arunca luciri de aramă în părul întunecat, de darthacan.

Răposatei lui mame i se dusese buhul în Chalion că era o scorpie, o intrusă din Darthaca, care îşi instiga bărbatul împotriva Moştenitorului la tron, pentru ca propriul ei fiu să tragă foloasele. Dar Bergon părea să şi-o amintească cu drag; când era copil trecuse prin două asedii împreună cu ea, separat de sprijinul forţelor tatălui lui în războiul intermitent cu fratele lui vitreg. Era mai mult decât evident că băiatul fusese obişnuit cu femei energice, care aveau un cuvânt de spus în consiliile bărbaţilor. Atunci când împărţise cu Cazaril banca de vâslaş, în momentele în care încerca să se încurajeze singur, îi vorbise adesea, deşi în termeni mascaţi, despre mama lui care murise. Niciodată, însă, despre tatăl lui care trăia. Inteligenţa şi stăpânirea de sine precoce de care făcuse dovadă Bergon în zilele primejdioase de la galere nu erau pe de-a întregul moştenite de la Vulpoi.

Cazaril zâmbi cu toată faţa.

— Aşadar, hai să-ţi povestesc totul despre prinţesa Iselle dy Chalion…

Bergon îi sorbea cuvintele, în timp ce Cazaril îi descria părul ei cârlionţat de culoarea ambrei şi ochii cenuşii

luminoşi, gura generoasă şi veselă, talentul ei la echitaţie şi cultura bogată. Curajul ei de neclintit şi deciziile rapide pe care le lua în situaţii de urgenţă. Să i-o vândă pe Iselle lui Bergon, părea la fel de greu ca şi cum le-ar fi vândut hrană unor înfometaţi, apă unor însetaţi ori mantale unor oameni dezgoliţi pe timp de vijelie şi nici măcar nu ajunsese încă la partea referitoare la faptul că era pe cale să moştenească un regat. Băiatul părea deja pe jumătate îndrăgostit. Vulpoiul avea să fie o provocare mult mai mare; ei avea să suspecteze că e o şmecherie la mijloc. Cazaril nu avea nicio intenţie să îi încredinţeze adevărul Vulpoiului. Bergon însă, era altă mâncare de peşte. *Pentru tine, iată adevărul.*

— Există o urgenţă întunecată în rugămintea prinţesei Iselle, continuă Cazaril, odată ajunşi pe culmea unei movile de pe ţărm şi făcând cale întoarsă. Asta vi-o spun în cea mai mare taină, căci ea vrea să vi se încredinţeze cu toată fiinţa, în calitate de viitor soţ. Secretul ăsta e numai pentru urechile domniei voastre.

Trase pe nări aerul mării, făcându-şi curaj.

— Totul se trage de la războiul purtat de Fonsa cel Prea-Înţelept împotriva Generalului de Aur…

Mai făcură două ture de-a lungul întinderii de nisip, bătătorindu-şi paşii, până să-şi termine Cazaril de depănat povestea. Soarele, care se cufunda într-un glob roşu, aproape că atingea linia întinsă a orizontului, iar valurile care se spărgeau de ţărm licăreau în culori întunecate şi uluitoare, îngustându-le tot mai mult drumul de pe plajă, în timp ce se revărsa mareea. Cazaril fu la fel de cinstit faţă de Bergon, cum fusese şi faţă de Ista, neascunzându-i nimic, mai puţin mărturisirea pe care i-o făcuse Ista, nici măcar faptul că era bântuit de Dondo. Chipul lui Bergon, rumenit în lumina apusului, era furat de gânduri atunci când Cazaril îşi termină istorisirea.

— Lord Cazaril, de-aş auzi toate astea din gura oricărui alt om în afară de dumneata, mă îndoiesc că l-aş putea crede. L-aş lua drept nebun.

— Deşi nebunia ar putea fi o consecinţă a acestor întâmplări, prinţe, nu este şi cauza lor. Totul e adevărat. Am văzut cu ochii mei. Sunt aproape convins că mă înec în aceste lucruri.

Era o întorsătură nefericită de frază, dar marea care clocotea atât de aproape îl scotea din fire pe Cazaril. Se întreba dacă Bergon observase că el se întorcea întotdeauna în aşa fel încât să-l lase pe prinţ între el şi valurile care se căscau.

— M-ai face să fiu un fel de erou dintr-o carte cu poveşti pentru adormit copii, care o salvează pe frumoasa domniţă de sub puterea vrăjii, cu un sărut.

Cazaril tuşi ca să-şi recapete vocea.

— De fapt, e nevoie de mai mult decât de un sărut, cred. Trebuie să se consume actul căsătoriei, pentru a vă putea uni legal. Din punct de vedere teologic, ca şi în alte privinţe, îndrăznesc să cred.

Prinţul îi aruncă o ocheadă indescriptibilă. Rămase tăcut cât mai făcură alţi câţiva paşi. Apoi îi spuse:

— Ţi-am văzut integritatea la treabă. Mi-a... lărgit universul. Am fost crescut de tatăl meu, care este un om prudent, prevăzător, care întotdeauna caută motivaţiile ascunse, egoiste ale oamenilor. Nimeni nu poate să-l tragă pe sfoară. Dar eu l-am văzut trăgându-se singur pe sfoară. Dacă înţelegi ce vreau să spun.

— Da.

— A fost o mare nebunie din partea dumitale să-l ataci pe acel roknar mârșav de la galere.

— Da.

— Şi cu toate astea, cred că dacă ar fi să ne aflăm iarăşi în aceeaşi situaţie, ai face-o din nou.

— Ştiind tot ce ştiu acum... ar fi mai greu. Dar aş spera... m-aş ruga, prinţe, ca zeii să mă învrednicească cu o asemenea nebunie, la nevoie.

— Ce-i toată nebunia asta uimitoare, care străluceşte mai tare decât tot aurul tatălui meu? Poţi să mă înveți să fiu un astfel de nebun, Caz?

— Oh, suspină Cazaril. Sunt sigur de asta.

Cazaril se întâlni cu Vulpoiul a doua zi dimineaţă, pe răcoare. Fu condus din nou în sala aceea înaltă, luminoasă, care dădea înspre mare, dar de data aceasta pentru o discuţie în cerc mai restrâns, doar el cu riga şi cu secretarul rigăi. Secretarul se aşeză în capătul mesei, cu un teanc mare de hârtii, pene noi şi o rezervă de cerneală la îndemână.

Vulpoiul stătea la marginea lungă a mesei, făcându-şi de lucru cu un joc cu castele şi călăreţi, având piesele superb sculptate în coral şi jad, iar tabla lucrată în bucăţi şlefuite de malachit, onix şi marmură albă. Cazaril făcu o reverenţă, şi, la semnul rigăi care îl pofti să ia loc, se aşeză în faţa acestuia la masă.

— Jucaţi? întrebă Vulpoiul.

— Nu, milord, spuse cu părere de rău Cazaril. Sau, cel puţin, nu sunt un împătimit al jocului.

— Ah! Păcat.

Vulpoiul împinse tabla de joc un pic într-o parte.

— Bergon e foarte entuziasmat de felul în care i-ai descris acel model de perfecţiune al Chalionului. Îţi îndeplineşti sarcinile strălucit, domnule ambasador.

— Asta şi nădăjduiesc.

Riga atinse scrisoarea de recomandare a Isellei, care se odihnea pe lemnul lucios al mesei.

— Rarisim document! Sunteţi conştient că o obligă pe prinţesă la tot ceea ce semnaţi în numele domniei sale.

— Da, sire.

— Autoritatea cu care v-a învestit este destul de discutabilă, să ştiţi. Există chestiunea legată de vârsta ei, pe de o parte.

— Ei bine, sire, dacă nu-i recunoaşteţi dreptul de a-şi negocia propriul contract matrimonial, cred că nu mi-a mai rămas nimic de făcut decât să încalec şi să plec înapoi în Chalion.

— Nu, n-am spus că eu îi pun la îndoială acest drept!

O uşoară tentă de panică se simţi în vocea rigăi.

Cazaril îşi înfrână un zâmbet.

— Într-adevăr, sire, faptul că staţi cu noi la masa tratativelor, înseamnă că îi acordaţi o recunoaştere publică autorităţii prinţesei.

— Hm, într-adevăr, într-adevăr. Tinerii ăştia sunt atât de încrezători. Numai că noi, cei bătrâni, trebuie să le apărăm interesele.

Luă de pe masă cealaltă listă pe care i-o înmânase Cazaril de cu seară.

— Am studiat clauzele pe care le-aţi sugerat pentru contractul marital. Avem multe de discutat.

— Iertaţi-mă, sire. Nu am sugerat nimic. Acelea sunt nişte cerinţe obligatorii. Dacă doriţi să propuneţi condiţii suplimentare, vă ascult.

Riga îşi arcui sprâncenele la el.

— Cu siguranţă că nu. Doar să luă una, de pildă – această chestiune privind succesiunea din perioada minoratului lor, dacă vor fi atât de norocoşi să o depăşească. Un simplu accident de călărie şi roina din Chalion poate deveni

regentă în Ibra! Asta nu se poate. Bergon este supus riscurilor de pe câmpul de bătălie, ceea ce nu e valabil în cazul soţiei lui.

— Ei bine, să sperăm că nici nu o să fie valabil. Ori sunt eu greşit informat asupra istoriei Ibrei, milord. Ştiam că mama prinţului a câştigat două asedii, parcă?

Vulpoiul îşi drese vocea.

— În orice caz, continuă Cazaril, să avem în vedere că riscul e de ambele părţi şi, prin urmare şi clauza trebuie să fie reciprocă. Iselle este supusă riscurilor naşterii, ceea ce nu se va întâmpla niciodată în cazul lui Bergon. O naştere nereuşită şi el ar putea deveni regent în Chalion. Câte dintre soţiile domniei voastre v-au supravieţuit, sire?

Vulpoiul inspiră, păstră un moment de tăcere şi apoi îşi reluă discursul:

— Şi mai e şi clauza asta referitoare la titluri!

O discuţie în contradictoriu, care dură câteva minute, clarifică faptul că Bergon dy Ibra-Chalion nu era mai eufonic decât Bergon dy Chalion-Ibra şi astfel trecu de ambele părţi şi clauza respectivă.

Vulpoiul îşi pungi buzele şi se încruntă gânditor:

— Înţeleg că sunteţi un om despământenit, lord Cazaril. Cum se face că prinţesa nu vă răsplăteşte pe măsura rangului pe care-l purtaţi?

— Mă răsplăteşte pe măsura rangului de care se bucură domnia sa. Iselle nu este roină în Chalion – deocamdată.

— Eh. Pe de altă parte, eu sunt actualul rigă în Ibra şi am puterea să dispun... de multe.

Cazaril nu făcu decât să zâmbească uşor.

Încurajat, Vulpoiul îi vorbi despre un conac elegant, cu vedere la mare şi plasă o piesă din joc, înfăţişând un castel de coral, pe tabla dintre ei. Captivat să vadă unde duceau toate astea, Cazaril nu se osteni să remarce cât de puţin

dorea să aibă o privelişte la mare. Vulpoiul îi vorbi despre cai mândri şi de o moşie pe care să şi-i pască şi despre cât de neadecvată i se părea lui cea de-a treia clauză. Mai adăugă şi câţiva călăreţi pe tabla lui de joc. Cazaril scoase nişte sunete neutre. Vulpoiul îi mai suflă subtil câte ceva despre banii prin care ar putea dobândi o un rang mai de soi în Ibra decât cel de castillar şi despre cum putea fi rescrisă mai avantajos clauza şase. Un castel din jad fu adăugat pe tabla de joc, care devenea tot mai încărcată. Secretarul făcea însemnări. Cu fiecare murmur lipsit de cuvinte din partea lui Cazaril, atât respectul, cât şi mulţumirea creşteau în ochii Vulpoiului, deşi mormanul de piese creştea dureros, remarcă el.

— Joci mai bine decât mă aşteptam, castillare.

În cele din urmă, Vulpoiul se lăsă pe spate şi flutură din mână înspre mormanul de simboluri cadou.

— Ce-ţi doreşti Cazaril? Ce crezi că-ţi poate da fata asta mai mult decât aş fi eu în stare, ei?

Zâmbetul lui Cazaril se transformă între-un rânjet.

— De ce spuneţi asta, sire? Cred că-mi va da o proprietate în Chalion cu care să mă mulţumesc. Lată de un pas şi lungă de doi, care să fie a mea pe veci.

Cu delicateţe, astfel încât să nu dea de înţeles că ar fi fost jignit sau că ar fi intenţionat să aducă vreo jignire rigăi, întinse mâna şi îi împinse piesele înapoi.

— Cred că ar trebui să dau o explicaţie, probabil. Sufăr de o tumoare intestinală, de la care mă aştept să nu-mi mai lase mult de trăit. Premiile sunt pentru oamenii vii, cred eu. Nu pentru cei aflaţi pe moarte.

Vulpoiul mişcă din buze fără să scoată niciun cuvânt; uluirea şi spaima îi trecură peste chip, precum şi o străfulgerare de ruşine cu care era prea puţin obişnuit şi pe

care şi-o suprimă cu repeziciune. Scoase un scurt hohot de râs.

— Pe cei cinci zei! Fata asta are destulă inteligenţă şi neîndurare să mă înveţe pe mine meşteşugul meu propriu! Nu-i de mirare că ţi-a acordat asemenea puteri. Pe boaşele Bastardului, mi-a trimis un ambasador imposibil de mituit.

Lui Cazaril îi trecură trei gânduri prin minte: primul, că Iselle nu urzise niciun astfel de plan viclean, al doilea, că dacă i s-ar fi sugerat un astfel de plan, ar fi spus doar un Hm!, şi un al treilea, că Vulpoiul nu trebuia să afle primul lui gând.

Vulpoiul gândi la rece, privindu-l din ce în ce mai insistent pe Cazaril.

— Îmi pare rău pentru necazul dumitale, castillare. Nu-i un lucru amuzant. Mama lui Bergon a murit din cauza unei tumori la sân; moartea a luat-o prea de timpuriu – avea numai treizeci şi şase de ani. Nu a descurajat-o nici măcar toată durerea pe care a stârnit-o în mine, dar la sfârșit… ah, în fine.

— Eu am treizeci şi şase de ani, nu se putu abţine să nu observe Cazaril, cu destulă tristeţe.

Vulpoiul clipi.

— Nu arăţi bine deloc, atunci.

Luă din nou în mână lista de prevederi.

— Acum, sire, în ceea ce priveşte acest contract de căsătorie…

În cele din urmă, Cazaril nu cedă nimic din toată lista şi a obţinu acordul în privinţa tuturor condiţiilor.

Cu mâhnire şi pe căi ocolite Vulpoiul mai făcu nişte adăugiri inteligente la clauzele care puteau implica şi împrejurări neprevăzute, la care Cazaril îşi dădu bucuros acordul. Vulpoiul se mai tângui un pic de formă şi făcu nişte referiri repetate la supunerea pe care o soţie i-o datora unui

soţ – iarăşi un detaliu care nu fusese proeminent în istoria recentă a Ibrei, dar pe care Cazaril, din tact diplomatic, nu îl scoase în evidenţă – şi la bărbăţia nefirească a femeilor care îşi petreceau prea mult timp în şa.

— Consolaţi-vă, sire, îl consolă Cazaril. Destinul nu vrea să câștigați astăzi un regat pentru fiul domniei voastre. Ci să câștigați un *imperiu* pentru nepotul domniei voastre.

Vulpoiul se însenină. Până şi secretarul lui zâmbi.

În cele din urmă Vulpoiul îi oferi setul de călăreţi şi castele, ca pe un dar personal de aducere aminte.

— Eu unul mă văd nevoit să refuz, zise Cazaril aruncând un ochi plin de regret la piesele elegante.

Dar îi veni în minte o altă idee, mai bună.

— Dar dacă veţi binevoi să puneţi să fie împachetate, aş fi încântat să pot să le iau cu mine în Chalion, ca dar de logodnă din partea domniei voastre pentru viitoarea voastră noră.

Vulpoiul izbucni în râs, clătinând din cap.

— Să fi avut eu un curtean care să-mi fie atât de fidel pentru o aşa de mică recompensă! Chiar nu vrei nimic pentru dumneata, Cazaril?

— Vreau timp.

Vulpoiul pufni cu regret.

— Oare nu asta dorim cu toţii? Pentru asta ar trebui să te adresezi zeilor, nu rigăi din Ibra.

Cazaril nu făcu niciun comentariu, deşi fu scuturat de un tic nervos.

— Cel puţin aş vrea să trăiesc să o văd pe Iselle căsătorită cu bine. Acesta e un dar pe care chiar puteţi să mi-l acordaţi, sire, grăbind toate procedurile în sensul acesta.

Adăugă apoi:

— Şi este cu adevărat o chestiune de urgenţă ca Bergon să devină prinţ-consort în Chalion, înainte ca Martou dy Jironal să devină regent în Chalion.

Până şi Vulpoiul fu nevoit să dea aprobator din cap la observaţia asta.

În noaptea aceea, după banchetul obişnuit dat de rigă şi după ce se descotorosi de Bergon care, dacă văzuse că nu-i chip să-l îndoape cu onorurile pe care Cazaril le refuza cu fermitate, părea să vrea să-l îndoape măcar cu mâncare, Cazaril se opri la Templu. Sălile mari şi rotunde ale edificiului erau tăcute şi sumbre la acea oră, aproape golite de credincioşi, deşi luminile din pereţi, la fel ca şi focul central, ardeau fără încetare, vegheate pe timpul nopţii de doi discipoli. Le răspunse la salutul prietenos pe care i-l adresară şi păşi în curtea Fiicei pe sub arcadele decorate cu plăci de ceramică.

Întâlni în cale covoraşe de rugăciune, frumos ţesute de fecioarele şi doamnele din Ibra, care le donaseră templelor în semn de pioşenie, ca să scutească genunchii şi trupurile celor care se rugau de răceala de marmură a pardoselii.

Cazaril se gândi că dacă obiceiul acela ar fi importat în Chalion, odată cu Bergon, ar putea spori cu mult participarea la serviciile divine pe timp de iarnă de acolo. Covoraşe de toate mărimile şi formele erau aşternute în jurul altarului Crăiesei. Cazaril îşi alese unul mare şi gros, ţesut din lână grea, cu reprezentări uşor decolorate ale unor flori de primăvară, şi se culcă pe el. Rugăciunea, nu somnul de beţiv, îşi reaminti el, era scopul lui în acel loc…

Ori de câte ori prinsese ocazia pe drumul spre Ibra intrase să se roage în casa rudimentară a Fiicei din orice cătun, în timp ce Ferda îngrijea de cai: se rugase ca Orico să rămână în viaţă, pentru siguranţa Isellei şi a lui Betriz,

pentru alinarea Istei. Mai presus de orice, intimidat de reputaţia Vulpoiului, se rugase să ducă cu succes la bun sfârşit acea misiune. Acea rugăciune, se părea, îşi găsise răspunsul încă dinainte. Cu cât de mult timp în urmă oare? Trasă, cu mâinile desfăcute în lături, linii peste urzeala covoraşului, ţesută ochi cu ochi de mâinile răbdătoare ale unei femei. Sau poate că nu fusese răbdătoare. Poate fusese obosită, sau nervoasă, sau cu gândurile împrăştiate, sau înfometată, sau mânioasă. Poate că era pe moarte atunci când l-a ţesut. Dar mâinile ei continuaseră să se mişte până la capăt, fără greş.

De când merg eu pe drumul ăsta?

Înainte, ar fi situat începuturile credinţei sale întru lucrările Crăiesei în momentul în care un galben căzuse în noroiul iernii baociene, scăpat de un călăreţ neîndemânatec. Acum, însă, nu mai era sigur deloc şi, mai ales, nu era sigur că i-ar fi plăcut răspunsul cel nou. Coşmarul galerelor venise înaintea galbenului din noroi. Să fi fost oare toată durerea şi frica şi agonia pe care le suferise acolo manipulate de zeii care-şi urmăreau scopurile lor proprii? Să nu fi fost decât o marionetă trasă de sfori? Sau fusese mai degrabă un catâr tras de funie.

Greoi şi încăpăţânat, care trebuise să fie mânat cu biciul tot drumul? Nici nu ştia dacă ceea ce simţea era uluire sau mânie. Medită asupra convingerii cu care Umegat susţinea că zeii nu puteau să pună stăpânire pe voinţa unui om, ci numai aşteptau să li se aştearnă la picioare. Când se angajase el oare să facă asta?

Oh!

Atunci.

Într-o noapte friguroasă de la Gotorget, în care era lihnit şi disperat, îşi făcuse turele de veghe de pe crestele zidurilor, aşa cum i-o cerea gradul de comandant. Ajuns în

cel mai înalt turn, îi dăduse liber băiatului flămând şi leşinat care făcea de strajă, să se ducă şi să-şi revină cum putea, făcând el însuşi de veghe. Se zgâise în bezna nopţii la focurile de tabără ale inamicului, care luceau batjocoritor în satul devastat, în vale, pe crestele dealurilor din jur, sugerând căldură din belşug şi mâncare gătită şi siguranţă şi toate lucrurile de care ai săi duceau lipsă între zidurile fortăreţei. Şi s-a gândit la toate planurile fantastice pe care le făcuse, la cum căutase să câştige timp, cum îşi îndemnase oamenii să-şi păstreze credinţa, cum astupase gropi, cum se luptase în misiuni, cum scurmase după mâncare spurcată, cum îşi spălase sabia în sângele celor care urcau pe scările de atac şi, mai presus de toate, cum se rugase. Până când ajunsese la capătul tuturor rugăciunilor.

În tinereţea lui de la Cazaril urmase calea obişnuită a celor mai mulţi tineri de condiţie nobilă şi devenise un laic dedicat Ordinului Fratelui, cu toate aspiraţiile şi promisiunile unui ordin militar.

Închinase rugăciuni mecanice – atunci când se obosise să le facă – zeului care-i fusese atribuit în virtutea sexului, vârstei şi rangului său. Aflat în turnul acela, în întuneric, avea impresia că însuşi faptul că urmase acea cale indiscutabilă, îl adusese, pas cu pas, spre acea cursă imposibilă abandonat atât de cei din tabăra lui, cât şi de zeul lui.

Purta încă pe sub cămaşă medalia simbolică a Fratelui, pe care o primise la ceremonia lui de consacrare de la treisprezece ani, cu puţin înainte să părăsească domeniul natal Cazaril ca să-şi facă ucenicia ca paj la curtea bătrânului provincar. În noaptea aceea din turn, cu lacrimi de epuizare şi disperare – şi da, mânie – rostogolindu-i-se pe faţă, şi-o smulsese de la gât şi o azvârlise peste creasta

zidului, negându-şi zeul care îl negase pe el. Alunecarea rostogolită a bucăţii de aur se topise în întuneric pe tăcute. Cazaril se aruncase în prosternare pe pietrele acelea, aşa cum zăcea întins şi acum, şi se jurase că oricare alt zeu, care din ei ar fi vrut, putea să îl revendice acum, sau niciunul, atâta timp cât oamenii care crezuseră în el scăpau din acea capcană. În ceea ce-l privea, era pregătit. Era gata.

Nimic, bineînţeles, nu se întâmplase.

Bine, în cele din urmă începuse să plouă.

După un timp, se ridicase de pe paviment, ruşinat de mofturile sale, recunoscător că niciunul dintre oamenii lui nu fusese martor la spectacolul pe care-l dăduse.

Venise schimbul de pază, iar el plecase în linişte. Nimic altceva nu se mai petrecuse preţ de câteva săptămâni, până la sosirea acelui curier bine hrănit cu vestea că totul fusese în zadar, iar tot sângele şi sacrificiul lor urma să fie dat la schimb pe aur, care să se scurgă în visteriile lui dy Jironal.

Iar oamenii lui fuseseră scoşi în siguranţă.

Şi numai picioarele lui porniseră pe un alt drum…

Ce spusese Ista? *Cele mai cumplite blesteme ale zeilor se pogoară asupră-ne în chip de răspunsuri la propriile noastre rugăciuni. Rugăciunea e un târg primejdios.*

Aşa că, dacă alegeai să îţi împărţi voinţa cu zeii, era de ajuns să alegi o sigură dată, ca şi cum te-ai înregimenta într-o companie militară printr-un jurământ? Sau trebuia să alegi şi să tot alegi mereu, în fiecare zi? Ori ambele? Ar putea el să păşească pe lângă drumul ăsta în orice moment, să urce pe un cal şi să pornească, să zicem, înspre Darthaca, spre un nou nume, o nouă viaţă? Tot aşa cum Umegat acceptase fără dovezi ideea unor o sută de alţi Cazarili, care nici măcar nu apăruseră la apel.

Abandonându-i, desigur, pe toţi cei care aveau încredere în el, Iselle şi Ista şi provincara, Palli şi Betriz...

Dar vai, nu şi pe Dondo.

Se mai vânzoli un timp pe covoraşul lui, stingherit de apăsarea pe care o simţea în pântece, încercând să se convingă pe sine că de vină era doar banchetul Vulpoiului şi nu tumoarea lui, care căpăta nişte proporţii hidoase. Grăbindu-se înspre o desăvârşire grotescă, aşteptând doar ca mâna Crăiesei să cedeze. Poate că zeii învăţaseră din greşeala Istei, la fel ca şi din curajul pierdut al lui dy Lutez? Poate că de data asta se asigurau că măgarul lor nu avea de gând să dispară în ceaţă, lăsând lucrurile pe jumătate făcute, aşa cum făcuse dy Lutez...?

Doar dacă nu murea. Uşa era mereu întredeschisă. Ce îl aştepta de partea cealaltă? Iadul Bastardului? Disoluţia spectrală? Pacea?

Ptiu!

De partea cealaltă a pieţei Templului, în casa Fiicei, îl aştepta un pat moale şi plăcut. Faptul că minţile îi fuseseră cuprinse de acea învârtejeală febrilă era un semn să se îndrepte spre el. Oricum, asta nu fusese o rugăciune, ci, mai degrabă, o ceartă cu zeii.

Rugăciunea, bănuia el în timp ce se scula în picioare şi se îndrepta spre uşă, însemna să pui un picior în faţa celuilalt. Menținând un ritm constant.

Capitolul 23

În ultimul moment, după ce fuseseră convenite acordurile de principiu, după ce tratatele fuseseră redactate în mai multe copii, într-un scris frumos de curte, semnate de toate părţile implicate şi de martorii lor, apoi sigilate, aspectele practice intrară în impas. Vulpoiul se

opunea, în mod justificat după părerea lui Cazaril, trimiterii fiului său în Chalion fără să aibă nicio garanţie însemnată în privinţa securităţii personale a acestuia. Riga nu avea nici oamenii, nici banii necesari în acest regat secătuit de război, să dispună de o forţă armată apreciabilă, care să îl păzească pe Bergon. Pe de altă parte Cazaril se temea de efectul pe care îl putea avea asupra Chalionului strămutarea unei asemenea armate peste graniţă, chiar şi pentru o cauză atât de nobilă. Disputa se încinse; ruşinat de faptul că i se amintise că Bergon îi datora viaţa lui Cazaril; Vulpoiul începu să se eschiveze de la cererile lui Cazaril, într-un fel care-i amintea acestuia cu putere de Orico.

Cazaril primi prima scrisoare cifrată de la Iselle prin curierii din Ordinul Fiicei, cu care stabilise o înţelegere dinainte, în drumul lor ocolit. Fusese încondeiată la numai patru zile după ce plecase el din Cardegoss şi era scurtă, confirmând doar faptul că ritualurile pentru funeraliile lui Teidez se desfăşuraseră fără incidente şi că Iselle avea să plece din capitală în după-amiaza aceea, însoţind cortegiul funerar spre Valenda în vederea înhumării. Observa cu o vădită uşurare că, *Rugăciunile noastre au fost ascultate – animalele sacre au arătat că Fiul Toamnei l-a luat la el, până la urmă. Mă rog să îşi găsească pacea în apropierea binefăcătoare a zeului.* Apoi mai spunea: *Fratele meu cel mare trăieşte şi i-a revenit vederea la un ochi. Dar a rămas tot aşa de umflat. Rămâne acasă, la pat.* Pe un ton mult mai rece, raporta, *Duşmanul nostru şi-a postat două nepoate ca doamne de companie, în anturajul meu. N-am să fiu în stare să scriu mai des. Să-ţi ajute Crăiasa în misiune!*

Căută în zadar să găsească vreun post-scriptum din partea lui Betriz, fiind cât pe ce să îl rateze, până ce întoarse foaia pe dos. Erau nişte cifre încondeiate cu migală, cu scrisul ei inconfundabil, pe jumătate ascuns sub

ceara crăpată a sigiliului. Râcâi cu unghia resturile de ceară lipite. Însemnările scurte descoperite în felul acesta, îl îndrumară la o pagină de la sfârşitul cărţii, una dintre cele mai poetice rugăciuni ale lui Ordol: o rugă pătimaşă pentru siguranţa unei fiinţe iubite, care era plecată departe de casă. Câţi ani – câţi zeci de ani – trecuseră de când cineva de departe nu se mai rugase pentru sufletul lui? Cazaril nu era nici măcar sigur că aceasta era ursită privirilor lui sau era doar pentru cele ale zeilor, dar atinse într-ascuns micuţul cifru în cele cinci puncte sacre, păstrându-l o clipă pe buze, înainte să plece din cameră să îl caute pe Bergon.

Îi împărtăşi cealaltă parte a scrisorii prinţului, care studie fascinat rândurile şi sistemul de cod. Cazaril închegă un bilet scurt în care relata succesul misiunii sale, iar Bergon, cu limba prinsă între dinţi, încifră şi el laborios o scrisoare cu propria lui mână, care să ajungă împreună cu cea a lui Cazaril la noua lui logodnică.

Cazaril numără zilele în gând. Era imposibil ca dy Jironal să nu aibă spioni la curtea din Ibra. Mai devreme sau mai târziu, apariţia lui acolo trebuia să fie raportată în Cardegoss. Cât de curând? Ar putea ghici dy Jironal că negocierile lui Cazaril, în numele Isellei, prosperaseră atât de surprinzător? Ar fi în stare să o ia captivă pe prinţesă, ar putea să-i calculeze lui Cazaril următoarea mişcare, ar putea să încerce să-l intercepteze pe Bergon în Chalion?

După câteva zile în care preparativele rămăseseră într-un punct mort din cauza măsurilor de protecţie a prinţului, străfulgerat de o idee genială, Cazaril îl trimise pe acesta să se bată pentru cauza lui. Bergon era un emisar din faţa căruia Vulpoiul nu putea să se eschiveze, nici chiar în budoarele lui. Bergon era tânăr şi energic, având imaginaţia puternic implicată în patima care-l cuprinsese

pentru Iselle, iar Vulpoiul era bătrân şi obosit. Din păcate, sau poate că din fericire, în opinia lui Cazaril, într-un oraş din sudul Ibrei, care se afla sub stăpânirea facţiunii de rebeli ai fostului Moştenitor, izbucnise o revoltă din pricina unui tratat eşuat, iar Vulpoiul fusese nevoit să concentreze forţe armate în acel punct, pentru a linişti spiritele din nou. Înnebunit de îndoieli, sfâşiat între marile lui speranţe şi temerile lui reci, Vulpoiul delegă decizia înapoi, către Bergon şi tabăra sa. Cazaril descoperi că lui Bergon nu-i lipsea tăria de caracter. Prinţul îmbrăţişă imediat ideea lui Cazaril de a călători în număr cât mai mic şi sub acoperire prin ţinutul ostil dintre hotarul ibranez şi Valenda. Drept escortă Bergon îşi alese, în afară de Cazaril şi fraţii dy Gura, doar trei camarazi apropiaţi: doi lorzi ibranezi tineri, dy Tagille şi dy Cembuer şi pe marchizul dy Sould, care era o idee mai în vârstă.

Entuziastul dy Tagille propuse să călătorească deghizaţi în negustori ibranezi, care se îndreptau spre Cardegoss. Cazaril insistă asupra faptului ca toţi bărbaţii care îl însoţeau pe prinţ, fie ei de condiţie nobilă sau umilă, să aibă experienţă în mânuirea armelor. Grupul se reuni în numai o zi, prin hotărârea lui Bergon, şi în ceea mai mare taină la rugămintea lui Cazaril, la unul din conacele lui dy Tagille din afara cetăţii Zagossur. Cazaril descoperi că nu era deloc o companie prea restrânsă; la un loc cu servitorii, se ajunsese la peste o duzină de oameni călare şi un alai de vreo şase catâri încărcaţi numai cu bagaje. În plus de asta, servitorii mai duceau de căpăstru şi patru ponei albi de munte ibranezi, meniţi a fi dar pentru logodnica lui Bergon, dublând astfel, în caz de nevoie, numărul animalelor de rezervă.

Porniră la drum cu mult optimism; însoţitorii îşi închipuiau cu siguranţă că pleacă într-o aventură demnă şi

nobilă. Bergon era mai sobru şi mai gânditor, ceea ce-i era pe plac lui Cazaril, care se simţea ca şi cum ar fi condus o ceată de copii în nişte grote ale nebuniei. Dar, cel puţin în cazul lui Bergon, nu o făcea orbeşte. Ceea ce era mai mult decât făcuseră zeii pentru *el,* cugetă Cazaril înnegurat. Se întreba dacă nu cumva blestemul îi întindea o cursă, aruncându-i în război, mai curând decât în afara lui. Nici dy Jironal nu fusese atât de corupt când pornise la drum.

Fiind împiedicaţi să înainteze mai repede din pricina celei mai încete herghelii de catâri pe care-i fusese dat să o vadă vreodată, ritmul călătoriei nu mai era la fel de dureros ca acela din drumul spre Zagosur. Urcuşul pe coastă, până la poalele Colților Bastardului, le luă patru zile pline. O altă misivă de la Iselle, scrisă cam la paisprezece zile de când plecase el din Cardegoss, îl ajunse pe Cazaril în acel loc. Îi aducea la cunoştinţă că înmormântarea lui Teidez se făcuse cu toată ceremonia cuvenită, la Valenda, precum şi reuşita ei în planul pe care şi-l urzise ca să-şi prelungească şederea acolo, în compania mamei şi a bunicii ei, după o aşa pierdere grea. Dy Jironal fusese forţat să se întoarcă la Cardegoss de nişte înştiinţări privind starea de sănătate a lui Orico, care se agrava. Din nefericire, îşi lăsase în urmă nu doar femeile spioni, dar şi câteva companii de soldaţi, care să o păzească pe noua Moştenitoare a Chalionului. *Mă tot gândesc ce să fac cu ei,* scria Iselle, o turnură de frază care făcu să i se zbârlească părul de pe ceafă lui Cazaril. Alăturase şi o scrisoare pentru Bergon, pe care Cazaril i-o dădu acestuia nedesfăcută. Bergon nu-i împărtăşi conţinutul, dar zâmbea tot timpul, aplecat peste paginile din Ordol în timp ce o descifra, cu o lumânare sub ochi, în odaia sufocantă de han unde trăseseră.

Mai încurajator era mesajul provincarei, care trimisese şi ea o scrisoare din partea ei, declarând că Iselle obţinuse

promisiuni secrete de sprijin în vederea căsătoriei cu ibranezul nu doar din partea unchiului ei, provinca- rul de Baocia, ci şi din partea altor trei provincari. Bergon avea să aibă apărători în momentul venirii sale.

Când Cazaril îi arătă biletul acesta lui Bergon, prinţul dădu din cap hotărât:

— Bun. Mergem mai departe.

Întâmpinară un neajuns totuşi aici, atunci când mai mulţi călători descurajaţi care se întorseseră din drum înapoi la han în noaptea aceea le dădură de veste că trecătoarea era blocată de troienele de zăpadă proaspăt căzute. Consultându-şi harta şi memoria, Cazaril plecă în fruntea grupului care, în loc să facă o călătorie lungă de o zi înspre nord, se îndreptă spre o trecătoare mai înaltă şi mai puţin bătută, care era liberă, potrivit spuselor localnicilor. Rapoartele lor se dovediră a fi corecte, numai că doi dintre cai îşi scrântiră oasele picioarelor dinapoi la urcuş. Pe măsură ce se apropiau de creastă, marchizul dy Sould, care pretindea că se simte mai confortabil pe puntea unui vas decât pe spinarea unui cal, şi care devenise din ce în ce mai tăcut pe toată durata dimineţii, se aplecă deodată într-o parte şi vomită.

Grupul se adună la un popas pe cărarea viscolită de vânt, în timp ce Cazaril, Bergon şi Ferda se puseră la sfat, iar de obicei spiritualul dy Sould îngăimă stânjenit şi tulburat o învălmăşeală de scuze şi proteste.

— Să ne oprim şi să facem un foc să-l încălzim? întrebă îngrijorat prinţul, privind în jur la culmile dezolante.

Cazaril, care stătea şi el cam pe jumătate încovoiat, răspunse:

— Este ameţit ca un om cu febră mare, dar nu are temperatură. A fost crescut la malul mării. Nu cred că e vorba despre o infecţie, ci mai curând o indispoziţie care îi

cuprinde câteodată pe oamenii de la şes, atunci când ajung la înălţime. În orice caz, ar fi mai bine să îl coborâm mai repede din sălbăticia asta mizerabilă dintre stânci.

Uitându-se la el cu coada ochiului, Ferda îl întrebă:

— Cum vă mai simţiţi, milord?

Bergon se încruntă şi el, plin de îngrijorare.

— Dacă ne tot oprim sau mai zăbovim mult pe aici, nu o să ajute la nimic. Haideţi să ne forţăm mai departe.

Urcară din nou pe cai, cu Bergon mergând la pas lângă dy Sould, atunci când cărarea le permitea. Bolnavul se agăţase de şa cu o hotărâre sinistră. După vreo jumătate de oră Foix trase un chiot uşor şi le arătă cu degetul mormanul de pietre de hotar care marcau graniţa dintre Ibra şi Chalion. Călătorii scoaseră strigăte de bucurie şi făcură un popas scurt ca să adauge şi ei nişte pietre la grămada aceea. Începură coborâşul, mai abrupt decât fusese urcuşul. Starea lui dy Sould nu se mai înrăutăţi, ceea ce confirmă diagnosticul lui Cazaril. Pe de altă parte nici starea lui Cazaril nu se amelioră, dar de fapt, nici nu se mai aştepta la lucrul ăsta.

În după-amiaza acelei zile ajunseră la buza unei văi sterpe şi coborâră printr-o pădure deasă de pini. Aerul părea mai înmiresmat aici, chiar şi numai datorită asprimii delicioase a pinilor, iar patul de ace de sub picioarele lor amortiza bătăile copitelor inflamate ale cailor. Copacii tânguitori îi adăpostiră împotriva degetelor pătrunzătoare ale vântului. La un colţ de drum Cazaril prinse cu urechea în zbor tropotul înfundat al unor copite pe cărarea din faţă; era primul călăreţ pe care-l întâlniseră în cale în acea zi, doar unul singur totuşi, aşa că nu era nicio primejdie, având în vedere numărul lor.

Călăreţul era un om cărunt, cu nişte sprâncene şi o barbă dese, fioroase, îmbrăcat în haine soioase din piele. Îi

salută şi, spre surprinderea lui Cazaril, îşi trase calul răpciugos de-a curmezişul drumului, blocându-le calea.

— Sunt intendentul castelului castillarului dy Zavar. V-am văzut grupul venind în vale, când s-a mai limpezit cerul. Lordul meu m-a trimis să vă avertizez că mai la vale s-a pornit o furtună. Vă invită sub acoperişul domniei sale până trece urgia aceea.

Dy Tagille îi primi ospitalitatea, plin de încântare. Bergon se dădu înapoi, îşi coborî vocea şi îl întrebă pe Cazaril:

— Crezi că ar trebui să primim, Caz?

— Nu sunt sigur…

Făcea sforţări să-şi amintească dacă auzise vreodată de castillarul dy Zavar.

Bergon aruncă o privire la prietenul său, dy Sould, care se prăbuşea peste oblâncul şeii.

— Aş vrea tare mult să pot să îl adăpostesc. Suntem mulţi şi înarmaţi.

Cazaril trebui să recunoască:

— Nu înaintăm cine ştie ce prin viscol, în plus, riscăm să pierdem cărarea.

Intendentul cel sur le strigă:

— Cum vă e voia, domnilor, dar de vreme ce mie îmi revine sarcina să adun cadavrele de prin şanţuri în districtul ăsta până vine primăvara, aş lua-o ca pe o favoare personală dacă aţi accepta. Furtuna o să bată până mâine dimineaţă, după câte bag de seamă.

— Ei, măcar mă bucur că am reuşit să străbatem trecătoarea înainte să izbucnească vijelia. Da! hotărî Bergon. Îşi ridică vocea. Vă mulţumim, domnule, şi acceptăm oferta amabilă a stăpânului dumitale!

Bărbatul cel sur salută şi îşi înghionti calul înapoi, pe drum. După vreo milă de mers, coti la stânga şi îi conduse

pe o cărare abia văzută, printre pinii înalţi şi întunecaţi. Cărarea coborî, apoi se ridică abrupt o bucată de vreme, mergând în zig-zag. Crupele cailor se încordau şi ţâşneau, împingându-i sus pe deal. Departe, deasupra copacilor, Cazaril auzi gâlceava şi croncăneala unui stol de ciori şi se simţi mângâiat de amintiri.

După un colţ de stâncă ieşiră în lumina cenuşie. Cocoţată pe acel afloriment se ridica o fortăreaţă destul de dărăpănată şi mică, construită din rocile brute din partea locului. O dâră de fum se ridica îmbucurător din coşul clădirii.

Trecură pe sub o boltă cu arcade, pătrunzând într-o curte pavată cu plăci de ceramică; era un grajd care avea deschidere direct în această curte, precum şi un portic lat din lemn deasupra porţilor care duceau în sala principală. Pe margine zăceau mormane de unelte, butoaie şi gunoaie ciudate. Piei jupuite de căprioară atârnau de zidul grajdului. Nişte bărbaţi cu căutătură aprigă, slugi sau rândaşi sau paznici, sau toate astea la un loc, se urniră de sub portic ca să ajute la legatul cailor şi al catârilor. Dar jumătatea de duzină de stafii care se roteau nebuneşte prin prejurul curţii fură cele care îi deschiseră ochii lui Cazaril, oprindu-i suflarea în gât. Putea să vadă că oamenii aceia nu muriseră de multă vreme, după contururile cenuşii, care încă mai păstrau forma pe care acele fiinţe le avuseseră în viaţă: trei bărbaţi, o femeie şi un băieţel care plângea. Silueta femeii arăta înspre bărbatul cărunt. Şuvoaie de flăcări albe ţâşneau din gura ei, ţipete mute.

Cazaril îşi smuci calul îndărăt, lângă cel al lui Bergon, se înclină către el şi murmură abia auzit:

— E o capcană. Fiţi cu ochii pe arme. Transmiteţi mai departe mesajul.

Bergon se dădu mai în spate, lângă dy Tagille, care, la rândul lui, se aplecă să le vorbească încet unor servitori din grupul lor. Cazaril zâmbi ca să nu trezească bănuieli şi îşi strecură calul pe lângă cel al lui Foix, unde îşi ţinu mâna în dreptul gurii, ca şi cum ar fi repetat o glumă amuzantă şi repetă avertismentul. Foix zâmbi amabil şi dădu din cap. Săgetă cu privirea ungherele curţii, calculând şansele, în timp ce se apleca spre fratele său.

Nu păreau a fi în dezavantaj, cu excepţia unui ţărănoi bine clădit, care stătea pe cornişa de lemn de lângă poartă, rezemat de peretele interior, cu o arbaletă bălăngănind în mână, chipurile întâmplător. Numai că avea o săgeată pe trăgaci. Cazaril făcu o manevră înapoi lângă Bergon, interpunându-se cu calul între băiat şi poartă:

— Ai grijă la arcaş, îi suflă el. Ascunde-te sub un catâr.

Stafiile zburau de colo-colo pe deasupra curţii, făcând semne înspre oameni ascunşi pe după butoaie şi unelte de grădinărit, în umbra grajdului şi alţii care păreau să aştepte chiar în spatele intrării. Cazaril îşi revizui părerea asupra şanselor pe care le avea tabăra lui. Bărbatul cel sur făcu un semn către unul din oamenii lui, iar poarta se trânti în urma grupului. Cazaril se foi în şa şi scotoci în desagă. Dădu cu degetele de o bucată de mătase, apoi de răceala netedă a unor mărgele rotunde; nu amanetase perlele lui Dondo în Zagosur pentru că preţul era dezavantajos acolo, atât de aproape de sursă. Îşi ridică braţul în aer, într-un gest amplu, scoţând şiragul cel lung şi lucitor. Legănându-l deasupra capului, rupse firul care lega perlele, cu degetul gros. Mărgelele se rostogoliră înspre capătul firului şi săriră pe dalele din curte. Uimiţi de gestul său, bădăranii începură să râdă şi se aruncară după ele. Cazaril îşi lăsă braţul în jos şi strigă:

— Acum!

Comandantul cel sur, care se pregătea, probabil, să dea acelaşi ordin, rămase perplex. Oamenii lui Cazaril îşi traseră săbiile din teci, azvârlindu-se asupra duşmanului prins pe picior greşit. Cazaril căzu pe jumătate din şa, chiar înainte ca o săgeată de arbaletă să se înfigă în ea. Calul i se ridică în două picioare şi ţâşni ca din praştie, iar el încercă să se ţină pe picioare ca să-şi scoată sabia din teacă.

Foix, binecuvântat fie băiatul ăsta, reuşise să-şi scoată propria-i arbaletă discret, fără să fie observat, înainte să se işte acel haos de oameni care zbierau şi cai care dădeau din copite. Unul dintre bărbaţii-stafii trecu dungă prin faţa ochilor imaginari ai lui Cazaril şi arătă înspre o siluetă obscură, care se ascundea pe după vârful porticului. Cazaril îl bătu pe Foix pe braţ şi ţipă:

— Acolo, sus!

Foix puse săgeata în arc şi se răsuci chiar când răsări un al doilea arcaş; Cazaril ar fi putut să jure că strigoiul acela frenetic încerca să dirijeze încăierarea. Săgeata i se înfipse arcaşului în ochiul drept şi îl doborî instantaneu. Foix se aplecă şi începu să armeze; mecanismul cu clichet vâjâia.

Întorcându-se să caute un duşman, Cazaril găsi unul care-l căuta pe el. Din uşa principală, cu lama sabiei trasă din teacă, o siluetă uimitor de familiară se îndrepta greoi spre el: ser dy Joal, scandalagiul lui dy Jironal, pe care Cazaril îl văzuse ultima oară în Cardegoss. Cazaril îşi ridică sabia tocmai la timp ca să devieze prima lovitură furioasă a lui dy Joal. Simţi un junghi în burtă, apoi o crampă, apoi noduri-noduri care-l trimiseră în agonie în timp ce câştigau avantaj asupra duşmanilor, încercuindu-i, iar dy Joal pătrundea în acel cerc.

Durerea cruntă din pântece îi secă braţul de vlagă, aproape încovoindu-l; cu greu respinse următorul atac, iar un contraatac era în afara oricărei discuţii. Zări cu colţul

ochiului stafia femeii ghemuindu-se la pământ. Ea – sau era vreuna din perle? — sau amândouă la un loc, se strecurară sub cizma lui dy Joal. Acesta alunecă violent şi neaşteptat, cu capul înainte, pierzându-şi echilibrul. Vârful sabiei lui Cazaril i se înfipse scurt în beregată şi se i se opri în oasele gâtului.

Un spasm hidos îi scutură braţul lui Cazaril. Nu doar pântecele, ci întreg corpul părea să i se contracte, iar vederea i se înceţoşă şi i se întunecă. Înlăuntrul lui, Dondo urla triumfător. Demonul morţii ţâşni la suprafaţă sub ochii lui, ca un foc răsucit, înverşunat şi implacabil. Apucat de convulsii, Cazaril vărsă. În mişcarea de recul necontrolată a lui Cazaril sabia sări într-o parte, sfâşiindu-i beregata lui dy Joal; vasele de sânge împroşcară, iar dy Joal se prăbuşi într-o baltă de sânge.

Cazaril se pomeni în patru labe pe pardoseala rece, cu sabia căzută din mâna lipsită de putere, zăngănind încă uşor pe dale. Tremura din tot corpul atât de râu, încât nu se mai putea ridica în picioare. Scuipa fiere din gura care i se umpluse cu lichid. Pe vârful sabiei, aşa cum căzuse pe piatră, sângele lui dy Joal scotea aburi şi un fum negru. Icnete de greaţă îi răvăşeau stomacul umflat şi pulsând.

Înăuntru, Dondo se lamenta şi urla plin de mânie şi frustrare, dar ţipetele fură, încet-încet, înăbuşite. Demonul se aşeză la pândă, ca o pisică care vâna, cu burta la pământ, atent şi încordat. Cazaril îşi încleştă şi dez-încleştă mâna ca să fie sigur că încă mai era în posesia trupului său.

Aşadar, demonul morţii nu era năzuros în privinţa sufletelor care-i umpleau găleţile, atâta timp cât erau două. Al lui Cazaril şi al lui Dondo, al lui Cazaril şi al vreunui alt criminal – sau victimă – nu era prea sigur care din astea, sau dacă chiar mai conta în situaţia aceea. Era limpede că Dondo sperase să se atârne de trupul lui şi să facă în aşa fel

încât demonul să-i smulgă sufletul lui Cazaril. Rămânând el, Dondo, stăpân pe trupul celui care-l omorâse. Ţelurile lui Dondo şi ale demonului erau, pare-se, oarecum divergente. Demonul ar fi fost mulţumit dacă Cazaril ar fi murit în vreun fel. Oricare. Dondo îşi dorea un asasin, ori un asasinat.

Prăbuşit fără putere pe lespezi, cu pleoapele grele de lacrimi, Cazaril îşi dădu seama că zgomotul se stinsese. O mână îl atinse pe cot, iar el tresăltă. Vocea calmă a lui Foix îi mângâie auzul:

— Milord? Milord, sunteţi rănit?

— Nu… nu sunt înjunghiat, se căzni Cazaril să îngaime. Clipi, ameţit. Întinse mâna după sabie, apoi şi-o retrase înapoi ca fript, simţind înţepături în degete. Oţelul frigea la atingere. Ferda apăru şi el în partea cealaltă, iar cei doi fraţi îi ridicară în picioare. Rămase în picioare tremurând fără încetare.

— Sunteţi sigur că n-aţi păţit nimic? zise Ferda. Domniţa cu părul negru din Cardegoss ne-a promis că prinţesa o să ne taie urechile dacă nu vă aducem viu înapoi.

— Da, se băgă şi Foix în vorbă, şi ne-a mai zis că *ea* o să ne pună pielea pe tobă, după aia.

— Pieile voastre sunt în siguranţă, deocamdată.

Cazaril se frecă la ochii împânziţi de lacrimi şi se îndreptă de şale o clipă, uitându-se împrejur. Un servitor cu înfăţişare de sergent pusese cu faţa la pământ vreo şase vlăjgani, în semn de predare. Trei alţi bandiţi sprijineau pereţii grajdurilor, gemând şi sângerând. Un alt servitor târa leşul celui care mânuise arbaleta.

Cazaril aruncă o privire mânioasă la dy Joal, care zăcea împrăştiat la picioarele lui. Nu schimbaseră nici măcar un cuvinţel în scurta lor înfruntare. Îi părea tare rău că îi sfârtecase beregata cuţitarului, trântit la pământ. Prezenţa

lui aici spunea multe, dar nu-i confirma nimic. Era agentul lui dy Jironal sau acţiona din proprie iniţiativă?

— Conducătorul – unde este? Vreau să-l supun unui interogatoriu.

— Acolo, milord – îi arătă Foix – dar mi-e teamă că n-o să vă răspundă.

Bergon tocmai se ridica de lângă un trup neclintit, de la care încercase să scoată ceva; din nefericire era bărbatul cel cărunt.

Ferda spuse neliniştit, pe un ton de scuză.

— S-a luptat cu înverşunare şi nu a vrut să se predea. Ne-a rănit doi servitori, aşa că Foix l-a doborât în cele din urmă cu o săgeată trasă din arbaletă.

— Credeţi că era într-adevăr intendentul castelului de aici, milord? mai zise Ferda.

— Nu.

Bergon îşi croi drum până la el, cu sabia în mână şi îl măsură din cap până-n picioare, cu îngrijorare.

— Ce facem acum, Caz?

Stafia femeii, care devenise oarecum mai puţin agitată, îi făcea semne înspre poartă. Una din fantomele bărbaţilor, la fel de imperios, îi făcea semne către uşa principală.

— Eu… eu mă iau după urme, deocamdată.

— Ce? făcu Bergon.

Cazaril se smulse de imaginile pe care i le înfăţişa vederea lăuntrică.

— Închideți-i – dădu el din cap înspre inamicii care se predaseră – într-un staul şi puneţi un om de pază. Şi pe cei teferi şi pe cei răniţi deocamdată. O să-i îngrijim după ce vedem întâi de ai noştri. Apoi trimiteţi o mână de oameni în putere să cerceteze împrejurimile, să vadă dacă mai sunt şi alţii care se ascund. Sau… dacă mai e şi altcineva. Ascuns. Sau… în fine.

Privirea îi fu atrasă din nou către poartă, unde femeia ca un văl străveziu, îi făcea din nou semne.

— Foix, ia-ţi arbaleta şi sabia şi vino cu mine.

— N-ar trebui să luăm mai mulţi oameni, milord?

— Nu, nu cred…

Lăsându-i pe Bergon şi Ferda să se ocupe de curăţenie, Cazaril se îndreptă în cele din urmă spre poartă.

Foix îl urmă, holbându-se la Cazaril care păşea fără nicio ezitare pe cărarea care ducea în pădurea de pini. În timp ce mergeau la vale, ţipetele ciorilor se auzeau din ce în ce mai tare. Cazaril îşi luă inima-n dinţi. Cărarea se sfârşea pe marginea unei prăpăstii abrupte.

— Pe dracii Bastardului! şopti Foix. Îşi plecă arbaleta şi îşi făcu semnul teologic în cinci puncte, frunte-buze-piept-vintre-inimă, într-un gest de protecţie.

Găsiseră trupurile.

Erau aruncate pe un morman de gunoaie, împinse peste buza crevasei, în vârful unui munte de resturi menajere şi de la grajduri, vechi de ani de zile. Un bărbat mai tânăr, doi mai în vârstă; în capătul ăsta de ţară n-aveai cum să distingi clar stăpânul de slujbaş, după îmbrăcăminte, căci toţi purtau veşminte de lucru, din piele şi lână. Femeia, dolofană şi simplă, de vârstă mijlocie, era despuiată, la fel era şi băieţelul, care părea să aibă în jur de cinci ani. Amândoi fuseseră mutilaţi cu o cruzime bolnavă. Probabil că fuseseră şi siluiţi. Morţi cam de o zi, judecă Cazaril după cât de mult apucaseră ciorile să ciugulească din ei. Stafia-femeie plângea încetişor, iar fantoma copilaşului se agăţase de ea şi se văita. Nu erau suflete respinse de zei, atunci, erau doar sfâşiate între două lumi, încă ameţite din pricina morţii şi nefiind în stare să-şi găsească calea, în lipsa unei ceremonii cuvenite.

Cazaril căzu în genunchi şi şopti:

— Crăiasă! Dacă eu sunt în viaţă în locul acesta, la fel eşti şi Tu. Dă-le acestor biete spirite uşurare, dacă aşa ţi-e voia.

Chipurile strigoilor se schimbară, unduindu-se de la jale la uimire; trupurile fără substanţă se estompară, asemeni difracţiei solare într-un nor înalt, pufos, apoi dispărură.

După câteva clipe, Cazaril spuse confuz:

— Ajută-mă să mă ridic, te rog.

Foix, care era mut de uimire, îl ridică, sprijinindu-l cu o mână pe sub cot. Cazaril se împletici în loc şi porni din nou la deal, pe cărare.

— Milord, n-ar trebui să mai căutăm împrejur că poate mai sunt şi alţii?

— Nu, asta-i tot.

Foix îl urmă fără să crâcnească.

În curtea pavată cu plăci îl găsiră pe Ferda împreună cu un servitor înarmat, în timp ce ieşeau pe uşa principală.

— Ai mai găsit pe cineva?

— Nu, milord.

Lângă uşă, numai stafia tânărului mai stăruia, deşi corpul luminiscent părea să se destrame ca un fum purtat de vânt. Se contorsiona într-un soi de agonie, făcându-i semn lui Cazaril să o ia înainte. Ce mare urgenţă avea de se întorsese din braţele deschise ale zeiţei ca să se agaţe de această lume nimicitoare?

— Da, da, vin acum, îi spuse Cazaril.

Umbra se strecură înăuntru; Cazaril le făcu semn lui Foix şi Ferda, care se uitau neliniştiţi la el, să îl urmeze. Trecură printr-un hol central, pe sub o galerie, înapoi prin bucătarii şi coborâră pe nişte trepte din lemn într-o magazie întunecată, cu pereţii pietruiţi.

— Aici aţi căutat? strigă Cazaril peste umăr.

— Da, milord, spuse Ferda.

— Faceţi mai multă lumină.

Se uită încordat la strigoi care acum dădea roată la acea încăpere, într-o continuă agitaţie, răsucindu-se într-un soi de spirală strânsă. Cazaril indică cu degetul.

— Mişcaţi butoaiele alea de-acolo.

Foix le rostogoli într-o parte. Ferda se întorcea tropăind pe scări, din bucătărie, cu un sfeşnic cu două lumânări de seu, cu flacăra galbenă şi fumegândă, dar care făcea destulă lumină în întunericul acela. Ascunsă în spatele butoaielor, găsiră în pardoseală o lespede de piatră cu un inel de fier înfipt în ea. Cazaril îi făcu semn din nou lui Foix; băiatul apucă inelul, se încorda şi urni din loc lespedea grea, descoperind nişte trepte înguste, care coborau într-o beznă ca smoala.

De jos, se auzi o voce pierită strigând.

Strigoiul se aplecă înspre Cazaril, părând să-i sărute fruntea, mâinile şi picioarele, apoi se scurse ca un torent, mistuindu-se în eternitate. O scânteie slabă albăstrie, ca un acord muzical care prinde substanţă, sclipi pentru o clipă în cel de-al doilea văz al lui Cazaril şi apoi dispăru. Ferda, cu lumânările într-o mână şi cu sabia scoasă în cealaltă, coborî cu grijă pe treptele din piatră.

Din deschizătură aceea umedă şi rece pluti prin aer până la ei o rumoare de tânguieli. După câteva minute, Ferda apăru din nou, sprijinind pe scări un bătrân voinic răvăşit, cu chipul învineţit de bătaie, care tremura pe picioare. I se perindară apoi prin faţa ochilor, urcând scările unul câte unul, plângând de bucurie, alţi doisprezece oameni, la fel de zdruncinaţi.

Prizonierii eliberaţi se năpustiră asupra lui Ferda şi Foix cu întrebări şi istorisiri în acelaşi timp, sufocându-i; Cazaril se rezemă cuminte de un butoi şi îşi făcu de îndată o idee completă asupra situaţiei. Omul cel voinic se dovedi a fi

adevăratul castillar dy Zavar, o femeie buimacă cam între două vârste, castillara acestuia, iar cei doi tineri, fiul şi fiica acestuia, care scăpase numai printr-o minune teafără, după părerea lui Cazaril. Restul erau servitori şi vasali ai gospodăriei aceleia de ţară.

Dy Joal şi trupa lui descinseseră asupra lor cu o zi în urmă, la prima vedere părând doar nişte călători neciopliţi. Numai atunci când vreo doi cuţitari se apucaseră să o necăjească pe bucătăreasa castillarului, iar bărbatul aceleia şi adevăratul intendent al castelului îi săriseră în apărare, încercând să-i izgonească pe vizitatorii nepoftiţi, scoseseră aceştia săbiile.

Era, într-adevăr, un obicei al castelului de a găzdui drumeţii care treceau peste munţi şi pe care îi prindea noaptea pe drum sau care erau ameninţaţi de vremea rea. Nimeni din partea locului nu-i ştia sau nu-i recunoscuse pe dy Joal şi oamenii lui.

Bătrânul castillar îl înşfăcă neliniştit pe Ferda de pelerină.

— Fiul meu cel mare trăieşte? L-aţi văzut? A plecat să-i dea ajutor intendentului meu…

— Era un tânăr cam de vârsta acestor bărbaţi – făcu Cazaril semn cu capul înspre fraţii dy Gura – îmbrăcat în haine de lână şi piele ca ale dumitale?

— D-da…

Chipul bătrânului se scurse de sânge, cuprins de-o presimţire.

— E în grija zeilor şi e mult mai împăcat acum, îi făcu Cazaril un rezumat asupra faptelor petrecute.

Strigăte de jale izbucniră la aflarea acestei veşti; ostenit, Cazaril urcă scările spre bucătărie sub privirile oamenilor, care se împrăştiară şi ei apoi să vadă ce s-a ales din casa lor, să-şi recupereze morţii şi să îngrijească de răniţi.

— Milord, îi şopti Farda, în timp ce Cazaril se oprise pentru o clipă să se încălzească lângă focul din bucătărie, ați mai fost vreodată în casa asta?

— Nu.

— Atunci cum de-aţi ştiut – eu n-am auzit nimic atunci când am coborât în beciul acela. I-aş fi lăsat pe săracii oameni să moară de foame, de sete şi de disperare în bezna aia.

— Cred că oamenii lui dy Joal ar fi mărturisit că îi ascunseseră acolo, înainte de venirea zorilor.

Cazaril se încruntă sumbru.

— Printre multe alte lucruri pe care am de gând să le aflu de la ei.

Ucigaşii plătiţi capturaţi, supuşi la o serie de presiuni pe care Cazaril le îngădui fără remuşcare şi pe care servitorii eliberaţi ai casei se grăbiră să le pună în practică, spuseră destul de curând partea lor de poveste. Erau o ceată amestecată, din care făceau parte mai mulţi nelegiuiţi, câţiva mercenari lăsaţi la vatră, ajunşi la sapă de lemn, care îl urmaseră pe bărbatul încărunţit, câţiva năimiţi din partea locului, dintre care unul îi condusese pe domeniul lui dy Zavar pentru avantajul uimitor pe care-l avea prin poziţia panoramică asupra drumului care se vedea din cel mai înalt turn. Dy Joal, care plecase singur călare, în mare goană până la graniţa ibraneză, îi zărise pornind dintr-o localitate de la poalele munţilor, unde trăseseră cu o noapte înainte, şi stătuse în cumpănă dacă să-i atragă în acea cursă ori să-i jefuiască pur şi simplu la drumul mare.

Cuţitarii ştiau doar că dy Joal venise în părţile astea căutând să acosteze un bărbat care era aşteptat să treacă munţii din Ibra. Ei nu ştiau cine era cu adevărat cel care-i tocmise, cu toate că oamenii manifestau un dispreţ făţiş pentru ifosele şi straiele lui de curtean. Lui Cazaril îi era

mai mult decât clar faptul că dy Joal nu deţinea control absolut asupra oamenilor pe care îi angajase în grabă. Atunci când altercaţia cu bucătăreasa culminase cu acele violenţe, el nu avusese nici curajul, nici forţa să-i pună capăt, să îi pedepsească pe cei din slujba lui sau să facă ordine în lucruri înainte să se ajungă la acel deznodământ fatal.

Tulburat, Bergon îl trase pe Cazaril deoparte în lumina pâlpâitoare a torţelor din curte, unde avea loc acel interogatoriu brutal, dar eficient.

— Caz, eu sunt cel care a adus năpasta pe capul oamenilor aceştia de treabă ai lui dy Zavar?

— Nu, prinţe. E limpede că dy Joal mă aştepta numai pe mine, în drumul de întoarcere, ca mesager trimis de Iselle. Cancelarul dy Jironal îşi dorea de ceva vreme să mă scoată din slujba ei – să mă asasineze în taină, dacă altfel nu se putea. Ce n-aş da să nu-l fi omorât pe nebunul ăla! Mi-aş da şi dinţii din gură să ştiu cât de multe a aflat dy Jironal până acum.

— Eşti sigur că el ne-a întins cursa asta?

Cazaril şovăi un pic.

— Dy Joal avea un dinte împotriva mea, dar… toată lumea ştia doar că plecasem la Valenda. Dy Joal nu putea bănui unde eram plecat, doar dacă dy Jironal îl pusese în temă. Putem fi siguri că dy Jironal a fost înştiinţat în privinţa mea de către spionii lui din Ibra. Nu ne cunoaşte scopul adevărat pe de-a întregul – dar cred că bănuieşte restul. Dy Joal era doar un element de întârziere, trimis în grabă în calea noastră. Şi cu siguranţă că nu e singurul agent al lui dy Jironal. Ne mai aşteaptă şi altceva.

— Cât de curând?

— Asta nu ştiu. Dy Jironal se află la conducerea Ordinului Fiului; îi stă în putere să dispună de oamenii înregimentaţi

în acest ordin militar, de îndată ce născoceşte o minciună destul de plauzibilă ca să-i mobilizeze.

Bergon bătu cu degetele în teaca sabiei care-i atârna la şoldul îmbrăcat în piele şi se încruntă la cerul care se însenina pe măsură ce se lăsa noaptea. Spinările munţilor de la apus se reliefau ca nişte forme întunecate pe fundalul luminos verzui care stăruia în înaltul cerului, iar primele stele se aprinseră deasupra capetelor lor. Povestea cu furtuna pe care le-o îndrugase bărbatul cel sur fusese doar pentru momeală, deşi rafala uşoară de zăpadă care bătuse mai devreme ar fi putut să-i sădească ideea aceea în minte.

— E-aproape lună plină şi o să tot lumineze până pe la miezul nopţii. Dacă o să mergem noapte şi zi, fără oprire, poate să o să răzbim prin ţinutul ăsta înainte ca dy Jironal să mai trimită întăriri.

Cazaril dădu aprobator din cap.

— Să-l lăsăm să-şi zorească oamenii care să patruleze pe lângă o graniţă pe care deja am trecut-o? Bine. Îmi place ideea asta.

Bergon îl cercetă cu îndoială.

— Dar… dumneata vei fi în stare să călăreşti, Caz?

— Mai degrabă merg călare decât să mă lupt.

Bergon oftă, dându-i dreptate.

— Da.

Îndureratul castillar dy Zavar, care le era recunoscător salvatorilor, îi omeni cu tot ce se mai găsea prin gospodăria sa. Bergon se hotărî să-şi lase catârii, servitorii răniţi şi caii care şchiopătau în grija acestuia, urmând să pornească şi ei la drum atunci când erau în stare, uşurându-şi astfel echipajul.

Ferda alesese cei mai rapizi şi mai zdraveni cai şi se asigură că erau bine ţesălaţi, hrăniţi şi odihniţi până în

momentul în care aveau să pornească. Machizul dy Sould îşi reveni după vreo câteva ore de odihnă în acel aer sănătos şi insistă să îl însoţească pe prinţ. Dy Cembuer, care se alesese în lupta din curte cu un braţ rupt şi câteva tăieturi care sângerau abundent, se angajă să rămână cu servitorii şi bagajele şi să îl ajute pe dy Zavar până când erau gata să-şi continue călătoria.

În ceea ce priveşte pedeapsa tâlharilor, Cazaril fu uşurat să o lase în seama victimelor lor. Plecarea lui Bergon în toiul nopţii îi scuti să asiste la spânzurarea vinovaţilor din zorii zilei următoare. Cazaril lăsă porţia de perle împrăştiate prin curte din şiragul lui Dondo să fie adunată de cei ai casei, atât de greu loviţi, şi dosi rămăşiţele şiragului înapoi în desagă.

Cavalcada prinţului se porni la drum din nou, când luna se ridica deasupra dealurilor din calea lor, umplând văile ninse cu o lumină fluidă. Nu mai trebuiau să facă niciun ocol de-acum, cât ţinea drumul până la Valenda.

Capitolul 24

Parcurseră în sens invers acelaşi drum lung pe care îl străbătuse Cazaril, traversând partea de apus a ţinutului Chalion şi schimbând caii pe la puncte obscure de poştalion ale Ordinului Fiicei. La fiecare oprire, el căuta nerăbdător vreun alt mesaj cifrat de la Iselle sau vreo veste din Valenda, care i-ar fi putut dezvălui situaţia tactică spre care se avântau. Se nelinişti tot mai mult din pricina absenţei scrisorilor. Potrivit planului iniţial, ei își imaginaseră că Iselle îi va aştepta alături de mama şi bunica ei, păzite de trupele unchiului ei din Baocia. Cazaril se temu că această condiţie ideală să nu mai fie valabilă.

Se opriră pe înserat la douăzeci şi cinci de mile de Valenda, în satul din Palma. Regiunea din jurul localităţii Palma era recunoscută pentru păşunile sale grase; unul din poştalioanele Ordinului Fiicei era dedicat creşterii şi pregătirii cailor de poştă din serviciul Templului. Cazaril era încredinţat că va obţine cai odihniţi din Palma. Se mai ruga, de asemenea, să primească şi veşti proaspete.

Cazaril nu descălecă propriu zis de pe calul lui care sufla greu, ci mai degrabă alunecă ca un butuc, ca şi cum trupul i-ar fi fost cioplit într-un trunchi de copac. A fost nevoie ca Ferda şi Foix să îl ducă cu braţele pe după umerii lor prin clădirea răsfirată a ordinului. Îl duseră într-o odaie sărăcăcioasă, dar confortabilă, unde focul ardea vesel într-un cămin din piatră. O masă simplă din lemn de pin pe care era împrăştiat un joc de cărţi fu eliberată în grabă. Comandantul-devot al poştalionului veni degrabă să-i servească pe noii veniţi. Bărbatul se uită nesigur de la dy Tagille la dy Sould; trecu cu privirea peste Bergon, care, pentru mai multă siguranţă, îmbrăcase straie de servitor după ce trecuse graniţa. Comandantul se pierdu, năucit, într-o cascadă de scuze, atunci când îi fu prezentat prinţul, trimiţându-şi locotenentul să aducă degrabă mâncare şi băutură pentru distinşii oaspeţi.

Cazaril stătea la masă într-un scaun cu perne, care-i crea o senzaţie minunată şi atât de diferită faţă de şaua calului, cu toate că odaia încă mai părea să se legene în jurul său. Începea să simtă faţă de cai o aversiune aproape la fel de mare ca şi cea pentru bărci. Simţea că parcă avea capul înfundat cu câlţi şi nici măcar nu mai îndura să se gândească la ce simţea în trup. Interveni şi el în amabilităţile curtenitoare care se schimbau între gazdă şi călători şi întrebă răguşit:

— Ce veşti vin de la Valenda? Aveţi vreun mesaj nou de la prinţesa Iselle?

Ferda îi împinse în mână un pahar de vin îndoit cu apă, pe care îl şi goli pe jumătate.

Comandantul-devot îi făcu un semn sugestiv din cap, strângând din buze.

— Cancelarul dy Jironal a mai concentrat o mie de oameni în cetate săptămâna trecută. Mai are o mie adăpostiţi în bivuac de-a lungul râului. Au răscolit provincia în lung şi-n lat în căutarea domniei voastre. Unii dintre cei aflaţi în căutare s-au oprit de două ori ieri aici. A pus gheara pe Valenda.

— Dar provincarul dy Baocia n-are oameni aici?

— Ba da. Două companii, dar sunt depăşiţi numeric cu mult. Niciuna din părţi nu a vrut sa înceapă un conflict la înmormântarea prinţului Teidez, iar după aceea n-au mai îndrăznit să o facă.

— Aţi auzit de marchizul dy Palliar?

— Chiar el obişnuia să aducă scrisorile. N-am mai primit nicio veste direct de la prinţesă de cinci zile. Se zvoneşte că este foarte bolnavă şi nu vrea să vadă pe nimeni.

Bergon căscă ochii cu teamă. Cazaril se uită bănuitor şi-şi masă uşor capul, unde simţea o durere.

— Bolnavă? Iselle? Ei… cine ştie? Se poate. Altminteri poate a fost pusă sub cheie de dy Jironal şi apoi s-a răspândit povestea aceea cu boala.

Să fi căzut vreo scrisoare de-a lui Cazaril în mâinile cui nu trebuia? Se temuse că va fi nevoie să o răpească pe prinţesă din Valenda sau să o elibereze cu forţa armelor; evident, prima variantă ar fi fost de preferat. Dar nu prevăzuse ce ar putea face dacă ea s-ar îmbolnăvi atât de tare încât să nu mai fie în stare să fugă călare într-un asemenea moment crucial.

Creierul lui tulbure plăsmui o viziune nebunească în care îl strecura cumva pe Bergon la ea în iatac, peste acoperişuri şi prin balcoane, ca pe un îndrăgostit dintr-un poem. Nu. O noapte de dragoste în taină între cei doi ar fi putut rupe blestemul, făcându-l să se întoarcă înapoi la zeii care l-au aruncat, dar nu vedea cum ar putea face să dispară ca prin minune două mii şi mai bine de soldaţi în carne şi oase.

— Orico mai trăieşte? întrebă el în cele din urmă.

— Din câte am auzit noi, da.

— Nu mai e nimic de făcut în seara asta.

Ar fi fost în stare să se încreadă în orice plan ce i-ar fi ieşit din mintea atât de ostenită în seara aceea.

— Mâine, Foix, Ferda şi cu mine vom intra în Valenda pe jos, deghizaţi, în misiune de recunoaştere. Pot să vă jur că sunt în stare să trec drept un vagabond. Dacă vom găsi cale liberă, ne vom abate pe la oamenii pro- vincarului de Baocia din Taryoon şi vom urzi alt plan.

— Sunteţi în stare să mergeţi pe jos, milord? întrebă Foix pe un ton îndoielnic.

În momentul acela, nu era sigur nici dacă se putea ridica în picioare. Se uită neajutorat la Foix, care era obosit, dar energic, mai mult rozaliu în obraji decât pământiu, după ce stătuse zile la rând în şa. Tinereţea. Deh.

— Până mâine am să fiu.

Îşi scărpină obrazul.

— Oamenii lui dy Jironal îşi dau seama că nu sunt gardieni, ci paznici ai unei închisori? Că sunt menţinuţi într-un act de trădare împotriva Moştenitoarei de drept?

Comandantul-devot se lăsă pe spate şi îşi desfăcu mâinile-n lături.

— Asemenea acuzaţii sunt aruncate de colo-colo, cum ai arunca cu bulgări de zăpadă, din partea ambelor tabere în momentul de faţă. Zvonurile că prinţesa şi-a trimis agenţi în

Ibra în vederea contractării unei căsătorii cu noul Moştenitor circulă peste tot acum.

Îi adresă un semn din cap în chip de iertare prinţului Bergon.

Se dusese pe apa sâmbetei secretul misiunii lor. Se gândi la capcanele unor posibile tabere împărţite în Chalion. Iselle şi Orico împotriva lui dy Jironal, ar fi fost în regulă. Iselle împotriva lui Orico şi dy Jironal… îngrozitor de primejdios.

— Părerile au fost împărţite la aflarea veştii, continuă comandantul. Doamnele îl aprobă pe Bergon şi vor să scoată o poveste romanţată din asta, căci se spune că tânărul e viteaz şi bine înzestrat. Minţile treze îşi fac griji însă că Iselle i-ar putea vinde Chalionul Vulpoiului, pentru că este, ah, tânără şi naivă.

Cu alte cuvinte, *prostuţă şi frivolă.* Minţile treze mai aveau multe de învăţat. Cazaril scoase un rânjet.

— Nu, bălmăji el. N-am făcut una ca asta.

Îşi dădu seama că vorbea la genunchi, căci fruntea îi căzu pe masă, fără să bage de seamă şi rămase lipită acolo.

După vreun minut, auzi vocea blândă a lui Bergon murmurându-i în ureche.

— Caz? Eşti treaz?

— Mm.

Scânci un pic în vreme ce nişte mâini puternice, care-l ţineau pe sub braţe, îl forţară să se ridice în picioare. Erau Ferda şi Foix care-l duceau undeva, fără milă. Masa fusese destul de moale la căpătâi… Nici măcar nu-şi aminti când a căzut în pat.

Cineva îl scutură de umăr.

O voce înfiorător de veselă îi urlă la ureche:

— Pe cai, Căpitane Rază de Soare!

Se crispă şi se agăţă de aşternuturi, încercă să se ridice în capul oaselor, dar era un efort cam mare pentru puterile lui. Deschise pleoapele lipite, clipind în lumina lumânării. Identifică în sfârşit vocea aceea.

— Palli! Eşti viu!

Ar fi vrut să fie un strigăt de bucurie. Dar de pe buze nu-i ieşi decât un scâncet abia auzit.

— Cât e ora?

Se sforţă din nou să se ridice în pat, reuşind să se sprijine într-un cot. Părea să se afle în dormitorul mobilat complet al unui ofiţer-devot care fusese evacuat.

— Cam peste o oră o să răsară soarele. Am mers cu calul toată noaptea. Iselle m-a trimis să te găsesc.

Înălţă mai sus cele două braţe ale sfeşnicului. Bergon se ivi neliniştit pe după umărul lui. Şi Foix.

— Pe dracii Bastardului, Caz, arăţi de parcă eşti sculat din mormânt.

— Asta… mi s-a mai spus.

Se lăsă la loc pe spate. Palli era aici. Era aici şi totul mergea bine. Putea să i-l paseze pe Bergon în grijă, laolaltă cu toate poverile lui, iar el să rămână locului, fără să se mai ridice. Să moară liniştit, luându-l pe Dondo cu el de pe lumea asta.

— Condu-l pe prinţul Bergon şi compania lui la Iselle. Pe mine lăsaţi-mă…

— Cum, să te găsească iscoadele lui dy Jironal? N-am să fac asta dacă ţin la viitorul meu de curtean! Iselle te vrea teafăr în Taryoon.

— În Taryoon? Nu la Valenda?

Clipi.

— În siguranţă?!

De data asta chiar făcu toate sforţările să se ridice în picioare, apoi leşină.

După ce i se ridică vălul negru de pe ochi îl văzu pe Bergon cu ochii rotunzi de spaimă, susţinându-l răsturnat pe marginea patului.

— Stai o clipă cu capul în jos, îl sfătui Palli.

Ascultător, Cazaril se încovoie peste pântecele cuprins de junghiuri. Dacă Dondo îl vizitase în noaptea aceea, nu-l găsise acasă. Stafia îl înghiontise de vreo câteva ori în somn, parcă aşa simţise. Dinăuntru.

Bergon zise cu blândeţe:

— Nu a mâncat nimic aseară când am ajuns aici. A căzut mort de oboseală şi l-am dus în pat.

— Sigur, zise Palli făcându-i cu degetul lui Foix care se preumbla prin odaie şi o zbughi imediat afară din cameră.

— În Taryoon? bâigui Cazaril cu capul între genunchi.

— Mda. A şters-o de sub nasul celor două mii de oameni ai lui dy Jironal, chiar a făcut-o. Bine, înainte de asta unchiul ei din Baocia şi-a retras trupele. Proştii l-au lăsat să plece cu tot cu oamenii săi; îşi închipuiau că scapă de ameninţarea din mijlocul lor. Şi încă l-au lăsat să se mişte în voie! Apoi Iselle a ieşit călare cinci zile la rând, în goana calului. De fiecare dată cu o trupă a cavaleriei lui dy Jironal pe urmele ei, drept escortă. Şi le-a dat de furcă, nu glumă. I-a făcut să creadă că avea de gând să fugă călare. Aşa că, într-o zi, când a ieşit la plimbare pe jos împreună cu lady dy Hueltar, au lăsat-o să treacă. Eu aşteptam cu doi cai înşeuaţi şi cu două femei cu care să facă schimb de pelerine şi care să se întoarcă înapoi la castel cu bătrâna doamnă. Am luat-o la vale prin râpă atât de repede… Bătrâna provincară şi-a luat răspunderea să-i ascundă fuga cât mai mult timp posibil, să dea sfoară în ţară că eră bolnavă în apartamentele mamei ei. Cred că până acum şi-au dat seama că au fost traşi pe sfoară, dar mă pun chezaş că ea ajunsese întreagă în Taryoon, la unchiul ei, înainte să afle

cei din Valenda că dispăruse. Pe toţi zeii, fetele alea chiar ştiu să călărească! Şaizeci de mile de galop de-a lungul ţării, din zi până-n noapte, sub lumina lunii şi numai cu un singur schimb de cai.

— Fetele? întrebă Cazaril. Lady Betriz e şi ea în siguranţă?

— O, da. Amândouă ciripeau ca două păsărele atunci când am plecat de la ele. M-au făcut să mă simt îmbătrânit.

Cazaril se uită chiondorâş la Palli, care era mai tânăr cu cinci ani decât el, dar nu mai zise nimic.

— Dar ser dy Ferrej… Provincara, lady Ista?

Chipul lui Palli se adumbri.

— Sunt încă prizonieri în Valenda. Cu toţii le-au îndemnat pe fete să plece, să știi.

— Ah!

Foix îi aduse pe o tavă un castron cu păsat de fasole, fierbinte şi aromat, iar Bergon îi aranjă el însuşi pernele şi îl ajută să se ridice ca să mănânce. În ciuda faptului că se crezuse lihnit de foame, Cazaril nu fu în stare să înghită decât câteva îmbucături. Palli era nerăbdător să spele putina atât cât mai puteau profita de mantia nopţii. Cazaril se căzni să se supună, lăsându-l pe Foix să îl ajute să se îmbrace din nou. Îi era groază de faptul că trebuia să încalece iarăşi.

În grajdul poştalionului descoperi că escorta lor, o duzină de oameni din Ordinul Fiicei care îl urmaseră pe Palli din Taryoon, aşteptau cu o lectică agăţată între doi cai înşeuaţi. Indignat la început, se lăsă convins de Bergon să urce în ea, iar cavalcada ţâşni în lumina zorilor. Drumurile şi potecile dosnice desfundate pe care apucară făceau lectica să salte şi să se balanseze în aşa fel încât i se făcea greaţă. După vreo jumătate de oră de mers chinuit în felul acesta le strigă celorlalţi să-şi facă milă de el şi se încumetă

să se cocoaţe pe un cal. Cineva se gândise să aducă un buiestraş cu pas domol chiar în scopul ăsta, iar el se agăţă de şa, îndurând mersul acela vălurit în timp ce înconjurau Valenda şi patrulele ocupanţilor cetăţii.

Pe la amiază coborâră de-a lungul unor versanţi împăduriţi, ajungând pe un drum mai lat, iar Palli i se alătură. Îi aruncă curios o ocheadă, dintr-o parte.

— Am auzit că faci minuni cu catârii.

— Nu eu. Zeiţa. Zâmbetul de pe chip i se schimonosi. Se pare că are ea un fel aparte de-a se purta cu catârii.

— Mi s-a mai spus că eşti ciudat de dur cu tâlharii.

— Eram o ceată puternică, bine înarmată. Dacă acei tâlhari n-ar fi fost asmuţiţi asupra noastră de dy Joal, n-ar fi îndrăznit niciodată să se lege de noi.

— Dy Joal era una din cele mai bune spade ale lui dy Jironal. Foix zice că l-ai doborât cât ai clipi din ochi.

— Aia a fost o greşeală din partea mea. În afară de asta, i-a alunecat piciorul.

Palli strâmbă din buze.

— Nu trebuie să spui asta la toată lumea, să ştii.

Privi înainte printre urechile cu smocuri de păr ale calului său.

— Aşadar, băiatul pe care l-ai apărat pe galera roknară era însuşi Bergon.

— Da. Fusese răpit de ucigaşii plătiţi de fratele lui, după cum a reieşit mai târziu. Acum ştiu de ce a vâslit cu atâta zel flota ibraneză după noi.

— N-ai ghicit niciodată cine era? Atunci sau mai târziu?

— Nu. Avea… avea o stăpânire de sine mult mai puternică decât mi-am putut eu imagina la acea vreme. Asta o să-l facă să fie un rigă demn de urmat, atunci când o să-i vină rândul să domnească.

Palli privi înainte, unde mergeau Bergon şi dy Sould, şi îşi făcu semnul sacru, minunându-se.

— Avem dovezi destule că zeii sunt de partea noastră. Oare mai avem cum să dăm greş?

Cazaril fornăi cu amărăciune.

— Da.

Se gândi la Ista, la Umegat, la rândaşul cu limba tăiată. La strâmtoarea mortală în care se găsea el.

— Şi dacă noi dăm greş şi zeii o vor face.

Nu credea că apucase să conştientizeze acel lucru mai înainte, nu în acei termeni.

Cel puţin Iselle era în siguranţă acum, sub scutul unchiului ei; ca Moştenitoare, avea să atragă şi alţi oameni ambiţioşi de partea ei. Urma să aibă mulţi protectori, în faţa inamicului, ca să nu mai vorbim despre Bergon, deşi sfetnici destul de înţelepţi, care să o protejeze de prietenii din jurul ei, ar fi fost destul de greu să mai găsească... Dar ce garanţii pentru siguranţa lui Betriz putea să aibă el în tot acest joc al hazardului?

— Ai apucat să o cunoşti pe lady Betriz cât ai escortat cortegiul până la Valenda şi după aceea? îl întrebă el pe Palli.

— O, da.

— Frumoasă fată, nu crezi? Ai reuşit să stai de vorbă pe îndelete cu tatăl ei, ser dy Ferrej?

— Da. Un om tare cumsecade.

— Aşa m-am gândit şi eu.

— Ea este foarte îngrijorată în privinţa lui acum, mai zise Palli.

— Îmi închipui. Iar el e la fel de îngrijorat în ceea ce o priveşte, acum şi mai târziu. Dacă... totul merge ca pe roate, ea va fi favorita roinei. Acel gen de influenţă politică ar putea avea mai multă valoare în ochii unui om priceput

decât o simplă dotă materială. Dacă omul e în stare să înţeleagă asta.

— Fără îndoială.

— E foarte inteligentă, energică…

— Călăreşte şi foarte bine.

Tonul lui Palli era ciudat de sec.

Cazaril înghiţi şi, cu un efort de a încerca un ton neutru, spuse:

— N-ai putea să o vezi ca pe viitoarea marchiză dy Palliar?

Palli îşi ridică un colţ al gurii.

— Mă tem că încercarea mea ar fi lipsită de orice speranţă. Cred că ea se gândeşte la alt bărbat. Judecând după toate întrebările pe care mi le-a pus despre el, oricum.

— Da? Cine?

Încercă pentru moment să se convingă, fără succes, că Betriz visa, să zicem la dy Rinal sau unul din ceilalţi curteni din Cardegoss… eh!… cei mai mulţi dintre ei nu făceau nici cât o ceapă degerată. Câţiva dintre cei mai tineri erau oameni cu stare ori se bucurau de influenţă, dar niciunul nu avea isteţimea care să se ridice la înălţimea puterii minţii lui Betriz. De fapt, acum că începuse să cumpănească această chestiune, ajunse la concluzia că niciunul dintre ei nu era destul de bun pentru ea.

— Nu pot să-i trădez secretul. Dar sunt pe deplin convins că ar trebui să o întrebi chiar dumneata în privinţa asta când o să ajungem în Taryoon.

Palli zâmbi şi îşi îndemnă calul înainte.

Cazaril se gândi la ce vroia să spună acel zâmbet şi la blăniţa albă de iepuraş, dosită în desagii lui. *Femeia pe care o iubeşti, te iubeşte?* Mai era loc de îndoială? Din păcate, mai erau destule impedimente care transformau acea bănuială plină de entuziasm în părere de rău.

Prea târziu, prea târziu, prea târziu. Căci nu-i putea răsplăti fidelitatea decât cu durere; catafalcul lui era prea tare şi prea strâmt ca să-i servească drept pat de nuntă.

Cu toate astea, era un dram de minune în tot acest joc al morţii, la fel ca atunci când se mai găseşte un supravieţuitor printre resturile unui naufragiu sau ca şi cum ar răsări o floare prin cenuşa unui câmp pârjolit. Ei bine… va trebui pur şi simplu să treacă peste acel ataşament nefast care o legase de el. Iar el va trebui să dea dovadă de cea mai mare stăpânire de sine că să nu-i dea speranţe deşarte. Se întrebă dacă n-ar putea să o facă să-l accepte pe Palli, ca o ultimă dorinţă a unui muribund.

La cincisprezece mile de Taryoon fură întâmpinaţi de o numeroasă companie baociană de gardă. Aceia aveau o lectică purtată de oameni pe umeri, făcând cu schimbul; nemaiavând încotro decât să le fie recunoscător Cazaril se lăsă urcat în ea fără proteste. Chiar apucă să tragă şi un pui de somn de vreo câteva ore, legănat şi înfofolit într-o pilotă de puf, cu capul care-l durea îngrozitor culcat pe perne. Se trezi într-un târziu şi privi peisajul posomorât de iarnă, cufundat în amurg, care-i trecea prin faţa ochilor ca în vis.

Aşadar aşa arăta moartea. Nu părea atât de rea, stând culcat. *Dar, te rog, mai lasă-mă să trăiesc cât să văd vălul blestemului ridicat din jurul Isellei.* Făcuse o treabă bună, oricine ar fi putut privi în urmă şi ar fi zis: *Asta mi-a fost viaţa; a fost de ajuns.* Nu cerea nimic mai mult decât să fie lăsat să sfârşească ceea ce începuse. Să o vadă pe Iselle căsătorită, să o ştie pe Betriz în siguranţă – dacă zeii l-ar binecuvânta cu aceste două daruri, ar fi putut să plece în pace, mulţumit.

Am obosit.

Intrară pe porţile capitalei provinciei baociene, Taryoon, la o oră după apusul soarelui. Târgoveţi curioşi se adunară în calea micii lor procesiuni, alţii li se alăturară cu torţe ca să le lumineze calea ori se grăbiră la balcoane, să-i privească în timp ce treceau. În trei rânduri femeile de la balcoane aruncară cu flori asupra lor şi, după ce iniţial tresăriseră surprinşi, însoţitorii lui Bergon începură să le prindă; noroc că doamnele aveau ţintă bună. Tinerii lorzi le trimiteau şi ei în schimb bezele entuziaste şi pline de speranţă. Stârniră în trecere murmure de interes, în special în rândul doamnelor adunate pe la balcoane. Când ajunseră aproape de centrul cetăţii, Bergon şi prietenii săi, escortaţi de Palli, fură îndrumaţi către palatul bogatului marchiz dy Huesta, una dintre căpeteniile susţinătorilor provincarului şi care era de asemenea, în mod deloc surprinzător, cumnatul acestuia. Garda baociană îi duse lectica lui Cazaril la pas domol, chiar la palatul cel nou al provincarului, pe strada care cobora dinspre vechea fortăreaţă, neîncăpătoare şi mohorâtă.

Strângându-şi cu mâinile încleştate preţioşii desagi care conţineau viitorul celor două ţări, Cazaril fu condus de intendentul castelului din Baocia într-un dormitor în care ardea focul. O sumedenie de lumânări din ceară aprinse dezvăluiau doi servitori care îl aşteptau cu o baie de şezut, apă fierbinte de rezervă, săpun, foarfeci, esenţe şi prosoape. Un al treilea om aduse înăuntru o tavă încărcată cu brânzeturi, prăjituri cu fructe şi ceai fierbinte de plante. Pe cât se părea cineva nu avea încredere în garderoba lui Cazaril şi aşezase pe pat un rând de schimburi, un doliu de curte complet, de la lenjeria de corp şi până la brocarturi şi catifele şi o centură din argint, bătută cu ametiste. Transformarea din epava care venise de la drum într-un curtean mândru nu dură nici douăzeci de minute.

Cazaril scoase din desagii săi mizerabili pachetul cu documente, peste a căror mătase era înfăşurată o pânză groasă ceruită. Le cercetă să nu aibă praf sau pete de sânge: nimic din afară nu se prelinsese înăuntru. Îndepărtă pânza soioasă şi îşi piti ofranda la subraţ. Intendentul îl conduse printr-o curte unde trudeau nişte muncitori în lumina torţelor, aşezând lespezi pe jos, iar apoi într-o clădire anexă. Trecură printr-o serie de încăperi şi intrară într-o cameră spaţioasă acoperită cu dale, al cărui aspect rece era îmblânzit de rogojinile de pe jos şi de ornamentele ţesute care atârnau pe pereţi. Candelabre din fier, înalte de un stat, cu câte cinci lumini fiecare şi cu împletituri complicate aruncau o lumină blândă. Iselle şedea într-un jilţ mare, sculptat, lângă peretele îndepărtat, însoţită de Betriz şi de provincar, cu toţii înveşmântaţi în ţinută de doliu.

Îşi ridicară privirile la el când intră, femeile cu nerăbdare, provincarul cu o expresie temperată de prudenţă. Unchiul Isellei semăna uşor cu sora lui, Ista, fiind mai degrabă solid decât firav, cu toate că nu era foarte înalt, dar avea ca şi sora sa aceeaşi culoare cenuşie a părului, acum pe cale de încărunţire. Dy Baocia era însoţit la rândul lui de un om voinic, pe care Cazaril îl luă drept secretarul acestuia, precum şi de un individ mai în vârstă, purtând roba în cinci culori a arhipreotului din Taryoon. Cazaril îi aruncă o ocheadă, nădăjduind să vadă vreo sclipire de lumină, dar nu era decât un simplu preot.

Norul cel întunecat stăruia dens în jurul Isellei, deşi nuanţele i se amestecau în chip mai lent şi mai vâscos. *Dar nu pentru mult timp, prin îndurarea Crăiesei.*

— Bun venit acasă, castillare! zise Iselle.

Căldura din vocea ei era asemeni unei mângâieri pe frunte, dar faptul că îi folosea titlul nobiliar era un avertisment camuflat.

Cazaril îşi făcu semnul cel sfânt.

— Pe cei cinci zei, prinţesă, totul e bine.

— Aţi adus tratatele? îl întrebă dy Baocia, cu privirea fixată pe legătura de sub braţul lui Cazaril. Întinse mâna, într-un gest de impacienţă.

— Au provocat multă preocupare în consiliile noastre.

Cazaril schiţă un zâmbet slab şi trecu pe lângă el ca să îngenuncheze la picioarele Isellei, reuşind cu efort şi grijă să nu geamă de durere sau să se dea de-a berbeleacul şi să se facă de râs. Îşi trecu buzele peste dosul mâinilor care îi fuseseră întinse şi încredinţă pachetul cu documente doar în acele mâini, când se întoarseră cu palmele în sus.

— Totul e întocmai cum aţi poruncit.

Ochii ei sclipiră de recunoştinţă.

— Îţi mulţumesc, Cazaril.

Se uită la secretarul unchiului ei.

— Aduceţi un scaun pentru ambasadorul meu, vă rog. A bătut cale lungă şi grea, călare, fără să se odihnească.

Începu să despăturească învelitoarea din mătase.

Secretarul aduse un scaun tapiţat cu lână. Cazaril zâmbi cu privirea fixă în semn de mulţumire şi se gândi cum să se ridice din nou în picioare cu graţie. Spre stânjeneala lui, Betriz îngenunche lângă el, iar după o clipă, se apropie şi arhipreotul de cealaltă parte şi amândoi izbutiră să îl ridice. Betriz îl cercetă cu ochii ei negri, poposind scurt şi cu teamă pe abdomenul lui umflat de tumoare, dar nu fu în stare să facă altceva decât să-i zâmbească încurajator.

Iselle citea contractul de căsătorie, deşi zăbovi puţin în momentul în care Cazaril se aşeză, ca să-i arunce un mic zâmbet. Cazaril privea şi aştepta. Imediat ce termina de citit câte o pagină, îi înmâna dreptunghiul de pergament caligrafiat şi ştampilat cu cerneală, unchiului ei, căruia arhipreotul aproape că i le smulgea din mâini. Secretarul

era ultimul la rând, dar nu pentru că era mai puţin nerăbdător să-şi arunce un ochi peste ele. Acesta adună paginile reverenţios, înapoi, în ordinea în care îi parveniseră.

Dy Baocia îşi împreună mâinile strâns şi privi la arhipreot, care tocmai parcurgea ultima pagină în fugă. Îi întinse pergamentul în tăcere secretarului cel vânjos.

— Ei? făcu provincarul.

— Nu a vândut Chalionul.

Arhipreotul îşi făcu semnul cel sfânt şi îşi desfăcu palmele în lături în chip de mulţumire zeilor.

— A cumpărat Ibra! Felicitările mele, prinţesă, ambasadorului domniei tale – şi dumitale!

— Cu toţii le merităm, zise dy Baocia.

Celor trei bărbaţi le mai venise acum sufletul la loc.

Cazaril îşi drese vocea.

— Într-adevăr, dar am încredere că nu-i veţi spune acelaşi lucru şi prinţului Bergon. Tratatele aduc avantaje posibile ambelor părţi, la urma urmei.

Aruncă o privire secretarului lui dy Baocia.

— Deşi poate că le va lua oamenilor o povară de pe suflet dacă veţi pune să fie copiate toate articolele într-un scris mare şi frumos, pentru a fi expuse pe zidul de lângă porţile palatului domniilor voastre, ca să poată fi citite de toată suflarea.

Dy Baocia se încruntă nesigur, dar arhipreotul dădu din cap aprobator şi spuse:

— E o sugestie înţeleaptă, castillare.

— Mi-ar face o mare plăcere, spuse Iselle cu o voce suavă. Vă rog, unchiule, porunciţi să se procedeze întocmai.

Un paj cu sufletul la gură dădu buzna în încăpere, alunecând de-a lungul dalelor, oprindu-se brusc înaintea lui dy Baocia şi lăsă să îi scape vorbele de-a valma:

— Doamna voastră zice că grupul prinţului Bergon s-apropie de porţi şi că tre' să veniţi degrabă să-l întâmpinaţi amândoi.

— Am plecat.

Provincarul trase aer în piept pentru a-şi face curaj şi îi zâmbi nepoatei sale.

— Şi iată că a venit vremea să îţi aducem alesul. Adu-ţi aminte, trebuie să-i ceri toate săruturile de supunere, pe frunte, pe mâini şi picioare. Trebuie să avem în vedere ca Chalionul să fie în fruntea Ibrei. Păstrează demnitatea şi onoarea Casei tale. Nu trebuie să îl lăsăm să se pună mai presus de tine, altfel îşi va lua aere de superioritate. Trebuie să începi aşa cum ai de gând să continui.

Iselle îşi miji ochii. Nimbul i se înnegri şi mai tare, părând să se strângă mai mult în jurul ei. Cazaril se ridică şi îi aruncă o privire plină de îngrijorare, clătinând uşor din cap.

— Şi prinţul Bergon are mândria lui, iar onoarea lui nu e cu nimic mai prejos decât a domniei tale, prinţesă. Şi el va sta tot în prezenţa oamenilor săi aici.

Ea şovăi; apoi strânse din buze.

— Am să încep aşa cum am de gând să continui.

Vocea i se preschimbă pe loc; din blândă deveni oţelită. Făcu un semn înspre contract.

— Esenţa egalităţii dintre noi stă aici, unchiule. Mândria mea nu are nevoie de nicio punere în scenă. Vom schimba săruturile de bun-venit, reciproc, numai pe mâini.

Umbra se mai descolăci un pic; Cazaril simţi un fior ciudat, ca şi cum i-ar fi trecut pe deasupra capului umbra unei creaturi de pradă, care se îndepărtă mai pe urmă, zădărnicită.

— Daţi dovadă de o discreţie admirabilă, subscrise uşurat Cazaril la decizia ei.

Pajul, care stătea ca pe ghimpi, deschise uşa pentru provincar, care ieşi în grabă.

— Lord Cazaril, cum a fost călătoria? îl taxă Betriz, profitând de acest moment de pauză. Arăţi aşa de... ostenit.

— A fost un drum obositor şi lung, dar totul a decurs destul de bine.

Se foi în scaun şi zâmbi la ea.

Sprâncenele ei negre se arcuiră.

— Cred că va trebui să-i luăm pe Foix şi Ferda la întrebări ca să aflăm mai multe. Nu se poate să fi fost atât de simplu şi de plictisitor totul.

— Ei, am avut de furcă cu tâlharii în munţi. Era mâna lui dy Jironal, sunt aproape sigur de asta. Bergon a făcut faţă foarte bine. Cu Vulpoiul... a mers mai uşor decât m-aş fi aşteptat, pentru un motiv pe care nu l-aş fi prevăzut totuşi.

Se aplecă în faţă şi le vorbi amândurora în şoaptă.

— Mai ţineţi minte că v-am povestit de tovarăşul meu de bancă de pe galeră, Danni, băiatul de familie bună?

Betriz dădu din cap, iar Iselle zise:

— N-am cum să uit aşa ceva.

— Nu mi-am dat seama că provenea dintr-o familie chiar atât de bună. Danni era un nume de împrumut pe care Bergon şi l-a luat ca să-şi ascundă identitatea faţă de cei care-l luaseră în captivitate. Se pare că răpirea lui a fost un complot urzit de răposatul Moştenitor al Ibrei. Bergon m-a recunoscut când m-am înfăţişat la curtea din Ibra – s-a schimbat şi a crescut aproape să nu-l mai recunosc.

Iselle rămase cu gura căscată de mirare. După un moment, suspină:

— Cu siguranţă că zeiţa mi te-a adus.

— Da, recunoscu el şovăitor. Şi eu am ajuns la aceeaşi concluzie.

Ea îşi întoarse ochii la uşa dublă din peretele din faţă. Îşi frământă mâinile în poală, cuprinsă brusc de un acces de nervozitate.

— Cum am să-l pot recunoaşte? Este – este bine înzestrat?

— Nu ştiu cum apreciază doamnele lucrul ăsta...

Uşile se dădură în lături. O mulţime de persoane îşi făcu loc înăuntru: paji, oameni curioşi, dy Baocia şi soţia acestuia, Bergon, dy Sould şi dy Tagille, apoi Palli încheind şirul. Ibranezii fuseseră şi ei primiţi cum se cuvine şi se îmbăiaseră. Purtau cele mai bune straie pe care reuşiseră să le împacheteze în bagajele lor reduse, completate, Cazaril era aproape sigur, cu altele împrumutate cu atenţie, în ultimul moment. Ochii lui Bergon licăriră în panică, trecând de la Betriz la Iselle şi se opriră asupra ei. Iselle se zgâi de la un chip la altul, printre cei trei străini din Ibra, într-o groază de moment.

Palli cel înalt, care stătea în spatele lui Bergon, arătă înspre prinţ şi mimă fără glas: *Acesta-i!* Privirea cenuşie a Isellei se însenină, iar obrajii palizi i se inundară de culoare.

Iselle îi întinse mâinile.

— Milord Bergon dy Ibra, zise ea cu o voce în care se simţea un uşor tremur, fii bine venit în Chalion.

— Milady Iselle dy Chalion, îi răspunse cu răsuflarea întretăiată Bergon, păşind spre ea, Ibra îţi mulţumeşte.

Căzu într-un genunchi în faţa ei şi îi sărută mâinile. Ea îşi plecă capul şi i le sărută pe ale lui.

Bergon se ridică şi îşi prezentă companionii, care se înclinară cum se cuvine. Cu un uşor hârşâit, provincarul şi arhipreotul aduseră cu mâinile lor un scaun pentru Bergon şi îl aşezară lângă cel al Isellei, de cealaltă parte a lui Cazaril. Dintr-o pungă de piele pe care dy Tagille i-o întinse, Bergon scoase darul lui de primire, un colier din smaralde

splendide – una dintre ultimele bijuterii ale mamei lui pe care Vulpoiul nu o amanetase ca să-şi cumpere armate. Căluţii cei albi rămăseseră din nefericire undeva, înapoi, pe drum. Bergon avusese de gând să aducă un şirag de perle noi din Ibra, dar le înlocuise, la sugestia inspirată a lui Cazaril.

Dy Baocia ţinu un mic discurs de întâmpinare, care s-ar fi lungit mai mult dacă mătuşa Isellei, surprinzându-i privirea, nu ar fi prins o pauză în tirada soţului ei şi nu ar fi invitat cinstita adunare în sala alăturată să profite de ospitalitatea casei. Tânărul cuplu a fost lăsat să discute între patru ochi, iar ei îşi plecară capetele unul lângă altul, vorbind pe şoptite, să nu poată fi auziţi de cei care mai trăgeau cu urechea pe lângă uşile deschise şi se mai strecurau înăuntru să vadă cum se înţelegeau cei doi.

Cazaril nu era mai prejos de acei curioşi, întinzându-şi neliniştit gâtul din scaunul lui mutat acum în sala de mese, oscilând între a molfăi o prăjitură şi a-şi muşca nervos pumnii. Vocile lor creşteau în intensitate câteodată, alteori deveneau duioase; Bergon gesticula, iar Iselle izbucni în râs de două ori, de trei ori rămase cu răsuflarea tăiată, ducându-şi mâna la buze, cu ochii măriţi de uimire. Iselle îşi coborî vocea şi vorbi cu un ton serios; Bergon îşi plecă capul şi ascultă încordat fără a-şi dezlipi privirea de la chipul ei, mai puţin în două rânduri, când aruncă un ochi afară din încăpere, spre Cazaril, după care îşi coborâră amândoi tonul vocii şi mai mult.

Lady Betriz îi aduse un pahar de vin îndoit cu apă, dând din cap la mulţumirile lui pline de recunoştinţă. Cazaril simţi că ştia cui îi trecuse prin minte să îi trimită apă fierbinte şi servitori şi de-ale gurii şi haine care să îl aştepte gata pregătite pentru când avea să vină. Pielea ei tânără lucea aurie în lumina luminării, netedă şi proaspătă, dar

rochia sobră şi părul strâns în sus la spate îi dădeau un aer de eleganţă matură. O energie arzătoare, pe cale să se prefacă în putere şi înţelepciune...

— Cum au rămas lucrurile în Valenda? o întrebă Cazaril.

Zâmbetul i se adumbri.

— Încordate. Dar să sperăm că odată ce Iselle a scăpat de acolo, nu va mai fi chiar aşa. Sper că dy Jironal nu va îndrăzni să se arate violent cu văduva şi soacra rigăi Ias?

— Hm, nu ca un prim pas. Dar, în disperare de cauză, totul e posibil.

— Asta aşa e. Sau, cel puţin, lumea încetează să te mai contrazică în privinţa lucrurilor care sunt posibile şi care nu.

Cazaril se gândi la fuga pe timp de noapte a celor două tinere, lucru care răsturnase atât de abrupt situaţia tactică cu susul în jos.

— Cum aţi scăpat?

— Ei bine, dy Jironal se aştepta, pesemne, să ne tupilăm în castel, intimidaţi de demonstraţia de forţă pe care o făcuse. Îţi închipui cum a primit bătrâna provincară toate astea. Femeile pe care şi le trimisese ca iscoade nu o scăpau din ochi pe Iselle deloc, dar eu nu făceam parte din preocupările lor. Am luat-o pe Nan la plimbare prin cetate, cu mici treburi domestice şi astfel am avut ocazia să cercetăm împrejurimile. Apărarea oamenilor lui era îndreptată înspre afară, fiind pregătiţi să respingă aşa-zişi salvatori. Şi nimeni nu ne putea împiedica să ne ducem la Templu, unde stătea lordul Palliar ca să se roage pentru sănătatea lui Orico.

Zâmbi, arătându-şi gropiţa din obraz.

— Am devenit foarte cucernice pentru o vreme.

Gropiţa îi dispăru.

— Apoi bătrâna provincară a primit de veste, nu ştiu prin ce sursă, că domnul cancelar îl trimisese pe fiul lui cel mic cu o trupă de cavalerie din partea Casei sale să se asigure că Iselle era în siguranţă şi să o aducă în mare grabă înapoi, în Cardegoss, căci Orico era pe moarte. Ceea ce ar putea fi adevărat, din câte ştim noi, dar cu atât mai multe motive aveam să nu o lăsăm în mâna lui dy Jironal. Aşa că evadarea devenise o chestiune de urgenţă şi am procedat în consecinţă.

Palli se abătuse şi el să asculte discuţia lor; dy Baocia li se alătură şi el.

Cazaril îi făcu un semn din cap lui dy Baocia.

— Mama domniei voastre mi-a scris despre nişte promisiuni de sprijin din partea provincarilor care vă sunt prieteni. Aţi mai primit şi alte asigurări?

Dy Baocia începu să recite o listă de oameni cărora le scrisese sau de la care primise răspuns. Lista nu era aşa de lungă pe cât şi-ar fi dorit Cazaril.

— Asta în ce priveşte promisiunile. Cât despre trupe?

Dy Baocia ridică din umeri.

— Doi dintre vecinii mei mi-au promis mai mult ajutor material pentru Iselle, la nevoie. Nu agreează mai mult decât mine ideea ca trupele lui dy Jironal să îmi ocupe vreunul din oraşe. Cel de-al treilea – ei, acesta e însurat cu una din fiicele lui dy Jironal. Stă în cumpănă deocamdată, fără să se pronunţe faţă de niciuna din părţi.

— E de înţeles. Ştie cineva unde se află dy Jironal acum?

— În Cardegoss, credem noi, zise Palli. Ordinul militar al Fiicei a rămas tot fără general. Dy Jironal se teme să lipsească prea mult de lângă Orico, ca să nu reuşească dy Yarrin să îl atragă pe rigă de partea sa. Orico însuşi atârnă de un fir de păr, mi-a trimis vorbă în secret dy Yarrin. Bolnav sau nu, eu cred că e mai degrabă lipsit de judecată;

riga pare să se folosească de propria-i boală ca să amâne decizia, încercând să nu ofenseze pe nimeni.

— Asta seamănă cu felul lui de a fi.

Cazaril îşi trecu degetele prin barbă şi se uită la dy Baocia.

— Şi dacă tot veni vorba despre soldaţii Templului, cât e de mare forţa din Ordinul Fratelui care există în Taryoon?

— Doar o companie, vreo două sute de oameni, îi răspunse provincarul. Nu avem o garnizoană numeroasă ca Guarida sau alte provincii de la graniţa cu principatele roknare.

Asta înseamnă două sute de oameni între zidurile Taryoonului, medită Cazaril.

Dy Baocia îl citi din priviri.

— Arhipreotul şi cu mine vom vorbi cu comandantul lor în seara asta. Cred că tratatul de căsătorie va atârna greu ca să îl convingem că noua Moştenitoare este credincioasă, ăă... viitorului Chalionului.

— Cu toate astea, au şi ei jurămintele lor de credinţă, murmură Palli. Ar fi de preferat să nu îi forţăm să şi le încalce.

Cazaril se gândi la distanţele care puteau fi parcurse cu calul în timp.

— Vestea că Iselle a fugit din Valenda trebuie să fi ajuns deja în Cardegoss de acum. Vestea venirii lui Bergon e pe cale să o ajungă din urmă pe cealaltă. În acel moment dy Jironal va vedea regenţa asupra Chalionului scăpându-i printre degete.

Dy Baocia zâmbi, jubilând de mândrie.

— În momentul acela totul va lua sfârşit. Evenimentele i-au luat-o înainte sau – într-adevăr –, ne-au depăşit aşteptările tuturor.

Ocheada pe care i-o aruncă lui Cazaril avea o nuanţă de respect şi admiraţie.

— E mai bine aşa, zise Cazaril. Nu trebuie să fie determinat să facă mişcări din care să nu mai poată da înapoi mai târziu.

Dacă cele două părţi, ambele stând sub puterea blestemului, s-ar înfrunta într-un război civil, ar fi aproape sigur că vor ieşi în pierdere şi una şi cealaltă. Ar fi un apogeu fulminant al darului de moarte din partea Generalului de Aur ca întreg Chalionul să se prăbuşească, din interior, într-o asemenea agonie.

Câştigarea luptei pentru supremaţie consta în evitarea încleştării pentru a nu se ajunge la vărsare de sânge. Cu toate că atunci când Bergon o va lua pe Iselle de sub vălul blestemului, probabil bietul Orico ar rămâne sub influenţa nefastă, iar dy Jironal va împărtăşi soarta stăpânului său… *Şi ce s-ar alege de Ista, atunci?*

— Dacă e să vorbim pe de-a dreptul, foarte multe depind de momentul în care riga va închide ochii. Şi ar putea să o mai ducă aşa, să ştiţi.

Blestemul avea să-i rezerve cu siguranţă lui Orico cea mai îngrozitoare soartă posibilă. Aceasta ar fi fost o cale sigură după care se puteau călăuzi în raţionamentul lor de anticipare a evenimentelor, dacă n-ar fi existat atâtea chipuri prin care se putea manifesta dezastrul. Cazaril îşi dădu seama că menajeria lui Umegat dăduse semnale de alarmă în privinţa mai multor forme ale răului, decât cea privind doar sănătatea monarhului.

— Privind în perspectivă, trebuie să avem în vedere care ar fi avantajele pe care i le-am putea oferi cancelarului dy Jironal ca să-şi salveze orgoliul rănit – atât înainte de ascensiunea la tron a Isellei, cât şi după.

— Nu cred că se va mulţumi doar cu nişte ciolane de ros, Caz, obiectă Palli. Doar este rigă în Chalion, mai puţin cu numele, de mai bine de zece ani.

— Atunci poate că o fi obosit, oftă Cazaril. Poate că se va înmuia dacă fii lui se vor alege cu niscaiva delicatese. Loialitatea faţă de familie a fost dintotdeauna slăbiciunea lui ascunsă.

Sau cel puţin aşa indica blestemul, care convertea orice virtute în viciul advers.

— Să îl eliminăm pe el, dar să le acordăm favoruri celor din clanul lui… să-i scoatem colţii încet şi cu grijă, şi gata.

Îşi ridică ochii înspre Betriz, care îl asculta încordată; da, putea fi sigur că ea avea să-i relateze mai târziu Isellei acea dezbatere.

În încăperea alăturată Iselle şi Bergon se ridicară de pe scaune. Ea îşi odihni mâna pe braţul lui întins, amândoi aruncându-şi ocheade timide unul altuia; Cazaril nu şi-ar fi putut imagina că două persoane erau în stare să fie atât de mândre una de alta. Cu toate că atunci când Iselle a intrat în sala de recepţii cu logodnicul ei şi s-a uitat triumfătoare la cei aflaţi de faţă, părea a fi la fel de mândră de ea însăşi. Mândria lui Bergon nu părea a fi la fel de ostentativă, totuşi îl linişti pe Cazaril, care se ridică cu greu de pe scaunul lui, cu o mică înclinare a capului.

— Moştenitoarea din Chalion, rosti Iselle, apoi se opri.

— Şi Moştenitorul din Ibra, interveni şi Bergon.

— Avem plăcerea să vă anunţăm că vom ne depune jurămintele de căsătorie, continuă Iselle, în faţa zeilor, a nobililor noştri oaspeţi din Ibra şi a poporului din această cetate…

— În Templul din Taryoon, poimâine la amiază, sfârşi Bergon.

Micuţa adunare izbucni în urale de felicitare. Socotind viteza cu care putea înainta o coloană a trupelor inamice, Cazaril nu mai avea nicio îndoială asupra căruia din cele două evenimente inevitabile li se potrivea ca îndemn. *Nu aşa repede!* Odată ce erau uniţi şi întăriţi reciproc, cei doi tineri conducători puteau să se mişte pe viitor ca o singură entitate. Odată ce Iselle era salvată de sub vraja blestemului prin căsătorie, timpul avea să fie de partea lor. Pe zi ce trecea, urmau să câştige mai mult sprijin. Destinzându-se, Cazaril se cufundă înapoi în scaunul lui, rânjind la durerile care-l îmboldeau în intestine.

Capitolul 25

Într-un palat aflat în febra pregătirilor, Cazaril se pomeni a doua zi fiind singurul om fără nimic de făcut. Iselle sosise în Taryoon cu foarte puţine lucruri în afară de hainele de pe ea; toată corespondenţa lui Cazaril şi registrele casei ei rămăseseră în Cardegoss. Când încercă să se ducă în apartamentele ei să o întrebe ce sarcini avea să-i dea găsi odăile ticsite cu garderobiere uşor isterice, dirijate de mătuşa ei, dy Baocia, toate intrând şi ieşind cu braţele încărcate cu vrafuri de îmbrăcăminte.

Iselle îşi scoase cu greu capul printre nişte fâşii de mătase, ca să-i răspundă gâtuită:

— Tocmai ai bătut peste opt sute de mile în numele meu. Du-te şi *odihneşte-te,* Cazaril.

Îşi întinse docilă braţul în lateral, în timp ce o femeie îi încerca o mânecă.

— Ba nu, mai bine compune două scrisori, pe care să le copieze secretarul unchiului meu, una adresată tuturor provincarilor din Chalion şi câte una pentru arhipreoţii din cadrul fiecărui Templu, prin care să le anunţăm mariajul

meu. Unele pe care aceştia să le poată face cunoscute poporului. Asta ar fi o însărcinare plăcută, tihnită. Când vei avea şaptesprezece – ba nu, şaisprezece exemplare…

— Şaptesprezece, interveni mătuşa ei de după poalele rochiei pe care tocmai o proba. Unchiul tău o să vrea una pentru arhivele cancelariei sale. Stai dreaptă!

— Când ai să le ai gata pe toate, trimite-le ca eu şi cu Bergon să le iscălim mâine, după nuntă şi ai grijă să fie expediate.

Dădu din cap, severă, la garderobiera care o agasa cu ajustarea liniei gâtului.

Cazaril făcu o plecăciune şi se retrase înainte să fie înţepat cu vreun ac şi se aplecă o clipă peste balustrada galeriei.

Era o zi deosebit de frumoasă, care promitea venirea primăverii. Cerul era de un albastru siniliu, iar lumina soarelui inunda curtea proaspăt pavată, unde grădinarii cărau portocali înfloriţi în hârdaie mari, pe care le roteau ca să-i aşeze în jurul fântânii arteziene, care acum clipocea. Cazaril îl opri pe unul din servitorii care dădeau zor cu treaba şi îl puse să îi aducă o masă de scris pe care să i-o aşeze la soare. Şi un scaun cu perne groase, căci dacă cele opt sute de mile erau acum învăluite în ceaţă în mintea sa, spatele lui Cazaril părea să şi le amintească pe toate. Se rezemă pe spate, lăsând să-i cadă lumina călduţă pe faţă, cu ochii închişi în timp ce-şi compunea în minte frazele, apoi se aplecă să le aştearnă în scris. Secretarul lui dy Baocia îşi duse la bun sfârşit însărcinarea de a le multiplica într-un scris mult mai arătos decât al lui Cazaril, iar asta destul de repede. După aceasta, rămase culcat în scaun, cu ochii închişi. Şi-atât.

Nici măcar nu catadicsi să deschidă ochii la auzul unor paşi apropiindu-se, până când îl luă prin surprindere un

pocnet pe masă. Dădu cu ochii de o slugă, care, la ordinele lui Betriz, aşeza o tavă cu ceai, o cană cu lapte, o farfurie cu fructe uscate şi o pâine glazurată cu miere şi nuci. Betriz o concedie pe slugă, apucându-se să toarne ea însăşi ceaiul, împingând pâinea înspre el, aşezându-se pe marginea fântânii ca să-l privească cum mânca.

— Ţi-e faţa suptă din nou. Ai mâncat cum trebuie? îl întrebă ea severă.

— N-am idee. Ce soare minunat este! Sper să ţină până mâine aşa.

— Lady dy Baocia crede că aşa va fi, deşi spune că s-ar putea să plouă din nou până de Ziua Fiicei.

Mireasma florilor de portocali se revărsa sub adăpostul curţii, părând să se amestece cu mierea pe care o savura. Luă o înghiţitură de ceai ca să i se ducă pâinea din gât şi remarcă cu o mirare leneşă:

— Peste trei zile se va împlini exact un an de când am păşit în castelul din Valenda. Aveam de gând să devin ajutor de bucătar.

Gropiţa din obrazul ei se adânci.

— Mi-aduc aminte. Era în seara din ajunul Zilei Fiicei când ne-am întâlnit prima oară, la masa provincarei.

— Oh, eu te văzusem mai înainte. Intrând în goana cailor în curte cu Iselle şi... şi Teidez. *Şi cu bietul dy Sanda.*

Ea se miră.

— Adevărat? Unde erai? Nu te-am văzut.

— Stăteam pe o bancă, lângă perete. Erai prea ocupată ca să fii admonestată de tatăl dumitale pentru că goniseși caii, ca să mă observi.

— Oh.

Suspină şi trase o dâră cu mâna prin apa din micuţul bazin al fântânii, apoi se scutură de picăturile reci, încruntându-se. Fiica Primăverii ar fi trebuit să aducă un

suflu nou, călduţ, de-acum, însă apa era tot rece ca suflarea Bătrânului Iernii.

— Parcă ar fi trecut un veac de atunci, nu doar un an.

— Mie mi se pare că a trecut într-o clipită. Timpul mi-o ia înainte acum. Ceea ce explică şi respiraţia asta hârâită pe care o simt în piept, fără îndoială.

După o clipă, o întrebă:

— I-a mărturisit Iselle unchiului ei ceva în privinţa blestemului pe care căutăm să-l rupem mâine?

— Nu, sigur că nu.

Ridicând din sprâncene, adăugă:

— Iselle e fiica Istei. Nu poate să vorbească despre asta, altminteri oamenii ar considera-o şi pe ea nebună. Şi s-ar folosi de asta drept scuză ca să acapareze… totul. Dy Jironal s-a gândit şi el la asta. La înmormântarea lui Teidez nu a scăpat nicio ocazie ca să arunce tot felul de comentarii la urechea fiecărui lord sau provincar. Dacă plângea, nu comitea o extravaganţă? Dacă râdea, vai, dar ce ciudat să facă un asemenea gest la înmormântarea fratelui ei! Dacă vorbea, el se apuca să şuşotească cum că era nebună. Dacă tăcea, dar de ce s-a posomorât dintr-o dată? Şi puteai citi pe faţa oamenilor că începeau să vadă ceea ce le spusese el că vedeau, chiar dacă era doar în închipuirea lor. Spre sfârşitul vizitei lui acolo începuse să spună asemenea lucruri chiar în prezenţa ei, ca să vadă dacă o putea speria sau mânia, ca apoi să o acuze că ar fi o scorpie dezechilibrată. Şi lansa tot felul de minciuni sfruntate. Dar eu cu Nan şi cu provincara ne dăduserăm seama de jocul pe care-l făcea şi am avertizat-o pe Iselle, iar ea şi-a ţinut firea în apropierea lui.

— Ah. Extraordinară fată.

Ea încuviinţă.

— Dar de îndată ce am auzit că oamenii cancelarului veneau să o ia înapoi în Cardegoss, Iselle era înnebunită să evadeze din Valenda. Pentru că odată ce o avea închisă în colivie, putea să răspândească orice poveste ar fi poftit pe seama comportamentului ei şi cine ar fi putut să mai dezmintă? Putea să-i convingă pe provincarii din Chalion să aprobe extinderea mandatului său de regenţă în locul bietei fete nebune atât cât dorea, fără să fie nevoie să ridice nici măcar o spadă.

Betriz făcu o pauză, trăgând aer în piept.

— Aşa că nu îndrăzneşte să amintească de blestem.

— Înţeleg. Este înţelept din partea ei să fie prudentă. Ei, cu vrerea zeilor, năpasta asta se va sfârşi în curând.

— A zeilor şi a castillarului dy Cazaril.

Cazaril făcu un gest care vroia să spună că rolul lui nu era atât de important şi mai luă o înghiţitură de ceai.

— Când a aflat dy Jironal că am plecat în Ibra?

— Nu cred că a ghicit ceva decât după ce a ajuns cortegiul la Valenda, iar dumneata nu erai de găsit acolo. Bătrâna provincară zicea că a primit nişte înştiinţări din partea spionilor lui din Ibra; cu toate că era nerăbdător să se întoarcă pentru a-i bloca accesul lui dy Yarrin la Orico, cred că în mare parte nu vroia să plece din Valenda până când nu-şi instala trupele acolo.

— Şi-a trimis asasini să mă intercepteze la graniţă. Mă întreb dacă s-o fi gândit că mă voi întoarce singur, cu următoarea tură de negocieri? Nu cred că se aştepta ca prinţul Bergon să vină atât de curând.

— Nimeni nu se aştepta. În afară de Iselle.

Îşi netezi cu degetele stofa fină de lână neagră, care îi atârna peste genunchi. Când se uită din nou la el, îl sfredeli cu privirea.

— În timp ce te-ai sacrificat ca să o salvezi pe Iselle… ai descoperit vreo cale ca să te salvezi şi pe dumneata?

El rămase tăcut un răstimp, apoi îi zise simplu:

— Nu.

— Dar nu-i… nu-i cinstit.

El îşi mută privirea pe împrejurimile curţii, scăldată delicios în lumina soarelui, ferindu-se de ochii ei cercetători.

— Îmi place clădirea asta nouă, frumoasă. Nu are nici picior de stafie care să o bântuie, ştiai?

— Schimbi subiectul.

Se încruntă şi mai tare.

— Ştii că mereu faci asta atunci când nu vrei să vorbeşti despre ceva? Tocmai mi-am dat seama.

— Betriz… vocea lui căpătă o nuanţă duioasă. Paşii noştri au fost îndreptaţi în direcţii diferite din noaptea în care am invocat moartea asupra lui Dondo. Nu pot să mă întorc înapoi. Tu ai să trăieşti, iar eu nu. N-am putea să mergem pe acelaşi drum nici dacă… în orice caz, nu putem, pur şi simplu.

— Nu ai de unde şti cât timp ţi s-a dat. Ar putea fi săptămâni. Luni. Dar dacă o oră este darul pe care zeii ni l-au dat, cu atât mai mare ar fi hula adusă lor, dacă ai dispreţui-o.

— Nu-i vorba despre scurtimea timpului rămas.

Se fâstâci simţindu-se ca un netrebnic.

— E vorba despre faptul că nu suntem singuri. Gândeşte-te la noi împreună – tu cu mine, cu Dondo, cu demonul morţii… nu te îngrozesc?

Tonul lui deveni aproape rugător.

— Crede-mă că până şi eu sunt oripilat de mine însumi!

Ea privi la protuberanţa din pântecele lui, apoi se uită în lungul curţii, cu falca de jos trădându-i încăpăţânarea.

— Nu cred că posedarea e un lucru molipsitor. Crezi că îmi lipseşte curajul?

— Asta nu, niciodată, şopti el.

Ea îşi plecă capul gemând:

— Aş pogorî toată pronia cerească asupra ta, de-aş şti unde este.

— Cum, nu ai citit cartea lui Ordol în timp ce o ajutai pe Iselle să-şi încifreze scrisorile? El susţine că zeii şi noi suntem laolaltă tot timpul, aici, şi numai o umbră groasă ne desparte. Nu avem nicio distanţă de parcurs ca să ne găsim unii pe alţii.

Eu pot să văd lumea lor de la locul meu, de fapt. Aşadar Ordol avea dreptate.

— Dar nu poţi să-i forţezi pe zei. Bănuiesc că n-ar fi cinstit. Nici ei nu ne pot constrânge pe noi.

— Uite, *iar* începi. O iei pe căi ocolite ca să eviţi subiectul.

— Ce rochie ai de gând să îmbraci mâine? O să fie drăguţă? N-ai voie să o pui în umbră pe mireasă, ştii, nu?

Ea îi aruncă o privire ucigătoare.

Pe culoar, ieşind brusc din camerele Isellei, apăru lady dy Baocia şi o strigă pe Betriz în legătură cu o problemă complicată legată de nişte materiale pentru rochii. Betriz îi făcu un semn să aştepte şi se ridică îndărătnică în picioare. Îi aruncă lui Cazaril peste umăr, în timp ce se îndrepta spre scară:

— Bine, aşa să fie atunci, iar dumneata n-ai decât să rămâi cât de blestemat pofteşti, dar dacă am să cad de pe cal mâine şi am să-mi frâng gâtul, sper să te simţi ca un adevărat nătărău ce eşti!

— Asta-i puţin spus, murmură el în urma foşnetului rochiei ei.

Curtea luminoasă începu să i se înceţoşeze în ochii care nu vroiau să-i dea ascultare, iar el şi-i şterse pe ascuns, cu o mişcare brutală, cu mâneca hainei.

Zorii zilei nunţii se arătară limpezi, pe măsura aşteptărilor tuturor. Curtea înmiresmată de parfumul florilor de portocal era plină ochi atunci când Iselle, însoţită de mătuşa ei şi de Betriz, îşi făcu apariţia în capul scărilor care coborau din balcon. Cazaril îşi ridică faţa, privindu-le fericit. Garderobiera făcuse minuni cu mătăsurile şi satinurile, înveşmântând-o cu toate nuanţele de albastru, potrivite pentru o mireasă. Mantia albastră era lucrată cu toate perlele ibraneze care putuseră fi găsite în Taryoon, aşezate într-o friză orizontală înfăţişând leoparzi stilizaţi. Un ropot de aplauze izbucni, iar ea, mișcându-se un pic rigidă în acea găteală complicată, zâmbi şi coborî scările. Părul îi lucea ca un râu de comori în lumina soarelui. Două din verişoarele ei din Baocia îi duceau trena, sub îndrumările sporadice ale mamei lor. Chiar şi mantia neagră a blestemului părea a se înfăşură în jurul ei ca o blană de samur. *Dar nu pentru mult timp...*

Cazaril se aşeză docil de o parte a provincarului dy Baocia, aşa că se trezi dând o mână la ajutor la conducerea paradei pe jos, pe străzile întortocheate ale Taryoonului, până în preajma Templului.

Printr-o minune a coincidenţei alaiul lui Bergon, plecat de la palatul marchizului dy Huesta, ajunse în faţa porticului Templului în acelaşi timp cu cel al Isellei. Prinţul purta culorile sângerii şi portocalii, potrivite cu vârsta şi sexul lui, dar şi o expresie de curaj şi dârzenie, care nu ar fi fost deplasată pe chipul unui bărbat ce ia cu asalt un bastion. Palli şi cei doisprezece soldaţi din frăţie, în ţinuta de curte a ordinului lor, se alăturaseră grupului prinţului,

laolaltă cu Foix şi Ferda, pentru a nu-i lăsa pe ibranezi să pară ori să se simtă în inferioritate numerică. În ciuda timpului scurt de când fusese anunţat evenimentul, Cazaril numără peste o mie de persoane de rang înalt îngrămădite în rotunda curte centrală a templului; iar ceea ce părea a fi întreaga populaţie din Taryoon părea să se fi înşiruit de-a lungul drumului pe unde aveau să treacă prinţul şi prinţesa. Spiritul sărbătorii pusese evident stăpânire peste cetate.

Cele două procesiuni se întrepătrunseră într-un amalgam de culori şi intrară în incinta sacră.

Templul din Taryoon se mândrea cu un cor deosebit, ai cărui membri făcură să zbârnâie ferestrele în avântul cu care cântau. Tânărul cuplu, condus de arhipreot, intră pe rând prin fiecare braţ al templului. Îngenunchează pe nişte covoraşe noi şi înălţară rugi pentru a primi binecuvântarea tuturor zeilor: Fiicei şi Fiului, în semn de recunoştinţă pentru protecţia pe care o primiseră pe calea vieţii până în acel moment, Mamei şi Tatălui, în speranţa că vor trece de partea lor atunci când va veni vremea.

Prin tradiţia teologică, Bastardul nu-şi avea niciun loc oficial în ceremonia de nuntire, dar toate cuplurile prevăzătoare trimiteau de obicei o ofrandă de împăcare. Cazaril şi dy Tagille fuseseră însărcinaţi să joace rolul curierilor în acea zi. Ei primiră ofrandele din partea lui Bergon şi a Isellei şi, laolaltă cu un mic, dar zelos detaşament de copii care cântau cu suflet, înconjurară corpul central al Templului, îndreptându-se spre turnul Bastardului. Un preot zâmbitor, înveşmântat în robe albe, îi aştepta să îi primească în altar.

Cuplul princiar fusese nevoit să ia cu împrumut haine, bani, mâncare şi găzduire pentru această zi, însă Bergon nu se zgârci cu zeul; dy Tagille depuse o pungă grea cu aur ibranez, odată cu rugăciunile sale. Iselle trimise o

făgăduinţă, scrisă de mâna ei, angajându-se să suporte costurile reparaţiei acoperişului din turnul Bastardului din Cardegoss, atunci când va deveni suverană în cetatea de scaun. Cazaril adăugă un dar din partea sa – firul pătat de sânge şi rupt, cu cele câteva perle rămase din şiragul lui Dondo, care nu încăpuseră pe mâna tâlharilor. Un astfel de obiect, încărcat de blestem, li se cuvenea fără discuţie, numai zeilor, iar Cazaril oftă uşurat atunci când îl lăsă din mână.

Făcând calea întoarsă din turnul Bastardului în urma corului uşor şovăielnic de ştrengari, Cazaril privi în mulţime şi i se tăie respiraţia: acolo era un bărbat de vârstă mijlocie, cu un contur verzui de lumină, asemeni unei zile de iarnă. Când Cazaril închise ochii, lumina aceea slabă continuă să lucească. Privi din nou, cu ochii deschişi. Bărbatul purta robele cernite şi împletitura roşie pe umăr, care arătau că era un oficial de la Curtea Municipală din Taryoon – probabil vreun judecător de rang mai mic. Să fi fost şi vreun micuţ sfânt al Tatălui, aşa cum era Clara în slujba Mamei în Cardegoss… ?

Omul întoarse capul, uitându-se după Cazaril cu gura căscată de uimire şi chipul livid. Nu aveau nicio şansă să schimbe vreun cuvânt aici, de vreme ce Cazaril fu atras înapoi, în cadrul ceremoniei, înăuntrul curţii înalte, din care se ridicau ecouri, însă decise să îl întrebe pe arhipreot în legătură cu acel om cu prima ocazie care se va ivi.

Lângă focul din mijlocul templului, proaspăt căsătoriţii prinţ şi prinţesă ţinură fiecare câte un scurt discurs, apoi arhipreotul, Cazaril şi ceilalţi defilară înapoi, pe străzile împodobite cu drapele, către palatul cel nou al lui dy Baocia. Acolo fusese întins un mare ospăţ, care să umple întreaga după-amiază şi să-i îndestuleze pe nuntaşi. Bucatele erau cu atât mai uimitoare cu cât fuseseră

adunate în numai două zile; Cazaril avu o bănuială că fuseseră sustrase proviziile destinate festivalului Zilei Fiicei, care bătea la uşă. Dar se mai gândi că zeiţa nu le va purta pică din pricina asta. În calitate de oaspeţi însemnaţi, atât Cazaril, cât şi arhipreotul, îşi aveau locurile desemnate la masă, aşa că nu avură nicio ocazie să poarte o discuţie privată, până când începu muzica de după cină, iar dănţuiala îi scoase pe tineri afară, în grădină. În acel moment fu găsit de cei doi oameni pe care îi căuta.

Judecătorul cel mărunt se ivi speriat pe după umărul arhipreotului. Cazaril schimbă cu el nişte priviri lungi, în timp ce arhipreotul le făcu prezentările.

— Milord dy Cazaril – daţi-mi voie să vi-l prezint pe onorabilul Paginine. Domnia sa se află în slujba municipalității din Taryoon... Arhipreotul îşi coborî tonul vocii. Zice că aţi primit atingerea zeilor. E adevărat?

— Din păcate, da, suspină Cazaril.

Paginine dădu din cap într-un fel care vroia să spună: *„Eram sigur".* Cazaril aruncă o privire în jur şi îi trase pe cei doi deoparte. Era greu de găsit un locşor ferit; ajunseră într-o curte micuţă interioară, din dreptul uneia din intrările în palat. Muzica şi râsetele răzbăteau prin aerul înserării. Un servitor aprinse torţele din zidurile împrejmuitoare şi apoi se întoarse înăuntru. Deasupra capetelor lor, câţiva nori înalţi începeau să acopere primele stele apărute.

— Confratele dumitale din Cardegoss ştie totul despre mine, îi spuse Cazaril arhipreotului din Taryoon.

— Oh!

Arhipreotul clipi, ca şi când i s-ar fi luat o piatră de pe inimă. Cazaril se temu să nu fi făcut vreo confidenţă nelalocul ei, dar se hotărî să nu retragă nimic.

— Mendenal este un om pe cinste.

— Părintele Iernii v-a înzestrat cu un har, observ, îi spuse Cazaril micului judecător. Despre ce dar e vorba mai exact?

Paginine îşi înclină capul cu nervozitate.

— Câteodată – nu de fiecare dată – îmi permite să ştiu cine minte şi cine nu în sala mea de judecată. Paginine şovăi. Nu-i chiar un pustiu de bine, aşa cum aţi putea crede.

Cazaril scoase un hohot de râs scurt.

Paginine străluci vizibil ochilor normali, cât vederii interioare ai lui Cazaril şi zâmbi sec.

— A, deci înţelegeţi.

— O, da.

— Dar dumneata, domnule...

Paginine se întoarse către arhipreot, cu o privire răvăşită.

— Am spus eu că a primit atingerea zeilor, dar asta nu descrie nici pe departe ceea ce-mi văd ochii. E... aproape că e dureros să îl priveşti pe acest om. De când mi s-a dat darul viziunii mi-a fost dat de trei ori să întâlnesc alți oameni care au trecut prin ordaliile divinităţilor, dar n-am văzut niciodată ceva asemănător.

— Sfântul Umegat din Cardegoss a zis că arăt ca un oraş în flăcări, recunoscu Cazaril.

— Asta-i...

Paginine îl privi dintr-o parte.

— Asta-i o formulare bună.

— El a fost un om de litere. Cândva.

— Care e harul dumitale?

— Eu, ă... cred că *eu* sunt de fapt darul. Pentru prinţesa Iselle.

Arhipreotul îşi duse palma la gură, apoi îşi făcu semnul sfânt.

— Deci aşa se explică poveştile care circulă pe seama dumitale!

— Ce poveşti? întrebă Cazaril uimit.

— Dar, lord Cazaril, îi întrerupse judecătorul, ce-i cu umbra aceea teribilă care atârnă în urma prinţesei Iselle? Acela nu-i un dar divin curat! O vezi şi dumneata?

— Sunt... pe cale să o scot la capăt cu asta. Se pare că îndatorirea pe care zeii mi-au pus-o în cârcă e să o scap de acel spectru urât. Cred că mi-am cam îndeplinit sarcina.

— Oh, ăsta e un lucru îmbucurător.

Paginiue arăta mult mai vesel acum.

Cazaril îşi dădu seama că nu vroia nimic mai mult decât să poarte cu el o discuţie liberă şi ferită de urechi străine. *Cum rezolvi asemenea probleme?* Arhipreotul o fi fost el un credincios, poate că şi un bun administrator, posibil un teolog învăţat, dar Cazaril bănuia că nu înţelegea neplăcerile tagmei sfinţilor. Zâmbetul amar de pe chipul lui Paginine spunea totul. Cazaril ar fi vrut să tragă o beţie cu el, iar apoi să-şi pună amândoi în balanţă nemulţumirile.

Spre jena lui Cazaril, arhipreotul se înclină adânc în faţa lui şi, pe un ton plin de admiraţie si abia şoptit, îl întrebă:

— Binecuvântate Domn, aş putea face ceva pentru domnia voastră?

Întrebarea lui Betriz îi răsuna în minte: *Ai descoperit vreo cale prin care să te salvezi?* Poate că nu se putea salva. Poate că menirea lui era doar să-şi pună pielea în saramură pentru a-i salva pe alţii...

— În astă seară, nu. Mâine... săptămâna asta, ar fi o chestiune personală pe care aş dori să o discut cu domnia voastră. Dacă se poate.

— Bineînţeles, Binecuvântate Domn. Sunt la dispoziţia domniei voastre.

Se întoarseră la petrecere. Cazaril era epuizat şi tânjea să se lungească în pat, însă curtea de sub odaia lui era plină de petrecăreţi gălăgioşi. Betriz veni la el o dată, abia trăgându-şi suflarea, ca să-l invite la dans, caznă de la care Cazaril se scuză cu zâmbetul pe buze; nu ducea ea lipsă de parteneri. Îl cerceta mereu cu privirea, în vreme ce el privea de pe margine, degustându-şi vinul subţiat cu apă. Nu ducea nici el lipsă de companie, întrucât un şir de bărbaţi şi de femei deschiseră prietenoşi subiecte de conversaţie cu el, referitoare la posibilitatea de a fi angajaţi la curtea viitoarei roine. Fiecăruia dintre ei le dădu răspunsuri politicoase, dar fără să promită nimic.

Lorzii ibranezi atrăgeau doamnele chalioneze aşa cum atrage mierea împrăştiată furnicile, iar ei arătau foarte fericiţi. Pe la jumătatea serii ajunse şi lordul dy Cembuer, sporindu-le anturajul şi încântarea. Ibranezii îşi povestiră peripeţiile din călătorie, în faţa fascinatei audienţe chalioneze, care căzuse în admiraţie. Spre satisfacţia intens politică a lui Cazaril, Bergon a fost zugrăvit drept eroul acelei aventuri romantice, Iselle nefiind cu nimic mai prejos ca eroină în evadarea ei pe timp de noapte din Valenda. În vreme ce erau zămislite acele mituri atrăgătoare, care convergeau către aceeaşi idee, Cazaril nu putu să nu se gândească la fabula slăbuţă născocită de dy Jironal, despre biata prinţesă nebună, fabulă care era total lipsită de substanţă. *Măcar povestea noastră e adevărată!*

În cele din urmă veni şi ora ceremoniei pe care Cazaril o aştepta cu sufletul la gură, în care Bergon şi Iselle erau conduşi sus, în odaia lor nupţială. Niciunul din ei, observă Cazaril mulţumit, nu băuse într-atât de mult încât să se îmbete. Dar de vreme ce vinul lui devenise tot mai puţin subţiat pe parcursul serii, se pomeni cu limba legată atunci când prinţul şi prinţesa îl chemară la picioarele scărilor

pentru a schimba cu el săruturile ceremoniale pe mâini, în semn de mulţumire.

Mişcat, Cazaril îşi făcu semnul sacru şi invocă binecuvântări pline de speranţă asupra capetelor lor. Privirile lor solemne, pline de recunoştinţă, îl făcură să se ruşineze.

Lady dy Baocia poruncise ca un cor micuţ să înalţe rugăciuni cu care să-i petreacă pe tineri pe scări; vocile cristaline reuşiră să reducă la dimensiuni suportabile hărmălaia care se stârnise la petrecere. Frumuseţea Isellei spori şi mai mult când, îmbujorată şi cu sclipiri în ochi, se aplecă, împreună cu Bergon, peste balustradă ca să arunce zâmbete pline de recunoştinţă tuturor. Se făcură nevăzuţi în lumina lumânărilor din apartamentul nupţial, iar uşile se închiseră în urma lor. Doi ofiţeri din garda lui dy Baocia se postară în mijlocul galeriei, pentru a le veghea odihna. La scurt timp după aceasta ieşiră cele mai multe dintre cameriste şi însoţitoare, inclusiv lady Betriz. Aceasta a fost imediat luată pe sus de Palli şi dy Tagille ca să-şi continue dansul.

Petrecerea părea să se lungească până în zori, dar, spre uşurarea lui Cazaril, începu să cearnă o burniţă măruntă din cerul îngheţat, gonindu-i din curte pe muzicanţi şi pe dansatori, care se retraseră înăuntru şi în clădirea anexă. Încet-încet, simţindu-şi mâna grea pe balustrada scării, Cazaril urcă în odaia lui, aflată pe colţul galeriei care ducea spre apartamentul prinţului şi al prinţesei. *Datoria mea s-a încheiat. Ce-mi mai rămâne de făcut acum?* Nu ştia. O grea teroare morală părea să i se fi ridicat de pe umeri. Numai de-ar putea acum să trăiască şi să moară – şi să greşească – la propria-i alegere. *Nu vreau să regret nimic. N-am să privesc în urmă.* Un punct de cumpănă, la graniţa dintre trecut şi viitor.

Se gândi să-l caute pe micul judecător din nou, a doua zi. Compania acelui om ar fi putut să îi mai uşureze din povara singurătăţii.

De fapt, nu sunt chiar singur de tot, se gândi el nu cu mult mai târziu, auzind mugetele incoerente şi obscene scoase de Dondo la ora obişnuită la care îşi făcea el mendrele. Strigoiul împărțit între cele două lumi se dezlănţuia mult mai sălbatic în acea seară decât în oricare alta din experienţele sinistre prin care trecuse Cazaril, sfâşiindu-şi ultimele rămăşiţe ale inteligenţei şi minţii lui de demult. Cazaril îşi putea imagina motivul şi rânji în toiul agoniei sale, zvârcolindu-se în pat şi încovoindu-se în jurul durerii care îi pulsa în pântece. Fu pe punctul de a-şi pierde cunoştinţa, dar făcu sforţări să rămână conştient, oripilat de posibilitatea ca diabolicul Dondo să prindă viaţă în timp ce el, Cazaril, încă mai trăia şi să pună stăpânire pe trupul lui ca să îl folosească astfel într-un asalt josnic împotriva lui Bergon şi Iselle. Se încovrigă pe jos, convulsionat, înăbuşind mizeriile pe care le răcnea Dondo şi care păreau să-i scape lui din gură, fără să mai fie sigur cui îi aparţineau până la urmă. După ce trecu atacul, rămase întins pe dalele reci, cu cămaşa de noapte suflecată în jurul lui, cu unghiile rupte şi sângerând. Vomitase şi apoi rămăsese neclintit. Îşi atinse barba udă şi dădu cu degetele peste saliva plină de spume care-i atârna în jurul gurii. Stomacul – ori visase cumva acea umflătură grotescă? – îi revenise la forma netedă de la început, cu toate că întregul abdomen îi tremura şi îl durea ca nişte muşchi sfâşiaţi în urma unor întinderi şi răsuciri exagerate.

Nu mai pot continua aşa prea multă vreme. Ceva trebuia să cedeze: trupul, sănătatea mintală, suflarea. Credinţa. Ceva din toate astea.

Se ridică, curăţă podeaua şi se spălă, găsi o cămaşă curată şi uscată cu care să se îmbrace peste noapte, apoi îşi netezi aşternuturile pătate de sudoare, aprinse toate lumânările din odaie şi se strecură înapoi în pat. Rămase culcat pe spate, cu ochii larg deschişi, devorând lumina.

Într-un târziu, sunetele şoaptelor servitorilor şi zgomotul uşor de paşi de-a lungul galeriei îi dădură de înţeles că lumea din palat începea să se trezească. Probabil că moţăise, căci lumânările erau arse complet şi nu-şi amintea să le fi văzut fumegând. O lumină lăptoasă i se strecura pe sub uşă şi printre obloanele de la ferestre.

Trebuia să aibă loc rugăciunile de dimineaţă. Părea o idee bună să ia parte la aceste rugăciuni, chiar dacă ideea de a încerca să se mişte i se părea înfricoşătoare. Se ridică din pat, încetişor. Ei, oricum nu avea să fie el singurul mahmur din Taryoon în dimineaţa asta. Chiar dacă el nu fusese beat. Toţi cei de la curte lăsaseră la o parte straiele de doliu, pentru nuntă; alese o parte din hainele care-i fuseseră dăruite, ajungând la o combinaţie pe care el o credea sobră, dar care era totuşi veselă.

Se duse jos în curte să aştepte venirea soarelui şi a tinerilor. Soarele se lăsa aşteptat; ploaia se oprise, dar cerul era acoperit şi rece. Cazaril se folosi de batistă ca să şteargă marginea de piatră a fântânii şi se aşeză. Schimbă un zâmbet şi un bună dimineaţa cu o slujnică, care trecea cu un teanc de rufării. O cioară ţopăia de colo-colo în celălalt capăt al curţii, căutând firimituri de mâncare. Cazaril schimbă o privire într-ascuns cu pasărea, dar aceasta nu manifestă nicio fascinaţie faţă de el. După ce chibzui mai bine, fu mai degrabă uşurat decât altminteri la indiferenţa aceea aviară. Într-un sfârşit, sus, în galerie, uşile pe care Cazaril aştepta să le vadă deschizându-se, se dădură în lături. Gărzile baociene care le flancau luară

poziţie de drepţi. Răsunară mai multe voci de femeie şi una de bărbat, gravă şi veselă. Bergon şi Iselle apărură, îmbrăcaţi ca pentru rugăciunile de dimineaţă, ea sprijinindu-şi uşor mâna pe braţul lui întins. Se întoarseră uşor să coboare scările, unul lângă altul, şi păşiră în afara umbrei galeriei.

Nu!… Umbra se ţinea după ei.

Cazaril se frecă la ochi, apoi îi deschise din nou. Îi îngheţă respiraţia.

Norul înăbuşitor care o învăluia pe Iselle se înfăşura acum şi în jurul lui Bergon.

Iselle îi aruncă un zâmbet soţului ei, iar Bergon îi zâmbi la rândul său; cu o seară înainte amândoi arătau tulburaţi şi obosiţi şi un pic speriaţi. În dimineaţa aceea arătau amândoi ca nişte oameni îndrăgostiţi. Cu negura aceea care clocotea deasupra lor, ca fumul care se ridică în rotocoale deasupra unui vas cuprins de flăcări.

În timp ce se apropiau, Iselle îi gânguri un salut voios:

— Bună dimineaţa, lord Caz!

Bergon rânji mânzește şi zise:

— Nu mergeţi cu noi, milord? Avem cu toţii motive pentru care să fim recunoscători în dimineaţa asta, nu-i aşa?

Colţurile buzelor lui Cazaril se ridicară în sus, într-un surâs prefăcut:

— Eu… ă… un pic mai târziu. Mi-am uitat ceva în odaie.

Se sculă în picioare, apoi trecu ca o furtună pe lângă ei, zbughind-o pe scări. Se întoarse şi se uită din nou de sus, din galerie, în timp ce ei traversau curtea. Târându-şi umbrele după ei.

Trânti uşa de la cameră în urma lui şi rămase cu respiraţia întretăiată, aproape plângând.

Zeilor!… Zeilor!… Ce-am făcut?

N-am eliberat-o pe Iselle. Am asmuţit blestemul şi asupra lui Bergon.

Capitolul 26

Distrus, Cazaril rămase închis în odaia lui toată dimineaţa. În cursul după-amiezii un paj ciocăni la uşă, cu vestea nedorită cum că prinţul şi prinţesa îl doreau prezent în apartamentele lor. Cazaril se gândi să se prefacă a fi bolnav, cu toate că nu prea avea nevoie să se prefacă. Nu, căci Iselle i-ar fi adus cu siguranţă vraci pe cap, probabil chiar haite întregi de vraci – îşi aminti de ultima întâmplare cu Rojeras şi fu scuturat de un fior. Cu o îndărătnicie fără margini îşi netezi straiele izbutind să capete un aer prezentabil, şi ieşi în galerie îndreptându-se către apartamentul regal.

Ferestrele înalte din camera de primire erau deschise pentru a lăsa înăuntru lumina răcoroasă de primăvară. Iselle şi Bergon, îmbrăcaţi tot cu straiele festive de la banchetul de după-amiază, dat la palatul marchizului dy Huesta, îl aşteptau. Stăteau fiecare de o parte şi de alta a colţului unei mese pe care erau înşirate pergamente şi pene noi de scris, cu un al treilea scaun tras, care-l invita să ia loc de cealaltă parte. Capetele lor, chihlimbariu şi castaniu, erau unite într-o conversaţie cu voce scăzută. Umbra fierbea încă deasupra lor, vâscoasă, cum e smoala care dă în clocot. La auzul paşilor lui Cazaril, amândoi îşi ridicară capetele şi îi zâmbiră. El îşi umezi buzele şi se înclină, cu chipul împietrit. Iselle făcu un semn înspre hârtii.

— Următoarea noastră sarcină de mare urgenţă e să îi compunem o scrisoare fratelui meu, Orico, să-l punem în temă cu demersurile pe care le-am făcut şi să îl asigurăm de supunerea noastră loială. Cred că ar trebui să includem

extrase din toate articolele contractului nostru de căsătorie, care aduce atâtea avantaje Chalionului, în scopul de a-l face să fie împăcat cu situaţia de faţă, nu crezi?

Cazaril tuşi şi înghiţi un nod.

Bergon îşi încruntă sprâncenele.

— Caz, dar arăţi palid ca un m... Hm. Te simţi bine? Te rog, ia loc!

Cazaril dădu uşor din cap, încercă din nou să se refugieze într-o minciună prin care să simuleze o stare precară de sănătate – sau un adevăr spus pe jumătate, căci se simţea oricum destul de rău.

— Nimic nu e cum trebuie, şopti el.

Căzu într-un genunchi în faţa prinţului.

— Am comis o greşeală imensă. Îmi pare râu. Îmi pare rău.

Imaginea Isellei, al cărei chip era încordat şi speriat, i se încețoșă.

— Lord Caz...

— Căsătoria voastră – înghiţi din nou cu greutate şi îşi forţă buzele amorţite să vorbească mai departe – nu a ridicat vălul blestemului de pe Iselle, aşa cum sperasem. În schimb, l-a împrăştiat asupra amândurora.

— *Ce?* şopti Bergon.

Lacrimile îi înecau vorbele-n gât.

— Iar acum nu ştiu ce să fac...

— Cum ţi-ai dat seama de asta? îl întrebă iute Iselle.

— Văd pur şi simplu. Văd cum v-a cuprins pe amândoi. Iar acum umbra e şi mai neagră şi mai deasă. Şi mai strânsă.

Bergon rămase cu buzele întredeschise, nevenindu-i să-şi creadă urechilor.

— Am făcut ceva... am greşit cu ceva? Cumva?

— Nu, nu! Dar şi Sara şi Ista s-au măritat întru Casa Regală a Chalionului şi întru blestem. Am crezut că a fost aşa din cauză că femeile şi bărbaţii sunt diferiţi, că urgia se transmisese pe linia bărbătească a urmaşilor lui Fonsa, odată cu numele.

— Dar şi eu sunt urmaşa lui Fonsa, zise Iselle încet. Iar carnea şi sângele înseamnă ceva mai mult decât nişte nume. Când doi oameni se unesc prin căsătorie nu înseamnă că unul dispare şi celălalt rămâne. Suntem uniţi, nu subsumaţi unul altuia. Of, nu-i nimic de făcut în privinţa asta? Trebuie să fie ceva!

— Ista zicea, începu Cazaril, apoi se opri.

Nu era sigur că vroia să le spună acestor doi tineri hotărâţi ceea ce spusese Ista. Iselle ar putea intra la bănuieli din nou…

Ignoranţa nu înseamnă prostie, dar ar putea însemna, îi strigase cândva Iselle lui Cazaril. Era mult prea târziu să o mai poată pune la adăpost acum. Prin mânia zeilor, ea urma să fie următoarea roină în Chalion. Odată cu dreptul de a domni venea datoria de a proteja – privilegiul de a primi protecţie trebuia să fie lăsat în urmă, laolaltă cu jucăriile copilăriei. Chiar şi protecţia faţă de adevărurile amare.

Mai ales protecţia faţă de cunoaşterea lucrurilor.

Cazaril înghiţi să-şi descleşteze gâtul.

— Ista spunea că mai există o cale.

Se caţără pe scaun şi se aşeză cu greutate. Cu vorbe frânte, în termeni atât de simpli încât păreau aproape brutali, Cazaril le repetă povestea pe care i-o spusese Ista despre lordul dy Lutez, riga Ias şi viziunea ei cu zeiţa. Despre cele două nopţi de iad din temniţele Zangrelui, omul legat de cuva cufundată în apa îngheţată. Când sfârși povestea, amândoi ascultătorii erau palizi şi cu ochii ficşi.

— M-am gândit – m-am temut – că aş putea fi eu acela, spuse Cazaril. Din pricina nopţii în care am încercat să-mi dau viaţa în schimbul morţii lui Dondo. Am fost cutremurat de faptul ca aş putea fi eu acela. Un dy Lutez al Isellei, cum m-a numit Ista. Dar jur în faţa tuturor zeilor că dacă aş crede că o să meargă, v-aş pune să mă scoateţi afară chiar acum, ca să mă înecaţi în fântâna din curte. De două ori. Dar n-am cum să devin eu obiectul sacrificiului acum. Cea de a doua moarte a mea va fi şi ultima probabil, căci demonul morţii va zbura odată cu sufletul meu şi cel al lui Dondo şi nu văd cum ar putea apărea ceva care să îmi readucă sufletul înapoi în trup, atunci.

Îşi şterse ochii umezi cu dosul mâinii.

Bergon îşi privi proaspăta-i soaţă ca şi când ar fi putut s-o înghită din priviri. În cele din urmă, spuse cu o voce înecată:

— Dar eu?

— Ce? făcu Iselle.

— Am ales să vin aici să te salvez din gheara acestui lucru sinistru. Aşadar, metoda devine un pic mai dură, asta e tot. Nu mi-e teamă de apă. Ce-ar fi să mă înecaţi pe mine?

Protestele neîntârziate ale lui Cazaril şi ale Isellei se rostogoliră asupra lui Bergon simultan; Cazaril renunţă cu un mic gest din mână. Iselle repetă:

— S-a încercat acest lucru o dată. S-a încercat şi nu a funcţionat. Nu am de gând să-l înec pe niciunul din voi, mulţumesc frumos! Nu, nici să vă spânzur, nici să încerc orice alt lucru oribil la care v-aţi putea duce cu gândul. Nu!

— În afară de asta, interveni Cazaril, vorbele zeiţei au fost acestea: un om trebuie să-şi jertfească viaţa de trei ori *pentru* Casa Chalionului. Nu *din* Casa Chalionului.

Cel puţin, conform celor spuse de Ista. Şi-o fi repetat viziunea cuvânt cu cuvânt? Ori ascundeau vorbele ei vreo

greşeală înşelătoare? Nu mai conta, atâta timp cât îl oprea pe Bergon din calea acelei propuneri înspăimântătoare.

— Nu cred că blestemul poate fi rupt din interior, altfel ar fi fost Ias cel care s-ar fi lăsat cufundat în apă în locul lui dy Lutez. Şi în numele celor cinci zei, iartă-mă Bergon, dar acum faci parte din această năpastă.

— Oricum, ar fi o greşeală, zise Iselle, îngustându-și ochii. Ca un soi de trişare. Ce-mi ziceai că ţi-a spus sfântul Umegat atunci când l-ai întrebat ce ar trebui să faci? În legătură cu îndatoririle zilnice?

— Mi-a zis că ar trebui să-mi urmez îndatoririle zilnice, aşa cum apar ele.

— Ei bine, iată! Cu siguranţă că zeii nu şi-au terminat treaba cu noi.

Iselle bătu cu degetele în tăblia mesei.

— Mi se pare... că mama şi-a riscat de două ori viaţa pentru Casa Regală din Chalion, atunci când era pe patul lăuziei. N-a mai avut ocazia la o a treia încercare. Asta cu siguranţă că este o îndatorire pe care zeii i-o pot da unui om.

Cazaril medită asupra calamităţilor pe care le-ar putea genera blestemul, intersectându-se cu riscurile sarcinilor sau ale naşterii, tot la fel cum se intersectase cu şansele lui Ias sau ale lui Orico în luptă şi se cutremură. Neputinţa de a da naştere la urmaşi, ca în cazul Sarei, era cel mai mic dintre posibilele dezastre.

— Pe toţi cinci zeii, Iselle, cred că am face mai bine dacă m-aţi băga pe mine într-un butoi cu apă.

— Şi, în plus, zise Bergon, zeiţa a spus că trebuie să fie un bărbat. A vorbit despre un bărbat, nu-i aşa, Caz?

— Uf... asta a fost relatarea pe care mi-a făcut-o Ista, da.

— Preoţii spun că atunci când zeii îi îndrumă pe oameni în îndatoririle lor pioase se referă şi la femei, mârâi Iselle.

Iar asta nu lasă loc la interpretări. Oricum, am trăit sub blestem şaisprezece ani, fără să ştiu. Am supravieţuit cumva.

Dar devine din ce în ce mai rău. Mai puternic.

Moartea lui Teidez i-a fost o pildă grăitoare lui Cazaril în privinţa felului în care lucrează blestemul – virtuţile şi puterile aparte care-i fuseseră ursite băiatului, sporadice aşa cum fuseseră ele, se transformaseră toate într-un rău primejdios. Iselle şi Bergon erau plini de virtuţi şi puteri. Aşa că orizontul de întindere al distorsiunilor blestemului era imens.

Iselle şi Bergon se prinseră de mâini peste masă. Iselle se frecă la ochi cu mâna rămasă liberă şi-şi trase nasul cu putere.

— Cu blestem sau fără, spuse ea, trebuie să ne supunem, aşa cum ne-o cere datoria. În faţa lui Orico, iar asta cât mai repede posibil. Astfel încât dy Jironal să nu poată să mă declare a fi o răsculată. Numai de-aş fi lângă Orico, ştiu sigur că aş putea să îl fac să înţeleasă avantajele acestei căsătorii pentru Chalion!

— Orico e foarte uşor de convins, recunoscu Cazaril pe un ton sec. Numai că să îl faci să rămână convins, e mult mai greu.

— Da, iar eu nu uit nici măcar o clipă că dy Jironal este cu Orico în Cardegoss. Teama mea cea mare e că, auzind vestea asta, cancelarul ar putea să îl convingă pe Orico să-şi schimbe clauzele din testament.

— Atrage-i pe cei mai mulţi dintre provincarii din Chalion de partea domniei tale, prinţesă, iar ei s-ar putea să vrea să te ajute în cazul unor asemenea codiciluri de ultimă oră.

Cutele de pe fruntea Isellei se adânciră, încruntându-se.

— Aş vrea să putem merge până în Cardegoss. Ar trebui să fiu lângă Orico, dacă se dovedeşte că e pe patul de

moarte. Ar trebui sa fim în capitală atunci când evenimentele se vor precipita.

Cazaril tăcu, apoi spuse:

— E dificil. Nu trebuie să-i pici în gheară lui dy Jironal.

— Nu mă gândeam să mă duc neînsoţită.

Un zâmbet întunecat îi flutură pe chip, asemeni lunii care se oglindeşte în lama unui cuţit.

— Dar ar trebui să ne folosim de orice truc legal ca şi de toate avantajele tactice. Ar fi bine să le amintim lorzilor din Chalion că toată acea putere a cancelarului îi este transferată de rigă. Şi numai de rigă.

Bergon zise neliniştit.

— Voi îl cunoașteți pe acest om mai bine decât mine. Credeţi că dy Jironal va sta cu braţele în sân la aflarea acestei veşti?

— Cu cât va fi obligat să stea aşa mai multă vreme, cu atât mai bine. Noi câștigăm tot mai mult sprijin pe zi ce trece.

— Aţi auzit ceva despre reacţia lui dy Jironal? întrebă Cazaril.

— Încă nu, răspunse Bergon.

Întârzierea mergea în ambele sensuri, din nefericire.

— Să-mi daţi de ştire de îndată ce veţi afla ceva.

Cazaril trase adânc aer în piept, îndreptă o coală curată şi luă o pană.

— Acum. Cum vreţi să sune scrisoarea voastră... ?

Problema privind modul în care trebuia să parvină acea misivă vitală destinatarului era un pic delicată, gândi Cazaril, în timp ce traversa curtea de sub apartamentele regale, ţinând în mâini documentul semnat şi pecetluit. Nu se făcea să îl arunce în taşca vreunui curier ca să-l livreze din fuga calului Cancelariei de la Zangre. Articolul acela

avea nevoie de o delegaţie alcătuită clin oameni de rang, nu numai pentru a-i da greutatea cuvenită Isellei şi lui Bergon, dar şi pentru a avea garanţia că avea să ajungă la urechile lui Orico şi nu la ale lui dy Jironal. Era nevoie ca nişte oameni de încredere să dea citire scrisorii cu glas răspicat în prezenţa unui rigă orb şi muribund şi care să dea răspunsuri diplomatice la orice întrebare pe care Orico ar fi avut-o în legătură cu nunta precipitată a surorii sale. Din acea delegaţie trebuia să facă parte lorzi şi preoţi – câţiva din fiecare categorie, hotărî Cazaril. Unchiul Isellei era în măsură să recomande oameni potriviţi, care puteau să plece călare chiar în acea seară. Mări pasul în căutarea unui paj sau servitor care să-i spună pe unde îl putea găsi pe dy Baocia.

Sub o arcadă acoperită cu ţiglă, din curte, îi găsi pe Palli şi pe dy Baocia însuşi, grăbindu-se să intre în castel. Şi aceştia erau îmbrăcaţi tot cu hainele de banchet.

— Caz! îl întâmpină Palli. Unde ai fost la cină?

— Mă odihneam. Am… avut o noapte albă.

— Cum şi eu care aş fi putut să bag mâna-n foc că tu ai fost singurul dintre noi care ai plecat la culcare treaz.

Cazaril nu răspunse la remarca asta.

— Ce-i asta?

Palli ridică un teanc de scrisori deschise.

— Veşti de la dy Yarrin din Cardegoss, trimise în grabă prin curierii Templului. M-am gândit că prinţul şi prinţesa trebuie să afle de îndată. Dy Jironal a plecat călare din Zangre ieri, dis de dimineaţă, nimeni nu ştie unde.

— A luat trupe cu el? Hai, spune odată! Zi!

Cazaril se întoarse pe călcâie şi îi conduse înapoi pe scările care urcau spre galerie, către odăile regale. Una din slugile Isellei îi primi şi plecă să scoată din nou tânărul cuplu în camera de primire. În vreme ce aşteptau, Cazaril le

arătă scrisoarea pentru Orico şi le explică ce conţinea. Provincarul aprobă judicios şi numi câţiva lorzi pe care îi considera potriviţi pentru însărcinarea de a o duce la Cardegoss.

Iselle şi Bergon îşi făcură apariţia în timp ce Iselle încă îşi mai potrivea părul răvăşit, pe care-l ţinea împletit în coadă, iar cei trei bărbaţi se înclinară în faţa lor. Alertat dintr-o dată de hârtiile din mâna lui Palli, prinţul Bergon îi pofti să se aşeze în jurul mesei.

Palli repetă vestea despre dy Jironal.

— Cancelarul a luat cu el numai o forţă uşoară din cadrul cavaleriei casei sale. Lui dy Yarrin i-a făcut impresia că avea de gând fie să străbată o distanţă foarte scurtă, fie să înainteze foarte repede.

— Ce veşti sunt despre fratele meu, Orico? întrebă Iselle.

— Ei, aici...

Palli dădu din mână în mână scrisoarea pentru a fi analizată.

— Odată ce dy Jironal a plecat din calea sa, dy Yarrin a încercat pe dată să intre ca să-l vadă pe rigă, însă roina Sara i-a zis că dormea şi ca nu vroia să-i strice somnul pentru jalba lui. De vreme ce ea se oferise să îl strecoare pe dy Yarrin în odăile rigăi în ciuda lui dy Jironal, el se teme ca nu cumva starea rigăi să se fi înrăutăţit şi mai mult.

— Ce conţine scrisoarea cealaltă? întrebă Bergon.

— Veşti răsuflate, dar interesante în acelaşi timp, zise Palli. Cazaril, ce tot spune bătrânul arhipreot despre tine? Comandantul trupelor din Taryoon, care fac parte din ordinul Fiului, a venit la mine, tremurând tot – crede, pare-se, că ai primit atingerea zeilor şi nu îndrăzneşte să se apropie de dumneata. Vroia să stea de vorbă cu un om care făcuse jurământ în faţa Templului, ca şi el. Primise copia unui ordin care plecase de la Cancelarie către toate

posturile militare din Ordinul Fiului din partea de apus a Chalionului – pentru arestarea dumitale, mă rog frumos, pentru înaltă trădare. Ai fost calomniat...

— Iarăşi? murmură Cazaril luând scrisoarea.

— Şi-ai fost şi acuzat că ai încercat să te strecori în Ibra ca să vinzi Chalionul Vulpoiului. Ceea ce, de vreme ce toată lumea ştie acum cazul adevărat, e o chestie cam searbădă.

Cazaril trecu cu privirea peste ordin.

— Pricep. Asta era plasa lui ca să mă prindă, în caz că nu reuşeau să o facă asasinii plătiţi care ne-au aşteptat la graniţă. L-a trimis un pic cam târziu, mă tem. Precum ziceai, veşti răsuflate.

— Da, dar au şi-o urmare. Acest prost care e comandant de trupe i-a trimis o scrisoare la rândul său lui dy Jironal, scuzându-se pentru faptul că nu te-a arestat. A protestat, susţinând că ordinul de arest era cu siguranţă o greşeală. Că ai acţionat la ordinele prinţesei Iselle şi că ai făcut un pustiu de bine Chalionului, nefiind vorba de nicio trădare; că mariajul se bucură de asentimentul populaţiei din Taryoon. Şi că toată lumea mai crede că prinţesa este extraordinar de frumoasă. Că noua Moştenitoare este văzută de oricine ca fiind înţeleaptă şi bună şi o mare uşurare şi nădejde după dezastrele domniei lui Orico.

Dy Baocia pufni.

— Care, de vreme ce sunt în acelaşi timp dezastrele guvernării lui dy Jironal, a ieşit drept o insultă neintenţionată. Sau a fost cu intenţie?

— Cred mai degrabă că omul nu şi-a dat seama. Este un individ cam sărac cu duhul, dar cinstit. Mi-a zis că a vrut să dea o mână de ajutor ca să-l convingă pe dy Jironal să treacă în sprijinul prinţesei.

— E mai probabil să aibă un efect contrar, spuse Cazaril rar. Îl va convinge pe dy Jironal că propriul său sprijin se

năruie rapid şi că mai bine ar acţiona să contracareze această tendinţă. Când se aşteaptă ca dy Jironal să primească acest sfat înţelept de la subordonatul lui?

Palli strâmbă din buze.

— Ieri dimineaţă, la prima oră.

— În fine… oricum nu era niciun detaliu în această misivă pe care să nu-l fi aflat din sursele proprii până la acea oră, bănuiesc.

Cazaril îi înmână ordinul şi lui Bergon, așteptând cu un interes crescut.

— Aşadar, dy Jironal a plecat din Cardegoss, spuse Iselle gânditoare.

— Da, dar unde? întrebă Palli.

Dy Baocia luă o mină îngândurată.

— Dacă a plecat doar cu câţiva oameni, însemnă că s-a dus undeva unde îşi are concentrate forţele armate. Undeva la distanţă mare de Taryoon, asta înseamnă ori la ginerele său, provincarul din Thistan, la răsărit de noi, ori la Valenda, în nord-vest.

— Thistan e, de fapt, mai aproape de noi, zise Cazaril.

— Dar la Valenda le ţine ostatice pe mama şi pe sora mea, spuse cu ciudă dy Baocia.

— Nu mai mult decât înainte, spuse Iselle cu vocea îngheţată de îngrijorarea pe care încerca să şi-o suprime. Ele au stăruit să plec, unchiule…

Bergon asculta cu mare atenţie. Prinţul din Ibra crescuse în mijlocul unui război civil. Îşi aminti Cazaril; putea fi tulburat, însă nu dădea semne de panică.

— Cred că ar trebui să plecăm direct în Cardegoss dacă dy Jironal a plecat oricum de acolo şi să punem stăpânire pe capitală, propuse Iselle.

— Dacă tot e să ne lansăm într-o astfel de incursiune, opină cu seriozitate unchiul ei, ar trebui să luăm cu asalt

mai întâi Valenda, să ne punem familia în libertate şi să se asigurăm baza. Dar dacă dy Jironal îşi mobilizează oamenii ca să atace Taryoonul, n-aş vrea să-mi las cetatea lipsită de apărare.

Iselle gesticula nerăbdătoare din mână.

— Dar dacă Bergon şi cu mine plecăm din Taryoon dy Jironal nu va avea niciun motiv să pornească la atac încoace. Nici înspre Valenda. Pe mine vrea să mă aibă – cu orice preţ.

— Dar nici imaginea caravanei voastre căzând într-o ambuscadă creată de dy Jironal pe drum nu prea îmi surâde, zise Cazaril.

— De câţi oameni te-ai putea lipsi ca să mă escorteze până la Cardegoss, unchiule? întrebă Iselle. Călare. Iar soldaţii pedeştri să ne urmeze cu toată viteza de care vor fi în stare. Şi cât de repede ar putea fi chemaţi la arme?

— Aş putea să fac rost de cinci sute pe cai până mâine seară, iar de o mie de pedeştri, până poimâine, recunoscu dy Baocia cam fără tragere de inimă. Cei doi vecini ai mei cu care mă împac bine ar putea să trimită cam tot atâţia, dar nu tot atât de curând.

Dy Baocia putea să scoată din pălărie de două ori pe-atâția oameni, se gândi Cazaril, de n-ar fi fost atât de şovăielnic. Prea multă grijă putea fi o greşeală la fel de fatală ca şi lipsa totală de precauţii, în momentele decisive.

Iselle îşi încleştă mâinile în poală, înverşunată.

— Atunci porunceşte-le să se pregătească. Vom priveghea în noaptea dinaintea Zilei Fiicei ca să ne rugăm şi vom lua parte la procesiune, aşa cum aveam de gând. Unchiule, lord dy Palliar, dacă binevoiţi, trimiteţi câţi oameni veţi putea găsi, care să plece în toate direcţiile după veşti asupra mişcărilor lui dy Jironal. Să vedem ce veşti avem până mâine seară şi vom lua hotărârea finală atunci.

Cei doi bărbaţi se înclinară şi se grăbiră să părăsească încăperea; Iselle îl rugă pe Cazaril să mai rămână o clipă.

— N-am vrut să-l contrazic pe unchiul meu, îi zise ea pe un ton de îndoială, dar cred ca Valenda este un motiv de distragere a atenției. Dumneata ce părere ai, Cazaril?

— Din punctul vostru strict de vedere… Valenda nu deţine o poziţie geografică importantă. Oricine ar fi la conducerea acesteia.

— Atunci să lăsăm forţele lui dy Jironal să se afunde în acest punct mort. Dar am impresia că unchiul meu nu se va lăsa convins de lucrul acesta.

Bergon îşi drese vocea.

— Drumul spre Valenda şi cel spre Cardegoss sunt unul şi acelaşi într-o primă etapă. Am putea să dăm de înţeles că ne îndreptăm spre Valenda, dar apoi să apucăm drumul spre Cardegoss, odată ajunşi la bifurcaţie.

— Să dăm de înţeles cui?

— Tuturor. În mod evaziv. Apoi, oricare ar fi spionii pe care dy Jironal îi are printre noi, aceştia îl vor dirija într-o direcţie greşită.

Da, de fapt, Bergon era doar fiul Vulpoiului din Ibra… Cazaril ridică din sprâncene aprobator.

Iselle medită asupra acestei strategii, apoi se încruntă.

— Asta o să dea roade numai dacă oamenii unchiului meu ne vor urma.

— Dacă noi îi vom conduce, nu vor avea de ales şi ne vor urma, cred.

— Nădejdea mea e să evit un război, nu să pornesc unul, spuse Iselle.

— În cazul ăsta, nu de marşul spre o cetate împânzită de oamenii cancelarului avem nevoie, nu crezi? spuse Bergon.

Iselle zâmbi vag, se aplecă şi îl sărută pe obraz; el îşi atinse locul acela uşor mirat.

— O să ne gândim amândoi până mâine seară, anunţă ea. Cazaril, porneşte scrisoarea aceea către fratele meu, Orico, oricum, ca şi cum am avea de gând să rămânem aici, în Taryoon. Poate că o vom ajunge din urmă pe drum şi i-o vom înmâna chiar noi.

Cu ajutorul lui dy Baocia şi al arhipreotului, Cazaril nu duse lipsă de oameni, din oraş sau de la templu, dornici să ducă scrisoarea prinţesei în Cardegoss. Oamenii se ţineau ca scaiul de partea cuplului princiar. Cei care lipsiseră de la nuntă se scurgeau acum în cetate pentru a participa la celebrarea Zilei Fiicei de a doua zi. Toată tinereţea şi frumuseţea aceea acţiona cu puterea unui talisman asupra inimilor oamenilor; anotimpul reînnoitor al Crăiesei Primăverii era identificat fără echivoc cu domnia iminentă a Isellei. Trucul care se impunea era ca ea să ajungă la guvernare în Chalion atâta timp cât era pe val şi se bucura de asentimentul poporului, ca să poată rezista în momentele mai puţin fericite. Cu siguranţă că niciun martor prezent în Taryoon n-avea să uite momentele pline de nădejde pe care le trăia acum; sentimentul avea să persiste în ochii oamenilor şi atunci când se vor uita la Iselle şi Bergon peste ani şi ani.

În felul acesta, Cazaril se îngriji ca un grup de doisprezece oameni să urce în şa, într-un moment al nopţii în care cei mai mulţi oameni se urcau în pat. Încredință documentul oficial în mâinile unui preot senior, un lord sobru, care se ridicase pe treptele ierarhice ale Ordinului Tatălui. Marchizul dy Sould plecă cu ei, în calitate de martor şi purtător de cuvânt al lui Bergon. Cinstiţii ambasadori porniră în tropot de copite din piaţa templului, iar Palli îl conduse pe Cazaril la palatul lui dy Baocia, urându-i noapte bună.

De îndată ce tumultul evenimentelor încetă să-i mai ocupe gândurile, Cazaril îşi simţi paşii îngreunaţi, urcând scările spre galeria care dădea în curte. Blestemul atârna greu, ca o povară secretă care trage la vale toate speranţele luminoase. Tânărul Orico îşi începuse domnia, în urmă cu vreo doisprezece ani, la fel de nerăbdător şi de dornic cum era acum Iselle. Ca şi cum ar fi crezut că numai depunând destul efort, bună-credinţă, virtuţi neabătute, ar fi fost în stare să depăşească pacostea cea neagră. Dar se înşelase atât de mult...

Erau şi destine mai crunte decât acela de a fi un dy Lutez pentru Iselle, reflectă Cazaril. Putea deveni un *dy Jironal* pentru Iselle. Câtă frustrare, câtă erodare poate să îndure un om loial până să îşi piardă minţile, văzând atâta amar de scurgere a tinereţii şi a speranţei în genunea timpului şi a disperării? Şi totuşi, oricum ar fi fost Orico, a rezistat destul de multă vreme pentru ca următoarea generaţie să îşi câştige şansa. Ca un erou neînsemnat, sortit pieirii, care se pune stavilă în faţa valului de nenorociri, iar apoi se îneacă în vreme ce restul alor săi se salvează din faţa potopului.

Cazaril se pregăti de culcare şi pentru obişnuitul atac nocturn, însă Dondo era surprinzător de tăcut. Să fi obosit? Şi-o fi refăcând forţele? Oare stătea la pândă... în ciuda prezenţei şi a promisiunii malefice, Cazaril reuşi să doarmă într-un sfârşit.

Un servitor îl trezi cu o oră înainte de venirea zorilor şi îl chemă, la lumina lumânării, jos în curte, unde toţi cei din slujba tinerilor căsătoriţi urmau să privegheze, postind în aşteptarea Zilei Fiicei. Atmosfera era răcoroasă şi înceţoşată, dar cele câteva stele care pâlpâiau slab deasupra capetelor lor promiteau un răsărit frumos de soare. Covoraşe în stil ibranez fuseseră aşternute în jurul

fântânii din mijlocul curţii şi fiecare se opri pe câte unul, în genunchi sau prosternaţi, dacă erau atât de pătrunşi de cucernicie; Iselle şi Bergon îngenunchează unul lângă celălalt. Lady Betriz se aşeză între prinţesă şi Cazaril. Dy Tagille şi dy Cembuer, căscând, se grăbiră şi ei să se alăture, pe marginile aşternute cu rogojini ale cercului exterior, împreună cu alte câteva persoane de rang mai mic. Un preot de la templu ţinu o scurtă slujbă cu glas înalt, apoi îi invită pe toţi cei de faţă să mediteze la binecuvântările aduse de schimbarea de anotimp. Toate focurile de iarnă din Taryoon fuseseră stinse. Când totul era pregătit, se suflă şi în ultimele lumânări aprinse. O beznă şi o tăcere profunde se lăsară.

Tăcut, Cazaril se prosternă cu braţele întinse. Rostise cele două rugăciuni de primăvară pe care le ştia, de câte trei ori pe fiecare, dar apoi renunţă să-şi mai umple mintea cu vorbe învăţate pe de rost, ca să-şi abată gândurile. Dacă îşi lăsa gândurile să îşi urmeze cursul firesc, poate că avea să aibă şi parte de linişte. Şi apoi ar fi putut să audă… ce?

Schimba subiectul, îl acuzase Betriz, atunci când răspunsurile deveneau prea dificile pentru el. La fel încercase să facă şi cu zeii. Numai că nici pe ei nu reuşise să-i amăgească, se pare.

Ista avusese şansa ei să ridice vălul blestemului şi dăduse greş; eşuase, se pare, pentru întreaga ei generaţie. Dacă dădea şi el greş, bănuia că nu i se va mai da altă şansă pentru a încerca din nou. Aşadar Iselle ori Bergon, ori ambii, ar ajunge să-i ia locul lui Orico, să ţină piept potopului până ce se prăbuşeau, ca să poată zămisli o nouă şansă?

Or să fie tare nefericiţi din pricina progeniturilor lor. Ideea asta îl trăsni deodată, cu o limpezime rece. Toate năzuinţele lor de pace şi ordine se bazau pe speranţa unui

moştenitor puternic şi strălucit, care să le calce pe urme amândurora. Aveau să se irosească până la ultima picătură dând naştere unor copii morţi prematur, nebuni, exilaţi, trădaţi...

Aş pogorî pronia cerească asupra ta, numai de-aş şti unde se află.

El însă ştia unde se află. Se afla de cealaltă parte a fiecărei fiinţe vii, a fiecărei creaturi, la fel de aproape ca faţa cealaltă a medaliei, ca şi cealaltă parte a uşii. Fiecare suflet era un posibil portal către zei. *Mă întreb ce s-ar întâmpla dacă ne-am deschide cu toţii la un semn?*

S-ar inunda lumea de miracol, secătuind raiul? Fu lovit dintr-o dată de viziunea sfinţilor, care păreau a fi un sistem de irigaţii pentru zei, ca acela din jurul cetăţii Zagosur; o deschidere raţională şi prudentă de ecluzei care să alimenteze fiecare fermă micuţă a sufletelor, porţia exactă de binecuvântare. Doar că vedea acest lucru ca pe un potop de ape năvalnice, în spatele unui baraj în care apar fisuri.

Sufletele rătăcite erau exilate pe malul greşit, oamenii se întorceau pe dos. De ce nu funcţionau lucrurile şi invers? Cum ar fi fost să fie o anti-stafie în carne şi oase, eliberată în lumea spiritelor? Ar fi la fel de frustrant să fii invizibil pentru majoritatea spiritelor, la fel de neputincios acolo, aşa cum erau strigoii în ochii celor mai mulţi dintre oameni?

Şi dacă pot să văd stafiile despărţite de trupurile lor, de ce nu pot să le văd şi atâta timp cât se află încă în trupurile lor materiale? Încercase măcar vreodată să vadă? Câţi oameni erau înşiruiţi în jurul lui acum? Închise ochii şi încercă să-i vadă prin întuneric, cu ajutorul ochilor minţii. Simţurile îi erau tulburate de materie; cineva din şirul exterior al covoraşelor începuse să sforăie şi fu dezmeticit cu un mormăit brusc, scos de un tovarăş care chicotea pe

seama sa. De-ar fi putut să vadă în felul acela, ar fi fost ca şi cum ar privi pe o fereastră în ceruri.

Dacă zeii vedeau sufletele oamenilor şi nu trupurile acestora, la fel cum oamenii vedeau trupuri, dar nu şi suflete, s-ar fi putut explica de ce zeilor le păsa atât de puţin de lucruri precum aspectul sau alte funcţii ale trupului. Cum ar fi durerea? Să fi fost durerea o iluzie din perspectiva zeilor? Poate că raiul zeilor nu era un loc cu doar un punct de vedere, o panoramă, o perspectivă.

În momentul morţii, cu toţii alunecăm în neant. Pierzându-ne ancorarea în materie, câştigând… ce? Moartea spinteca o gaură între cele două universuri. Iar dacă o moarte tăia o mică spărtură în lume, care se vindeca cu repeziciune, ce ar putea să provoace o spărtură mai mare? Nu doar o uşă dosnică de ieşire, ci o breşă cuprinzătoare, minată, care să persiste, prin care să poată pătrundă armiile cereşti în lume.

Dacă ar muri un zeu, ce fel de spărtură ar sfâşia El între cer şi pământ? Ce era blestemul Generalului de Aur, la urma urmei, ce era *acel lucru* exilat de dincolo? Ce fel de portal îşi deschisese geniul roknar, în ce fel de canal de comunicare între aici şi dincolo se transformase el… ?

Cazaril începu să simtă crampe în burta umflată şi se rostogoli puţin într-o parte, ca să şi-o elibereze de greutate. *Sunt una dintre cele mai ciudate locaţii în momentul de faţă.* Doi exilaţi din lumea spiritelor erau blocaţi în trupul său. Demonul, care nu-şi avea sub nicio formă locul aici, şi Dondo, care ar fi trebuit să plece, dar era ţintuit în loc de păcatele sale de care nu a vrut să se dezică. Dondo nu-şi dorea să se ridice la zei. Dondo era un cheag de voinţă autonomă, un dop de plumb, care săpa în carnea lui cu ghearele ca nişte cârlige înfipte adânc. Dacă n-ar fi fost Dondo, el ar fi putut să scape.

Aş putea?

Îşi imagină… să presupunem ca acest cârlig înfipt adânc, ar fi dintr-o dată şi – ha! – printr-o minune, îndepărtat. Ar fi putut să plece dintre oameni… dar atunci n-ar mai afla niciodată ce s-a ales de cei rămaşi în urma lui.

A, acel Cazaril. De-ar mai fi rezistat încă o zi, încă o milă, ar fi putut salva lumea. Dar s-a dus cu o oră mai devreme… Apoi era osânda aceea veşnică care făcea ca sufletele împărţite ale strigoilor să pară un amuzament uşor straniu. O viaţă de om – o eternitate? – cât i-ar fi putut lua să-şi dea seama cât dura menirea lui pe lumea asta?

Dar singura modalitate să afle cu siguranţă era să meargă până la capăt pe calea către distrugere.

Pe toţi cinci zeii, cred că am luat-o razna. Cred că am să merg şchiopătând tot drumul până la Iadul Bastardului din cauza acestei curiozităţi îngrozitoare.

Auzea, în jurul lui, respiraţia celorlalţi şi, din când în când, câte un foşnet de îmbrăcăminte. Fântâna clipocea liniştit. Sunetele acelea îi aduceau mângâiere. Se simţea foarte singur, dar cel puţin se afla într-o companie plăcută.

Bun-venit în lumea sfinţilor, Cazaril. Prin binecuvântarea zeilor, tu ai fost ales să fii gazda unor miracole! Trucul e că nu tu alegi care sunt acestea…

Betriz îi spusese tocmai pe dos. Nu era cazul să pogoare cerurile asupra cuiva, ci, mai degrabă să se lase la mila cerurilor. Ar putea să înveţe un bătrân maestru al asediilor să se predea, să-și deschidă porţile?

În mâinile voastre, o, lorzi ai luminii, îmi încredinţez sufletul. Faceţi ce trebuie ca să se vindece lumea. Eu sunt în mâinile voastre.

Cerul începea să se lumineze, transformându-se din cenuşiul Părintelui Iernii în albastrul senin al Fiicei. În umbrele curţii Cazaril vedea siluetele tovarăşilor lui

începând a prinde formă, primind darul de culoare al luminii. Parfumul portocalilor în floare cădea greu în umezeala dimineţii, amestecat în nările lui Cazaril cu parfumul subtil răspândit de părul lui Betriz. Se ridică în genunchi, înţepenit şi îngheţat.

De undeva din palat urletul unui bărbat sfâșie aerul, fiind imediat curmat. O femeie ţipă ascuţit.

Capitolul 27

Cazaril se sprijini cu o mână de caldarâm, ridicându-se în picioare şi îşi dădu pe spate mantia fără mâneci, ca să-şi elibereze garda spadei. În jurul lui toţi se ridicau, uitându-se împrejur alarmaţi.

— Dy Tagille, făcu Bergen un semn compatriotului lui. Du-te şi vezi ce se întâmplă.

Dy Tagille încuviinţă şi plecă în fugă.

Dy Cembuer, ce avea mâna dreaptă încă în bandaj, îşi încleştă şi descleştă mâna stângă, eliberându-şi cu stângăcie mânerul sabiei şi porni cu paşi mari în urma tovarăşului său.

— Ar trebui să baricadăm porţile.

Cazaril se uită în jurul curţii şi la arcada acoperită cu ţigle, a cărei poartă decorativă, din fier răsucit, se legăna în lături în urma lui dy Tagille. Să mai fi fost şi altă intrare în curte?

— Prinţe, prinţesă, nu trebuie să rămâneţi blocaţi aici.

Alergă în urma lui dy Cembuer, cu inima spărgându-i deja pieptul. Dacă i-ar putea scoate de acolo, înainte să…

Un paj înnebunit intră împleticindu-se când dy Cembuer ajunse la arcadă.

— Oameni buni, ajutor, oameni înarmaţi au pătruns în palat!

Se uită înspăimântat peste umăr.

Şi chiar erau acolo! Doi bărbaţi veneau cu săbiile în mână în urma pajului. Dy Cembuer, care încerca să închidă poarta cu sabia în mâna stângă, abia reuşi să pareze prima lovitură. În clipa următoare, Cazaril se şi năpusti asupra lor. Sabia lui căzu cu sălbăticie asupra unuia dintre ei, care pară lovitura cu un dangăt ce făcu toată curtea să răsune.

— Ieşiţi de aici! răcni el peste umăr. Pe acoperiş dacă n-aveţi încotro!

Putea Iselle să se caţere îmbrăcată în ţinuta ei de curte? Nu se putea uita să vadă dacă îi dădeau ascultare, căci oponentul lui îşi revenise şi ataca în forţă. Cuţitarii, soldaţii, orice ar fi fost acei atacatori, purtau haine obişnuite, de stradă, fără culori sau embleme de identificare – putând să se infiltreze mai bine în grupuri mici, amestecându-se, fără îndoială, în mulţimea care se adunase la festival. Dy Cembuer îl răni pe omul lui. Primi în schimb o lovitură puternică peste braţul rupt, care-l făcu să se albească la faţă; căzu pe spate cu un ţipăt înăbușit. Un alt soldat apăru de după colţ şi alergă înspre drumul boltit, purtând culorile Baociei, verde şi negru, şi, pentru un moment lui Cazaril îi crescu inima de nădejde. Asta până când îl recunoscu pe subordonatul lui Teidez, căpitanul gărzii care îi însoţise în Cardegoss – care, după cum se vedea, devenise şi mai expert în trădare. Căpitanul baocian rânji văzându-l pe Cazaril şi îşi înşfăcă sabia ameninţător, alăturându-i-se camaradului lui. Cazaril nu avea loc de manevră, nicio mână liberă ca să încerce să le închidă poarta în faţă şi, în plus, oponentul lui dy Cembuer căzuse chiar în drum, blocând trecerea. Cazaril nu îndrăznea să bată în retragere. Unghiul îngust nu le permitea celor doi să îl atace decât pe rând, cel mai mare noroc pe care îl avea probabil pe ziua aceea. Mâna începea să-i amorţească de la şocurile

loviturilor pe care le para şi care i se transmiteau din lama sabiei în cingătoarea metalică, făcându-i durerea din pântece şi mai greu de suportat. Dar fiecare sforţare pe care o făcea însemna încă un pas câştigat de Iselle şi Bergon în fuga lor. Un pas, doi pași, cinci paşi... Unde era dy Tagille? Nouă paşi, unsprezece, cincisprezece... Câţi oameni mai veneau după aceştia oare? Lama sabiei ciopârţi o halcă din falca primului său atacator, iar bărbatul se târî înapoi, cu un ţipăt înecat de sânge, dar nu făcu decât să-i lase căpitanului gărzii un unghi mai bun de atac. Bărbatul încă mai purta inelul lui Dondo. Piatra din montură aruncă o sclipire verde atunci când sabia acestuia se lansă şi pară. Patruzeci de paşi. Cincizeci...

Cazaril se lupta cu energia pe care o dă groaza, fiind atât de disperat să se apere, încât pericolul supranatural al unui atac reuşit asupra sa, eliberând demonul morţii, smulgându-i sufletul din trup, odată cu cel al victimei sale muribunde, părea puţin probabil. Universul i se îngusta; nu mai căuta să câştige acea zi, sau acea confruntare, sau propria lui viaţă, ci doar o sforţare în plus. Cu fiecare pas pe care îl făcea, obţinea o mică victorie. Şaizeci... şi ceva... pierduse şirul numărătorii. *De la capăt! Unu. Doi. Trei...*

Probabil că nu mi-a mai rămas mult de trăit. A doua oară nu mai putea interveni nicio vrajă. Urlă în sinea lui de ciudă că trebuia să irosească această posibilitate de a muri, înnebunit de regret că nu putea muri *îndeajuns.* Braţul îi tremura de oboseală. Această poartă avea nevoie de un spadasin, nu de un secretar, dar veghea privată a prinţesei nu indusese decât câţiva nobili. Nu avea de gând să-i vină din spate vreun ajutor? Cu siguranţă că măcar servitorii cei bătrâni puteau înşfăca ceva cu care să arunce în duşman... *Douăzeci şi doi...*

Putea să fugă acum în curte, să urce scările? Plecase oare grupul princiar? Aruncă o privire înnebunită înapoi, o greşeală, căci îşi pierdu ritmul; cu un scrâşnet de metal sabia căpitanului i-o smulse pe a lui din strânsoarea nesigură. Lama sabiei sale clănţăni peste pietre, învârtindu-se. Baocianul îl împinse cu sălbăticie pe Cazaril prin poarta boltită şi îl doborî pe caldarâm. Vreo şase atacatori apărură pe poartă în urma căpitanului şi se împrăştiară prin curte; vreo doi din ei, mai precauţi şi mai experimentaţi îl loviră cu picioarele în fugă, ca să-l ţină culcat la pământ. Nici acum nu ştia cine sunt, dar nu avea niciun dubiu *ai cui* erau.

Tuşind, se rostogoli pe o parte chiar la timp ca să îl vadă pe dy Jironal înjurând, păşind pe poartă în prezenţa altor doisprezece oameni. Dy Cembuer era tot la pământ, încovoiat, cu dinţii încleştaţi în agonie. Or fi ajuns Iselle şi Bergon în siguranţă? Pe vreo scară a servitorilor, peste ţiglele acoperişului? Să dea zeii ca nu cumva să fi intrat în panică şi să se fi baricadat în camerele lor… Dy Jironal se îndreptă spre scările care duceau sus, în galerie, acolo unde aşteptau câţiva din oamenii lui, ca să pornească un atac concertat.

— Martou! mugi Cazaril, smucindu-se şi ridicându-se în genunchi.

Dy Jironal se învârti împrejur, ca şi cum ar fi fost răsucit pe capătul unei funii.

— Tu!

La semnul lui, căpitanul baocian şi un alt soldat îl apucară pe Cazaril de braţe, legându-i-le la spate şi trăgându-l în picioare.

— Ai ajuns prea târziu! strigă Cazaril. S-a măritat şi şi-a consumat noaptea nunţii şi nu mai ai ce face ca să dezlegi această uniune. Chalionul are acum şi Ibra, cu cel mai

frumos preţ plătit vreodată şi toată ţara îşi sărbătoreşte norocul. Ea este Copilul Primăverii şi o încântare pentru zei. Nu poţi câştiga în faţa ei. Renunţă! Salvează-ţi viaţa şi vieţile oamenilor tăi.

— Măritată? mârâi dy Jironal. O să rămână văduvă dacă e nevoie. E o trădătoare nebună şi o târfă a Ibrei şi o blestemată, iar eu n-am să permit una ca asta!

Se întoarse din nou val-vârtej spre scări.

— Tu eşti târfa, Martou! Ai vândut Gotorgetul pentru banii roknarilor pe care i-am refuzat eu, iar pe mine m-ai vândut la galere ca să-mi închizi gura!

Cazaril privi în jur la trupa lui dy Jironal care şovăia. *Cincizeci şi cinci, cincizeci şi şase, cincizeci şi şapte...*

— Mincinosul ăsta îşi vinde propriii oameni. Urmaţi-l şi vă veţi risca pielea, căci vă va trăda cu prima ocazie când va mirosi orice câştig de pe urma voastră!

Dy Jironal se întoarse din nou, scoţându-şi sabia.

— Am să-ţi închid eu gura, nenorocit scârbavnic ce eşti! Ţineţi-l!

— Staţi, nu...

Cei doi oameni care îl ţineau pe Cazaril se smuciră în lături, cu ochii măriţi de uimire, când dy Jironal se apropie cu paşi mari, răsucindu-l şi pe Cazaril în strânsoarea lor.

— Milord, asta-i crimă curată, bâigui cel care îl ţinea pe Cazaril de braţul stâng.

Unghiul din care l-ar fi putut decapita pe Cazaril, era blocat de cei doi bandiţi, iar dy Jironal îşi schimbă traiectoria spadei la mijlocul mişcării, recurgând la o lovitură violentă joasă, fandând cu toată furia de care era în stare.

Lama oţelită străpunse brocartul lucios, pielea şi muşchii şi trecu prin măruntaiele lui Cazaril, acesta fiind aproape aruncat pe spate sub puterea impactului.

Zgomotele încetară. Spada aluneca prin el acum cu lentoarea cu care o perlă se cufundă într-un vas cu miere şi fără nicio durere. Faţa stacojie a lui dy Jironal era încremenită într-o grimasă de ură viscerală. De o parte şi de alta a lui Cazaril nelegiuiţii care-l luaseră ostatec se aplecau, ferindu-se, cu gurile căscate de ţipete îngrozite, care întârziau să se audă.

Cu un urlet triumfător, pe care numai Cazaril îl auzi, demonul morţii se prelinse de-a lungul lamei sabiei, lăsând o dâră de foc în urma sa şi pe mâna lui dy Jironal.

Un vaier chinuit însoţi un lichid negru vâscos, scurs în urma demonului, dovedindu-se a fi chiar Dondo. Scântei albastre şi albe se iviră sfârâind în jurul braţului care ţinea spada, cuprinzând apoi într-o spirală tot trupul lui dy Jironal, ca o iederă căţărătoare. Puţin câte puţin, capul lui dy Jironal căzu pe spate, vâlvătăi albe îi ţâşniră din gură, iar sufletul îi fu dezrădăcinat. Părul i se ridică măciucă, iar globii ochilor i se albiră. Sabia din mâna lui dy Jironal continuă să se răsucească odată cu greutatea atacatorului care se prăbuşea, iar carnea lui Cazaril sfârâia în jurul lamei. Culori amestecate, alb, negru şi roşu, se învolburau, se împleteau şi se împrăştiau pretutindeni. Simţurile lui Cazaril fură atrase în vârtejul acela ciclonic care se ridica din trupul lui, ca o dâră groasă de fum. Trei morţi şi un demon, legaţi într-un singur mănunchi. Se pomeniră ca din senin, alunecând într-o albastră... *Entitate.*

Cazaril îşi simţi mintea explodând.

Întreaga lui fiinţă se deschise iar şi iar, până ce lumea întreagă ajunse să se aştearnă sub el, ca şi cum ar fi privit-o din vârful unui munte. Dar nu era un tărâm pământesc. Era un peisaj al spiritelor; culori pentru care nu avea nume, de o strălucire nimicitoare, îl purtară pe sus, pe culmea unui tumult magnific. Toate gândurile din lume îi şopteau la

unison în urechi, aşa cum suspină vântul într-o pădure – ca şi cum ar fi putut să distingă simultan şi totuşi în parte, cântecul fiecărei frunze. Şi toate strigătele de durere şi de jale ale lumii. Şi de ruşine şi de bucurie. Şi de speranţă şi de deznădejde şi de năzuinţă… Mii şi mii de momente din mii şi mii de vieţi picurau în spiritul lui dilatat.

De pe suprafaţa care i se aşternea la picioare se ridicau, una câte una, himere de culori sufleteşti, dănţuind de jur împrejur, cu sutele, cu miile, ca picăturile de ploaie care cad de jos în sus… Sunt cei care mor, strecurându-se prin spărturile din vălul care acoperă lumea în acest loc. Suflete zămislite din materie în lume, care mureau pentru a renaşte în această nouă formă stranie. *Prea mult, prea mult, prea mult…* Nu putea cuprinde cu mintea toată această deschidere, iar viziunile izbucneau din interiorul lui asemeni apei care cade printre degete.

Odinioară se gândise la Crăiasa Primăverii ca la o tânără blândă, plăcută, în închipuirile lui vagi de tânăr naiv. Preoţii lui Ordol nu ajunseseră nici ei la o percepţie mai exactă asupra înfăţişării Ei, redând doar o imagine mentală a unei femei nemuritoare. Această Minte copleşitoare asculta fiece plânset ori cântec din lume, deodată. Privea acum la acea spirală de suflete care se înălţa într-o teribil de complexă frumuseţe, cu încântarea unui grădinar care inspiră parfumul florilor sale. Iar acum, această Minte îşi îndrepta toată atenţia Ei asupra lui Cazaril.

Cazaril se topi şi fu luat în căuşul palmelor Ei. Se crezu sorbit de buzele ei, aspirat din acea înlănţuire violentă a fraţilor dy Jironal şi a demonului, care se împrăştiară într-aiurea. Fu suflat de pe buzele Ei din nou, înapoi, într-o spirală strânsă, prin marea spărtură din lume pe care o generase moartea lui, ajungând încă o dată în propriu-i

trup. Sabia lui dy Jironal tocmai îi ieşea prin spate. Sângele înflorea pe vârful lamei, ca un trandafir.

— *Şi acum, la treabă,* îi şopti Crăiasa. *Deschide-mi-te, dulce Cazaril!*

— *Pot să privesc?* întrebă el, vibrând din toate fibrele.

— *Orice poţi suporta, îţi este îngăduit.*

Se cufundă înapoi, într-o languroasă uşurare, în timp ce zeiţa se strecura prin el, în lume. Pe buze îi înflori un zâmbet; trupul lui pământesc îi era la fel de inert ca şi trupurile care zăceau în jurul lui, împrăştiate prin curte. Era pe cale să se prăbuşească în genunchi. Cadavrul lui dy Jironal se mai afla încă în cădere, cu toate că mâna lui, moartă, se scuturase de pe mânerul spadei. Dy Cembuer se ridica în braţul rămas întreg, cu gura deschizându-i-se într-un strigăt care avea să devină în cele din urmă, *Cazaril!* Câţiva oameni se aruncau la pământ, prosternaţi. Alţi câţiva o luară la fugă.

Zeiţa luă în mâinile Ei blestemul Chalionului, cum ai trage un văl de lână neagră pe un caier. Ridicându-l de pe Iselle şi Bergon, aflaţi undeva pe străzile din Taryoon. De pe Ista, care se afla în Valenda. De pe Sara, din Cardegoss. De pe tot ţinutul din Chalion, din pisc în pisc, de pe râu şi câmpie. Cazaril nu-l simţi pe Orico în negura aceea deasă. Crăiasa îl învârti din nou în afară, prin trupul lui Cazaril. Pe măsură ce se învârtejea prin el, ieşind în celălalt tărâm, negura se risipea şi nu mai era sigur dacă fusese un fir sau un şuvoi de apă limpede, cristalină, sau poate de vin, sau poate altceva chiar mai minunat.

O altă Entitate, solemnă şi cenuşie, aştepta dincolo, trăgând blestemul afară din lume. Înghițindu-l în propria-i fiinţă. Şi suspinând a ceva ce părea alinare, ori desăvârşire, ori găsirea unui echilibru. *Cred că a fost sângele unui zeu.*

Risipit, murdărit, recuperat, curăţat şi înapoiat într-un sfârşit...

Nu pricep. S-a înşelat Ista? Mi-am numărat greşit morţile?

Zeiţa râdea.

— Gândeşte-te...

Apoi Prezenţa aceea albastră imensă se strecură prin el afară din lume ca un râu care tună în cădere deasupra unei cascade. Frumuseţea nespusă a unei muzici glorioase pe care ştia că nu şi-o va mai putea aminti până ce nu va ajunge din nou pe tărâmul Ei îi frânse inima. Spărtura uriaşă dintre cele două lumi se închise. Vindecată. Sigilată.

Şi, cât ai clipi din ochi, totul se mistui ca într-un vis.

Pocnetul pietrei din caldarâm lovindu-i cu putere genunchii fu prima senzaţie pe care o simţi revenind printre cei vii. Disperat, se ţinu drept, sprijinindu-se de vârfurile cizmelor, astfel încât să nu-şi sfredelească şi mai tare carnea cu lama spadei înfiptă în el. Mutându-şi privirea în jos observă garda şi mânerul spadei atârnându-i afară din stomac, îndreptate într-un unghi pieziş, ascendent, în stânga, sub coşului pieptului. Vârful părea să fi ieşit undeva mai sus, în partea dreaptă a şirei spinării. *Acum* venea durerea. Trăgând prima gură de aer, arma se clătină un pic. Duhoarea cărnii cauterizate, amestecată cu parfumul celest al florilor de primăvară, îi umplu nările. Şocul şi răceala fierului înfipt în el îl făcură să tremure. Încercă să nu se mişte deloc.

Simţea un imbold de neînvins să chicotească. Asta l-ar fi durut. Mai tare...

Nu tot mirosul acela de carne pârjolită venea de la el. Dy Jironal zăcea dinaintea lui. Cazaril văzuse cadavre arse din afară înăuntru – dar niciodată dinăuntru în afară. Părul şi hainele cancelarului duhneau puţin, dar erau doar încinse,

fără să fi fost cuprinse de flacără. Atenţia lui Cazaril fu reţinută de o pietricică de pe jos, de lângă genunchiul său. *Era atât de densă. Atât de durabilă.* Zeii nu puteau să ridice nicio pană, dar el, un simplu muritor, putea culege acel obiect străvechi, imuabil şi putea să îl aşeze oriunde poftea, chiar şi în propriul buzunar. Se mira de ce nu fusese niciodată în stare să preţuiască consecvenţa încăpăţânată a materiei. O frunză uscată zăcea alături, chiar mai uluitoare, în toată complexitatea ei. Materia inventase atâtea şi-atâtea *forme,* apoi continuase să zămislească frumuseţe mai presus de ea însăşi, minţi şi suflete care se ridicau din ea asemeni sunetului melodios care se înalţă din instrumente… materia era o minune pentru zei. Materia își amintea de ea însăși cu atâta acuratețe.

Nu-i venea să creadă că nu fusese în stare să observe toate astea înainte. Mâna lui tremurândă era un miracol, aşa cum era şi sabia aceea superbă din metal, înfiptă în pântecele lui şi portocalii din ciubere – unul din ei era răsturnat acum, frânt şi risipit în chip minunat – şi ciuberele, şi cântecul păsărilor care se ivesc în zorii zilei, şi apa – apa!

Pe toţi zeii, apa din fântână, şi lumina dimineţii care se filtra din cer…

— Lord Cazaril? veni o voce pierită de lângă cotul său.

Îşi întoarse privirea într-o parte şi văzu că dy Cembuer se târâse până la el.

— *Ce-a fost asta?*

Vocea lui dy Cembuer era emoţionată până la lacrimi.

— Nişte miracole.

Prea multe într-un singur loc şi într-un singur moment. Era copleşit de miracole. Îi asaltau privirea din toate părţile.

Faptul că vorbise era o greşeală, căci vibraţiile stârnite îi răscoliră durerea din vintre. Totuşi *putea* să vorbească; aparent sabia nu-i perforase plămânul. Îşi imagina cât de mult l-ar fi durut dacă ar fi scuipat sânge, chiar acum. Era, prin urmare, o rană în intestine. *Peste trei zile, am să mor din nou.* Simţea un vag miros de fecale, amestecat cu cel de carne pârlită şi cu parfumul zeiţei. Şi un icnet... nu, stai puţin, putoarea mortală de fecale nu venea de la el, încă. Căpitanul baocian era încovrigat într-un ghem strâns, un pic mai la dreapta lui, cu mâinile înfăşurate în jurul capului, plângând. Nu părea să fie deloc vătămat. Ah! Da. Fusese cel mai apropiat martor ocular rămas în viaţă. Pesemne că zeiţa îl atinsese în trecerea Ei.

Cazaril se riscă din nou şi mai luă o gură de aer.

— Ce ai văzut? îl întrebă pe dy Cembuer.

— Omul acela – era dy Jironal?

Cazaril făcu o mişcare abia perceptibilă din cap.

— Când te-a înjunghiat s-a auzit un zgomot infernal, iar el a izbucnit în nişte flăcări albastre. Este... cumva... l-au trăsnit zeii?

— Nu chiar. A fost... ceva puţin mai complicat decât asta...

Curtea părea a fi ciudat de tăcută. Cazaril se aventură să întoarcă capul. Vreo jumătate de duzină de cuţitari şi câțiva dintre cei aflaţi în slujba Isellei erau la pământ. Unii bolboroseau ceva nedesluşit, cu răsuflarea tăiată, alţii plângeau, la fel ca baocianul. Ceilalţi dispăruseră.

Cazaril crezu că înţelesese acum de ce un om trebuia să moară de trei ori ca să înfăptuiască acel lucru. Şi el care-şi imaginase că zeii erau arbitrari şi dificili de dragul unei pedepse de neînţeles. Avusese nevoie de primele două morţi doar pentru a exersa. Prima, pentru a învăța cum să

accepte moartea în trupul său – biciuirea aceea cruntă de pe galere asta fusese. Nu greşise numărătoarea – acea moarte nu fusese pentru Casa din Chalion la vremea aceea. Dar devenise ulterior, odată cu căsătoria Isellei cu Bergon şi consumarea acesteia; unirea celor doi într-unul, împărtăşind blestemul atât de feroce unul cu celălalt, dusese de asemenea la împărţirea sacrificiului, se pare. Zestrea secretă a lui Bergon, eh! Cazaril spera că va mai trăi atât cât să-i poată spune acest lucru, iar prinţul să se bucure. Cea de a doua acceptare, a morţii sufletului, fusese cea suferită în compania singuratică a ciorilor din turnul lui Fonsa. Aşa că, atunci când a ajuns în cele din urmă la aceasta, i s-a putut deschide zeiţei, lin şi neclintit... umile comparaţii implicând dresajul catârilor îi veniră în minte.

Auzi zgomot de paşi. Cazaril ridică privirea şi îl văzu pe dy Tagille, mergând sinuos prin curte, cu straiele în neorânduială, dar cu sabia în teacă. Se grăbi înspre ei şi se opri brusc.

— Pe toţi dracii Bastardului!

Îi aruncă o privire tovarăşului din Ibra.

— Eşti teafăr, dy Cembuer?

— Nenorociţii mi-au rupt braţul din nou. Dar el e într-o stare de speriat. Ce se întâmplă afară?

— Dy Baocia şi-a adunat trupele şi i-a gonit pe invadatori din palat. Totul e foarte neclar acum, dar restul atacatorilor par să alerge prin oraş acum, încercând să ajungă la templu.

— Să îl ia cu asalt? întrebă dy Cembuer alarmat.

Încercă să se ridice din nou în picioare.

— Nu. Ca să se predea în mâinile unor oameni înarmaţi, care să nu încerce să îi sfâşie mădular cu mădular. Se pare că toţi cetăţenii din Taryoon, până la unul, au pornit pe străzi după ei. Femeile sunt cele mai înverşunate. Pe toţi

dracii Bastardului! repetă el, holbându-se la stârvul lui dy Jironal, care fumega. Un soldat chalionez ţipa şi îngăima ceva, cum că îl văzuse pe dy Jironal lovit de trăsnet, căzut din seninul cerului, pentru sacrilegiul pe care îl comisese pornind un masacru de Ziua Fiicei. Şi nu prea mi-a venit să-l cred.

— Şi eu am văzut, zise dy Cembuer. A fost un zgomot oribil. Nici măcar n-a mai avut timp să ţipe.

Dy Tagille târî cadavrul într-o parte şi îngenunche în faţa lui Cazaril, uitându-se cu ochii scoşi din orbite la stomacul lui tras în ţeapă, apoi la chipul lui.

— Lord Cazaril, trebuie să încercăm să tragem sabia asta din dumneata. Cel mai bine ar fi să o facem dintr-o singură mişcare.

— Nu... aşteaptă...

Cazaril văzuse odată un om în care se înfipsese o săgeată trasă cu arbaleta, trăise numai jumătate de oră după ce i-a fost scoasă săgeata; sângele îi ţâşnise cu un jet puternic şi murise.

— Vreau să o văd pe lady Betriz mai întâi.

— Milord, dar nu poţi să rămâi aşa, cu o sabie înţepenită în dumneata!

— Păi, spuse Cazaril împăciuitor, oricum nu mă pot *mişca...*

Efortul de a vorbi îl lăsă fără suflare. Ăsta nu un lucru bun. Tremura tot şi îi era frig. Dar durerea aceea pulsândă nu era atât de nimicitoare pe cât se aşteptase, probabil din cauză că reuşise să rămână atât de neclintit. Atâta timp cât se ţinea nemişcat, nu era cu mult mai rău decât chinurile pe care i le provocase Dondo.

Veniră şi alţi oameni în curte. Flecăreala şi larma şi strigătele celor răniţi se loveau de zidurile împrejmuitoare, precum şi poveşti repetate neîncetat, pe un ton din ce în ce

mai crescut. Cazaril nu le luă în seamă, absorbit din nou de prundişul din faţa lui. Se întreba de unde fusese adus acolo, cum ajunsese acolo. Ce-o fi fost înainte să se prefacă în prundiş? O stâncă? Un munte? De unde? De cât amar de ani? Îi copleşise mintea cu totul. Iar dacă nişte pietricele puteau să-i umple mintea, ce-ar fi făcut un munte? Zeii cuprind munţii cu mintea lor şi tot restul lucrurilor în acelaşi timp. Totul, cu aceeaşi atenţie pe care el i-o acorda unui singur lucru. Văzuse asta prin ochii Crăiesei. Dacă ar fi îndurat acea presiune mai mult de clipita aceea infinitezimală, credea că i-ar fi ars sufletul. Aşa cum fusese, se simţea ciudat de micşorat. Acea privire fusese un dar sau doar o şansă pe care zeii i-o scăpaseră din neatenţie?

— Cazaril?

O voce tremurândă, vocea pe care o aşteptase. Îşi ridică ochii. Dacă pietricelele erau uimitoare, chipul lui Betriz era cu desăvârşire uluitor. Numai felul în care era îmbinat nasul ei putea să-l arunce în transă ore în şir. Îşi abandonă pietricelele pentru noua imagine care-i oferea atâtea delicii. Dar lacrimi ţâşneau, sclipind în ochii ei întunecaţi, iar de pe faţă îi pierise orice urmă de culoare. Asta nu era bine. Şi ce era mai rău de atât, îi dispăruseră şi gropiţele din obraji.

— Iată-te! zise el vesel. Vocea îi suna ca un croncănit confuz. Sărută-mă acum.

Ea înghiţi, îngenunche, se târî în genunchi până la el şi îşi întinse gâtul. Avea buzele calde. Mireasma gurii ei nu se asemăna prin nimic cu aceea a zeiţei, ci cu cea a unei femei în carne şi oase, şi avea un gust minunat, unde mai pui. Ale lui erau reci, dar şi le apăsă peste cele ale lui Betriz, ca să-i împrumute căldura şi tinereţea, mai mult decât orice altceva. Aşadar. Înotase printre miracole în fiecare zi a vieţii sale, fără măcar s-o ştie.

Îşi slăbi încordarea, retrăgându-şi capul.

— Aşa.

Nu mai adăugase, *de-ajuns,* pentru că nu era.

— Acum puteţi să scoateţi sabia.

Mai mulţi oameni se mişcau în jurul lui, majoritatea fiind străini cu feţe îngrijorate. Betriz îşi frecă faţa, îi desfăcu găitanele tunicii şi se ridică, rămânând de veghe. Cineva îl apucă de umeri. Un paj întinse un tampon împăturit, cu care să i se astupe rana, iar altcineva venise cu fâşii de bandaje, gata să îi înfăşoare torsul.

Cazaril privi pieziş, plin de nesiguranţă. Betriz era aici: prin urmare, Iselle trebuia să fie, trebuia să fie...

— Iselle? Bergon?

— Sunt aici, lord Caz, se auzi vocea Isellei dintr-o parte.

Înconjură mulţimea şi veni în faţa lui, uitându-se fix la el, înmărmurită. Îşi sfâşiase în fugă volanele rochiei brodate şi încă mai gâfâia un pic. I se sfâşiase şi mantia neagră a blestemului... sau nu? Da, se asigură el. Vederea lui interioară i se întuneca, dar, cu toate astea, nu putea să se înşele.

— Bergon e cu unchiul meu, continuă ea, îl ajută să cureţe împrejurimile de ultimii din oamenii lui dy Jironal rămaşi.

Glasul îi era ferm, în ciuda lacrimilor care i se rostogoleau pe obraji.

— Umbra cea neagră a fost ridicată, îi spuse el, de deasupra ta şi a lui Bergon. De peste toată lumea.

— *Cum?*

— Am să îţi spun totul, dacă mai apuc să trăiesc.

— *Caz*aril!

El nu-şi putu stăpâni un zâmbet amar, la auzul bine-cunoscutelor cadenţe exasperate din jurul numelui său.

— Atunci, să trăieşti! Vocea îi tremura. Îţi... îţi poruncesc!

Dy Tagille îngenunche în faţa lui Cazaril.

Cazaril îi făcu un semn din cap.

— Trage-o!

— Foarte drept şi încet, lord dy Tagille, îl instrui Iselle încordată, aşa încât să nu-l tai şi mai rău.

— Cu grijă, suflă Cazaril, dar nu chiar atât de încet, te rog...

Lama îi părăsi trupul; lichidul cald îi gâlgâi din gura rănii lăsate de sabie. Cazaril sperase să îşi piardă cunoştinţa, dar nu făcu decât să se clatine în vreme ce tampoanele îi erau apăsate cu putere de o parte şi de alta a corpului. Se uită în jos, aşteptându-se să vadă o mare de sânge în poală, dar niciun şuvoi roşu nu-i răsări în faţa ochilor; era doar un lichid limpede, uşor colorat în roz. *Probabil că sabia mi-a străpuns tumoarea.* Şi nu era, după toate aparenţele, mânca-l-ar focul Bastardului pe Rojeras pentru că-l înnebunise cu acel coşmar, plină cu vreun fetus grotesc de demon, la urma urmei. Încercă să nu se mai gândească. *Cel puţin nu acum.* Un murmur de uimire trecu în rândul privitorilor în timp ce parfumul florilor celeste împrăştiat de sudoarea lui se răspândea în aer.

Se lăsă să cadă, moale ca o cârpă şi fără să se mai împotrivească, în braţele celor care îi săreau nerăbdători în ajutor. Reuşi să scoată pe ascuns o pietricică din pavaj, înainte să fie ridicat de mâinile dornice să îl poarte sus pe scări, până în dormitorul lui. Cu toţii erau emoţionaţi şi speriaţi, însă el cădea tot mai mult într-o stare de delicioasă relaxare. Părea să fie alintat prea mult, ceea ce i se părea încântător. Când Betriz îl apucă de mână, în timp ce era aşezat pe pat, îi prinse şi el mâinile, fără să îi mai dea drumul.

Capitolul 28

O bătaie uşoară în uşă şi nişte voci şoptite îl treziră pe Cazaril din moţăiala. Camera era întunecată. O lumânare aprinsă, care ţinea întunericul la distanţă, îl făcu pe Cazaril să-şi dea seama că se înserase. Îl auzi pe vraciul care stătea lângă el, murmurând:

— Doarme, prinţe…, prinţesă…

— Ba nu, nu dorm, strigă energic Cazaril. Intraţi!

Îşi încordă braţul ca să se ridice, apoi se gândi mai bine. Mai zise:

— Faceţi mai multă lumină. Puţin mai multă. Vreau să vă văd.

Un grup destul de numeros intră în camera lui, încercând să nu facă gălăgie şi să păşească uşor, ca o paradă de oameni intimidaţi instantaneu. Iselle şi Bergon, cu Betriz şi Palli venind în urma lor; arhipreotul din Taryoon, împreună cu măruntul judecător al Tatălui, care privea atent în jur. Odaia deveni aproape neîncăpătoare. Cazaril zâmbi prietenos la ei, din paradisul lui orizontal de aşternuturi curate şi de încremenire, în timp ce vizitatorii aprindeau lumânări unul de la altul, multiplicând flăcările de lumină.

Bergon îl cercetă temător şi şopti răguşit către tămăduitor:

— Cum se simte?

— Mai devreme a eliminat o mare cantitate de sânge în urină, dar în seara asta mai puţin. Nu a făcut febră deocamdată. N-am îndrăznit să-l las să înghită decât câteva sorbituri de ceai, până ce nu ştim cum evoluează rana din abdomen. Nu ştiu câtă durere îndură.

Cazaril hotărî că prefera să vorbească el în numele său.

— Mă doare, fără îndoială.

Făcu o altă încercare să se întoarcă pe o parte şi fu scuturat de un fior.

— Aş vrea să mă ridic un pic în capul oaselor. Nu pot să vorbesc cu voi aşa, uitându-mă la nasurile voastre.

Palli şi Bergon se grăbiră să îl ajute să se ridice uşor, umflându-i pernele la spate.

— Vă mulţumim, îl spuse Iselle doctorului, care se înclină şi, pricepând aluzia princiară, le făcu loc.

Uşurat, Cazaril se lăsă pe perne cu un suspin şi spuse:

— Ce s-a mai aflat? Taryoon se află sub asediu? Şi nu mai vorbiţi aşa în şoaptă, ca la mort.

Iselle îi zâmbi de la picioarele patului.

— Multe s-au întâmplat între timp, îi spuse ea, cu vocea revenită la timbrul ferm, obişnuit. Dy Jironal avea armate care avansau pe cât de repede puteau mărşălui, atât din partea ginerelui său din Thistan, cât şi pe cei de la Valenda, ca să-i ajungă din urmă şi să-i sprijine pe spionii şi pe răpitorii lui pătrunşi în cetate cu ocazia festivalului. Astă noapte, târziu, coloana care venea de la Valenda a întâlnit în cale delegaţia care ducea scrisoarea noastră pentru Orico, la Cardegoss, şi i-a luat prizonieri pe oamenii noştri.

— Sunt în viaţă? întrebă Cazaril alarmat.

— A fost o încăierare, dar nimeni nu a fost ucis, slavă zeilor. O grămadă de discuţii s-au iscat din cauza asta în tabăra lor.

Ei, doar îi trimisese drept ambasadori pe cei mai rezonabili şi convingători oameni cu greutate şi de valoare care se găseau din Taryoon.

— Mai târziu, în cursul după-amiezii, ne-am trimis reprezentanţii pentru negocieri. Am inclus în acel grup şi câţiva oameni de-ai lui dy Jironal care fuseseră martori ai luptei din curte şi... ai acelui foc miraculos care se zice că l-ar fi omorât, ca să explice şi să depună mărturie. Au ţipat şi

s-au bâlbâit o vreme, dar până la urmă au fost convingători. Cazaril, în realitate ce… oh, şi au mai spus că Orico a murit.

Cazaril suspină. *Ştiam asta.*

— Când?

Arhipreotul din Taryoon răspunse:

— Există nişte incertitudini în privinţa asta. Un curier al templului a venit călare la noi în după-a miaza asta cu vestea. Mi-a adus o scrisoare din partea arhipreotului Mendenal din Cardegoss, spunând că s-a întâmplat în noaptea de după nunta prinţesei – a roinei. Dar oamenii lui dy Jironal ne-au spus cu toţii că murise cu o noapte înainte de nuntă şi că el era acum regentul de drept în Chalion. Am o bănuială că a minţit. Nu sunt sigur că mai are vreo importanţă, de-acum.

— Dar ar fi putut avea importanţă dacă lucrurile ar fi luat o altă turnură… Cazaril se încruntă, afundat în speculaţii.

— În orice caz, interveni Bergon, între vestea neaşteptatei plecări a lui dy Jironal din Cardegoss, cu eşecul demersului lui, a capturării iscoadelor lui şi conştientizarea faptului că mărşăluiau nu împotriva unei Moştenitoare rebele, ci împotriva roinei lor de drept, oştile au rupt rândurile. Oamenii se întorc acum la casele lor. Tocmai am fost acum să mă încredinţez de faptul ăsta.

Era, într-adevăr, stropit de noroi, cu ochii strălucitori de exuberanţa acelui succes – şi de uşurare.

— Credeţi că e un armistiţiu de durată? întrebă Cazaril. Dy Jironal ţinea frâiele unei reţele considerabile de putere şi relaţii şi toţi cei implicaţi îşi au interesele în joc.

Palli mormăi şi clătină din cap.

— Şi-au pierdut susţinerea din partea forţelor Ordinului Fiului, care acum a fost decapitat; mai rău, au certitudinea că facţiunea lor nu va mai deţine controlul asupra acestui

ordin militar. Am impresia că cei din clanul dy Jironal vor învăţa să fie precauţi pe viitor.

— Provincarul din Thistan ne-a trimis deja o scrisoare în care îşi declară supunerea faţă de noi, întări Iselle. Tocmai a ajuns. Se pare că a fost încondeiată în grabă. Avem de gând să mai aşteptăm încă o zi ca să fim siguri că drumurile sunt libere şi ca să le aducem mulţumiri zeilor în templul din Taryoon. Apoi Bergon şi cu mine vom pleca la Cardegoss cu un contingent din cadrul cavaleriei unchiului meu, pentru înmormântarea lui Orico şi încoronarea mea.

Iselle îşi mai tăie din avânt.

— Mă tem că vom fi nevoiţi să te lăsăm aici pentru o vreme, lord Caz.

El se uită la Betriz, care îl privea cu ochii ei negri, plini de îngrijorare. Oriunde pleca Iselle, Betriz, prima ei doamnă de la curte, trebuia să o urmeze.

Iselle continuă:

— Nu vorbi dacă te doare prea tare, dar Cazaril... *ce s-a petrecut în curte?* Chiar l-a lovit Fiica pe dy Jironal cu un trăsnet şi l-a lăsat mort?

— Într-adevăr aşa arăta corpul lui, trebuie să recunosc, zise Bergon. Prăjit din cap până-n picioare. N-am mai văzut niciodată ceva asemănător.

— Asta e o poveste interesantă, spuse Cazaril rar. Şi va servi drept explicaţie pentru cei mai mulţi dintre oameni. Voi, cei de aici ar trebui să cunoaşteţi adevărul, dar... cred că adevărul n-ar trebui spus mai departe, nu?

Iselle îl rugă pe doctor să se retragă. Se uită intrigată la micul judecător.

— Şi acest domn, Cazaril?

— Onorabilul Paginine este... într-un fel, un coleg de breaslă de-al meu. El ar trebui să rămână, iar arhipreotul, de asemenea.

Cazaril se pomeni cu tot auditoriul înşiruit în jurul patului lui, făcând ochii mari, cu respiraţia la gură.

Nici Paginine, nici arhipreotul, nici Palli nu ştiau preambulul în legătură cu Dondo şi demonul morţii, îşi dădu seama Cazaril şi astfel se văzu nevoit să o ia de la început, deşi în câteva vorbe pe care le putea articula fără să pară sărit de pe fix. Cel puţin, trăgea nădejde că era coerent şi că nu bate câmpii ca un om nebun.

— Arhipreotul Mendenal din Cardegoss cunoaşte toată această poveste, îi asigură el pe cei doi oameni din Taryoon, care se uitau la el şocaţi.

Gura lui Palli se strâmbase într-un soi de expresie între uluire şi indignare; Cazaril se feri de privirea lui, simţindu-se uşor vinovat.

— Dar când dy Jironal le-a poruncit oamenilor lui să mă imobilizeze şi a trecut prin mine – când m-a ucis, demonul morţii ne-a ridicat pe toţi, de-a valma, fără să se mai ştie care era victimă şi care ucigaş. Adică demonul i-a luat cu el pe cei doi fraţi, dar sufletul meu a rămas cumva agăţat, şi i-a urmat… ce am văzut atunci… zeiţa… vocea i se stinse în gâtlej. Nu mă pricep cum să deschid gura şi să redau acel univers în cuvinte. N-ar încăpea. Dacă aş cunoaşte toate cuvintele din toate limbile pământului care au fost şi care vor mai fi şi aş vorbi până la capătul timpului şi tot n-aş reuşi…

Tremura şi dintr-o dată, ochii i s-au înceţoşat de lacrimi.

— Dar n-ai murit cu adevărat, nu-i aşa? întrebă Palli neliniştit.

— O, ba da. Doar pentru scurt timp… timp pe care l-am perceput dintr-un unghi ciudat asupra scurtimii timpului, care s-a dovedit a fi, ăă, foarte vastă. De n-aş fi murit cu adevărat, n-aş fi putut să fac acea spărtură între cele două lumi, iar zeiţa n-ar fi putut ajunge aici ca să ridice

blestemul. Blestem care a fost o picătură din sângele Tatălui, din câte am înţeles eu, deşi n-aş şti să spun cum a ajuns Generalul de Aur să dobândească un asemenea har. Asta e o metaforă, că tot veni vorba, îmi pare rău. Nu am... Nu am cuvinte ca să descriu ce am văzut. Să vorbeşti despre asta ar fi ca şi cum ai încerca să teşi o cutie din plăsmuiri ireale, în care să torni apă. Iar sufletele noastre sunt uscate. Crăiasa Primăverii m-a lăsat să privesc prin ochii Ei şi cu toate că vederea mea ascunsă mi-a fost luată – cred – ochii mei nu mai văd la fel ca înainte...

Arhipreotul îşi făcu semnul cel sfânt. Paginine tuşi şi vorbi cu sfioşenie.

— Într-adevăr, nu mai luminaţi în văpăile acelea clocotitoare, pe care le vedeam în jurul domniei voastre.

— Nu? Oh, mai bine.

Cazaril se grăbi să mai adauge:

— Dar pelerina cea neagră care îi înfăşură pe Iselle şi pe Bergon, a dispărut şi aceea, nu-i aşa?

— Da, milord. Prinţe, prinţesă, permiteţi-mi. Umbra pare să se fi ridicat cu totul.

— Aşadar, totul a intrat în normal. Zeii, demonii, strigoii, toată acele apariţii, s-au dus cu totul. N-a mai rămas nimic ciudat nici în ceea ce mă priveşte, zise Cazaril, plin de voioşie.

Paginine făcu o grimasă care nu era nici de groază, nici de veselie.

— N-aş merge până acolo încât să pot spune asta, milord, zise el din vârful buzelor.

Arhipreotul îl înghionti pe Paginine şi îi şopti:

— Dar spune adevărul, nu? Fantastic, aşa cum pare...

— O, da, sfinţia voastră. Nu am nicio îndoială în privinţa asta.

Privirea prevenitoare pe care o schimbă cu Cazaril avea mai mult înţeles în ea decât cea a arhipreotului, care parcă era trăsnit şi picat într-o admiraţie infinită.

— Mâine, anunţă Iselle, Bergon şi cu mine vom organiza o procesiune de recunoştinţă până la templu şi vom merge cu toţii desculţi ca să ne arătăm gratitudinea faţă de zei.

Cazaril sări năucit şi îngrijorat:

— Oh. Oh, să aveţi grijă atunci. Să nu călcaţi pe cioburi de sticlă sau cuie ruginite, cumva.

— O să ne păzim paşii unul celuilalt tot drumul, îi promise Bergon.

Cazaril îi mai spuse în parte, lui Betriz, întinzând mâinile peste cuverturi, ca să le atingă pe-ale ei.

— Să ştii că nu mai sunt bântuit. Mi s-a ridicat o greutate de pe suflet, nu doar dintr-o privinţă. E un sentiment eliberator pentru un bărbat să ştie asta...

Vocea îi scăzu în intensitate, răguşită de oboseală. Mâinile ei se răsuciră sub ale lui şi îl apucă într-o strânsoare ferită de privirile celorlalţi.

— Ar trebui să ne retragem şi să te lăsăm să te odihneşti, se încruntă Iselle, cuprinsă din nou de îngrijorare. Doreşti ceva anume, Cazaril? Orice!

Era gata să răspundă: *„Nu, nimic”,* dar se răzgândi şi spuse:

— O, da. Vreau să ascult nişte muzică.

— Muzică?

— Poate că ar fi bună o muzică liniştită, îşi făcu Betriz curaj. Ca să adoarmă mai bine.

Bergon zâmbi:

— Dacă îţi face plăcere, atunci îngrijeşte-te de asta, lady Betriz.

Mulţimea se retrase, în vârful picioarelor, dar schimbând impresii cu glas tare. Doctorul se întoarse. Îl lăsă pe Cazaril

să bea ceai, cu condiţia să-i mai dea o mostră de urină înroşită pe care o examină suspicios la lumina lumânării, ca să scoată apoi un mârâit destul de neliniştitor. În cele din urmă se întoarse şi Betriz, cu un cântăreţ din lăută, care părea să fi fost trezit din somn ca să ţină o reprezentaţie la comandă. Dar îşi încălzi degetele şi cântă şapte bucăţi scurte. Niciuna nu s-a ridicat la aşteptările lui Cazaril; niciuna nu i-o evoca pe Crăiasă şi florile sufletelor Ei, până ce nu o cântă şi pe a opta, un contrapunct îmbinat într-o dulceaţă sonoră nemaiauzită. Aceea avea un ecou slăbuţ al muzicii cerurilor în compoziţia ei. Cazaril îl puse să o mai cânte încă de două ori la rând şi plânse un pic, după care Betriz îi spuse ferm că era prea obosit şi că trebuia să doarmă şi îl pofti pe tânărul instrumentist afară. Iar Cazaril tot nu apucă să-i vorbească despre nasul ei. Când încercă să-i explice acest miracol doctorului, omul îi răspunse administrându-i o lingură mare de sirop de maci, după care încetară să se mai alarmeze unul pe celălalt pentru restul nopţii.

După trei zile, leziunile lui Cazaril conteniră să împrăştie fluide parfumate, cicatrizându-se curat, iar doctorul îi permise să mănânce la micul dejun un terci subţire din fulgi de ovăz. Asta îl revigoră atât cât să insiste să fie lăsat să iasă în curte, la lumina soarelui de primăvară. Expediţia părea să implice un mare număr de servitori şi ajutoare, dar în cele din urmă fu condus cu grijă pe scări, într-un scaun vătuit cu lână groasă şi perniţe umplute cu pene, cu picioarele sprijinite pe un alt scaun îmbrăcat cu perniţe. Îşi goni personalul de îngrijire şi se abandonă în braţele unei lenevii încântătoare. În pomişorii din ciubere noi flori, din ce în ce mai parfumate, se desfăceau acum. O pereche de păsări cu penaj portocaliu şi negru împungeau văzduhul,

ducând în ciocuri iarbă uscată şi crenguţe subţiri ca să-şi clădească cuib în scobiturile din piatră cioplită ale pilaştrilor ce susţineau galeria. O grămadă de hârtii şi pene de scris zăceau în neorânduială pe măsuţa unde-şi aşezase Cazaril coatele, iar el le privea cum fluturau în bătaia vântului.

Palatul lui dy Baocia era foarte tăcut, de vreme ce oaspeţii de viţă regală şi toată nobilimea de la curte plecaseră la Cardegoss. Cu atât mai mult zâmbi Cazaril cu o încântare leneşă când văzu poarta de fier forjat de sub arcadă dându-se în lături şi pe Palli apărând în cadrul ei. Marchizul fusese însărcinat de noua lui roină să îl păzească pe secretarul ei, aflat în convalescenţă, în vreme ce toţi ceilalţi îşi luaseră zborul către marile evenimente din capitală, ceea ce i se părea lui Cazaril o răsplată ingrată pentru serviciile curajoase pe care le îndeplinise Palli. Acesta se îngrijise de Cazaril cu atâta bună credinţă, încât bolnavul încerca un sentiment de vină pentru că îşi dorise ca Iselle să se fi lipsit mai degrabă de Betriz, în locul lui Palli.

Rânjind, Palli îl întâmpină cu un salut comic şi se aşeză pe ghizdurile fântânii.

— Ei, castillare! Arăţi mai bine. Te-ai şi ridicat din aşternut. Dar ce-i asta – arătă înspre masă – munceşti? Ieri, înainte să plece, domniţele dumitale m-au însărcinat să te oblig să te conformezi la o întreagă listă de lucruri nepermise, pe care, în mare parte ai să fi bucuros să afli că le-am uitat, dar sunt sigur că munca era în capul listei.

— Nicidecum, zise Cazaril. Aveam de gând să încerc să compun nişte versuri în stilul lui Behar, dar apoi au venit păsările astea... uite că trece una chiar acum.

Făcu o pauză ca să-i arate săgeata portocalie amestecată cu negru.

— Oamenii laudă păsările ca pe nişte constructori minunaţi, dar astea două par îngrozitor de stângace. Poate că sunt tinere şi asta e prima lor încercare. Sunt foarte stăruitoare totuşi. Cu toate că dacă ar trebui să construiesc o colibă folosindu-mă numai de gură, n-aş fi mai breaz ca ele. Ar trebui să scriu un poem de laudă a păsărilor cerului. Dacă materia care se ridică şi se mişcă, asemeni ţie, are ceva miraculos în ea, cât de minunată poate fi materia care se ridică şi zboară!

Palli căscă gura, nedumerit.

— Asta e poezie sau ţi s-a ridicat temperatura, Caz?

— Oho, e o infecţie de poezie, o boală a imnurilor contagioase. Poeţii sunt o încântare pentru zei, ştii?

Cântecele şi poeziile, având aceeaşi compoziţie ca şi sufletele, pot transcende în lumea lor fără oprelişti. Cât despre cioplitorii în piatră... chiar şi zeii cad în admiraţie în faţa acestora.

Se uită pieziş la soare şi îi zâmbi lui Palli.

— Cu toate astea, îngăimă Palli pe un ton sec, cineva are impresia că strofa ta din patru versuri de ieri dimineaţă, dedicată nărilor lui lady Betriz, a fost o greşeală tactică.

— Dar *nu* încercam să fac glume pe seama ei! protestă indignat Cazaril. Mai era supărată pe mine când a plecat?

— Nu era supărată! A fost convinsă că era din cauza febrei şi până la capăt a ajuns să se îngrijoreze din nou. Dacă aş fi în locul tău, aş da vina pe febră.

— N-aş putea să scriu un poem pentru întreaga ei fiinţă. Am încercat. Este copleşitor.

— Ei, dacă trebuie să scrii cântece de laudă închinate părţilor corpului ei, alege buzele. Buzele sunt mai romantice decât nasul.

— De ce? întrebă Cazaril. Nu-i oare fiecare părticică din ea un prilej de mirare?

— Da, dar noi sărutăm buze, nu nasuri. În mod obişnuit. Bărbaţii scriu poeme dedicate părţilor acelora pe care le doresc în scopul de a le ademeni.

— Ia te uită ce practici sunt! În cazul ăsta, te pomeneşti că bărbaţii ar trebui să scrie poeme închinate părţilor intime ale doamnelor.

— Doamnele ne-ar trage nişte scatoalce în cazul ăsta. Buzele sunt un compromis sigur, oricum ar fi ele, un teren sigur ori o piatră de încercare pentru misterele cele mari.

— Hm. Oricum, eu o doresc cu totul. Cu nas şi buze şi picioare şi toate părţile de legătură şi cu sufletul ei, fără de care trupul ei singur ar fi ţeapăn şi rece, ca de tină şi ar începe să putrezească şi n-ar mai fi un obiect al dorinţei defel.

— Deh, îşi trecu Palli mâna prin păr. Prietene, habar n-ai cu ce se mănâncă romantismul.

— Te asigur că nu ştiu să mă mai hrănesc cu nimic altceva. Sunt pierdut pentru o altă cauză.

Zicând acestea, se rezemă înapoi pe perne şi râse încetişor. Palli pufni şi se aplecă să ia în mână pagina din vârful teancului aflat pe masă, singura pe care era ceva scris. Aruncă o privire peste ea şi ridică din sprâncene:

— Ce-i asta? Asta nu vorbeşte despre năsucul nici unei doamne.

Se întunecă la faţă, privirea lui urcă din nou în susul paginii şi o parcurse din nou.

— De fapt nici măcar nu sunt sigur despre ce-i vorba aici. Cu toate că mi se zbârleşte părul pe braţe.

— O, chestia aia. Nu-nseamnă nimic, mă tem. Încercam – dar nu e ceea ce – Cazaril dădu neputincios din mâini, apoi şi le duse la frunte – nu e ceea ce am văzut. Adăugă apoi, în chip de explicaţie:

— Credeam că în poezie cuvintele pot duce mai mult din încărcătura aceea existentă de ambele părţi ale peretelui despărţitor dintre cele două lumi, aşa cum fac şi oamenii. Dar până acum n-am făcut decât să irosesc hârtia, numai bună de aprins focul.

— Hm, făcu Palli.

Pe furiş, împături hârtia şi o dosi în interiorul mantiei sale.

— Am să încerc din nou, suspină Cazaril. Poate că într-o bună zi o să-mi iasă cum trebuie. Ar trebui să scriu şi nişte imnuri închinate materiei. Păsărilor. Pietrelor. Asta i-ar face plăcere Crăiesei, cred.

Palli clipi.

— Ca să o ademeneşti?

— Posibil.

— E o chestiune periculoasă poezia asta. Cred că am să mă rezum la acţiune, în ceea ce mă priveşte.

Cazaril rânji mânzeşte la el.

— Ai grijă, domnule devot. Acţiunea poate fi în acelaşi timp şi rugăciune.

Şoapte şi chicoteli înfundate răsunară din capătul galeriei. Cazaril se uită în sus ca să dea cu ochii peste nişte servitoare şi băieţi, ghemuiţi pe după barele sculptate de sus, iscodindu-l pe ascuns. Palli îi urmări privirea. Una din fete se ridică în picioare, cu îndrăzneală şi le flutură din mână.

Afabil, Cazaril îi răspunse la salut, făcându-i şi el din mână. Chicotele se înteţiră, iar femeile o luară la sănătoasa. Palli îşi scărpină o ureche şi îl privi pe Cazaril întrebător.

Cazaril îl făcu să se dumirească:

— Tot felul de oameni se strecoară în palat în fiecare dimineaţă să vadă locul în care nefericitul ăla de dy Jironal a fost străfulgerat. Dacă nu e atent, lord dy Baocia o să

vadă curtea asta nouă şi frumoasă transformată în curând într-un loc de pelerinaj.

Palli îşi drese vocea:

— De fapt, Caz, să ştii se strecoară înăuntru ca să te pândească pe tine. Vreo doi dintre servitorii lui dy Baocia şi-au luat permisiunea să-i conducă pe curioşi înăuntru şi afară din palat. Eu am stat în cumpănă dacă să tolerez sau să zădărnicesc afacerea asta, dar dacă ajung să te deranjeze, am să-i...

Se foi, ca şi cum ar da să se ridice în picioare.

— O, nu. Nu-i necăji. Le-am dat atâta bătaie de cap servitorilor de la castel! Lasă-i şi pe ei să profite un pic.

Palli pufni din nou pe nas şi ridică din umeri, consimţind tacit.

— Şi până la urmă n-ai mai făcut febră?

— N-am fost sigur la început, dar nu. Vindecătorul m-a lăsat să mănânc în cele din urmă, deşi nu îndeajuns. Cred că sunt pe cale să mă vindec.

— Ăsta e un miracol în sine şi merită câte o vaidă din partea curioşilor.

— Da. Nu sunt destul de sigur dacă faptul că m-a trimis din nou pe lume a fost un dar de bun-rămas din partea zeiţei, sau doar o şansă în beneficiul nevoii Ei de a avea pe cineva de partea astălaltă, care să-i ţină poarta deschisă. Ordol avea dreptate în privinţa zgârceniei zeilor. Mă rog, e bine oricum ar fi. O vom întâlni cu siguranţă într-o bună zi.

Se lăsă pe spate, privind pierdut la cerul vopsit în culoarea proprie Ei. Zâmbi fără să vrea.

— Ai fost dintotdeauna cel mai serios om pe care mi-a fost dat să-l întâlnesc. Iar acum te hlizeşti tot timpul. Caz, eşti sigur că nu ţi-a întors sufletul pe dos?

Cazaril izbucni într-un hohot puternic de râs.

— Poate că nu! Ştii cum e când călătoreşti. Îţi împachetezi toate lucrurile în desagi, iar pe la sfârşitul călătoriei bagajele par să-şi fi dublat volumul şi atârnă în toate părţile, chiar dacă ai putea să juri că nu ai mai adăugat nimic în plus…

Se bătu cu mâna peste coapsă.

— Poate că nu mai sunt împachetat în carcasa asta tăbăcită la fel de ordonat cum eram înainte.

Palli clătină din cap a mirare.

— Şi uite-aşa ai început să dai pe-afară de poezie. Hm!

Încă zece zile de recuperare şi Cazaril nu se plictisise de odihnă, cu toate că acea tihnă era lipsită de prezenţa oamenilor după care tânjea. În cele din urmă dorul de ei îi învinse repulsia la gândul de a se urca din nou pe cal şi îl îndemnă pe Palli să se îngrijească de plecarea lor. Împotrivirile lui Palli la acest efort prematur fură lipsite de convingere; se dovedi uşor de înduplecat, având în vedere că nici el nu era mai puţin nerăbdător să vadă cum evoluau lucrurile în Cardegoss.

Cazaril şi escorta lui, care îi includea pe veşnic credincioşii Ferda şi Foix, porniră la drum pe o vreme frumoasă, în etape uşoare, domoale; o cu totul altă viaţă faţă de goana disperată pe timp de iarnă. În fiecare seară Cazaril era ajutat să coboare de pe cal, jurându-se că următoarea zi vor merge mai încet, dar în fiecare dimineaţă se trezea tot mai nerăbdător să ajungă mai repede. Într-un sfârşit, priveliştea îndepărtată a fortăreţei din Zangre îi răsări din nou în priviri. Pe fundalul norilor albi, pufoşi, al cerului albastru şi al câmpiilor înverzite bastionul părea o bijuterie somptuoasă care încununa peisajul.

La câteva mile distanţă de Cardegoss, întâlniră în cale o altă procesiune. Oameni îmbrăcaţi în livreaua provincarului

din Labran escortau trei care şi o caravană de catâri şi servitori. Două din care erau încărcate cu vârf cu bagaje. Coviltirul celui de-al treilea car, răsucit în sus ca să lase priveliştea liberă în părţi, dezvăluia câteva doamne.

Carul doamnelor trase la marginea drumului şi o servitoare se aplecă în afară ca să strige la unul din însoţitorii din ariergardă. Aprodul labranez făcu o plecăciune în faţa ei, apoi îşi îndreptă calul înspre Palli şi Cazaril şi îi salută.

— Dacă aveţi bunăvoinţa, domnilor, dacă cineva dintre domniile voastre este castillarul dy Cazaril, stăpâna mea, văduva roină Sara vă porunceşte – vă roagă, se corectă el –, să vă apropiaţi.

Actualul provincar de Labran, îşi aminti Cazaril, era nepotul roinei Sara. Înţelese că tocmai asista la îndepărtarea ei – sau retragerea ei – către domeniile familiei sale de acolo. Salută şi el la rândul său.

— Sunt întru totul la dispoziţia roinei.

Foix îl ajută pe Cazaril să se dea jos de pe cal. O scăriţă mobilă se lăsă în spatele carului, iar doamnele şi servitoarele coborâră laolaltă ca să se plimbe pe ţarina de pe câmpul din preajmă şi să admire florile de câmp. Sara rămase aşezată în umbra coviltirului.

— Vă rog, castillare, îl chemă ea cu o voce blândă. Mă bucur că am avut ocazia să vă-ntâlnesc în cale. Puteţi să îmi oferiţi câteva clipe?

— Mă simt onorat, milady.

Îşi plecă capul şi se urcă în car, aşezându-se pe banca tapiţată din faţa ei. Catârii încărcaţi cu sarsanale trecură agale pe lângă ei. Întreaga scenă era învăluită de un plăcut murmur de voci domoale, de cântec îndepărtat de păsări, zornăit de hamuri şi rumegat de cai care păşteau la

marginea drumului, dar şi de trilurile sporadice de râs ale vreunei servitoare.

Sara era înveşmântată acum într-o rochie cu tăietura simplă şi o manta în nuanţe de lavandă şi negru, jelind, probabil, după nefericitul de Orico.

— Îmi cer iertare că n-am putut fi prezent la funeraliile rigăi. Eram prea slăbit de boală ca să pot călători.

Ea făcu un semn din mână, respingându-i scuzele.

— Din cele câte mi-au povestit Iselle, Bergon şi lady Betriz e o minune că aţi supravieţuit acelor răni.

— Da, ei bine… aşa este.

Ea îi aruncă o privire ciudat de compătimitoare.

— Prin urmare, Orico s-a ridicat la cer, în siguranţă? întrebă Cazaril.

— Da, a fost luat de Bastard. A fost respins de zei în moarte, aşa cum a fost şi în viaţă. Din nefericire s-au iscat în felul acesta o seamă de speculaţii neplăcute privind paternitatea sa.

— Nu-i chiar aşa, doamnă. A fost cu siguranţă copilul lui Ias. Cred că Bastardul a devenit un fel de proteguitor al Casei Regale din vremea lui Fonsa. Şi-n felul acesta, zeul a ales El primul, nu a mai rămas la urmă.

Ea ridică din umerii plăpânzi.

— A fost o protecţie tristă, în cazul ăsta. În ziua dinaintea morţii sale Orico mi-a mărturisit că ar fi preferat să fi fost fiul unui tăietor de lemne şi nu fiul rigăi din Chalion. Din toate epitafurile rostite în urma morţii sale, acesta mi se pare cel mai potrivit.

Vocea ei căpătă o nuanţă dură.

— Se zice că Martou dy Jironal a fost revendicat de Tată.

— Aşa am auzit şi eu. I-au trimis trupul neînsufleţit la fiica lui din Thistan, care să se ocupe de toate rânduielile.

Ei bine, şi el a avut rolul său în toate astea şi s-a ales cu prea puţină satisfacţie în final.

După o clipă, îi mai spuse îndatoritor:

— Eu pot să vă asigur personal că fratele lui, Dondo, a fost azvârlit în Iadul Bastardului.

Un mic zâmbet macabru îi curbă buzele.

— Poate că acolo va deprinde nişte maniere mai de soi.

Părea să nu mai fi rămas nimic de spus la toate astea, în urma acestor epitafuri.

Cazaril îşi aminti de o curiozitate a sa şi îşi drese glasul, cu timiditate.

— Ziua de dinaintea morţii lui Orico. Şi care zi a fost asta mai exact, milady?

Privirea ei îl străfulgeră, ridicând din sprâncene, nedumerită:

— De ce, a fost în ziua următoare căsătoriei Isellei, desigur.

— Nu cu o zi înainte? Martou dy Jironal se pare că a fost teribil de dezinformat, în cazul ăsta. Ca să nu mai amintesc de unele dintre acţiunile lui premature. Şi... mi se pare un ghinion de-a dreptul blestemat să mori cu o zi înainte să-ţi vină salvarea.

— Eu, medicul lui Orico şi arhipreotul Mendenal am stat cu toţii de veghe la căpătâiul lui. Şi toţi pot să jure că Orico a trăit şi chiar ne-a vorbit în acea după-amiază şi seara şi că nu şi-a dat ultima suflare decât a doua zi, dis-de-dimineaţă.

Îi înfruntă privirea lui Cazaril, cu buzele arcuite în acelaşi zâmbet ţeapăn.

— Şi astfel, căsătoria Isellei cu prinţul Bergon este validă şi imposibil de contestat.

Şi astfel, tertipul legal de care se agăţase dy Jironal devenise inaccesibil lorzilor neloiali ca pretext pentru sfidarea noii guvernări. Cazaril şi-o imagină priveghind o zi

întreagă lângă cadavrul rece şi buhăit al soţului ei. La ce s-o fi gândit, la ce-o fi meditat, în vreme ce orele se scurgeau în acea încăpere încuiată? Şi, cu toate astea, făcuse din acea oroare un dar pragmatic pentru Iselle şi Bergon, pentru Casa Chalionului pe care o părăsea. Şi-o imagină dintr-o dată ca pe o gospodină impecabilă, măturând toată murdăria din încăperi pentru ultima oară şi lăsând o glastră cu flori pe cămin pentru noii proprietari.

— Cred că... înţeleg.

— Şi eu cred că înţelegi. Întotdeauna ai ştiut să deschizi ochii, castillare.

Şi adăugă după o clipă.

— Şi să ai o limbă discretă.

— E o condiţie a serviciului pe care îl îndeplinesc, roină.

— Ai slujit bine Casa din Chalion. Mai bine, poate, decât ar fi meritat.

— Dar nici pe jumătate atât de bine pe cât avea nevoie.

Ea suspină aprobator.

El o întrebă politicos ce planuri avea; se întorcea într-adevăr în provincia ei de baştină, să se stabilească pe un domeniu de ţară, fericită să fie pe de-a întregul propria-i stăpână. Părea a fi nu doar resemnată, ci şi nerăbdătoare să plece din Cardegoss, pe care îl lăsa succesorilor săi. Ridicându-se, Cazaril îi făcu, din toată inima, urări de bine şi pentru o călătorie în siguranţă. Îi sărută mâinile; ea, la rândul ei, le sărută pe ale lui, atingându-i în treacăt fruntea, cu vârful degetelor, în timp ce el îi făcea o plecăciune.

Privi şirul de care huruind în depărtare, cutremurându-se de duioşie în vreme ce alaiul ei înainta cu greu peste făgaşele brăzdate în drum. Drumurile din Chalion aveau nevoie de îmbunătăţiri, hotărî Cazaril, iar el bătuse destule dintre ele ca să ştie asta. Văzuse drumuri în Arhipelag, lărgite şi netede pe orice fel de vreme – poate ca Iselle şi

Bergon ar fi trebuit să aducă meşteri roknari în Chalion. În Chalion-Ibra, se corectă în sinea lui şi îi zâmbi lui Foix, care îi ţinu scara ca să se împingă înapoi în şa.

Capitolul 29

Palli îl trimisese pe Ferda înainte în galop, în timp ce Cazaril zăbovise pe marginea drumului ca să stea de vorbă cu roina Sara. Drept urmare, intendentul de la Zangre şi o adevărată cohortă de slujitori aşteptau acum să-i întâmpine pe călătorii de la Taryoon, când intrară într-un sfârșit în curtea castelului. Intendentul îi făcu o plecăciune lui Cazaril, în timp ce slujitorii îl ajutau să coboare de pe cal. Cazaril îşi întinse trupul amorţit, cu grijă să nu-şi scrântească ceva, şi întrebă nerăbdător:

— Roina Iselle şi prinţul Bergon sunt înăuntru?

— Nu, milord. Tocmai au plecat de vreo oră la templu, pentru ceremoniile de învestitură a lordului dy Yarrin şi a prinţului Bergon.

Noua suverană îl alesese, aşa cum era de aşteptat, pe dy Yarrin pentru titlul de sfânt general al Ordinului Fiicei. Numirea lui Bergon la conducerea Ordinului Fiului era, după părerea lui Cazaril, o lovitură ingenioasă de recuperare a controlului direct asupra acelei armate importante pentru regat, îndepărtând acel ciolan al discordiei din rândul lorzilor de rang înalt din Chalion. Fusese tot ideea Isellei, atunci când discutaseră acea problemă, înainte ca ea şi Bergon să plece din Taryoon. Cazaril îi arătase că ar fi fost o măsură binevenită să-i răsplătească fidelitatea lui dy Yarrin prin acea numire pe care şi-o dorea atât de aprins şi, în plus, el nu era tânăr; în timp, titlul de general al Fiicei avea să revină tot Casei regale.

— Ah! ţipă Palli. Astăzi are loc, nu-i aşa? Iar ceremonia este în desfăşurare, atunci?

— Cred că da, marchize.

— Dacă mă grăbesc, poate că am să mai prind ceva. Cazaril, pot să te las în grija nepreţuită a acestor domni? Milord intendent, aveţi grijă să se odihnească. Nu şi-a revenit nici pe departe după rănile recente pe care le-a suferit, aşa cum poate va încerca să vă facă să credeţi.

Palli întoarse calul de frâie şi trase un chiuit în chip de salut pentru Cazaril.

— Am să mă întorc să-ţi povestesc de-a fir a păr totul, când se va termina.

Urmat de micuţa lui companie, se îndreptă în tropotul cailor înapoi pe poartă. Valeţii şi slugile ridicară bagajele, îndepărtându-se în grabă cu ele. Cazaril refuză, cu o atitudine pe care o crezu demnă, sprijinul oferit de intendentul castelului care-i întinsese braţul, cel puţin până când aveau să ajungă la scări. Intendentul îl strigă înapoi, când îl văzu că se îndreaptă către corpul central.

— Camera domniei voastre a fost mutată din ordinul roinei în Turnul lui Ias, îi explică intendentul, ca să fiţi mai aproape de ea şi de prinţ.

— Oh.

Asta îi mângâie auzul. Plin de solicitudine, Cazaril îl urmă până la al treilea palier, unde prinţul Bergon şi curtenii lui din Ibra îşi stabiliseră cartierul general, deşi Bergon îşi alesese evident un alt dormitor oficial pentru el decât cel în care murise Orico de curând. Nu că prinţul ar fi dormit şi în acela, i se dădu de înţeles lui Cazaril. Iselle ocupase apartamentul predecesoarei sale, la etajul de deasupra. Intendentul îl conduse pe Cazaril în camera vecină cu cea a lui Bergon, care urma să fie a lui. Cineva îi mutase aici din vechea lui cameră cufărul şi cele câteva

bunuri care îi aparţineau, iar un rând de îmbrăcăminte cu totul nouă, pentru banchetul din acea seară, era deja gata aşezat pe pat. Cazaril îi lăsă pe servitori să îi aducă apă pentru spălat, dar apoi îi goni şi se culcă, menajându-şi forţele.

Asta nu dură mai mult de zece minute. Se ridică din nou şi plecă să dea o raită pentru a cerceta noile aranjamente din biroul său. O servitoare, care îl recunoscu, îi făcu o reverenţă, în trecere pe hol. Îşi vârî nasul în camera pe care Sara o rezervase secretarului ei. Aşa cum se aşteptase era plină cu registrele lui, cu cărţile şi registrele din vechea zestre a prinţesei, dar şi cu multe altele în plus. Surprinzător, un individ cu părul negru, cu aspect îngrijit, care părea să aibă vreo treizeci de ani, îi ocupa biroul cel lat. Purta roba cenuşie şi împletitura de culoarea carminului pe umăr, însemne ale preoţilor din Ordinul Tatălui. Se apucă să mâzgălească tot felul de cifre într-unul din registrele de contabilitate ale lui Cazaril. Corespondenţa era desfăcută, aşezată într-un evantai în stânga lui, iar un teanc de scrisori terminate se ridica în partea dreaptă.

Ridică privirea înspre Cazaril într-o expresie întrebătoare politicoasă, dar rece.

— Pot să vă fiu de folos cu ceva, domnule?

— Eu – scuzaţi-mă, nu cred că ne cunoaştem. Cine sunteţi?

— Eu sunt învăţatul Bonneret, secretarul particular al roinei Iselle.

Cazaril deschise gura, dar rămase mut. *Dar eu sunt secretarul particular al roinei Iselle!*

— E o numire temporară, bănuiesc.

Sprâncenele lui Bonneret se ridicară a nedumerire.

— Ei, am fost încredinţat că va fi permanentă.

— Cum aţi ajuns în funcţia asta?

— Arhipreotul Mendenal a fost atât de amabil încât să mă recomande roinei.

— De curând?

— Poftim?

— Aţi fost numit de curând?

— De două săptămâni, domnule.

Bonneret se încruntă uşor enervat.

— Ah... să-nţeleg că ştiţi ceva mai mult decât mine?

Ba dimpotrivă.

— Roina... nu mi-a spus, făcu Cazaril.

Să fi fost înlăturat, trecut pe linie moartă din poziţia de încredere pe care o deţinuse? Cu certitudine, avalanşa de sarcini care aşteptau odată cu ascensiunea Isellei la tron nu prea avea cum să se oprească atâta timp cât se recupera Cazaril după boală; cineva trebuia să se ocupe de toate astea. Iar Cazaril remarcă după inscripţiile care i aşterneau sub ochi că Bonneret avea un scris desăvârşit. Preotul se încrunta din ce în ce mai tare la el. Adăugă atunci:

— Numele meu este Cazaril.

Încruntarea de pe chipul lui Bonneret se mistui ca să-i ia locul un zâmbet şi mai alarmant, plin de umilinţă; acesta scăpă pana din mână, împroşcând cu cerneală şi nu mai pridi di să se ridice în picioare.

— Milord dy Cazaril! Sunt onorat!

Făcu o plecăciune adâncă.

— Ce aş putea face ca să vă fiu de folos, milord? repetă el, pe un cu totul alt ton.

Această curtoazie plină de emoţie din partea lui Bonneret îl ului pe Cazaril mult mai mult decât răceala exagerată de mai înainte. Bolborosi o scuză incoerentă pentru indiscreţie, dădu vina pe osteneala de pe drum şi o luă la fugă pe scări.

Îşi umplu o parte din timp inventariind îmbrăcămintea şi cele câteva cărţi, aranjându-şi-le în noua încăpere. În mod ciudat, nimic nu părea să lipsească din lucrurile lui. Se plimbă până la fereastra îngustă care avea privelişte înspre cetate. Deschise larg fereastra şi îşi lungi gâtul, dar nicio cioară sfântă nu zbură înăuntru să-l viziteze. Odată ce blestemul fusese rupt, iar menajeria dispăruse, oare se mai găseau păsările acelea aciuate în Turnul lui Fonsa? Studie domurile templului şi se gândi să-l caute pe Umegat cu prima ocazie care i se ivea. Apoi rămase pierdut în reverie.

Fu străbătut de un fior şi ştiu că era doar în parte efectul oboselii. Puterile îi era încă şubrede, spasmodice. Măruntaiele îl dureau de la mersul călare de dimineaţă, cu toate că nu atât de tare ca atunci când îl sfâşia Dondo cu ghearele din interior. Se bucura acum de o singurătate glorioasă, fapt care fusese suficient ca să îl ţină într-o bucurie extatică zile de-a rândul. Dar nu părea să simtă aceeaşi bucurie şi în după-amiaza aceasta, totuşi. Toate sforţările lui de a ajunge aici prefăcuseră acea tihnă la care toată lumea îl considera îndreptăţit într-un sentiment de abandon.

Simţi că i se înecau corăbiile. Poate că nu mai era de niciun folos în acest nou Chalion-Ibra. Iselle avea nevoie acum de oameni mai învăţaţi, mai rafinaţi, care să o ajute să-şi conducă uriaşele afaceri, nu de o ciudată fostă cătană, zdrobită în bătaie, cu o slăbiciune pentru poezie. Mai rău de atât: să fie expulzat din serviciul Isellei însemna să fie exilat din compania zilnică a lui Betriz. Nimeni nu îi va mai aprinde lumânările de pe masa de citit la lăsarea întunericului, nici nu-l va mai face să poarte căciuli călduroase şi caraghioase, nici nu va mai observa dacă se simte rău ca să-i aducă doctori şi nici nu o să se mai roage

pentru siguranţa lui atunci când va fi plecat departe de casă...

Auzi paşi pe scări şi o zarvă ce i se părea lui Cazaril a fi compania Isellei şi a lui Bergon, care se întorceau de la ceremoniile de la templu. Chiar dacă avea acea privelişte amplă, fereastra sa nu avea vedere înspre curte. Ar fi trebuit să se ducă în întâmpinarea lor, să îi salute. *Nu. Acum mă odihnesc.* Erau nişte vorbe de om îndărătnic şi capricios, chiar dacă şi le spusese în gând. *Nu te prosti!* Dar o sfârşeală îngrozitoare îl ţintuia în scaun.

Înainte să poată să îşi învingă valul acela de melancolie însuşi Bergon dădu năvală in camera lui, iar apoi îi fu imposibil să mai rămână bosumflat. Prinţul purta încă robele maronii, cu portocaliu şi galben, culorile generalului Ordinului Fiului, cu centura lată, ornamentată cu simbolurile toamnei, toate arătând incomparabil mai bine pe el decât arătaseră vreodată pe bătrânul acela posac care fusese dy Jironal. Dacă Bergon nu era o bucurie pentru zeu, atunci înseamnă că nimeni n-ar fi putut să-i fie pe plac. Cazaril se ridică, iar Bergon îl îmbrăţişă, îl întrebă cum călătorise din Taryoon şi cum se mai simţea. Aproape că nu aştepta să îi răspundă, încercând să-i zică şi el opt lucruri deodată, apoi îl pufni râsul pe seama propriei nerăbdări.

— O să avem timp pentru toate astea în curând. Acum însă, am fost trimis într-o misiune de către soţia mea, roina Chalionului. Dar mai întâi spune-mi numai mie, lord Caz: o iubeşti pe lady Betriz?

Cazaril clipi.

— Eu... ea... foarte ataşat, prinţe.

— Bun. Adică, eram eu, sigur de asta, dar Iselle a insistat să întreb mai întâi. Acum, şi este foarte important! Vrei să te laşi bărbierit?

— Eu... ce!?

Cazaril îşi acoperi barba cu mâinile. Nu mai era aşa crescută la întâmplare, cum fusese la început, îi acoperise faţa uniform, se gândi el. În plus, o ţinea tunsă scurt.

— E vreun motiv pentru care mă întrebi asta? Nu că ar avea o mare importanţă, bărbile cresc la loc, cred...

— Dar nu eşti legat nebuneşte de ea sau ceva de genul ăsta, nu?

— Nu nebuneşte, nu. O perioadă îndelungată mi-a tremurat mâna după cele ce păţisem pe galere şi nu vroiam să mă tai pe faţă, dar nu-mi permiteam să mă duc la bărbier. Apoi, m-am obişnuit aşa.

— Bun.

Bergon se întoarse către uşă şi îşi scoase capul pe coridor.

— În regulă, haideţi înăuntru.

Un bărbier şi un servitor care ducea o cană cu apă caldă intrară la comanda prinţului. Bărbierul îl puse pe Cazaril să se aşeze şi îi înfăşură o bucată de pânză în jurul gâtului. Cazaril se pomeni umplut de clăbuc înainte să poată să mai zică ceva. Servitorul îi ţinea vasul cu apă sub bărbie, în timp ce bărbierul, fredonând ceva cu gura închisă, îşi puse în funcţiune lama. Cazaril privi cruciş pe deasupra nasului când începură să curgă stropi grei de săpun, amestecaţi cu fire cenuşii şi negre, în vasul de tinichea. Bărbierul scotea tot felul de ciripituri vesele care-l scoteau din sărite pe Cazaril, dar în cele din urmă zâmbi satisfăcut şi îndepărtă cu un gest grandios ligheanul de sub bărbia lui Cazaril.

— Iată, milord!

Cu nişte fricţionări cu un prosop fierbinte şi o tinctură cu parfum de lavandă, care îl înţepa, îşi desăvârşi efortul artistic. Prinţul lăsă să cadă o monedă în mâna bărbierului, făcându-l să se încline adânc şi murmurând tot felul de

complimente, după care se retrase cu spatele către uşă din nou.

Nişte chicote de femei se auziră din hol. O voce, care nu era destul de reţinută, şopti:

— Uite, Iselle! Are şi el bărbie. Ţi-am zis doar.

— Da, aveai dreptate. Şi chiar o bărbie frumoasă.

Iselle păşi înăuntru, cu spatele drept, încercând să adopte o alură cât se poate de maiestuoasă în ţinuta ei elaborată de la învestitură, dar nu-şi putea menţine sobrietatea; se uită la Cazaril şi izbucni în râs. Lângă ea, Betriz, aproape la fel de frumos îmbrăcată, era toată numai gropiţe şi ochi lucitori, iar o coafură complicată care părea să implice o mulţime de cârlionţi încadrându-i faţa, se legăna într-un fel fascinant în timp ce se mişca. Iselle îşi acoperi gura cu mâna.

— Pe toţi zeii, Cazaril! Odată ce-ai fost scos de după gardul ăla cenuşiu, nu pari atât de bătrân, la urma urmei.

— Nu e bătrân deloc, o corectă Betriz, îndârjită.

El se ridicase la intrarea prinţesei şi le făcu o plecăciune curtenitoare. Involuntar, îşi atinse bărbia neobişnuit de golaşă şi rece. Nimeni nu-i dăduse o oglindă în care să cerceteze cauza acelei ilarităţi femeieşti.

— Totu-i gata, raportă Bergon misterios.

Zâmbind, Iselle îi luă mâna lui Betriz într-a sa. Bergon i-o apucă pe a lui Cazaril. Iselle îşi luă o mină serioasă şi anunţă, cu o voce care se preta la o sală de tron:

— Mult-iubita şi prea-credincioasa mea lady Betriz dy Ferrej mi-a cerut o favoare, pe care i-o îndeplinesc cu toată bucuria inimii. Şi de vreme ce nu mai ai tată, lord Cazaril, Bergon şi cu mine îi vom lua locul, în calitate de lorzi seniori. Ea ne-a cerut mâna dumitale. Cum Ne face o plăcere imensă ca doi dintre cei mai iubiţi slujbaşi ai Noştri

să se iubească şi ei unul pe altul, fiţi logodiţi prin bunăvoinţa Noastră.

Bergon îşi întoarse palma în sus, cu mâna lui Cazaril într-a sa; cea a lui Betriz coborî pe aceasta, acoperită de mâna Isellei. Prinţul şi roina îşi strânseră mâinile şi apoi se dădură înapoi, cu gurile la urechi.

— Dar, dar, dar, se bâlbâi Cazaril. E o mare greşeală, Iselle – Bergon – să sacrificaţi fecioara asta ca să-mi răsplătiţi părul sur e un lucru dezgustător!

Cu toate astea, nu-i dădu drumul mâinii lui Betriz.

— Tocmai am scăpat de părul dumitale sur, îi atrase atenţia Iselle.

Se uită la el cu toată atenţia.

— E o mare îmbunătăţire, trebuie să fiu de acord.

Bergon remarcă şi el:

— Şi trebuie să spun că ea nu pare câtuşi de puţin oripilată.

Gropiţele lui Betriz erau mai adânci decât le văzuse vreodată Cazaril, iar ochii ei veseli luceau, privind la el printre genele care i se zbăteau cu sfioşenie.

— Dar... dar...

— Şi, oricum, continuă aspru Iselle, nu o sacrific pe ea pentru dumneata, ca recompensă pentru loialitatea dumitale. I te dăruiesc pe dumneata ei în semn de răsplată pentru loialitatea ei. Aşa.

— Oh! Oh, bine, asta-i mai bine, atunci...

Cazaril se uita pieziş, încercând să-şi regrupeze gândurile care i se învârtejeau.

— Dar... cu siguranţă că există lorzi mai de rang... mai bogaţi... mai tineri, mai chipeşi... care să o merite mai mult...

— Da, bine, ea nu l-a vrut pe niciunul din aceia. Ea te-a cerut pe dumneata. N-ai cum să te pui cu gustul omului, ei? zise Bergon cu ochi aprinşi.

— Şi mă văd nevoită să te contrazic cel puţin într-o parte a aprecierilor tale Cazaril, zise Betriz dintr-o suflare. Nu există niciun alt lord care să mă merite mai mult, pe tot cuprinsul Chalionului, în afară de tine.

Îl strânse mai tare de mână, ca pentru a-şi întări vorbele.

— Staţi puţin, zise Cazaril, având sentimentul că alunecă la vale, pe un derdeluş, fără să fie tras de nimic. Pe o zăpadă caldă şi moale. Nu am pământuri, nu am nici bani. Cum aş putea să întreţin o nevastă?

— Am de gând să transform conducerea Cancelariei într-o poziţie remunerată, spuse Iselle.

— Aşa cum a făcut Vulpoiul în Ibra? E o decizie foarte înţeleaptă, roină, să puneţi în legătură strânsă lealitatea principalilor voştri servitori cu interesele regatului, nu aşa cum a fost dy Jironal, împărţit între coroană şi clan. Pe cine veţi numi în locul lui? Am câteva idei...

— *Caz*aril!

Exasperarea drăgăstoasă din vocea ei creă acele inflexiuni când îi rosti numele.

— *Bineînţeles* că tu eşti acela, pe cine-ţi închipuiai că am să numesc? Se-nţelege de la sine: sarcina asta îţi revine ţie.

Cazaril căzu cu zgomot în scaunul în care fusese bărbierit, neslăbind deloc din strânsoare mâna lui Betriz.

— Chiar acum? îngăimă ei abia auzit.

Ea îşi înălţă bărbia.

— Nu, nu, sigur că nu! În seara asta sărbătorim. De mâine ar fi bine.

— Dacă ai să te simţi în stare până atunci, completă Bergon în grabă.

— E o sarcină uriaşă.

Îşi dorise pâine şi primise un festin… între cei care căutau să îl cocoloşească şi cei care îi sacrificau confortul fără milă în favoarea scopurilor lor şi fără să stea pe gânduri, Cazaril îşi dădu seama că îi prefera pe cei din a doua categorie. *Cancelarul dy Cazaril. Milord cancelar.* Mişcă din buze, rostind acele silabe pe muţeşte, apoi gura i se lăţi într-un zâmbet.

— Vom face aceste anunţuri publice astă seară, după cină, spuse Iselle, aşa că îmbracă-te corespunzător, Cazaril. Bergon şi cu mine îţi vom prezenta lanţul cu cheile oficiului, în faţa întregii curţi. Betriz, să vii până la mine – zâmbi cu subînţeles – mai târziu un pic. Îşi îndoi braţul pe după cel al lui Bergon şi îl trase pe prinţ afară din cameră. Uşa se închise în urma lor.

Cazaril îşi strecură braţul în jurul mijlocului lui Betriz şi o trase, fără milă şi fără pic de ruşine, jos, la el în poală. Ea chiţăi surprinsă.

— Buzele, care va să zică! murmură el ca şi cum ar fi răspuns unui gând ascuns şi îşi lipi buzele strâns de ale ei.

Câteva momente mai târziu, oprindu-se ca să poată respira, ea îşi retrase capul şi îşi scărpină fericită bărbia, apoi pe a lui.

— Şi uite că acum săruturile tale nu mă mai înţeapă!

Se făcuse târziu a doua zi dimineaţă când Cazaril reuşi, în cele din urmă, să plece să-l caute pe Umegat la casa Bastardului. Un discipol respectuos îl conduse în nişte camere de la al treilea palier; servitorul fără limbă, Daris, răspunse la uşă şi îl pofti cu o plecăciune pe Cazaril înăuntru. Cazaril nu fu deloc surprins să îl vadă purtând veşmântul de laic supus al ordinului, alb şi curat. Daris îşi frecă obrazul şi gesticula la faţa dezgolită a lui Cazaril, scoţând zâmbitor o remarcă pe care Cazaril fu la fel de

bucuros să nu o înţeleagă. Omul fără degete îi făcu semn să îl urmeze prin încăperea mobilată ca o cameră de primire şi ieşi într-un balcon din lemn, împodobit cu ghirlande de viţă de vie şi muşcate roz în ghivece, având vedere înspre Piaţa Templului.

Umegat, îmbrăcat şi el tot într-un alb ca omătul, şedea la o măsuţă în umbra răcoroasă, iar Cazaril fu încântat să zărească hârtie, pene de scris şi cerneală în faţa lui. Daris aduse degrabă un scaun, astfel încât oaspetele să apuce să se aşeze înainte ca Umegat să încerce să se ridice în picioare. Daris îngână nişte zgomote de invitaţie; Umegat îi tălmăci gestul de ospitalitate, iar Cazaril acceptă să bea un ceai, pe care Daris se şi năpusti să îl aducă.

— Ce-i asta? arătă Cazaril nerăbdător la hârtii. Ţi-ai recăpătat îndemânarea la scris?

Umegat făcu o grimasă.

— Până acum, se pare că am ajuns la nivelul vârstei de cinci ani. Ce n-aş da să fi reîntinerit alte părţi din mine în felul ăsta!

Îi arătă pagina cu un exerciţiu laborios, constând în nişte litere desenate cu stângăcie.

— Mi le tot sădesc înapoi în minte, iar ele se încăpăţânează să dispară. Mâna mea şi-a pierdut dibăcia de a ţine o pană – şi totuşi pot să mai cânt din lăută la fel de prost ca şi înainte! Doctorii insistă pe ideea că starea mea e în continuă îmbunătăţire şi bănuiesc că aşa o fi, căci nu puteam să fac nici măcar atâta cu o lună de zile în urmă. Cuvintele se risipesc pe pagină care încotro, precum racii şi doar foarte rar reuşesc să prind câte unul.

Privi în sus şi ridică din umeri resemnat.

— Dar dumneata! Câte lucruri măreţe ai înfăptuit în Taryoon! Mendenal spune că ai fost tras printr-o spadă.

— Înţepat din faţă până în spate, recunoscu Cazaril. Dar i-a scos afară pe Dondo şi demon, ceea ce a meritat până la urmă toată durerea. Crăiasa m-a scutit de febra fatală de după.

Umegat se uită după Daris.

— Deci ai scăpat uşor.

— Miraculos de uşor.

Umegat se aplecă un pic înainte peste masă şi îl privi direct în faţă pe Cazaril.

— Hm. Hm. Văd că ai avut parte de o aleasă companie.

— Ţi-a revenit vederea interioară? îl întrebă Cazaril tresărind.

— Nu. E doar o privire care-i este dată fiecărui om. Una pe care învaţă să o recunoască.

Într-adevăr, Umegat avea şi el acea capacitate. Se părea că dacă un om primea atingerea zeilor şi totuşi nu era împins peste marginea prăpastiei, rămânea, în chip misterios, cu un fel de nucleu după aceea.

— Ţi-ai văzut şi dumneata zeul.

Nici nu încăpea vreo îndoială.

— De vreo două ori, recunoscu Umegat.

— Cât timp îţi ia ca să îţi revii?

— Nu sunt sigur încă.

Umegat îşi frecă buzele gânditor, studiindu-l pe Cazaril.

— Spune-mi – dacă poţi – ce ai văzut... ?

Asta nu mai era doar o curiozitate a unui învăţat teolog; Cazaril zări setea fără margini pentru divinitate în ochii cenuşii ai roknarului. *Oare şi eu arăt la fel când vorbesc despre Ea? Nu-i de mirare că oamenii se uită la mine ca la un ciudat.*

Cazaril îi depănă povestea, pornind de la plecarea lui grăbită din Cardegoss, la ordinul prinţesei. Veni şi ceaiul, se termină, iar cănile se umplură din nou înainte ca el să

sfârşească de povestit. Daris se chirci pe vine în pragul uşii, ascultând; Cazaril bănui că nu mai era nevoie să-i ceară discreţia aşa-zisului servitor. Când încercă să descrie momentul în care a fost cules de Crăiasă din acel vârtej al sufletelor, limba i se împletici. Umegat se agăţa de cuvintele lui poticnite, cu buzele întredeschise.

— Poezia – poezia ar putea să redea asta, zise Cazaril. Am nevoie de cuvinte care să însemne mai mult decât înseamnă, cuvinte nu doar cu înălţime şi lărgime, ci şi cu adâncime şi greutate şi..., şi alte dimensiuni pe care nici măcar nu le pot numi.

— Hm, făcu Umegat. Eu am încercat să-l prind înapoi pe zeu prin muzică, după prima mea... experienţă. Dar, din păcate, îmi lipsea talentul.

Cazaril încuviinţă. Îl întrebă apoi, cu modestie.

— Există ceva de care să aveţi nevoie – oricare dintre voi – de care să vă fac rost? Iselle m-a numit ieri cancelar peste Chalion, aşa că presupun că pot să dispun de multe acum.

Umegat ridică din sprâncene; îl gratulă pe Cazaril cu o plecăciune de felicitare, din scaunul de unde stătea.

— E un lucru bun din partea tinerei roine.

Cazaril făcu o grimasă:

— Mă tot gândesc la potcoave de cai morţi, de fapt.

Pe chipul lui Umegat licări un zâmbet.

— Înţeleg. Cât despre noi, Templul are grijă de foştii sfinţi destul de bine şi ne aprovizionează cu tot ce avem acum trebuinţă. Îmi plac încăperile astea, oraşul ăsta, aerul primăverii, tovărăşia în care îmi petrec zilele. Mai sper ca zeul să îmi rezerve vreo două sarcini înainte să mă duc dintre cei vii. Deşi aş prefera să nu implice animale. Sau capete încoronate.

Cazaril făcu un gest de compătimire.

— Presupun că ai fost omul care l-a cunoscut cel mai bine pe Orico, cu excepţia Sarei, probabil.

— L-am văzut aproape zi de zi în ultimii şase ani. Îmi vorbea cu toată deschiderea, aproape de sfârşit. Sper că am fost o consolare pentru el.

Cazaril şovăi.

— Dacă te mai ajută cu ceva acum, să ştii că am ajuns la concluzia că a fost un fel de erou.

Umegat încuviinţă scurt din cap.

— Şi eu la fel. Într-un mod frustrant. A fost un om de sacrificiu.

Oftă.

— Ei, e un mare păcat să laşi jalea după ceva ce s-a dus să otrăvească lauda pentru binecuvântările ce ne rămân.

Omuleţul fără limbă se ridică de la locul lui tăcut ca să cureţe masa după servirea ceaiului.

— Mulţumesc, Daris, zise Umegat şi îl bătu pe mâna cu care îl atinsese uşor pe umăr; Daris adună ceşcuţele şi farfurioarele şi se făcu nevăzut.

Cazaril se uită lung în urma lui, plin de curiozitate.

— Îl cunoşti de multă vreme?

— Cam de vreo douăzeci de ani.

— Atunci înseamnă că nu ţi-a fost doar ajutor la menajerie...

Cazaril îşi coborî tonul vocii.

— El a fost cel martirizat atunci?

— Nu. Nu încă.

— Oh.

Umegat zâmbi.

— Nu te posomorî aşa, lord Cazaril. Ne e mai bine acum. Asta a fost ieri. Acum trăim clipa de azi. Am să-i cer permisiunea să-ţi spun întreaga poveste cândva.

— Aş fi onorat de încrederea lui.

— Totul e bine, iar dacă nu e, atunci măcar fiecare zi ne duce mai aproape de zeul nostru.

— Am observat asta. Mi-a fost cam greu să ţin socoteala timpului în primele zile după… după ce mi s-a înfăţişat Crăiasa. Timpul şi proporţiile, astea două s-au schimbat atât de mult încât n-am mai fost în stare să le apreciez ca înainte.

Un ciocănit uşor se auzi la uşa încăperii. Daris ieşi din cealaltă cameră şi se duse la uşă să-i dea drumul unei tinere îmbrăcate în roba alb-cenuşie de devotă, care ţinea o carte în mână.

— Ah, se însenină Umegat la faţă. E lectoriţa mea. Înclină-te în faţa lordului cancelar!

Îl lămuri pe Cazaril:

— Mi-au trimis o delincventă devotă ca să-mi citească câte o oră pe zi, ca o pedeapsă uşoară pentru micile infracţiuni pe care le comite împotriva regulilor casei. Te-ai hotărât ce regulă ai de gând să mai încâlci mâine, fetiţo?

Devota rânji spăşită.

— Mă gândesc la asta, Învăţatule Umegat.

— Dacă rămâi fără idei, am să scotocesc prin trecutul din tinereţea mea să văd dacă nu cumva îmi amintesc eu câteva.

Devota îi arătă cartea lui Cazaril.

— Credeam că am fost trimisă să-i citesc preotului cărţi plicticoase de teologie, dar în loc de asta el a ales această carte de poveşti.

Cazaril îşi aruncă un ochi peste volum, cu mare interes; era o carte importată din Ibra, judecând după marca tiparniţei.

— E o concepţie interesantă, spuse Umegat. Autorul urmăreşte un grup de călători într-un pelerinaj la un altar,

iar fiecare din ei îşi spune povestea pe rând. Foarte, ah, evlavios.

— De fapt, milord, şopti devota, unele dintre ele sunt chiar foarte indecente.

— Înţeleg că va trebui să şterg de praf predicile lui Ordol despre lecţia tentaţiilor cărnii. I-am promis devotei că am să o scutesc de penitenţele Bastardului pentru fiecare dintre îmbujorările ei. Mă tem că a ajuns să mă creadă.

Umegat zâmbi.

— Eu, ah... aş fi tare încântat să iau cu împrumut această carte, când o veţi termina, spuse Cazaril plin de speranţă.

— O să trimit pe cineva să vi-o aducă, milord.

Cazaril îşi luă rămas bun. Traversă din nou Piaţa Templului în formă de pentagramă şi o luă la deal, dar coti într-o parte înainte să zărească clădirea Zangrelui şi se îndreptă spre palatul din cetate al provincarului dy Baocia. Clădirea masivă din piatră aducea la înfăţişare cu cea a palatului Jironal, deşi mult mai mică, lipsită de ferestre la nivelul de jos, iar cadrele ferestrelor de la următorul etaj erau protejate de grilaje răsucite de fier. Fusese redeschis nu numai pentru doamnele şi lorzii de la curtea din Baocia, ci şi pentru bătrâna provincară şi Ista, care sosiseră de la Valenda. Era plin până la refuz, iar liniştea mohorâtă de dinainte se transformase acum în zarvă mare. Cazaril îşi declară rangul şi scopul vizitei unui străjer care i se plecă pe dinainte, după care fu poftit înăuntru fără zăbavă sau alte întrebări. Străjerul îl conduse într-o încăpere însorită din spatele casei. Acolo o găsi pe văduva roină Ista ieşită pe un balcon împrejmuit cu fier forjat, care dădea înspre o grădină micuţă cu plante de leac şi nişte grajduri. Ea îi făcu semn doamnei de companie să se retragă şi îl invită pe Cazaril să ocupe scaunul rămas gol, aşezându-se unul în faţa celuilalt. Părul cenuşiu îi era împletit cu grijă astăzi,

într-o cunună în jurul capului. Părea să aibă chipul şi îmbrăcămintea cumva împrospătate, mai clar definite decât i le văzuse vreodată Cazaril.

— Ce loc plăcut! observă el, aşezându-se uşurat în scaun.

— Da, îmi place iatacul ăsta. Este cel pe care îl ocupam în vremea când eram fată, ori de câte ori ne lua tata cu el, în capitală, ceea ce nu se întâmpla foarte des. Cel mai mare avantaj pe care îl are e că nu se vede clădirea Zangrelui de aici.

Privi în jos, la grădiniţa domestică, brodată cu verde, protejată şi liniştită.

— Dar aţi venit acolo aseară, la banchet.

Cazaril nu reuşise să schimbe decât câteva vorbe cu ea, în compania în care se aflau; Ista doar îl felicitase pentru numirea la conducerea Cancelariei şi pentru logodna lui, apoi plecase devreme.

— Vă stă foarte bine împreună, trebuie s-o spun. Şi se vedea că Iselle e mulţumită.

Ista înclină din cap.

— Am luat masa acolo ca să-i fac ei pe plac, dar nu vreau să dorm acolo.

— Bănuiesc că stafiile mai bântuie primprejur. Eu nu le mai văd acum, spre marea mea uşurare.

— Nici eu, nici cu ochii trupeşti, nici cu cei ai sufletului, dar le simt ca pe o răceală în ziduri. Sau poate că e doar amintirea lor care mă îngheaţă.

Îşi frecă braţele, ca pentru a şi le încălzi.

— Am oroare de Zangre.

— Îi înţeleg pe bieţii strigoi mai bine acum decât prima oară când mi-au băgat spaima în oase, îndrăzni Cazaril sfios. La început, credeam că exilul şi uzura lor erau nişte urmări ale respingerii din partea zeilor, o osândă, dar acum ştiu că e un semn de îndurare. Când sufletele sunt luate la

cer, îşi amintesc cum erau în viaţă… vieţile lor trec întru totul în stăpânirea minţilor lor, dintr-o dată, aşa cum fac şi zeii, cu aproape toată claritatea cu care materia îşi aminteşte de sine. Pentru unii… pentru unii acel rai ar fi la fel de insuportabil ca orice iad, aşa că zeii îi eliberează întru uitare.

— Uitare. Acea pată de uitare îmi pare şi mie a fi raiul însuşi, acum. Mă rog să ajung o asemenea stafie, cred.

Mă tem că e o milostenie care îţi va fi refuzată. Cazaril îşi drese glasul.

— Ştiţi că blestemul a fost luat de pe Iselle şi Bergon şi toţi ceilalţi şi a fost izgonit din Chalion?

— Da. Iselle mi-a povestit despre asta, în limita în care e în stare ea să înţeleagă, dar eu am ştiut chiar în clipa în care s-a întâmplat. Doamnele mele mă îmbrăcau ca să cobor la rugăciunile de dimineaţă de Ziua Fiicei. Nu era nimic de văzut, nimic de auzit sau de simţit, dar a fost ca şi cum se ridicase o ceaţă care-mi învăluia mintea. Nu-mi dădusem seama cât de strâns eram înfăşurată în vălul acela, ca într-o negură jilavă, lipindu-se pe pielea sufletului meu, până când nu a fost ridicat. Mi-a părut rău atunci, căci mi-am închipuit că asta însemna moartea ta.

— Am murit într-adevăr, însă Crăiasa m-a adus înapoi pe lume. Adică, în corpul fizic. Prietenul meu, Palli ar prefera să creadă că m-a trimis înapoi cu susul în jos.

Surâsul i se stinse pe buze lui Cazaril.

Ista îşi feri privirea.

— Ridicarea blestemului m-a făcut să-mi înţeleg durerea mult mai acut, deşi de la distanţă. A fost un simţământ foarte straniu.

Cazaril tuşi.

— Aţi avut dreptate, lady Ista, în legătură cu profeţia. Cu cele trei morţi. M-am înşelat în privinţa planului privind

căsătoria şi persistam în îndărătnicia mea, căci îmi era frică. Calea arătată de domnia voastră îmi părea dificilă. Şi totuşi a ieşit bine într-un final, în ciuda mea, prin îndurarea Crăiesei.

Ea dădu din cap.

— Aş fi făcut-o eu însămi dacă…, dacă mi-ar fi fost permis. Sacrificiul meu nu era socotit acceptabil, aşa cum s-a dovedit.

Amărăciunea răbufni din vocea ei.

— Nu a fost o chestiune de… nu ăsta-i motivul, protestă Cazaril. Adică, mă rog, este şi nu este. Are de a face cu forma sufletului tău, nu cu valoarea lui. Trebuie să îţi transformi fiinţa într-o cupă, ca să primeşti ceea ce curge. Domnia ta eşti o sabie, întotdeauna ai fost o sabie. Ca mama şi ca fiica domniei tale – spinările de oţel se moştenesc din mamă în fiică în familia voastră. Acum îmi dau seama de ce nu am mai văzut sfinţi până acum. Lumea nu se loveşte de voinţele lor ca valurile de o stâncă, nici nu se despică în jurul lor asemeni apelor mării în calea unei corăbii. În schimb ei sunt supli şi înoată prin lume la fel de tăcut precum peştii din ocean.

Ea îşi încreţi fruntea la el, deşi Cazaril nu era sigur dacă o făcea drept aprobare, dezaprobare sau ironie politicoasă.

— Unde veţi pleca? o întrebă el. Acum, că vă simţiţi mai bine, vreau să zic.

Ea ridică din umeri.

— Mama devine tot mai fragilă. Presupun că vom schimba jilţurile, iar eu am să am grijă de ea în castelul de la Valenda, aşa cum a făcut-o şi ea pentru mine. Aş prefera să mă duc undeva unde n-am mai fost niciodată. Nu la Valenda, nu în Cardegoss. Într-un loc fără amintiri.

Nu putea să o contrazică în privinţa asta. Se gândi la Umegat, care nu era tocmai superiorul ei spiritual, dar care

fusese atât de măcinat de pierderi şi jale, încât ajunsese să le perceapă ca pe nişte simple acte de rutină. Ista mai avea încă douăzeci de ani înainte până să afle calea către un asemenea echilibru. Pe la vârsta pe care o avea Ista acum trăise el episodul în care pescuise trupul schilodit al prietenului său din apele mării şi poate că şi Umegat împroşcase cu înjurături şi jelise cu inima golită, aşa cum o făcuse şi ea sau tunase împotriva zeilor cu tot atâta răceală ca şi tăcerile ei îngheţate.

— Va trebui să vi-l prezint pe prietenul meu, Umegat, îi spuse el Istei. El a fost sfântul dăruit întru protecţia lui Orico. Fost-sfânt acum, ca şi dumneata şi ca mine. Cred… cred că aţi avea nişte discuţii interesante de purtat cu el.

Ea îşi deschise palma, şovăitoare, nici încurajând acea idee, nici negându-i posibilitatea. Cazaril se hotărî să le facă prezentările mai târziu.

Încercând să-i îndrepte gândurile la lucruri mai vesele, o întrebă despre ceremonia de încoronare a Isellei, pentru care Ista, împreună cu mândra şi nerăbdătoarea provincară, veniseră în Cardegoss chiar la timp ca să participe. Le ceruse până acum la vreo patru-cinci persoane să i-o descrie, dar nu se săturase de relatări deocamdată. Ea se animă puţin, încântarea cu care vorbea de victoria fiicei ei îmblânzindu-i chipul şi aprinzându-i privirile. Subiectul destinului lui Teidez rămase neatins, printr-un consimţământ tacit. Asta nu era o zi în care să pună degetul pe acele răni sensibile, căci se puteau desface şi sângera din nou: într-un alt ceas, mai târziu şi mai puternic, va veni timpul de a vorbi despre băiatul pierdut.

În cele din urmă, Cazaril se înclină şi dădu să îi ureze o zi bună. Ista, se aplecă, cuprinsă de un avânt subit, ca să îl atingă, pentru prima dată, pe mână.

— Binecuvântează-mă, Cazaril, înainte să pleci.

El rămase surprins.

— Doamnă, nu sunt cu nimic mai sfânt decât domnia voastră şi cu siguranţă nu sunt un zeu, ca să dau binecuvântări din propria-mi voinţă. Şi totuşi... el nu era nici prinţesă, dar fusese împuternicit de una să se ducă în Ibra şi să încheie un contract de uniune în numele ei. *Crăiasă a Primăverii, dacă ţi-am fost vreodată de folos, întoarce-ți răsplata către mine acum!* Îşi umezi buzele.

— Dar am să încerc.

Se apleca în faţă şi îşi aşeză palma pe fruntea albă a Istei. Nu ştiu de unde îi veneau cuvintele, dar acestea i se rostogoleau de pe buze involuntar.

— Aceasta e o profeţie adevărată, la fel de adevărată precum a fost a ta odată. Când sufletele se vor ridica în slava cerului, al tău nu va rămâne nesocotit, nici nu va fi despărţit în bucăţi, ci va primi răsplata grădinilor zeilor. Chiar şi întunericul tău va fi preţuit atunci, iar durerea ta va deveni sfântă.

Cazaril se dădu înapoi şi închise gura brusc, în timp ce groaza urca din străfundurile fiinţei lui. *O fi bine, o fi rău, oi fi nebun?*

Ochii Istei se umplură cu lacrimi care nu curgeau. Mâna pe care şi-o ţinea căuş pe genunchi încremeni. Îşi plecă capul într-o acceptare stângace, la fel de stângaci cum ar face un copil primul său pas. Cu o voce tremurată, îi spuse:

— Te pricepi foarte bine, Cazaril, pentru cineva care se pretinde a fi un diletant.

El îşi înghiţi nodul care i se pusese în gât, clătină şi el din cap, zâmbi, se retrase şi goni în stradă. După un timp o coti în sus, pe deal şi lungi pasul, în ciuda pantei abrupte. Domniţele lui îl aşteptau, probabil.